

מבחר עירונות

לך לך
שנת תשפ"ב

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
07:23	07:01	06:43	05:31	ירושלים
07:20	06:58	06:44	05:46	בני ברק
07:21	06:59	06:43	05:37	חיפה
07:21	06:59	06:45	05:47	אשדוד
07:22	07:00	06:44	05:30	בית שמש
07:22	07:00	06:45	05:48	קרית גת
07:21	06:59	06:42	05:39	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

בית הוראה
לעניני רפואה
מענה ויעוץ הלכתי רפואי

בראשות מורינו הגאב"ד
הגרש"א שטרן שליט"א
דומ"צ בבד"צ דמון הגר"ש ואזנר זצוק"ל
ואב"ד מערב ב"ב

בס"ד, א' חשוון תשפ"ב

הודעה חשובה

בעקבות ריבוי שאלות הלכתיות
בבעיות שונות המצויות בבתי החולים

מוקד מידע הלכתי

אודות בתי החולים בארץ
תוגבר בימים אלו

03-6161616

שלוחה 3

בברכת
והסירותי מנחלה בקרבך

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

ספורים בפרשה

ואתילוט בראחיו (יב, ה)

ברוסיה הקומוניסטית, היו יהודים בעלי מסירות נפש עצומה, שהקשיכו לשמר על הנחלת היהודית, ולא חתו מידם הקשה של השלטונות. אחד מהם היה רבי יעקב זורביצ'ר מחסידי חב"ד, שהיה נוסע במסירות נפש לארצה ולרחבה של רוסיה, ומארגן למודי תורה, בונה מקנאות ודואג לתקינותם, ומסיע ליהודים למצוא פרנסה ממלאכה בביתם, כדי שלא יצטרכו לחלל את השבת. ועל שלשה דברים אלו עסק בתמידות: למוד תורה, טהרה במקנה ומלאכה בבית. ואף שהוא עצמו היה עני מרוד, עסק בגמילות חסדים וכתת רגליו לאסוף מעות לצדקה. יום אחד נעצר הצדיק בידי מלאכי התבולה ברוסיה, ועקבותיו לא נודעו, השם יקם דמו. בנו רבי מנדל נאלץ להסתתר מפני השלטונות, ובמהלך שנת תשי"ד התחבא בביתו של רבי יצחק זילבר, שנודע אף הוא במסירות נפשו העצומה לשמירת היהדות ברוסיה דאז. בזכרונותיו מספר רבי יצחק על מקרה משעשע שארע בביתו בעת ההיא. היה זה כאשר בנו בראחיו היה כבן חמש שנים, והחל ללמוד חמש. ר' מנדל שהתחבא בבית, למד עמו בחמש, והראה לו את שמו של לוט בראחיו אברהם. הילד החרף החל לדפדף בחמש אנה ואנה, ומצא פעמים נוספות את השם לוט. מתוך שעשועו, הציע לו ר' מנדל: "אם תגליח למצוא עוד פעם את המלה לוט בהמשך החמש, תקבל רב-לפסו". על-אתר פתח הילד בפרשת וישב, והציג בפניו את הפסוק: "וגמליהם נשאים נכאת וצרי ולט" ודרש את הרב... "אמנם לא אל לוט בראחיו אברהם הפונה, אבל הרי כתוב כאן לט, ועליך לשלם לי בדרביך..."

וירק אתי הניכיו (יד, יד)

"זה אליעזר שחנכו למצות, לשון התחלת בניית האדם או כלי לאמנות שהוא עתיד לעמד בה" (רש"י). ומבאן למד רבי מאיר שפירא מלפניו: שאין חנוך ילדים קרוי חנוך, אלא אם כן נשארים בו, שעתידי לעמד בה..."

המול לכם בליזכר (יז, י)

בילדותו של ה"אמרי אמת" מגור, פנה אביו ה"שפת אמת" אל אחד מקרובי משפחתו, ובקש ממנו לקחת את בנו זה יחד עם אחיו הקטן רבי משה בצלאל, ולהביאם אל יהודי מסים שהתגורר בורשה, על-מנת שירכסם. הלה עשה כמצותו, וכאשר חקר אחריו בורשה התפלא לשמע שאינו אלא אחד מפשוטי העם, בעוד היה בטוח תחלה כי באחד מצדיקי הדור עסקינו. האיש פלל לא הבין מדוע נטפלים אליו ומבקשים ממנו לברך את-הבנים, אולם ביון ששמע שהרבי מגור בקש בך, נעתר לבקשה וברכם מעמק לבו. כשחזר השליח אל ה"שפת אמת", אמר לו הרבי בך: "בן-דאי חושב אתה כי האיש הנו אחד מהצדיקים הנסתרים, אולם באמת אינו אלא יהודי פשוט ותמים. אלא שפעם אחת, כאשר זכה להכניס את בנו בביתו של אברהם אבינו, היה מצבו בה דחוק, עד שלא היה לו אפלו פרוטה אחת לצרכי סעדת הברית. הלך האיש ומכר את כלי מטתו להכנת סעדת-המצוה, ונתתר בעירם ובחסר-כל. מסירותו העצומה עשתה רשם גדול בשמים, ומאז נתן כח בידו, שכל היוצא מפיו אינו חוזר ריקם וברכותיו עושות פרות למעלה, אלא שהוא עצמו אינו יודע מה יש בידו".

פנינים

לך לך מארצה (יב, א) - בתמשה מקומות בתורה הכפלו אותיות דומות, ובכלם יש רמז לגאולה. אצל אברהם הכפלה האות ב"ה, שנאמר לך לך מארצה, ואז נגאל מאור בשדים. אצל יצחק הכפלה האות מ"ם, שנאמר לך מעמנו, ואז נגאל מידי הפלשתים. אצל יעקב הכפלה האות נו"ן, שנאמר הצילני נא מיד אחי, ואז נגאל מידי עשו. אצל אבותינו במצרים הכפלה האות פ"א, שנאמר פקד פקדתי, ואז נגאלו מיד פרעה. ובאות צד"י עתיד הקב"ה לנגאל את ישראל משעבוד גליות, שנאמר בזכריה הנה-איש צמח שמו ומתחתיו יצמח ובנה את-היכל ה', וכל זאת מרמז בפסוק שבישעיה מנגה הארץ זמרת שמענו צבי לצדיק, דהינו הגאלות הראשונות היו פלן באותיות מנג"ה - מ"ם ליצחק, כ"ה לאברהם, נו"ן ליעקב, ופ"א לאבותינו. ואנו מצפים לגאולה העתידית הרמוזה פתבות צבי לצדיק, דהינו הגאולה התלויה באות צד"י ומבנית צד"יק. (רבי שמשון מאוסטרובול הי"ד)

הפרד נא מעלי (יג, ט) - סופי התבות בגימטריה דוד, מפני שאמרו חז"ל שכל האריכות בתורה לגבי לוט והצלתו בידי אברהם, היו רק בשביל מלכות בית דוד העתידה לצאת ממנו, שכן רות היתה ממואב בירלוט, ולזה רמז לו אברהם שעל-אף שעכשו הוא נפרד ממנו, אבל יבוא להצילו על-שם העתיד. (פני יוסף)

ובורמשק ביתי הוא דמשק אליעזר (טו, ב) - שלשה תפקידים צרי להנהגת הצבור. מורה הוראה, משגיח ושוטר. ולכן שבח שלמה את הנמלה שעמלה, על אף אשר אי-לה קצין המורה, שטר הרודה ומשל המשגיח, וכלם היו אצל אליעזר, עבדו - השוטר, זקן ביתו - המורה, המשל בכל-אשר לו. ולכן נקרא בן מש"ק - משל שטר קצין. (הגר"א מוילנא)

ותאמר שרי אלי-אברהם חמסי עליך (טז, ה) - חמסי נוטריקון הנה מלאכה סביב ליראיו, כי רמזה שרה לאברהם, שלא זכה להשראת השכינה אלא בזכותה, מפני שהשכינה שרויה בין איש ואשה, ולכן צריה יצחק לצאת משניהם ולא מהגר שפחתה. (דגל מחנה אפרים)

היה היה

תְּרִילֵי הַנֶּפֶשׁ וְהַרְבֵּשׁ קַחֲלֶךָ

ידידות אמיצה ומיוחדת, נטוּתה בין רבי אברהם דוד מבטשויטש בעל "דעת קדושים" לבין רבי מאיר מפרמישלן. ואף שפער של יותר מעשור שנים היה ביניהם, והרב מבטשויטש נחשב לאחד מפוסקי דורו, החשיב מאד את הצדיק מפרמישלן והיה אומר כי לא הניח פנה בשמים, אשר עדיו לא התקשטה על-ידו במצות הצדקה שלו. אף רבי מאיר היה מפליג בשבחו של הרב, ופעם התבטא ואמר: "לרבונו של-עולם לא היה מעולם רב כזה, כמו הרב מבטשויטש, ואף לא היה לו יותר... ומספר, כי פעם בסעודה שלישית האריך רבי מאיר בדרבו בשלחנו לאחר צאת השבת, ולפתע זמן אלו את אחד השוהים במקום שפבר הבדיל על-הכוס, ובקש ממנו להפליג לדרבו עד בטשויטש על-גבי סוס מהיר, ולבקש מהרב את פשר הנוטריקון "ב"י" שלש פעמים, קפצה לו לרוכב הדרך, ועד מהרה שב שפפיו התשובה כי פשר ראשי התבות הוא "בני ישמעאל". צהלו פניו של רבי מאיר, ולחסידיהם המסבים ספר: "גזרה רעה נגזרה על ישראל חלילה, ולא ידעתי כיצד לבטלה. והנה שמתי לבי, כי בגזרה לא נאמר שמם של בני-ישראל בפרוש, אלא בנוטריקון "ב"י". אמרתי אפוא בלבי, מדוע עלינו לומר כי בבני ישראל הדברים אמורים? והרי אפשר לתלות את הגזרה בבני ישמעאל, שאף הם נוטריקון "ב"י? וכדי לחזק את-דברי, בקשתי גם מהרב מבטשויטש לפסוק כן, ואמנם בחקמתו הרבה הסיק בדברי, ובזכות זה התבטלה מעלינו הגזרה הקשה ותהי לנו הישועה."

אחד מבארי-ביתו של הרב מבטשויטש, היה יהודי מטשרנוביץ בשם רבי צבי, ששמש שם פשוט ובזדק, ויראתו קדמה לחקמתו. שנים ארכות עברו עליו מאז נשואיו, אולם ביתו נותר ריקם ועדין לא זכה להפקד בזרע שלי-קומא. ביתו היה כביתו של אברהם אבינו, וכל עובר ושב היה זוכה אצלו לאש"ל בלא תמורה, ואף שכל אורחיו התפללו בעדו, היה נראה כי שער-שמים ננעלו בפניו. תדיר היה שופך צערו בפני רבו הרב מבטשויטש, ולעתים היה נוסע אל רבי מאיר'ל בפרמישלן, שאף היא כבטשויטש, ערי מחוז לבוב הן. נוהג היה רבי צבי, שכל אימת שהיה נוסע לרבי מאיר'ל, היה מבקש תחלה את רשותו של רבו המבוקש, והוא נתן לו פמוכן את ברפת הדרך, שכן כאמור העריך מאד את רבי מאיר. פעם, כאשר רבי צבי חש מחנק בביתו הריקם ולבו לא עמד בפני תוגת רעיתו שיחלה לבנים, החליט לנסע אל הצדיק מפרמישלן ולשפך בפניו את-לבו. טרם צאתו נסע לבטשויטש כדי לטל רשות מרבו, ורבי אברהם דוד ז"ל נסע, אך בקש: "אנא משה, בשעה שתשוב מבית הצדיק רבי מאיר, עבר נא דרבי וספר לי את התלכותיו ודבריו, שכן מחבב אני את שיחותיו המהפכות ושואב מהן קרטוב של נחת-רוח". זמן מה לאחר מכן, נכנס רבי צבי אל בית-מדרשו של הצדיק, אולם פאן נתקל בהתנגדותם המזוזה של הגבאים שסרבו משום-מה להכניסו אל הקדש פנימה. לא הועילו לו כל הפצרותיו ותחנוניו, לרבות גם נסיונו להעניק להם ממיטב כספו כדי שיקצרו את זמן המתנתו, ובעל-פירוץ נאלץ לשהות ימים מספר במקום, עד אשר הכניסוהו אל הצדיק. בקשב רב האזין רבי מאיר לדבריו והשתתף בצערו, ולכסוף ברכו מעמק-לבו שזיכה להפקד בדבר ישועה ורחמים, ולהישע במהרה בזרע שלי-קומא. יצא השוחט מאת פני הקדש בלב קל ושמת, והש הקלה עצומה בזכות ברפת הרבי שבודאי לא תשוב ריקם. ביציאתו, עטו עליו הגבאים המשמשים בקדש, אשר נושאים בעל הוצאות מעונו של הרבי, וכמנהגם דרשו ממנו להעניק להם תרומה הגונה. אולם הוא השיב פניהם ריקם, אף שברך כלל לא היה קופץ ידו והיה מרים נדבות הגונות, שכן טינה היתה פבושה בלבו עליהם, על שבועטים השתתה ימים מספר, עד שזכה להפגס לחדר הרבי.

בעיניו הצופיות ראה הצדיק כי מהומה זוטא מתחוללת בחדר החיצון, והבין מיד את-הנעשה. "הפגס נא שוב", בקש מהשוחט, ופתח בדבריו בדרך צחות בדרך: "בודאי יודע אתה את המספר בתורה בפרשת לך-לך, על פרע מלך סדום, שהיה בעל קומה גדול עד לתקרת הבית, וגם היה איש שמו ועבדו, עד שלא היה יכול להפגס בשתי דלתות הפתוחות לפניו, ובתאבונו הגדול לא היה מסתפק בכל בשר הטרפה שבעירך טשרנוביץ, והיה בולעם ברהר-עיון... למלך זה לא נולדו בנים, ונהג לנסע אל 'הרבי' שהיה בזמנו, שם בן-נח, ומעניק, לו פדיונות כדי להתברך, אך לשוא היתה כל תוחלתו. והנה יום אחד גנבה השמועה לאזנו, כי רבי חדש קם וצץ, ושמו אברהם בן-תרה. נסע פרע אל שם בן-נח, ובקש עצה אם פדאי לו לנסע אל הרבי החדש. אמר לו שם: 'לא שמעתי את שמעו של הרבי החדש, ואולם נודע לי כי הוא יצא למלחמה, ואני מתכוון לצאת לקראתו כשישוב מפניצו'. ואמנם יצא שם בן-נח, הוא מלבי-צדק מלך שלם לקראתו, ולאחר מכן אמר למלך סדום כי פדאי לו ללכת אל אברהם, שכן צדיק נשגב הוא. בא מלך סדום אל אברהם ואמר לו 'תְּרִילֵי הַנֶּפֶשׁ וְהַרְבֵּשׁ קַחֲלֶךָ, דְּהֵינּוּ תְּרִילֵי בן ואני אתן לך רכוש גדול. ואברהם ענה לו 'אם-מחוט ועד שווד-ינעל, ואם-אקח מכל-אשר-לך, ולא תאמר אני העשרתי את-אברם, ולא רצה לקחת ממנו אפלו פרוטה אחת. אולם רק דבר אחד אקח בקש: 'בלעדי, רק אשר אכלו הנערים וחלק האנשים אשר הלכו אתי וגו', הם יקחו חלקם". כאן עצר הצדיק מעט, והמשיך: "ולא תאמר אני העשרתי את-מאיר, אולם את חלק האנשים אשר הלכו אתי, הגבאים, להם צריך לתת את חלקם, ולמה אפוא אתה מקפח אותם?!... וכספר, כי בשעה שישב רבי צבי מטשרנוביץ אצל הרב מבטשויטש, וחוז בפניו על דבריו הנמלצים של רבי מאיר, עם תאורו החי על דמותו של מלך סדום, נראתה בתישוחק על-פניו..."

מאורות

סדרת רבי יעקב רוזנר
ליום ההוללות ח' במרחשון תשכ"ו

מגדולי מנהיגי דורו, וממשיכי עטרת יהדות אשכנז לתפארתה. ממיסדי "אגודת-ישראל" יחד עם גדולי הדור במטרה "לעורר לתחייה את גוף כלל-ישראל, להחזיר לו את נשמת חייו, ולהקריא כל איבריו למען יוכל לפעל בהתאם לצו נשמתו", ונשיאה הראשון למשך ארבעים שנה. מסירותו של הנועה העולמית היתה להפליא, עד שכתבו עליו: "קשה להפריד בין רבי יעקב רוזנר והולדות אגודת-ישראל, זה כמעט דבר אחד". וכאשר זלזל משהו באזניו אחר יסוד התנועה, וטען שהיא "לא תשרד יותר מאשר בין תענית-אסתר לפורים", נזף בו תמורת ודרש ממנו לפסי את גדולי הדור שנהלצו להקמת הארגון, שהרי לא נזבזבו זמנם לריק וכל מעינם להצלת התורה וישראל. בתקופת השואה עסק בהצלת יהודים, ולשם כך נסע לוותרן כדי לפגש את האפיפיור הנוצרי ולהשפיע עליו להתנגד לפעולותיהם של הנאצים, ועקב כך ספן בידו הגרמנים ונאלץ לברוח לאנגליה. שם הקים מוסדות חינוך, ולקיים בהן בנשיא רשת 'בית יעקב' העולמית. בימי חייו השתוקק לבקר בארץ-הקדש, אך התבטא כי הוא חושש שלא יוכל לצאת ממנה. רק בהגיעו לגיל שמונים, עלה ארצה והתגורר עד סוף ימיו בירושלים. אף חותנו הנדיב רבי שמואל שטרניס נין ה'בעל-שם' ממיכילשטט, שזכה לעשר רב בזכות מסירות נפשו על שמירת השבת, הקדיש חצר בירושלים למרכז תורה ומוסר לתלמידי 'הספא' מקלם, היא 'חצר שטרניס' הידועה בדרך אשר משער שכם.

יוסיף דעת

מספרים, כי פעם בא אחד לרבי עקיבא איגר, וביקש לקבל סימיה מלגנות. בשיחם דנו בדני קדימה בברכות לגבי ביצה ומאכל נוסף, והלה טען בצחות כי פסוק מפורש הוא בתורה להקדים הביצה, שכן נאמר בפרשת לך-לך "והעי מקדם" - (הביצה נקראת באדיש איי, ויש המבטאים אותה איי)... נבעת רבי עקיבא איגר, וחזל מלדבר עמו בטענה של דברי ליצנות, ויש המספרים כך על ה'שאת אריה'. אחרים מספרים כי הסיפור אירע עם מחותנו של רבי עקיבא איגר שהתבטא בפניו כן, ועקב כך לא רצה להשתדך עמו מפני שהוא לץ. אולם היו רבים מגדולי ישראל, שעל-פיהם היו שגורים שעשוני מלים של "לשון נופל על-לשון", ואף בכתיבתם הפליאו בשימוש שבברי פסוקים ומטבעות לשון, מתוך בקיאות עצומה בתנ"ך ובלשון חז"ל. המיוחד שבהם היה החיד"א, שסלל סגנון מיוחד ומובלבל בלשון הקודש, ובו מליצות ושעשוני לשון מופלאים, עם רמזות קדוה שרק הבקי מבחין בהן. הוא עצמו מתבטא אם הדבר ראוי, שכן רבי יהודה הסידי כותב שאין ללמוד דברי תורה כדי להתלוצץ בהם, אך לא מנע עצמו מכך, ורבים מחכמי הספרדים הלכו בעקבותיו עד ימינו. על רבי יצחק אבובח מספרים, שהיה בעל עין אחת, ופעם כשטייל עם מלך פורטוגל, ישב על שן סלע עם שני נכבדים, וכאשר עבר לפניו תלמידו אמר בצחות: "הנה מתקיים בכם הפסוק בנביא: 'על-אכן אתה שבעה ימים'...". ורבו נהנה משנינותו. על ה'חפץ חיים' מסופר, כי פעם אמר לתלמידו בעניין ציבורי מעוים לך רב, בשעשוע לשון באדיש 'רעד' - דבר. על רבי חיים עוזר גרודנובסקי מספרים, כי פעם נטל ילד קטן כדי ללטפו היילד בעט בפניו, והוא אמר בצחות: "הילד מקיים דברי חז"ל, חייב אדם להקביל 'פני רבו' 'בזקל'... על רבי בונים מפשיסחא מסופר, כי פעם בא לפניו אדם עיף ורעב ולא ידע האם יפנה לאכילה או לשינה. אמר לו הרבי: "הלוא משנה מפורשת היא, 'שנה פאכילתו' - אם שנה ואכילה לפניו, 'הפכור נאכל'... ובכך תחילה את האכילה..."

והוא יהיה פרא אדם ידו בכל

תשעה קבין של יסורים נטלו יהודי תונס משכניהם הערבים, אשר העיקו עליהם בעל שלגליות והאכילום מרורות מנחת זרועם. גזרות שונות ומשונות הוטלו על היהודים בשנות גלותם הארצה במדינה, ורק בחסן אמונתם התמימה והיוקדת, עלתה בידם ללצל את ים היסורים ולהמשיך לדבק בכוראם. אחת הגזרות המשונות והקשות שנתתו על יהודי תונס, החלה במעשה משונה של פמה נערים ערבים פוחים, וסופה שהפקה למנהג שלקבע אצל ערביי תונס, וצערם של היהודים היה רב ובלתי נסבל. אולם בזכות חכמתו של ילד תוניסאי פקח, התבטלה הגזרה בארץ פלאי ומענין.

מנהיגהגהנם שרוח אז בתונס היה, שכל אימת שערבי היה נתקל ביהודי שנקרה בדרכו, היה הערבי מכה בידו על ראשו של היהודי, בלי לחמל על-עולל ועל-זקן, ותוך כדי החבטה היה הערבי מגדפו וקורא בקול בערבית: "פול שתאפת בוך וג'דך", לאמרו: "אכל מפת אביך ואבות אבותיך... היה זו תרוץ שדוף בידיהם של המתנבלים למראית-עין, כבך שאין הם אלא מיסרים את היהודים על חטאי אבותיהם מאז ומקדם, וכיון שכך הרשות בידם לעשות בכל העולה על-רוחם. תחלה, כאשר החלו צעירי ה'שבאב' של הערבים להתנבלות זו, העדיפו יהודי תונס לשים מחסום לפיהם, פתקה פי ככל שלא ישוחחו בענין ולא יעצמוהו, יעלם המנהג הקלוקל כשם שפא, אולם תקותם התבדתה, והתופעה המגנה הלכה וצברה תאוצה רבה. התופעה הפכה למכה מהלכת, וכל הערבים קטן בגדול נסחפו אחריה, והגדילו עשות כבך שהיו תרים אחר יהודים ברחוב ומפים אותם על ראשם, באמתלה ובנמוק של רביצת קללת חטאיהם עליהם, וחטאי אבות אבותיהם מאז ומקדם.

באותם ימים, פכו שני מעינות מיס-חיים בעיר תונס. מעין אחד נבע בשכונה הערבית, והוא היה מעין רחב ובעל מים רבים, והשני פכה בשכונה היהודית, שבנתה בערבית אל-הארה, להורות כי 'בני-חורין' הם היהודים ובו התרו מגוריהם, לעמת העיר עצמה שנאסרה עליהם. פעמים רבות ארע, שהמעין היהודי התנפש ומימיו נחסרו, ומחסר בורה פנו יהודי הרבע אל המעין הגדול שבשכונת הערבים, ושוזאבים משם מלוא הפד מים חיים. בימים פתקים התנהלו העניינים כסדרם, ולמעט אי-אלו תופעות חריגות של תגרות שפרצו בסמוך לנהר, עברו העניינים בשלום, אלא שעתה בימי ה'שתאבה', העיקה בעית המים על לבם של יהודי תונס. בדייק באותה עת יבש המעין שבשכונתם, וכל יציאה אל המעין הגדול לשאיבת מים, לזה בחשש מפני המכה הבלתי צפויה שעשויה לנחת על הראש בתזקה, בלוי האלה והקללה. תחלה הסתפקו במעט המים שנותרו במעין היבש, והשתדלו שלא לכוזב אפלו טפת מים לשווא, אולם ככל שעברו הימים הלכו המים ואזלו, ובלית-ברירה נאלצו לפנות אל המעין המרוחק, בשבלבם הם משלימים עם המפוח המרצות.

יום אחד, יצא אחד מתושבי שכונת היהודים עם פד בידו, כשבנו הקטן והפקח מתלוח אליו. הם עשו את דרכם בזריזות ובחשאי, כשבלבם התקוה כי יעלה בידם לשאב מלוא הפד מים ממי המעין הערבי, ולשוב מיד לביתם, בטנם יהיה ספק בידו של אחד הערבים להתנבל להם ולהכותם, אולם תקותם התבדתה. היה זה בשעה שהאב היה עוסק בשאיבה, וכאשר בנו הקטן עמד והמתין בצד, הגיח אליו נער ערבי עז-פנים והחל להתגרות בו. תחלה שמט מראשו את פוכו הקטן, שבנה בערבית 'שאשיא' ובקצהו היה תלוי חוט לקשוט, כובע אותו נהגו ילדי היהודים לחבש באותה עת, ולאחר מכן הנחית לו על ראשו המגלה מכה חזקה, כשהוא משמיע לאזניו את ה'הרבה' הידועה 'פול שתאפת בוך וג'דך'... המכה היתה קשה ומפתיעה, והילד פתח בועקה מתוך פאב ויסורים "הוי אמא, הוי אמא!" לשמע קריאתו, התבלבל הנער הערבי לרגע, וכיון שהחשש שמא יבואו בני משפחתו של הילד להגנתו, הרים את-רגליו ונמלט מר-המקום במהירות. בינתים סים האב את שאיבת המים, ופנה לשוב יחד עם בנו המיסר והמכה, והנה לקראתם הקאדי הערבי סיד מחרז', שופט העיר. "מדוע צעקת 'הוי אמא' בשעה שהכו אותך לנגד עיני?" פנה השופט בשאלה אל הילד הקטן. "הרי אמד כלל לא נמצאת כאן, אלא אביך הוא זה שאליו התלוי, ואילו היית אפוא צריך להפנות את קריאתך לעזרה!?" הביט הילד הפקח בקאדי המבדל שלפניו, ועל-אתר השיב לו תשובה מחפמת ברב טעם ודעת: "לא לאמי יולדתי התפונתי בשעה שצוחתי מתוך פאב, שכן באמת לא ממנה תבוא עתה תשוועתי, כאשר היא שוהה בביתה ולא רואה ביסורי ומכאובי. אלא פונתי היתה לאם האמה הישראלית, היא שוהה אמנו עליה השלום, ואליה צוחתי 'הוי אמא!' שכן היא שהלכה ונתנה את שפחתה הגר המצרית לאברהם אבינו להיות לו לאשה, ובקטיה של זו נולד לאברהם בנו ישמעאל שממנו יצאה האמה הערבית, זו שגניה מתנבלים לנו על לא עול בכפנו, ומפיהם אותנו מדי יום על ראשו ללא רחם. צעקתי אפוא לאמא זו, ובקשתי ממנה להשתדל בשמים לבטול הגזרה הקשה שבאה עלינו בגלל פן השפחה, ואולי יעלה בידה להקל מעלינו..."

צחוק אדיר פרץ מגורנו של הקאדי לשמע תשובתו המחפמת של הילד הפקח, ובמקום לכעס עליו על העקץ שבדבריו, חבקו בהם והודיעו נחרצות: "בזכותך אדאג לבטולה של גזרת ה'שתאבה', כי בן-חיל אתה, 'שאטר' חרוץ ופקח". ואמנם, ימים ספורים לאחר אותו מארע, התפרסמה בתונס דוראתו של הקאדי, על האסור להכות מעתה את יהודי העיר, תודות לשנינותו של הילד הפקח. ♦

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

וידא ה' אל וגו' (ו. כו.) - פגנת הפתוח להודיע הפלגת חפת אברהם בקונו, כי ה' נלה אליו ובשרו נורע ונבניתת הארץ, והוא לא החשיב בשורת שתי מעלות טובות לכלום, בערך שמחתו פגלוי שכינתו יתברך אליו, לקים מה שנאמר שבע שמחות את-פניה, והוא אומר ויכן שם מזבח לה' הנראה אליו, כאן פרש סבת שמחתו אשר עליה בנה מזבח, הוא לצד הראותו יתברך אליו, והבן. וזה אות לבניו פמה מהם אשר רחיקו חשק הירע בערך חשק התורה והמצות, וצא ולמד מפרעזאי כטענתו ומה אעשה ונפשי חשקה בתורה:

ומלפי צדק (יד, יח.) - על-דרך אומנם, קים אברהם אבינו אפלו ערובי-תבשילין שהם תוקניו רבנו, וקוה הודיענו הפתוח, כי אברהם שר וגדול ומבדל בעיני הכל היה, וכשיצא לקראתו מלך סדם, מר-הסתם יקביל פניו בתשורת להם לו ולעבדיו ואנשי מלחמתו, ולצד כי אברהם ירש ממאכלם, מהלהם משום פת שליגוים, ותיין משום סתם יינם, לזה נתחכם ונשתדל מלך סדם שיעשה תשורת האכילה על-יד נאמן שהוא שם, ומדו של שם לידו של אברהם, והדוש השמיענו הפתוח, שאפלו להם ויוו שאינו אלא מדרבנן הקפיד אברהם, ומפלי-שפור שאר דברים שיש בהם חשש אסור תורה:

ויאמר אברהם הן לי וגו' (ו. טו.) - שלחיות שבשורת הדע שאמר לו ה' אמר בעפר הארץ, ודבר ידוע כי הנמשלים לעפר הארץ הם בני-אדם הבזויים והפחותים שאין בהם נפש קדושה, על-דרך אומר ורחם הבחמה הירדת היא למטה לארץ, והם הנקראים עמי-הארץ, ובני-אדם כאלו לא יתמלא רצון הצדיקים בהם. לזה אמר אברהם הן לי וגו', פרשו דבר השוה לי לא נתתה דע. וקוה השיבו ה' ואמר לו ספר הבוכבים פה יהיה זרעך, והם הצדיקים המשולים לכוכבים וכו', ובה נחה דעתו:

דברי הימים

אחת הקהילות הוותיקות והמעניינות בירושלים, היא עדת הארזקלים, שמצואם מהעיר ארצה שבדרום מרחב אנטוליה, היא אשה הקטנה שבמרכיבה ובה פופדקה או קפוטקיא המוזכרת רבות בדברי חז"ל. ומסורת עתיקה בידי יהודי העיר, כי העיר אורפה או אורפל, היא אור כשדים שממנה יצא אברהם אבינו. אך לדעת הרמב"ן, לא נולד אברהם באור כשדים, אלא בארם אשר בעבר הנהר, שהרי אבותיו היו מבני שם, ואילו כשדים וכל ארץ שנער ארצות בני חם הם, ומשמע מדבריו שאור היתה באור כשדים, ואכן יש ממהות אותה עם אור בעעיראק. הקהילה האורפית היתה עתיקה ביותר, עד שבנוסד תפילתם הקדום לא היו החלקים שנוספו בתקופת בית המקדש השני, ולכן היו שיעורו כי הם צאצאי הגולים מבית המקדש הראשון, ורבים מהם היו משבט לוי. היהודים עזבו את אורפה בחורף תרנ"ו, לאחר פרעות הסולטאן התורכי עבד אל-חמיד השני כנגד הארמנים, ואז נוסדה הקהילה בירושלים, בה התמזגו גם הסוארקלים והגרמוקלים מהערים הסמוכות לאורפה, סוארק גורמיים, ובית-הכנסת שלהם שנוסד בשנת תרצ"ו קיים עד היום ברחוב בצלאל חלק מיהודי הקהילה השתקעו בראשון לציון, ובית-הכנסת שבנו שם פעיל עד היום. מגוריהם בירושלים היו בשכונת 'שבת אחים' שבמרכז ירושלים, באזור המכונה כיום 'חלואות', ואת שם השכונה דרש מייסדה רבי יוסף ריבלין בונה ירושלים, בנוטריקון של צחות: שאפגוילים (הכינוי בארץ ישראל לצאצאי מגורשי ספרד), גנאדים, תימנים, אורפלים, חלאבים, יוונים, מוגראבים (מערביים, יהודי צפון אפריקה)... האורפלים בירושלים נודעו ככוחם הרב, ולפונסתם עסקו רבים מהם כסבלים ונדרתנים שהצליחו להרים כל משא. בתקופות הגנו על השכונות, כתיאור מאותם ימים: "מאז הגיעו אלינו האורפלים, הפכו למגני השכונה. אוי לו לפלאח ערבי שניסה לשלוח דרו בגניבה, הוא לא היה יוצא של מהם, האורפלים יחלו לשעת כושר על-מנת ללמדו לקח... ועד מהרה הפכו ערבי הכפיים השכנים לירידים". על האורפלים שבראשון לציון, נכתב: "התקנאו בפתקים האורפלים טובי הלב, בעלי הזקנים המסולסלים, שפתפים רחבים להם כמו ספסלים..."

משפחה

על הפסוק "וַיִּלְךְ לְמַסְעֵיו" מפרש רש"י, שבדרך של אברהם ממצרים לארץ כנען, היה הולך וכן באכסניות שכן בהליכתו למצרים, ולמדך דרך ארץ שלא ישנה אדם מאכסניה שלו. וכל זאת למה? מתוך מדת הפרת הטוב שיש להפיר למי שהיטיב עמו, אף שנטל ממך על-כך שכר מלא.

ספר אחד מבאי ביתו של החזון אי"ש, פי פעם התבקש על-ידי אביו להכנס אליו כדי לבקשו להתפלל על האם שהלכה לפתע, והרופאים נואשו להתחנות אחר מחלתה. בחסדי שמים החלימה האם תוך זמן קצר, והאב שלה את-בנו להכנס אל החזון אי"ש, ולבשרו על ההחלמה המהירה. הגיע הבן אליו בשעות הערב, אך בני הבית מאנו להכניסו, כדי שלא להטריח את הרב בחלשתו. עמד הבן על-דעתו והפציר בהם להכניסו פנימה, עד שהלכו נעדרו לך. כיון ששמע החזון אי"ש על רפואת אמו בדרך גמ, נענה ואמר בשמחה: "מצוה גדולה עשית בך שבאת אלי. פי רבים פונים ומספרים לי על-צרותיהם, אבל כשהם נושעים ונעזרים בחסדי שמים, אין איש מהם טורח כדי לבוא ולספר לי על-כך. מפיר אני אפוא לך תודה, על שבאת לשמח את-לבי".

כשהגיע רבי דב גריש וידנפלד מטשבין ארצה, לא היו בידו אלא שני ספרים בלבד, גמרא מסכת זבחים ועתק אחד של ספרו "דובב מישרים". חביבות מיוחדת היתה לו לספרו, שממנו נותר בידו רק עתק אחד, ובשהותו בגלות בוקרה, לא הסכים להוציאו מתחת ידו, גם כאשר הפצירו בו לשאל ממנו את הספר לזמן-מה. בהגיעו ארצה, בקש להפיר טובה עם מיטיבו רבי יצחק איזיק הרצוג, שהתמסר למענו והשתדל להשיג בעבורו "סרטיפיקט" - אשור עליה ארצה, וכאות הוקרה והערבה, העניק לו במתנה את הדבר היקר והחביב עליו ביותר, את ספרו היחיד שהיה עמו.

רבי משה פינשטיין השתתף פעם בהתנת נינו של רבו רבי פסח פרוסקין מקבריו, והעניק לחתן המקאה בסכום של חמש מאות דולרים. באותם ימים, נחשבו גם חמשים דולרים למתנה מכבדת מאד, ולכן היו החתן והפלה בטוחים, כי בשגגה רשם רבי משה חמש מאות במקום חמשים, ולכן לא פדו את-המתקאה. אולם כשעלו השנים לבקר את רבי משה, נענה ואמר להם: "לא שגגה היתה כאן, פי באמת התכוונתי לתת לכם סכום גדול זה, מתוך הפרת-טובה לסבך רבי פסח, שממנו קבלתי תורה, ואדרבה, אלו היה באפשרותי, הייתי אף מעניק לכם סכום גדול בהרבה..."

מצין במדת הפרת הטוב, היה רבי דוד פוברסקי ראש ישיבת פוניבז', ולכל מי שהיטיב עמו אפילו פעם אחת, חש רגשי תודה כלימיו והיה מודה לו פעמים רבות על-כך. פעם הגיע אליו אברהם צעיר אחד מירושלים, ובקש לכבדו בסנדקאות לבנו הנוול לו. היה זה כבר לעת זקנותו המפלגת של רבי דוד, כאשר אפלו לארועים קרובים לביתו לא הלך מפני חלשתו, והפעם לשם שנוי קבל את-ההזמנה לשמש סנדק. התפלאו בני-ביתו על-כך, ורבי דוד הסביר להם: "בימי ילדותי למדתי מפי סבו של אברהם זה אבי הבן, וכיון שאני חביב לו הפרת-טובה, לכן קבלתי על-עצמי לנסע אליו ולשמחו". מאז למד רבי דוד אצל סבו של האברהם, כבר עברו יותר משמונים שנה, אולם עדין פעפעה בו מדת הפרת הטוב, שלא פגה ממנו ולא משה מזכרונו, גם לאחר שנים בה ארכות.

היה זה בערב ומיו של רבי שלמה זלמן אוזרבה, כאשר מעט להשתתף בשמחות וארועים עקב חלשתו. הפליאה היתה אפוא גדולה, כשראוהו פוסע באטיות ובכבדות אל התנתו של אחד מבחורי ירושלים, ועל אף חלשתו שהה שם כמחצית השעה, כשהוא משמח את החתן והמתנתים. התגעגעו חבריו של החתן להבין מדוע זכה בזכיה כה גדולה, ונסו להציל מפיו אילו קשרים מיוחדים טוה עם גאון ישראל, אולם אף החתן לא הצליח להבין מדוע זכה לך. לבסוף לאחר הרהור מה, אמר החתן לחבריו: "הספה המיוחדת שבגללה טרח רבנו והגיע לחתנותי, היא כנראה משום שלפני פשנתים, משמתי מדי בקר במלווהו של רבנו כמשך שבועה ימים, והתלויתי אליו בדרך לתפלת שחרית. היה זה שבועת ימיהם שהיה של אחי, שהיה מלווהו הקבוע של רבנו, ובמים אלו מלאתי את-מקומו. מסתבר שמתוך הפרת הטוב, נפלה בחלקי הזכות הלזו".

מנהג מענין היה לו לרבי ישראל זאב גוסטמן, ראש ישיבת "נצח ישראל", ומדי יום היה משקה את הפרחים והצמחים שגדלו בחצר הישיבה, ולא הניח לאחרים לעשות זאת במקומו. פעם הרהיב אחד התלמידים עו, והתענין אצלו לפשר המנהג. פתח רבי ישראל זאב וספר ספור נפלא: "אני מטפל בצמחים מתוך מדת הפרת הטוב שאני חש כלפיהם, ומעשה שהיה כך היה. בתקופת פהנתי פדון בבית-דינו של רבי חיים עוזר גרודזנסקי בילנא, הייתי מטיל עמו מפעם לפעם בגן הצבורי הסמוך לבית-הדין. באחד הטיולים הללו, העמקנו אל תוך הגן הגדול, ורבי חיים עוזר החל להציג בפני צמחים שונים, כשהוא מסביר לי את מהותו של כל צמח ואת מעלותיו וחסרונותיו. בשעת מעשה לא ירדתי לסוף דעתו ולא הבנתי את פשר השיחה, ומפני יראת הכבוד שחשתי כלפי רבי חיים עוזר, לא הרחבתי בגפשי לשאל אותו על-כך. רק לאחר זמן, בתקופת השואה האיומה, כאשר נאלצתי לברח מחמת המצוק אל תוך היערות, והסתתרתי בין צמחים ואילנות, השתמשתי במידע היקר שקבלתי מרבי חיים עוזר, ובזכותו נדעתי להשמר מצמחים מזיקים, והייתי ניזון מצמחים ושרשים מזיקים. מאז ועד היום אני חש כלפי הצומח הפרת הטוב, ולכן אני מגדלם ומטפחם באהבה. שכן גם לדומים יש לחש רגשי הפרת טובה".

מטעים

ואת-הצפור לא בתר (טו, י)

התבות מטעמות בטעמי טפחא מרבא סוף פסוק, לרמו לדברי רש"י שהיו ישראל קמיו לעולם, והקב"ה הראה לאברהם שבניו נמשלים לצפור ולא יקשלו לעולם, ואף שלפעמים הם בגדר של מרבא, מלשון מרד ופחד מפני שונאיהם, אזי סוף פסוק הוא שקנים תהרומם ותפסק גלותם, ואף יהיו בגדר של טפחא, טופח עלימנת להטפיה, שהם ידו את הדרך הישרה לאמות העולם, והנה ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. (ספר העשירים)

ילע תלע כייגר | יהיה זרעה (טו, י)

התבות כייגר | יהיה זרעה מטעמות בטעמי מנח מנח רביעי, ומיו יש כאן למה שדרשו חז"ל על הפסוק והמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים, שרק אחד מחמשה יצאו ממצרים, ואילו ארבעה חלקים מעם ישראל מוה במכת השך מפני שלא האמינו בגאלה, וזה הרמו במנח מנח רביעי, שנתרו לנוח במצרים רבע מישוראל ולא יצאו. (ברכת יצחק)

ותלך הגר לאברהם בן (טו, י)

בדונא גביר, שאף שנאמר על שמעאל דו בכל, ויתנבר על ישראל בדונא עליהם, אזי סופו להיות תביר ולהשבר וישראל יפיקו עלו. כמאמר הפתגם "אל תתהדר אדם גביר, פי אחרי דונא יבוא תביר. אדם עצב אל תאנה, פי אחר טרחה יבוא אתנח..."

מדגש

בטוי שגור על שני צדדים שהגיעו לידי פשרה "באי לעמק השוחה". מקורו מהפסוק "אלעמק שוחה הוא עמק המלך" שבפרשתנו, ובדברי חז"ל שכלם השוו בעצה אחת להמליך את אברהם עליהם. אף לפי פשוטו, הפנהה למקום מישור הפני מאילנות ומכל מכשול כפדוש רש"י, או מקום מישור למרוץ סוסים שהמלך ופשויו היו מנסים שם סוסיהם למרוצה" כפרוש הרד"ק. בהשאלה נלקח הבטוי לפשרה וישור דעות שני הצדדים, ואף התביב השתנה מעמק שוחה שהוא שם מקום, בלי ה"א הדיעה ובצירי, לעמק השוחה" בה"א הדיעה ובסגל, עמק של השואה. המקום מזכר גם במקום קברו של אבשלום, כפי שנאמר: "ואבשלום לקח ויצעילו בחניו את-מצבת אשר בעמק המלך", ומזהים אותו עם נחל קדרון, אף במדרש נאמר שהוא עמק סבות בבקעת הירדן.

ממלכה

במיו של רבי מאיר מפרימישלן, היו כמה מיקסים, 'נים שלקדושים', שלא קראו ולא שנו, וקבעו גדלה וקבדו בזכות אבותיהם. היו הללו נוסעים בכרכרות רתומות לסוסים אבירים, משמשיהם הולכים לפניהם, והם מאחזים את עיני הבריות ונוטלים את-ממונם. אמר עליהם רבי מאיר בדרך צחות: "הוא אשר נאמר בברית ביר-הביתרים. קחה לי עגלה משלשת" - נוטלים הם עגלה חרתומה לשלשה סוסים; 'עיו משלשת' - שלשה עזי פנים מלוים אותם, בעלי-עגלה, גבאי ומשמש; 'ותר' - אומרים תודה של אחרים, 'ונוצל' - ונוצלים את-הבריות..."

בדברי אברהם איבנו אל לוט בן-אחיו, למדנו מוסר השכל כיצד מתרחקים ממחלקת. "אלינא תהי מריבה ביני ובינה, פי-אנשים אחים אנהנו" - לא רק "סור מרע" בהתרחקות ממריבה ושנאה, אלא גם "עשה טוב" על-ידי הוספת אהוה ואהבה, "פי אנשים אחים אנהנו". (זרע אברהם)

גליון 491
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ק ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה ליישן על האישור לפרסום בתמונה

סיפורי חז"ל

ויהי השמש קרוב לשקוע ותרדמה
נפלה על אברם (ט"ו - י"ב)

תרדמה נפלה על אברהם, ובתוך אותה שינה הראה לו הקדוש ברוך הוא שעבוד מלכיות, ממשלתם ואבודם. והראה לו שעבוד מלכיות וגיהנום. והראה לו תורה וקרבנות. ואמר לו הקדוש ברוך הוא, הראיתי לך ארבע, כל זמן שישראל עוסקים בשתים, בתורה ובקרבנות, הם ניצולים משתים, מגיהנום ושעבוד מלכיות, ומצליחים. ואם פורשים משתים, הם נידונים בשתים, בגלות ובגיהנום, אבל עתיד בית המקדש ליחרב וקרבנות ליבטל. במה אתה חפץ? ישתעבדו בניך בשעבוד מלכיות או בדינה של גיהנום. והיה תמה אברהם ולא יודע מה לענות ובמה לבחור. אמר לו הקדוש ברוך הוא, ממה אתה תמה, בחר לה בשעבוד מלכיות ואל ידונו בגיהנום.

(רבותינו בעלי תוספות)
לך - ב"ר מד כא)

פרשת השבוע

שהאסירים ברחו ולא חזרו לאחר השבת, והפסיד רבי אברהם שלמה את דמי העירבון שהפקיד עבורם. קרה גם כשלא היה בידו הסכום הנדרש לשחרר את האסיר, נכנס רבי אברהם שלמה במקומו וישב בבית האסורים, ואילו את האסיר שלח לשבות בביתו בשמחה ובטוב לב. אולם כשנדע בעיר דבר מאסרו של הרב רעשה וגעשה העיר, ובני הקהילה מיהרו לאסוף כסף לשחרר את רבם הגדול רבי אברהם שלמה.

ואברכה מברכיך ומקללך אאור ונבוכו בך כל משפחות האדמה (י"ב ג') פירש"י ונברכו בך אדם אומר לבנו תהא כאברהם. פעם סיפר הרה"ק בעל ה"אמרי אמת מגור" זיע"א, שאחיו בהיותו ילד, שאל את אביו הרה"ק בעל "השפת אמת" זיע"א בפסוק זה אם "ונברכו בך כל משפחות האדמה" אם כן מי אפוא היה מן המקללים? והשיב ה"שפת אמת" כמו שאנו רואים ברב עיר ובמנהיג רוחני, הגם שיש שמקללים ומבזים אותו, מכל מקום כל אחד מברך את בנו שיהיה כמו הרב.

ברע מלך סדום (י"ד - ב') מסופר: כשהיה הרה"ק רבי יונתן אייבשיץ זיע"א ילד קטן ולמד בחדר, הצטיין בפיקחותו וחריפותו. פעם שאלו המלמד: "יונתן מה היה שמו של מלך סדום?" "ברע" השיב יונתן "ברע מלך סדום". התחכם המלמד והקשה: והלא ב"פיטום הקטורת" אנו אומרים "מלח - מלך סדומית רבע" ענה ר' יונתן מיניה וביה, כשנהפכה סדום נהפך גם שמו של המלך מ"ברע" ל"רבע".

וישמע אברם כי נשבה אחיו וגו' וירדף עד דן וגו' (י"ד - י"ד - ט"ז) הרה"ק רבי אליהו הכהן בעל "שבט מוסר" זיע"א סיפר על אביו הרה"ק רבי אברהם שלמה האיתמרי מאיזמיר זיע"א, שהיה זהיר ומשתדל במצות פדיון שבויים, מנהג מיוחד במינו היה נוהג כל ימיו, בערבי שבתות היה מפקיד סכומים גדולים בידי הנהלת בית האסורים בתור ערבון, על מנת שזו תשחרר את האסירים היהודים למשך יום השבת, כדי שיוכלו לשבות שבתם בחיק המשפחה. כמה פעמים אירע

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 6:43 ת"א: 6:44 ר"ת: 7:20

פרשת לך לך

זמני כניסת השבת
ירושלים: 5:31 ת"א: 5:46

הבטיח כי היין שבבקבוק לא ייגמר

בעיר וינה המעטירה, התגורר פעם יהודי שעיסוקו היה יינן, הוא היה עושה יינות שטיבם היה מפורסם ככל הגלילות כטעימים במיוחד. מרחוק ומקרוב היו באים אליו יהודים כדי לקנות אצלו יין לצרכי שבת וחג, וכן לצרכי סעודה של מצווה. יהודי זה היה נוהג שאם ארעה ברית מילה בעיר, היה נותן לבעל הברית בקבוק יין במתנה. היין הזה היה טעים באופן מיוחד, ואלה שזכו לטעום ממנו העידו כי טעם גן עדן לו. ואם מישוהו ביקש לקנות ממנו מאותו סוג יין מיוחד ומעולה, היה מתנה תנאי שהיין ישמש רק לצרכי קידוש והבדלה. היו אנשים לא מעטים שרצו לדעת את סודו של אותו יין מיוחד במינו, אולם היינן השיב כי את הסוד הזה הוא לא יכול לגלות. בבוא הזמן כאשר היינן חיתן את בתו הצעירה, הוא ערך לכבוד המאורע סעודה כיד המלך. בתום הסעודה, כאשר מילאו שתי כוסות לברכת המזון, אחת לברכה ואחרת לשבע ברכות, שאחר כך מערבבים את היין ביניהם ונותנים לשתות ממנו לחתן ולכלה, נטל בעל השמחה בקבוק יין מאותו המין המשובח וחילק בעצמו למסובים, כולם רצו לטעום מהיין המשובח, והוא חילק וחילק בהוסיפו מהבקבוק לכוס של ברכה, והבקבוק לא התרוקן עד שאחרון הקרואים קיבל את חלקו. או אז התפוצץ לפתע הבקבוק הריק והתנפץ לרסיסים בקול רעש גדול. כל הקרואים קראו בקול רם מזל טוב! מזל טוב! כמו בשעה שחתן שובר את הכוס מתחת לחופה. רחש עבר בציבור הגדול של הקרואים שבמו עיניהם ראו את האירוע המופלא, כל העיניים היו נשואות אל בעל השמחה ממנו ציפו לשמוע הסבר על מה שקרה ולהיוודע סוף סוף את סודו של היין המיוחד במינו. היהודי היינן לא חיכה שיבקשוהו הרבה, הוא נעמד על רגליו ופתח בסיפורו המרתק:

אודה את ה' בכל לבי, פתח ואמר היינן, עד כה הודיתי לה' בלבי פנימה, אולם עתה הגיעה השעה לספר את הסוד לעדה כולה לכל הנאספים כאן, שמעו איפוא גם אתם ותראו במו עיניכם כמה גדולים מעשי ה'. לפני שנים רבות בעת שהייתי אברך צעיר מיד אחרי החתונה, היתה פרנסתי על אומנות המילה, הייתי מוהל מומחה ומעולם לא סירבתי ולא דחיתי הזמנה, כאשר צריך היה להכניס ילד יהודי לבריתו של אברהם אבינו עליו השלום, תמיד עשיתי את מלאכתי בשמחה, הן אם בעל הברית היה עשיר והן אם היה עני מרוד שממנו לא לקחתי פרוטה אחת כשכר טרחתי. כאמור תמיד עשיתי את מעשי בוריוות ובשמחה מבלי להתחשב בטרחה ובקשיים שהיו כרוכים בדבר.

פעם אחת היה זה ערב יום כיפור בבוקר, נכנס אלי יהודי כפרי ובקשני לבוא עמו לכפר כדי למול את בנו שאשתו ילדה לפני שמונה ימים. אני שואל אותו איפה הוא גר? והוא נותן לי שם של

כפר, אני שואל אם יש לו עגלה עם סוס? והוא משיב בשלילה, אין לו, הוא בא ברגל, האם אתה יכול לשכור עגלה עם סוס? אני ממשיך לשאול, והתשובה שוב שלילית, אין לו כסף והוא בא והולך ברגל. כמה זמן הולכים? כשעה, הוא אומר חסר סבלנות, עוד שאלתי אותו אם יודע הוא שהיום ערב יום כיפור? והוא אומר באדישות גדולה שכן הוא יודע שצריך לצום, אבל זה לא עושה עליו שום רושם כי הוא צם לא אחת גם במשך השנה. ראיתי שיש לי כאן עסק עם יהודי כפרי פשוט שבפשוטים, הרהרתי ביני לביני מה עלי לעשות, מצד אחד עסק שכזה לא עלינו ולא עליכם, להיסחב רגלי במשך חצי יום הלך וחזור לכפר ובחזרה, ובקושי להגיע הביתה כשעה לפני כל נדרי, ומאידיך, מיד תפסתי את עצמי אם מודמנת לי מצווה יקרה כזו של ברית מילה דווקא בערב היום הקדוש, האם עלי לוותר עליה רק בגלל אי הנוחות שהיא כרוכה בו? אדרבה, עלי להיות שבע רצון ולהודרו. ואכן מיד אמרתי ליהודי הכפרי, בוא ונלך, מיד לקחתי את מכשירי המילה שלי ויצאתי לדרך עם היהודי, הוא צעד צעדים גדולים ומאוששים כחיל, אני בקושי נסחבתי אחריו, כבר ראיתי שאם אצלו אורכת הדרך בקצב כזה כשעה, הרי אצלי תארך שעתיים, אני מאחל לעצמי שאצליח לחזור הביתה שעה קלה לפני הסעודה המפסקת, כדי שאוכל לאכול משהו לפני הצום. היהודי הכפרי לא היה מרוצה מקצב הליכתי, בראותו כי אני הולך לאט, אמר לי כי אין לו זמן להיסחב כמו צב, הוא ילך קדימה ואני אבוא אחריו, הדרך ישרה לכפר ואין מקום לטעות. באומרו זאת הוא החיש את צעדיו ונעלם מעיני.

בהגיעי לכפר עייף ויגע, התעניינתי איפה היולדת גרה? נכנסתי לבית שבו לא היה איש זולת היולדת עם התינוק שלה, לשאלתי איפה בעלה? השיבה האשה כי היא לא יודעת, בוודאי בעבודה, הוא אמר לי כי המוהל יסתדר בלעדיו הוסיפה. להשתוממותי לא היה גבול, לא תיארתי לעצמי שיהודי יכול להיות כה אדיש לקיום מצוות מילה של בנו, איך הוא יכול להרשות לעצמו לא להיות נוכח בברית המילה של הבן? אך לא היה לי זמן רב להרהורים, מה עושים עכשיו, איך אפשר למול תינוק בלי סנדק שיחזיק אותו על הברכיים? הרי זה סכנת נפשות. אני יוצא החוצה כדי לראות אם אפשר למצוא יהודי שיתנדב להיות סנדק, אני עומד ומחכה זמן רב, אך איני רואה יהודי לנגד העיניים, שואל שכן אם גר כאן בכפר עוד יהודי, והוא אומר שלא. נעשה לי רע על הנשמה, מחכה ומחכה אובד עצות, פי ממלמל תפילה: מי שענה לאברהם אבינו בהר המוריה הוא יעננו, מי שענה לאלהו בהר הכרמל הוא יענני.

לפתע אני מבחין מרחוק ביהודי עם תרמיל על הגב ההולך במהירות, ואני רץ לקראתו בשמחה רבה, ומבקשו להיכנס ולהיות סנדק לך הנימול, אני אומר לו כי ה' שלח אותך לכאן כדי לעזור לקיים את המצווה הגדולה למול ילד יהודי, ולא עוד אלא שיזכה להיות סנדק.

משל ונמשל

שומר פיו ולשונו

משל לאריה מלך החיות, שזה מספר ימים שכאבים תקפו אותו. כוחותיו לא עמדו לו לשחר לטרף. מוטל היה בפניו כאוב ומיוסר, כשהתיאבון ממנו והלאה. כעבור מספר ימים, כשחש מחוזק יותר, מצא את עצמו רעב באופן יוצא דופן, אך ימי המחלה והצום החלישוהו כל כך עד שלא היה בו הכוח לרדוף אחר טרף. עלה במוחו רעיון ודוני, ויצא לחפש את הקורבן הראשון. פסע הארי בין עצי היער בנחת כשארשת פניו משדרת עסקים כרגיל. מרחוק ראה חמור מתקרב והולך. "גש הנד", קרא בקול מצווה לחמור. אוזניו הארוכות של החמור הודקפו בדריכות למשמע קולו של המלך. בברכיים כושלות התקרב אליו. "ראה, ידידי, חש אני מעט שלא בטוב. אולי תוכל להתקרב ולומר מהו הריח היוצא מפיו?" התקרב החמור מעט וריח הסירחון הנודף מפיו של האריה, שמספר ימים לא אכל, היכה באפו. "אדוני המלך, צר לי לומר לך, אך מפך נודף ריח מטריח!" האריה הודקף באחת: "חצוף שכמותך, כך מדברים אל המלך? בן מוות אתה?" באחת התנפל על החמור ההמום ולא הותיר ממנו שריד. גמר האריה את ארוחת בשר החמור, ועדיין לא שקט רעבונו. בטנו הציקה לו. הוא פנה לחפש אחר הטרף הבא. לפתע צץ מהיכן שהוא השועל, שמאו ומתמיד התיימר להיות יועץ הסתרים של המלך. למרות שעמד מן הצד וחזה במחזה המחריד, לא חשש לחייו. נעמד לפני המלך ובחיוך ערמומי נוטף אמר: "בוקר טוב, אדוני המלך! במה אוכל לעמוד לשרותך?" המלך מחויך בחזרה ואומר: "טוב שבאת, ידידי השועל, חש אני שלא בטוב. אולי תוכל להתקרב ולומר לי מהו הריח העולה מפיו?" למותר לציין כי אחר ארוחת החמור, לא עלה מפיו של המלך ריח גן עדן, אך השועל החליט שלא ליפול במלכודת שבה נפל בעל אוזני החמור, ובחלקקות לשונו מיהר להשיב למלך כמתענג: "אה, אדוני המלך, ריח גן עדן עולה מפך! אילו מטעמים אכלת הבוקר?" שוב הודקף הארי ובנימה קשוחה חרץ את דינו של השועל: "בן מוות אתה על חנפנותך ושקרית!" כעבור דקות ספורות לא נותר זכר מהשועל. ועדיין קרקרה בטנו של הארי. לא שבע מארוחת החמור והשועל, וחיפש מנה אחרונה לקינוח סעודה. שוטט במעבה היער. מרחוק הבחין בכבשה קטנה ותמימה. האריה היה משוכנע שהמנה האחרונה כבר שלו. עם הכבשה בוודאי אפשר להסתדר. הרים את קולו לעבר הכבשה וקרא לה לגשת אל הוד מלכותו. הכבשה הרימה את רגליה רועדת כולה והתקרבה. "חש אני מעט שלא בטוב. אולי תוכלי לומר לי מהו הריח העולה מפיו?" הכבשה מרכינה את ראשה ולוחשת: "צר לי, אדוני המלך, לא אוכל להיענות לבקשתך, מצוננת אני ואפי סתום."

הנמשל קצר: "שומר פיו ולשונו, שומר מצרות נפשו."

(אחד המגידיים)

אך דברי לא עושים על הקבצן כל רושם, מה סנדק, איפה סנדק? הוא אומר בולזול מופגן, אני ממחר העירה, היום ערב יום כיפור ואם אגיע בזמן אוכל עוד לעשות כמה מטבעות מפדיון כפרות, אני מבקש ומתחנן וזה לא עוזר מאומה, הוא ממחר זה הפרנסה שלו, וכבר רוצה להמשיך בדרכו. אני שואל אותו כמה הוא חושב להרוויח היום מפדיון כפרות? והוא נוקב בסכום, רובל שלם, גם בשבילי היה אז רובל סכום לא קטן, למעשה זה היה כל רכושי אותו חסכתי מפי, כדי שיהיה לי כסף להיכנס לשותפות לקניית אתרוג, אבל לא היתה לי כל עצה, אלא להבטיח לקבצן חגיגית, כי בבואנו העירה אתן לו את הרובל, ובלבד שיסכים להיות הסנדק שאוכל למול את הילד.

לבסוף הוא הסכים, נכנסנו איפה הביתה והקבצן התיישב על הספסל אותו העמדתי ככיסא של אליהו, ולקח את התינוק על ברכיו, אני מלתי אותו כדת וכדין, וברוך השם הכל עבר בשלום, לאחר מכן החזרתי את הילד לאמו, ואמרתי לה שהואיל ולא היא ולא אני ולא בעלה לא יודעים איזה שם לתת לו, קראתי לו בשם אברהם, ואני מקווה כי הוא יגדל לתורה לחופה ולמעשים טובים. מבלי לאבד זמן נוסף, יצאנו לדרך בחזרה לעיר אני המוהל והסנדק, הלא הוא הקבצן שכבר הרוויח היום את הרובל שלו, כיוון שהוא הלך יותר מהר, הוא הלך קדימה והשאיר אותי הרחק מאחוריו, אני בקושי סחבתי את רגלי והגעתי הביתה שעה קלה לפני השקיעה. בהכנסתי הביתה היתה על השולחן מוכנה הסעודה המפסקת, אולם אני עוד לא הייתי במקווה כדי לטבול לפני היום הקדוש, ולא היה מספיק זמן גם לאכול וגם ללכת למקווה, עשיתי מהר חושבים והחלטתי שמוטב לי ללכת למקווה מאשר לאכול, ורק מזגתי לעצמי כוס יין מהקבוק שעמד על השולחן. באותו רגע ממש נכנס הביתה הקבצן שהסכים לשמש סנדק לתינוק שמלתי, נתתי לו את הרובל שהבטחתי לו והצעתי גם לו כוס יין, אמרתי לו שזה מגיע לו בתור סנדק. אמרנו לחיים וכן גמר חתימה טובה, והקבצן הרים את ידיו ובירך אותי שאזכה לעשות את כל המצוות בשמחה, באומריו זאת הוא גם הבטיח כי היין שבקבוק לא ייגמר, כל עוד לא אשיא את אחרון ילדי ולא נברך שבע ברכות בחתונה זו.

היין סיים את סיפורו המעניין, באומריו, מאז לא ראיתי את הקבצן סנדק יותר, אולם כפי שהנכם רואים, ברכתו נתקיימה היום, כאשר זכיתי בעזרת השם להשיא את בתי הצעירה טעמנו כולנו מהיין ההוא שהספיק לכולם לפני שאול מהקבוק, שיהיה זה סימן טוב ומזל טוב לנו ולכל ישראל כל הנוכחים השיבו אמן כן יהי רצון.

צ'ין אדם לחברו

מתן בותר

מסופר על הרה"ק רבי ישראל מסלנט זיע"א שבימי נעוריו בסלנגי, היה יושב בעליית בית ולומד תורה, ואת מזונותיו היו שולחים לו מבית חותנו על ידי אחי אשתו נער צעיר לימים. בבוקר היה רגיל אותו נער להביא לו עוגות וקפה, פעם לחש ר' ישראל באזני הנער, שבבית המדרש יושבים עניים וקנים שקשה עליהם הלעיסה, ויש למסור להם את העוגות, ואילו הוא יכול להסתפק בפת רגילה, הוא הבין שבני ביתו לא יסכימו לזה, והתנה עם הנער שלא יגלה לאיש את הדבר. ומאז היה נוהג במשך שנים רבות למסור יום יום את עוגתו לעניים הזקנים, והוא היה ניוון בלחם שחור.

מצות גמילות חסדים בגופי

מעשה ביהודי חסיד וירא שמים, שישב כל הימים למד תורה ועסק בעבודת ה', הוא ובני ביתו חיו בעוני ובמחסור, ובנוסף לכך היו לו חמש בנות שהגיעו לפרקן ולא היה בידו כסף להשיאן. שמע היהודי שבפריס בירת צרפת חי נדבן מופלג מבית רוטשילד, המעניק סכומים ניכרים לצורכי הכנסת כלה, היה זה ר' יעקב אבי הנדיב הידוע, יצא אפוא לדרך בלב כבוד, ולאחר טלטולים מרובים הגיע לפריס, ופנה לבית הכנסת שבקרבת ביתו של רוטשילד, בגמר תפילת שחרית התרוקן היכל בית הכנסת מעשרות המתפללים, ונשאר רק איש בודד שהיה מעוטף בטלית ומעוטר בתפילין ולמד תורה בשקידה רבה, עיין גם היהודי בספר קדוש וחיכה בקוצר רוח שהאיש יסיים את תלמודו, כי סבור היה שאין הוא אלא שמש בית הכנסת. משחלפה כמחצית השעה קם האיש ממקומו, ואז קרב אליו האורח וסח לו מטרת בואו לפריס, וביקשו שיראה לו את מקום מגוריו של

רוטשילד, השיב האיש לאורח אני מכיר היטב את הבית שאתה מבקש, ואני מוכן להראות לך את הדרך אל אותו בית, אולם ידוע לי שבעל הבית אינו מקבל היום אורחים, בוא אפוא אתי ואראה לך את בית רוטשילד, ומחר בבקר תתקבל בודאי על ידו בסבר פנים יפות, ואם שומרי הסף לא יסכימו להכניס אותך לתוך הבית, תציג לפניהם את הכרטיס הזה שאני נותן לך, ולא יהיו לך כל קשיים בשעת הביקור.

למחרת בא החסיד לבית רוטשילד, וכאשר השומרים נמנעו מלהיכנס פנימה הציג לפניהם את הכרטיס שבידו, ומיד נפתחו לפניו דלתות הבית לרווחה והשומרים הוליכוהו בכבוד גדול אל אולם רחב ידיים, ואמרו לו לחכות לנדיב. כעבור רגעים אחדים נפתחה אחת מדלתות האולם, והיהודי נדהם כשראה לפניו את האיש שהוא נפגש עמו יום קודם בבית הכנסת, מיד הכניסו הנדיב לחדר עבודתו ואמר לו בלשון אבהית, "כל הימים אני נוהג להעניק מטבע של מאה פרנקים לצורכי הכנסת כלה, וכיון שיש לך חמש בנות שהגיעו לפרקן ראוי אתה למענק של חמש מאות פרנקים, אולם, הוסיף המארח לאחר שהייה קלה החלטתי להעניק לך אלף פרנקים נוספים, מכיון שויכית אותי במצוה גדולה שלא זכיתי לקיים מעודי ועד היום הזה, ימים רבים אני מקיים בעזרת ה' מצות גמילות חסדים בממוני, אבל לא זכיתי משום מה לקיים מצוה גדולה זו בגופי, אתה הינך הראשון שביקשת ממני אתמול להראות לך את הדרך לביתי, וכך עלה בידי לקיים מצות גמילות חסדים בגופי, ועל כך שויכית אותי במצוה זו הנך ראוי לתודה ולברכה כפולה ומכופלת.

תולוא דצדקיא

שבת קודש י' מרחשוון
גד בן יעקב משבטי יה (ב' אלפים - שכ"א)
הרה"ק רבי אריה לייב אויערבאך מסטאניסלוב
ב"ר מרדכי (תק"י)

יום ראשון י"א מרחשוון
משותלח בן חנוך
רחל אמנו
בנימין בן יעקב משבטי י-ה
הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנוביל ב"ר צבי
(תקנ"ח)
(הרה"ק רבי אברהם ב"ר יצחק מתתיהו מסלונים
(יסוד העבודה - תרמ"ד)

יום שלישי י"ג מרחשוון
הרה"ק רבי זאב וואלף קיצעס (תלמיד הבעש"ט -
תקמ"ט)
הרה"ק רבי ברוך מקאסוב ב"ר אברהם (יסוד
האמונה ועמוד העבודה - תקמ"ג)

יום רביעי י"ד מרחשוון
הרה"ק רבי אברהם אלימלך הי"ד מקארלין ב"ר
ישראל (תש"ג)

יום חמישי ט"ו מרחשוון
מתתיהו בן יוחנן כהן גדול
הרה"ק רבי צבי הירש מטשורטקוב ב"ר מאיר
מטיקטין (תקי"ד)
הרה"ק רבי לייב בעל היסורים (תקצ"ז)
הרה"ק רבי אברהם ישעיהו (חזון איש)
ב"ר שמריהו יוסף (תשי"ד)

הרה"ק רבי שמואל מדאראג (אמרי שפר) ב"ר
שרגא פייביש (תרמ"ב)

יום שישי ט"ז מרחשוון
רבי עמרם חסידא ב"ר משה נחום - תקצ"ז)
הרה"ק רבי אלעזר מן שך ב"ר עזריאל (תשס"ב)
זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצוה הלכות

מאת הרה"ג נגליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
פר"ס "ב' אבי אורי" ו"פרסום יוסף הדר" על המצוות.

המפסיק ממשנתו (ג')

א) אם צריך לדבר, יסגור הספר, כאילו סיים לימודו, ויועיל לו שיוכל להפסיק, ואחר כך יחזור ללימודו. (פלא יועץ, ערך דיבור, ספר יעלזו צדיקים, דף ק"ח)
ב) מותר להפסיק באמצע הלימוד להתבונן ביראת ה'. (נפש החיים שער ד', פרק ז')
ג) כשנצרך לדבר בזמן הלימוד, ואפשר לו לרמוז, ירמוז ולא ידבר. (ספר ובתורתו, יהגה, עמוד פ', ספר עמלה של תורה, עמוד מ"ג)

לע"נ

הרה"ק רבי צבי הירש מטשורטקוב
ב"ר מאיר מטיקטין זיע"א
נלב"ע ט"ז מרחשוון תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

לע"נ מרת ראצא ע"ה
בת הרה"ק רבי דוד משה
מקרעטשניף זיע"א
נלב"ע י"ד מרחשוון תנצב"ה

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מנהלת ציון

פְּרִשְׁת לָךְ לָךְ - בְּדִיקַת מְאָמֶץ

"לָךְ לָךְ מְאָרְצָךְ וּמְמוֹלְדֹתְךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ"
(בראשית יב, א)

כל זה היה בדיקת מאמץ לדעת כמה הלב שלו שמור להשם יתברך, והוא זכה לעבור זאת בהצלחה והוא אף זוכה להיקרא "אברהם אהבי" (ישעיהו מא, ח).

הרב 'תפארת ישראל' מבאר על הפסוק בתהילים: "אָבֹא בָם אוֹדָה יְ-הוָה. זֶה הַשֶּׁעַר לֵה' צְדִיקִים יְבֹאוּ בוֹ" (תהלים קיח, י"ט-כ).

איזה צדיקים נכנסים לשער של ה' צדיקים כאלה שהם בבחינת "אוֹדָה יְ-הוָה", שהם מודים לבורא עולם על כל מה שקורה עימם, כולל על אותם הדברים שנראים להם לא טובים.

תיבת "יְ-הוָה" היא בחינת יסורים, שנאמר בפסוק שלפניו "יִסֹר יִסְרֵנִי יְ-הוָה" (תהלים קיח, יח), וזוהי המעלה האמיתית, להודות לבורא עולם גם כשיש יסורים קשיים, ואז תגיע הגאולה הפרטית של האדם כמו שקרה לאברהם אבינו.

אנשים רבים יש להם קשיים בחיים, אולם כאן האדם נמדד אם הוא אדם צדיק או חלילה להיפך, האדם למעשה נמדד בקשיים שלו.

על האדם להראות לבורא עולם שהוא לא עוזב אותו על אף הקשיים שמלפנים אותו, כמו אברהם אבינו ע"ה.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א

חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

שְׁמַי אֲבִי

שָׁרָה	בְּרָכָה	רַחֵל	יָצֵק
19: 21	18: 42	17: 32	י"ג
19: 17	18: 40	17: 49	ט"ז
19: 18	18: 40	17: 49	מ"ב
19: 20	18: 42	17: 51	כ"ג

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב רח דוד בן לאה וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רח דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דורי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותי בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעימה בת שרה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

התורה הקדושה מספרת על אחד מעשרה ניסיונות שהתנסה אברהם אבינו, הניסיון של "לָךְ לָךְ" לעזוב את הבית- ואת החברים, את הכל בשביל הבורא יתברך.

אברהם אבינו לא חושב פעמיים, הוא לוקח את אשתו ואת האנשים שגייר בחו"ל ועוזב הכל- את הבית, את הפרנסה, את השכונה, פשוט הכל, רק בשביל הקב"ה.

התורה מספרת שאברהם אבינו מגיע לארץ נענן. לאחר שהוא מסר את עצמו בשביל ציווי ה', היינו מצפים לראות כיצד הקדוש ברוך הוא משיב לו על כך בתמורה נחת ושלווה. אך התורה מספרת שהוא לא מקבל נחת.

כתוב בפרשה "וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ" (בראשית יב, י). בורא עולם הבטיח לו ארץ טובה, וכבר בכניסה שורר רעב כבד מאוד וזה היה אחד הניסיונות. לאחר מכן פרעה לוקח את שרי אשתו והמצב רק הולך ומחמיר.

מהיום שהוא התחיל עם 'הצעד הראשון' למען הקב"ה הכל הולך הפוך. אנשים רבים במקומו היו אומרים: "חבל, לפני כן היה קל יותר". אך אברהם אבינו עומד חזק בלי פרוטה בכיסו ובלוי אשתו ומתפלל לבורא עולם שיעזור לו.

והנה, באותם רגעים נוקשים בדלת ואשתו חוזרת אליו. פרעה מבקש סליחה על מעשהו ומחזיר לו את אשתו.

בנוסף הוא גם נותן לו מתנות לפייסו על העוול שנעשה לו, עכשיו הוא נהיה בעל ממון ובעל נכסים וגם קיבל בחזרה את אשתו.

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן נלי רחל
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שואל ומשיב בהלכה - שבת - ערוי מים - חלק ד'

האם מותר לערות מים רותחים מהמיחם בשבת על סוכר ומה הדין לגבי סוכרזית?

שאלה: **?**

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה: **!**

מותר לערות מים רותחין מכלי ראשון על סוכר, היות ועבר תהליך בישול. **מקורות:** הליכות עולם ח"ד (עמוד נה).

אולם לדעת בני אשכנז, טוב להיזהר לכתחילה שלא לערות מים רותחים מכלי ראשון על גבי סוכר המונח בכלי. **מקורות:** הגר"ז בפסקי הסידור שאסור לערות ע"ג סוכר, וכ"כ ה'חיי אדם' (כלל כ ס"ז) משום דחיישינן כיוון שבסופו נימוח הוי כדבר לח. אולם כיום הסוכר עובר במפעל תהליך בישול מלא, ולאחר מכן הופך לאבקה או שהוא מוקפא והופך לגרגרים, לכן דינו כדבר יבש מבושל כל צרכו. וע"ע בספר 'שמירת שבת כהלכתה' (פ"א סנ"ו) בשם הגרש"ז אוירבך זצ"ל. וכ"ה בספר 'אורחות שבת' ח"א (פ"א הכ"ג). לעניין סוכר חום, מברור עם מפעל 'סוגת' עולה שסוכר זה המגיע לארץ עובר זיקוק ולא בישול. אולם מבד"ץ עדה החרדית עולה, שסוכר זה עובר תהליך בישול בדיוק כמו הסוכר הלבן.

ממתיק הנקרא 'סוכרזית' [אבקה או נוזלי], וכן סוכר-לוז, היות ויש בהם רכיבים, שאינם עוברים בישול, אין לערות עליהם מכלי ראשון. **מקורות:** לדעת המשנה ברורה (שיח ס"ק מב) אין ליתנו אף בכלי שני מדין קלי הבישול. וכ"ה בספר 'אורחות שבת' ח"א (פ"א הכ"ח). אולם לדעת הראש"ל בספרו 'הליכות עולם' ח"ד (עמוד מט) מותר. וכן פסק בשו"ת 'אור לציון' ח"ב (פ"ל אות ה). ויש לציין כי בכשרות בד"ץ עדה החרדית מקפידים שאותו ממתיק מלאכותי, שעבר בישול מלא יהיה מצוין על גבי האריזה כגון חברת 'ביסקול' במוטג' סוויט דיאט' ודינו כסוכר רגיל.

היות וכלי שני אינו מבשל אף בשיעור יד נכונית, מותר לתת חלב קר לתוך כוס קפה רותח, ואין לאסור אלא בכלי ראשון שהיד סולדת בו. **מקורות:** ספר 'הליכות עולם' (שם), וע"ע שו"ת 'יביע אומר' ח"ז (או"ח סימן מ), ובספרו 'חזון עובדיה- שבת' (כרך ד עמוד שכב) כיוון שהוא כלי שני אין בו משום בישול. ואף אין לחוש לאיסור 'קלי הבישול', אלא במה שכתבו חז"ל. ועוד שהחלב עבר פיטור ודינו כמבושל. ע"ש. וע"ע בשו"ת אור לציון ח"ב (פ"ל תשובה יא). וכ"כ הגרש"ז אוירבך בספר 'שמירת שבת כהלכתה' (פ"א הס"א בהערה) לעניין חלב מפוסטר.

ויש מחמירים בזה. **מקורות:** משנה ברורה (סימן שיח ס"ק מח) יד נכונית אסור אף בכלי שני.

מותר לתת עלי נענע לתוך כוס תה חם שהוא כלי שני, אף על פי שהיד סולדת בו. **מקורות:** כן העלה הראש"ל בספרו הליכות עולם ח"ד (עמוד מא) שכלי שני אינו מבשל. ובלבד שהעלים בדוקים מתולעים. וכ"כ בספרו חזון עובדיה- שבת (כרך ד עמוד של).

וכן מותר לתת פרוסת לימון. ויש מי שאוסר. **מקורות:** ראה 'משנה ברורה' (סימן שיח ס"ק מב) והטעם דחיישינן שמא הוא מקלי הבישול. וכ"כ בספר 'שמירת שבת כהלכתה' (פ"א הנ"ט) בשם הגרש"ז אוירבך זצ"ל. אולם דעת החזו"א (סימן נב אות יט) להתיר ולא חיישינן בכל דבר לקלי הבישול.

מיתורים לא מפסידים

להלן סיפור המעובד מתוך 'השגחה פרטית', ויש בו כדי ללמדנו, כי מויתורים לא מפסידים לעולם. להלן הסיפור מפי בעל המעשה: שמי יוסף מירושלים. באחד הימים הגעתי ל"טרם" שברחוב ירמיהו בירושלים אחרי שעברתי פריקת כתף. היו לי כאבים קשים, ואני נאלצתי להמתין בשקט ובסבלנות, עד שיגיע תורי.

חיכיתי קרוב לארבעים דקות. והנה נכנס יהודי נאנח ונאנק, צועק מייסורים. יש לו אבנים בכליות, והוא נמצא בשיאו של התקף. ראיתי, שהוא כל כך סובל, ואמרתי, שאני מוכן לוותר לו על תורי, ואני אכנס בתור שלו. הוא נכנס כמעט מיד, ואני המתנתי. בסוף גם התור החדש הגיע.

נכנסתי לחדר ואמרתי לאח הממין, שיש לי כתף פרוקה. "ככה? ואתה ויתרת לאותו האיש עם אבנים בכליות? כתף פרוקה כואבת יותר!". אמרתי לו: "אבי ז"ל אמר, שמויתור לא מפסידים". "תהיה בריא", הוא איחל לי ושלח אותי לחדר מספר שלוש-עשרה ולהמתין לרופא.

לאחר מספר דקות הרופא נכנס לחדר וביקש לבדוק אותי. הוא אמר לי לשבת על המיטה. כיוון שהמיטה הייתה גבוהה, במקצת, ולאדם בעל כתף פרוקה זאת פעולה קשה לביצוע, אמרתי לו, שזה ייקח קצת זמן. הרופא יצא מהחדר ואמר, שיחזור עוד מספר דקות.

עמדתי ליד המיטה, תפסתי תנופה וקפצתי אל מעל המיטה. **באותו רגע הכתף חזרה למקום מעצמה.** לרופא לא נשאר מה לעשות. נכנסתי לאח ונפרדתי ממנו. "השם אוהב אותנו", אמרתי גם לממתנים בחוץ. "מטובה שעושים ליהודי לא מפסידים לעולם", אמרתי בקול. הייתה מזה התרוממות גדולה. אשרינו שזכינו.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינוך במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

שאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב אברהם אלימלך פרלוב הי"ד

האדמו"ר הרב אברהם אלימלך פרלוב הי"ד - נולד כבן חמישי ב-ד' באלול ה'תרנ"ב (1892). נקרא אלימלך על שם זקנו הרה"ק ר' אלימלך מגרודזיסק ואברהם על שם המגיד מטוריסק. כבר בצעירותו נהג בדרך הקדושה והפרישות והיה יושב ולומד שעות ארוכות, כשהוא מצמצם בזמן השינה ושאר צרכי הגוף, את מזונו היה בולע ללא לעיסה על מנת להמעיט את הנאת האכילה וליהנות כמה שפחות מן העולם הזה וכך התפרסם בקדושתו. לאחר נישואיו נשאר להתגורר כמה שנים אצל חותנו, ר' דוד בזלטיפולי ולאחר מכן חזר לסטולין. בשנת ה'תרפ"ב (1921) נפטר אביו. על אף צוואת אביו סירב לכהן באדמו"רות.

רוב חסידי אביו ברוסיה ובארץ ביקשו שרבינו ישמש כאדמו"ר אולם הוא סירב והתבטא, כי כשמדברים עימו בעניין זה מרגיש, כמו שדוקרים אותו בסכינים. הם פנו אל חמיו האדמו"ר ר' מרדכי יוסף טברסקי מזטיפולי, על מנת שישפיע על חתנו וכן זקן חסידי קארלין ר' חיים מנדל פנה אל חצרו של האדמו"ר רבי ישראל מצ'ורטקוב שאף הוא ישפיע על רבינו, ואכן לאחר מכתב מהאדמו"ר ר' ישראל בו הוא מורה לו ליטול על עצמו את עול האדמו"רות החל רבינו לשמש בהיותו כבן 30 שנים כאדמו"ר השמיני בשושלת אדמו"רי חסידות קארלין. כדי למנוע מחלוקת עם חסדי אחיו האדמו"ר רבי משה מסטאלין עבר להתיישב ולהקים את חצר האדמו"רות בעיירה קארלין הסמוכה לפינסק. שם הקים את ישיבת 'אור ישראל' בלויניץ.

בארץ ביקר ארבע פעמים והקים את ישיבת 'בית אהרן' בירושלים. רבינו שהה בארץ, כששמע שהנאצים פלשו לעירו. למרות זאת ביקש לחזור לעירו כדי לעודד את היהודים שם, וחסידיו ניסו לעצור בעדו, אך הרבי התעקש לחזור ולא להשאיר את חסידיו לבד. הוא אכן חזר בספינה האחרונה שיצאה. **בעל רוח-הקודש. ענוותן מופלא. רבים פנו אליו ונושעו.** הנהיג את חסידיו במסירות נפש כאהבת אב לבניו. נכלא עם שאר היהודים בגטו פינסק. המשיך לתמוך ולעודד את אחיו היהודים הנדכאים. נרצח בחודש חשוון ה'תש"ג (1942). חסידי קארלין מציינים את הירצונו ב-י"ד בחשוון, אך התאריך המדויק אינו ברור. חי כ-51 שנים. אחיו, רבי יוחנן מלוצק שימש אחריו כאדמו"ר.

אביו: האדמו"ר ר' ישראל (הינוקא מסטולין). **אימו:** מרת ברכה שיינדל (בת ר' דוד מזלטיפולי). **אישתו:** מרת חווה (בת דודו, האדמו"ר רבי מרדכי יוסף מזלטיפולי, נישא ב-ד' אדר ה'תרפ"ב). **בתו:** מרת חנה הי"ד (נישאה לר' שמואל נחמיה פרנקל הי"ד ושניהם נספו בשואה). **מרבתינו:** אביו, האדמו"ר ר' ישראל. **מתלמידיו:** האדמו"ר ר' משה מרדכי בידרמן מלעלוב. **מספריו:** חיבורו 'קונטרס פני אלימלך' בתוך 'ילקוט דברי אהרן'.

○ יפר הגה"צ רבי ישראל גרוסמן זצ"ל ראש ישיבת פינסק קארלין: כשהגיע האדמו"ר רבי אברהם אלימלך מקארלין הי"ד זי"ע לארץ ישראל, ביקשו מנהלי ישיבת קארלין מקום חילופי זמני עבור תלמידי הישיבה, כדי שיוכלו להמשיך את סדרי הישיבה כרגיל. מקומה הקבוע של הישיבה היה בבית-הכנסת המרכזי בבית ישראל, אבל כיוון שהגבאים הועידו את עזרת הנשים למקום מושבו של הרבי, ששם יקבל את הקהל לעצה ולברכה, חששו מההמולה בהמתנת האנשים, עד שיכנסו ולכן חיפשו לתלמידי הישיבה מקום לימוד זמני. תיזכר לטובה צדקותה של אמי ע"ה, ששמעה על העניין והציעה ללא היסוס להעביר את הישיבה לחדר האורחים בביתנו. באותו זמן היה אבי בחוץ לארץ, וכך במשך תקופה ארוכה למדו הבחורים בביתנו, ואמי ע"ה דאגה לרווחתם ולצורכם.

באחד הימים זכינו לביקורו של הרבי, שהגיע לשמוע את שיעורו של המג"ש הרה"ג שלמה אטיק זצ"ל, מגדולי גאוני ירושלים. הרבי ישב שעה ארוכה והשתתף בשיעור והעיר הערות בסוגיה הנלמדת. כשישב הרבי בביתנו הגיע מכתב מארה"ב מאבי, במכתב סיפר, שבתקופה האחרונה נתקף בכאבים עזים בבטנו והלך להיבדק אצל רופא.

הרופא הורה לאשפזו בבית הרפואה, ולאחר סדרת בדיקות הוחלט על דעת צוות רופאים מומחים, שעליו לעבור ניתוח. אבי מבקש במכתב, היות והרבי נמצא כעת בארץ, מבקש הוא להזכירו לרפואה שלימה בפני הרבי. אמא ביקשה ממני להראות את המכתב לרבי. הרבי העיף מבט במכתב, שהיה כתוב על פני ארבעה עמודים. עבר במהירות על כל דפי המכתב ואמר: "אין מקום לדאגה. הרופאים האמריקאים אוהבים לנתח באופן שיטתי!". הרבי בירכו ברפואה שלימה.

אחה"צ התיישבה אמי ע"ה בדעתה אולי מן הראוי היה לשלוח מברק דחוף לארה"ב ולהודיע לאבי על התנגדות הרבי לניתוח. בין מנחה למעריב נכנסתי לרבי ושאלתי לדעתו, אם כדאי לשלוח טלגרמה. הרבי הרהר קמעא ואמר: "אין צורך, הם בעצמם יגיעו למסקנה, שכדאי לוותר על הניתוח". כעבור מספר שבועות הגיע מכתב מאבי, ובו סיפר על השתלשלות העניינים: בתחילה המליצו לו לעבור ניתוח, ולבסוף בהתייעצות נוספת ושמיעת חוות דעת מומחים הוחלט, שאין צורך כלל בניתוח והסתפקו בהמלצה לקחת תרופות, וב"ה חל שיפור ניכר. (לב ישראל)

○ יפר הגה"ח רבי אהרן הלטובסקי מעת שהותו בחצר רבינו שבקארלין: "אחד מאנ"ש ור' יוסף שמו, שהיה שתדלן גדול לטובת אחינו בית-ישראל מסיבת היותו מוכר בחוגי השלטונות וקיים עמם יחסי ידידות וקשרים הדוקים ביותר, ובגלל מסחרו במטבעות, שהיה אסור לפי חוק המדינה נתפס פעם בעבירה חוקית זו והכניסו אותו במאסר. ביום כ"ו תשרי בעת שולחנו הטהור לרגל ההילולא של זקינו הס"ק הרא"ש מסטאלין זי"ע הודיעו לפתע לרבינו, שזה עתה העבירו את ר' יוסף דרך בית המדרש לכיוון בית המשפט, שם יתקיים משפטו. רבינו נענה ואמר חבל שלא ידע על כך מקודם, ושלא תיכף כמה מהנוכחים לאולם בית המשפט לעמוד שם משך זמן המשפט ולראות איך ייפול דבר.

לאחר מכן הפטיר רבינו בפני הקהל בנימה של הסבר ואמר: 'עבירה כגון זה אינה חמורה כל כך, ולכל היותר דין העובר הוא קנס של מאסר בפועל משך שלושה חודשים והוא ר' יוסף הרי יושב כבר תקופה כזו במאסרו... לא עברה שעה ארוכה והשלוחים חזרו מבית המשפט וסיפרו לפני הקהל את מהלך דברי המשפט, שתאמו בדיוק נמרץ את דיבוריו הקודמים של הרה"ק בשולחנו אודות המשפט, וכך יצא פסק דינו לשחרור מוחלט. כשהגיע ר' יוסף לבית מדרשו של רבינו, והקהל נעמד מסביבו לשמוע מה בפיו הבחין בכך הרה"ק, שהבין את תוכן משמעות שיחתם וניגש תיכף לר' יוסף נתן לו שלום והפטיר באזניו: 'הרי אתם עייפים, לכו לביתכם לנוח קמעא', ובכך הצליח להפסיק את ההמולה, שהשתררה שם אודות אירוע הפלא, שהתרחש נוכח עיניהם...

מעשה חֶסֶד וְשִׁכָּרוֹ

למרבה הצער הם לא מצאו משפחה, שמוכנה לקחת את הילדה. מכיוון שהם מכירים את ליבה החם והרחב, הם שוב פונים אליה לעזרה, מפני שאין להם פְּתָרוֹן אחר. **הפעם היא לא יכלה לסרב וקיבלה את התינוקת לביתה.**

בימים הראשונים זה היה נראה כמערך רפואי גדול – עשרות מכשירים רפואיים הגיעו לביתה, הוקצה לתינוקת חדר נפרד. האשה עברה מספר הֶדְרֹכות שונות מרופאים ואחיות, שהגיעו מידי יום לערוך בדיקות שגרתיות. כעת היא גידלה שלושה ילדי אומנה, מלבד הארבעה, שיש לה.

שלושה חודשים עברו בטיפול מתוך במסירות נפש עצומה בתינוקת. הנגיף הנורא משתולל בכל העולם. בתקופה זו הנגיף מכה קשות בכל מקום, והוא מגיע למונסי שבארה"ב. בערב פסח ה'תש"פ, האשה לא חשה בטוב. לאחר בדיקה מודיעים לה, כי היא נדבקה בנגיף במצב בינוני עד קשה. במונסי ישנם אלפי חולים ומאות נפטרים מידי יום ל"ע.

האשה מתקשה לנשום, ומצבה מידרדר. היא מובהלת ע"י אמבולנס לבית החולים, אלא ששם מודיעים לה, כי בית החולים נמצא לפני קריסה.

"אין מקום לחולים, וכל מכונת ההנשמה תפוסות, ורבים ממתנים בתור למכונות!" שבורה ורצוצה, היא מוחזרת לביתה במצב קשה, כשהיא מתקשה בנשימה ומרגישה שסופה קרב ובא. ואז היא נזכרת במכונת ההנשמה של התינוקת, אותה היא מאמצת.

כיוון שהתינוקת משתמשת במכונת ההנשמה רק שעות בודדות ביום, היא מחליטה להשתמש במכונת ההנשמה לעצמה במשך שאר היום, והדבר גורם לה להקלה עצומה ועזרה אדירה.

לאחר כמה שבועות, עם תחילת חודש אייר, היא מקבלת בשורה טובה – היא החלימה מהנגיף בנס גלוי. היא מודה לה' על הנס, אך הסיפור עדיין לא נגמר. בתאריך ז' אייר ה'תש"פ, היא מקבלת טלפון מהרווחה, כי הורי התינוקת מרגישים, כי הם מסוגלים כעת לטפל בילדה, וכי הם מודים לה ורוצים את התינוקת בחזרה.

האשה ההמומה סיפרה: **"חיי ניצלו בזכות הבת שלכם! חליתי בנגיף בצורה קשה ולא הייתה לי מכונת הנשמה. בעזרת מכונת ההנשמה של בתכם הוקל מעליי הסבל והחולי, ולאחר כמה שבועות הבראתי בס"ד. אך אם תסכימו בטובכם לבקשתי, אני רוצה, שבתכם תישאר אצלי עוד שבועיים וזאת כהכרת הטוב על ההצלה שהצילה אותי."**

ההורים התרגשו מהסיפור והסכימו להשאיר את התינוקת לעוד שבועיים. אכן, כל מה שאדם עושה - לעצמו הוא עושה.

להלן סיפור מופלא, המעובד מתוך **'טוב לחסות בה'** שסיפר הרב מנחם שטיין, ממנו ניתן ללמוד, כי ממעשה החסד לא מפסידים לעולם - ולעיתים בזכות מעשה החסד אף יינצלו חיי האדם. כל מה שאדם עושה - לעצמו עושה.

אמר האדמו"ר הצדיק הרב שלמה גולדמן זצוק"ל, (שימש כאדמו"ר הרביעי של חסידות זוועהיל) - **כל פסיעה, שאדם פוסע עבור הזולת, הוא חוסך אלף פסיעות עבור עצמו!**

היה זה בחודש טבת ה'תש"פ. באותה התקופה העולם עדיין לא שמע על הנגיף הנורא. בעיר מונסי שבארה"ב מתגוררת לה אשה צדיקה בשנת ה-47 לחייה, העושה שליחות גדולה ביותר.

היא ובעלה זכו ב"ה בארבעה ילדים נהדרים, אלא שבנוסף לילדיה, היא נוהגת מזה שנים רבות להוות כ'משפחה אומנת' בביתה. בשנה האחרונה, היא מגדלת עוד שני ילדי 'אומנה', אשר הוריהם לא מסוגלים לגדל את ילדיהם מסיבות בריאותיות או כלכליות.

'משפחות אומנה' לוקחות ילדים שכאלו ומגדלים אותם לתקופות שונות. לעיתים רק לתקופה קצרה של מספר חודשים עד שנים. לעיתים בגלל החלטת ההורים הביולוגים שמרגישים כי הם שוב מסוגלים לגדל את ילדם, ואז הם מחזירים את הילד להוריו.

בשלהי חודש טבת האחרון, טרם התפרצות הנגיף בעולם, היא מקבלת טלפון ממשד הרווחה שמבקש את עזרתה לצורך מקרה מיוחד בימיו.

"ישנה תינוקת שנולדה זה עתה הסובלת מבעיות בריאותיות קשות במיוחד. היא מתקשה לאכול ולנשום בכוחות עצמה. הוריה לא מסוגלים לגדלה במצב זה, לכן הם מחפשים משפחה, שמסוגלת להכיל תינוקת כזו", פנו אליה בבקשת עזרה.

"זוהי עבודה לא פשוטה ומורכבת. עליה לעבור בדיקות סדירות מידי יום, חיבור למכשירי הזנה, שיעבירו לה חמצן ומזון לגופה במשך כמה שעות ביממה".

"כמובן, לשם כך תקבלי את כל המכשירים והציוד הרפואי הנדרש, בשילוב הכשרה מיוחדת של צוות רופאים. הצוות יסביר לך, כיצד עובדים המכשירים וילווה אותך בכל התקופה הקרובה".

האשה שמעה זאת, אך הרגישה, כי הדבר כרוך באחריות גדולה ומסירות עצומה, שיקשו עליה מאוד. זהו ממש 'פתחת בית חולים' בבית. האשה נרתעה מגודל האחריות - ובצער רב סירבה לקחת אותה.

לאחר מספר ימים, שוב התקשרו מהרווחה. נאמר לה, כי

הרב הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	ולד יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברקו דב ז"ל
אביבה בת איירון ע"ה	זהבה בת שושנה ריזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמרים בן דבורה ז"ל	אביגדור בן ג'ולי ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל	סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל
אהרון (אורי) בן ברקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה
דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה
סוליקה בת נעמי ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה
סלים בן פרחת ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחת ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל
ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	מרים בת שרה ע"ה
מישא אסתר בת זרהה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	אביבה לוי ע"ה
אברהם בן טובה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	שרה בת נרקיס ע"ה

הרב הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 982

הדלקת הנר: 17:46 צאת השבת: 18:44 רבינו תם: 19:20 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: למה תאמר (ישעיה מ).

או צרות הפרשה

פרשת "לך-לך"

"ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" [יב, א].

לך לך – להנאתך ולטובתך

באר ברש"י: "לך לך" – להנאתך ולטובתך, ושם אעשך לגוי גדול כאן אי אתה זוכה לבנים. ועוד, שאודיע טבעך בעולם".
פרשה זו לא נאמרה רק לאברהם אבינו, אלא לכל אחד ואחד מאיתנו. הקב"ה אומר לכל אחד ואחד: לך לך –
להנאתך ולטובתך!

במה דברים אמורים? אדם הראשון נברא כאן, בעולם התחתון, ולאחר מכן הכניסו הקב"ה לן עדן, שנאמר: "ויצר ה'...
את האדם עפר מן האדמה... ויטע ה'... גן בעדן מקדם וישם שם את האדם אשר יצר".

שואלים חז"ל: באיזה מקום כאן, בעולם הזה, הוא נברא? ועונים: ממקום כפרתו נברא, דהיינו מהר הבית.
ממקום המקדש לקח הקב"ה עפר, יצר ממנו גולם, ואחר כך נפח בו נשמה והעמידו על רגליו.

אדם הראשון הוא אבי האנושות כולה. כאשר נברא אדם הראשון, נוצרנו כולנו, כל נשמות האנשים שחיים בעולם. יוצא,
אפוא, שכל אחד ואחד מאיתנו יש לו נשמה שחצובה מתחת לכסא הכבוד, והשורש של כולנו הוא בהר הבית.

מסיבה זו מעלה גדולה יש לכל אדם בראיית המקום הקדוש של הר הבית. רבי אברהם אזולאי כתב, שדמות האדם נחקקת
מהר הבית, ולכן הושלשה המצווה: "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך אל פני האדון ה'". הרב בעל "עוללות אפרים"

כתב שמשום כך נקרא בית המקדש "אבן השתייה", שמשם הושתת העולם כולו, דהיינו האדם שנקרא 'עולם קטן'.
רבי יעקב זריהן זצ"ל בעל שו"ת "בכורי יעקב", היה גאון עצום, ושימש כרבה של טבריה. מכל העולם כלו היו מגיעים חכמים

גדולים לשחר את פניו, כלם העריצו אותו, אשכנזים וספרדים כאחד. רבי יעקב היה מפלפל גדול, בקי בעל פה בכל התלמוד
והפוסקים ישר והפוך. באחד הימים בא לבקר בכותל המערבי וחשקה נפשו ביותר לראות את הר הבית. הלך לביתו של

מוסלמי שגר שם, שילם לו כמה גרושים, וביקש ממנו להיכנס ולהתבונן מחלונו הצופה על הר הבית. המוסלמי הכניס את הרב
היהודי, ומרוב חשקו להגיע לשם כתב הרב: "ועמדתי שם בתוך החלון ובלתי כוונה ירדו רגלי מהחלון אל הקרקע,

הינו לפני ככותל המערבי" – ומיד החזיר רגליו, ותקן את החטא שקרה לו בשגגה, שהרי בכך הוא נכנס לאוויר של הר הבית,
משום שלא היה שם מרחק או גדר בין קיר הבניין להר הבית עצמו.

טמאי מתים אסורים להיכנס גם לאוויר של הר הבית. השר משה מונטיפיורי חשק מאוד להגיע להר הבית, לשם כך שכר
בכסף מלא שני מוסלמים שהכניסו אותו להר הבית על גבי שידה הקשורה למוטות. רק אחרי שעשה זאת נודע לו למפרע שגם

דבר זה אסור, משום שאסור לטמא מת להיכנס לחלל הר הבית. מסיבה זו גם לטוט בגובה רב מעליו – אסור, ישנם מקומות
שטובל יום יכול להיכנס בהם, אבל כיום אין אנו יודעים את המדידות המדויקות, לכן אסור בכלל להיכנס, ממש כפי שאדם

נזהר שלא להיכנס לספק כרת של אכילה ביום הכיפורים או נידה חלילה וחס.
עם זאת, להסתכל על הר הבית ממרחק זה דבר גדול ביותר. כיום ישנם כל מיני מקומות שבהם נתן לראות את הר הבית –

מהר הצופים, ממלון הייטא, ועוד מקומות.
כשאדם רוצה לטפוג קדושה או שהוא רוצה להחזיר בתשובה מישוהו, או לדבר עם בנו דברים שנכנסים אל הלב, כדאי ללכת

למקום שמשם רואים את הר הבית ולומר כמה מזמורי תהילים. עצם הראיה של המקום שממנו יצאה נשמתו, בכוחה לעורר
את האדם לתשובה. ואף אחד לא יכול לדעת מה פועל לפעמים על האדם ומתי.

בפסוקים אלו פונה הקב"ה אל אברהם אבינו ואומר לו: אברהם, עד מתי תשאר באור כשדים, הארץ לא ארץ. בוא לארץ
ישראל, אל הארץ אשר אראך. כיצא בכך אמר למשה רבנו כשהעלה אותו להר נבו: "עלה אל הר העברים... וראה את ארץ

כנען" – ראה את הארץ ושמה, משום שאתה סופג את הקדושה משם ומקבל כח עצום.
זהו ילך לך – לעצמך – הפרוש הפשוט של לעצמך הוא להנאתך, אבל יש לילך עוד משמעות: בשבילך, בשביל העצמיות שלך,

והעצמיות של האדם היא הרוחניות שלו (דורש ציון).
"וילך אברם כאשר דבר אליו ה'" [יב, ד]. לשם קיום צווי ה'.

אדם בעל מדרגה הולך לקיים את מצוות ה', וכל כוונתו לשם שמים, לקיים רצון ה', בלי שום כוונה אחרת. היצר הרע רוצה
להסית את האדם מן המצווה, אך הוא רואה שהאדם נחוש לקיים אותה. מה עושה היצר? בא לאדם ואומר לו: כדאי לך

לקיים את המצווה הזאת, יש בה סגולה לפרנסה, אם תעשה אותה – תתעשר... על ידי כך היצר הרע 'מריווח' שלפחות האדם
יפגום ב'לשם שמים' של המצווה.

האדם צריך לקיים את המצווה לא בגלל הסגולה שיש בה, ולא בגלל התועלת שניתן להפיק ממנה, אלא בגלל שהקב"ה ציוה
לקיימה, "כאשר צונו ה' אלקי". ואדרבה, אם הוא יודע שיש בה סגולה לעניין מסוים אך הוא מקיים אותה לשם שמים

בלבד, בלי שום כוונה אחרת, שכרו כפול ומכופל.
כך נהג אברהם אבינו. הקב"ה אמר לאברהם אבינו: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך".

אומר רש"י: "לך לך" – להנאתך ולטובתך, ושם 'אעשך לגוי גדול', וכאן אתה לא זוכה לבנים. ועוד שאודיע טבעך בעולם".
הקב"ה מצוה את אברהם ללכת מארצו וממולדתו ומבית אביו. אין זה קל ופשוט לאדם לעזוב את ביתו ומשפחתו וללכת אל

ארץ בלתי נודעת. לכן אומר לו ה' "לך לך" – דע לך שההליכה הזאת תהיה "לך", למענד, אתה תפיק מכך הנאה ותועלת:
שמך יתפרסם בעולם, ויצא ממך עם גדול.

אברהם אבינו שומע את דברי ה', כעת הוא יודע שכל הקושי לעזוב את ארצו ובית אביו – ישתלם לו. אך "וילך אברם כאשר
דיבר אליו ה'" – אברהם אבינו מקיים את רצון ה' לא בכלל התועלת האישית, אלא הוא עושה זאת אך ורק משום ציווי ה',

בלי שום כונה אחרת. אדם היודע שהוא יכול להשיג איזה רווח וטובת הנאה מן המצוה, אך מצליח לכבוש את רצונותיו ולהתעלם מהרווח האישי, והוא מקיים את המצוה לשם שמים בלבד – הדרגה הזאת גבוהה יותר מילשם שמים רגיל. הנה עוד דוגמה למעשה אמיתי שנעשה לשם שמים.

כלב בן יפונה הכריז כי האדם שיצליח לכבוש את העיר קרית ספר מידי הכנענים יקבל את עכסה בתו לאישה. עכסה הייתה אישה מושלמת, כלילת המעלות. אומרת הגמרא: "למה נקרא שמה עכסה – שכל הרואה אותה כועס על אשתו", מרוב יפיה של עכסה. והתוספות במסכת תענית אומרים שכל הרואה אותה היה כועס על אשתו משום צניעות מופלגת שהיתה בעכסה.

עתניאל בן קנז, שהיה אחיו של כלב מצד אמו, הצליח לכבוש את קרית ספר, וכלב קיים את הבטחתו ונתן לו את עכסה בתו לאשה. עתניאל היה אדם קדוש, פרוש מכל ענייני העולם הזה, כל כולו תורה. בביתם לא היה שום דבר חומרי. בספר דברי הימים הוא מכונה "יעבץ", ודורשים חז"ל מדוע הוא נקרא יעבץ: "שיעץ ורבץ תורה בישראל". עוד אומרת הגמרא שם: "אלף ושבע מאות קלן וחמורין וגזרות שוות ודקדוקי סופרים נשתכחו בימי אבלו של משה, והחזירן עתניאל בן קנז מתוך פילפולו". אם כך, נשאלת השאלה, אדם קדוש כזה אשר כל כולו תורה, איך יתכן שדווקא הוא ילכוד את קרית ספר? ועוד יש להבין, מה פשר הנשכר והגמול המוזר שהציע כלב למי שיכבוש את קרית ספר – "אשר יכה את קרית ספר ולכדה, ונתתי לו את עכסה בתי לאשה"?

אומרים המפרשים: כלב בן יפונה ראה שאין מי שיכול לכבוש את קרית ספר. הוא הבין שזה לא עניין של גבורה גופנית, צריך משהו עם כוח רוחני מיוחד במינו, ובזכות הכוח הרוחני הזה הוא יצליח לכבוש את העיר.

ואז עלה במוחו רעיון: הוא יציע למי שיכבוש את העיר, את בתו כלילת המעלות. כולם ישתוקקו לזכות בה, והדבר ימריץ אותם לכבוש את העיר. אלא שידע כלב כי כל אלו לא יצליחו לכבוש את העיר, ומדוע? משום שהם לא יפעלו לשם שמים, אלא יקנן בהם רצון לזכות בבתו. מי יצליח לכבוש את העיר? רק מי שיהיה בו רצון טבעי לזכות בבתו של כלב, אך הוא יניח את הרצון הזה בצד ויכבוש את יצרו ואת רצונותיו הטבעיים, וכל כוונתו תהיה אך ורק לשם שמים, בלי שום כוונה אחרת. עתניאל בן קנז היה במדרגה הזאת. הוא אמנם ידע שאם יכבוש את קרית ספר יזכה באשה מושלמת, אך לידיעה הזאת לא היתה שום השפעה על מעשיו. הוא הלך לכבוש את קרית ספר לשם שמים בלבד, בלי שום כונה נלווית. ובזכות זו – הוא אכן הצליח לכבוש את העיר.

מכאן אנו למדים כמה רב ועצום כוחו של מעשה לשם שמים, וכמה גדול שכרו של האדם העושה את מעשיו לשם שמים. כלב בחכמתו הצליח להשיג את כיבוש העיר קרית ספר, ותוך כדי כך גם זכה בעתניאל כחתן לבתו. ומנגד – עתניאל זכה לכבוש את קרית ספר מתוך שפעל לשם שמים בלבד, ובסופו של דבר גם זכה באישה כלילת המעלות (דורש ציון).

"וירק את הניכיו ילידי ביתו" [יד, יד]. שכר גם על הריצה.

בגמרא (נדרים לב ע"א) נחלקו רבותינו בפרוש הפסוק, ולדעת רב הכוונה "שהוריקן בתורה", ומפרש רש"י: "שלימדם תורה. כאדם שמריק מכלי זה לתוך כלי זה, כך הוא למדן תורה". בסיום מסכת אומרים: "אנו רצים והם רצים. אנו רצים לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת". לכאורה יש להבין, מהי החשיבות המיוחדת שיש לריצה לבית המדרש? זאת ועוד, מדוע הם רצים ל"באר שחת", הרי הם רצים לעבודתם?

באר על כך מורנו ראש הישיבה רבי יהודה צדקה זצ"ל: אדם שעובד במפעל מהשעה שמונה בבוקר, ויום אחד הוא הגיע לעבודה רבע שעה לפני הזמן, כלום יכול הוא לבוא לבעל הבית ולדרוש תוספת תשלום על כך שהגיע לפני הזמן? התשובה היא: לא! את בעל הבית לא מעניין שום דבר זולת זאת שהעובד יתחיל את עבודתו בשעה שמונה! לפי זה הוא יקבל את משכורתו. אם הוא הגיע ברגל או באוטובוס, אם הוא הלך מהר או לאט – דברים אלו אינם מעניינים את בעל הבית! אצל הקב"ה אין הדבר כך. השכר אינו רק על עצם העבודה, הלימוד, אלא, אם אדם השכים לקום, אם אדם הקדים לבוא לבית המדרש, אם אדם התאמץ ורץ – על הכל הוא מקבל שכר! (דורש ציון).

"ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון" [יד, יח]. הלחם והיין קדמו לברכות.

הדבר הראשון שעשה מלכי צדק – שלפי מדרש אגדה היה שם בנו של נח, כמובא ברש"י – היה להוציא לאברהם לחם ויין, כדי שינוח מהמאמץ המלחמתי. רק לאחר מכן הוא מתחיל לדבר, ולברך: "ויאמר ברוך אברם לאל עליון", וממשיך ומברך: "וברוך אל עליון".

מעשה באחד מתלמידי ה"חפץ חיים" זצ"ל שהזמין אותו להתארח בביתו לסעודת ליל שבת. התלמיד סיפר לרבו כי בכל ליל שבת מתארחים בביתו שלושים עניים, כולם שרים זמירות שבת בהשתפכות הנפש, ואת סעודת השבת הדשנה מתבלים בדברי תורה לרוב. מששמע זאת ה"חפץ חיים" נעתר לבקשה, אך תנאי התנה עם מארחו: "אני מנחל את הסעודה". התלמיד, כמובן, הסכים. לאו מילתא זוטרתא ש"החפץ חיים" בעצמו ינהל את הסעודה בביתו.

ליל שבת הגיע. ה"חפץ חיים" התלווה אל מארחו מבית הכנסת הביתה. כשנכנס הכריז מיד: "קידוש!!! בלי "שלוש עליכם" בלי "אשת חיל"... כשסיים לקדש, הורה להביא מיד את הדגים, בסיומם להביא את המרק והבשר, בלי "זמירות שבת"... בלי "דברי תורה"...

כשסיימו, ביקש ה"חפץ חיים" לקרוא למשרתת. משהופיעה לפניו, אמר לה: "אני מבקש את סליחתך על כך שהטרחנו אותך באופן מיוחד, להגיש את כל הסעודה בזריזות ובמהירות". נענתה המשרתת ואמרה: "רבי, ברכות יחולו על ראשך! אישה אלמנה אנכי. בכל ליל שבת אני חוזרת הביתה בשעה מאוחרת, והילדים שלי כבר ישנים. הם עושים קידוש לבדם ואוכלים לבדם, וכשאני שבה הביתה אני עושה קידוש לעצמי ואוכלת לבדי. השבת זוהי הפעם הראשונה שאוכל לשבת בצוותא עם ילדי לסעודת שבת! הלוואי שהרב יבוא בכל שבת להתארח כאן!!"

לאחר שהמשרתת הלכה לביתה, פצח ה"חפץ חיים" בשירת "שלוש עליכם", "אשת חיל", וביתר המזמורים והפיוטים, כשהם משולבים באמירת דברי תורה לרוב.

ואז פנה ה"חפץ חיים" לתלמידו ואמר: "מלאכי השרת לא ממהרים. הם לא רעבים. הם יכולים לחכות עם ה"שלוש עליכם" לשעה מאוחרת. אבל אישה אלמנה זו ממחרת! היא רוצה לסעוד ביחד עם ילדיה היתומים. גם האורחים העניים המסובים על שולחנך בוודאי רעבים! קודם כל עלך להזדרז בסעודה ורק לאחר מכן להרבות בזמירות ובדברי תורה ככל שתחפוץ". את הדבר הזה למדנו מהנהגתו של מלכי צדק. קודם כל "הוציא לחם ויין", אחר כך "ויברכהו ויאמר"! קודם כל, אדם רעב – תן לו סעודה להשיב את נפשו. אחר כך – דיבורים וברכות (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזלה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אשר בן רגינה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ יעקב בן אמרי ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ סעיד דוד בן מהין ז"ל, לע"נ אליהו בן כשור ז"ל, לע"נ משה בן אסתר ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ בראל בן ניצה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש י חשון תשפ"ב: הדלקת נרות: ירושלים: 5:31 תל-אביב: 5:46 חיפה: 5:37 מוצאי שבת: ירושלים: 6:43 תל-אביב: 6:44 חיפה: 6:43 ר"ת: 7:23

פרשת לך לך

תפלה על הזולת

להתפלל ולבקש רחמים על הזולת הנמצא בצרה ומצוקה וזקוק לישועה!

נלמד מהפסוק: "עד מקום שכם" (פרק יב-ו)

וכתב רש"י: להתפלל על בני יעקב כשיבואו להלחם בשכם. כיוצא בזה פירש רש"י על הפסוק להלן: "ויבן שם מזבח" (יב-ח): נתנבא שעתידין בניו להכשל שם על עוון עכן והתפלל שם עליהם. כמו כן אומרים חז"ל (מד"ר לט-יא) על אברהם אבינו ש'היה מתפלל על עקרות והן נפקדות, על החולים והם מרויחים'.

ראוי לזכור תמיד את דבריו המאלפים של החפץ חיים (בספרו מחנה ישראל - פרק י) על דרכה של תפלה, בין אם מתפלל על עצמו או על אחרים, וכך כתב: "ואפילו אם אירע באיזה ענין, שנפל ביד אויבים המציקים לו, מכל מקום אל יפול לבו עליו, וידע כי הכל תלוי ביד הש"ת. ואפילו אם יודע האדם שאין בו תורה ולא מעשים טובים, אעפ"כ אל יחשה מלהתפלל לה' שכן התפלה והתחינה גדול מאוד.

וכדאיתא בתנ"א: אמר הקב"ה, הרי אני מודיעך מקצת דרכי, כשאני רואה בני אדם שאין בהם תורה ומעשים טובים וכו' ורק שהם עומדים ומברכים ומרבים בתחנונים לפני, אני נזקק להם שנאמר "פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם". וכן איתא במדרש תנחומא שאפילו אין אדם ראוי להענות בתפלתו ולעשות עמו חסד, כיון שמתפלל ומרבה בתחנונים, עושה חסד עמו.

ומוסיף הח"ח: והתפלה שמתפלל על ענין זה לה' איננו דוקא בתפלת "שמונה עשרה" אלא בכל עת שירצה יוכל להעתיק לה'. וגם תפלה זו איננו דוקא בלשון הקודש אלא אפילו בלשון שמורגל בה מנעוריו. אך העיקר צריך שלא יחסר בה שני דברים: א) שתהיה מעומק הלב ולא מהשפה ולחוץ. ואם יכול לעורר לבו לבכי מה טוב, וכמאמר חז"ל: "כל השערים ננעלו חוץ משערי דמעה שלא ננעלו".

ב) שיכוון שתלך תפלתו דרך ארץ ישראל ומשם עד ירושלים ומשם לבית קדשי הקדשים. וכו' וכשעושה כן בוודאי לא תשוב תפלתו ריקם.

באחת משיחותיו אמר הגרמ"ד סולובייציק זצ"ל: בחודשים תמוז-אב תש"א היה נראה יום יום כאילו הגרמנים ימ"ש מצליחים לחדור לארץ הקודש והקיפו את הארץ הן ממצרים והן מסוריה, והתפללו באותם ימים היו נורא ואיום! במאה שערים, בשערי חסד ובזכרון משה התכנסו לומר תהלים ללא הרף שבעה ימים ושבעה לילות, ואחר כל ספר תהלים זעקו י"ג מדות ותקעו בשופרות, וברית כרותה ל"ג מדות שאינם חוזרות ריקם. ובסייעתא דשמיא אחר שבוע נסגו הגרמנים אחור.

וכבר אמר הגר"א זצ"ל, שאם היו ישראל מתפללים על הצרות, לא היה בכח שום צרה לצאת לפועל, ובלא תפלות וי"ג מדות יש בכח הגזירה לצאת לפועל.

הכל תלוי בתפלה...

יהודי פשוט שכמעט ולא ידע לקרוא, נזדמן לבית המדרש הגדול שבעיר בריסק וראה אותו גדוש ביהודים מכל הגילאים יושבים והוגים בתורה בשמחה ובסקירה עצומה מתפללים איש עם רעהו בריתחא דאורייתא ובהתלהבות דקדושה.

נתקנא בהם האיש והצטער מאוד על שהוא אינו יכול ללמוד ואינו קולט מה שכתוב בגמרא. ניגש במר נפשו אל הגר"ל דיסקין זצ"ל ושטח בפניו את מרירותו מדוע נגרע הוא מאחרים שכולם קולטים ורק מוחו אינו קולט מאומה.

אמר לו הגר"ל: "יש לי עבודך עצה. תבקש מאת הש"ת שיפתח בפניך את אוצרות תורתו. שיפתח את ראשך ומוחך ותדע ללמוד". מיהר האיש לגשת לארון הקודש, פתחו והחל בוכה בדמעות שלישי, "רבש"ע מדוע לא אזכה אף אני לקלוט דברי תורתך. אנא ממך עשה שגם אני אוכל ללמוד ולקלוט את דברי התורה". לאחר מכן קיבל על עצמו להתמסר ללימוד התורה בכל לבו ונפשו.

ואכן ניגש האיש לארון הספרים והוציא את הגמרא הראשונה שנזדמנה לידו והחל ללמוד בהתמדה. מני אז לא פסק מלהגות בתורה כל ימי חייו וזכה לחבר ספרים חשובים בתורה ובהלכה עד שנעשה לאחד מגדולי התורה.

הלמות עמלים - ח"ב

לשוחח עם הקב"ה...

סיפר הגר"מ שכטר שליט"א: שמעתי לפני שנים רבות על אחד מראשי הישיבות הגדולים שבעת שהיה הוגה בתורה בחדרו היו שומעים אותו לעתים קרובות משוחח עם מאן דהו.

ותמהו עם מי הוא משוחח כשאין עוד איש בחדרו, עד שראו שבכל פעם שמתעוררת לו קושיה בלימודו, פונה הוא להש"ת ומדבר אליו כדבר איש לרעהו: "רבש"ע אינני מבין את דברי התוספות והיה מפרט את קושייתו כתלמיד לרבו. ולאחר מכן סיים ואמר: "רבש"ע מודה אני לך שהארת את עיני וזיכית אותי להבין את הדברים". וכך נהג בכל דבר וענין לדבר כביכול עם הש"ת.

כדת נפש משיבת

עלון השבוע פרשת לך-לך הוקדש לעילוי נשמת

הרב פנחס הלוי בן הרה"ג רבי שמואל שמעלקא הלוי רוזנבאום זצ"ל הי"ד

שיום היאהרצייט חל היום - נלב"ע י"ג מרחשון תשמ"א

ת.נ.צ.ב.ה.

לקרב רחוקים ולסייע בידם לזכות באושר הרוחני שבחיי תורה ומצוות!

נלמד מהפסוק: "זאת הנפש אשר עשו בחרן" (פרק יב-ה)

וכתב רש"י: "שהכניסן תחת כפני השכינה, אברהם מגייר את האנשים ושרה מגיירת את הנשים ומעלה עליהם הכתוב כאילו עשאו". ושאלו חז"ל (במד"ר): איך יתכן שעשו את הנפש, והרי אם מתאספים כל באי עולם לברוא אפילו יתוש אחד, אין יכולים לזרוק בו נשמה! אלא אלו הגרים שגיירו, וללמדך שכל המקרב והמגייר... כאילו בראו. עוד אמרו חז"ל (סנהדרין צט): כל המלמד את בן חברו תורה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו שנאמר "זאת הנפש אשר עשו".

את החובה לעשות נפשות לתורה, לומד האור החיים הק', בדרך דרש, מהפסוקים "לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם לאחייך. ואם לא קרוב אחיך... ואספתו אל תוך ביתך... עד דרוש אחיך אותו והשבותו לו" (דברים כב-א,ב).

ואלו תמצית דבריו של האוה"ח: "שור ושה" אלה הם בני אדם שנמשלו כבהמות. "אחייך" - הוא הקב"ה "נדחים" על דרך הנאמר "ונדחת והשתחית להם"... שהעובר פי ה' יקרא נידח. וציוה ה' שלא יתעלם מהם אלא ישיבם "לאחייך" הוא אלוקי עולם.

וממשיך הכתוב "ואם לא קרוב אחיך"... מדבר על זמן הגלות האחרון כי לא קרוב "ולא ידעתו" - שנסתם הקץ. ואין יודע מתי יבוא, וזה יסובב הרחקת הלבבות מהאמונה. עם כל זה מצוה ה': "ואספתו אל תוך ביתך" - זה בית המדרש, ותלמדהו אורחות חיים וכו', וזה היה עד שיתרצה ה' וידרשהו, ככתוב "עד דרוש אחיך אותו והשבותו לו".

בדומה לזה אמר הגרי"ש אלישיב זצ"ל באחת מדרשותיו: במצות עשה של השבת אבידה נאמר "השב תשיבם" אפילו מאה פעמים (ב"מ לא). ואם באבדת ממנו אמרו, באבידת גופו לא כל שכן. גם כאשר נראה על אחד מישראל שהוא כבר אבוד לגמרי, יתכן שהוא מחכה על קריאתו כאבידה המתבקשת.

גם לנו יש אבידות - אמר הרב אלישיב - אבל אין אנו מרגישים בהם. יש לנו "אבידה המתבקשת", אבידה שעדיין לא מצאה את מקומה, והיא מחפשת את הרועה. כך אלו הפוסחים עוד על שתי הסעיפים, עומדים ותועים, עלינו להכריז על אבידתנו אולי ישמע קול ההכרזה.

בזמן שבת המקדש היה קיים, שלוש פעמים בשנה בהקבץ כל ישראל יחדיו, היו מכריזים על אבידות בירושלים, ונקרא המקום אבן הטוען "כל מי שאבדה לו אבידה נפנה לשם, וכל מי שמוצא אבידה נפנה לשם. זה עומד ומכריז, וזה עומד ונותן סימנים ונוטלה" (ב"מ כח). אבל "משחרב בית המקדש, שיבנה במהרה בימינו, התקינו שיהיו מכריזים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות". עלינו להכריז ולקרוא לאותם אובדים! ומקום ההכרזה הוא: "בבתי כנסיות ובבתי מדרשות" ואולי נשיב על ידי זה לב בנים על אבותם.

ומסיים הרב אלישיב: הכתוב אומר "מתרפה במלאכתו אח הוא לבעל משחית" (משלי יח-ט) כשאחד מתרפה במלאכתו בשעה שאין מצויין משחיתים ומחדלים, אמנם זה לא בסדר, שכן לא פעל בהתאם להתחייבותו. אבל אי אפשר להגדירו כשותף להרס - כאילו יש לו חלק בחורבן, לא כן בשעה שיש משחיתים והוא מתרפה במלאכתו, הרי הוא אח ועזר לבעל משחית.

מציל יקר מזולל...

בישיבת סלבודקה למד תלמיד יתום מאביו שהיה בעל כשרונות גדולים מאד. אמו האלמנה רצתה שבנה יעזור לה לפרנסתה ושהוא עצמו יוכל "להסתדר בחיים", על כן הוציאה אותו מהישיבה ושלחה אותו ללמוד אצל שער את מלאכת השענות.

הדבר נודע לראש הישיבה הסבא מסלבודקה - הגאון רנ"צ פינקל זצ"ל, הוא קרא לתלמיד והסביר לו שעל ידי הצעד הזה שעשה הוא הורס את כל אושרו ועתידו. שכן לפי כשרונותיו הגדולים, עתיד הוא להיות גאון בישראל אשר שמו ילך מקצה העולם ועד קצהו, והכל יהללו וישבחו אותו.

המשיך הסבא מסלבודקה והמחיש לתלמיד עד כמה טפשי הדבר שבמקום לשבת בכבודו של עולם, בוחר הוא להיות שער, שאף אם יצליח במלאכתו, ישאר אדם פשוט, שאיש לא יכירו ואיש לא יכבדו.

נכנסו הדברים ללבו של התלמיד, הוא זנח את תוכניתו להיות שער וחזר לשיבה. שם השקיע את כל כשרונותיו וכוחותיו בלימוד התורה והתעלה לאחד מגדולי התורה הידועים.

תנה"מ

כבודו עושה "יש מאין"...

כאשר ביקר כ"ק האדמו"ר בעל ה"דמשק אליעזר" בלובלין, קיבלו המהר"ם שפירא זצ"ל בכבוד ובהוקרה. התפעל ה"דמשק אליעזר" מאוד מתלמידי ישיבת חכמי לובלין, שבתוכם נמנו עלויים מופלגים ואמר למהר"ם: מקנא אני בו שזכה לתלמידים מופלגים כאלו. אמנם גם לי יש ישיבה, אף לי תלמידים, אך לדרגות כאלו לא הגיעו.

השיבו המהר"ם: "אדרבה! אני מקנא בו ובישיבתו! שכן אני נוטל בחור תלמיד חכם ומוסיף ידיעות לידיעותיו הקודמות. הנני נוטל בחור ירא שמים ומוסיף יראה על יראתו. אך כבודו נוטל בחורים שבעיקרם רחוקים מתורה ומיראה והופכם לתלמידי חכמים ויראי שמים! וכי לא גדולה שלו משלי? הוא עושה "יש מאין". בעוד שאני אינני עושה אלא "יש מיש"

האור המאיר

"בגלל היחס המלבב..."

מקורבי הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל סיפרו על כמה וכמה בני אדם שהיו רחוקים מדרך היהדות אך לבסוף השיבו דרכיהם וחזרו בתשובה שלימה בגלל היחס המלבב שגילה כלפיהם.

סיפר אחד מהם שבכל פעם שבא למחיצתו של רבי יהודה הקביל פניו בכזו לבביות ואף כיבדו בקימה... אדם שני סיפר שפנה אל הרב צדקה בשאלה פרטית, שייסכים ללמוד עמו בכל יום שיעור ביהדות, ומבלי לחשוב השיבו מיד בחיוב...

וזאת ליהודה

השקעה ופירותיה...

מעשה בבחור בישיבה קטנה, בן למשפחה מבית קשה מאוד, מצבו של הבחור עצמו היה מעורר רחמים, הוא לא הבין מאומה בלימוד הגמרא, ונאלץ היה לעבוד ולשרת במטבח הישיבה.

הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל היה יושב עמו ומשקיע בו הרבה, ואף החזיקו שנה נוספת בישיבה. רבים תמהו מה ראה על ככה להשקיע כ"כ הרבה מאמץ וכוחות בבחור זה שלא נראה עליו שיש לו סיכויים שייצא ממנו משהו... אך רבי מיכל יהודה לא התייאש ולא הרפה ממנו. אביו של הבחור שלא חפץ בלימודו בישיבה היה מגיע לתהות על קנקו לבדוק האם יש תועלת בהשארתו בישיבה, ורבי מיכל יהודה השיבו שמתקדם בלימודיו.

לאחר שנכנס הבחור לישיבה גדולה עזב לפתע את לימודיו והלך לשרת בצבא. צער גדול היה מזה לרבי מיכל יהודה. ואולם לפליאת הכל שב אותו בחור ללמוד תורה בישיבה בחשק רב זה בזכרו את ימיו הטובים במחיצת רבו, וזכה להקים בית של תורה לתפארת. או-אז ראו הכל את פירות ההשקעה הגדולה שהשקיע בו רבי מיכל יהודה שבכך הצילו ואת כל הדורות אחריו לנצח.

דרכי החיים

להתרחק מחברים רעים וממוקום קלוקל שהשפעתו רעה!

נלמד מהפסוק: "וה' אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו" (פרק יד-יג)

וכתב רש"י: "כל זמן שהרשע עמו היה הדיבור פורש ממנו" וכן ברש"י על הפסוק "ואנשי סדום רעים וחטאים" (ג'יג) נדרש לוט לגנאי. שאף על פי שהיו רעים וחטאים, לא נמנע לוט מלשכון עמהם.

כאשר בני ישראל סבלו את עול הגלות במצרים, ישבו ציפורה אשת משה ובניו במדין בחירות גמורה. והנה בא משה לקחת את אשתו ובניו לשוב אתם מצרימה, ומובא במד"ר (שמות ד-ב) כיצד השתומם יתרו על כך עי"ש, ואמר לו משה שמוליכין למצרים כדי שיצאו ויעמדו על הר סיני לשמוע מפי הקב"ה "אנכי ה' אלוהיך" ועל כך השיב לו יתרו "לך לשלום".

ותמה הגרי"ש אלישיב זצ"ל: אם רוצה משה שבניו יעמדו בהר סיני, מדוע הוא צריך להורידם למצרים, הרי יכל להשאירם אצל יתרו, ולאחר שיצאו בני ישראל, יסעו בניו הישר ממדין להר סיני ולמה להם להכנס בתוך מצרים?

אלא - ביאר הרב אלישיב - כי ידע משה שאם בניו לא יתגדלו בתוך בני ישראל ויראו את צרות העם, ואת הפדות והגאולה, לא די במה שיבואו להר סיני, כי איך יחדרו לתוך ליבם המלים "אנכי... אשר הוצאתיך"..." אם לא יתגדלו בתוך הסביבה שעל יד משה רבינו.

כי מי שרוצה שבניו יקבלו את התורה, עליו לדאוג שיגדלו בתוך סביבה טובה וראויה על יד הצדיקים ולא בסביבות העם ופורקי עול. ומכאן - מסיק הרב אלישיב - שעל אף החינוך הטוב שנותן לבניו. אך אם האוירה בבית לא מתאימה לאותו רוח שבת"ת, קשה מאוד שיהיו הבנים גדלים בתורה כפי ששואף.

כאשר השלים הסבא קדישא הגה"צ רבי שלמה אליעזר אלפנדר זצ"ל לערוך תשובתו בענין האתרוגים המורכבים, התבטא בזה הלשון: על אתרוג מורכב עוד יכול אני ללמד זכות, ובלית ברירה המברך עליו אינו מפסיד. אבל על "חינוך מורכב" לילדים, שאינו על טהרת הקודש, ואור עם חושך משמשין בו בעירבוביה, על זה אין למצוא שום זכות! חינוך כשר לצאצאים היא מצוה דאורייתא, ונוהגת בכל מקום, בכל המשנה בכלשהו ופוגם בטהרת החינוך, מתחייב בנפשותם:

עם זאת השתדל הרב אלפנדר להרחיק מריב ומדון עם אנשים שפגיעתן רעה. בשולי אחת מאיגרותיו כתב: "אף שכתבתי שצריך להתרחק ממושעי ישראל והעבריינים, אמנם ודאי שאין ליראי ה' לילך לבית הכנסת שיש שם אנשים כאלו ולהתקוטט עמהם, שזוהי עצת יצר הרע לעשות בילבולים בלי תועלת... וצריך להתבונן היטב בחכמה ודעת שלא להכשל בדבר הזה".

באגרת למקורבו (הובא בספר שביבי אור) כתב הגאון רבי צבי פסח פרנק זצ"ל את הדברים הבאים: "מאד מאד נחוץ שמירה וזהירות גדולה שלא להיות נגרר אחרי בני הנוער המתרחקים מגבול תורתנו הקדושה, ועיניהם חשכו ולא יכלו להתבונן במאור תוה"ק, אשר רק היא ממלאת אורה ושמחה בלב האדם הזוכה להחיות את נפשו.

ובאגרת נוספת כתב: "ראה להתחבר עם בעלי כשרון, בעלי בינה חכמה ודעת, אבל בתנאי קודם שיהיו יראי השי"ת, אוהבי תורה. תתחכם להתרחק כמטחוי קשת מאלו שפנו עורף ח"ו לתורתנו תורת חיים.

גם כ"ק האדמו"ר מויז'ניץ - רבי חיים מאיר הגר זצ"ל (בספרו אמרי חיים - פרשת בשלח) הזהיר על כך בדברים הבאים: התחברות עם הרשעים רעה ומסוכנת מאוד... אברהם אבינו עמוד החסד, נתן לחם ומזון לכל הנבראים, אך למלאכים שנדמו לו כערבים אמר "ואקחה פת לחם וסעדו לבכם", בתנאי ש"אחר תעבורו" - שמיד לאחר האכילה תלכו לדרכיהם, איני רוצה חברותא עמכם. וכן ללוט אמר אברהם: "הפרד נא מעלי". וכשנפל בשבי המלכים רדף אברהם אחריהם והציל את לוט מידיהם, אך לא לקחו לביתו אלא שלחו לסדום.

זאת אומרת - מסיק האדמו"ר - אמנם צריך להציל מסכנה גם את החילונים, אבל אח"כ חלילה להתחבר עמהם. צריך להיות טוב אל כל אחד, אך לא עם כל אחד!

השפעת מאכלות אסורות...

פעם ניגש יהודי בשברון לב לפני החפץ חיים, כשהוא מבקש ומתחנן על נפשו, שיבקש החפץ חיים רחמים על בנו שנתחבר לחבורת מרעים ריקים ופוחזים, שהשפיעו עליו לסור מדרך הישר רח"ל.

כששמע זאת החפץ חיים, שאל את האב, האם בנו הגיע בהתדרדרותו למצב כזה שאכל כבר מאכלות אסורות? השיב האיש בצער שאכן גם לשפל כזה הגיע המצב, ובנו אכל מאכלות אסורות...

אם כך - נענה החפץ חיים ואמר לאב - קשה מאוד לפעול ולעשות עבורו מאומה... אמר האב לחפץ חיים: אמנם בני אכל פעם מאכלות אסורות ואולם תיכף לאחר מכן הקיא את כל מה שאכל. העיר החפץ חיים ואמר: אם כן, אפשר לפעול עדין להצילו!

חומרת עוון ההתחברות לרשעים

באחת הדרשות דיבר כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג - רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל בחריפות נגד כל התקרבות והתחברות עם הכופרים והאפיקורסים למיניהם. בתוך דבריו סיפר מעשה נורא שאירע עם הגאון רבי הירץ מלנוב זצ"ל, שבימיו הרימו ראש אנשי כת ש"צ ימ"ש, ויבואו גם אליו לפתותו בחלקת לשונם. ואמנם הוא בצידקותו סירב לשמוע להם מאומה...

ואולם אחרי שהלכו ממנו ועזבוהו, אירע לו ששכח בסעודה ליטול ידיו במים אמצעים אחר שאכל דגים, הוא הבין מיד שזו התוצאה מן ההרס שלהם אשר נבלע בקרבו באין משים.

הזדרז, איפוא, שלח להקהיל תיכף ומיד בבית המדרש את כל בני עדתו, ועלה לדרוש בפניהם אזהרה חמורה כי יבדלו ככל האפשר מן האנשים החטאים האלה.

בדרשתו סיפר רבי הירץ בפני קהל ועדה את מה שאירע לו, ששכח ליטול ידיו במים אמצעים, בהוסיפו שזה סימן ברור כי נדבקה בו שמץ משלהם, ומאחר שאמרו חז"ל (ועבודה זרה יז.) "כל הפורש ממינות מיית", על כן כינס את כל הקהל לבית המדרש כי חפץ להפרד מהם... באשר בוודאי לא יוסיף לחיות עוד. וכך אמנם הוה, שיצא נשמעו תיכף ומיד באותו מעמד, ויהי הדבר לחרדת אלוקים.

"עד כדי כך חמור העוון של התחברות לרשעים ולכופרים" - סיים הרבי מקלויזנבורג את דבריו.

לפיד האש

"שלא להדמות להם..."

חובת ההתרחקות מן הזרמים הפסולים, לא פסקה מפיו של הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל, אחד מתלמידיו לשעבר בא לבשרו כי נולד לו בן וביקש את ברכתו שהבן יגדל להיות יהודי טוב, ולא סתם יהודי, אלא יהודי עפ"י הבנת רבי אהרן...

פתח רבי אהרן ובירכו: "יהא רעוא מן שמיא שיזכה להיות דבוק בתורת ה', ואילו לרוחות הזמן לא תהיה כל השפעה עליו".

נהוג היה בישיבתו "בית מדרש גבוה" שכאשר קראו את ראש הישיבה לעלות לתורה היו אומרים "יעמוד מורינו ורבינו" ולא מכריזים את שמו המלא, כפי שקוראים לאדם אחר "יעמוד פלוני בן פלוני", וזאת מפני יראת הכבוד.

באחד הימים נודע לרבי אהרן כי בבית תיפלתם של הקונסרבטיבים בליקווד, נהוג לקרוא לעולים לתורה בקיצור "יעמוד הכהן" "יעמוד הלוי" "יעמוד שלישי" וכן הלאה מבלי לנקוב בשמותיהם. מיד הורה לגבאי הישיבה, שמכאן ואילך יקראוהו לתורה בשמו ובשם אביו, דוקא, בכדי שלא להדמות להם אפילו במשהו ח"ו.

הלמות עמלים

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

לתת זה לקבל

מהכיס ועף ברוח...", והושיט לו את השטר.

האיש קלט את העניין. הוא לא ביקש נדבה, אבל ראו בעיניו את הערכתו לעזרה בסתר שאבי הציע לו, ובמיוחד לדרך המכובדת בה אבי עשה את זה, כדי למנוע ממנו מבוכה לפני ילדיו. האיש חפן את ידו של אבי עם השטר בשתי ידיו, שפתיו שוב רעדו ונדמה היה לי שלחלוחית הצטברה בזווית עינו. בשקט הוא אמר לאבי: "תודה, תודה אדוני. אינך יודע כמה הערב הזה משמעותי למשפחתי ולי".

* * *

ואנחנו?

נסענו הביתה.

כמעט שכחתי לספר שעשרים הדולרים הללו היו כל הכסף שהיה בכיסו של אבי באותו הערב. הם היו מיועדים לרכוש לנו את הכרטיסים, ולפנק אותנו בצמר גפן מסוכר ופופקורן.

באותו ערב לא חוויתי את החוויה המתוכננת, אבל חוויתי בתמורה את חווית הנתינה שצרכה בי וליוותה אותי כל חיי!

* * *

הגענו לסיפור באדיבות יהושע די-נור, אשר מסיים אותו עם תובנה מרעישת:

קראתי פעם מחקר על נתינה שערך פרופ' נורטון מאוניברסיטת הרווארד. הוא ביקש מהסטודנטים שבמחקר להוציא/לבזבז במהלך היום כמות מוגדרת של דולרים, על מה שהם רוצים. הוא ביקש מהם לציין את רמת אושרם בסוף היום בהשוואה לתחילת היום. הוא מצא שהסטודנטים שהוציאו את הכסף לא על עצמם (קנו מתנה למישהו, נתנו נדבה, תרמו, וכד') העידו על גידול ברמת אושרם הרבה יותר מאלה שבזבזו את הכסף על עצמם. ואת מסקנתו הוא הגדיר כך:

"כולנו גדלנו על ברכי סיסמאות שכסף אינו קונה אושר. אני רוצה להציע שכסף יכול להוסיף אושר, אבל... כאשר אינך מוציא את הכסף בהכרח על עצמך"

וזאת, בל-נשכת, רק פירות הנתינה מהם נהנים בעולם הזה. מלבד הקרן אשר שמורה לעולם הבא!

מאחר שניצבו בפנינו שתי גרסאות אודות בעלת המעשה הבא, נצטט אותו ללא שמות - מה שלא גורע מערכו של הסיפור הנפלא מאומה. מלבד שינויי עריכה מינימליים, מובאים הדברים כלשונם.

כשהייתי נערה צעירה אבי לקח אותי לגן-חיות כולל הצגות משעשעות שעושים עם החיות. עמדנו בתור לקופה לרכוש כרטיסים. בשלב מסוים הגענו קרוב לקופה כאשר לפנינו רק משפחה אחת.

הם היו משפחה גדולה בת עשר נפשות, כאשר כל הילדים, שמונה במספר, נראו לי מתחת לגיל 12. לבושם העיד שמצבם הכספי לא היה טוב, אם כי הם היו מסודרים ונקיים. אני זוכרת שהם השאירו עלי רושם רב, לא רק בגלל גודל המשפחה אלא בגלל נימוסיה.

הילדים עמדו מנומסים מאחורי ההורים, והתרגשותם הייתה בולטת כשפטפטו על הליצנים, הלוליינים והחיות שהם יחזו בהם עוד מעט. הנחתי שזה ביקורם הראשון במקום כזה. הם היו כה נלהבים!

הוריהם עמדו לפניהם והביטו אחד בשני במבטי גאווה, מחויכים ממראה ילדיהם המתלהבים מהחוויה שמצפה להם עוד מעט.

האב פנה לקופאית: "שני כרטיסי מבוגרים ושמונה כרטיסי ילדים בבקשה. זו המשפחה שלי. הם מחכים בכיליון עיניים".

הקופאית נקבה במחיר.

למשמע הסכום רעדו מעט שפתיו של האיש כשכך קרוב יותר לקופה ושאל: "כמה... כמה אמרת?"

הקופאית חזרה שוב על המחיר...

* * *

היה ברור לי מתגובתם שהם לא היו מוכנים להוצאה הזו, וגם לא הייתי בטוחה שהיה להם את הסכום הדרוש. המחשבה המידית שחלפה בראשי - 'מה... מה הוא יאמר לילדיו?'

אבי היה שותף למחזה כמוני. ראיתי אותו מפשפש בכיסו ואז... הוא שמט לרצפה שטר של \$20. זה היה אז סכום לא מבוטל, וגם אנחנו לא היינו משפחה שהממון מצוי בכיסה בשפע. ואז... כשהשטר על הרצפה... אבי התכופף, הרים את השטר, טפח לאיש על כתפו, ואמר לו: "סליחה אדוני... זה הרגע נפל לך

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

אור התורה

הערוך מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקבלת הערוך במייל בכל

שבוע, הרשמו לרשימת התפוצה:
alon089945291@gmail.com

מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד):
alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454

קו החיידות: 077-4103900

פקס: 08-9941870

זמן למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

האם להתפלל עם השי"ץ או להתפלל בחצר בית הכנסת ללא גג וללא מחיצות

הסתפקתי כגון מה שמצוי בכמה בתי כנסיות ושיטבלאך שיש הרבה מנינים, ולפעמים מרוב עומס מתפללים לעת השקיעה יש הרבה מנינים גם בחצר הבתי כנסיות וגם ברחובה של עיר, וכעת יש לאדם ב' אפשרויות או להתפלל בתוך בית הכנסת, וגם במקום ממוזג ששם גם יכול לכוון, ולא ברחובה של עיר, או בזמן חזרת השי"ץ הי מנייהו עדיף.

ולענ"ד נראה דעדיף מכמה סיבות להתפלל בתוך הבית הכנסת, א. כמבואר בסימן צ', שהתפילה בבית הכנסת מתקבלת יותר, וכמו שכתב בשו"ע סימן צ' ס"ט יעו"ש.

ב. שיותר מכוון בבית הכנסת, כי הרי יש מיזוג, והרבה שיטות הפוסקים ס"ל שאם מכוון ביחידות שיתפלל ביחידות ולא בציבור, והארכתי בזה בגם אני אודך מתשובתי ח"א סימן ה.

ג. וגם משום להתפלל ברחובה של עיר, דבעיקר האי דינא הארכתי בגם אני אודך חלק ב' סימן יא, כמבואר בגמ' בברכות דף לד: אמר רב כהנא חציף עלי מאן דמצלי בבקתא, ופירש"י בבקעה, כשהוא במקום צניעות חלה עליו אימת מלך ולבו נשבר עכ"ל. שמאחר שהוא במקום מגולה ואינו נכנע לפני בוראו להסתתר וכו' הרי זה עז פנים ע"כ. ויעו"ש מה שהארכתי בזה. (הר"י יוסף אביטבול)

הכוננו להגרלה הגדולה!

על מבצע המשניות, בו יערך הגרלה על פרסים מיוחדים: כובע יוקרתי | חליפה יוקרתית | עניבות | חגורות | נגנים | כרטיספר | פרטים בקרוב >

מעשיות בפרשה

"לך לך מארצך"

האדם - אמר הצדיק רבי יהודה לייב מגור בעל ה"שפת אמת" - נקרא תמיד "הולך" משום שעליו ללכת תמיד ממדרגה למדרגה לצאת מין ההרגל ומין הטבע גם כאשר זוכה האדם ומגיע למדרגה גבוהה בעבודת ה' גם כאן נעשה לו ההרגל לטבע שני ומשום כך עליו לחדש תמיד דרכים חדשות בעבודת הבורא.

אברהם אבינו נתנסה בעשרה ניסיונות ואחריו כל ניסיון נתעלה ונעשה כבריה חדשה עד שזכה לצאת מכל ה"ארציות".

וזה מה שנאמר כאן בפסוק: "לך לך מארצך" - לך לך מארציות!

"אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאילה"

הימין - אמר הצדיק רבי ראובן מז'רנובצה - מרמז על קיום המצוות ואילו השמאל - על עבירות.

פעמים היצר הרע מסית את האדם לעבור עבירה - "השמאל" על כך אומר לו האדם "ואימנה" - אינני שומע לך.

אולם לא רק במקרה זה אלא גם אם היצר מתחכם ועוטף את העבירה כאילו היא מצווה ואומר לו האדם "הימין" גם אז חובה עליך להתחזק ולטעון כנגדו: "ואשמאילה"!

"ואחרי כן יצאו ברכוש גדול"

מבאר רש"י: "ברכוש גדול" - בממון גדול כמו שנאמר: (שמות י"ב ל"ו) "וינצלו את מצרים".

והנה - אמר הצדיק רבי משה יחיאל מאו"רוב - רמז גדול יש כאן כי המילים: "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול" - עולות בגימטריא בדיוק כמניין המילים "וינצלו את מצרים"!

תשובות לחידה ניתן לענות בקו "אור התורה" במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזוכים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). נבוכת "גדיל תורה ואור".

לפי"ג בנימין בן יהודה

7665190@gmail.com

חידה: היכן מצינו ארץ שיש בה תשעה ארצות?
תשובה לחידה משבוע שעבר: ילדי נר ויראה אם האור כהה בידוע שהוא יום ואם האור מבהיק בידוע שהוא לילה. (ירושלמי פסחים פרק א הלכה א.)
הזוכים לחדש אלו: שובר מתנת רשת פרסטר ידיעאל מלול בית שמש. אוניות בלוטוס יהודה מן מודיעין עילית. נגן שמעון רובין בני ברק.

להצטרפות לקבלת צינתוקים בזמן ק"ש וצאה"כ: חייגו ל' 088649058

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

שובר פרסטר | כובע איכות | נגן יוקרתי | כשר MP3 | אוזניות | בלוטוס מתקדמות

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו 0774103900 - שלוחה 5

אמכרה

סיפור לשבת

לאור השבת

10

מעולמו של בן הישיבה

אתגרים עליות ומורדות בחיי בן הישיבה • הרב ברוך חורש •

גם לגדו"י היו משברים

האם צריכים לפחד ממשברים? וכיצד צלחו גדולי ישראל את המשברים שהם חוו? קבלו פרק נוסף מסדרת המאמרים: 'משברים אצל בן ישיבה'

הראש לצ"ח הג"ר יצחק יוסף שליט"א בהסכמתו לספר עולם הישיבה הביא דברי הגר"י הוטנר זצוק"ל בספרו פחד יצחק (אגרות ומכתבים, מאמר קכח) שכתב לתלמיד המתלונן על מכשולים וירידות בנושא זה, וזת"ד: רעה חולה היא אצלנו שכאשר מתעסקים אנו בצדדי השלמות של גדולינו, הננו מטפלים בסיכום האחרון של מעלתם, מספרים אנו על דרכי השלמות שלהם, בשעה שאנו מדלגים על המאבק הפנימי שהתחולל בנפשם. הרושם של שחתנו על הגדולים מתקבל כאילו יצאו מתחת יד היוצר בקומתם ובציבונם. הכל משוחחים, מתפעלים ומרימים על נס את טהרת הלשון של בעל החפץ חיים זצ"ל, אבל מי יודע מן כל המלחמות, המאבקים, המכשולים, הנפילות, והנסיגות שלאחר שמצא החפץ חיים בדרך המלחמה שלו עם היצר הרע, משל אחד מיני אלף. התוצאה מזה כשנעדר בעל רוח, בעל שאיפה, בעל תפיסה, מוצא בעצמו מכשולים וירידות הרי דומה בעיניו כבילתי שתול בבית ה' וכו', אל תצייר לעצמך גדולים שהם ויצרם הטוב בבחינת חד הוא. לעומת זאת צייר בנפשך גדולתם של גדולי עולם באותיות של מלחמה נוראה עם כל הנטיות השפלות והנמוכות. ובזמן שהנך מרגיש בקרבך סערת היצר, דע לך שבוהו שהנך מתדמה אל הגדולים הרבה יותר מאשר שארה נמצא במנוחה שלימה שאתה רוצה בה. עכ"ל.

וננקוט שניים מגדולי ישראל שבדור האחרון מהמעט ששמענו מהמשברים שחוו בצעירותם יכלו להישבר ובכל זאת גדלו לאילנה ברבא:

מסופר כי לפני מספר שנים נכנס לבית מדרן הגרא"ל שטיינגן ישיש אחד, וסיפר שכאשר נכנס רבינו לשיבה היה בגיל צעיר מאד, וגם היה נמוך קומה, עד כדי שהיה כעס בין הבורחים שמכניסים ילדים לשיבה... והוחלט להחרימו, לא לדבר עמו ולא לקבוע עמו חברותא במשך תקופה. אולם מרן לא נרתע, ועסק בתורה בלי הפסק, אף ללא חברותא. כשראו שזה לא הועיל, החליטו הבורחים לעשות מעשה קונדס, והניחו בובה על מיטתו של רבנו. בכך ניסו לפגוע בו על שהוא צעיר מדי בשביל הישיבה, אולם במשך תקופה ארוכה נשארה הבובה על המיטה ללא שינוי.

אז הבינו שרבינו כבר בגיל כזה אינו הולך לישון על מיטתו, אלא יגע בתורה וימס ולילה. וכשראו כך, מיד קבעו עמו טובי הבורחים חברותא.

כשהישיש הג"ל סיים לספר לבני הבית סיפור עצוב זה נכנס למרן זצ"ל וביקש מחילה, ואמר שהוא זה שהניח את הבובה על מיטתו. ענה לו רבינו שאינו זוכר דבר כזה, אך הוסיף ואמר: 'דאי שישנתי בישיבה, כי הבטחתי להורי שאישן בכל לילה לכל הפחות שלוש שעות ומתחלה...' (כאיל תערוך, גיליון 14)

וכן כן מסופר על מרן הגר"ע יוסף זצ"ל שבצעירותו היה מוסר שיעורים בהלכה מתוך הספר 'בן איש חי'. אך כשראה שדרכו של הבן איש חי שונה ממרן השו"ע, החל מורה לרבים בשיעורים היפך פסקי הבא"ח, וחיוק את שיטתו ההלכתית של מרן הבית יוסף, וכך עשה גם בספריו הרבים. ולמרות שבשכונת הבורחים היו רבים מעולי בבל שספרי הבא"ח היו נר להגליהם, אולם הרב עובדיה לא חת פניהם. והנה באחד מהימים עשה חכם עובדיה הצעיר את דרכו מבינו בסרכו בית ישראל לעבר ישיבת 'פורת יוסף' שבעיר העתיקה, וחבורה של נערים לכדה את הנער כשהוא צועד כדרכו במהירות להיכלה של תורה, והם הקיפו אותו בחמת זעם באומרים: 'זה אתה שחולק על הבן איש חי?'

לא ברור מי החל, לא ברור כיצד, אך העימות הסתיים רע מאוד. הבורח חכם עובדיה הוכה, והנערים חבטו בו עד זוב דם, ואף הותירו אותו שוכב על הקרקע ונמלטו. והצעיר שב לביתו שבור, כואב ודואב, עד שנפל למשכב ולא ירד ממנו מספר שבועות. 'אם זה כך', 'למה לי כל זה?' - אמר לעצמו, והודיע להוריו שלא ילך עוד לשיבה, לא ימשיך לחבר את חיבוריו, והשיעור-מבטל!!!

* הכותב הינו מחבר ספר רב המכר 'עולם הישיבה'

מייסד תאגיד 'מוריה'

תורה מגנא ומצלא - מזל טוב

הרב חיים זאיד שליט"א

ביותר הוא מצידו רצה להמשיך, אבל הרגיש צורך מסוים להתייעץ עם אחד מגדולי הדור (שלא נזכיר את שמו, מפני כבוד המשפחה) ולשאול אותו מה עושים לגבי אותו השידוך.

אותו גדול הדור, ששמע מהבחור על מעלותיה של אותה בחורה אמר לו, אכן אין לך מה לחשוש ואתה יכול לגשת לשידוך הזה בראש מורם.

ואכן לא עברו כמה ימים והבחור הסכים להיפגש שוב עד שהודיע שהוא מוכן להקים עמה בית נאמן בישראל, אבל בתנאי אחד שהוא הולך ללמוד בכלל יום ולילה וכל העול של צרכי הבית שכולל את חינוך הילדים וכל העניינים הסובבים את נושא הבית היהודי היא תיקח על גבה. ואת העניין של הפרנסה כמובן מאתו יתברך הוא ידאג לנו לצרכינו, כך אמר לה הבחור. כמובן היא מצדה אשרה את העניין והשידוך יצא לדרך, כשהחתונה התקיימה לפני פחות מחודש ימים.

אני, שהייתי חלק פעיל באותו השידוך, השתתפתי בחתונה שהתקיימה באולמי 'אודל' ('האופרה' לשעבר) ושמתתי בשמחתה של המשפחה על כך שזכו לקבל בחור ישיבה תלמיד חכם שקדן וכמובן הנמילות חסדים שהייתה לו. איך שהאמא של אותה נערה ראתה אותי היא קוראת לי, 'הרב זאיד, אני רוצה לספר לך סיפור שלא שמעת מימך. הבת שלי עורכת מידי כמה חודשים בדיקה שבודקת את מצב הגידול בגופה', מספרת לי האמא בלהט וברגש שפרץ גבולות, 'והנה שלושה ימים לפני החתונה ערכו לה את אותה בדיקה והתוצאה שהגיע פשוט הדהימה את כלל הרופאים בתל השומר, סוג הגידול שהיה בגופה שחוזר על עצמו מידי כמה חודשים פשוט נעלם והלך כלא היה, הרופאים אפילו הסבירו לנו שאין שום דבר מובן למה שקרה באותם רגעים.'

'והחלק השני והוא גם סגירת מעגל של הסיפור', ממשיכה האמא לספר לי, 'זה שקרוב משפחה שלנו מאמריקה התקשר אליי לאחר ששמע את הסיפור של אותו בחור ישיבה שרצה להתחתן עם ביתי ובתנאי שתסכים לו ללמוד יומם ולילה בלי מפריעים, התרגש במיוחד והודיע לי שהוא רוצה לבוא לחתונה ולשוחח עם החתן', וכאן היא מצביעה לי על אותו הדוד מאמריקה, 'וכשהוא מגיע לחתונה הוא מודיע לחתן שהחל מעתה והילך הוא עושה אתו הסכם 'ששכר וזבולון' ומעתה הוא יקבל לחשבון כל חודש 10,000 דולר, וחצי מהתורה תלך אל הקרוב משפחה מאמריקה!'

זה נחשב אמונת חכמים, זה כוחה של תורה שהיא מגנא ומצלא. היום כל אחד צריך ליצור בתוך ליבו תיבת נח אשר תוביל אותו לעוגן רוחני בחיי היום יום כאן בעולם הזה.

"והנה שלושה ימים לפני החתונה ערכו לה את אותה בדיקה והתוצאה שהגיע פשוט הדהימה את כלל הרופאים בתל השומר, סוג הגידול שהיה בגופה שחוזר על עצמו מידי כמה חודשים פשוט נעלם והלך כלא היה."

בשבוע שעבר קראנו על נח שבא ומזהיר את בני דורו שיחלו לבנות את התיבה שרק אתה הם ינצלו, ובמקום להקשיב לו הם בוחרים להפוך אותו ללעג וקלס. כשנח בא אליהם בגישה של מי לה' אליו, מי שרוצה חיים שיבוא ויבנה תיבה ויכניס את עצמו להגנה מפני המבול שבא. הוא בא לטובתם, אבל הם מסרבים להכיר זאת כטובה ולקחו את זה כדבר לא רציוני בעליל.

והנה לנו התחנה הראשונה בה מוכיחה התורה לאדם שאמונת חכמים זה הא' ב' של האדם בחיים, על פי דרך זו יהיה מהלך החיים, ועל פי דרך זו צריכים לנהוג. יתכן גם שלא מסכימים ומבינים את ההחלטות של אותה דעת תורה אבל 'עשה לך רב והסתלק מן הספק'.

מספר מגיד המשרים ידידנו הרב חיים זאיד שליט"א:

בת ישראל צדיקה הלומדת באחת הסמינרים בירושלים באחד מהימים בשנה אשתקד הודעה אשר הפכה לה את כל עולמה והנחיתה עליה מכה שלא חלמה עליה גם בדמיון הקרוב ביותר. לאחר תקופה שחשה כאבים בגופה, חולשה ההולכת וחוזרת היא נגשה לערוך בדיקות דם שגרתיות בקופת החולים

מה שהצריך את הרופא להיפגש עמה ולהודיע לה את הגורע מכל: גילו לה את המחלה הארורה לא עלינו, רח"ל. ולא רק זה אלא זה סוג גנטי של המחלה שהיא כל כמה שנים חוזרת על עצמה ומכפילה את עצמה, כלומר, זה יכול לעבור עכשיו אבל בעוד חודש שוב פעם זה יחזור ה' ירחם.

והנה הגיע הבת לגיל הישדוכים, וכמובן היא הלכה להתייעץ עם רב שהורה להם שבכל שידוך שהם נפגשים חובה לעדכן את המשדוך על כך שהבחורה חולה במחלה הידועה ובסוג מסוים שמכפיל את עצמו מידי כמה שנים, בכדי שלא יהיה חלילה מקח טעות בשידוך.

הבחורה הייתה נפגשת אבל עוד קודם שבאים לסכם את הפגישה הראשונה השידוך היה יורד, כך שידוך אחר שידוך תחושה עגומה וצער שבלתי ניתן לתאר.

באחד הימים שמע בחור ישיבה ירא שמים בתכלית צולל בעומקא של תורה ימים ולילות והיה ידוע כ'עילוי' של אחת מהישיבות הנחשבות בירושלים, וכשהוא שומע על אותה בחורה שבעקבות זה שיתכן ויחזור לה החולי בחורים מורידים את ההצעה, הוא החליט שהוא רוצה להיפגש עמה ובפרט ששמע עליה שבחים והילולים על מעלותיה של הבחורה, מיראת שמים ועד מידות וגמילות חסדים שהיו בולטים אצלה במיוחד מאשר לשאר הבחורות שהוא נפגש או שמע עליהם עד היום.

ואכן הם נפגשו פגישה ראשונה הייתה עניינית

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל תממין!
אם אירע אתכם או מכיריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 3334 בני ברק ולצ"ן עבור 'אור השבת' או במקט: 08-9941870

אספורה

סיפור לשבת
 אור השבת

10

אמרי קודש בראי הפרשה

מוכר ואמרי קודש מוהבייטת שנת ה'תשס"ו

"ויצא מלך סדום לקראתו אחרי שובו מהכות את כדרלעמר ואת המלכים אשר איתו אל עמק שווה הוא עמק המלך"

(בראשית יד, יז)

ננהוץ בבה עליון

אמרו חז"ל במדרש רבה (מב, ה) "עמק שווה..." – "ששם השוו כל עובדי כוכבים וקיצצו ארזים ועשו לו בימה גדולה והושיבו אותו למעלה ממנה והיו מקלסין לפניו ואומרים שמענו נשיא אלוקים אתה בתוכנו אמרו לו מלך את עלינו נשיא את עלינו". פסוק זה נאמר אחר נצחונתו של אברהם אבינו ע"ה – "אל עמק שווה הוא עמק המלך".

בספרי "דברי אגדה" [מסרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל] כתב, כשאברהם אבינו ע"ה מסר נפשו על אמונתו בה' ובחר לרדת לכבשן האש באור כשדים וניצל מתוכו, לא התכנסו אומות העולם לתת לו כבוד וגדולה וכן על שאר מעשיו הגדולים – שנטע אשל ומאכיל ומשקה לכל עובר אורח וכו' – אין אומות העולם מרגישים בזה כלל. אך כשהכה אותם שוק על ירך וניצח את המלכים – רק אז נתאספו כל הגוים להמליכו למלך עליהם! אכן זוהי השקפת אומות העולם, היודעים לכבוד רק את כח הזרוע, רק אז יש להם דרך ארץ.

בגמ' (מסכת סנהדרין דף צד ע"א) אמרו על הפסוק "לכן ישלח האדון ה' צבאות במשמניו רזון" – אמר הקב"ה יבוא חזקיהו שיש לו שמונה שנות, ויפרע מסנחריב שיש לו שמונה שנות. וכו' עיי"ש.

והדבר פלא, מהו היתרון בזה שיש לו הרבה שנות, וכי זוהי הסיבה של ההצלחה?!

אבל לפי מה שנתבאר לעיל בס"ד. הדבר מובן, יאומות העולם מעריכים את המלך לפי הכח אשר לו. ולאור הנצחונות שעשה מסנחריב, על כל כיבוש וכיבוש על כל מדינה חשובה שהצליח לשלוט עליה הוסיפו לו תואר כבוד "תגלת" "פלאסר" "רבא" "יקידא" וכו'.

לעומת זאת, "חזקיהו" – לכאורה לא כבש שום דבר, לא מלך אלא רק על יהודה וירושלים! אך הוא כבש בשטח אחר –

"חזקיהו" מלך, לאחר "אחז" – שאחז בתי כנסיות ובתי מדרשות (בראשית רבה מב, ג). ואילו "חזקיהו" – נעץ חרב על פתח בית המדרש ואמר כל מי שאינו עוסק בתורה ימנע בחרב זו. ובדקו מדן ועד באר שבע ולא מצאו עם הארץ מגבת ועד אנטיפרס ולא מצאו תינוק ותינוקת, איש ואישה שלא ביו בקיאיין בהלכות טומאה וטהרה. (כמבואר בגמ' סנהדרין שם).

ועל כל ישיבה שבנה חזקיהו, נתנו לו "אות כבוד", על כל כולל שייסד – הוסיפו לו שם על שמונתו.

זו הייתה תורתו של אברהם אבינו – "למען אשר יצווה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה'".

וכמו שאמרו חז"ל (סוכה דף מט:): "תורת חסד על לשונה" – וכי יש תורה של חסד ויש תורה שאינה של חסד? אלא, תורה ללמדה, זו תורה של חסד שלא ללמדה זו תורה שאינה של חסד.

אברהם אבינו ע"ה שהיה עמוד החסד, גם תורתו הייתה תורת חסד – תורה של ללמדה לאחרים.

אנו מתפללים בכל יום "וזוכר חסדי אבות" – ואמרו חז"ל (יבמות עט). שלושה סימנים יש באומה זו, הרחמנים והביישנים וגומלי חסדים... גומלי חסדים – דכתיב "למען אשר יצווה את בניו ואת ביתו" – פירוש שדאנו שתהיה תורה של חסד לקרוא בשם ה'.

והסימן הזה של גומלי חסדים – צריך להיות ניכר גם בבני בניהם.

השי"ת יזכנו ללכת בדרכי אבותינו הקדושים אשר הנחילו לנו ב"תורת חסד", ונזכה לגאולה השלימה במהרה בימינו. אכ"ר.

דע מה שתשיב

קירוב של אמונה

קפץ מאן דהוא מהקהל ואומר בהתרה: "בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ, מי אמר?...!" וכו' ע"פ ל'. "אני לא נכנס לוויכוחים והוכחות בענייני אמונה", השבתי לו, וכיהודי טוב המשכתי בשאלה: "במה כבודו מתעסק?". הלה ענה לי שהוא מרצה במדעי המדינה ויחסים בינלאומיים באוניברסיטה, ובעל תואר ד"ר. שאלתי אותו: "אם סטודנט בתחילת הסמסטר בשיעור הראשון אצלך קופץ ושואל: 'תוכיח, מי אמר? אולי זו המצאה שלך אדוני...' מה אתה עונה לו?". אמר לי: "אני אומר לו: 'סבלנות, בהמשך הסמסטר ננתח, נעמיק, נלמד ואז בוודאי גם תבין, כרגע קח את זה כנוסחה'".

אמרת לי: "אדוני, ישמעו אוזניך מה שבפיך ממלמל. פסוק ראשון בתורה ואתה כבר מתפלספס? תלמד את כל התורה, תעמיק, ואז בעזרת השם גם תבין את הפסוק הראשון. סמסטר מתחיל בשמחת תורה כל שנה, ומסתיים בשמחת תורה בשנה הבאה. סיימנו את התורה לפני שבוע בפסוק: 'ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל...' חזק חזק ונתחזק... חתן תורה, ומיד חתן בראשית... 'בראשית ברא

מעשה שאירע בעיר חולון: בערב שבת בין השמשות יצא יהודי בשם הרב סלובטצקי לפקח על סגירת החנויות, אחת החנויות הייתה פתוחה, ולקוחות רבים נדשו את מבואותיה.

הרב סלובטצקי ניגש אל בעל החנות וניסה לשכנעו שינעל את חנותו, אך זה סירב בעקשנות.

בשלב מסוים ניגש הרב אל המזוזה שהייתה בפתח החנות, ואמר בקול רם לעיני כל הנוכחים:

"אני פונה אלייך המזוזה, כדי שתהיי עדה לאחר מאה ועשרים שנותי, שקיימתי את מצוות התוכחה המוטלת עלי, וניסיתי בכל כוחי לשכנע את בעל הבית שישגור את החנות, ואת גם תמשיכי להעיד לפני ריבון העולמים שהוא, החנוני, לא סגר את החנות!".

הדברים נאמרו בתקיפות רבה, ומיד לאחר מכן יצא הרב מהחנות.

ומה היה הסוף?

מיד בתום דבריו של הרב הפך המוכר את עורו ביקש על כל הלקוחות שהיו במקום לעזוב, וסגר את החנות.

ללמדך שלעולם אסור להתיימשך מנשמה של יהודי, שנחצבה ממרומים, ותשווקתה לקיים את רצון בוראה.

את הסיפור הבא מספר הרב מנחם ויס שליט"א:

לפני 30 שנה החיליתי לעסוק בתנועת הקירוב, להשיב לב בנים לאביהם שבשמים, מצויד בברכתו של מו"ר הנתיבות שלום זי"ע, ובהדרכתו שלא להיכנס לוויכוחים ולחקירות בענייני אמונה, וגם לא לנסות להוכיח יתר על המידה מציאות וקיום אלוקים. מורי זי"ע נקט בדרך, שכל יהודי באשר הוא יש בו אמונה מולדת, בהיות ונשמות כל עם ישראל היו במעמד הר סיני, קיבלו התורה, וזעקו ויחדיו נעשה ונשמע, וגם אם עבים וערפל מכסים את האמונה, צריך להאיר להם באור התפילה, באור התורה, באור השבת.

יהודי באשר הוא, סבר הרבי זי"ע, אינו כופר ח"ו או 'אתאיסט' כפי שזה נקרא, וע"כ אין צורך להיכנס לנאומים והרצאות וחקירות בענייני אמונה לפני ולפנים. תמיד חזר הרבי הנתיבות שלום זי"ע על האמרה של אור שבעת הימים, הבעש"ט הק' זי"ע, לפני הסתלקותו: "עם כל ההשגות שהשגתי, נשארתי פתי ומאמין באמונה פשוטה".

יכול אני לומר שברכתו של הרבי התקיימה בי, ולא נתקלתי בכל עשרות שנות פעילות בתנועות התשובה בארץ ובעולם, בצורך להיכנס לפילוסופיה וכדומה בענייני אמונה.

לפני כ-5 שנים התבקשתי ע"י תנועת הקירוב 'אור מתתיהו' ע"ש הצדיק משטפנסט, להצטרף לפאנל ביום שישי בוקר במרכז הקהילתי בחולון, בהנחיית אלעזר שטרומ, הנושא: 'הפרשה-ופשרה', כ-100 משתתפים ובעיקר אוכלוסייה אקדמאית.

איך שהחיליתי את דברי ע"פ בקשת המנחה,

"אתה זוכר את 'ההתקפה' של המלומד עליו ביום שישי במרכז הקהילתי בחולון? דע לך, האישי הרציני הזה קיבל את תשובתך ברצינות, וקבע חברותא עם אחד מהרבנים העוסקים בקירוב

עשה ועושה ויעשה לכל המעשים.

נפלאות מתורתך

הרב צבי זינגר

10

חידושים

סיפורים מחזקים

אור השבת

הגר"א ברך ילד שדרך לו על הציציות שיחיה עד מאה שנה \ נוסח ברכה וקיווי של גדולי הדורות: "עד מאה שנה"

(יבא) ויאמר ה' אל אברהם לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך.

בס' יעקב סלה (לרבי יעקב יפה זצ"ל אומיר תר"מ פ' לך לך) כתב: אפשר לומר, "לך לך" בנימטריא מאה, שהוא קצבת חיי האדם בעוה"ז ובא עד קיצו, כמאמר התנא (אבות ה"א) "בן מאה כאילו מת ועבר ובטל מן העולם, אזי אם יובא האדם, אומר הקב"ה לנשמה שנקראת 'אברהם' כדאיתא בזה"ק, לך לך מארצך וממולדתך וכו' אל הארץ אשר אראך.

בס' זיו המנהיגים (להרב יהודה דב זינגר רב גבעתי שמואל, חודש תשרי ע"נ קג) כתב: בשם גדול אחד שמעתי שאחז"ל בפרקי אבות בן מאה כאילו מת ועבר ובטל מן העולם, נמצא לפי"ז שחיי בני אדם נקראים עד צ"ט שנה, וצא וחשוב שמלת "השמים" בנימטריא 395 ומלת "הארץ" היא 296, לפי"ז מלת השמים יתירה מסלת הארץ ב-99, וזה שאנו מאהלים: למען ירבו ימיכם שתאריכו ימים ושנים עד סוף וגבול השנים שנקראים חיים, כימי השמים על הארץ, ממה שהשמים יתירים על הארץ דהיינו עד מאה שנה בבריאות הגוף והנפש. ומסופר שפעם אחת בבית מדרשו של הגר"א, ילד אחד

דרך ברגלו על ציציות של הגאון בלי משים, ולא יכול הגאון להוציאם מתחת רגלו, פנה הגאון אל הילד ואמר: ילד יקר שתחיה עד מאה שנים, אבל אנה שחרר מתחת כף רגליך את ציציותי, וכך הוה שחי עד מאה שנה. [וראה בס' שרגא ליחזקאל עמ' קכ"ט על ברכה כוז מעל הידיעות שלמה] בצוואת הגאון רבי עקיבא אייגר זצ"ל (נדפס בס' צוואת הגאונים וורשא תרל"ה) כתב באת ב' (מתורגם מידיש): אם אנוע לאחר מאה שנה, יודיעו את פטירתי בעיתונם עם הערה שהריני מבקש את תלמידי וחברי ללמוד במשך השנה וכן הראשונה כל יום ויום פרק א' משניות לזכות את נשמתו וכן ביום היא"צ בכל שנה ושנה. [יום היא"צ י"ג תשרי, ונלב"ע בן ע"ז שנים]

וצ"ב מדוע אמר אם אנוע לאחר מאה שנה, הרי בדברי צוואתו לכאף התכוין לכל גיל שיפטר מן העולם ולא דווקא לגיל מאה, אלא י"ל שייחל לעצמו שיגיע למאה שנה. והנה הרגל הלשון לברך אחד את השני: "עד מאה ועשרים", ולכאף זה ע"פ מה שנא' (בראשית ג, ג) והיו ימי מאה ועשרים שנה, אבל קשה שהרי לפי רוב המפרשים אין הכוונה לגבול החיים, אלא להמתנה של 120 שנה עד המבול כדי שיהזרו בשנובה, וצ"ע.

ובס' הח"ח חיי פועלו (ה"א עמ' רנ"א) הביא נוסח של מכתב תנחומין ששלח החפץ חיים בצום גדליה תרנ"ג לרעו וידיד נעוריו רבי חיים ליב הכהן מטיקטין בהלקח ממנו בן מצוין גדול בתורה ובמדות מי שהיה תלמיד בישיבתו. ובתוך דבריו כותב שם מרן הח"ח: ידיד נפשי גם אנכי הוכתי בחורף בענין כזה בבני הבחור אברהם ז"ל שהיה גדול בתורה ומעמיק נפלא אשר כמעט לא נמצא בדורנו, ואיש גדול גומל חסד בטבעו, ואך באחת אתנחם כי אקוה שלא אתבייש ממנו אחר מאה שנים לפני כסא כבודו ית' בהעלות נפש כזה למעלה, וגם זה אני אומר לידידי בנכם היה איש יקר ונחמד ולא תתביישו ממנו אחר מאה שנים ובהדי כבשי דרחמנא למה לך.

וראה בס' מגד גבעות עולם (עמ' קא) שבסוף ימי הגר"מ פינשטיין זצ"ל הוצרך לעזור שיעזור לו בצרכי גופו החלוש, ממשלת נוא יארק היתה מוכנה לממן הוצאה זו, אבל היה צורך למלא טופס ולפרט בו כמה שנים מעריכים ימשך החולי ויצטרכו לעזרה הזאת, הגר"מ זצ"ל היה אז בן תשעים שנה והיו יכולים לכתוב שהוא יצטרך את העזרה לא יותר מעוד שלושים שנה (עד גיל 120), אך הגר"מ זצ"ל סירב למלא את טופס זה, ואף שסירוב זה היה כרוך בהפסד עצום של ממונו, מ"מ הגר"מ זצ"ל לא היה מוכן בשום אופן לכתוב זמן שירמזו על סופו ואף בגיל מופלג כגילו.

מסופר, שפעם הלכו תלמידי ישיבת ראדין להקשיב איך לומד החפץ חיים מוסר, ושמעו אותו עורך את חשבון השעות של היום. בעודם עושים אוזנם כאפרכסת, שמעו לפתע איך שהרב צועק על עצמו ואומר בזו הלשון: "ישראל מאיר הכהן, מה עשית מעשר דקות לפני ארבע עד השעה ארבע", וכך היה חוזר ותובע את עצמו, ושוב היה צועק: גזלן! מה עשית באותן עשר דקות? ממעשה זה נלמד לקבוע עיתים לתורה ולא לבטלם בשום פנים להגיע למדרגת החפץ חיים הט מן הנמנע אבל לפחות לא נותר לעולם על קביעת העיתים לתורה ואז זוכה לעולם הזה ולעולם הבא.

מסופר על רבי נתן מברסלב זיע"א שפעם בא לפני רבו כשהוא חבוש בידו. שאל אותו רבי נחמן זצוק"ל לפרש התחבשות העוטר את ידו ואמר לו התלמיד שהוא רצה לתקוע מסמר בקיר, ובטעות דפק עם הפטיש על ידו. אמר לו הרב: אילו היית מתפלל לפני כן, שהפטיש יבוא על המסמר ולא על יד, לא היית מקבל מכה ביד.

רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, בזמן מלחמת העולם השנייה, הוגלה לסיביר לשתיים עשרה שנות עבודת פרך, והקגלסים הרוסים ימ"ש היו מריצים את האסירים בשלג ובכפור כשהם יחפים. הרב נשא תפילה חרישית לבורא העולם ואמר: גלוי וידוע לפניך שהכל בידי שמים חוץ מצינים ופחים (התקררות), וכאן אני אנוס גמור, מבקש אני מלפניך שלא תביאני לידי חולי. וסיפר הרב שהיו רבים שהתקררו וחלו ואף נפטרו מהצינה והכפור. ואילו הוא מעולם לא התקרר ולא הגיע לידי חולי והכל בזכות שהקדים תפילה לצרה.

מעשה בבנו של מרן רבנו יוסף קארו זצ"ל שנשא את בתו של רבנו האר"י ז"ל, וכנהוג בזמנם, הזמין כל הציבור לביתו של מרן לאחר התפילה לסעודת שבת. והנה בעת שהחזירו את ספר התורה להיכל, בא שמשו של מרן והודיע שמפתח המטבח אבד, ובני הבית אינם יודעים מה לעשות. אולי צריך לפרוץ את הדלת, אך האם מותר בשבת? מרן הרהר בדבר והוטרד, בינתיים נעמדו הציבור לתפילת מוסף. במשך החזרה, היה רבנו האר"י מסתכל מידי פעם על מרן, ומיד בתום התפילה, ניגש אליו ואמר לו: מדוע כבודו בצער, המפתח נמצא במקום פלוני. הלכו ומצאוהו שם. בדרך לביתו של מרן, שאל מרן את רבנו האר"י: מאין ידע כבודו שהמפתח אבד, הרי אמרו לי זאת בשקט?! השיב לו: תדע, כל אדם שעומד להתפלל ומכוון בתפילה, יורד עמוד ענן מהשמים ומתחבר על ראשו. היום ראיתי שבשחרית היה עמוד הענן כתיקנו, אבל במוסף היה העמוד מתקרב ולפתע נתלש, ושוב חוזר, ושוב נתלש, אמרתי בלבי שכנראה יש משהו שמטריד אותך בתפילה. ומן השמים גילו לי שהמפתח הוא שהפריע לך לכון.

בחור שעמד לפני נישואיו, בא להתייעץ עם רבי אלעזר אבוחצירא זצ"ל על שידוכו. עת שיצא מביתו של הרב, היתה שעת לילה מאוחרת והבחור יצא אל תחנת האוטובוס, אך התברר לו כי הפסיד את האוטובוס האחרון. כשחזר על עקביו, קרא לו הרב אל ביתו, והכניסו אל הקודש פנימה, האכילו והשקהו וכיבדו ברוב מטעמים. הבחור שבאה לידו הזדמנות פז לראות כיצד נוהג בבא אלעזר בשעות הלילה בביתו, סיפר כי מבעד לחדרו נשמעו זעקות שבר ובכי עת ערך הרב "תיקון חצות". בכאלו דמעות כאב הרב את השכינה המייללת, כאילו עתה נחרב בית המקדש והמת מוטל לפניו.

מובא במדרש תנחומא ג': מעשה ברבי חנינא בן דוסא, שראה את הארי ואמר לו: אי מלך חלש לא השבעתיך שלא תראה בארץ ישראל! מיד ברח. רץ אחריו ר' חנינא, א"ל: נענת לך - מבקש סליחתך שקראתיך חלש, ומי שבראך קראך גבור, שנאמר: "ליש גבור בהמה".

חוגגים בר מצווה? חתונה? שבת חתן? אופרוף? ברית? בת מצווה? אירוסין? יום הולדת? חלאקה? וכל אירוע אחר. גם אתם צריכים מזכרת מ-ש-ל-כ-ם! בעיצוב שאתם תבחרו, וכסגנון שאתם תבחרו!

מיטב המזכרות התורניות לאירוע מושלם במיוחד! ברכת המזון / נשמת קול חי / נרות להילולות / זמירות שבת / כל סוגי המזכרות לבריתות לחתונה וכדו'. במחירים מיוחדים עבור בני התורה קודאי 'אור השבת'!!

בהמשך יוצגו דוגמאות!!

ש"ש הפקות «מיתוג» עיצוב טל: 052-714-84-54 | מייל: succaht@gmail.com

פרשת לך לך

אותם בדרכם להיקלע אחר כך למצרים ולספר את האמת לאמיתה, משום כך פנה אברהם לשרה בבקשה: "אמרי נא" כבר מעשיו "אחותי את", ובכך לא היה לאחר מכן כל חשש.

"וַיִּקְחוּ אֶת לוֹט וְאֶת רְכֻשׁוֹ בֶּן אַחֵי אַבְרָם וַיֵּלְכוּ וְהוּא יוֹשֵׁב בְּסֹדֹם"
(י"ד, יב).

וכי הרכוש היה בן אחי אברהם? מדוע אמר הכתוב "ויקחו את לוט ואת רכושו בן אחי אברהם...", ולא כפי שמתבקש: "ויקחו אל לוט בן אחי אברהם ואת רכושו..."? מדוע 'נעץ' הכתוב את הרכוש בין שמו של לוט לבין יחסו? ביאר הגאון רבי מרדכי יאהליץ זצ"ל (בעל שו"ת 'תכלת מרדכי') בספרו 'קהלת מרדכי' כפי ששמע מדרשן אחד:

הלא ידענו שאברהם היה מכניס אורחים גדול, והנה, אירע פעם שנמרוד התאכסן אצל אברהם, שקיבל אותו כדרכו בסבר פנים יפות והאכילו והשקהו ואירחו אצלו במשך כחודש ימים. וכאשר רצה נמרוד ללכת לדרכו הודה לאברהם בחום על כל הטוב אשר גמלהו, אך להפתעתו תבע ממנו אברהם לשלם עבור כל מה שאכל ושתה.

התפלא נמרוד: הלא שמעתי עליך כי מכניס אורחים הנך, וכל אורח מקבל כאן אכילה ושתיה חנם אין כסף, ומדוע אהיה גרוע מכולם? אמת מה ששמעת, השיב אברהם, אולם אני נותן רק לבני אדם, אולם אתה נמרוד הלא לטענתך אלוה אתה, ואלוה מוכרח לשלם! ניחא, השיב נמרוד, כמה מגיע לך?

נקב אברהם בסכום כסף עצום. התקצף נמרוד וזעק: הכיצד תבקש להונות אותי בסכום כה עצום, שערכו פי כמה וכמה מכל מה שאכלתי ושתייתי? הכיצד זה הפכת ממכניס אורחים - לגזלן?

לא ולא, השיבו אברהם, הנח לי להסביר לך כיצד החשבון הוגן ומדויק להפליא: כל חיי האכלתי והשקיתי המוני בני אדם ללא כל תמורה כספית, והכל בירכו אותי שאלוקים ימלא לי חסרוני וישלם לי בכפלים על הטוב שעשיתי עימם, ואני רשמתי על פנקסי את סך כל הכסף שהוצאתי על המאכל והמשקה שנתתי לאורחי כל השנים, והסכום שתבעתי ממך הוא בדיק כפליים, כפי שכל אותם אנשים בירכוני, ומאחר והנך מצהיר כי אלוה אתה, הרי מוכרח אתה לשלם לי את כל הוצאותיי בכפלים, עבור כל האורחים שאכלו ושתו ובירכוני כל השנים! ואם אסרב לשלם? הפטיר נמרוד.

אם לא תמלא את מבוקשי, השיב אברהם אקח את מרכבתך וסוסיך ואפשיט מעליך את בגדי המלכות, ותלך ריקם לביתך. האם תעדיף זאת? אבל אין כספי תחת ידי, נזעק נמרוד, הלא בדרכים אני נע ונד עתה! הנח לי ללכת, ואני מבטיחך ב-הן צדקי, כי מיד כשאגיע לארמוני אשגר לך את כל הסכום שבין ותקיליך...

לא ולא, אמר אברהם, וכי היכן שמענו על אלוה שאין כספו בידו? הלא על אלוקינו שבשמיים, להבדיל, נאמר (תנ"ך, ח): "לי הכסף ולי הזהב נאום ה'", ואתה שזה עתה הודית שאין לך לא כסף ולא זהב - רשום נא בכתב ידך, כי הנך מצהיר מפורשות שאין אתה אלוה - ואמחול לך על התשלום המגיע לי, וסע לביתך לשלום...

לא נותרה ברירה בידי נמרוד, והוא הודה בכתב כי אין הוא אלוה וחתם בחותמת המלך. ומאז פרסם אברהם את הודאתו של נמרוד שאינו אלוה, ורק ה' הוא האלוקים.

ונמרוד, בזעמו כי רב, הבין כי לאברהם לא יוכל לעשות מאומה, ואין עצה אחרת מלבד זו: לתפוס את לוט שקלסתר פניו דומה לאברהם, לאסרו בשלשלאות של ברזל ולהוליכו בכל העולם, ולספר לכל שיהו אברהם, שעתה הוא מסור בידי, ושקר הוא מה שבדה מליבו כאילו אינני אלוה!

הוא אשר הדגיש הפסוק: "ויקחו את לוט ואת רכושו", ולמה? משום שהוא "בן אחי אברהם, וילכו" - לא הרעו לאיש אלא רק לקחו עימם את לוט, כדי להוציא את תכניתו של נמרוד לפועל.

ולכן משמע אברהם "כי נשבה אחיו", כלומר: שנשבה משום שהוא 'אחיו' ודומה לו בקלסתר פניו, ועל ידי זה יהיה חילול ה' גדול בעולם, לכן 'וירק את חניכיו', ורדף אחריהם ומסר את נפשו להצילו מידם, כדי שלא יתחלל שמו יתברך, וידעו כולם שה' אחד ושמו אחד!

"אֲמַרִי נָא אַחֹתִי אֶת לְמַעַן יִיטַב לִי בְּעֵבֹרְךָ וְחִיתָה נַפְשִׁי בְּגִלְלָךְ" (י"ב, ג).
פירוש חדש ומפתיע בפסוק זה, מובא בשמו של הגאון רבי שלמה זלמן זצ"ל, אב"ד ניישטאדנט-סוגידנט:

לכאורה קשה: איך יצוה לה אברהם שתאמר שקר בשביל שיטיבו עמו? ועוד: מדוע אמר בתחילה 'למען ייטב לי', שנראה שזה לו עיקר הדבר, היה לו לומר קודם 'חיתתה נפשי בגללך', ואחר כך 'למען ייטב לי'? ועוד: מדוע לגבי 'למען ייטב לי' נקט לשון 'בעבורך', ואילו לגבי 'חיתתה נפשי' נקט לשון 'בגללך'?

אלא, כותב בנו, הגאון רבי אברהם זצ"ל, (בהקדמתו לספר "בית אבות") בשם אביו, פירוש הפסוק שונה מהביאור המקובל:

אברהם הכיר את המצרים, וידע כי שטופי זימה הם, וכלל לא ישאלו אותם מי הם ומה היחס ביניהם, שלא כמו אנשי גרר שעליהם נאמר (להלן כו, ז): "וישאלו אנשי המקום לאשתו ויאמר אחותי היא", אך המצרים לא ישאלו כלל.

ואמנם, אילו שאלו אותו על אשתו, היה משיב להם כיצחק: 'אחותי היא', וכן אם היו שואלים את שרי, היתה משיבה: 'אחותו אני', אך כאמור המצרים לא ישאלו, אלא רק: 'והיה כי יראו אותך המצרים ואמרו אשתו זאת והרגו אותי ואותך יחיו', ולכן - אמר אברהם לשרי - אין עצה מלבד זאת: שכאשר תבואי בשער העיר, "אמרי נא אחותי את למען ייטב לי בעבורך", כלומר: אמרי להם שאחותי את, ותאמרי להם שהסיבה שאת מספרת להם דבר זה היא כדי שייטיבו עמי בעבורך!

ולמה? משום שאילו תאמרי סתם, מבלי שנשאלת על ידם, כי אחותי את - מיד יחשידו שבודאי יש ערמה בדבר, כי מיהו המשיב לשאלה שכלל לא נשאל? ולכן אל תסתפקי באמירה שאחותי את, אלא הסבירי מיד מהי הסיבה שאת טורחת להודיע להם זאת מבלי שנשאלת: משום שאת חפצה שייטיבו עמי בעבורך, שיתנו לי מתנות, ועל ידי זה יאמינו לדברך הראשון - שאחותי את!

אולם לך - הוסיף אברהם ואמר לשרי - אני אומר את האמת: שעל ידי אמירתך זו: 'חיתתה נפשי בגללך', וזו הסיבה האמיתית, ולא שבאמת חפץ אני במתנותיהם...
ודברי פי חכם חן!

(ושלל לא יחסר)

"אֲמַרִי נָא אַחֹתִי אֶת" (י"ב, ג).

בתקופה מסויימת נהוג היה בישיבת וואלוז'ין לקבל מכסת תלמידים מכל עיר ועיר. אם הושלמה המכסה אזי לא היה יכול תלמיד מאותה העיר להתקבל לישיבה בשום פנים ואופן.

היו שביקשו בכל מאודם ללמוד בישיבה, אולם מכיון שמכסת התלמידים מערים כבר התמלאה לא ניתן היה הדבר, התחכמו הללו ושהו בעיר אחרת מספר חודשים ולאחר מכן היו באים לוואלוז'ין ומציגים את עצמם כבני העיר בה שהו. כך זכו להתקבל ולהימנות בין בני הישיבה.

כך נהגו שני בחורים בני העיירה "טרוק" שידעו כי מכסת התלמידים מערים כבר הושלמה, שהו בוילנא תקופת מה, ולאחריה תכננו לנסוע למחוז חפצם. **הבדל אחד היה בין השניים.** בהיותם בוילנא היה האחד מציג עצמו מהעיר "טרוק" ואילו חברו כבר החל לטעון כי הוא בן העיר וילנא.

בתום זמן מה נסעו השניים לוואלוז'ין והתקבלו שניהם כוילנאים. **לימים נערך בוואלוז'ין יריד שאליו הגיעו סוחרים מכל המדינה.** אירע מקרה והסוחרים מוילנא פגשו באקראי בשני הבחורים.

שלום עליכם! אמרו הסוחרים בקול גדול - מה שלומך "ווילנאי"? שאלו את האחד - ומה שלומך "טרוקאי"? שאלו את חברו.

כך נודע ברבים כי אותו בחור אינו בן העיר ווילנא כפי שטען בתחילה. כאשר נודע הדבר למרן ראש הישיבה, הגאון רבי נפתלי צבי יהודה ברלין זצ"ל, הנצי"ב, חיך ואמר: עתה מתורצת לי קושיה בה התחבטתי זמן רב. בפסוק מסופר על אברהם אבינו שכאשר ירד למצרים מחמת הרעב פנה לאשתו ואמר לה: "אמרי נא אחותי את", וקשה היה לי מדוע צריך לומר לה בלשון בקשה "אמרי נא", והרי סכנה יש בדבר, וכי היא עצמה אינה רוצה להינצל?

אלא - אמר הנצי"ב - מדובר היה בעודם בדרך. אברהם אבינו חשש כי אם בהיותם בדרך יציגו עצמם כפי שהם, כאיש ואשתו, אז עלול מי מהפוגשים

חוויה מיוחדת במינה, אחר חצות... קבר החזון איש... ואנחנו אומרים תהילים, ככוונה וברצון טוב. שעתים וחצי לקח לנו לומר את כל ספר התהילים, מיד לאחר שסיימנו מיהרתי לשלם לכולם. לאברכים, לבחורים, לחתני וגם לבנים שלי שהגיעו אתי, שילמתי להם בשמחה ובטוב לבב, הרגשתי שהם עשו אתי חסד גדול, ואושר גדול מילא את לבי, עצם אמירת התהילים היטיבה עם כולנו, בלי קשר לסגולה, שכמובן, קיותי בכל לב שהיא תתגשם.

פנינו לצאת. הרגשנו איך הלב שלנו מיטהר ואיך אמירת התהילים בקברו של החזון איש היתה הכנה ראויה לחגים המתקרבים ובאים עלינו לטובה. בעודנו יוצאים, ניגש אליי אחד הבחורים ושאל אותי בעדינות: "על מי בעצם אמרנו עכשיו תהילים?" "יש לי בת, בת עשרים ושלוש שעדיין לא מאורסת", השבתי לו.

הוא שתק לרגע, חשב ואז אמר לי בהססנות, "יש לי שני רעיונות שבבילך".

"באמת?" הופתעתי, השעה שלוש בלילה, בבית הקברות זכרון מאיר, נראה לי שזה מקום ושעה מקוריים למדי כדי לקבל הצעות לשידוך. הבחור אמר לי את שני השמות, אחד מהם מיד ירד מהפרק, על השני אמרתי שאחשוב ואברך...

שניים למניין. דיברתי עם שני אברכים שהכרתי, סיפרתי להם בקצרה על הסגולה וביקשתי שיצטרפו אלינו וישלימו את המניין, הבטחתי לשלם להם, כמובן על המאמץ והטרחה ועל חוסר השינה. סיכמתי איתם על המקום, השעה, התאריך, הכל היה ברור, הם הבטיחו שיגיעו בזמן. אני מכיר אותם היטב, מדובר בשני אברכים רציניים ואחראיים שמילה שלהם היא מילה ואפשר לסמוך עליהם, ובכל אופן, אנחנו, כל בני המשפחה עומדים כאן כבר מעשרה לשתיים עשרה, ושני האברכים לא נראים באופק.

"עוד מעט הם יגיעו", אני מנסה להרגיע את בני משפחתי וגם את עצמי, "כנראה שלוקח להם זמן", אבל הזמן מתארך ומתארך, וכשהשעון מראה על שתיים עשרה וחצי אחרי חצות אני מתחיל להשתכנע שההמתנה היא לשווא, האברכים היו עייפים כנראה ונרדמו, או שהם פשוט שכחו, כולנו בני אדם ולכולנו יכולות לקרות תקלות. כך או כך, אנחנו כבר כאן, שמונה אנשים, נשיג עוד שניים אחרים ונאמר את ספר התהילים במניין.

סיפור נפלא אותו שמע מכלי ראשון, העביר לנו הרב צבי נקר, מחבר הספר 102 סיפורים. סיפור זה מתאים במיוחד לפרסום בשבת הסמוכה ליום פטירתו של מרן החזון איש - רבי אברהם ישעיהו קרליץ זצ"ל, שיחול השבוע ביום חמישי. והנה הסיפור לפניכם:

השעה שתיים עשרה ורבע בלילה. אני, שלושת חתני וארבעת בניי עומדים במקום הכי פחות צפוי, בבית העלמין זכרון-מאיר, ליד קברו של החזון איש. אלו עכשיו וקיי, ומזג האוויר בבית העלמין נעים, רוח קלילה שמעיזה להתנגב בשעה כזו לבני ברק, נוקשת קלות על ספרי התהילים שבידינו, וצינה מרעיזה את גווי, אני מסתכל לימין, לשמאל, עוד פעם לימין, שולח מבט לעבר הכניסה לבית העלמין, אולי הם הגיעו בדיוק עכשיו? אבל שקט מכל הכוונים מקבל את פניי, דממה שחורה. ושני האברכים שסיכמתי איתם והבטחתי להם תמורה כספית הולמת, אינם נראים באופק החשוך.

הימים היו ימים לחוצים ועמוסים של ערב החגים, ובכל זאת, ביררתי על הבחור המוצע, ומה ששמעתי נשמע לי בהחלט מתאים. מה שהיה מדהים זה שחתני הכיר את הבחור היטב, ידע שהוא בחור מצוין, אבל לא חשב שהוא מתאים לנו, גם שני בניי הכירו את הבחור אבל משום מה לא חשבו על הרעיון להציע אותו לאחותם.

פניתי לחתני שלמד בישיבה בבני ברק ושאלתי אותו אם הוא יכול לקרוא לשני בחורים, לבקש מהם שיקחו מונית ויבואו, אני כמובן אשלם על המונית וגם אשלם להם על התהילים שיגידו. חתני הכיר שני בחורים שבודאי ערים עכשיו, היה לו את המספר של אחד מהם, הוא התקשר ונענה בשמחה. כן, בודאי, הם כבר לוקחים מונית ומגיעים.

אני אבא לארבע בנות רצופות שגודלו אחת אחרי השניה. כשהגיעה הבכורה לגיל עשרים, היא התארסה בשעה טובה ומוצלחת, וגם התחתנה, כך היה גם עם השניה והשלישית. כולן הגיעו לגיל המיועד ולאחר תקופה קצרה של שידוכים, הן התארסו. כשדברים קורים באופן טבעי, אנחנו לא יודעים כמה עלינו להודות. רק כשהגיעה הרביעית לגיל השידוכים הבתני כמה היה עלי להודות על שלושת הראשונות, על החתנים הטובים שהגיעו כלאחר יד, ועל הנחת שדפקה על דלת ביתי מבלי שאחכה לה, אפילו.

השידוך קרם עור וגידים, הספקתי להיפגש איתו עוד לפני החגים, והוקסמתי. וככה, בבלאגן של החגים ובין לבין, התקדמנו עד שהשידוך הגיע לגמר הטוב. כיום בתי נשואה עם הבחור המדובר, יש לה שני ילדים ואנחנו רוויים רוב נחת מהזוג הזה. מה שמדהים זה ששניים מבניי וחתני הכירו את הבחור, ולא חשבו על כך; גם מה שהאברכים התעכבו בדיוק עד שהזמנו את שני הבחורים וכבר לא יכלנו להתחרט; שהרעיון עלה בראשו של הבחור בדיוק אחרי שסיימנו את התהילים.

וככה, הסגולה ששמעתי הועילה מיד ובמקום, ואנחנו זכיינו בחתן שהוא כלי מופאר, ירא שמים ובעל מידות טובות.

חתני מסיים את השיחה, מרגיע את כולם שהוא מכיר את הבחורים ואם הם אמרו שהם כבר מגיעים, הם כבר יגיעו. בעוד המילים על שפתיו אנחנו רואים את שני האברכים מתנשמים ומתנשפים, מגיעים במהירות, מסבירים איך נהג המונית הוריד אותם במקום הלא נכון, ואיך כיתתו את רגליהם באישון ליל, הם מתנצלים על האיחור, אני מרגיע אותם בחיוך שהכל בסדר, ומבקש מחתני שיתקשר לשני הבחורים ויגיד להם שאנחנו מודים מאד על ההסכמה, אבל אין צורך שיגיעו.

חתני מתקשר, מתברר שהבחורים שהבטיחו שיבואו במהירות, גם קיימו את הבטחתם. "הם כבר במונית", מבשר לי חתני, השבתי שלא נורא, נהיה שתיים עשרה איש שיגידו תהילים, זה בטח טוב יותר, וכמובן, אשלם לכולם בעין יפה כמו שהבטחתי.

תחלנו לומר תהילים, עצם אמירת התהילים היתה

העלון מוקדש לע"נ של ידידנו הבלתי נשכח, שתמך בעלונו למעלה מעשור, יהודה בן מרגו ז"ל, שהשבת חל יום פטירתו. ת.צ.ב.ה.

אצל הרביעית העניינים היו שונים. איכשהו, בלי להבין למה ובלי שתהיה סיבה של ממש, השידוכים נתקעו. מלאו לה עשרים שנה, ואחר כך עשרים ואחת, עשרים ושתיים, עשרים ושלוש... שידוכים עלו וירדו, חלקם התקדמו, אבל צלחת לא נשברה והזיווג שיועד לה משמשים, עדיין לא נראה באופק.

לא דאגנו. כיהודים מאמינים האמנו באמת ובתמים ובאמונה שלמה, שכשיגיע הרגע שלה היא תתארס, אבל השתדלות כמובן צריך לעשות.

מישהו אמר לנו על סגולה, לאסוף מניין אנשים ולהגיד את כל ספר התהילים על קברו של החזון איש, בליל שישי אחרי חצות ולאחר מכן, ללכת לקברו של הסנדלר. החלטנו לעשות את הסגולה, אני, שלושת החתנים שלי, וארבעת הבנים היינו ביחד שמונה, היו חסרים לנו עוד

העלון מוקדש לע"נ של ידידנו הבלתי נשכח, שתמך בעלונו למעלה מעשור, יהודה בן מרגו ז"ל, שהשבת חל יום פטירתו. ת.צ.ב.ה.

פנינה לשבת בענייני הלכה ואגדה

משולחנו של העורך

מדוע הקידוש של יום השבת נקרא 'קידושא רבה'?

כוחה שהיא הברכה הראשונה שקבעוה בכל הברכות הסדורות על הכוס. כגון ברכת חתנים וכוס המילה ופדין הבן וכיו"ב. וכ"כ רש"י ורשב"ם, מהר"ם חלאוה (שם, בפ"י ה"ב), סמ"ג (עשין כ"ח), ריטב"א (שם) בשם ר"ת, כל בו (ס"ס לא).

ג. בחידושי רבינו דוד בונפיד (עמ' ססא) כתב, 'ומורי הרב נר"ו אמר לי דמה שנקרא כן הוא סוד נעלם'. ויתכן, שכוונתו לדברי רבינו בחיי (פ"ר בשלה) שכתב בשם חכמי הקבלה שסעודת שחרית של שבת היא כנגד מדת היסוד הנקרא שבת הגדול, ולכן הקידוש של יום השבת נקרא קידושא רבה [שעניינו הוא משום הסעודה, וכאן הסעודה היא החשובה], ולכן עיקר הקידוש אינו אלא ביום, דק"ל כבוד יום קודם לכבוד לילה. ע"ש. וע"ע מה שכתב בשער הכוונות (דף ע"ד). וכתב הכף החיים (אות ז), שמפני כן, כשאומר לשם-יחוד לפני הקידוש, יזכיר בו לשון 'קידושא רבה' מפני הסוד שנרמז בו.

ד. האליה רבה (סי' ערב, סקי"ז) הביא שמצא בביאור המהרש"ל לסמ"ג וזה לשונו: 'קייבלתי מאבי מורי דנקרא קידושא רבה בשחרית, כמו צומא רבה, הושענא רבה, וזהו חשיבותו שמקדש אפילו על השכר, לאפוקי מקידוש הלילה שאינו מברך אלא על היין'. והיינו, שיש הסוברים (ע' שו"ע רעב, ט ובנ"כ) שביום אפשר לקדש על שכר, אך בלילה, שהוא מדאורייתא, צריך לקדש רק על היין. וסיים האליה רבה, שמ"מ מצוה מן המובהר לקדש גם ביום על יין.

ה. מדברי המאירי, המהר"ם חלאוה, התוס' ר"ד ורבינו דוד מתבאר לכאורה טעם נוסף, ע"פ מה שהקשו: הרי גם ביום חול, הבא לשותות יין, עליו לברך בפה"ג, ובמה שתייחדה ברכה זו של שבת בבוקר שתיקרא קידוש? וישבו, שהואיל וע"י תקנה היא באה, ברכת חובה היא, ומאחר שהיא ברכת חובה אף היא קרויה קידוש, שתיקנו ברכה זאת שהיא היום מתקדש על ידה להיות סעודתו חשובה כשהיא נקבעת על היין. ע"כ. מבואר, שכינוי זה הוא כעין לחלוק כבוד לברכה, להראות שחובה היא. וע"ע בספר שער הכלל (פרק כח), שו"ת חתן סופר (סי' לב) ואכמ"ל.

בגמרא בפסחים (קו), שינונו, 'לנו רבנן: זכור את יום השבת לקדשו, זכרוהו על היין בכניסתו, ביום מנין, שנאמר 'זכור את יום' השבת. ביום מאי מברך? אמר רבי יהודה: 'בורא פרי הגפן' בלבד'.

וכתב הראב"ד (בהשגותיו פכ"ט משבת ה"י) שקידוש היום הוא מדרבנן, והפסוק הוא אסמכתא בעלמא. וכ"כ המגיד משנה (שם) בדעת הרמב"ם, הרמב"ן (פ"ר יתרו), הר"ז"ה בעל המאור (הובא בשו"ת הרשב"א, ח"י ס"ט תקטז), הר"ן והתוספות ר"ד (שם) ועוד ראשונים. אולם, דעת המהר"ם מרוטנבורג שהוא מדאורייתא, ולכן הובא עליו (שו"ת מהר"ם, ד"פ סי' נד, ובספר תלמודי - תשב"ץ קטן, סי' תקסו) שבראש השנה, אף שהיה בתענית חלום, קידש בביתו קידושא רבה ואמר שהטעם מפני שהוא מדאורייתא.

והמגן אברהם (סי' תקצז) כתב על על דברי המהר"ם, דאגן ק"ל דהוי מדרבנן. וכן הכרעת הלבוש (רפ"ט, א) ועוד אחרונים. וכ"כ במנחת חינוך (מצוה לא אות ו). ועיין לנצי"ב בהעמק שאלה (שאלתא דג' עמוד שג) שכתב, שגם מהר"ם אין כוונתו דהוי מדאורייתא ממש, שהרי אין מברכים מאומה פרט לבורא פה"ג שהיא ברכת הנהנין, וגם יצא י"ח בתפלת שחרית שמזכיר בה שבת, אלא הכוונה שעיקרו מן התורה, ואינו רק לכבוד שבת בעלמא. ע"ש שהוסף להביא מקור לדבריו מדברי המכילתא (פ"ר יתרו). והנה, מקום זה הוא מהגמרא בפסחים (שם) במעשה דהוא סבא דגחין ושתי וכו'; ובטעם שהם נאמרו כמה טעמים, בראשונים ובאחרונים:

א. הר"ן (שם, דף כב. מדפי ה"ר"ף) כתב, שנקרא כך משום שאינו עיקר כעיקר הקידוש של הלילה, ואין מברכים אלא בורא פרי הגפן בלבד, וכעין מה שקוראים לסומא סגי נהור. וכ"כ בספר המכתם, המאירי, תוס' ר"ד ועוד. וטעם זה נקט במשנ"ב (סק"א).

ב. הארחות חיים (דף סה ע"ד) כתב, שנקרא קידושא רבה לפי שברכת פה"ג גדול

לעילוי נשמת דינאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, הרה"צ אליעזר בן מנוור זצוק"ל, שושנה פורן בת טאוס, חנה יונה בת רומיה, פרבין נמכי בת עוסניגאן, שולמית חווה בת הר"ר רפאל ז"ל, שושנה רוזט בת שלום.

לזיווג הגון שרה בת אלה, רבקה בת דבורה

לרפואת איתמר שריה בן עדית, ראובן בן שרה, נסים בן חורם, מונירה בת פרבין נמכי, אביעד מאיר יהודה בן עדית, בתושחי

העלון מוקדש להצלת ברו"ג ישי בן אילה, רחמים בן מונירה, עדין וילך בני מרים, משפ מצוור וכל התורמים והמסייעים בהפצת יהודה בן מרגו. אליהו בן אילה

לעילוי
נשמת
שלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

402

פרשת לך-לך תשפ"ב

מעט. כאב לו. ואף על פי שרבי בן ציון לא ביטל רגע מתורה והיה משקדני הדור, היה סבור כי עליו להקדיש זמן מסוים נוסף, וערך סיבוב התרמה מיוחד עבור חתן ב'.

למרות הכל, עדיין הפער בין חתן א' לחתן ב' היה משמעותי. או-אז החליט להוסיף מכספו שלו. החלטה זו הייתה 'מסירות נפש' כפשוטה, לא כזו הנאמרת כמטבע לשון שחוקה, כפי שנהוג היום לקרוא לכל מאמץ קל 'מסירות נפש', במקרה דגן אכן ההחלטה היתה כרוכה במסירות נפש, כי העברת הכסף לחתן, היתה מאלצת את משפחת ר' בן ציון להצטמצם באותו חודש באוכל ובדברים בסיסיים לילדים ולהורים.

הרבנית שאלה את בעלה: "הכיצד? הלא אין לה במה להאכיל את הקטנים וכיצד יתנו מכספם לחתנים?!", אלא שבכל זאת ר' בן ציון התחנן בפניה ואמר לה, כי במקרה נדיר שכזה - "אין לנו ברירה, וניאלץ לתת מכספנו לחתן". וכך עשו.

ועדיין הפער בין המגירות היה ניכר [כי מה כבר יכול היה להוסיף כשצמצם את פת לחמן], אבל יותר לא הייתה לו אפשרות.

יום החתונה של שניהם התקרב. רבי בן ציון ניגש אל שני החתנים ונתן להם את כספם. החתנים היו חברים טובים באותה ישיבה, וסיפרו את הדבר זה לזה. ה'רכילות' התרכלה ביניהם, ותיכף נודע לחתן ב' שחתן א' קיבל כסף רב יותר... אולי היתה זו טיפשות אולי רכילות, בכל מקרה 'מעשה שהיה כך היה', ובתוך כמה שעות כבר ידע חתן ב' מה קיבל חתן א'. 'והחושך כיסה ארץ'... חושך של טיפשות של צעיר החושב שחכמתו נכונה ופקחותו אמת, וכל העולם לפניו כקליפת השום, והוא החליט להכיר רעה תחת טובה.

זה לא יאומן... אבל עמד אותו חתן ופרסם שאסור עוד לתרום לר' בן ציון פלמן, כיון שר' בן ציון, כביכול, לוקח מן התרומות אחוזי רווח לצרכיו האישיים...

הפרסום הכאיב מאד לר' בן ציון. לבו נצבט בקרבו. לאחר שעשה מה שעשה במאמץ עליון - הוא מדבר עליו סרה. אבל כדרכו, שתק והבליג. אלא שקשה היה לו לעמוד מול צערה של הרבנית. כאשר נודע לה שהחתן אמר לכמה מבני משפחתו, כי "ר' בן ציון איבד את הישרות בממון... ומי יודע אם מותר לתת לו כספי צדקה", הצטערה עד עומק נשמתה,

וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ (יב, א)

עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו לפני הקב"ה ובכולן נמצא שלם. אלו הן: שנים בלך לך, ב' בשני בניו, ב' בשתי נשיו, אחד עם המלכים, אחד בין הבתרים, אחד באור כשדים, ואחד בברית מילה. וכל כך למה? כדי שכשיבוא אברהם אבינו ליטול שכרו, יהיו אומות העולם אומרים: יותר מכולנו, יותר מכל - שווה אברהם ליטול שכרו (אבות דר"נ פל"ג)

'מעשה אבות סימן לבנים' - ולפעמים, למרות הבקשה 'ואל תביאני לידי נסיון', מתנסה יהודי ב'עשרה נסיונות' משלו, שמטרתם להגביה, לרומם אותו ולהרבות שכרו.

* * *

שני חתנים למדו באחת הישיבות בבני ברק. הם היו מוקרים לגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל, ולמזלם הטוב, גם נודע לו כי מצבם קשה מבחינה כספית. כיון שרחמיו היו מרובין, ומעשיו היו מרובין כמו רחמיו, יצא לסייע להם. מיוזמתו, ללא שביקשוהו, החליט ר' בן ציון לצאת ולאסוף כספים עבורם בבני ברק, וכמו כן פנה לשומעי לקחו בתל אביב ובשאר מקומות ואמר כי 'עומדים לו על הלב' שני חתנים הזקוקים לעזרה. בסיום השיעורים היה אומר בקול: "יש בידי שקית שאפשר להכניס לתוכה כספי צדקה לחתן אחד, ושקית שניה לחתן שני - להכנסת כלה לחופה". כיון שהנותנים הכירו את ר' בן ציון ידעו בוודאות כי כל לירה תגיע ליעודה, והכסף יועיל לחתנים ולכלות, ויעמוד לנותנים בזה ובבא. עם ישראל קדושים נתבעים ונותנים.

באותה תקופה שבין האירוסין לחתונה של אותם שני חתנים, היו לו בבית שתי מגירות, באחת שם את הכסף עבור חתן א' ובשניה הכסף בעבור חתן ב'. ומדוע עמדו הכספים במגירות מיוחדות? כדי שחלילה וחס לא יתערבו כספים אלו עם המעות שלו - 'שמא יתערבו לו מעות במעות', כפי שקרה לאיש האלוקים רבי חנינא בן תרדיון, שהמעות של פורים התחלפו במעותיו.

כשבוע וחצי לפני החתונה של אחד מהם, כאשר רבי בן ציון כבר התכוון להעביר את הכספים, הוא גילה שבעבור החתן הראשון נאסף כסף רב. אבל משום מה לחתן השני נאסף

ומה יכולים לומר לאשה שכל כך צודקת וכואבת את טיפות הדמים שלהם - תרתי משמע?!

אמר הרב לזוגתו הרבנית: "פייגא, דעי לך שכאשר עושים צדקה באמת, צדקה שבצדקות - חסד שבחסד, בשלמות, לשמה, לא צריך לצפות לתודה, אלא אדרבה, יש להתכונן שיזרקו עלינו אבנים ויטענו טענות. כך מנסה הקב"ה את האדם, אך צריך לעמוד גם בניסיון הזה ולהמשיך הלאה". הרבנית שמעה, הזילה דמעה שהוציאה את הכאב החוצה, והניחה את הענין בצד...

החיים המשיכו במסלולם... כי לאחר ימים בודדים, כאשר נודע לר' בן ציון על אברך שנפל לחובות ובתו לפני חתונתה, דפק קלות על השולחן בסוף השיעור וקרא לציבור: "יש כלה נזקקת במיוחד שראוי לתת לה צדקה, ולמי שיש מעשר כספים וכדומה, שיתן...". ואיש לא ידע ולא היה יכול לדעת, על הניסיונות שהרב עבר זמן קצר קודם לכן, בחירופיו של אותו חתן שפרסם מה שפרסם.

הרבנית ע"ה היתה שומרת בשתיקה על סיפוריה אודות בעלה הגדול והחיים שלהם בצוותא. היא התחמקה ואמרה פעם שיש לה כל כך הרבה מה לומר אבל הזמן כל כך קצר, ובוודאי יהיה לה די זמן לספר ליד שולחן בית דין של מעלה. אבל את הסיפור הזה לא יכלה להטמין בקרבה, וערב אחד אחרי הסתלקות בעלה הגדול, נזכרה מאותם ימים של מסירות הנפש שלהם בבחינת 'גבורה שבחסד'. היא סיפרה על כך בלחישה לבנה שליט"א, כמי שאומרת, 'כזה ראה וקדש', לא לצפות לתודה, אלא אדרבה להתכונן שיזרקו אבנים ואף על פי כן לגמול חסדים... [מתוך 'הספר ללא שם']

* * *

כל חייו של הגאון רבי נתן צבי פינקל צ"ל ראש ישיבת מיר בא"י (ביום ראשון י"א חשוון יחול היארצייט שלו) היו מסכת מופלאה של נסיונות ו'מסירות נפש'. כבר מצעירותו נפרד מהוריו בגיל ארבע עשרה, לגלות אל מקום תורה בישיבת מיר בירושלים, עפ"י בקשת דודו ראש הישיבה הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל צ"ל.

גם אמו מסרה את נפשה, כאשר ענתה בחיוב להצעת הדוד להשאיר את בנה מחמד ליבה בארץ ישראל, רחוק מעיניה. לימים סיפרה שקריאת פרשת העקידה בראש השנה בישיבת מיר בירושלים, היא זו שהכריעה את הכף ושכנעה אותה להסכים להצעה, כי לידה ישבה הנערה רבקה שמואלביץ [לימים אשת חבר של הגאון רבי יצחק אזרחי שליט"א] והסבירה לה בכישרון ובטעם רב את כל סיפור העקידה, את מסירות נפשו של אברהם אבינו וזריזותו ושמחתו לקיים את ציווי ה'. "כאשר שמעתי את כל הסיפור בצורה כה חיה, אמרתי לעצמי: 'אם אברהם אבינו יכול היה להסכים להקריב את בנו קרבן להשי"ת, גם אני רוצה להקריב קרבן מסוים, קל בהרבה... לשלוח את בני לישיבה למשך תקופה!...'".

פרק נרחב במסכת ה'מסירות נפש' שלו, הוא מחלת הפרקינסון שחלה בה בסביבות שנת תשמ"ז, מחלה חשוכת מרפא, שפוגעת במערכת העצבים, וגרמה לו סבל רב וקושי בניהול כל שטחי חייו, אך הוא התעקש לקיים את סדר יומו כרגיל, ככל האפשר. פעם, כששוחחו אודות חולי הגוף וחולי הנפש, אמר משפט שהדהים את כל שומעיו: "חולי הגוף אינו קשה כל כך, הרי בסופו של דבר הוא חולף והולך, לעומת זאת חולי הנפש הוא נצחי, ולכן הוא קשה שבעתיים".

פסגת ה'מסירות נפש' ניכרה במסירת השיעורים והחבורות, עליהם כמעט לא ויתר, גם כאשר ממש לא חש בטוב. ומלבד דברי התורה שנלמדו שם, היה זה שיעור מאלף ומחנך מהי 'מסירות נפש' לתורה, ומהי 'גבורה'.

בספר 'בכל נפשך' על חיי רבי נתן צבי, מובא הסיפור הבא: אחד מבוגרי הישיבה, הרב יוסף לזר, הגיע לנחם בימי השבעה והביא עמו פתק קטן ומרגש עליו כותב רבינו את המילים: 'ניסיתי, סליחה!', וכך הוא סיפר: "מדי יום רביעי היה רבינו מוסר שיעור בעיון לבני חבורתנו. פעמים שהשיעור היה נמסר בקולו הצלול מאיר העיניים ומשמח נפש, ולעיתים ראינו בלב נחמץ איך קולו הולך ודועך וגופו מיטלטל, והוא נלחם על הבעה של כל מילה, נלחם ונלחם עד שפעמים רבות לא השלים את דבריו ונאלץ להפסיק. לעיתים נדירות הודיע לנו נאמן ביתו שהשיעור מבוטל, אז הבנו עד כמה מצבו חמור.

באותו יום ראינו מיד כשנכנסנו שמצוקתו חריפה, פניו היו אדומות ממאמץ ונשען על הכסא בחזקה חיוור ומתפתל, ובכל זאת הוא עומד הכן להתחיל את השיעור... הרי עשרים מבקשי ה' מחכים לשתות בצמא את דבריו.

הוא התחיל לומר מילה, השתנק והאדים ושוב ניסה, ובני החבורה מביטים בצער על צערו וכאבו הנורא של איש האלוקים, אשר נראה היה שכאבו שלא יוכל לומר את השיעור גדול מכאביו הפיסיים. מאידך, התבוננו בהערצה שזכינו לרב הדומה למלאך שמתעקש לעשות את שליחותו ויהי מה... שתיים עשרה דקות תמימות נמשכו המאמצים עד שסימן בתנועת יד שברצונו לרשום משהו. הגשתי לו את הדף עליו רשמתי את מראי המקומות של השיעור, והוא רשם לאט לאט ובמאמצים עילאיים: "ניסיתי" ירד שורה והוסיף: "סליחה".

קמנו לצאת מביתו, אחד אחד יצאנו מהחדר ולחצנו את ידו. אחד מבני החבורה, הרב עדיאל גמליאל אמר לרבינו תוך שהוא לוחץ את ידו: "ראש הישיבה, לא באנו לחינם, למדנו משהו גדול, ראינו מהי מסירות נפש ואהבת התורה, וזה לימוד המוסר הגדול ביותר". רבינו הבליח חיוך ובמאמץ קירב את ידו לפיו ונשקה.

בפעם אחרת, כאשר אירע כך שלא הצליח להשלים את השיעור, דיבורו נתקע, ולא הצליח להשלים משפטים, הוא

יקירי! מנקה כבר מצאנו, אך התפנתה דווקא משרה אחרת, שמתאימה לך בדיוק. משרת מגיד שיעור. יש כאן בישיבה קבוצה של יהודים מבוגרים שעושים את דרכם בעולמה של הגמרא לראשונה בחייהם, ואני זקוק למגיד שיעור עבורם. נראה לי שהתפקיד הזה הולם אותך, הלא כן?"

אהרן התנער מהרעיון, עיוות את פניו לשלילה. הוא? מגיד שיעור? והלא צורת אות לא קרא מזה זמן רב, והלא חזותו אינה לא כשל מגיד שיעור ולא כשל תלמיד, אלא רחוק מכך מאוד! שהוא ישמש מגיד שיעור?!

ראש הישיבה הבין את פשר הסירוב, אך לא התכוון לוותר. "אינני מבין מה הבעיה", סח כמיתמם, "הלא יש לך היסטוריה בלימוד הגמרא, אתה מבין בתחום. אינני מציב אותך בפני קבוצת גאונים בכירים, אלא מול קבוצת אנשים שזה עתה עושים צעדים ראשונים. בוא ותהפוך למגיד שיעור עבורם!" - כמעט התחנן ראש הישיבה...

"מה פתאום?" - השיב אהרן ומשך בכתפיו, "נו, באמת. באתי להיות מנקה. יש את המשרה - מצוין, הבה אתחיל. אם המשרה כבר נתפסה - הנח לי ואלך לחפש פרנסה אחרת. לשמש מגיד שיעור? אני?!?"

"כן, אתה. אתה האיש. באת הנה בדיוק בזמן. אל תספר לי סיפורים... באת הנה להציע את עצמך לעבודה - כי אתה זקוק לכסף. הנה לך עבודה, ומשכורת בצידה. בוא תשמש כמגיד שיעור! אתה נראה לי מועמד מתאים מאוד!"

אהרן בא במבוכה. אכן כן, הוא זקוק לכסף, אך לא התכוון לחזור להיכל הישיבה, לא ללמוד ובטח שלא ללמד! האומנם? הוא ישמש כמגיד שיעור?

"תראה", אמר לו ראש הישיבה, "אם תתקשה במשהו - אני כאן לעזור לך, להכין שיעורים, להשיב לשאלות, לסייע לך להבין וגם להסביר. כמובן - גם משכורתך תשולם על ידי, מדי חודש בחודשו. הנח לניקיון, אותו יוכלו לעשות אחרים. מגיד שיעור - זה תפקידך, זו משרתך, עלה והצלח!" - אמר ראש הישיבה ולחץ את ידו בחמימות...

תוהו ונבוך, נאלץ אהרן לחפש פינה שקטה, להחליף לבגד רבני הולם, ולשוב תוך שעה קלה להיכל הישיבה - לקבוצת התלמידים הממתינה לו. 'ננסה, נראה...' - הרהר בעגמימות מה, לא העלה בדעתו שיש סיכוי...

ביום שלמחרת, כבר עמד אהרן בבית המדרש, נושא שיעור מרתק. ראש הישיבה עמד לימינו ותמך בו, יישב את מה שמורכב וסייע לו בהסברה. בהתפתחות יוצאת דופן, מהרגע בו הציע את עצמו כמנקה ועד שזכה בקבוצת תלמידים שומעי לקחו המחברים אליו והוא להם כדמות מאירה - לא עברו אלא שבועיים ימים... מאז, חזר אהרן להתענג על מתיקות התורה, עלה ונתעלה בה. בהמשך התחתן, הפך למרביץ תורה נערץ, וכיום משמש הוא כראש כולל חשוב

ביקש חומש שמות, ופתח בפרק ד' פסוק י"א והחל להקריא את הפסוק כמונה מעות: "ויאמר... השם... אליו... מי... שם... פה... לאדם... או... מי... ישום... אילם... " ואז הרים את קולו והמשיך: "הלא אנכי השם...! הלא אנכי השם...! כל הנעשה, בין מה שאומר בין מה שאשתתק, הכל הוא ברצונו יתברך..."

והשיעור הסתיים, ויותר משהיה זה שיעור בסוגיא, היה זה שיעור ב'מסירות נפש', ב'אהבת תורה' וב'קבלת ייסורים באהבה'...

סיפר הרה"ג ר' איסר שוב שליט"א נאמן ביתו של מרן ראש הישיבה הגריא"ל שטינמן זצ"ל בתארו את רשמי הטיסה האחרונה לארה"ב: "רבי נתן צבי טס איתנו יחד, וראש הישיבה עקב אחריו כל הטיסה. כשנחתנו באמריקה, הרב שמעון גליק בא לקבל את פני מרן ראש הישיבה, הוא דרש בשלומו והתעניין איך עברה הטיסה.

"אתה הרי יודע" - ענה לו הראש ישיבה - "שאני סבור שאין בנמצא מי שמוסר נפשו באמת למען התורה, תמיד יצטרפו ל'מסירות נפש' אינטרסים נוספים. אחר טיסה זו, אני יכול לומר לך שרבי נתן צבי הוא מוסר נפשו באמת למען התורה... הרי אין לו כלל גוף..."

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא'-הרב ישראל ליוש]

וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּזוֹרָן (יב, ה)

אשר עשו בחרן - שהכניסו תחת כנפי השכינה, אברהם מגייר את האנשים, ושרה מגיירת הנשים, ומעלה עליהם הכתוב כאלו עשאו (רש"י)

ניתן לאדם כוח 'לעשות' ולברוא אנשים ע"י שמכניסם תחת כנפי השכינה ומקרבם לבורא.

* * *

אהרן היה בחור צעיר בעת שנשלח ללמוד בישיבה בה התקשה מאוד לתפקד. אין לדעת מה הביא לתוצאה העצובה, אך בסופו של דבר, מצא את עצמו מחוץ לכותלי הישיבה. לא ארך זמן רב עד שמצא את החברים הלא נכונים בשכונת פארקאווי שבניו יורק בה התגורר, ומשם ואילך הידרדרותו היתה בלתי נמנעת, עד ששינה את שמו, את מלבושיו, ואת חזותו החיצונית. נראה כאילו שכח את מקורו, את החינוך שהוענק לו בילדותו, והתנהגותו כאחד הריקים, ה' ישמור. אלא שבהיותו רחוק מהוריו, עול פרנסתו הוטל עליו, ולפיכך הוא חיפש עבודה. מודעה שהכריזה על ישיבה שמחפשת מנקה צדה את עיניו, והוא פנה לישיבה והציע את עצמו למשרת המנקה. הוא נקרא לראיון עבודה בחדרו של ראש הישיבה, שהבין מהשיחה כי הנער שלפניו אינו עוד אחד מהשכונה, אלא תלמיד ישיבה בעבר שהתרחק מהיהדות, ופנה אליו בנעימות: "ראה נא, אהרן

כאן בארץ. נקל לשער את גודל הכאב אם נפשו היתה נאבדת בתהום הניקיון, והיה ממשיך לחיות את חייו כגוי לכל דבר. אך ראש הישיבה זיהה בזמן אמת את הנפש שלפניו, והצליח להצילו מכיליון רוחני!

סיפור זה, אותו סיפר המשפיע הגה"צ רבי **צבי מאיר זילברברג** שליט"א, מאיר לנו על הזדמנויות שאסור לפספס. אם נתבונן נראה שלכולנו נופלים הזדמנויות למכביר לזכות עוד נשמה יהודית, להעניק מימד רוחני לחייו של עוד יהודי מבולבל. זה קרוב אלינו כל כך, צריך רק להיות דרוך, לפקוח עין ולזהות שעת כושר.

* * *

ישיבת 'אש התורה' בירושלים, שעת ערב מוקדמת. על דלתו של ראש הישיבה - הגאון רבי **נח ויינברג** זצ"ל, נקש בחור לא צעיר, מהפנים החדשות יחסית בישיבה המפורסמת. עם כניסתו החדרה, הושיט יד חמה לראש הישיבה, ביקש להיפרד ממנו בתום כמה שבועות, בהם ישב בישיבה וטעם מצוף התורה... אך לא איש כרבי נח ויינברג ימהר לוותר על נשמה יהודית שבאה בהיכלו, וכבר זכתה לטעום מחיי התורה ולהתענג בין סוגיותיה. ידו של הבחור נותרה תלויה באוויר, ורבי נח קרא לו להתיישב ולשוחח.

"אמור לי, מה קרה יקירי? מישהו פגע בך? התנאים לא מספיק טובים? האוכל, החברותא, אולי שעות הלימוד ארוכות מדי עבורך?" - שאל ראש הישיבה בנועם.

"הכל הכל מושלם, ואני באמת מודה לראש הישיבה על האירוח החם!" - השיב הבחור בחיוך רחב, "אבל, ראש הישיבה כנראה לא יודע שאני אלוף ישראל בשחמט... ועתה עומדת להיערך תחרות בינלאומית בארצות הברית, ואני רוצה לנסוע ולהתחרות בה, מי יודע - אולי אהפוך להיות אלוף העולם!" - קרא הבחור בעיניים בורקות...

"מה, באמת?!" - קרא ראש הישיבה בהתפעלות, "אלוף הארץ בשחמט שהה כאן אצלי במשך כמה שבועות, ואנוכי לא ידעתי!" - פער עיניים מתפעלות, "אני ממש נפעם ממך, מנחישותך, מכישוריך. הלא ברור שלא אוותר בקלות על כישרון כמוך!"

הבחור חייך במבוכה, כרומז שאין מה לנסות לשכנע, כשראש הישיבה מנצל את הרגעים הספורים למחשבה זריזה ומאומצת - 'כיצד ניתן לשכנע את הבחור לוותר על תהילת עולם ולבחור בתהילה רוחנית קסומה פי כמה. הלא הבחור כבר התקדם כברת דרך, הוא כבר עושה חיל בעולם התורה, לוותר עליו ככה - בשביל תחרות עולמית מיותרת?!

לפתע נצנץ במוחו רעיון, הוא פנה אל הבחור ואמר: "ראה נא, אני לא הולך לוותר עליך בקלות, ולכן - הבה נעשה עסקה. נתיישב שנינו למשחק שחמט, ונקבע בינינו: אם אני מנצח - אתה נשאר בישיבה ומוותר על התחרות. אם אתה

מנצח - אני מממן לך את הוצאות הטיסה לארצות הברית. מה דעתך? מקובל עליך?"

'בשמחה!' - השיב הבחור ועיניו נוצצות. הלא ראש הישיבה חסר סיכוי לעומתו, בוודאי יצליח לנצחו על נקלה, ונמצא שהרוויח גם את הוצאות הטיסה לארצות הברית. מה יכול להיות יותר טוב מזה?

הבחור אץ רץ והביא את המשחק, ועל שולחנו של ראש הישיבה, העמוס בספרים בדרך כלל, הוצב משחק שחמט גדול ומהודר. עד מהרה סודרו החיילים, הפרשים, הרצים והטורות איש איש במקומו ועל מכונו, והמשחק החל. "ראש הישיבה יהיה ראשון!" - קרא הבחור, בטוח וזחוח בניצחונו המתקרב.

ראש הישיבה הזיז חייל ועוד חייל, לפעמים יצא הרץ באלכסון או שהמלכה בחרה לקפץ מימין לשמאל. חדרו של ראש הישיבה, החדר בו נוהלו שיחות עמוקות אל תוך הנפש, החדר בו לובנו סוגיות רוחניות כבדות משקל, החדר בו נפתחו לבבות והתעוררו נשמות - הפך לאולם של תחרות שחמט בין ראש ישיבה שבקושי מכיר את הכללים, לאלוף הארץ - גאון השחמט הישראלי...

עוד קריאת 'שח' ועוד אחת, דקה מצטרפת לדקה, והמשחק הסתיים: כנגד כל הסיכויים, באופן על טבעי, בצורה חסרת סיכוי, ראש הישיבה ניצח. הגאון רבי נח ויינברג זצ"ל, ממרומי גילו וגדלותו התורנית, הביס את אלוף ישראל בשחמט!

הבחור היה בהלם. הוא כלל לא חשב על הסיכון הזה. אכן כך, ראש הישיבה ניצח, ולפי ההסכם - עליו להישאר בישיבה, לוותר על תחרות השחמט הבינלאומית, על יוקרת תבל נדירה! לפתע חש הבחור כי הוא מקבל מסר שמימי להישאר בישיבה, שיד כבירה מנווטת אותו להמשיך בין כתליה, ובלב נרגש עמד בדיבורו ושקע בתורה, מותר את השחמט לשעות פנאי מזדמנות, ושוקע כל כולו אל תוך הגמרא, כשהשחמט הולך ונדחק משולי מוחו... חלפו כמה חודשים. ראש הישיבה הרבה להביט על הבחור, לרוות נחת זכה מהנפש שהציל. ואז, ביום מן הימים, ניגש אליו הבחור ושאל: "איך ראש הישיבה לקח הימור כזה, ואיך התחולל הניצחון המפתיע שהכריע את גורלי הרוחני לטובה?!"

ראש הישיבה חייך, כרומז שציפה לשאלה הזו והשיב: "את האמת אגיד לך, אתה צודק לחלוטין. שנים שלא שיחקתי שחמט, ברגע הראשון אפילו לא זכרתי מי הוא זה שרץ באלכסון והאם הטורה [צריח] הוא זה שמתקדם בקווים ישרים. ועדיין - התחננתי לבורא עולם שאני רוצה להציל את גורלך הרוחני! כאב לי לראות כיצד גאון שעתיד תורני לפניו יעזוב הכל רק בשביל משחק שחמט. התפללתי לבורא עולם שינהל את המשחק במקומי, והוא הקשיב לתפילתי, ובאמת זה לא אני - זו הסייעתא דשמיא הנלווית למי שרוצה לקרב יהודים ולחבר אותם לבוראם!". [מתוך 'פניני פרשת השבוע']

פנינת בית לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

ניצוד זונים למחילת עוונות

הבדל עצום ביניהם, הרב האורתודוקסי אמנם מחלל שבת, אבל עושה כן עם פרפרים בבטן, כביכול בלית ברירה ולב כואב, ואילו אתה עושה כן במזיד ובגאווה. כשיש רכב מקרטע ובקושי נוסע, בסופו של דבר גם אם יתעכב הוא יגיע ליעדו, אבל רכב שלא נוסע בכלל לא יגיע לשום מקום. המשיך הרב ואמר, 'הרב האורתודוקסי הזה נוסע, הוא בדרך ובכיוון הנכון, אמנם כרגע בגלל הפרנסה הוא קצת מקרטע, אבל בעזרת ה' כשהכל יסתדר הוא יהיה עם התורה הקדושה ונאמן לקב"ה, אבל אתה (הרפורמי) בכלל לא בדרך', וכך בחסדי ה' האורתודוקסים ניצחו באותו מעמד.

לפי זה פירש הרב את הפסוק, "אם יהיו חטאיכם פשונים, פְּשָׁלְג יִלְבְּנוּ" (ישעיה א, יח), שואל הרב, רואים אנו בפסוק שהסימן למחילת עוונות הוא הצבע הלבן כשלג, ואילו סימנו של החטא בפסוק הוא השני, הצבע האדום, לכאורה ההיפך של לבן

הוא שחור, היה צריך לשאול אם יהיו חטאיכם - כשחור, מכאן אומר הרב, ישנו אדם שאמנם עובר בעבירה, אבל אם בשעה שעובר את העבירה האדם מסמיק מבושה ונהיה אדום, אומר לו הקב"ה, אתה התביישת בעבירה, אז - כשלג ילבינו, אני אמחל לך על העוון.

רואים פה יסוד נפלא, לפעמים אדם נכשל ועובר עבירה, אבל אם לאחר שנכשל הוא נתקף ביסורי מצפון ומצטער שהכעיס את בוראו, ומבקש שישלח לו ויבין אותו, אומר לו הקב"ה, 'אתה מתבייש בעבירה ומצטער, אני אמחל לך', אבל אדם שחס ושלום עושה עבירה ועוד מתגאה ומתפאר בעצמו, על זה קשה מאוד למחול.

זה היסוד אצל לוט, אומרת התורה "וַיְהִי רִיב בֵּין רָעִי מִקְנֵה אֶבְרָם וּבֵין רָעִי מִקְנֵה לוֹט" (שם, ג), ואומר רש"י - לפי שהיו רועיו של לוט רשעים ומרעים בהמותיהם בשדות אחרים, ורועי אברם מוכיחים אותם על הגזל, והם אומרים שאין זה גזל. אומר לוט לאברהם אבינו, למה שלא נגזול, הרי הכנענים הם גזלנים ומותר לנו לגזול מהם, והקב"ה הבטיח לך את הארץ. כלומר לא רק שאינו מתבייש, אלא בקום-ועשה מתגאה בעבירה ואומר שזה מותר. הבין אברהם אבינו, עם אחד כזה שמתגאה בעבירה אין מה לעשות, הוא לא בכיוון.

הגמרא (ברכות יב, ב), אומרת "כל העושה דבר עבירה ומתבייש בו מוחלין לו על כל עונותיו", אדם שנכנע אחרי עבירה, ומרגיש את עצמו כאפס אפסים ומתבייש על מה שעשה לקב"ה והכעיס אותו, אומר הקב"ה אני אמחל לו על העבירה, הוא מראה שהוא בדרך ועתיד לחזור בתשובה שלמה.

ראו מה המעלה של אדם שעבר עבירה ונכנע ומתבייש בה, וזה מה שאברהם אבינו בא ללמד אותנו, ודאי שהקב"ה מבין את האדם וידון אותו לכף זכות, אבל זה רק אם האדם נכנע ומתבייש במעשיו. לוט - שהתגאה בעבירה, הלך מקדמונו של עולם, אבל יהודי שיועד שהקב"ה נמצא איתו גם בזמן העבירה, ומתוך כך מתבייש נכנע ומתחרט, בודאי ימחל לו הקב"ה מחילה גמורה.

ברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

שנה שאלה נוקבת בפרשה, כידוע אברהם אבינו היה מקרב כל אדם, ומסביר לכל מי ברא את העולם, ומשפיע על כל החוטאים והמורדים בקב"ה, ואפילו לעובדי עבודה זרה, ומחזירם למוטב ומחזיר בהם אמונה בקב"ה. והנה כשמגיע אברהם אבינו לפרשת דרכים עם לוט, פתאום כביכול אינו מכיר את לוט, ואומר לו 'הפרד נא מעלי' - הבא וניפרד. אמנם לוט היה בעל עבירה ובעל השקפות לא טובות, אבל למה לא ניסה אברהם אבינו לקרב אותו, להשפיע עליו ולחמם את ליבו. אם עשה כן לזרים, על אחת כמה וכמה שהיה צריך להשפיע על בן משפחתו. ישנו תירוץ מפורסם, שברוחניות אם חס ושלום יכולה להיות השפעה לרעה, צריך לברוח כמו מאש, ואברהם אבינו פחד מהשפעה שלילית של לוט שהיה מקולקל במידותיו, ככתוב ברש"י (בראשית יג, יא) "וַיִּסַּע לוֹט מִקֶּדֶם" - שהסיע עצמו מקדמונו של עולם, אמר אי אפשר לא באברהם ולא ובאלוקיו. מקלקול שכזה צריך לברוח שלא ישפיע לרעה.

כך מספרים על רבי חיים קרויזוורט, שקנה דירה באחת השכונות בירושלים, ולאחר יומיים בלבד מכר את הדירה ועזב, שאלוהו 'עד שקנית עברת והתיישבת, למה הרב עוזב?', ענה הרב, 'באותו בניין ישנו אדם בעל מחלוקת, שראיתי שאינו מוכן לקבל, ופחדתי שלא ישפיע עלי ולכן ברחתי מהמקום'. כשיש חטא ויצר הרע ושטן מרקד צריך. זה התירוץ המפורסם.

הרב מפוניבז' אומר תירוץ אחר ונפלא מאוד, מספר הרב שפעם הוא הגיע לארצות הברית לאסוף כספים לשיבה, והלך לביתו של הגביר הראשון - ואין איש, גם הגביר השני והשלישי והרביעי לא היו בביתם. נכנס הרב לבית הכנסת ושאל היכן כל הגבירים? ענו לו, וכי הרב לא יודע, יש בקהילה ויכוח גדול בין האורתודוקסים לרפורמים, מי ישלוט בקהילה, והחליטו כולם לעשות פאנל - מושב בו כולם מתווכחים ביניהם, והמנצח בוֹיכוח הוא שישלוט בקהילה, וכל הגבירים ובעלי ההשפעה הלכו כדי לחזק את מעמדם.

הלך הרב למקום, וראה את הגבירים וכל מיני אנשים ממינים שונים, וידוע שבאותו זמן אנשים רבים היגרו מאירופה לארצות הברית, והיה להם קושי רב בפרנסה ונסיון קשה מאוד שלא לעבוד בשבת, וחלקם חטאו ונכשלו. בדיוק כשהגיע הרב, פנה 'הרב' הרפורמי לרב האורתודוקסי ושאל, 'נכון שאתה עובד בשבת, ולפעמים מחלל שבת?', ענה הרב האורתודוקסי, 'נכון, לצערי אם לא אעשה כן לא תהיה לי פרנסה', (כביכול, וברור הדבר שהקב"ה זן ומפרנס לכל, ולא מקפח שכן אף בריה), אומר הרפורמי לקהל, 'הנה הרב שלכם עובד בשבת ומחלל שבת, בשביל מה אתם הולכים אחריו, אנחנו הרפורמים לא פחות טובים מהם'.

הרב האורתודוקסי נצר לשונו ולא ידע כיצד לענות, ראה הרב מפוניבז' את המבוכה ופחד שמא יסתיים הויכוח באופן שיד הרפורמים חלילה על העליונה, פנה ישירות ל'רב' הרפורמי ושאל, 'אמור לי, האם אתה נוסע בשבת?', ענה הרפורמי 'בודאי, אני נוסע ומטייל בשבת', ענה הרב מפוניבז', 'אם כן אתה הפסדת', התפלאו כולם מה ההבדל, הרי שניהם מחללים שבת. הסביר הרב מפוניבז', 'ישנו

אם יהיו חטאיכם פשונים, כְּשֵׁלֵג יִלְבְּנוּ
- אם בשעה שעובר את העבירה האדם מסמיק מבושה ונהיה אדום, אומר לו הקב"ה, אתה התביישת בעבירה, אז - כשלג ילבינו

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
17:32	18:41	19:21

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל

לע"נ יוסף חיים בן עזיזא ז"ל

לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל

התגברות שהצילה חיים

שליט"א בספרו 'אמונה שלמה' מפי בעל המעשה, כדאי כל כך לזכור ולהפנים: נסיון - כשעומדים בו בגבורה - ממנף אותנו, מקרב אותנו לבוראנו, מעניק לנו אושר ושמחה. לפעמים, כשמזדמן נסיון, החשיבה הראשונית היא חוסר אונים, מין רפיון ידיים כזה. אך ההיפך הוא הנכון: בעת הנסיון ניתנת הזדמנות, משמים רוצים להעניק לנו משהו דרמטי עבורינו, ואפילו להציל את חיינו. כמה כדאי לשוב על הנסיון, לתפוס את הזדמנות הזו בשתי ידיים, כי ברגעי הנסיון מוענקת לנו מתנה יקרת ערך והזדמנות עצומה!

מסכת חיינו של יהודי היא רכבת הרים אתגרית, מסלול רצוף עליות ומורדות, קשיים והצלחות, התמודדויות ונסיונות. אין יהודי שיכול לומר שחיינו מתנהלים על מי מנוחות בכל המובנים, כי כולנו ניצבים פעמים רבות מאוד מול כל מיני צמתים, רוחניים כגשמיים. כשמגיע רגע של שמחה, כולנו יודעים איך לחוות אותו ולשמוח ברגע הזה. התגובה הרגשית והחשיבתית שלנו להצלחות

היא זה בשעת ערב מוקדמת, באחת מהערים הקטנות בדרום הארץ. ר' משה א. התעכב במשימה חשובה ודחופה שלא היתה צפויה מראש, וגילה כי החמיץ את המנין הקבוע בו הוא מתפלל ערבית. הוא חשב להצטרף למנין המאוחר יותר, אך כדי לנצל את הזמן, ולנוכח לחץ העבודה המוטל עליו כסופר סת"ם מומחה - החליט לפנות בינתיים ליחיד הסופרים בו הוא כותב, ולהתחיל בעבודה.

לפתע, הוא מציץ בשעון, ומגלה כי השעה 1 בלילה. 'אוי, ואני עוד לא התפללתי ערבית!' - הוא נזכר, ומיד חושב: 'מנין לי עכשיו מנין לתפילת ערבית? היכן אתפלל? הן בעירנו הקטנה ואף ביישובים הסמוכים, אין מגינים בשעות כאלה! מה אעשה?' הוא מביט בשורות הריקות שלפניו, ומסיק כי בהחלט נותרה לו עוד הרבה עבודה, כדי להספיק לעמוד בהספק, כך שכל רגע חשוב לו. מה עוד, שהלכתית - הוא פטור מחיפוש מנין כשהמנין הקרוב כה רחוק ממנו. מאידך גיסא, הרי קיבל על עצמו להקפיד להתפלל במנין, האם יוכל לוותר על קבלה זו?

מלחמה התחוללה בעומק לבו. קול קולני החריש את אוזניו בטענות הגיוניות: 'לנסוע עכשיו לאזור המרכז לחפש מנין? באמצע הלילה? כמה דלק זה יעלה? הרי זה 100 קילומטר הלוך, ועוד 100 קילומטר חזור! כמעט שלוש שעות עבודה שיירדו לטמיון, ואתה בכלל פטור ממנין עכשיו!' ומאידך קול אחר: 'אבל מעריב במנין, כך קיבלתי על עצמי. שיהיה רחוק מפה, שייקח שעתיים וחצי, שיעלה הדלק כמה שיעלה. ה' העמיד לי עכשיו מבחן, בודק אותי אם אעמוד בו. אני נמצא ברגע של נסיון, ברגע גורלי שמי יודע מה השלכותיו, ורק בוראי ואני נדע אם עמדתי בו בהצלחה. אני עומד בנסיון בגבורה, אני יוצא עכשיו לחפש מעריב במנין!'

בשעה 2:22 לפנות בוקר, החנה את רכבו סמוך לבית הכנסת איצקוביץ' בבני ברק. בשעות כאלה, ניתן לחנות צמוד למקום, אין בעיות חניה וגם אין פקחי חניה... עד מהרה התקבץ מנין, והתפילה יצאה לדרך. תפילה שגרתית רגילה, יומיומית. מעריב של שתיים וחצי לפנות בוקר באיצקוביץ'. כשהתפילה הסתיימה, שב ר' משה לרכבו ויצא לדרך - בכיוון ההפוך.

לפתע, החריד צלצול הטלפון הנייד את השקט הלילי. מבט חטוף לשעון, 3:05 לפנות בוקר. מי מתקשר עכשיו? מה קרה? אחרי שבריר שניה התאושש מההלם, וענה לשיחה. 'אתה חי?' - נשאל מעבר לקו. 'האם אני מדבר עם משה? אתה בסדר? לא במשרד שלך?' שאל הקול מעבר לקו שוב ושוב - 'אז א...1...?' - גמגם ר' משה בבהלה, 'מה קרה?' - ניסה להסדיר את נשימתו, 'מה קרה?' 'ובכן', השיב הקול מעבר לקו, 'אני מפיקוד העורף. טיל גראד נחת על משרדך, לא היתה אזעקה, וגם 'כיפת ברזל' החמיצה את השיגור הזה. המשרד שלך הפך לעיי חרבות... אך אם אתה מדבר אתי - אני מניח שאתה לא שם עכשיו...'

'אני באמת לא שם', השיב ר' משה, מבולבל עדיין, 'אני על יד צומת כנות. תסביר לי שוב, בבקשה, לא הבנתי כלום!' - 'טוב, אם אתה בסדר, יש לי פה עוד עבודה. תבוא למקום ונדבר...' - השיב הקול מעבר לקו, וניתק את השיחה. ר' משה האיץ בדוושה, ותוך 20 דקות הגיע ליעד, וגילה את מה שהיה פעם חדרון הכתיבה שלו, מין מחסן בעל קירוי קל, שהתרוסק לחלוטין מעוצמת חבטת טיל הגראד. הרצפה היתה פזורה בגולות מתכת משוננות, וכל הסיביה נראתה כזירת הרס מוחלטת...

כשיצא מהרכב יצאו כל השכנים לקראתו, כאילו היתה זו שעת צהרים. 'ברוך מחיה המתים!' - עלצו לעברו, לא האמינו שהוא חי. 'היינו בטוחים שאתה בחדר, ומי יודע מה קרה לך. זה השעות שאתה בחדר, לא?' ור' משה, לא הצליח אפילו להשיב. פיו נאלם, מבטו רטט, ידיו רעדו בהתרגשות. הוא ראה מבין ההריונות את הכסא עליו הוא יושב בדרך כלל - מנופץ לרסיסים, והבין היטב מה היה גורלו אם היה מחליט לוותר על מעריב במנין, ובוחר להישאר בחדר ברגעים הקריטיים הללו... הוא שב הביתה, נסער ונרגש. אחרי כמה ימים ערך סעודת הודאה, וסיפר על החיים שניתנו לו במתנה הודות לעמידתו בנסיון להתפלל במנין, בכל מחיר, ואף במחיר גבוה. ואת סיפורו זה, שהביא רבי צבי נקר

'אתה חי?' - נשאל מעבר לקו. 'האם אני מדבר עם משה? אתה בסדר? לא במשרד שלך?' - שאל הקול מעבר לקו שוב ושוב

ולשמחות שלנו, פועלת נכון. אבל למעשה, ברגעי קושי ונסיון, תגובת האושר הזו צריכה להכפיל ולשלוש את עצמה. מול התמודדות

רוחנית או גשמית, כשקיבלנו על עצמנו קבלה טובה אך אנו חשים קושי לעמוד בה, כש'לפתע' נפלה' עלינו הוצאה כבירה דווקא בתקופה לחוצה, כדאי לדעת שהקושי הזה הוא מתנה שמימית, רגע של הזדמנות.

כך בדיוק פועלים הדברים עם אבינו שבשמים. כפי שאנו רואים בפרשת השבוע, בדרך להפיכת אברהם אבינו למייסד העם הנבחר, לראשון שזוכה להכיר בבורא עולם - ה' מעמידו בעשרה נסיונות. זה לא נועד כדי להכשיל או כדי לתסכל חלילה, אלא ההיפך: מטרת הנסיון היא למנף, לתת הזדמנות להוכיח שאתה שווה את מה שרוצים להעניק לך. הנסיון לא מעיד על חולשה מובנית, אלא על עוצמה. דווקא כי בשמים מאמינים שאדם יכול לעמוד בנסיון, דווקא כי שם יודעים שהאדם מסוגל להצליח במבחן - נותנים לו נסיון ואומרים לו: 'קח את הנסיון ותעמוד בו בגבורה, והשכר כבר בוא יבוא!'

דברים אלו נכתבו מפורשות בספר חסידים סי"ג, החושף את תהליך קבלת ההחלטות השמימי בדרך להענקת מתנה לאדם. בדבריו, הוא מתאר מצב כאשר הקב"ה חפץ להעניק מתנה ליהודי, רוצה לתת לו הטבה. נעמד השטן וטוען שפלוני אינו זכאי בהטבה כה גדולה, הוא לא ראוי לה. מה פתאום שיהודי יזכה בנחת מילדיו? למה מגיעה לו בריאות איתנה? מדוע הוא ראוי להרחבה בפרנסת משפחתו? מה קרה? מה חדש? לנוכח טענה זו, מעמיד הקב"ה בפני האדם נסיון, נותן לו הזדמנות להוכיח את עצמו. כביכול אומר לו: 'בני יקירי, אני רוצה לתת לך מתנה, אני שואף להעניק לך הטבה משמעותית. אני נותן לך מבחן, תעמוד בו בגבורה ותהיה זכאי לאותה מתנה!'

(הרב אשר קובלסקי)

לע"נ
אברהם אבהרון
בן גינינה ז"ל

לע"נ
רפאל פואה
בן רוזה ז"ל

לע"נ
יוסף מנחם
אליהו בן מסיע
דה ואהרון ז"ל

חותם האדון בעבדו

בפרשתינו מצווה הקב"ה את אברהם אבינו, למול את עצמו ואת כל ילדיו ביתו וכל זרעו אחריו, "הַתְּהַלֵּךְ לְפָנַי וְהָיָה תְּמִימִים... וְאַתָּה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ... וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֶיכֶם" (בראשית ז', ו) ונסה להבין למה נקראה ברית המילה לאות בינינו לבין הקב"ה? למה מצוות רבות וטובות אחרות לא נקראו כן? נפתח כדרכנו במשל, אותו סיפר האדמו"ר מנדבורנה:

משל לשני בנים לאב אחד, האחד נכנס לבית האב ושאל את אביו האם רוצה לטעום מאומה, והאב משיבו שכבר אכל ושבע. אזי שואלו שמה ירצה לשתות אזיה משקה חם? וכיון שאבו השיבו שכבר שתה די - יוצא הבן והולך לו בשביעות רצון, בהרגשה שעשה את המוטל עליו וניסה לכבד את אביו במאכל ומשקה, ויצא ידי חובתו. אבל הבן השני, כאשר אומר לו האב שכבר אכל וגם שתה, משתדל לגרום לו הנאה בכל דרך שימצא. פותח לו החלון שיכנס אוויר צח, מביא לו ספר לקרוא, מיטיב לו את כסאו, ועושה כל שיוכל כדי לעשות נחת רוח לאביו, לרוב הערכתו ואהבתו אליו.

כך כלפי הקב"ה - יחפש אדם כל מה שאפשר לעשות נחת רוח לפניו, שזה מעיד על אהבת ה' יתברך שבליבו, וכך היה אברהם אבינו, שהשתוקק לעשות רצון אביו שבשמיים, כמו שמעידה התורה, שעשה כן מיד בתום דיבור ה' איתו בוריוזות וחשק רב, ומדגישה התורה פעמיים שעשה כן "בַּעֲצַם הַיּוֹם הַזֶּה", להורות על גודל חשקו ואהבתו של אברהם: "וַיִּקַּח אֲבְרָהָם אֶת יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ וְאֵת כָּל יְלָדֵי בֵיתוֹ... וַיִּמַּל אֶת בְּשֵׁר עַרְלָתָם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה, כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהִים. וְאַבְרָהָם בֶּן תְּשָׁעִים וְתֵשַׁע שָׁנָה בְּהַמְלוֹ בְּשֵׁר עַרְלָתוֹ... בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אֲבְרָהָם וְיִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ וְכָל-אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ..." (שם, כג-כו)

אומרים מפרשי התורה, שזו הסיבה שמצווה זו זכתה להיות לאות ברית, אומר הספורנו, "לאות ברית" - זכרון תמידי ללכת בדרכיו בהיותו כחותם האדון בעבדו. ומוסיף המלבי"ם - אם במה שהרושם הזה נראה וגלוי לכל, ובו יזכרו כל בעלי הברית את הברית אשר כרת ה' עמם לאות שהם עבדים, וכן המילה חותם ההכנעה והשעבוד לאל עולם. נמצינו למדים שלפי רוב חשקו של האדם לעשות רצון ה', כך הדבר חקוק לפני ה' יתברך ואת הוא לפניו, וזהו חותם האדון ביד עבדו.

השקפה לבית היהודי

אין לא יכול...

בפרשתינו מגלה הקב"ה לאברהם את אחד מן הסודות המפליאים בעבודת ה', כיצד הצליח להיות עובד ה' וללכת מחיל אל חיל, למרות כל נסיונות היצר הרע להדיח את האדם חלילה מעבודתו יתברך, והסוד הוא - שאיפות! אומר אברהם לקב"ה, "ה' אלוקים מה תתן לי, וְאֶנְכִי הוֹלֵךְ עִרְיָי (בלי בנים), וְגַן מִשְׁק בֵּיתִי הוּא דְמִשְׁק אֱלִיעֶזֶר" (בראשית טו, ב), עונה לו הקב"ה בלשון מליצית, "וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחֹצֵה, וַיֹּאמֶר הֲבֵט נָא הַשְּׂמִימָה וְסִפֵּר הַכּוֹכָבִים, אִם תּוּכַל לְסַפֵּר אֹתָם, וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יְהִי יִרְעֶךָ" (שם, ה)

לפי פשט הדברים ציווה הקב"ה את אברהם לספור את הכוכבים, אבל רש"י במקום מביא את דברי המדרש, "אמר לו הקב"ה, צא מאצטגנינות שלך, שראית במזלות שאינך עתיד להעמיד בן, אברם אין לו בן - אבל אברהם יש לו בן". במילים אחרות, אתה אברהם אבינו הוא אבי האומה העברית, ועם ישראל הם מעל המזל, על כן מצווה אני אותך לנסות (לספור את הכוכבים), ודע לך, כאשר אתה תנסה, ותאמין בי

מזימתו של השכן ה"אדיב"

"וְאַבְרָהָם מְבָרְכֵךָ וּמְקַלְלֵךָ אָאָר" (בראשית יב, ג), המברך אותך חושב הברכה בליבו קודם שמוציאה מפיו, ומחשבה טובה חשובה כמעשה, על כן אני מברכו אפילו קודם שהוציאה מפיו, אבל מקללך - לאחר שהוציא הקללה מפיו 'אאור' אותו, אבל לא קודם שהוציאה, כי מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה (כלי יקר)

שאלה: סיפר בעל תשובה יקר: לאחרונה זכיתי לשוב בתשובה, וברצוני לשאול שאלה הנוגעת לענייני ממונות שמעיקה מאוד על נפשי. טרם חזרתי בתשובה, עסקתי לצערי גם בפשעים וגניבות. באחד הימים פני אלי אחד השכנים שהיה עשיר גדול, וביקש בנימוס: "אני עומד לפני נסיעה לחו"ל למשך שבועיים, אודה לך אם תוכל להכנס לביתי מידי יום, על מנת להאכיל את הדגים שלי...". השבתי לאלתר בחיוב, ואמרת שאקפיד לעשות כן מידי בוקר במלוא האחריות.

למעשה, בליבי בעוונותי הרבים היתה משימה זדונית... להכנס לביתו של העשיר, ולחפש לבזוז ממנו כסף וזהב, ולדאוג שלא להשאיר אחרי שום 'עקיבות' של גניבה, כדי שלא יבחין בהעלמות הרכוש. ואכן, מיד לאחר שהעשיר עזב נכנסתי לביתו ופתחתי בחיפושים... הייתי בטוח שבכל פינה בארמונו אמצא את האוצרות. אלא שלמרב האכזבה, לאחר שעות ארוכות של חיפוש יסודי לא עלה דבר בידי, וכל המגירות הארוכות והכספות היו נעולים היטב, ונשארתי רק עם הדגים.

לאחר כשבועיים שחזר העשיר, וראה שהדגים חיים ושלמים, הודה לי נרגשות ושילם לי כאות הוקרה סכום של 300 דולרים, ועתה לאחר שזכיתי לשוב בתשובה אני תוהה: האם מותר לי להשאיר את הכסף בידי, הרי באמת דאגתי לדגים, או שמא זו מתנה שניתנה בטעות, שכן אם היה יודע העשיר את כוונותי ממש לא היה מעניק לי את הכסף...

תשובה: במסכת דרך ארץ (רבה ה') הובא מעשה על אורח זר שהתארח בביתו של רבי יהושע, שכיבדו כראוי, ואותו זר ניסה לגנוב רכוש מביתו של רבי יהושע, ולבסוף נפל מעליית הגג ונפצע, ומכאן אמר רבי יהושע "לעולם יהיו כל בני אדם חשודים בעיניך כליסטים, (אבל) הוי מכבדם כרבן גמליאל!".

לעניינינו, מן הסתם העשיר חשב שגם משכנו היקר יש להשמר, כמו שצריך להשמר מכל אדם, ולפיכך דאג לשמור את רכושו היטב מחשש גניבה, ואם על אף החשד החליט להעניק לו את המתנה, ברור שיכול המקבל להשאיר בידו את הכסף.

(אחת שאלתי 3, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

ולא במזל ובטבע, תראה את ישועת ה'.

רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל (מקים רעיון הדף היומי), אמר רעיון חינוכי שראוי לכל אחד לאמץ לעצמו ולהנחיל לילדיו. בזמן שרבים חשבו שלא יוכל הצליח בשאיפותיו, כשיסד את ישיבתו - ישיבת חכמי לובלין, אמר הרב, שבקשתו של הקב"ה מאברהם לספור את הכוכבים היתה מעשה חינוכי לאברהם ולכל הדורות, וכך לשון הרב: "למרות שידוע אתה מראש, כי לא תוכל לספור את הכוכבים, הרי אתה מביט השמימה ומנסה לספור, כן יהי גם זרעך - הוא לא ימדוד את הרצון במידת היכולת, אלא את היכולת במידת הרצון" (ניצוצי אור המאיר, עמ' קמ"ג).

מלמדנו הרב מוסר עצום, מה שקובע הוא לא היכולת של האדם, אלא הרצון הפנימי שלו, 'אין לא יכול' - יש לא רוצה'. אף אם נראה לאדם, שהוא עומד בפני משוכה שלא יוכל לעמוד בה ולהתגבר עליה כארי, לא יבחן האדם את יכולתו הנוכחית ולפי זה יבנה את רצונותיו, אלא להיפך! יבנה לעצמו את הרצון, כלומר יגבש לעצמו שאיפות להיכן היה רוצה להגיע, ומתוך הרצון שגיבש - תיבנה היכולת. כך אומר הקב"ה לישראל "שׁוּבוּ אֵלַי - וְאֶשׁוּבָה אֲלֵיכֶם" (מלאכי ג, ז), נסו לשוב אלי, ולפי חשקכם בכך - כך אשוב אני אליכם.

מה שקובע הוא לא היכולת של האדם, אלא הרצון הפנימי שלו, 'אין לא יכול' - יש לא רוצה' - כך אומר הקב"ה לישראל "שׁוּבוּ אֵלַי - וְאֶשׁוּבָה אֲלֵיכֶם"

רבי יהודה צדקה צוק"ל

השבוע (יום שני) יחול יום השנה ה-30 לפטירתו של רבי יהודה צדקה זצ"ל, ראש ישיבת פורת יוסף (לצד הרב בן ציון אבא שאול). היה רב ספרדי בעל השפעה רבה מאוד, ובין מייסדיה של רשת מעיין החינוך התורני, פעל רבות ונצורות להחזיר עטרה ליושנה ביהדות הספרדית, גאון בתורת הנגלה ובנסתר. באישיותו היה עניו וצנוע, אך עמד בתוקף על קדושת התורה וכבוד שמים. עבודת התפילה שלו היתה ידועה בהשתפכות הנפש שבה.

במשך שנים רבות העמיד אלפי תלמידים. הרב צדקה מסר את נפשו להצלת ילדי העולים מחינוך של כפירה. בין תלמידיו נמנים גדולי העולם הבאים אחריו: הרב בן ציון אבא שאול (שכיהן עמו ביישיבה), הראשון לציון הרב עובדיה יוסף, הראשון לציון הרב מרדכי אליהו (בן אחותו), הרב יהודה מועלם - ועוד ענקי רוח שהותירו מורשת עצומה על עולם התורה הספרדי. מסופר כי היה מעשה בילד פעוט תושב אחת השכונות בירושלים, ובית הספר היחידי שפעל בשכונתו היה בית ספר חילוני. כאשר שמע על כך חכם יהודה צדקה, הוא נרתם למשימה בכל נפשו, ולאחר שבמוסד החינוכי התורני הקרוב סירבו לקבל את הילד, שיגר הרב יהודה מכתב למנהל. במכתבו ביקשה מאוד לקלוט את הילד, אך גם המכתב לא הועיל. למחרת, קם הרב יהודה ויצא בשעה מוקדמת אל בית הילד, לקח אותו בזרועותיו ונסע עמו אל בית הספר המיועד. המנהל, מבעד לחלון חדרו, ראה את חכם יהודה מגיע עם הילד, ונתמלא חרדת קודש, אך לא היה בו די אומץ להיות נוכח במקום. מה עשה המנהל? נטל את רגליו והסתלק. נכנס הרב עם הילד אל הבנין, איתר במהירות היכן הכיתה המתאימה בשבילו, פסע לתוכה והציג את הילד בפני המורה הנדהם: "זה 'בני', אם תהיינה חס ושולם בעיות, פנו אלי". ולא נח עד שחיפש עבור הילד כסא נוח, הושיב אותו במקום נוח, ליד החלון ושב לביתו...

מדבריו

בספרו 'קול יהודה', כתב הרב אודות גדלותם של מלמדי תינוקות. כה דבריו: "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד - אלו מלמדי תינוקות" - אפשר להסביר עוד כי המלמדי תינוקות נראים בעיני הבריות כקטנים כי המשרה שלהם לא כל כך גבוהה, אבל לאמיתו של דבר הם מעולים מאוד מאוד, כמו שאמר רבינו הקדוש על רבי חייא 'גדולים מעשי חייא', על שהיה מלמד תורה לילדי ישראל, וזוהי הזכות הגדולה שיכולה להיות, כמו שהכוכבים נראים בעינינו כקטנים, אבל לאמיתו של דבר, כל כוכב הוא עולם מלא, ולעיתים גודלם פי כמה מכדור הארץ". (שער האגדה, עמוד רע"ד)

אקוויפריים - מאגרי מי תהום

האקוויפריים - הינם מאגרי מים תת קרקעיים, או בשפת הכל - מי תהום. המאגר נוצר בשל היקוות מי התהום על גבי שכבות סלעים כאשר משקעים (גשם, שלג וכו') מחלחלים אל מתחת לפני הקרקע, אבל ונלכדים בתוך שכבות סלע אטומות של כדור הארץ. אופיין הנקבובי של שכבות הסלע התת-קרקעיות מאפשר למים שנספגו לנוע בחופשיות, אולם במקביל ישנן שכבות סלע בלתי חדירות למים (דוגמת חרסית) הצמודות לתחתית המאגר ומכל צדיה, וכך הם מונעות מהמים לנוע מתוכה.

ישנם שלושה מאגרי מים תת קרקעיים עיקריים בישראל - אקוויפר החוף, אקוויפר ההר ואקוויפר החרמון.

האקוויפריים התת-קרקעיים של ישראל שרויים בתהליך התייבשות מתמשך בשל שאיבת מים מוגברת מהם ובשל שנים שחונות בעלות מיעוט גשמים. את המים שבהם שואבים באמצעות משאבות שמגיעות לעומקים של עשרות מטרים מתחת לפני הקרקע. ישנם

קרוב ל 3,000 קידוחים כאלו ברחבי ישראל. שני האקוויפריים העיקריים מהם נשאבים המים הם אקוויפר החוף ואקוויפר ההר, המספקים כ-50% מתצרוכת המים של ישראל.

אקוויפר החוף משתרע מתחת לאדמה מאזור בנימינה בצפון ועד לניר-עם בדרום, מהשפלה במזרח ועד לים במערב. אקוויפר החוף סובל מבעיות קשות. מכיוון שהאקוויפר ממוקם מתחת לאזור המתועש ביותר בישראל, יותר ויותר חומרים מזהמים חלחלו אליו במהלך השנים האחרונות. שאיבת יתר עקב גידול הדרישה למים הובילה לירידת מפלס מי תהום ולהתדרדרות איכות המים. ירידת מפלס מי התהום הובילה לחדירת מי ים בבארות הסמוכים לחוף ולאו נאלצו להסגר.

אקוויפר ההר מתחלק לשניים. אקוויפר ירקון-תנינים, המתנקז מגב ההר לכיוון הים. ואקוויפר ההר המרכזי שזורם לעבר בקעת הירדן, מזרחה לקו פרשת המים. מכיוון שאקוויפר זה משתרע גם אל שטחה של הרשות הפלסטינית, יש צורך בשיתוף פעולה ישראלי-פלסטיני על מנת לשמר את המאגר. הבעייתיות העיקרית באקוויפר ההר טמונה במאפייניו הגיאולוגיים. רובו נמצא מתחת לשכבות גיר סדוקות ולפיכך מזהמים שונים יכולים לחדור אליו בקלות מפני הקרקע ולפגוע באיכות המים.

אקוויפר החרמון - בדומה לאקוויפר ההר, גם הוא מצוי בתוך שכבות סלע גיר, אותן השכבות שבונות את החרמון. איזור החרמון הוא העשיר ביותר במשקעים בארץ (1,300 מ"מ ממוצע שנתי). המים (שבחורף מופיעים כשלג) מחלחלים מבעד לשכבות הסלע ונובעים בשולי החרמון מזרחה בסוריה ומערבה בישראל. מים אלו מזינים את מעיינות דן, החצבני, והבניאס ומהווים את מקורות נהר הירדן, וכך כ-500 מיליון מטר מעוקב מים מגיע מנהרות אלו מידי שנה.

אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

בסימן

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // כנסים והוצאות

הכנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנדקקים

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית וגן ירושלים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות: 054-422931 // 054-3551383 // 02-6540906

מקוה בתכלית הנשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהנחלת הרבנים

נבנה ברמה גבוהה ובייפוי מיוחד, ועובר נקיון יסודי מידי יום ע"י חברת נקיון

לפרטים נוספים: 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל: ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטוה, נא לשלוח בקשה במייל

שומע תפילה

חסד של אמת ע"י הכותל המערבי

ילדי החסד

ילדי ישראל עוסקים במצות חסד של אמת
לעלוי נשמות שלא זכו להניח אחריהם ילדים

גליון מספר 35
פרשת לך לך תשפ"ב

דבריהם הם זכרונם

דבר תורה מגדולי ישראל שלא זכו לילדים,
ולומדי תורתם הרי הם כבניהם

פרסם אלקותו יתברך ויקדיש שמו בשחיטת בנו, ויראה את הכחות הטמונים בסתר לבבו, אשר מצא נאמן לפניו, וזהו שאמר אראך שיראה את הטמון בלב אברהם לאחרים, וכמו שנאמר להלן בפרשת העקידה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה (בראשית כב, יב), לפי זה הפרוש שאברהם יתראה ויהיה נראה לאחרים.

[משך חכמה]

כשהקב"ה מברך מתברכים גם העתידים לבוא

ואברהם מברכיד (יב, ג).

ההבדל בין ברכה מהקב"ה לברכה מהצדיק אומר הרה"ק רבי מנחם מנדל שניאורסון זצ"ל מליבאוויטש הברכה לאברהם ואברהם מברכיד, היא ברכת הקב"ה, ומאחר שהקב"ה הוא למעלה מהזמן, הוא יכול לברך אף את מי שעתידים להתברך, ואלו ברכתו של יצחק ומברכיד ברוך (בראשית כז, כט), היא ברכת בשר ודם, לכן ביצתו לברך רק את מי שישנו כבר בפועל.

[הרבי מליבאוויטש]

השראת השכינה בארץ ישראל רק כשישראל נמצאים בה

אל הארץ אשר אראך (יב, א).

אומר הרה"ק רבי חיים בן עטר זצ"ל שיתבאר על דרך מה שאמרו בספרי על הפסוק אשר אני שכן בתוכה כי אני ה' שכן בתוך בני ישראל (במדבר לה, לד), אין שכינה שונה אלא בתוך בני ישראל ובעודן בארץ, וזהו שאמר ה' לאברהם אל הארץ אשר אראך פרוש ראיה לך ואתה ראוי לה, וזהו הפרוש אשר אראך שאראה אותך לה ואראה אותה לך כי זה בלא זה אינם ראויים להשראת שכינה.

[אור החיים]

להוציא מהכח אל הפועל את רצון אברהם אבינו

אל הארץ אשר אראך (יב, א).

אומר הרה"ק רבי מאיר שמחה כהן זצ"ל אבדק"ק דויניטק כי ציונה לילך לארץ מקום המיעד לעבודה ולקרבות, ששם הקריבו אדם הראשון ונח את קרבנותיהם, ושם

אנו רצים
לדור העולם הבא

תורה עם שיעור לימוד
מחזורים את השטח

מגיע ההנאה
כל ילד יגיע יגיע

יחודי יקר המודר עיד היום
לרכבת לפי הדף היופי

יחודי יקר המודר עיד היום
לרכבת לפי הדף היופי

יחודי יקר המודר עיד היום
לרכבת לפי הדף היופי

זכות הרבים תלוי בך!
רבות שעות תורה במסגרת לימוד הדף היומי יזקפו לזכותך!
הורד אינם פוסט אפליקציה איננו הכל היומי וגלה רבית הנכנסת לך!
DAF.TFILOT.ORG

רב אחא - שר הבירה ספור היסטורי בהמשכים

[ארכיון המחנה החרדי]

פרק י"ד

סדר יום קבוע

ביותר _ ומה יעשה עתה?

מחשבות נוגות (עצובות) עלו במחוו והוא החל לדאוג:

"כמה זמן אוכל להחזיק מעמד בתנאים מוזרים שכאלה? כמה זמן יוכל להתקיים בלי חברת בני אדם?"

רב אחא אשר רצה בכל לבו לפגוש אדם, לראות פניו של בן אנוש אשר זמן רב לא הביט בהו, לא ידע כיצד יזכה לכה, הלא אסור לו להתרחק מן הבירה אשר תחתיה הוא מוצא קורת גג לראשו ובתוכה יש לו מים בשפע וציוד הנחוץ (הדרוש) לו עד מאד.

מצד שני, חשב רב אחא, הלא מחפשים אחרי ללא הרף ומנין ידעו היכן אני אם אינני משאיר להם סמן כלשהו?

עתה, לאחר שגיליתי כיצד אפשר להדליק אש אוכל להבעיר מדורה על אחת הגבעות הבולטות בשטח, מדורה אשר נתן יהיה לראותה גם מכיוון חוף הים וגם מהמדבר השמים, כך אם יעברו כאן בני אדם או ספינות מעבורנה מכיוון ים ודאי יוכלו להבחין

השבת עברה עליו בשמחה ובהתרוממות רוח. הוא התפלל, סעד את שלש הסעודות בזמנו, לראשונה עם תבשילים של ממש חמים וערבים לחיה. הוא שר זמירות והודה להקדוש ברוך הוא על שזכה לענג את השבת ככל יכלתו.

שום דאגות לא הטרידו אותו במשך השבת, הוא חש כאלו הגיע אל המנוחה ואל הנחלה וכאלו יש לו כל צרכו.

עם צאת השבת התפלל ערבית והתכוון להבדלה. אמנם יין ובשמים אין לו, אך את ברכת "מאורי האש" יכול הוא לברך בהתרגשות רבה.

לאחר ההבדלה, כשהנשמה היתירה אשר נתנה לו בשבת, הסתלקה לה למרומים, הרגיש רב אחא בדידות ורוחו היתה נכאה (עצובה).

הן עתה פנתה השבת את מקומה לששת ימי המעשה ואין הוא יודע מה עליו לעשות בדיוק: הן הוא הכין לעצמו מטה ומזרון, דאג לכלים ובגד נוסף וכבר נצל את הגרוטאות על הצד הטוב

שליחי 'שומע תפילה' יעתירו עבורכם בכותל המערבי

40 יום רצופים

להעברת שמות חייגו כעת: **0722-81-85-82**

אנשים כנר נאשלים

בְּאֵשׁ הַבּוֹעֵרֶת מִתּוֹךְ הַחֲשִׁיכָה
וַיִּשְׁעוּ כִּי יֵשׁ וְדַאי אֲנָשִׁים בְּסִבִּיבָה זוֹ.

אוּלַי אֲפִילוֹ אֵלּוֹ הַמְחַפְּשִׁים אַחֲרֵי יְגִלוּ אֶת הַסֵּמֶן
הַמַּעֲיֵד כִּי אֲנִי חַי וְיִמָּצְאוּ אוֹתֵי כָּאן.

מִחֲשָׁבוֹת אֵלּוֹ עוֹדְדוּ אֶת רַב אַחָא וְהוּא הִחְלִיט לְצִאת
לְמַחְרָת בְּבִקְרָא אֶל הַגְּבַעָה הַבּוֹלֶטֶת בְּיוֹתֵר. הוּא נִשְׂא
עִמּוֹ אֶת הַשְּׂאֲרִיּוֹת שֶׁל הַגְּרוֹטָאוֹת אֲשֶׁר לָהֶן הוּא אֵינּוּ
זָקוּק, נִטֵּל גַּם מִסֵּפֶר קֶרְשִׁים וְהֵעֵלָה הַכֹּל לְרֹאשׁ הַגְּבַעָה.
בְּשָׁעוֹת אַחֵר הַצְּהָרִים סָמוּךְ לְשִׁקְיָעָה, הִבְעִיר אִישׁ קִטְנָה
עַל אַחַד הַקֶּרְשִׁים וְשָׁמַר עָלָיו בַּחֲצַר הַבִּירָה.

"הַיּוֹם בָּעָרֵב אֵעֲלֶה כָּאן אֵשׁ" – אָמַר בְּלָבוּ רַב אַחָא,
אֲשֶׁר לֹא רָצָה לְבַזּוֹ לְחַנֵּם אֶת הַקֶּרְשִׁים שֶׁבְּרִשְׁוֹתוֹ,
לְכֹן הִחְלִיט לְהַעֲלוֹת אֶת הָאֵשׁ בְּעֶזְרַת הַמַּקֵּל הַבּוֹעֵר
שֶׁבְּרִשְׁוֹתוֹ, רַק עִם אֶת הַכּוֹכָבִים וְלְמַחְרָת, עִם עֲלוֹת
הַשַּׁחַר יִדְאָג לְכַבּוֹתָהּ וְחֹזֵר חִלְיָהּ.

אֲךָ בְּכֹךָ עֲדִין לֹא דִי. רַב אַחָא סָבַר, כִּי לֹא יִתְכַן שְׁלַעוּלָם
אֲנָשִׁים אֵינָם עוֹבְרִים בְּסִבִּיבָה גַם אִם זֶהוּ מְדַבֵּר.

"יִתְכַן שְׁעָבְרוּ פֹה אֲנָשִׁים וְאֲנִי כֹלֵל לֹא יִדְעֵתִי עַל
כֹּךָ" – אָמַר לְעַצְמוֹ – "אֲךָ מַה אֶעֱשֶׂה? הֲרִי אֵינֶנִּי יוֹכֵל
לְעַמּוֹד שְׁעוֹת רַבּוֹת בְּשִׁמְשׁ הַלוֹהֶטֶת מִבְּלִי שִׁיְהִי לִי צֶל
לְהִסְתַּתֵּר תַּחְתָּיו!"

וּלְפַתַּע עָלָה בְּדַעְתּוֹ רַעִיוֹן:

"הֲרִי עֲדִין לֹא נִצְלַתִּי אֶת סְגוּלוֹתַיָּהּ שֶׁל זְכוּכִית
הַמְּגַדֶּלֶת עַד תּוֹמֹן, אֲמַנָּם כְּבָר הַצְּלַחְתִּי לְהִבְעִיר אֵשׁ
בְּעֶזְרָתָהּ, אֲךָ לֹא הִשְׁתַּמְשַׁתִּי בְּמִטְרָה אֲשֶׁר לְשִׁמְיָהּ הִיא
הַוּצָבָה בְּחֵלוֹן. הֲלֹא גַם הַחִילִים שֶׁשָּׂהוּ בְּמַבְצָר זֶה הִיוּ
מִשְׁתַּמְשִׁים בְּזְכוּכִית הַמְּגַדֶּלֶת כְּדִי לְצַפּוֹת לְמַרְחוּק
וּלְבָרַר בְּעוֹד מוֹעֵד מִי מִתְקָרֵב לְשִׁטַּח הַבִּירָה וּמַדּוּעַ לֹא
אֶעֱשֶׂה כֹךָ גַם אֲנִי אוֹתָם חִילִים רְצוּ לְוַדָּא שֶׁהַאוֹיְבִים
אֵינָם מִתְקָרְבִים אֲךָ אֲנִי רוֹצֶה דוֹקָא פֶּן לְרֹאוֹת בְּנֵי אָדָם
הַעוֹבְרִים בְּקִרְבַּת מְקוֹם."

רַב אַחָא עָלָה אֶל אַחַד הַחֲדָרִים בּוֹ הִיָּתָה הַזְכוּכִית

שְׁלֵמָה, נִקְּחָה אוֹתָהּ הֵיטֵב בְּשִׂאֲרִית
בַּד הַטְּבוּלָה בְּמֵי הַמַּעֲיָן עַד שֶׁיִּכּוֹל הִיָּה לְהִבִּיט
דְּרָכָה וּלְרֹאוֹת אֶת הַמְּשַׁתְּקָף בָּהּ בְּבִהֲרִיּוֹת רַבָּה
(בְּצוּרָה בְּרוּרָה).

שָׁעָה אַרְכָּה הִתְבּוֹנֵן דְּרָךְ הַזְכוּכִית, אֲךָ לֹא גִילָה בָּהּ
שׁוּם דְּבַר מְיוֹחַד מִלְּבַד אִי-אֵלּוֹ חַיּוֹת טָרֵף שֶׁשׁוּטְטוּ
(טִילוֹ) בְּאֶזְזוֹר אוֹ לְהַקּוֹת שֶׁל צִפְרִים נוֹדְדוֹת אֲשֶׁר עָבְרוּ
בְּמַסְעֵן דְּרָךְ הַמְּדַבֵּר.

כְּשֶׁהִתְעַיַּף מֵהַצְּפִיָּה הַמְּמוּשָׁכֶת, הִלָּךְ לְנוּחַ וְהִחְלִיט
לְקַבּוֹעַ לוֹ סֵדֶר קְבוּעַ לְכֹל יְמוֹת הַשָּׁבוּעַ:

בְּבִקְרָא הוּא קָם הַשָּׁכָם, טָבֵל בְּמֵי הַמַּעֲיָן וְהִתְפַּלֵּל
שְׁחִירִית. לְאַחַר מִכֵּן יִצָּא לְכַבּוֹת אֶת הַמְּדוּרָה שֶׁבְּעֶרְבָה
כָּל הַלִּילָה בְּגַבְעָה וּמִשָּׁם הַמְּשִׁיךְ אֶל הַחוּף עִם הָאֲרִיָּה
כְּדִי לְדוּג דָּגִים. כְּשֶׁחֹזֵר לְבִירָה הַחַל לְבַשֵּׁל אוֹ לְצֻלוֹת
אֶת שְׁלֵל הַדָּגִים שֶׁהֵם מֵאֲכָלוּ הַיְחִיד. בְּמִשְׁךְ הַיּוֹם הִיָּה
מִשְׁתַּדֵּל לְשִׁבֵּת מוּל הַחֵלוֹן וּלְהִבִּיט דְּרָכּוֹ כְּשֶׁהוּא מְשִׁינָן
תְּלַמּוּדוֹ בְּעַל-פֹּה. וּמַדִּי פַעַם הִיָּה הוֹלֵךְ לְנוּחַ מְעַט.

לְפָנָי הַשְּׁקִיעָה הִיָּה מִתְפַּלֵּל מִנְחָה, לְאַחֲרֶיהָ עֲרַבִית
וְאִז הִיָּה נֹגֵשׁ לְהַצִּיַּת אֶת הַמְּדוּרָה אֲשֶׁר בְּרֹאשׁ הַגְּבַעָה.

כֹּךָ עָבְרוּ יָמִים אַחֲדִים כְּשֶׁעֲדִין לֹא גִילָה רַב אַחָא שׁוּם
נֶפֶשׁ חַיָּה. אַכְזָּבָה מְלֵאָה אֶת לְבוֹ וְהוּא אָמַר לְעַצְמוֹ:

"אוּלַי אֲנִי טוֹעָה וְזֶהוּ אֲכֹן אֶזְזוֹר נִדַּח בְּיוֹתֵר שְׁלַעוּלָם לֹא
תִּדְרֹךְ כָּאן כֹּף רַגְלוֹ שֶׁל אָדָם?"

בְּכֹל זֹאת הַמְּשִׁיךְ לִשְׁמֹר עַל מְנַהֲגוֹ לְצַפּוֹת דְּרָךְ הַחֵלוֹן
שְׁעוֹת אַחֲדוֹת בְּיוֹם עַל פְּנֵי הַשִּׁטַּח, עַד שֶׁאֶחָד הַיָּמִים
בָּחִין בְּנִקְדוּת שְׁחוּרוֹת זְעִירוֹת (קִטְנוֹת) וְצַפּוֹפּוֹת מְאֹד
הַמְּתַקְרְבוֹת לְאֶטֶן לְכוּוֹן הַבִּירָה, אֲךָ עֲדִין הֵן רַחוּקוֹת
מְאֹד...

"אוּלַי זֶהוּ לְהַקֵּת אַרְבָּה (כְּעֵין הָאֲרָבָה שֶׁהִיָּה בְּמַצְרַיִם)?
אוּלַי אֵלּוֹ הֵן צִפְרִים?" – נִסָּה רַב אַחָא לְנַחֵשׁ מַה רוֹאוֹת
עֵינָיו.

הַמְּשִׁיךְ בְּשָׁבוּעַ הַבָּא בַּעֲזַהשִׁי"ת

לזכרון עולם בהיכל ה'

מתאחדים לכתיבת ספר תורה שכל כולו חסד של אמת!

קחו חלק בספר התורה ובחרו פסוק מיוחד לזכותכם ולזכות בני ביתכם, חייגו כעת: **0722-81-85-82**

לְעֻוֵי נִשְׁמָתָם

שְׁמוֹת הַנִּשְׁמוֹת שֶׁלֹּא זָכוּ לִילָדִים
שֶׁהֵיֶאֱרָצִיט שְׁלָהֶם חֵל בְּשָׁבוּעַ זֶה

י"ג חשוון - מרת חנה ב"ר פסח
י"ד חשוון - הג"ר אליעזר מנדל ב"ר צבי "מדברצין" פרקש
י"ד חשוון - הרבנית ח' רוזא בהג"ר יואל טייטלבוים
י"ד חשוון - ר' יוסף ב"ר בן ציון שפר
י"ד חשוון - ר' משה אליעזר יוסף ב"ר ברוך טייטלבוים
י"ד חשוון - ר' יהושע ב"ר יצחק ווייצנבלום
י"ד חשוון - הק' הב' שלום אהרן ב"ר דוד הי"ד בעדני
ט"ו חשוון - הג"ר אברהם ישעיהו בהג"ר שמריהו יוסף "חזון איש" קרליץ
ט"ו חשוון - ר' חיים שרגא ב"ר אברהם יוסף יונג
ט"ו חשוון - ר' שלמה זלמן ב"ר יעקב ישראל יהושע
ט"ו חשוון - ר' אהרון אליהו בן שמחה יהונתן
ט"ו חשוון - מרת חנה פייגא ב"ר דוב שוורץ
ט"ו חשוון - מרת ח' לאה בהג"ר ראובן גרוס
ט"ז חשוון - הג"ר יצחק בהג"ר אברהם דוד אוסנברג
ט"ז חשוון - ר' בצלאל ב"ר יחזקאל אפרתי
ט"ז חשוון - ר' אריה ב"ר שלמה זלמן
ט"ז חשוון - ר' מאיר ב"ר יצחק משה רייך
ט"ז חשוון - שלמה זלמן בן יעקב ישראל יהושע
ט"ז חשוון - ר' שמואל ב"ר יצחק
ט"ז חשוון - מרת אסתר לאה ב"ר חיים מרדכי הלר

י' חשוון - ר' מרדכי ב"ר יחזקאל שינלזון
י' חשוון - ר' שלום יוסף ב"ר משה דוב הלוי טאוב
י' חשוון - מרת מרים הינדא ב"ר אברהם פריינד
י' חשוון - מרת שרה ב"ר מרדכי
י"א חשוון - ר' חיים ב"ר ירמיהו ווייס
י"א חשוון - ר' מרדכי ב"ר יעקב קפטש
י"א חשוון - ר' שלמה ב"ר צבי גלבוקס/כהן
י"א חשוון - חיים קלמן ב"ר נתן נטע
י"א חשוון - ר' שלמה ב"ר צבי גלבוקס
י"א חשוון - מרת רחל ב"ר דוב שוורץ
י"א חשוון - מרת בתיה ב"ר אברהם שמש
י"א חשוון - מרת שפרה איטה בת יוסף אלחנן
י"א חשוון - מרת תמר פערל רבקה ב"ר נחום לוי זאבל
י"א חשוון - הב' בנימין משה ב"ר מרדכי סאמעט
י"ב חשוון - ר' אשר זעליג ב"ר חיים אליעזר איינהורן
י"ב חשוון - ר' חיים דוד ב"ר יהושע יונתן רובינשטיין
י"ב חשוון - ר' מנחם זאב ב"ר עזרא
י"ב חשוון - ר' אברהם ב"ר יצחק
י"ב חשוון - מרת אמלי נילי בת שמואל
י"ב חשוון - מרת פייגא ב"ר גרשון זינגר
י"ג חשוון - הג"ר אברהם אלימלך בהג"ר ישראל "פרי אלימלך"
מסטאלין
י"ג חשוון - ר' יצחק אברהם ב"ר ארי' לייביש ווייס

קו ההגָרלות - ילְדֵי הַחֶסֶד

ילְדִים יְקָרִים בּוֹאוּ לְקַיֵּם מִצְוַת חֶסֶד שֶׁל אֲמֹת, וְאוֹלֵי גַם תִּזְכּוּ בְּהִגְרָלָה שְׁתִּתְקַיֵּם בְּסוֹף הַחֶדְשׁ!!!

077-204-9772

נִתֵּן לְהִרְשֵׁם לְהִגְרָלָה אֶךְ יִרְקַע עַד יוֹם ד' בֶּ-12:00 בְּלִילָה

אֶפְשָׁר לְהִכְנִס מִיּוֹדֵי שָׁבוּעַ 3 פְּעָמִים בְּהִגְרָלָה
הַחֶדְשִׁית (פְּעַם אַחַת עַל כָּל מְשִׁימָה) וּבְכֹסֶר
הַכֵּל עַד 12 פְּעָמִים בְּחֶדְשׁ.

אֲזוּ קְדִימָה חִיגוּ עֲלֵשׁוּ לְקוּ יְלְדֵי הַחֶסֶד
וְהִשְׁתַּתְּפוּ בְּהִגְרָלָה הַגְּדוֹלָה!

יְלָדִים יְקָרִים שִׁימוּ לִבְ: הִהְגְּרָלָה נִעְרַכֶּת לְפִי
מִסְפָּרֵי הַטֵּלְפּוֹן מִהֶם הִתְקַשְׁרֶתֶם, לְכֵן חֲשׂוֹב
מְאֹד שֶׁתִּתְקַשְּׁרוּ בְּכָל פְּעַם מְאוּתוֹ מִסְפָּר.

שְׁלֹשֶׁת הַמְשִׁימוֹת הַשָּׁבוּעִיּוֹת הַמְזֻכּוֹת אֲתֶכֶם
בְּהִשְׁתַּתְּפוֹת בְּהִגְרָלָה:

- 1 << לומדים 2 משניות לעלוי הנשמות המופיעות בעלון זה.
- 2 << אוקרים בסעודת השבת דבר תורה המופיע בעלון זה
- 3 << מדליקים נר לעלוי הנשמות המופיעות בעלון זה (באשור ההורים בלבד!)

לתרומות והנצחות חייגו - 0722-81-85-82

לקבלת העלון לוחצאים: 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימֵת הַשַּׁבָּת: 17:47

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 18:43

ר"ת: 19:19

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagifrenkel@gmail.com

בס"ד עלון מס' 523 15.10.2021 - ט' מרחשוון תשפ"ב

וְיָמַל אֶת בֶּשֶׂר עֲרֻלָּתָם (יז,כג)

פְּרִשְׁת - קָרָה קָרָה

וְיָמַל אֶת בֶּשֶׂר עֲרֻלָּתָם (יז,כג)
רק זה חסר לנו עכשיו, נפלטה הקריאה מפי המוהל הנתנייתי הרב אברהם סילם, כאשר מכוונתו החלה לקרטע בהגיעו לצומת השרון. זה היה בשנת תשס"ג. באותו יום זכה להכניס ארבעה תינוקות בבריתו של אברהם אבינו. כעת היה בדרכו לברית החמישית, שאמורה להיערך בבית הכנסת 'אליהו הנביא' בקריית נורדאו. סילם, דור שלישי למוהלים מומחים, מוכר כמוהל בעל מוניטין ולצד זה מוזיקאי ומלחין, שהפיק כמה תקליטורים פרי יצירתו. הוא מיטיב לשלב בין שני עיסוקיו, ומוסיף לטקס ברית המילה נופך מוזיקלי חגיגי.

באותו יום חל עיכוב בברית הרביעית, וכשיצא ממנה כבר נטתה השמש לפאתי מערב. בעוד כרבע שעה תשקע וכבר לא יהיה אפשר לעשות את הברית. הוא ועוזרו נכנסו במהירות למכונית והחלו לדהור לעבר היעד, ואז גילו כי יש נקר בגלגל.

זיעה קרה כיסתה את פניו של המוהל. מה עושים? החלפת גלגל תדרוש דקות יקרות, ובינתיים תשקע השמש. גם הזמנת מונית תארך זמן. בהחלטה של רגע תפס את תיקו בידו וקרא לעוזרו: "בוא אחריי!". הוא התייצב בשולי הכביש הסואן והחל לנופף בייאוש אל הנהגים. רכב אחד האט ועצר. סילם ועוזרו פתחו בסערה את הדלתות ונכנסו פנימה בבהילות. "בבקשה, סע", קרא המוהל אל הנהג. "מי אתם? מה רצונכם?", תמה האיש. "נסביר לך הכול בדרך. עכשיו סע!", התחנן המוהל. משום מה החליט הנהג להיענות לבקשה, לחץ על דוושת התאוצה והחל לנסוע. "אני מוהל", החל סילם להסביר. "אנחנו בדרך לברית מילה בקריית נורדאו. ברכב שלנו אירע נקר. עוד מעט תשקע השמש ולא אוכל לעשות את הברית. אתה נשלחת מן השמים כדי לאפשר לתינוק מישראל להיכנס לבריתו של אברהם אבינו ביום השמיני".

"אתה אברהם סילם!", קרא הנהג כלא מאמין. עכשיו הגיע תורו של המוהל לתמוה: "כן... מאיפה אתה מכיר אותי?". מתברר ששנתיים קודם לכן השתתף הנהג, אברהם יעקב, חשמלאי במקצועו, בברית מילה לנכד אחיו, שאותה ערך המוהל סילם. בסוף הטקס חילק המוהל למשתתפים קלטות משיריו, ובהן שירים שהוא שר בבריתות. גם הוא נטל קלטת, וכשנכנס לרכבו הפעיל אותה. קולו המתרונון של סילם מילא את חלל הרכב, ומאותו רגע היה מקשיב לה מעת לעת.

והנה הוא זוכה לארח במכוניתו את המוהל סילם עצמו! הוא האיץ את הרכב ונסע במהירות לעבר בית הכנסת. כשעצר בחריקת בלמים מול שערינו נותרו דקות אחדות לשקיעת החמה. המוהל ועוזרו זינקו מתוך הרכב ושעטו לתוך בית הכנסת. "מהר! מהר!", קרא המוהל לעבר הקהל שציפה להם בקוצר רוח. "אנחנו חייבים לעשות את הברית ברגע זה, בטרם תשקע השמש". בתוך שתי דקות כבר היה הילד מהול. המוהל נשם לרווחה והיה יכול להירגע ולערוך את המשך הטקס בנחת, עם כל השירים שהוא נוהג לשיר ולזמר.

כשהסתיים הטקס יצאו המוהל ועוזרו אל מחוץ לבית הכנסת וחשבו להזמין מונית שתיקח אותם בחזרה אל מכוניתם, שנשארה בצומת השרון. להפתעתם ראו את הנהג שהביא אותם למקום עומד וממתין להם. סילם התרגש מאוד והרעיף ברכות על ראשו. "אני מברך אותך שתזכה להזמין אותי לברית של בנדל!", איחל לו.

פניו של הנהג הרצינו. "קודם כול שאתחתן", מלמל בלחש. "אני כבר בן 39 ועדיין לא מצאתי את זוגתי!". "אם כן אכפול את ברכתי", נענה המוהל בהתרגשות. "כשם שסייעת לקיים את מצוות ברית מילה בזמנה, כך תזכה למצוא את זיווגך הראוי עוד בשנה הזאת, ובהמשך לעשות ברית מילה לבן שייולד לך!". "אמן!", השיבו הנהג ועוזרו של המוהל.

חלפו כמה חודשים. אברהם הכיר את יהודית. הם התחתנו כדת משה וישראל, ועכשיו ציפו לילד. יום אחד, כשביקר אברהם אצל אמו, פגש שם קרובת משפחה. "איזו השגחה פרטית שאנו נפגשים", אמרה לו. "אביך עליו השלום נראה אליי הלילה בחלומי. הוא היה לבוש חגיגית ואמר: 'התכוננו שייולד לאברהם בן בקרוב'."

ואכן, כעבור שנה מאז נישואיהם זכו אברהם ורעייתו להיפקד בן זכר. האב הנרגש מיהר לטלפן למוהל סילם, להזמין לברית המילה. "אתה זוכר את הנהג שהסייע אותך לחגיגת הברית בקריית נורדאו כשהשמש כמעט שקעה?", רענן את זיכרונו. "ובכן, מגיע לי מזל טוב; נולד לי בן בשעה טובה!". צמרמורת חלפה בגופו של המוהל. "עד מהרה ירוץ דברו! ישועת ה' כהרף עין!", מלמל בהתפעמות. "מובן שאשמח להיות המוהל. נפלאות דרכי ה'!". עיניים רבות דמעו בברית המילה שהתקיימה אף היא בנתניה. המוהל שעמד לצד אבי הבן, אברהם יעקב, קרא בקול נרגש מתמיד: "זייקרא שמו בישראל – זוהר בן אברהם". מבטיהם של אברהם ואברהם נפגשו, וכמו השלימו סוף-סוף מעגל של קשר פלאי שנוצר ביניהם ובין בריתו של אברהם אבינו. (מתוך עלון 'שיחת השבוע')

אִמְרֵי נָא, אַחְתִּי אֶת לְמַעַן יֵיטֵב לִי בְעִבּוּרְךָ, וְחִיתָה נְפִשִׁי בְגִלְלֶךָ (יב,ג)
'אִמְרֵי נָא, אַחְתִּי אֶת' – מִכָּאן שְׂשׁוּחִטִים לְחֹלָה בְּשַׁבַּת (מִדְרַשׁ פְּלִיאָה). ה'חידושי שמואל מפרש את מדרש הפליאה: מנין לאברהם שיהרגו אותו קודם שיקחוה? אין זאת אלא משום שהוא הניח שגם רשעים וחוטאים, לבם אומר להם להמעיט ולצמצם בחטאיהם במדת האפשר. הנה כי כן, מדובר כאן בשני עוונות חמורים, עוון אשת איש ועוון שפיכות דמים, אלא שיש הבדל ביניהם. אם מי שיחשוק בשרה יהרוג את אברהם. הריהו יחטא פעם אחת בעוון שפיכות דמים, ומכאן ואילך ינצל מעוון אשת איש. אך אם יניח לאברהם אבינו ולא יהרגהו, אמנם מנע עצמו מעוון שפיכות דמים, אולם בכל פעם שיטמא אותה הריהו חוטא כל הזמן בעוון אשת איש. ועתה צא וראה, אדם הנצרך לאכול בשר בהמה בשבת משום פקוח נפש, ועומדות בפניו שתי אפשרויות – או לחלל שבת ולשחוט את הבהמה ולאכול את בשרה, או להימנע משחיטתה ולאכול בשר נבלה, באיזו מהן יבחר?

– או לחלל שבת ולשחוט את הבהמה ולאכול את בשרה, או להימנע משחיטתה ולאכול בשר נבלה, באיזו מהן יבחר? לכאורה עדיף לשחוט את בשרה, לפי שבכך הוא חוטא פעם אחת, אך אם יאכל בשר נבלה הריהו חוטא בכל אכילה ואכילה. זהו שאמר אברהם לשרה: "אמרי נא אחותי את", כי אם ידעו שאת אשתי, הם יהרגוני, כדי לא להיכשל בעוון אשת איש. ומנין שאותם רשעים ינהגו כך ולא ימנעו עצמם מעון שפיכות דמים? "מכאן ששוחטים לחולה בשבת" – שכשם שאצל חולה הנצרך לאכילת בשר בהמה בשבת משום פקוח נפש, שוחטים את הבהמה ולא אוכלים אותה נבלה, כדי להמעיט ולצמצם בחטאים, אף כאן, הם יעדיפו לחטא פעם אחת בעוון שפיכות דמים מאשר לחטא בעוון אשת איש פעמים הרבה.

מה הקשר בין מלחמת המלכים לבין מכירת יוסף?

'הזרע משמשון' בפרשת השבוע [לך לך אות טו'] מביא את דברי הילקוט שמעוני שמבאר את הפסוק בתהילים (י, ב): א. "בְּגָאוֹת רָשָׁע יִדְלַק עֵינָי", זה לוט, שנתפש עם אנשי סדום. ב. "יִתְפָּשׂוּ בְּמִזְמוֹת זֹו חֲשָׁבוּ", אלו השבטים. כלומר כאשר באו ארבעת המלכים להיחלם על חמשת ערי סדום כמתואר בפרשת השבוע, ולקחו את לוט וכל רכושו בשבי יחד עם כל אנשי חמשת ערי כיכר הירדן, ממשיך אותם דוד המלך לרשע הרודף אחרי עני. וההמשך של הפסוק עוסק על השבטים שנתפסו על עוון מכירת יוסף.

שואל 'הזרע משמשון' מה הקשר בין נפילת לוט בשבי לבין מכירת יוסף ועונם של השבטים? מבאר הזרע משמשון חידוש נפלא: מדוע כאשר שמע אברהם שלוט נפל בשבי מיהר לצאת להילחם מלחמה שאין לה סיכוי נגד 185,000 מפקדי חיילות שכל אחד מהם החזיק תחת פיקודו חיילים רבים, כפי שאומרת הגמ': כשם באו סנחריב וחיילותיו על ירושלים כן באו על אברהם וכן עתידים לבוא במלחמת גוג ומגוג.

מבאר המדרש משום שכל המלחמה היתה בשביל לתפוס את לוט!!! מדוע? כיצד הפך לוט לאישיות כל כך חשובה שכל מלכי המזרח הגיעו לסדום רק כדי להניח עליהם את ידו?

מגלה המדרש שדמות פניו של לוט היתה זהה לדמותו של אברהם. משום שלוט היה בן אחיו של אברהם. ותווי פניהם היו זהים. ואחד מהמלכים שבאו להילחם קראו לו "אמרפל" שם זה הוא כיסוי לשמו האמיתי שנקרא "נמרוד" ונקרא כך על שם "שאמר לאברהם פול לכבשן האש". כעת רוצה נמרוד לתפוס את הכפיל של אברהם אבינו הלא הוא לוט וללכת עמו למסע ניצחון והשפלה שכולם ידעו שבסוף נמרוד הוא המנצח ולא אברהם שיצא מכבשן האש חי.

כלומר אברהם אבינו שנתבשר על נפילת לוט בשבי הבין שעתיד להתרחש כאן חילול ה' נוראי. לכן יצא למלחמה שאין סיכוי לשוב ממנה הביתה בשלום, הכל בשביל הסיכוי שיוכל למנוע את חילול ה'. ולכן גם זכה לניסים שלא כדרך הטבע משום שיצא למלחמה של מסירות נפש.

אם כך הוא הדבר כעת מתעורר קטרוג גדול על השבטים שמכרו את יוסף. מדוע? משום שחכמינו מגלים לנו שדמות פניו של יוסף היו כדמות פני יעקב. כמו שכתוב בפסוק "אלה תולדות יעקב, יוסף". נמצא שבמכירת יוסף לעבד, כביכול מתבזה דמותו של יעקב שנמכר בשווקים כעבד, ומדוע לא חסו השבטים על חילול ה' שעתיד להתבצע ממכירה זו, היה עליהם ללמוד ממלחמתו של אברהם להצלת לוט. ולעשות קל וחומר בעצמם. על פי זה מובן הפסוק מה הקשר בין מלחמת המלכים לבין מכירת יוסף. (לוקט מדברי הרב אליהו עמר שליט"א)

זהירות בממון של החזון איש זיע"א (מתוך העלון 'יביע אומר')

וישב את כל הרכש (יד,ט)

מרון הרב ישעיהו קרליץ – החזון איש זיע"א. ספרות ענפה נתפרסמה עד היום על קורות חייו ודרכי הנהגתו של הרב, אך נידמה שלראשונה מתפרסם סיפור זה שלא ראה אור בשום אחד מהספרים שנתפרסמו.

היה זה בעת ההלוויה של הרב, ט"ו חשוון תשי"ד, עת נתאספו רבבות אלפי ישראל למשמע ההספדים ליד ביתו של הרב. ולפתע נדחס מאן דהוא לבין הקהל ושואל בקול רם, האם זו ההלוויה של הרב קרליץ מבני ברק. ואכן השיבו ההמונים כשעיניהם דומעות – זה ההלוויה של החזון איש. חזותו של האדם הוכיחה שהוא בן קיבוץ של השומר הצעיר, שהגיע לבוש מכנסיים קצרות וסנדלים וללא כיסוי ראש.

הוא מספר לאנשים שמסביבו שהוא קרא בבוקר בעיתון 'דבר' (עיתון השומר הצעיר באותם הימים) שהרב קרליץ נפטר, והוא מבקש לדבר עם הבן או הבת של הרב באופן דחוף. משהסבירו לו שהרב נפטר ערירי, הוא התעקש לדבר עם אחד מבני המשפחה. ואכן יצא לקראתו הרב גריינמן זצ"ל שטיפל בהלוויה של הרב ושאל את אותו אדם מה אתה מבקש?

אותו בן קיבוץ מספר לרב גריינמן שלפני חמישים שנה הוא גר בשכנות ליד ביתו של החזון איש באחת העיירות באירופה, והוא הלווה לרב 50 רובל שעד היום לא קיבל חזרה, והוא מבקש את הכסף. הרב גריינמן שמע את דבריו ודמו קפא במקום, הוא החל רועד וביקש מאותו אדם להתלוות אליו לתוך סלון ביתו של החזון איש, פתח את המזנון והוציא משם שקית ניילון מאובקת כשבתוך השקית הייתה מעטפה ובפנים 50 רובל בדיוק. אך ביקש מאותו אדם שיקרא מה כתוב על המעטפה בכתב ידו של החזון איש, ואכן זה היה לשון המכתב: אני אברהם ישעיהו קרליץ לוויית מפלוני (כתוב את שמו) 50 רובל.

מעיד אני עלי שמים וארץ שהפכתי את העולם מקצה אחד לשני למצוא את הלווה ולהחזיר לו את הכסף, אך מוחמת המלחמה הנוראה לא מצאתי את האיש. אני מניח כאן את המעטפה עם הכסף ומבקש לכשישוב אותו אדם שיחזירו לו את הכסף. ואכן זכה מרון שביום פטירתו הוחזר הכסף לבעליו.

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רות.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה,
שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן
יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת
עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל,
בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל,
מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה
ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן
רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה
רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה
ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת
ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר
בן אסתר ז"ל.

ורבך מאמינים

עלון שבועי מבית 'בני אמונים'

פְּרִשֶׁת לָךְ לָךְ

פְּנִינֵי אֲמוּנִים

פְּנִינֵי אָמֵן וּתְפִלָּה עַל הַפְּרִשָּׁה

מזכירים שמות כלל, ובניחס לכוננת הלב לא שמענו
שיש הקפדה שלא לכוון על נפטר נוסף.

ש"ת יטע שורק א"ח ח; ש"ת ידובב מישרים ח"ב טו

אברהם אבינו משלים למנון עד לחתימה'

"ואעשה לגוי גדול ואברכה ואגדלה שמך והיה
ברכה" (יב ב)

רבי נפתלי הירץ ברכה, תלמידו של מהר"י סרוג
- תלמיד האר"י הקדוש, העיד על מעשה מפלא
שהתרחש בעיר חברון:

באותה תקופה דרו בחברון אף מתי מעט יהודים,
שהיו כלם חסידים וקדושי עליון. כדי שיהיה מצוי
להם מנון בשבתות ובימים טובים, היו באים פמה
מבני הפכרים הסמוכים להשלים להם מנון.

באחד מערבי יום הכפורים התאספו תשעה
מתפללים בבית הכנסת והמתינו בכליון עינים לבני
הפכרים שיבואו להשלים להם מנון פמפצה. כאשר
החל היום להעריב ובני הפכרים לא הגיעו, פרצו
צדיקי חברון בכי בחרדותם פן יאלצו להתפלל את
תפלות היום הקדוש ביחידות. לפתע נכנס למקום
איש שיבה, הדור פנים עד למאה, ברכם במאור
פנים והתפלל עמם את כל תפלות היום הקדוש עד
לסיום תפלת הנעילה.

במוצאי יום כפור החלו המתפללים מדינים ביניהם
מי יזכה לארחו לסעדת מוצאי יום הכפורים.
לבסוף הטילו גורל, ונפל הפור על החץ שהיה
מפרסם פאיש קדוש. יצא החץ מבית הכנסת שמח
ומאשר בלגית אורחו, אולם לפתע הבחין כי הוא
הולך לבדו. האורח פרח ונעלם כלא היה. בלילה
נגלה אליו האורח בחלום וספר לו כי הוא לא אחר
מאברהם אבינו עליו השלום, אשר מתוך שחס
על בניו תושבי חברון קבל רשות להגיע במיוחד
ולהשלים להם מנון.

האדמו"ר רבי שלמה הכהן מרדומסק כתב שנתן
למצא רמן למעשה זה מדרשת חכמים (פסחים ק"ז ב)
על הפסוק שלפנינו: "והיה ברכה" - "בך חותמין",
והינו פכמעשה זה שאברהם התפלל עם צדיקי
חברון עד סיום תפלת נעילה, שהיא חתימת היום
הקדוש.

[עמק הפלך] [לר"ה בכה, אמסטרדם ת"ח]
הקדמה ג פרק י: 'תפארת שלמה'

לָךְ לָךְ בְּגִימְטְרִיָּה מֵאָה בְּרֻכּוֹת

"ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצה ומולדתך
ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" (יב א)

שנינו פמשנה (אבות ה א): "עשרה נסיונות נתנסה
אברהם אבינו ועמד בכלם". המשנה אינה
מפרטת את עשרת הנסיונות, וקצומות פמה
דעות בענין זה: יש המונים את השלכת אברהם
לאור פשדים פנסיון ראשון (רבנו יונה וברטנורא פס),
ואולם דעת הרמב"ם (פס) שהנסיון הראשון
הוא הציון: "לך לך מארצה ומולדתך". הנסיון
האחרון לדעת הרמב"ם רוב המפרשים הוא נסיון
העקדה, שבו הצטוו אברהם: "ולך לך אל ארץ
המדינה" (בראשית כב ב).

רבי יהושע אפו שועיב, תלמיד הרשב"א, מביא
מדרש פלא בענין זה: "פתח [את עשרת
הנסיונות] ב'לך לך' וסיים ב'לך לך', ו'לך לך' עולה
[בגימטריה] מאה - רמן למאה ברכות. ולכן לא
נולד יצחק עד שהיה אברהם בן מאה שנה".

דְּרֻשׁוֹת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֶפֶן שׁוּעִיב

דורשי רשומות הוסיפו כי פסוק זה רומז אף לכך
שמי שמקפיד על אמירת מאה ברכות בכונה
ומודה לקדוש ברוך על כל הגאה הבאה לידו,
מדבק על ידי כך בקדוש ברוך הוא ונפשו נבדלת
מהארציות והגשמיות; באמצעות "לך לך" -
מאה ברכות, מסתלק ונבדל האדם "מארצה".

פ"ו רב

ששבח מיחד הוא לאברהם בכך שחותמים את
ברכת 'מגן אברהם' בהזכרת שמו בלבד, ואין
חותמים בכלל האבות - 'מגן אברהם יצחק ויעקב'.
הרי שיש חשיבות מיחדת לאדם כששמו לבדו
מוזכר בתפלה, ולענינו, פינו שעל דעת פן תרמו
הנפטרים מהונם לצבור, אין רשות לגבאים לגרע
מחלקם.

מקרה דומה אף שונה הובא לפני הרב מטשיבין, על
אודות אדם שנשכר לומר קדיש בעבור נפטר; האם
יכל הוא לכוון באמירת הקדיש בעבור נפטר נוסף?
במקרה זה פסק הרב מטשיבין כי אין הדבר דומה
להבטחת 'בך חותמין', שכן באמירת הקדיש אין

בְּרַכָּה עַל מִצְוַת 'לָךְ לָךְ'

"ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצה ומולדתך
ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" (יב א)

רבי שניאור קוטלר, ראש ישיבת ליקווד, עמד על
הצווי היחודי שנתן בפסוק זה: "לך לך" ואמר:
מצווי זה נתן ללמד על חשיבותו המכרעת של
האפן שהולך האדם לקיים את צווי ה' לתפלה או
לקיים מצויה; אדם העושה זאת בזריות וברצון,
הרי שעם ההליכה תגים לו חזק והתעוררות
לקיים רצון ה' בשלמות, ואף אחרים הוואים אותו
מתעוררים להתחזק בעקבותיו. ומאידך אם לא,
הרי הוא מאבד חלילה מערך המצויה.

בשם אחד מחכמי ירושלים הוסיף ובאר רבי שניאור
כי בברכת: "המכין מצעדי גבר" שאנו מברכים מדי
בקר בסדר ברכות השחר, מלבד ההודאה שלשמה
היא נתקנה - על פת ההליכה שחנן אותנו הבורא
(ראה רבנו מנוח תפלה יז) - נתן להחשיבה אף כ'ברכת
המצוות' - על כל ההליכות הרבות שאנו עתידים
ללכת ביום זה לתפלה ולדבר מצויה, שכאמור
נחשבות פמצויה פני עצמה.

קול התורה' חוברת סא עמ' מב

הַזְכַּרַת כָּל נַפְטָר בְּפְנֵי עֲצוּם בַּתְּפִלָּה

"ואעשה לגוי גדול ואברכה ואגדלה שמך והיה
ברכה" (יב ב)

"ואעשה לגוי גדול - זהו שאומרים 'אלקי אברהם',
'ואברכה' - זהו שאומרים 'אלקי יצחק', 'ואגדלה
שמך' - זהו שאומרים 'אלקי יעקב'. יכול יהו חותמין
בכלן? תלמוד לומר 'והיה ברכה' - בך חותמין, ואין
חותמין בכלן" (פסחים ק"ז ב, מובא ברש"י).

מנהג היה באחת מקהלות ישראל, לומר בבית
הכנסת את תפלת א-ל-מלא רחמים' לעלוי נשמתו
של כל נפטר שהותיר מירשתו סכום נכבד למען
צרכי הצבור. במשך השנים הצטרפו באתה עירה
נפטרים רבים שענו על הגדרה זו, וראשי הקהל
שחששו מיטריחא דצבורא בקשו לתקן שמעמה
זכירו בתפלה אחת את שמות כל הנפטרים.

כשהובאה השאלה לפני רבי שרגא אבי טנבוים,
בעל ה'טע שורק', פסק שלא לשנות מהמנהג
ולהמשיך לומר את התפלה בעבור כל נפטר
בנפרד. פסקו לדבריו הביא את המבאר בגמרא

בְּרַכָּה מְשֻׁלֶּשֶׁת

כדי שיתרגל אדם לכבש את מלות הברכה
כראוי ואף לאומרם בכונה ובכבוד ראש, יחלק
כל ברכה לשלושה חלקים: א. תחלת הברכה
- "ברוך אתה ה' ב. אמצעה - "אלקינו מלך
העולם" ג. סיום הברכה.

'שערי ברכה' עמ' ב בשם הגר"י צדקה

רַבִּי יְהוּדָה צְדָקָה זָצ"ל

י"ב בחשוון תשנ"ב

הגאון רבי יהודה יהושע חיים צדקה נולד בירושלים בשנת
תר"ע לאביו רבי שאול. בשנת תש"ל נתמנה לעמד בראשות
ישיבת 'פרת יוסף'. נפטר ב"ב בחשוון תשנ"ב ונקבר בבית
הקברות סגנדרה.

מחרוזת באורים (ב)

חכמים (שבת קט"ב) הבטיחו שכר מפלא ומיחד למקפיד לענות אמן כראוי, וכן אמרו: "אמר ריש לקיש: כל העונה אמן בכל כחו, פותרחין לו שיערי גן עדן, שנאמר: (ישעיה כ"ב): 'פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים' - אל תקרי 'שומר אמונים' אלא 'שואמרים אמן'". בפאמר שלפנינו נוסף ונביא מחרוזת באורים מגדולי הדורות על אודות מהותו של שכר זה ועל שיכונו המיוחדת למצות עניית אמן.

השיערים נפתחים בפני כל בני דורו

רבי שמואל רוזנבוסקי, ראש ישיבת פוניב'ז, למד מהעבדה שריש לקיש נקט לשון רבים "פותרחין לו שיערי גן עדן", שכאשר אדם מקפיד על עניית אמן בכל כחו ובהתמסרות מחלטת, שיערי גן עדן נפתחים לא רק בפניו אלא בפני כל בני דורו הזוכים עמו. ואף לשון הפתוח שמפנו הביא ריש לקיש ראיה לדבריו מורה על כך: "פתחו שערים ויבא גוי צדיק", גוי משמעותו 'עם', ללמדך שכל עם ישראל זוכה לפתיחת שערים רבים בזכות 'שומר אמונים' - אותו אדם יחיד שהקפיד על עניית אמן.

מקור ליסוד זה, שאדם המתמסר לקיים מצוה יכול לזכות את כל בני דורו לחיי העולם הבא, נתן למצא במעשה שהובא במקרא (ערוי"ד נ"ד): לאמורא רבי פרידא היה תלמיד שלא הבין דבר מתלמודו אלא לאחר שהסבירו לו ארבע מאות פעם. רבי פרידא לא חס על זמנו וכחותיו וקרן לחזו לפניו ארבע מאות פעם על למודו. פעם התקשה אותו תלמיד להתרפז ולא הבין את תלמודו אף לאחר ארבע מאות פעמים. משראת זאת רבי פרידא, חזו והסבירו לו ארבע מאות פעמים נוספות. יצאה בת קול ואמרה כי בזכות מעשה זה זכו רבי פרידא ועמו כל בני דורו לחיי העולם הבא. הרי שאדם המתמסר לקיים מצוה, מזכה לא רק את עצמו אלא את כל בני דורו, ואף לגבי מצות עניית נתן לו כומר שהמתמסר לקיימה בכל כחו, מזכה את כל בני דורו שיפתחו בפניהם שיערי גן עדן (נוטרי אמן ח"א עמ"ג).

אמן - פרטיס כניסה לגן עדן

רבי ליפא זילברמן, המנהל הרוחני של תלמוד תורה קמניץ, תנה את יצרו בפני המשגיח דשיבת קמניץ, רבי משה אהרן שטרן, על כך שלמרות נסיונו לעורר רבות את תלמידיו על החובה והזכות שיש בעניית אמן בכונה, טרם נכנסו לדברים אל לבם. רבי ליפא קבש מהמשגיח רעיון שבאמצעותו יכניסו הדברים ללב תלמידיו. בעודו מהרהר בדבר, הגריק בלב המשגיח רעיון נפלא, וכה היה דבריו:

בחור לארץ נהוג שמי שהזמן לחתונה צריך לאשר את כנותו להשתתף בשמחה, וכמענה שולחים לו בעלי השמחה פרטיס כניסה לחתונה. 'ארע פעם', ספר המשגיח, 'ששכחתי לאשר את הסכמתי להשתתף בחתונה. טרחתי ונסעתי לחתונה מתוך מחשבה שבנדאי יכירוני ויכניסוני ללא פרטיס, אלא שבבואי לאולם מנע בעדי השומר מלהכניס מבלי שאציג פרטיס כניסה. נסיתי להסביר לו את מעמדי ושהנני ידד נאמן לבעל השמחה, בשמתי להכניס רק לכמה דקות, אך מאום לא הועיל לי. נאלצתי לשוב כלעמל שבאתי...'

אף האדם, ששמגיע לבית דין של מעלה לאחר מאה ועשרים שנה, נדון בתחלה לגיהנם, ולאחר שסובל בתוכו קשות וזוכה סוף סוף לצאת משם כשהוא נקי ומזוקן, הוא הולך בשמחה למקומו בגן עדן. אלא שבפתח עומד מלאך ומבקש 'פרטיס כניסה'. עומד האדם ומתפלא: וכי גם כאן קיים משגל של פרטיס כניסה? הלא ארמונו גדול בנתי לעצמי בגן עדן מהמפוזות הרבות שעשיתי ומדוע ימנעו בעדי מלהגות ממנו? והפלאף אשר על השער משיב לו: 'מקומך אמונים שמוך בפנים, אך בכניסה חובה להציג פרטיס. ומהו הפרטיס? נאמר בכתוב: 'פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים'; מי שיעונה אמן בכונה נפתחים בפניו שיערי גן עדן, וכל עניית אמן השערים נעולים ואין כניסה...'' (המשגיח דקמניץ עמ"ג 204)

'שפטים ושטרם' בכל בית כנסת

אמר רבי משה אריה פריד, נאב"ד ירושלים:

ביום הקמת המצבה ליהודי שהיה גליל כל ימיו לעורר את מתפללי בית הכנסת שבו התפללו וחתום למעלת עניית אמן, עלה בדעתי לדרש כך את הפסוק (דברים טו"ח): 'שפטים ושטרם תתן לה בכל שיערי אשר ה' אלקיך נתן לה...'

הן אמרו חכמים (שבת קט"ב): 'כל העונה אמן בכל כחו - פותרחין לו שיערי גן עדן'. על פן מזהירנו הפתוב: 'שפטים ושטרם תתן לה' - מנה בכל בית כנסת גבאים שתפקידם יהיה להשיג ולעורר את המתפללים לבל ישוחחו חילה בעת התפלה אלא קשיבו לחן וענוה אמן על כל ברכה. וכן יזכו הצבור שבבוא עת פקידתם יוכלו להכניס 'ככל שיערי אשר ה' אלקיך נתן לה' - בגן עדן (שטר"ה וישע').

ישועה בלב הספארי האפריקני

הספור שלפנינו התפרסם לאחרונה, והוא עוסק בקורותיה של משפחה יהודית שנקלעה למצוקה בעצומו של טיול מהנה באחד מהאתרים המתירים ביותר ביבשת אפריקה. הלא הוא הספארי הגדול בלב הפארק הלאומי קרוגר הממקם בדרומה של מדינת דרום אפריקה.

משבע הטיול במקום ספזה פרוכים בו סכונים רבים, אולם מאידך הוא מספק למטיילים הנאה מיחדת במינה - ציפה בנופי טבע מרהיבים ומפגש בלתי אמצעי עם החיות המסכנות ביותר, כשהן חיות בסביבתן הטבעית המקנה להם את השחרור להתנהג פטבעו.

הספארי המדבר משתרע על פני שטח עצום, והטיול בתוכו אורף שלושיה ימים רצופים, שבמהלכם צפוי המטייל לפגוש חיות ממינים שונים, להגות מיפי הבריאה ולמלא את כל ישותו בתחושת הודאה - 'מה רבו מעשיך ה'.

משפחת ק... משפחה יהודית שומרת מסרת המתגוררת בדרום אפריקה, חלמה במשך שנה שלמה על הטיול המיוחד לספארי. בהגיע החפץ הגדול עלה מפלס ההתרגשות בקרב הילדים לגובהים.

ביום שלפני היציאה שאל האב מיידו ג'יפ מישן שבאמצעותו קנה להעצים ולמקסם את ההנאה מהטיול. בהגיע היום המיוחד, טרם האיר השחר והמתינו בני המשפחה קום, התארגנו עם מזודותיהם ומכסה המנוע הפתוח ובצעו בדיקת שמן ומים שגרתית כנהוג טרם נסיעה ארפה שכזו. דבר מה בזכיל מי הקורו טרד את מנוחתו; אמש הוא מלא את המכל עד דותיו בנוזל הקרוו, ועתה הוא גלה כי מפלס המים ירד במקצת - עכדה שעשוייה להצביע על נוזלה אפשרית במערכת הצנורות שתפקידה לקרר את מנוע הרכב.

האב התבונן בפרוה מתחת לרכב כשהוא מסתיע בפנים בנסיון לתור אחר נוזלה חשויה, אולם נראה היה כי הכביש יבש ללא סימני נוזלה. הוא הררה בחשש, ולבסוף החליט לצאת לדרך עם הג'יפ. לתור בשחון הוא העמיס בתא המטען שני מכלים מלאים בנוזל קרוו מתאים והבטיח לעצמו לבדק מפעם לפעם את מצב מי הקרוו ולמלא את החסר.

לאחר כמה שעות של נסיעה הגיעו בני המשפחה לשער הפארק. לאחר השלמת התשלום והתר הסדורים השגניים הכרוכים בכניסה לספארי, הדרכו בני המשפחה מפי מדריו מקצועי שהסביר להם באריכות את הוראות הבטיחות הנדרשות מהמטיילים בספארי ואת הדרכים השונות שבאמצעותן נתן להגיע להנאה המרבית. 'הדבר שאני לא ממליץ לכם הוא להתקע עם הרכב באמצע הטיול בפבלישים המסודרים, ועל אחת כמה וכמה בסרקול השטח', אמר להם המדריך בחיך והוסיף בארשת רצינית: 'הספארי שורץ חיות טורפות ועלילות לתקף בני אדם. אם קרה שרכבכם נתקע מסבה כלשהי, אסור לכם לצאת מהרכב לשם תשון התקלה; אם אתם במקום שיש קליטה סלולרית, התקשרו מיד למשרד הפארק, וגם אם לא - עליכם להילק אורות חרום ולהמתין בסבלנות ברכב עד שיגיע רכב הסיוע שיעובר במקום מדי שעה. הסדירים הממונים יסייעו לכם כמיטב יכלתם להגיע למקום מבטחים'.

לאחר שמיעת כלל ההוראות והאזהרות הרשו בני המשפחה לצאת לדרך. האב נוט במימנות את הג'יפ בין משעולי הפארק, ובשלב כלשהו, לאור הדרכה שבאדמת ששבל מחבר שהכיר היטב את המקום, החליט לפנות מהדרך הסלולה לעבר שביל צדדי. מוגע לרגע התברר לבני המשפחה כי היציאה לשטח הייתה שוה. הגאתם מהטיול עלתה אף מעבר

לצפיות; עיניהם של הילדים היו דבוקות לחלונות, צופות בהנאה בנופים מרהיבים, בטבע פראי ובחיות שסובבו בחפשייות סביב הרכב. מפעם לפעם הם נעצרו כדי לצפות מקרוב אחר חיות קטנות ויחיות גדולות שמלאו את מרחבי היער.

מי שנהנה פחות היה האב. מלבד טרדתו בנווט הרכב בשטח הקשה, היה מחו טרוד במחשבות ובחשש מהעשוי הרב תוך כמה דקות התברר לו כי חששו היה מצדק, כשהבחין כי מד חם המנוע החל לעלות מעט לכוון מקלה. הוא השתדל לנסע בזהירות וכמעט לא לאמץ את המנוע, אולם משהחלו כלם לחוש בריח שרוף העולה מכאן המנוע, הבין האב כי יהיה עליו לעצור ולהמתין לעזרה.

דא עקא, והדרך שבה בחר לנסע לא הייתה במסלול הרגיל של רכבי הסיוע. הוא התקשר למשטרות הפארק והתאמץ להסביר להם היכן הוא נמצא. הללו הבטיחו לשלח רכב סיוע למקום, אולם העשן שחל לעלות ממכסה המנוע יחד עם הריח החריף שמלא את חלל הרכב הבהירו לאב כי לא יוכל להמתין עד בא הסיוע.

האפשרויות שעמדו בפניו היו - להשאר ברכב ולהסתכן בשרפה, חלילה, או לרדת מהרכב ולהסתכן במפגש עם חיות טורפות. שתי האפשרויות היו מפחידות, אולם האפשרויות השניה הייתה נראית פחות מסכנת... והוא נאלץ בצער לבחור בה.

כאמור, משפחת ק... הייתה משפחה מסרתית. הם לא נהגו לפחד את בית הכנסת בכל יום, אולם באותה שעה קשה, כאשר חייגה היו תלויים להם מנגד, התעורר לבם לזעק בתפלה. בטרם ירדו מהרכב הם זעקו והתפללו בעמק הלב לאלקים שבשמים כי יעמד להם בשעתם הקשה ויציילם משני החיות הטורפות.

עם סיום תפלתם ירדו מהרכב כשפחד נורא ממלא את לבם. הם הוציאו בחפזון את חפציהם מתא המטען, בקשי הספיקו להתרחק מהרכב וכבר החל הרכב לעלות כאש. ביודעם כי זמן רב עשוי לחלוף עד שימצאו בידי המחלצים, החלו בני המשפחה לצעל במעלה הדרך העולה אל הכביש הראשי תוך ששם זעקם בתפלה לאלקים שיצילם. מבין העצים שסביבם הם הצליחו לשמע רשרושים וקולות מפחידים של חיות ששחרו לטרף, ולפתע התרחש הנס.

כמו מן השמים הכחינו לפתע בשירה בת שלושה גיפים משטרתיים הנוסעים לכיוון בדרך המשפחה שבה צעדו. השוטרים שישבו בג'יפ הראשון היו נראים המומים מהמראה שנגלה לפניהם - משפחה שלמה הצועדת עם מזודותיה בלב הספארי המסכן. חיש מהר פארו בני המשפחה בין שלשת הגיפים. עם עלותו לג'יפ הסביר האב הנרגש לשוטרי שישב לצדו את הקורות עם משפחתו בשעה האחרונה והפתע מאד כששלטמע הדברים פלט השוטר כהה העור קריאת התפעלות מפוי ואמר:

'אני בטוח כי משמים קבלו את תפלתכם ושלחו אותנו אליכם; איננו נמנים על צות הפארק כי אם על צות השטור של התחנה הסמוכה. היה לנו היום זמן פנוי והחלטנו לנצל אותו לאמונו בשטח. כיון שחפשנו מקום ריק ממשטלים ירדנו לשביל הראשון שאתכם בדרךנו, וזקוות ספורות לאחר מכן גלינו אתכם'.

הבה כי כן למדנו מהו כחה של תפלה; אף על פי שמדבר היה ביהודים פשוטים שבקשי פוקדים את בית הכנסת, כאשר הם זעקו מקירות לבם אל אביהם שבשמים, נענו מיד בדרך מפלאה.

קול ברמה ינסו תפשא

ביטחון בהשם!

פירש רש"י: "רעב בארץ [מהו שאמר 'ארץ'] - באותה הארץ לבדה, לנסותו אם ייהרהר אחר דבריו של הקב"ה, שאמר לו ללכת אל ארץ כנען, ועכשיו משיאו לצאת ממנה" ע"כ.

לכאורה צריך ביאור, הרי לא אמר לו הקב"ה לאברהם לצאת מארץ כנען, ולא מצאנו כלל שדיבר עימו בזה, ולא ניכר שום רמז על כך שהשיאו לצאת מארץ ישראל. וכנראה מחמת קושיא זו נחלק הרמב"ן על רש"י, וסבירא ליה שיש בירידתו של אברהם למצרים מחמת הרעב חטא גדול, עיין שם. - אך לדעת רש"י שאב לנסותו אם ייהרהר אחריו צריך ביאור, שהרי לא אמר לו כלל לצאת למצרים.

ונראה שזה גופא חלק מן הניסיון בכך שלא אמר לו לרדת מצרימה, שכן מכלל האמונה צריכה שתיוולד תוצאת הביטחון, כי בעצם האמונה המופשטת בלבד שמאמין בכללות בבורא עולם ומנהיגו לא סגי, אלא כאשר האמונה איתנה וחזקה בתוקפה הרי היא מולידה את מידת הביטחון, לבטוח בלב שלם בכל מה שעושה השי"ת עימו בעולמו, וממילא לא ייהרהר אחר מידותיו יתברך.

ובכן מבואר יפה ענין זה הניסיון הנמשך מן הניסיון הראשון של "לך מארצך", ששם התחיל ביסודה של אמונה, ללכת אחר השם יתברך ולפרסם עצם האמונה באלקי עולם, לידע ולהודיע שיש מנהיג לבירה. וכאן המשיך בניסיון הביטחון הנולד בתוצאה מן האמונה, ולכן בדווקא לא דיבר עימו השי"ת כאן ולא ציווה עליו לרדת, כי אחר שכבר ניסוהו ביסוד אמונתו בה' בדין 'לך לך', הוסיף כאן לנסות את בטחונו בו שלא ייהרהר אחר מידותיו יתברך כלום. ואף שיצטרף עתה מחמת הרעב לרדת מצרימה לא תהא בליבו שום תרעומת או טרזניה ח"ו כלפי מעלה, ויקבל הכל באהבה וברצון, להשליך כל יתרו על מי שאמר והיה העולם, באמונה שלמה וביטחון איתן באלקים חיים.

מעשה אבות סימן לבנים [עיין רמב"ן ריש הפרשה]. - אחר שנדברנו בשבת שעברה ביסוד "אמונה פשוטה" נוסף עתה להתעלות בדרגה הבאה מתוך האמונה, הלא היא מידת "ביטחון בהשם", לחיות ולהתנהג בביטחון חזק בהש"ת בכל פרט ופרט ממעשיו ודבריו ומחשבותיו, כד"א (תהלים נה, כג) "השלך על ה' יתברך!"

[על פי "טיב התורה" פרש"א דין]

• § • § •

מִן הַבַּעַל שֶׁם טוֹב הָקִי זִ"ע יֵשֵׁב פֶּעַם בְּחִבְרַת תְּלִמְדֵי חֲבִירָא קְדִישָׁא, וְנִדְבְּרוּ בְּעֵינֵי מִידַת הַבִּיטחון. לֹאֲחֵר שִׁיחָ נִקְבַּת שְׂדִיבְר הַבַּעַל שִׁטְ וְהָאֲרִיץ בְּעֵינֵי, בִּיקְשׁוּ הַתְּלִמְדִים לְהִרְאוֹתָם בְּמוֹחַשׁ 'בִּיטחון בַּהֲשֵׁם' מִהוּ, בְּבַחֲנֵית הַלְכָה לְמַעֲשֵׂהוּ. וְגִלּוֹ לְפָנָיו מִן הַשְּׂמִימִים, שְׂבַעֲיִידָה פְּלוֹנִית מִתְּגוֹרֵר אִישׁ יְהוּדִי בַעַל בִּיטחון מוֹפְלָא בַּהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ.

אִמְרוּ הַבַּעַל שִׁטְ לְתִלְמִידָיו, הִבֵּה נָא נִסְעָה יְחִידִי לְרֹאוֹת בְּעֵינָיו בִּיטחון מִהוּ. כִּשְׁהִיגֵנוּ אֶל בֵּית הָאִישׁ הַתְּבַרְר שִׁהְיָה חוֹכֵר אֶת בֵּית הַמְּזִיגָה [קְרַע'טִשְׁמַע] הַמְּקוֹמִי מִן הַפְּרִיץ, וְכִשְׁנִכְנִסוּ הַבַּעַל שִׁטְ וְתִלְמִידָיו פְּנִימָה מִצְאוּ אֶת הַבֵּית מֵלֹא אֹרְחִים שׁוֹנִים, וְבַעַל הַבֵּית עוֹמֵד עֲלֵיהֶם וּמוֹזֵג לְכָל אֶחָד אֶת כּוֹסוֹ בְּסִבְר פְּנִים יְפוֹת, הוּא נִרְאֵה שֶׁמָּא מִלֵּא חַיִּית, וּמִשְׂרַת אֶת לְקוּחוֹתָיו בְּאַהֲבָה וּבְנִמְנוּת.

כִּרְאוֹת הַיְהוּדִי אֶת הַצְּדִיק וְחִבְרוֹתוֹ נִכְנָסִים אֶל קוֹרַת בֵּית מְלוֹנו חֹרֵד לְקִרְאוֹתָם בִּירְאוֹת הַכְּבוֹד, הוּא מִיָּהֵר לְהוֹשִׁיבָם בְּשׁוּלְחָן נָאֵה מִן הַצֵּד, וְהִגִּישׁ לְפָנֵיהֶם תְּקֻרוֹת מִיְּמֵי תְּרִיגְמָא וּמִשְׁקָה. הֵם הוֹדוּ עַל שִׁירוֹתוֹ הַמְּסוֹר, וְהַתְּבוֹנָה הֵיטֵב אַחַר הַלִּיכּוֹתָיו וְהַתְּלוּכוֹתָיו.

לְפַתַּע הוֹשִׁלְךָ הֵס, אֶל הַפּוֹנֵדֵק פְּרִצָה פְּלוֹגַת שׁוֹטְרִים חֲמוּרֵי סִבְר, כִּשְׁהִקְצִין הַמְּפַקֵּד מוֹבִיל אוֹתָם הֵיִשָּׁר אֶל מִרְכּוּ הָאוֹלָם, בִּידוֹ הַחֲזִיק הַקְּצִין מִקַּל חֲבֻטוֹת, הוּא נִעְמַד בְּרוֹב חֲשִׁיבוֹת כִּשְׁכַּל הַפְּלוֹגָה סוֹבְבִים אוֹתוֹ בְּמִשְׁמֵר כְּבוֹד, וּבְמִקַּל שְׂבִידוֹ חֲבַט עַל גְּבֵי הַשׁוּלְחָן שְׁלוֹשׁ חֲבֻטוֹת עֲזוֹת, שְׁהִרְעִידוּ אֶת הַשׁוּלְחָן בִּיחַד עִם כָּל יוֹשְׁבֵי הַבֵּית... עִם סִיּוֹם שְׁלוֹשׁת הַחֲבֻטוֹת הַתְּקִיפוֹת פְּנִתָה כֹּל הַפְּלוֹגָה בְּרֹאשׁוֹת הַקְּצִין לְאַחֹר, וְסוֹבְבֵי אֶת פְּנֵיהֶם הַמְּאִיִּמוֹת בְּצַעֲדֵיהֶם בְּתוֹךְ, וְעוֹבְדֵי אֶת הַבֵּית. הַתְּלִמְדִים שֶׁעֲקְבוּ אַחֲרָי כָּל זֹאת מִן הַצֵּד הַתְּפִלְאוּ עַל הַמְּתַרְחֵשׁ, מִה פֶּשֶׁר

כְּנִיסָתָהּ הַמְּחֻזָּרָה שֶׁל הַמְּשֻׁטְרָה וְשֶׁל הַחֲבֻטוֹת הַמְּרִיעֵדוֹת נִימֵי לֵב וּנְפֶשׁ, בְּרֹאוֹתָם אֶת הַפְּחָד הַגְּדוֹל שֶׁהִטִּילוּ הַשׁוֹטְרִים עַל כָּל אֹרְחֵי הַבֵּית הַבִּינו שְׂמִדוּבֵר בְּמִקְרָה קֶשֶׁה... - אֲבָל מִה מְאֹד נִפְלְאוּ כִּשְׁהִיטוּ בְּבַעַל הַבֵּית הַחוֹכֵר עֲצֻמוֹ וְרֹאוּ שֶׁלֹּא הִתְרַגַּשׁ כָּלל, הוּא נִיגַשׁ תִּיכֵף וְהַמְּשִׁיךְ בְּמִלְאֲכָתוֹ כְּמִי שֶׁלֹּא קָרָה כָּאֵן כְּלוֹם, וּבְשִׁלוּוָה הַנְּסוּכָה עַל פְּנֵיו חוֹר מְהֵרָה לְסֹדֵר הַיּוֹם. הֵם שִׁתְּקוּ בְּיַתִּיּוֹם כְּדִי שֶׁלֹּא לְהַפְּרִיעוּ בְּשִׁאלוֹת מְצִיקוֹת, וְרַק הַמְּשִׁיכּוֹ לְעֻקְבוֹ מִקְרֹב אַחֲרַי כֹּל הַנְּעִשָׂה.

חֲלַפּוֹ כִּמְהָ שְׁעוֹת וְהִנֵּה שׁוֹב 'אוֹדֵךְ'... אוֹתָהּ פְּלוֹגַת שׁוֹטְרִים פּוֹרֶצַת בְּשִׁנִּית בְּנִחְשׁוֹת אֶל הַבֵּית, וְכַמְעַשְׂהוּ בְּרֹאשׁוֹתָה כֵּן מַעֲשֵׂהוּ בְּשִׁנִּית, כֹּל הַטֶּסֶק חוֹר עַל עֲצֻמוֹ בְּדִיק בְּאוֹתָהּ צַעֲדָה וּבְאוֹתָם חֲבֻטוֹת קֶשֶׁת עַד שֶׁנְּסוּגוֹ יִצְאוּ חוּצָה.

הַפְּלִיאָה גְּבֵרָה בְּכַפְלִים, עֵתָה כִּבְר שֶׁאֵלּוֹ הַתְּלִמְדִים אֶת בַּעַל הַבֵּית לְפֶשֶׁר הַחֲבֻטוֹת הַמְּפַחֲדוֹת הַלְלוּ בְּאִמְצַע הַיּוֹם.

הַסְּבִיד לְהֵם הַפּוֹנֵדֵקָי בְּרוּעַ וּבְשִׁלוּוָה, שְׁפִלּוֹת מְשֻׁטְרָה זֹו וְשִׁלְחָה הִנֵּה הֵיִשָּׁר מִבֵּיתוֹ שֶׁל הַפְּרִיץ הַמְּקוֹמִי, בְּהִיּוֹת שֶׁהוּא חַיִּיב לוֹ לְפָרִיץ סָךְ שֶׁל שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת רוֹבֵל, וְהַיּוֹם הַגִּיעַ הַתְּאֲרִיךְ הָאֲחֵרוֹן לְתִשְׁלוֹם הַחוֹב. לְפִיכֵן הַסֹּדֵר בְּמַחֹךְ זֶה הוּא שְׂכַסְמִגִּיעַ הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן לְתִשְׁלוֹם שׁוֹלַח הַפְּרִיץ אֶת קְצִין הַמְּשֻׁטְרָה עִם פְּלוֹגָתוֹ אֶל הַבֵּית שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים, בְּשִׁנֵּי הַפְּעָמִים הָרִאשׁוֹנוֹת מְגִיעֵים הֵם לְהִתְרַאֵה, וְזֶה פֶּשֶׁר הַחֲבֻטוֹת

הַעֲזוֹת שְׂדַפְק הַקְּצִין עַל הַשׁוּלְחָן כְּדִי לְהַזְכִּיר עַל מוֹעֵד סִילּוֹק הַחוֹב. - בְּפַעַם הַשְּׁלִישִׁית שְׂמִיגֵיהָ הַפְּלוֹגָה לְבִית, בְּאֵם אֵין הַתְּשִׁלוֹם מוֹכֵן בִּיד הַחוֹכֵר הִרִי הוּא נֹאזֵק בּוֹ בְּמִקּוֹם, וּמוֹשֻׁלֵךְ הֵיִשָּׁר אֶל תּוֹכֵכִי בּוֹר בֵּית הַסוֹהֵר הָאִיוֹם שְׂבִאֲחוֹת הַפְּרִיץ, שֶׁם נִימּוֹק הוּא בְּרַעְיוֹת עַד שִׁיִּסְדֹר כֹּל הַחוֹב בְּמִלּוּאוֹ.

כִּשְׂמַעְנוּ הַתְּלִמְדִים אֶת דְּבָרָיו חֲרָדוּ מְאֹד לְשׁוֹמוֹ, וְאִמְרוּ: הֲלֹא כִּבְר הִיְתָה פַּה הַפְּלוֹגָה הַיּוֹם שְׁנֵי פְּעָמִים, לְפִי מְרֹאֵה פְּנֵי הַשְּׂמַחוֹת וְשִׁלוּחוֹת הָרֹגְעָה נִרְאֵה שִׁישׁ בִּידֵךְ 'תְּכִנִּית' מְסוֹדֶרֶת לְהַסְדִּיר אֶת הַחוֹב בְּטֵרֵם יְבוֹאוּ הַזְּנִדְרָמִים בְּפַעַם הַשְּׁלִישִׁית וְהִאֲחֻרְתוּ...

לֹא מִיְּנִיה וְלֹא מִקְצָתָיָה! שִׁחַק הָאִישׁ, אֵין לִי שׁוֹם תְּכִנִּית, וְעֵדִיין אֶל עֲלֵתָה בִּידֵי לְהַשִּׁיג גַּם לֹא אֶת הַרוֹבֵל הָרֹאשׁוֹן, וּבּוֹדָאֵי שֶׁלֹּא אֶת רוֹבֵל הַשְּׁלוֹשׁ מֵאוֹת... - אֲבָל גַּם לֹא צָרִיךְ שׁוֹם תְּכִנִּית... אֶל דֹּאגָה, הַפְּרִיץ אִינוֹ הַבַּעַל הַבֵּית שֶׁל הָעוֹלָם, יֵשׁ מְנַהֵג לְבִירָה! הוּא בְּרֹא אֶת כָּל הָעוֹלָם, הוּא שְׂהִבְיָאֵי אֶל הָעוֹלָם וְהַעֲמִידֵי כָּאֵן בְּבֵית הַמְּזִיגָה זָנוּ, בְּטוּחֵי בְּבִיטחון שְׁלֵם בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ צוֹר הָעוֹלָמִים, שְׂבוֹדָאֵי יַעֲזוּרֵי וְיִשְׁעֵינִי, אֵין כָּאֵן שׁוֹם מְקוֹם לְדֹאגָה!

הַחֲבוּרָה הַקְּדוּשָׁה הַתְּפַעֲלָה מְאֹד לְנוֹכַח הַבִּיטחון הַשְּׁלֵם שֶׁל הַיְהוּדִי הַתְּמַיִם, וְהַמְּשִׁיכּוֹ לְהַסְתַּכֵּל וְלְהַתְּבַוֵּן כִּיצַד יְפוֹל דְּבַר. חֲלַפּוֹ עוֹד כִּמְהָ שְׁעוֹת, וְהִנֵּה לְקִרְאוֹת עֵרֵב הַגִּיעִיה הַפְּלוֹגָה הַנּוֹקְשָׁה בְּשִׁלְשִׁית, הַפְּעַם הַחֲזִיק הַשׁוֹטְרִים בִּידֵיהֶם שִׁרְשַׁת בְּרוֹז שֶׁל אוֹזִיקִים כְּבוֹדָה, מְלַבֵּד מִקַּל הַחֲבֻטוֹת שְׂבִיד הַקְּצִין. תִּיכֵף בְּכִינִסְתֶם הִטִּילוּ מוֹרָא וּפְחָד עַל כּוֹלָם, [מְלַבֵּד בַּעַל הַבֵּית הַנֹּאשֵׁם עֲצֻמוֹ...]. הַקְּצִין נִיגַשׁ בְּקוֹמָה זְקוּפָה אֶל מִרְכּוּז אוֹלָם הָאוֹרְחִים, בְּאַלֵּה הַחֻזְקָה שְׂבִידוֹ תִּבַּט עַל הַשׁוּלְחָן בְּתַקִּיפוֹת וּבְכָל הַכּוּחַ שְׁלוֹשׁ חֲבֻטוֹת, וְתִיכֵף הוֹרָה בְּאִצְבָּעוֹ לְשׁוֹטְרִים לְגַשֵּׁת לְמִלְאֲכָתָם...

הַיְהוּדִי הַמְּסַכֵּן נֹאזֵק עַל אֲתֵר בְּשִׁרְשַׁת הָאוֹזִיקִים, כִּלָּא שׁוֹם הַתְּגַדּוֹת מְצִידוֹ, וְכִשְׁהוּא מוֹבֵל אֶל חוֹר בֵּית הַסוֹהֵר לְיוֹוֵרוֹ בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ בְּכִייה וּבְדַמְעוֹת, וְאַלֵּיהֶם הַצְּטִרְפָה גַּם הַחֲבִירָא קְדִישָׁא לְדַעַתָּה מִיֵּעֲשֵׂה בּוֹ. גַּם בְּדֹרְכָם אֶל בֵּיתוֹ שֶׁל הַפְּרִיץ הַמְּרוֹשֵׁעַ לֹא נִרְאֵה הַיְהוּדִי מוֹדָאֵ כָּלל, הוּא יִצֵּא עִם הַשׁוֹטְרִים בְּרֹאשׁ מוֹרֵם, וְאֵף שׁוֹחַח בְּדֹרְכּוֹ עִם הַתְּלִמְדִים שִׁלְיוֹוֵרוֹ וְהִרְגִיעַ אוֹתָם בְּדְבָרֵי בִיטחון חֲזִיקִים וְאַיְתִיגִים, שְׁאֵין שׁוֹם מְקוֹם לְדֹאגָה כִּי אִצֵּל הַשִּׁטְ אֵין שׁוֹם קוֹשֵׁי הַוִּשְׁעֵי גַם בְּרֹגַע הָאֲחֵרוֹן. כְּעֵינֵי שְׂאִמְרוּ רִז'ל בְּפ"ק דְּבִרְכוֹת (דף י' שְׁלֵה ע"א): "אִפִּילוֹ חֹרֵב חֲדָה מוֹנַחַת עַל צְוָאוֹת שֶׁל אִדָם אֶל יִמְנַע עֲצֻמוֹ מִן הַרְחָמִים, שְׂנִאֲמֵר (אִיּוֹב ג', טו) הֵן יִקְטַלְנִי לוֹ אִיחַל".

פְּתֹאוֹם בְּעוֹדָם צוֹעֲדִים בְּדֹרְכָם נִשְׁמַע קוֹל שְׁעַטַת סוֹסִים חֲזִק, מִרְכַּבָה הַדּוֹרָה דְּהִרָה מְהֵרָה לְקִרְאוֹתָם וְנַעֲצָרָה בְּחִירְקָה בְּדִיק בְּסַמּוֹן אֶל הַיְהוּדִי, מִן הַמְּרַכְבָּה נִרְאֵה יוֹרֵד מְעַדְנוֹת אִישׁ סוּחֹר עֵשִׂיר רַם הַמַּעֲלָה, הוּא בִּיקַשׁ אֶת רִישׁוֹת הַמְּפַקֵּד הַעֲלִיּוֹן לְשׁוֹחַח עִם הָאִישׁ כְּמָה דְּקוֹת, וּמִשְׁנִינֵן הָאִישׁוֹר נִיגַשׁוּ הַשְּׂנִיּוֹת הַצִּידָה הַחֲלִיפוֹ בְּנִיעָתָם כְּמָה מִלִּים, וְתִיכֵף הַמְּשִׁיכָה הַתְּהַלּוּכָה עַד בֵּיתוֹ שֶׁל הַפְּרִיץ.

חֲבוּרַת הַמְּלוּוִים כּוֹלָה, בְּנֵי הַמְּשַׁפְּחָה הַחֲבוּרָה הַקְּדוּשָׁה וְשֹׂאֵר הַחֲבִירִים וְהַשְּׂכִינִים חוֹרוֹ כּוֹלָם לְבִיתָם בְּצַעֲרָה רַב וּבְלֵב קוֹדֵר עַל אִישׁ יְהוּדִי יֵרָא וְשִׁלֵּם

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

ייסורים של אהבה

סיפר לי יהודי תלמיד חכם מעשה שכל אחד יכול ללמוד ממנו תועלת לחיים ולחונן ייסורים רבים וכן סיפר: "נסעתי לנוח לצרכי בריאות בהוראת רופא. מלבד הספרים לקחתי איתי מספר כתיב יד שאני עובד עליהם כדי להוציאם לאור וכתבתי הגהות על דפים רבים מאוד.

במשך כל השבוע הקדשתי ימים שלימים של עבודה קשה למטרה הזו.

בסוף השבוע כאשר שבנו הביתה עם כל המטלטלים, נוכחתי לחרדתי לראות שכתבי היד המוגהים אינם באמתחתי.

נלחצתי מאוד ופתחתי את כל השקיות והתיקים ובמקביל התקשיתי למקום האירוח ובקשתי שיחפשו שמא השארתי את האוצר שלי שם. (מי שלא כתב יתקשה להבין עד כמה זה יקר מפנינים וכמה עוגמת נפש זה לאבד כתיב יד מוגהים ומוכנים להדפסה בספר)

הצעיר היה עמוק וזוכרתי בעל שם טוב הקדוש ששואל על הגמרא שמגדירה את המושג של ייסורים. כגון אדם שמחפש להוציא מכיסו שתי מטבעות ויצא לו רק מטבע אחת. הדבר תמוה שהלא רואים אנשים חולים בחוליים קשים מנשוא ומתייסרים בייסורים מרים ואם כך איך אפשר להגדיר את החיפוש בכיס מטבע או כל חפץ אחר כייסורים? אלא שהקב"ה ברחמי מעורר את האדם במשהו קטן כדי להשיבו למטב ולעורר אותו מתרדמתו. אם האיש מתעורר מזה אז זה מספיק אלא שהאדם לא מתייחס לייסורים הקטנים ורק כאשר הם גדלים מתחילים להתעורר ולפשפש במעשיהם וברוב המקרים יכולים למנוע את הייסורים הקשים אילו התעוררו בזמן לשאול מה רוצה ה' ממני...

עם המחשבה הזו התחלתי לפשפש במעשי והתחלתי לעבור ולשחזר את סדר היום שלי לראות היכן פגמתי במלכות? קמתי אמרתי ברכות התורה, למדתי ואז כשהתחיל התפילה הצטרפתי אל המתפללים. כאן זוכרתי שברכות השחר דילגתי בטעות. מיד אמרתי ברכות השחר, ועם סיום הברכות קבלתי טלפון ממקום האירוח שמצאו את הכתבים... אילולי שבאדו הייתי חלילה שוכח מברכות השחר... את הסיפור הזה סיפר לי יהודי תלמיד חכם בהתרגשות אך יש בזה מסר חזק לכל אחד מאתנו. לא מוצאים את המפתחות או את הכרטיס או כל דבר הכי קטן: "הקב"ה מדבר איתנו" זה לא סתם יש סיבה ובוה נחסוך צרות רבות... בעל המעשה: ג.ו.

הפענתי לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזמן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס בפקס: 15326517922 או ל: o.y.wines@gmail.com

שהושלך כך אל הבור ומק בכלא האימנתי. אולם, לא חלפה שעה קלה והנה בפתח הפונדק נראה היהודי בעל הבית בכבודו ובעצמו, כשהיין נסוך על פניו כדרכו נכנס אל הבית, ותיכף נישג בטבעיות להמשיך במלאכתו שהפסיק בה לפני שעה קלה, וכאילו לא קרה כאן כלום המשיך בחיות ובשמחה לשרת את האורחים הברוכים כדרכו בקודש! ההדהמה גברה שבעתיים, כיצד צמח כאן הנאשם בעצמו כשהוא משוחרר כך אל הבית? שמא אסיר נמלט הוא? אולי מצא חפירה נעלמת בתחתית הבור? ... כולם נישגו אליו וקבלוהו בשמחה גדולה, בהמטיסים | הפשן בעמוד הבא <

מאוצרות הפרשה

באוזני נכדו, בשולחן שבת: כאשר שמואל הנביא מבקש להסביר לעם את משמעות בקשתם "שימה לנו מלך", הוא מפרט באוזניהם מהו משפט המלך כלפי העם (שפיטא א ת יג): "ויאמר זה יהיה משפט המלך אשר ימלוך עליכם: את בניכם יקח ושם לו במרכבתו וגו' ואת בנותיכם יקח לרקחות ולטבחות ולאופות..." מעתה, הלא אברהם הלך להשתקע בגר, כמאמר הכתוב (כ, א) "ויגר בגרר", ואם כן מותר היה לאבימלך לקחת את שרה לאחר שאמר לו "אחותי היא", ואין הוא צריך להתנצל על כך כלל וכלל ולא לתת שום תמורה. במעשה פרעה, לעומת זאת, הרי היה רעב בארץ, ואברהם ירד לשם רק באופן עראי, כדי להתקיים ולשוב מיד כשיסתיים הרעב לארץ כנען. לאור זאת, לא היה אברהם תחת ממלכתו של פרעה, ואם כן לקיחת שרה היא מעשה גזילה וחוצפה, ולכן ראה פרעה צורך לפצות אותו על כך במתנות רבות! ולפי זה מובן גם מדוע אברהם סירב לקחת מתנות ממלך סדום ומפרעה לקח, שכן מה שנתן פרעה לא היה בגדר מתנת חנם – אלא תמורה

ותשלום על שלקח את שרה שלא כדין! (ספר זכרון "נר לאחד" הובא בדש"ל לא יחסר)

אם מחוט ועד שרוך נעל וגו' ענר אשכול וממרא הם יקחו חלקם (יד, כג-כד) איך יכול אברהם אבינו לוותר על חלקו – תמה הגאון רבי יעקב לוי – הרי קנה את כל הרכוש בשבי במלחמה, וכאשר החזיר את הרכוש, יש בכך לכאורה איסור של "לא תחנם"? ועוד: אם היתה לו סיבה לסירובו לקחת את הרכוש, למה אמר על ענר אשכול וממרא "והם יקחו חלקם"? אלא, ביאר, נפסק בשולחן ערוך (ח"מ רס"א): "אבדת העובד כוכבים מותרת, שנאמר: "אבדת אחיך". והמחזירה, הרי זה עובר עבירה, מפני שהוא מחזיק ידי עוברי עבירה. ואם החזירה לקדש את השם כדי שיפארו את ישראל וידעו שהם בעלי אמונה, הרי זה משובח". ולפי זה נוכל לומר, שאברהם משום מידת חסידות החזיר את הרכוש, ואיסור "לא תחנם" לא שייך כשמתכוון לקדש את השם. ואולם, מידת חסידות שייכת רק כלפי רכושו של אברהם, אבל בממון של אחרים – אין לוותר משום מידת חסידות, כדברי הירושלמי (רס"א ב, א): "זאי בעיית מחמרא אנפשא – תשתרי לחברך, ולכן על ענר אשכול וממרא אמר אברהם: "הם יקחו חלקם!" (זכר יעקב)

ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחרן (יב, ה)

פירוט כל המצטרפים ליציאתו ומסעו של אברהם אבינו אומרים דרשני. מבאר זאת רבי אהרן וואלקין בספרו "בית אהרן": ישנן כמה סיבות שבגללן אדם עוזב את ביתו. יש שעוזב בגלל שלום בית, ויש שבורח משום פגם משפחה, עקב קרובו שאינו הגון, ויש שבורח מחמת קושי הפרנסה, שאולי במקום אחר מצבו ישתפר מצבו בבחינת "משנה מקום משנה מזל", ולפעמים אדם עוזב את מקומו כי שכניו גרועים ולא רוצה להיות מושפע מהם. באה התורה ומשמיעה לנו, שאף אחת מהסיבות שהוזכרו, הביאוהו ללכת מארץ מולדתו, ורק ציווי ה' בלבד. לכן נאמר "ויקח אברהם את שרי אשתו", שלא עזב את ארצו בגלל "שלום בית", "ואת לוט בן אחיו", שלא ברח בגלל פגם משפחה, אדרבה, הוא לקח איתו את לוט, "ואת כל רכושם אשר רכשו", שלא עזב את הארץ בגלל קשיי פרנסה, וגם לא עזב בגלל שהיו לו שכנים גרועים, שהתורה מעידה "ואת הנפש אשר עשו בחרן", שגם במקומו עשה נפשות לקב"ה, שאברהם ושרה הכניסו תחת כנפי השכינה. על כרחך אתה למד, שלא

יצא לא"י אלא בשביל לעשות רצון קונו. (פנינים משולחן גבוה, הובא במדשן ביתך)

אמרי נא אחותי את (יב, יג) בספרים הובא מדרש פליאה על פסוק זה: אמרי נא אחותי את – מכאן ששוחטין לחולה בשבת, והוא פלא. וביאור הגאון רבי מנחם אליעזר קופעשקער, בעל "יעיר קנו" שלכאורה יש מקום לתמוה: כיצד יכול היה אברהם לשער שאם ידעו שאשתו היא – יהרגוהו כדי לא לעבור על איסור אשת איש, הלא שפיכות דמים אסורה לכן נח בדיוק כמו איסור אשת איש, ולמה יהרגוהו ויעברו על איסור שפיכות דמים – כדי להימנע מאיסור אשת איש? אלא, צריך לומר שזה משום שעל איסור רציחה יעברו רק פעם אחת, ולעומת זאת באיסור אשת איש יהיו חייבין על כל בעילה ובעילה. ואם כן, הרי זה דומה למעם שכתבו הראשונים לבאר מדוע הותרה שחיטה לחולה בשבת, למרות שיש אפשרות להאכילו נבילה: משום שעל נבילה חייב על כל כזית וכזית, מה שאין כן בשחיטה אינו חייב אלא פעם אחת בלבד על מעשה השחיטה! זו כוונת המדרש: אמרי נא אחותי את – מכאן ששוחטין לחולה בשבת! (קובץ אורייתא, הובא בדש"ל לא יחסר)

אל הארץ אשר אראך (יב, א)

לא גילה לו הארץ מיד, כדי לחבבה בעיניו ולתת לו שכר על כל דיבור ודיבור (רש"י). צריך לברר מהו כל דיבור ודיבור. על דרך הפשט נראה, שהציווי "לך לך" נחלק לכמה דיבורים, וקיבל שכר על עזיבת הארץ המולדת ובית אביו. ה"אמרי אש" ממודו צ"ח אומר רעיון נפלא, כאשר אדם עובר דירה, כולם שואלים למה אתה עובר ולאן אתה עובר ומהי המטרה. בדרך כלל, הוא יודע לענות, כי אכן יודע לאן פניו מועדות ומהם הסיבות ומהי מטרתו, משא"כ אברהם, הקב"ה ציווה אותו "לך לך מארצך" ולא גילה לו לאן, וכל האנשים שראו אותו שהוא עוזב שאלו לאן אתה נוסע, והוא צריך לענות לכל אחד ואחד. והאמת הוא לא ידע מה לענות לאן הוא נוסע, רק שיש ציווי מהקב"ה, וכולם שואלים אותו איך יתכן שאדם יעזוב את רכושו, את מקום מגוריו והוא לא יודע לאן, ושוב הוצרך אברהם להסביר לאנשים מיהו הקב"ה ומהו חובתו בעולמינו. וכשהקב"ה מצווה – "לך לך" אני מאמין באמונה שלימה כי ימצא מנוח ונחת במקומו החדש, ועל הצער הזה ועל הדיבורים הללו, שהיה אברהם צריך לדבר ולהשיב לכל אחד ואחד, ע"ז הוא קיבל שכר. על כל דיבור ודיבור. ולפי"ז אפשר להסביר מה שרש"י אומר "וייך למסעיו – בחזרתו פרע הקפותיו". שואל החת"ס למה ועל חשבון מה לוה אברהם אם לא ידע שיהיה בידו לפרוע, אלא שאין המדובר בחובות ממון אלא בחובות מסוג אחר, שהיה חייב תשובות לשאלות שהקיפוהו בהן. כגון שאלת צדיק ורע לו – מדוע צדיק שכמותו סובל ונודד ממקום למקום. בלכתו לא היתה בידו תשובה, אבל בשובו אחרי הנס עם פרעה, ואחרי שהיה כבד בכסף ובוזה "פרע" את החוב שנשאר חייב להם. (מדשן ביתך)

ולאברהם היטיב בעבורה ויהי לו צאן ובקר וחמורים ושפחות ואתונות וגמלים (יב, טז) מדוע כאן הסכים אברהם לקחת מתנות, בעוד ממלך סדום (להלן י"ד, כג) סירב לקחת מחוט ועד שרוך נעל? וכי פרעה אינו יכול לומר "אני העשרתי את אברהם? עוד עלינו לברר: למה כאן, כאשר פרעה לקח את שרה, נתן לאברהם מתנות בעבורה, ואילו כאשר אבימלך לקח – לא טרח לתת לאברהם מאומה תמורתה (ומה שנתן לאחר ששילחה, היה זה כפיצוי על העוול שגרם לו)? יישוב נפלא אמר על כך מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל

כל היסורים משתלמים – בשביל מצוה נוספת!

וְהָיָה הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וְעִלְטָה הָיָה וְהָיָה תִנּוּר עֵשֶׂן וְלִפִּיד אֵשׁ אֲשֶׁר עֲבַר בֵּין הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה (ט"ו, י"ז)

הנה במדרש על פסוק זה (בר"ר מ"ד, כ"א) מגלים חז"ל הקדושים, כי הקדוש ברוך הוא הראה לאברהם את שעבוד המלכויות ואת הגיהנום, והניח לו לבחור באיזה מהם ידונו בניו כאשר יחטאו. עוד מלמדים רבותינו, כי אברהם התלבט במשך כל אותו היום באיזו מבין האפשרויות לבחור, עד שאמר לו הקדוש ברוך הוא כי יבחר בשעבוד המלכויות. אלא שלכאורה, הדברים מעוררים תהיה: אם הקדוש ברוך הוא איפשר לאברהם אבינו לבחור עבור בניו גיהנום או שעבוד מלכויות – בהכרח ששני העונשים הללו שווים, שאם לא כן – כיצד ניתן לבחור ביניהם? מעתה, אם אכן שני העונשים שווים, יקשה: מדוע המליץ הקדוש ברוך הוא לאברהם אבינו לבחור דוקא בשעבוד המלכויות? הלא בפשטות, אין כל עדיפות לאחת האפשרויות על פני רעותה!

את התשובה, נבין באמצעות המעשה הבא: מדי ערב שבת, היה מנהגו של הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, להסתובב בין בתי האומללים והמסכנים שהיו בירושלים של פעם, לאחל להם 'גוט שבעס' ולהרנין את ליבם הדווי. בין הכתובות אותן נהג לפקוד מדי שבוע, היתה הינדא, אלמנה בודדה, קשישה בת למעלה ממאה שנים, מסובלת ביסורים, אשר התגוררה במרתף טחוב וקטן. לאחר שנפטר בעלה, אי-שם בגולה, לפני עשרות שנים – עלתה בגפה ארצה, מותירה את כל בני משפחתה מאחור, ומאז היא מתגוררת כאן, במרתף הטחוב הזה. בדרך כלל, היה ביקורו של הגאון הירושלמי קצר למדי. הוא היה נכנס אל ביתה של הינדא, אם אפשר לקרוא 'בית' למרתף הטחוב, מכריז בקול: 'גוט שבעס רעבעצן', דורש בשלומה של הקשישה, וממשיך הלאה. אולם הפעם הזאת – היתה שונה: לאחר שכבר סב על עקבותיו ופנה אל עבר היציאה – קראה הינדא אחרי גבו של רבי יוסף חיים: 'רבי, אנא, ברכני!'. רבי יוסף חיים, כמובן, לא התנגד. במאור פנים הוא שב ופנה אל תוך ה'בית', תוך שהוא מברך בחום ובקול רם שייגע לאזניה של הינדא: 'יהי רצון, שכל בניה, נכדיה, ניניה ובני ניניה של הינדא – ילכו בדרך התורה והמצוות!'. אולם הינדא לא היתה מרוצה... 'רבי, מי יתן ותתקבל ברכתך לפני היושב במרומים... אבל מה איתני? האם לי לא מגיעה ברכה?' אמרה, ותלתה עיניים מצפות בגאון אשר מיהר להענות ואמר: 'ודאי... ודאי הינדא... יהי רצון מלפני רופא כל בשר, שלא תסבלי כל צער ומכאוב לעולם!'. ועדיין, הינדא לא היתה מרוצה... 'ברכה נאה, רבי!' הכריזה הישישה המוקפת ביסורים מכף רגל ועד ראש, אך מיד הוסיפה: 'אבל מה עם ברכה לאריכות ימים?'. מלווי של הרב, לא ידעו את נפשם... לפנייהם אשה אשר עברה מזמן את הגיל, ביחס אליו כבר מלמדים רבותינו במסכת אבות כי מי שהגיע עדיין כאילו עבר ובטל מן העולם... היא אף מוקפת ביסורים קשים, עד שאלמלא החסד שהיו בנות ירושלים עושות עמה מדי שבוע, כאשר היו מגיעות לסייע לה לנקות את ביתה ואת גופה לקראת שבת המלכה – לא היה ביכולתה לדאוג אפילו לצרכיה הבסיסיים ביותר... ומה היא מבקשת? אריכות ימים! כלום יעלה הדבר על הדעת? כנראה, המבטים המשתוממים לא נעלמו מעיניה של הינדא. משום כך, עוד בטרם פצה רבי יוסף חיים את פיו – היא פתחה והסבירה: 'ראה נא, רבי... בודאי יודעים הנכם את דברי חז"ל הקדושים, המלמדים כי ישנם אינספור מלאכים שלא נבראו אלא בכדי לזכות פעם אחת ויחידה לשבח את בוראם ולקרוא: 'קדוש, קדוש, קדוש!' 'ובכן, הבינו: אמנם במשך השבוע כולו, במצבי, אינני יכולה לברך ברכות או להתפלל, שכן אין לי את הנקיות הנדרשת לשם כך. אולם בכל יום שיש, לאחר שנשנות החסד הירושלמיות מנקות את ביתי ומסייעות לי לנקות את גופי לכבוד שבת המלכה – אני מבקשת שייגשו לי כוס תה, עם קוביה של סוכר, ואני זוכה לברך בכוונה: 'ברוך – אתה – השם – אלוהינו – מלך – העולם – שהכל – נהיה – בדברו!'. 'אם כן, אמרו אתם: האם אין זה משתלם להמשיך לחיות, וגם לסבול יסורים קשים, כדי לזכות בכל שבוע לברך שוב את הריבונו של עולם בברכת 'שהכל נהיה בדברו'? על כן, מבקשת אני, רבי' פנתה אל רבי יוסף חיים בתחינה: 'ברכני נא באריכות ימים!'. התרגשות רבתי אפפה את רבי יוסף חיים, כאשר נשא את עיניו הקדושות למרומים ובירך את הינדא מעומק הלב: 'יהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שתתמלאנה כל משאלות ליבך לטובה!'. הרי לנו, כי יהודי אשר חי את כל חייו כשהוא חדור בתחושה כי העולם הזה אינו אלא פרוזודור בפני העולם הבא – אינו נרתע מיסורים קשים... הוא מבין שליסורים הללו ישנה משמעות, וכל עוד ביכולתו לקיים מצוות ולקנות לעצמו חיי נצח – הוא מעוניין בחיים הללו, גם אם מרים הם ומייסרים! ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן אמנם, אם נדון על עצם היסורים – אפשר שיסורי שעבוד המלכויות ויסורי הגיהנום שווים... אולם בכל זאת, ליסורי שעבוד המלכויות בעולם הזה ישנה עדיפות מכרעת, מסיבה פשוטה: הם עדיין מאפשרים לישראל להמשיך לקיים את המצוות, בניגוד ליסורי הגיהנום – שפוקדים את האדם בשלב בו כבר אינו יכול לקיים מצוה אחת... משום כך, הכריע הקב"ה כי מוטב להם לישראל להשתעבד בשעבוד מלכויות, וליתול את עונשם באופן שיתור משמעות וערך לחייהם, בהם יוכלו להמשיך לקיים מצוות, לעבוד את בוראם ולסגל לעצמם חיי נצח – מאשר להתייגר ביסורי הגיהנום אשר אין לצידם כל משמעות שתעניק להם ערך חיובי... (מתוך 'ללמדך - בראשית' מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

קניתי בטעות ירקות "יבול נכרי", האם מותר לי להחזירם לחנות כדין 'מקח טעות'?

שאלה: שלחתי את בתי לקנות ירקות מהצרכנייה השכונתית וכשבאה עם הירקות אני מגלה שהעגבניות הם "יבול נכרי" הקדוש בקדושת שביעית, וכיון שלא חתמנו שליחות בחנות זו יש איסור סחורה כדין פירות שביעית. האם מותר להחזיר את הירקות לחנות כדין מקח טעות, או שמא החזרה היא מכירה בחזרה לחנות ושוב יש בזה איסור סחורה בפירות שביעית?

והאם יש הבדל כששלחתי את בתי והשליח קנה מה שלא רציתי, או שאני בעצמי קניתי ורק לאחר הקנייה התגלה שזה יבול קדוש בקדושת שביעית?
תשובה: לפני שנדון בשאלה שהיא שאלת רבים חשוב להקדים הקדמות נחוצות לכל בית בישראל בתקופה זו: שנת השמיטה יש בה מצוות מיוחדות שאינן נוהגות בכל שנה ואשרינו שאנו זוכים לקיימם. חשוב לבדוק ולעקוב אחר הפרסומים של ועדי הכשרות בסוגי הירקות איזה משנת שישית או מחו"ל ואיזה יבול נכרי שניתן לרכוש אותו ע"י חתימה על שטר שליחות שמופץ ע"י ועדי הכשרות בכל מקום, ויש להקדים לדבר מצוה ולחתום על שטר שליחות על מנת שלא להיכשל באיסור סחורה. גם מי שלא חתם על שליחות מותר לו לקנות באופן אקראי כדין אורחים שקונים ברשות כלל הלקוחות שחתמו על שליחות ועבורם הזמינו את הירקות, אך כמובן שאסור לקנות באופן קבוע ללא שליחות ע"פ דעת החזו"א שנוהג קדושת שביעית ביבול נכרי. לגוף השאלה האם זה מקח טעות והאם יש חילוק בין שליח שניתן לומר שלא כוונתי לשלוח אותו נגד רצוני, ובין אדם בעצמו שקנה, יש בזה הרבה פרטי דינים בחושן משפט, אך בפועל כיום ברוב בתי המסחר יש תקנון שניתן להחזיר מוצרים באותו יום אף בלי טענת מקח טעות, לכן אם רוצה יוכל להחזיר ואין בזה חשש סחורה בשביעית. (משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית, הובא ב'הפוחת בכל יום')

חידה שבועית

איך לאה את אהת והתפרסט פנכות פנו?

תשובה על חידה פר"ש: שם, תרח, הין. תשובה לחידה: מיין ענבים בקידוש. שמות הוויכח: שימי שטמפפר נ"י צביקי גולדשטיין נ"י

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת רפפורט לנשואי הבת ואירוסיה הבן משפחת עשור להולדת הבת משפחת פרוינדליך לנשואי הנכד
משפחות זנובסקי - ברקוביץ להולדת הבן-הנכד-הנין **משפחת קרמר - בית דין לאירוסיה הבת הנכדה** משפחות רבינסקי - רוטמן (בני הדה) להולדת הבן הנכד
בני הדר: משפחות שינפלד - פורשטיין להולדת הבן הנכד **משפחות גולדברג - ידלר** לאירוסיה הבן הנכד **משפחת כהנוביץ** לנשואי הבת
משפחות בורשטיין - שלינגר - פרידלנד לנשואי הבן הנכד הנין **משפחות פרסיק** להולדת הבת והנכדה **משפחות פינקוס - יעקובסון** להולדת הבת הנכדה

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר

שבתורה

שַׁבַּת אוֹרֵה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מועינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

לד לד

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

סח הרב שלמה לורינץ זצ"ל, פעם אחת עליתי למעונו של מרן הרב שך זצ"ל ושאלה בפי, כמה מוטל עלי להקדיש מזמני לטובת הציבור, מרן זצ"ל לא ענה לי על שאלתי, אלא סיפר לי מעשה שהיה עמו, שהגיעה אליו אשה שהרגישה שיש לה ספקות בענייני אמונה, וביקשה מהרב שך שיפרש לה את עיקרי האמונה הפשוטה, לאחר שהקדיש לה הרב שך, זמן רב לבאר ולברר לה את עיקרי הדברים והאשה יצאה ברוח מרוממת, שבה והתדפקה על דלתו, ואמרה שהיא כבר אינה זוכרת היטב את כל דבריו, אם יוכל לחזור לה על הדברים שוב, וכך חזר הרב שך שוב על כל דבריו, ואחר שגמר ויצאה לדרכה, שוב חזרה, ועתה בקשה חרשה בפי, שכיון שהיא חוששת שמא תשכח, מבקשת היא שהרב שך יכתוב לה את הדברים על גליון, למען יעמדו לה ימים רבים, ויהיו לה למוכרת בכל עת, ומרן הרב שך למרות גילו ומעמדו, ולמרות עיסוקיו וטרדותיו הרבות ישב בסבלנות מרובה ופירש לה בכתב ידו באר היטב כל עיקרי האמונה, אחר סיפורו סח הרב לורינץ זצ"ל, הבנתי שאם הרב שך השריח עצמו כל כך, ודאי אני מחויב בכך. (במחיצה)

הליכותיו של רבי עקיבא איגר זצ"ל מפוזנא - בעניני דרך ארץ, היו בשלימות. לא החטיא את המטרה לחלוק כבוד לכל אדם כפי הראוי לו, וכל נימוסיו עם אנשים היו על הצד המובחר ביותר, הוא נהג בנימוס כלפי גדולי הייחוס והמעלה, ומידת הענוה שהיתה לו לטבע שני, גם היא עמדה לו שלא לפגוע בכבוד אחרים אפילו לאנשים פשוטים, והיה מקדים שלום לכל אדם. פעם ביקר בעיר פוזנא אחד מהשרים הגדולים מורע המלוכה, ושלח רבי עקיבא איגר שרוצה לבקרו בהיכלו, ומבקש שיוודע לו זמן פנוי שיוכל לקבלו, השיבו רבי עקיבא איגר, בעצם אין לי זמן פנוי כלל, לפי שעתותי ממושכנים לעבודת ה' יומם ולילה, אך אם יש מי שמבקרי בהיכלי, אני מקבלו בסבר פנים יפות ומטה לו אוון קשבת, ומדבר עמו כל הצורך... והושבה התשובה מאוד בעיני השר. (חוט המשולש)

ידוע איך היה רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל - המשגיח ממיר ופוניבז' מקיים מצות צדקה וגמילות חסדים במסירות נפש, אף שכל חייו היה מצבו הכלכלי דחוק מאוד, ומן הדברים המופלאים ביותר שנהג בביתו היה רוחב לבו במתן צדקה, והגם שהיה נתון פרוטות אחדות לעניים הרבים שהתדפקו על דלתו, אך תמיד ידע איך לתת לעני את ההרגשה הטובה הרצויה עבורו, היה מכניסו בסבר פנים, פותח בשיחה עמו, מתעניין בשולמו ומעניק לו תשומת לב רבה, נושא בעול עמו, עד שהיה יוצא שבע ומרושן עונג. (מפת יחזקאל)

מידת אצילותו ציינה את כל הליכותיו של רבי דוב בעריש ווינדנפלד זצ"ל, אב"ד מטשעביץ בעל שו"ת דובב מישרים. כאשר ילד היה נכנס לביתו, מיד היה הרב קם ודואג שיהיה לילד כסא לשבת. באותה חיבה שקיבל את טובי הלמדנים שבאו להתפלפל עמו בחדושי תורה, היה מקבל פני ילד הבא אליו וחומשו בידו, ומבקש ממנו שיבחר אותו. פעם בצערי שבת קודש נשמעו דפיקות ממושכות על דלת ביתו. הרב, שישן אותה שעה, התעורר וניגש לפתוח את הדלת. להפתעתו ראה לפניו ילד שבא אליו בבקשה שהרב יבחן אותו בשיעורו השבועי בפרשת השבוע שלמד בתלמוד תורה כדרכו קיבל הרב את הילד בפנים מאירות, בחן אותו, ולאחר שעמד במבחן כיבדו במיני מטעמים. בעמדו ליצאת פנה אליו הרב בלשון רכה, והדריך אותו: "שמע נא חביבי, לכשתצטרך פעם להכנס לבית זר באמצע היום, אל תדפוק הרבה על הדלת, שמא נמים הם את מנוחת הצהרים". הילד שהבין את הרמו, החל להצטרך ואמר: "יסלח לי הרב לא עלתה בדעתי שגם הרב משיבין ישן באמצע היום..." נהנה הרב מתשובתו החריפה של הילד. ואותו גאון קשיש חלוש מיוסר בגופו, בענותנותו היה חוזר ומספר על אותו מעשה, וחש מעין תביעה על עצמו. (הוהווי בכבוד חכמים)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

וְאָבְרָם בֶּן חָמֵשׁ שָׁנַיִם וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מִחָרָן: ה"אבן עזרא" נפטר בחודש אדר, שנת ד' אלפים תתקכ"ז בן ע"ה שנים. וקודם מותו לקח העט בידו, וכתב: "ואברם בן חמש ושבעים שנה בצאתו מחרון אף העולם" (גן יוסף)

וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרְצָה פְּנֵנָע וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה כְּנָעַן; כָּלֵל גדול בעבודת האדם, אומר רבי יהודה לייב חסמן זצ"ל בספרו "אור יהל": שלא ישכח אף לרגע תכלית חייו ולעולם תהיה מטרתו לנגד עיניו בכל עת. היסח הדעת מדברים אלה הוא הגורם לנפילות ולרפיון בעבודתו. וזוהי גם הסיבה לעצלות ולכל המסתעף ממנה. לפיכך, חובה על האדם לשים ליבו לדרך שהוא הולך בה, ואין צורך בידיעות חדשות אלא רק לעודר את זכרונו בדברים הידועים לו מכבר. פעמים רבות מקבל האדם על עצמו הנהגות טובות ומתחדשות בו חדשים לבקרים שאיפות לעניינים יקרי ערך. במשך זמן מה הוא באמת הולך בדרך לקראת המטרה שהציב לעצמו, אך כעבור תקופה מסוימת הענין נחלש והולך עד שלעיתים נשכח ממנו לגמרי. הכיצד? הרי המצב היה צריך להיות בדיוק להיפך. ככל שמתרגל לדברים היה עליו להתעורר יותר ולהתחזק ולהתעלות בעבודתה? אלא היסח הדעת מן המטרה הנעלה שהציב לעצמו הוא בעוכרי האדם. לכן, העצה היעוצה היא, להתחזק ולהעלות על ליבו תדיר את המחשבות שהיו לו בעת שפסע את פסיעתו הראשונה בענין הזה. וזה מה שכתוב "ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען". פירושו: שבכל פסיעה ופסיעה שפסע אברהם אבינו בדרכו לארץ כנען נתחדש אצלו הציווי שנצטווה מפי ה' ללכת ארצה כנען. אפילו בהיותו בפסיעה אחת סמוך לארץ כנען היתה מטרת קיום ציווי השי"ת היה אצלו בדיוק כפי שהיתה בראשית דרכו וכאילו עכשיו נצטווה. ועל זה אמר כאן הפסוק שביאתו לארץ כנען היתה באותה התחדשות ורעננות כמו שהיה בשעת היציאה לאותה הדרך. (לקט לקח טוב)

וַיַּעֲתַק מִשֶׁם הַהָרָה מִקְדָּם לְבֵית אֵל וַיֵּט אֶהָלָה בֵּית אֵל מִים וְהָעֵי מִקְדָּם. החפץ חיים היה מפרש מפני מה דייק הכתוב מקום מושב אברהם אבינו. אלא הענין שמצינו שנאמר על עסק התורה וקיום מצוותיה, כָּלֵל גדול, "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה" וגו' וכשם שאנו רואים כשאדם פותח עסק, מחפש ומברר היכן המקום היותר מתאים לזה, שיהיה לו קונים הרבה, וכדו' ושם קובע את מקומו, כן חובת האדם, שצריך לבקש ולחפש היכן המקום שיהיה יותר מתאים ונכון, לקיום מצוותיו יתברך, ואברהם אבינו, דקוק בקביעת מקום מושבו, שיהיה במקום שבו מודמנים אורחים הרבה, לקיים בהם מצות הכנסת אורחים וללמדם אמונה בה, ולכן אמר הכתוב שהיה מקום בין שתי עיירות גדולות, בית אל והעי, וכמו שמביא רש"י בשם המדרש בפרשת וירא (כ, א.) וַיֵּסַע מִשֶׁם אֶבְרָהָם אֶרְצָה הַנְּגִב... שכשחרבו הכרכים ופסקו העוברים והשבים, נסע לו משם. (רבי שלמה בלך זצ"ל מתלמידי החפץ חיים)

וַיְהִי הַשָּׁמַשׁ לְבָאוֹ וַתִּרְדְּמָה נִפְלָה עַל אֶבְרָם וְהָנָה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְדֹלָה נִפְלָה עָלָיו: חז"ל דרשו על מקרא זה שהקב"ה הראה לאברהם גלות ארבע מלכיות. והדבר תמוה, הלא כריתת ברית היא עת להבטחת טובות ונפלאות בין שני הצדדים, ולא בשורות רעות וקשות? אלא שאותה שעה שנפלה תרדמה על אברהם, ראה ברוח קדשו כיצד רוח האמונה שהפיח באומה נתונה בסכנה, וחשכת הגלות עלולה לעמעם את אור התורה בישראל. "והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו", ולבו תמלא דאגה וחרדה לגורל עמו. כיון שכך בא הקב"ה ובשרהו שאין מקום לדאגה כלל, כי עם ישראל לעולם לא יבלע ולא יטמע בין האומות. ולוא משום שארבעת המלכיות שישתעבדו בישראל, הן תדאגנה כבר שהללו לא יתקרבו אליהם יתר על המידה. "וַיֵּאמֶר לְאַבְרָם יְדַע יָדַע כִּי גַר יִהְיֶה זֶרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם", הבטחה היא לאברהם שבכל מקומות פזווריהם יחשבו כזרים ולא כתושבים. זו הברית שנכרתה בין הקב"ה לאברהם, ששנאת האומות לישראל היא שתגן עליהם מפני התבוללות, וזו אכן בשורה טובה לאברהם. (פנינים משולחן גבוה בשם רבי משה מרדכי אפשטיין זצ"ל)

סיפור מההפטרה

אל תירא כי עָמַד אָנִי אֶל תְּשַׁתַּע כִּי אָנִי אֶלּוֹקִים אֲמַצְתִּיד אֶף עֲזַרְתִּיד אֶף תִּמְכְּתִיד בְּיַמֵּי צָרָתִי הִנְהַגְתּוּ שֶׁל הַרְחֵק רַבִּי מִרְדְּכִי גִלְדֵּם זַ"ל, הָאֲדַמְרִיד הַקֹּדֶם שֶׁל זְוֹעָהִיל, הַתַּאֲפִינָה בַּפְּשֻׁטֹת וְעַמְמִיּוֹת רַבָּה שֶׁהִפְכָּה לְסִימָן הַהִיכָר שְׁלוֹ. הוּא יִרְשׁ אֶת כְּסָאוֹ שֶׁל אַבְיָו, הָאֲדַמְרִיד הַקֹּדֶם, הַרְחֵק רַבִּי גִלְדֵּה מִשָּׁה גִלְדֵּם, שֶׁהִיא בְּנוֹ שֶׁל הַצְּרִיק הַיְדוּעַ הַרְחֵק רַבִּי שְׁלוֹמִיקָה גִלְדֵּם מְזוּעָהִיל זַ"ל, מִי שְׂבִיסָם אֶת הַחֲסִידוֹת בְּאַרְץ, כְּאֲשֶׁר עָלָה אֵלָיָה בִּשְׁנַת תְּרַצ"ז. כְּאֲשֶׁר הִגִּיעַ בְּתוֹ שֶׁל הָאֲדַמְרִיד רַבִּי מִרְדְּכִי גִלְדֵּם לַעֲת דְּרֹדִים, הוּא נִזְקַק לְסִכּוּם כֶּסֶף שֶׁלֹּא הָיָה בְּיָדוֹ כְּרִי לְהַשְׁיָאָה וְכִדְבַר שֶׁבִּשְׁנָה סָמַךְ עַל הַקְּבִ"ה שִׁיעֲמוּד לִימֵינוּ. בְּאַחַד הַיָּמִים עָלָה בְּלִבּוֹ הָרַעִיוֹן לְגַשֵּׁת לְהַנְהַלֵּת מוֹסֵד הַ"תַּלְמוּד תּוֹרָה" שֶׁל "חַיֵּי עוֹלָם" בִּירוּשָׁלַיִם, כְּרִי לְבַקֵּשׁ מֵהֶם מַסְפֵּר כְּתוּבוֹת מִרְשִׁימַת תּוֹרְמִיָהם וְלְבַקֵּשׁ לְבֹא לְעֻזְרוֹתוֹ. כְּשֶׁהִצִּיג אֶת הַבְּקָשָׁה לְמוֹכִיר הַתַּלְמוּד תּוֹרָה, לֹא יָדַע הֵלֶּה כִּיִּצַד לְהַגִּיב וְאִיךְ לְהַסְבִּיר לְאֲדַמְרִיד, כִּי הַרְשִׁימָה הִינָּה מֵאַנְר שְׁמוֹר אֲשֶׁר מְנַצֵּל אֶךְ וּרַק לְצַרְכֵי הַ"תַּלְמוּד תּוֹרָה". לְבִסּוֹף הַחֲלִישׁ הַמוֹכִיר כִּי הוּא יִמְסֹד לִידֵיו שֶׁל הָאֲדַמְרִיד מַסְפֵּר שְׁמוֹת מִרְשִׁימָה יִשְׁנָה, אֲשֶׁר הַמוֹפִיעִים כְּבָר אֵינָם מְעַנְיָקִים תְּרוּמוֹת לְמוֹסֵד וּבְכַךְ יִיצֵא חֻבַּת יָדֵי הַשְּׁנַיִים. כְּשֶׁחֲזַר הָאֲדַמְרִיד לְבֵיתוֹ וְהִצִּיג בְּפָנֵי בְנֵי הַבֵּית אֶת רְשִׁימַת הַשְּׁמוֹת, רֵאתָה הַרְבֵּנִית בְּכַךְ טַרְחָה מִיִּזְרָתָה לְהִכִּין עֲשׂוֹת מִכְתָּבִים לְכָל כְּתוּבוֹת הָאֲנָשִׁים הַמוֹפִיעִים בְּרִשְׁמִיָה. אִמְרָה הָיָה, שְׂכָדִי לֹכֹת לִישׁוּעָה ה' הֵם זְקוּקִים רַק לְהַשְׁתַּדְּלוֹת הַכְּרַחֲתִית וְלִכֵּן יִסְפִּיק גַּם אִם יִשְׁלְחוּ מִכְתָּב בּוֹדֵד לְאַחַת הַכְּתוּבוֹת וְה' הַטוֹב יֵהָא בְּעוֹרָם. סָבַר וְקִיבַל. הַתִּישֵׁב הָאֲדַמְרִיד וְכָתַב אֶת הַמְּכַתָּב מְעוֹמֵק לִיבּוֹ כְּשֶׁהוּא מִפְּרֵשׁ וְהוֹלֵךְ עַל אֹדוֹת כָּל הַיּוֹצְאוֹת צְרָכֵי הַשְּׁמַחָה, הַגְּדוּנִיָּה לְכֹלָה וְשֶׁאֵר צְרָכֵי הַמְּשַׁפְּחָה כְּמִנְהַג בְּעַלְיָ בְּתִים חֲשׁוּבִים. אַחֲרָי שִׁשְׁלַח אֶת הַמְּכַתָּב אֶל כְּתוּבַת הַתּוֹרָם בְּאַרְחֵ"ב שֶׁהוֹפִיעַ בְּרֵאשׁ הַרְשִׁימָה, חֵשׁ הָאֲדַמְרִיד הַקֵּלָה גִּדּוּלָה וְכַעַת תֵּלָה אֶת תְּקוּוֹתוֹ לְשִׁמִּים כִּי יִזְכֶּה לְרֵאוֹת בְּמַהֲרָה בִּישׁוּעָה ה'. לֹא חֲלַפּוֹ יָמִים רַבִּים וּמְכַתָּב עֵבֶר־סֵר חֲזַר הַבֵּיתָה. כְּאֲשֶׁר פְּתַחָה הַרְבֵּנִית אֶת הַמְּעַטְפָּה, הָיָה גִילְתָּה לְשִׁמְחָתָה בְּפָנִים אֶת סִכּוּם כָּל הַיּוֹצְאוֹת הַחַתוּנָה בְּמִדְרִיק, פְּרוּטָה אַחַת לֹא פָחוֹת. בִּידֵים מִתּוֹרְנוֹת הַלֵּכָה הָיָה וְרַכְשָׁה אֶת כָּל צְרָכֵי הַחַתוּנָה בְּיָד רַחְבָּה, כְּשֶׁהָאֲדַמְרִיד אֵינּוּ פוֹסֵק מִלְּהַלֵּל וְלִשְׁבַח לְשִׁמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכִדִּי שִׁיכִיר בְּעַל הַנֶּסֶם בְּנִיסָה, הֵלֵךְ הָאֲדַמְרִיד וְאֶף סִיפֵר לְמוֹכִיר הַתַּלְמוּד תּוֹרָה שֶׁל מוֹסֵד "חַיֵּי עוֹלָם" עַל הַחֲסֵד שֶׁגִּמַּל עִמּוֹ. נִמְלָא הַמוֹכִיר תְּמִיָהָה רַבָּה, הַכִּיעֵד הָאִישׁ שֶׁהוֹפִיעַ בְּרִשְׁמִיָה הַבְּלָתִי מְעוֹדְכָנָת וְגַם הַפְּסִיק לְתֵרוּם לְמַעַן הַ"תַּלְמוּד תּוֹרָה" מִזֶּה עֵידוֹן וְעִידָנִים יוֹצֵא מְגִדּוֹ וּמְעַנְיָק סִכּוּם כֶּה גִדּוֹל לְצַרְכֵים פְּרִשִׁים. כְּשֶׁהִתְפַּנֵּה הַמוֹכִיר הוּא הַחֲלִישׁ לְשִׁלּוֹחַ מִכְתָּב נֹקֵב אֶל הַתּוֹרָם וְלִדְרוֹשׁ הַסָּבַר עַל כֶּךָ. הַיּוֹצְאוֹת תַּלְמוּד תּוֹרָה קוֹדְמִין... כְּעֵבֹר כְּמָה יָמִים הוּא קִיבַל תְּשׁוּבָה שֶׁהַסְּבִירָה לֹא אֶת הַכָּל. אִמְנָם - סִיפֵר הַתּוֹרָם בְּמִכְתָּבוֹ - כִּי מִזֶּה תְּקוּפָה אֵרוּכָה כְּבָר אֵין בִּיכּוּלָתוֹ לְהַחֲזִיק בְּהַיּוֹצְאוֹת הַתִּ"ת וְלִכֵּן פִּסַּק מִשְׁלִיחַת תְּרוּמוֹת לְמַעַן הַתַּלְמוּד תּוֹרָה. אֶךְ לְאַחֲרוֹנָה חֲלָתָה בְּתוֹ בְּמַחֲלָה קִשָּׁה וְהַרְפּוּאִים נִלְאוּ מִלְּמַצּוֹא לֶה מוֹזֵר. כִּיּוֹן שְׂכַךְ, הוּא פָּנָה יַחַד עִם נְכָדָיו בְּנֵי הַבֵּת, אֶל רַבִּי מִשָּׁה פִּינְשֵׁטִין זַ"ל, בְּבַקְשַׁת עֵיצָה וּבִרְכָה. רַבִּי מִשָּׁה פִּינְשֵׁטִין הִצִּיעַ לְשִׁאוֹל אֶת פִּי הַבֵּת אִם יֵשׁ תַּחַת יָדָה חֲסִכּוֹנֹת אֲשֶׁר שְׁמֵרָה לְעֵצְמָה וְאִם כֵּן לְתֵרוּם אֶת הַכֶּסֶף לְצִדִּיקָה וּבְכַךְ יַעֲלֶה לֶה לְפִדְיוֹן נֶפֶשׁ וּמִרְפָּא לְכָל תַּחֲלוּאָה. כְּשֶׁשָּׁאֵל הַתּוֹרָם אֶת בְּתוֹ בְּדַבְרֵי, הָיָה עֲנָתָה בְּחִיּוּב וּמְסֻרָה לֹא אֶת כָּל חֲסִכּוֹנֹתֶיהָ. עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וּמְכַתָּב הִגִּיעַ מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל. הַמְּכַתָּב הָיָה שֶׁל הָאֲדַמְרִיד רַבִּי מִרְדְּכִי גִלְדֵּם, שֶׁם פִּירֵשׁ אֶת כָּל הַיּוֹצְאוֹת הַחַתוּנָה הַדְּרוּשׁוֹת לֹ, כְּשֶׁהַסִּכּוּם הַכּוֹלֵל עוֹלָה בְּדִיוֹק כְּפִי הַסִּכּוּם שֶׁהַצְּטַבֵּר בְּחֲסִכּוֹנֹת הַבֵּת הַחֻלּוּנִית. מִיָּהוּרָה שְׁנִיָּהם לְשִׁלּוֹחַ אֶת הַכֶּסֶף בְּלֵב הוֹמָה וְכְעֵבֹר יָמִים לֹא רַבִּים, זָכָתָה הַבֵּת לְקוּם עַל גִּלְדֵּה וְלַחְזוֹר לְאַיְתָנָה. (אִמְנָם שְׁלָמָה)

ועל הכל...

"פרפראות"

סיפר רבי שמאי גינזבורג זצ"ל על דרך מליצה. על רב נכבד, אשר היה בורח תדיד מן הכבוד. ומחשבה כמוסה לו, כי תעמוד לו הבטחת חז"ל בעניין הכבוד: כי הבורח מן הכבוד, הכבוד ידרוף אחריו. לימים הודקן אותו האיש, ועדיין לא זכה לכבוד המיוחל. התרעם על כך, ופעם אף הרחיב עוז, ושאל את הכבוד, בצורה ישירה: "מדוע לא רדפת אחרי כמובטח?" ענה לו הכבוד: "אומנם רדפתי אחריך, אולם אתה כל פעם הסתובבת לאחוריק, לוודא שאני כאן, נבהלתי מאוד, חשבתני שאתה רודף אחרי, ומיחרתי לברוח". (הגאון החסיד)

"עניו של טעם"

הטעם שבתפילין של ראש עושים ארבעה בתים פרודים, ובתוך כל בית פרשה אחת, ומניחים אותם על הראש במקום המוח, ואילו תפילין של יד הוא בית אחד וכל ארבע פרשיות כתובים על קלף אחד ומניחים אותו כנגד הלב. לפי שבראש יש ארבעה חושים ראייה, שמיעה, דיבור, טעם וריח, וצריך לשעבד כל חוש לכשעצמו לעבודת הבורא, ומניחים על מקום המוח שהוא מרכז כל החושים. אבל של יד אין בו רק חוש מישוש אחד. "אליה רבה" סי' כ"ה

"מפי כתבם"

בעולם התורה "הזקנה" היא מין קללה, שהרי כל כוחו וחשיבותו הוא "כוחו של האדם" ואם נודקן האדם, והולך ורפה מיום ליום מה נשאר בו, וכבר הוא מרגיש את ה"סובבו בשוק הסופדים", ואינו מוצא מקום לעצמו. היה פעם רב אחד באיזו עיירה שלא היה יודע לדרוש, ועל דרשת שבת הגדול ושבת שובה היה עמל במשך כארבעה וחמשה חודשים, ואמנם לכל זה אפשר להתכונן, אבל מה יעשה אם ימות אחד מבעלי הבתים החשובים וצריך להספידו? מה עשה הרב, התחיל לכתוב הספדים על בעלי הבתים החיים עדיין... ויהי היום ונפלה דליקה בעיירה, והתחילו להוציא במהירות את כל הכלים מן הבית, עד שלפתע ראו מתפורים ברחוב הספדים על ר' חיים... על ר' געציל... וכו' וכו'. המה ראו ועשו אסיפה ופיתרו את הרב. אבל באמת הכתוב אומר "כי הולך האדם אל בית עולמו וסובבו הסופדים בשוק..." בעורו חי, האדם כבר הולך לבית עולמו, ומה רצו השוטים מן הרב... כך הוא ערך הזקנה בעולם ההבל והתורה: ולא כן כשבא אברהם אבינו, הוא העריך את ימי הזקנה. "תלמידי חכמים כל זמן שמוקינין חכמה מיתוספת בהם" (שבת קנ"ב, א'). יכולים הם לבלות את כל ימיהם על התורה ועל העבודה, יש להם את העונג ודעתם מתוספת, והולכים וגדלים מיום ליום. בשמחת בית השואבה אמרו הזקנים "אשרי זקנתנו שכפרה את ילדותינו" (סוכה נ"ג, א') - כי הרבה דברים ונסיונות לומד האדם מן החיים, על ידי הזקנה הוא רואה יותר, ומביט באספקלריא של העולם. הרבה דברים שהיה להוט אחריהם בימי נעוריו, בימי השחרות - ועכשיו רואה כי הם הבל. זה היה הלימוד של אברהם אבינו לכל העולם, כמו שאמרו חז"ל (בי"מ דף פ"ז ע"א) "משבא אברהם הוה זיקנה". (רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן חדר, שמוטר לפתוח אותו, אבל אסור לסגור אותו?
תשובה: חדר שיש בו עוף או צבי, ואותו היום שבת, אסור לסגור אותו משום צידה, אבל מותר לפותחו. (אמרי בינה, ליבן איש חי)

מפתגמי אור יתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

השבע לא ירגיש בצער הרעב. (מעיל צדקה)
אין החכמה באה מעצמה, אלא אחר הטורח והיגיעה. (רבינו בחיי)
בנוהג שבעולם. האומר אינו עושה, והעושה אינו אומר. (אבודרהם)

שנה שביעית

גליון מס' 304

פרשת לך לך

ה'תשפ"ב

בית הנסות לתורה ולתפילה שטפנטש
כולל אברכים לעיון - לפניה
כולל אברכים לתורה - אחריה
רחוב מורשי"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנטש
מתחם גני הילדים * קבצי אברכים
חור רש"י אילע
מתחם בית התלמוד תורה
חור רש"י אילע
מתחם המבנה לשיבת קטנה
הכלל חסידות - אילע
חור רש"י אילע

בית שטפנטש - גבעתיים
קבצי תפילה שטפנטש
חור רש"י אילע
כולל אברכים * בית נסות * מורשיה
* מרכז מתרגמים לתפילה

הכנסת אורחים ואש"ל ביומניה
לקבוצות ויחידים - בחנוכה מראש
מרחם קבר אדמו"ר הראשון שטפנטש
בית אילובצ'ב 2 בני פאקורר ואשי - ומוניה

מופעל קמחא דפסחא
קמחא דפסחא
עוד וסיוע לשפחות ברכות בימי
החגים - גבעתיים

אור מתתרו
שיעורי תורה ברובי ימים, נסח חיוק
ועירי יודות לעם שמשורות, בדתותות
גדולי המשינים ומזכי רבים

הספירה התורנית ומוזיאון
להנצחת יודות ומנהיג
וזכר העדוקים שטפנטש.

מוני תורני
"תורת אמת - שטפנטש"
להוצאת חכמי רבותינו הקדושים
לבית שטפנטש - ודון - והכמי חובנית.

מופעל האנציקלופדיה
החכמי ומנהיג

מוספרי המכון ניתן להשיג
במשרדי המוסדות:
אנציקלופדיה מילכות שבמלכות בית ודון ב"ח

אמונת אמת - שטפנטש
ישעיה קרית - ודון
מנות מלכים - נסח
עלי זבח.

ח"ב עניני ביות מילה,
ח"ב עניני עיון ופסוקי נבואה שאני.
ח"ב עניני - מרכז הילד
טנורו טיל משיח - מנוי שטפנטש עירקים
אלבום פסוקי עירקים

יול על ידי מכוון
"תורת אמת שטפנטש"
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
בדוא"ר: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03-03
פקס: 03-616-1110

אשר עשו בחור", ללמדך שגם במקומו לא פסקה ישיבה ממנו,
וכמו שפירש רש"י שאברהם ושרה הכניסו תחת כנפי השכינה.
על כרחך אתה למד שלא יצא לארץ ישראל אלא בשביל לעשות
רצון קונו.

למה מונה התורה את האתונות

ולאברהם היטיב בעבורה ויהי לו צאן ובקר והמורים ועבדים
ושפחות ואנתות וגמולים. (יב, טז) וצריך להבין הא חמורים
ואתונות הם מין אחד, ורק שחמור הוא הזכור ואתון הוא הנקבה,
וא"כ למה הפסיק כאן עבדים ושפחות בין חמורים ואתונות.
ונראה שהתורה הקדושה מנתה קודם א ת הנצרך יותר, ואח"כ את
הנצרך פחות ממנו. ולהכי נטק קודם "צאן ובקר" - שהם נצרכים
לאדם לצורך מחייתו, ואח"כ חמורים שע"פ היו האבות הקדושים
משתמשים בהם כדי לרכוב עליהם, כמ"ש אצל אברהם אבינו ע"ה
ו"יחבוש את חמורו". אבל לא מצינו שהשתמשו באתונות, ורק
בלעם השתמש באתון לרשעתו, והבין. ואח"כ נטק עבדים ושפחות שהיו
נצרכים לו בשביל הצאן והבקר שהיו לו. ורק לכבודו נטק אתונות
שלא היו משתמש עמהם כלל, ורק כדי להוליד על ידן עוד חמורים.
(הרה"ק השר-שלום מבעלזא)

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנטש • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנטש

באר חפרוה שרים

לקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

אברהם יצא לארץ ישראל אך ורק בגלל ציווי ה'

ויקה אברהם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחורן (יב, ה) כמה סיבות יש שמחמתן עוקר אדם את ביתו למקום אחד. יש שנושט מחמת שלום בית כאשר אינו עוד יכול לחיות עם אשתו בכפיפה אחת, ויש שבורח משום פגם משפחה, עקב קרובו שאינו הגון. יש שקשיי הפרנסה מאלצים אותו לעבור משום "משנה מקום משנה מזל", ויש שאנשי המקום רעים וחטאים והוא אינו רוצה להיות מושפע מהם. ומבאר הרה"ק בעל "בית אהרן" מקארלין ז"ע

מחשבה טובה ה' מצרף למעשה (קדושין מ, ב), משא"כ אצל הקללה לא יאור אותם אלא אחר שיקללו אותו, כי ה' אינו מעניש על המחשבה, כי מרובה מדה טובה וכו' (סוטה יא, א). גם של המברכים יברך אותם תחלה בכדי שבצירוף ברכת ה' יברכו לאברהם וממילא יהיו המברכין שנים, ברכת ה' וברכת המברך, לזה נאמר מברכין לשון רבים. משא"כ אצל המקללים לא יאור אותם תחלה בכדי שלא יהיו שנים בקללה, לזה נאמר מקללך לשון יחיד, והבן.

(אור התורה)

חשיבות מעשיו תלוי לפי כוונתו לש"ש או להנאת עצמו

לך לך מארצך וממולדתך, וברש"י, להנאתך ולטובתך. פעם נכנס כ"ק מרן הס"ק מרוז'ין לבית מדרשו וראה כמה חסידים יושבים בשבת אחים ושונים י"ש, מרן זיע"ל לא הראה להם פנים שוחקות, והיה נראה להם כאילו שהדבר אינו עולה לרצון לפני רבם, אמר אחד מהם, בשם הרה"ק רבי פנחס מקוריץ ז"ע, אשר ישיבת חסידים בשתיית לחיים דומה ללימוד התורה. והשיב מרן ז"ע, גם אני איני שותך דברי אה"ק מקוריץ ז"ע, אעפ"כ לא כל אנפין שוין בדבר, וכן מצינו בתורה"ק כמה מקומות שתיבה אחת פעמים היא משמשת קודש, ולפעמים משמשת חול, כתיב "פסל לך שני לוחות אבנים" וכתוב ג"כ "לא תעשה לך פסל וכל תמונה", ההבדל ביניהם הוא שבמקום שמשמש קודש חול כתיב "לך" אחר תיבת "פסל" ובמקום שהוא משמש חול כתיב "תיבת" לך" לפני תיבת "פסל", ור"ל, שאם האדם עושה איהו דבר טוב ואינו עושה הנאת עצמו מקודם (כמורמו בתיבת "לך") אזי משמש קודש, ע"כ "פסל לך" שתיבת לך הוא אחר פסל, משמש קודש, ולהיפך ח"ו, אם חושב הנאת עצמו קודם, אזי הוא בבחינת "לא תעשה לך פסל". וזה דאיתא באברהם אבינו, אע"פ ש"לך לך" הוא "להנאתך ולטובתך" אך כיון שהקדים "לך" שהוא רצון הבו"ה, גם ה"לך" שהוא להנאתך ולטובתך, ג"כ קודש.

(כ"ק אדמו"ר מברוש זצוק"ל - קובץ באר יצחק אלול תשנ"ב)

רמו לו' מדרגות במעלת הנבואה

ויאמר ה' אל אברהם לך לך (יב, א), במדרש (ב"ר לט, א) ויאמר ה' אל אברהם לך לך, ר' יצחק פתח (תהלים מה, א) שמעני בן וראי והטי אונג ושכחי עמך וביתי אביך. ויש להבין, מה שייך זה הדרוש לכאן? והנה ידועה קושיית האוה"ח הקדוש (ריש לך לך), למה דיבר אליו קודם הראות לו, עיי"ש. ומבאר הרה"ק רבי ישראל משורשטקוב ז"ע כי הנה ידוע, יש כמה מדרגות בעיני הנבואה, זו למעלה מזו, ואין מגיעים לבחינת הנבואה בבת אחת, אלא קודם למדרגת בת קול, ואח"כ לרוח הקודש, ואח"כ לנבואה. ונראה שזו כוונת ר' יצחק, שהיה קשה לו ג"כ קושיית האוה"ח, וע"ז תירץ ברמו בדבריו הקדושים, ככתוב אשר הביא "שמעי בת", קודם באים למדרגת שמעי בת, דהיינו בת קול, ואח"כ "וראי", במחזה הקדוש, והכוונה לרוח הקודש, ואח"כ "והטי אונג" למדרגת הנבואה, ועל ידי מה באים לכך? - "ושכחי עמך ובית אביך", כמו שאמר הקב"ה לאברהם אבינו ע"ה: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך", כאשר יופשט עצמו מכל הדברים הגשמיים האלה, הבאים מכוונת ג' דברים: ארצך, מולדתך ובית אביך, אז יוכה למדרגת הנבואה.

(גנני ישראל)

האבות רגלי ה"מרכבה"

ויאמר ה' אל אברהם (יב, א) כידוע מספ"ק כי האבות הק' אברהם, יצחק ויעקב הם מרכבתו של מקום, ודוד המלך רגל רביעי שבמרכבה. והנה "אברהם, יצחק, יעקב, דוד" בגימטריא עולים תר"ם, והוא כמנין "רבתים". וזהו שאמר הכתוב (תהלים סה, יח): "רכב אלקים רבתים", היינו האבות ודוד שהם המרכבה מספרם "רבתים", והוא פלא.

(ברית כהונת עולם)

ברכת ה' מצטרפת לכל המברכים לישראל

ואברכה מברכין ומקללך אאר (יב, א). כתב הגה"ק רבי שלום תאומים אב"ד שטפנטש והנה אמר הכתוב אצל המברכים שה' יברך אותם קודם שיברכו לאברהם אלא שיעלו במחשבתם לברך תיכף יברך אותם, כי

משלחת מוסדות שטפנטש בחילולת הסבא קדישא מרודין זיע"א בעיר סאדיגורה בהאי שתא - תשפ"ב

מאמר מוררח בעמודים 5,6,7,8,9

אברהם יצא מארצו בתמימות למרות כל ההבטחות שקיבל

וילך אברהם כאשר דיבר אליו ד' (יב ד) ולבאר מה הוא "כאשר דיבר אליו ד'" אלא הכוונה היא שאברהם לא הגשיח ולא שאל על כל הטובות אשר הבטיח אותו השם, רק הלך "כאשר דיבר", דהיינו כי "דיבור" הוא לשון קשה, כמו שכתוב "דיבר האיש אדוני הארץ איתנו לקשות" ואברהם הלך כמו שהיה מדבר עמו השם קשות, והלך בתמימות בכל זאת למלאות רצון השם.

(באר מים חיים)

אברהם התגבר על כל הספקות והלך רק באמונה ובטחון

וילך אברהם כאשר דיבר אליו ה' וילך אתו לוט ואברהם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן (יב, ד), אברהם אבינו עמד בניסיון והלך מיד "כאשר דבר אליו ה'", ויצא לדרך, בהיותו מאמין באמונה פשוטה, אלא ש"וילך אתו לוט", זה לעומת זה, כנגד האמונה הגדולה שהיה לאברהם אבינו, עמד לוט, והכניס בליבו קושיות וספקות, כי לוט בגמטרי' מ"ה, מה הכוונה, לעורר ספיקות וקושיות באמונה, ומבאר הרה"ק ה"ב ע"ה רבי אברהם דוב מאוויזיש ז"ע שאברהם אבינו התחזק מיד באמונה ובטחון וכך עמד בניסיון, וזה מרומם בפסוק "ואברהם בן חמש שנה ושבעים שנה בצאתו מחרן", כי חמש ושבעים בגימטרי' בטחון, לוט היה מעורר בו ספיקות, באמרו לו הנה אתה עוזב את ארצך ומולדתך ובית אביך, ואתה יוצא לדרך כשאינך יודע כלל לאן מועדות פניך, אך לעומתו הלך אברהם אבינו בבטחון בה' ובאמונתו הגדולה עמד בכלן, וזו היא האמונה שאברהם אבינו החזיר בכל העולם, והאמין בה', לשון התפעל, שהכניס אמונה חזקה בכל העולם.

(כת עין)

ביקש להצליח במלהמה בזכות קירוב אנשי דורו לאמונה בה'

וירק את הניכיו (יד יד) כתב הרה"ק רבי חיים מטשורנוביץ ז"ע בעת שיצא להלחם עם מלכים כה רבים ידע אברם אשר הוא זקוק לזכות הרה"ק, לכן 'זירק' הריק את כל הזכויות שלו, שהבין אשר בזכותם יכול להנצל ומצא זכות גדולה אשר יוכל לסמוך עליה, ומה היא, "את חניכיו", היינו שחינך אנשים וגשים הרבה, לאמונה בדי' והכניסן תחת כנפי השכינה.

(באר מים חיים)

הצדיקים משלימים מידותיהם אחד מהשני

ומלכי צדק מולך שלום הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון (ד' יד) פעם אחת נפגש רבינו הקדוש רבי מאירל מפרעמישלאן עם הגאון הצדיק רבי שלמה קלווער אמר לו הרבי ר' מאירל הנה כונת פסוק זה בא ללמד אותנו באם נפגשים שני צדיקים אחד עם השני צריך כל אחד ללמוד מחבירו מה פרס רב. וזה "ומלכי צדק" זה שם שהיה שר התורה, הוציא מאברם מדת לחם ויין, היינו מידת הכנסת אורחים שזו היתה מידתו של אברם, 'והוא' רצה לומר שאברם, הוציא משם מדת 'כהן לקל עליון' ללמוד תורה יומם ולילה, כי זאת היתה מדתו של שם.

(מרגניצא דר' מאיר)

העבודה שלא על מנת לקבל פרס גורמת שיקבל שכר בלי שום גבול

אל תירא אברם אנכי מוגן לך שכרך הרבה מאוד. (טו, א) כאשר האדם עובד את השי"ת על מנת לקבל פרס יש לשכר וגבול וקצבה, לאפוקי אם הוא עובד את השי"ת שלא על מנת לקבל פרס רק למען כבוד השם יתברך, אזי אין לשכרו גבול וקצבה, כי כמו שהשי"ת אין סוף כך לשכרו אין סוף. והנה אברם איבנו ע"ה עבד את השי"ת שלא על מנת לקבל פרס רק למען שם קדשו, וזהו: "אנכי מוגן לך", פירוש כיון שאנכי - בחנם - לך, כי תרגום של 'חנם' הוא 'מגן', ופירוש כיון שעיקר עבודתך הוא בחנם שלא ע"מ לקבל פרס רק למען שם קדשי, ועל כן 'שכרך הרבה מאוד' בלי שיעור וגבול.

(אהבת שלום - י"ז מר חשון תקפ"ו)

ברית כרותה לשפתיים

והנה דבר ה' אליך לאמר לא יירשך זה כי אם אשר יצא ממעריך הוא יירשך. (טו, ד) ביאר הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב כי הנה לכאורה תיבת "לאמר" מיותרת, אולם הכוונה היא כי דבורו של צדיק עושה רושם ומוכרח להתקיים, כמו שכתוב (איוב כב ב): "ותגור אומר ויקם", ולכן מיד כשאמר אברם איבנו (פסוק א): "והנה בן ביתי יורש אותי", שהוציא דבר רע מפיו, מיד היה 'דבר ה' אליו לאמר', אמור בבקשה: "לא יירשך זה", כדי לבטל דיבורו הראשון, שלא יתקיים ח"ו, ודיבורו של עכשיו יעשה רושם כדי שיצחק "אשר יצא ממעריך הוא יירשך".

(קדושת לוי)

חשיבות בני ישראל בשמים

ויוצא אותו החוצה ויאמר הבט נא השמימה וספור את הכוכבים אם תוכל לספור אותם ויאמר לו כה יהיה זרעך (טו, ה) הרה"ק בעל ה'דברי חיים' מצאנו ז"ע הסביר את הכתוב: שהמסתכל על הכוכבים, מלמטה הם נראים קטנים, אבל למעלה הם גדולים מאד. - וזהו ההבטחה שהבטיח הקב"ה לאברהם - "כה יהיה זרעך" - כל הינו עם ישראל אף שבארץ הם יכולים להיות להיתנה קטנים ושפלים, אבל למעלה בשמים כל אחד הוא בנו של הקב"ה ולמעלה הם חשובים וגדולים מאד...

אברהם רצה דוקא בנים שילכו בדרכיו

ויאמר אברם הן לי לא נתת זרע והנה בן ביתי יורש אותי: ויוצא אותו החוצה ויאמר וכו' וספור הכוכבים כה יהיה זרעך (טו ה) הפסוק הזה קשה להבין איך פקפק אברהם איבנו בהבטחת השי"ת שהבטיחו ואמר 'והיה זרעך כעפר הארץ' וידייק עוד כן מדוע לא אמר 'לא נתת לי זרע' רק 'לי לא נתת זרע' אלא הכוונה היא, כי איבנו אברהם ע"ה רצה בנים אשר ימלאו תפקידו לפרסם שמו יתברך בעולם והבטחת השי"ת היתה, שבניו יהיו כעפר הארץ, והבין אע"פ אשר זאת היא מדרגה פחותה, ולכן בצדק אמר אברהם 'הן לי לא נתת זרע' שלא הבטחת לי בנים מתאימים עבורי, וזה התכוון באמרו "לי" שאינו חפץ

בבנים סתם, כי אם באופן זה טוב היה לי אשר 'בן ביתי יהיה יורש אותי' והקב"ה הטוב הבין רצונו וחפצו, ולכן הוציאו החוצה ואמר לו "ספור הכוכבים כי כה יהי זרעך" ומה שהמשלתי בניך לעפר הוא לשבח, כאשר דרשו חז"ל "מה עפר מתברך במים כך זרעך מה עפר מכלה מתכות כך זרעך" אבל באמת יהיו במדרגת כוכבים. ויען דבר זה אינו בידו של הקב"ה כאמרו הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, ומסיים הכתוב שבכל זאת "והאמין בדי" ולכן ויחשוב זאת השי"ת לצדקה, שהפליא להצדיק.

(אור החיים)

מידת הרצון גוברת על מידת היכולת

הבט נא השמימה וספור הכוכבים (טו ה) הסביר הגד"ק רבי מאיר שפירא מלובלין ז"ע: הקב"ה רצה להראות לאברהם, למרות שידוע אתה מראש, כי לא תוכל לספור את הכוכבים, הרי אתה בכל זאת מביט השמימה ומנסה לספור, כלומר אברהם אינו מסרב לבצע את התפקיד הביתי אפשרי בטענה שאינו יכול לעשות, כיון שעז רצונו לקיים צו הבורא. לכתחילה הוא מנסה, אם אחר כך יתברר שאינו יכול בשום אופן לעשות זאת, רק אז יפרוש. על זה מוסיף ה' ואומר לו: "כה יהיה זרעך" - כלומר, גם בזרעך "לא ימדדו

לעטר הפטורה

השי"ת שכבר העולם אינו מסיר השגחתו גם במצבים הכי קשים

הפטרת לך לך פותחת בפסוקים: "למה תאמר יעקב ותדבר ישראל נסתרה דרכי מה' ומאלקי משפטי יעבור, הלא ידעת אם לא שמעת אלקי עולם ה' בורא קצות הארץ לא ייעף ולא ייגע אין הקר לתבונתו וגו', וקוי ה' יהלילו כח (ישעיה מ, כו-לא).

וביאר הרה"ק רבי ישראל ממשטרטקוב, הנה ישראל מתרעמים, מדוע נתנו לבחזים ולמשוסים, כמו ח"ו יעזבו על הטבע, ובא הנביא לחזקם, כי הגם שעפ"י הטבע צריכים ישראל להיות נשפלים, עכ"ז תרומ קרנם ויכניע אויביהם תחתם למען ידעו כל עמי הארץ כי הוא יוצר כל והמשגיח תמיד על העולם השפל ג"כ.

וזה יאמר הנביא "למה תאמר יעקב ותדבר ישראל נסתרה דרכי מה' כמו שכתב למערכת הטבע, חלילה זאת, כי גם כעת כמו אז אשר ה' ברא שמים וארץ, גם עתה לא עייף ויגע הוא, אלא משגיח גם כעת בכל גזירותיו, אך לכן השפיל אותך, למען הראות כי הגם שעפ"י הטבע הוא מהנמנע כי תקום שוב למדרגתך, עכ"ז תקום ותתנשא מהרה, ובוה יראה להעולם כי הוא המשגיח ומנהל העולם וע"ז 'וקוי ה' יהלילו כח', ע"ז יראו השגחת ה' תמיד.

(נגד ישראל)

את הרצון במידת היכולת, אלא את היכולת במידת הרצון. וכאשר יש רצון אמיתי, מתגלים בדרך כלל כוחות הנסתרים.

אברהם האמין שההשגות שקיבל באו בזכות הצדקה

והאמין בה' ויחשבה לו צדקה. (טו, ו) כשהשיג אברהם איבנו השגות גדולות בענין אמונה, התחיל מחמת ענוותנותו להתבונן איך זכה לאמונה כזאת, ויחשבה לו צדקה, ר"ל שחשב כי ע"י כח הצדקה שהיה עושה ומכניס אורחים, זכה לאמונה, כי צדקה תרומם גוי (משלי יד, לד) אפילו זה שהוא בבחינת גוי. (סידור העבודה, י"א חשון תרמ"ד)

אמונה גדולה מראיה מוחשית

סיפר הרה"ק בעל המקור ברוך מסערת וינוץ זיע"א: כי חותנו ביוז"ר הרה"ק מהר"ד מבעלזא זיע"א שאל פעם את אחד מבניו, לאור שהלך לפנות את הדלת בעת אמירת שפוך חמתך, על אודות ראיית אליהו הנביא וכו' לטוב, האם ראה אותו? אח"כ שאל אותו נתנו הרה"ק ר' יוחנן ה"ד: מקען טאקע? זעהן? (אפשר באמת לראות?) והשיב מהר"ד מבעלזא: יא יא מקען זעהן, אבער ווער עס זעט נישט, אבער ער גלייבט, איז דאס נאך אסאך אסאך העכער. (אכן כן, אפשר לראותו, אבל מי שאינו רואה אלא מאמין גרידא. הוא במדרגה גבוהה יותר.) והרה"ק מסערת הפליא מאד את תשובת חותנו הק', וחזר על כך רבות על ענין זה של האמונה, וציין שוב בהדגישו על המענה "אזא חכמה! אזא חכמה!". ושנין אז בדבריו בשער בת רבים על מה שפי' אח"כ בזה חותנו כ"ק מ"ן מהרה"ד את הפסוק 'והאמין בה' ויחשבה לו צדקה', כי למרות שהבניה הקב"ה את אברהם איבנו למעלה וראה הכל, אע"פ ויחשבונו לו צדקה ע"י האמונה שגדולה היא.

השכר על לימוד התורה

אנכי מוגן לך שכרך הרבה מאוד וגו'. (טו, יט) פירוש, ע"ד דאיתא בגמרא (סוטה כא) "מצוה בעידנא דעסיק בה מגינה ומצלא, תורה בין בעידנא דעסיק בה ובין בעידנא דלא עסיק בה מגינה ומצלא". ונמצא כשלומד תורה פעם אחת התורה מגינה עליו גם בשעה שאינו לומד, וכשלומד שוב אזי מגיע לו שכר בעד הלימוד הזה, כי מה שלמד כבר הוא מגין עליו ואינו צריך להלימוד השני להגן עליו. וזהו: "אנכי" רומז להתורה הקדושה (עי' שבת קה). הוא "מוגן לך" תמיד, ולכן "שכרך הרבה מאוד" כנ"ל, עבור כל לימוד ולימוד שמגיע לך שכר. (ניעם אילמ"ך)

הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים

לו ישמעאל יהיה לפניך ... ולישמעאל שמעתיך הנה ברכתי אותו והפריתי אותו (ו יז-יח) פירש ברש"י 'לפניך' ביראתך, ביקש איפוא אע"פ כי בנו ישמעאל שליך בדרך ד', אבל הרי אמרו חז"ל הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, שזאת אינו אפוא ביד ד' להבטיח, כי יש בחירה ביד האדם. לכן אמר ד' 'ולישמעאל שמעתיך', אבל רק בענינים גשמיים, ברכתי אותו והפריתי אותו, ויבן מה שבקשת עליו יראת שמים, זאת הוא רק בידו, ולא אוכל להבטיחך בענין זה כלום, כי בחירה בידו.

(דברי חיים)

המתין מלימול עצמו בכדי שלא יאבד הקשר עם בני דורו

ואברהם בן תשעים ותשע שנה בהמלו בשר ערלתו (יז, כד) איתא בגמרא (יומא כח, ב) קיים אברהם איבנו כל התורה כולה עד שלא ניתנה, והקשו הראשונים למה לא קיים גם כן מצות מילה תחלה? ומבאר הרה"ק בעל ה"תפארת שלמה" מראדומסק דהנה ידוע כי אברהם איבנו ע"ה היה מדת החסד, וזה היה מדתו להמשיך השפעות וחסדים לכל באי עולם בלי שום גבול, והנה כל זמן שלא מל את עצמו היה לו איזה השתתפות עם בני דורו, והיה יכול להוריק עליהם ברכה וחסד ומילה כי ענין קדושת המילה הוא כן כנפי השכינה, אכן כאשר בא בברית המילה אחר כך נתעלה ונסתלק לו למעלה מהם, ויראו מגשת אליו. על כן אברהם איבנו ע"ה בגדול טובו כי חפץ חסד הוא, הנה ידע זאת מתחלה כי ענין קדושת המילה הוא כדי שעל ידי זה יעלה במדרגה גבוהה ויבוא מדת החסד בבחינת גבול וצמצום, אשר לא כן היה דרכו מאז רק שהיה החסד לכל בלי שום צמצום, לכן נעטעב עם מצות מילה עד שיצטווה עליה מהשי"ת. וזה שאמרו במדרש רבה (בר"ד מה, ב) אמר אברהם עד שלא מלתי היו עוברים ושבים באים אלי, לקרב אותם תחת כנפי השכינה על ידי, ועכשיו אין לי עוד מדור והתקרבות עמהם. (תפארת שלמה)

אברהם אע"ה בהשתוקקותו לקיים מצות מילה נתלהב יותר מקיומה למעשה

ביאר הרה"ק המגיד מקונוץ מה שלא קיים אברהם איבנו ע"ה מצות מילה קודם שנצטווה, כי בודאי השיג את המצוה בדעתו רק שהיה רוצה לקיים את המצוה לאחר הציווי כדי שיהיה מצווה ועושה וגדול ממי שאינו מצווה (קידושין לא), וכשקיים מצות מילה בטרם הציווי אי אפשר לקיימה עוד, מה שאין כן שאר המצוות הגם שיצווה הברא ב"ה אח"כ אפשר לו לקיימם עוד. ונוכל לומר על קדושת איבנו אברהם הגם שלא קיים מצות מילה קודם הציווי, מ"מ לבו התלהב בקרבו בהשתוקקותו וכלות נפשו לומר מתי יבא לידי ואקיימנה. וזה ענין התשוקה הוא בהתלהבות יותר מאחר כך שבא לבחינת מעשה, כמו הגדולים הנראות עוממות ואש סתרים תבער בהם והם בוערים מאוד בלא ויכלו יגעו בהם, ונקרא יחוד נסתר בהצנע. (עבודת ישראל)

מעלת שבת פרשת לך לך

איתא בשם הרה"ק ה'חווה מלובלין' ז"ע, שבשבת פרשת לך לך מאיר אור גדול, עד כדי כך שמרגיש בשבת פ"ל לך הבלד מהימים שלפני כן כמו יתרון האור מן החושך, וזאת ענין כי בפרשיות הקדומות בראשית ונח קוראים לענין חטא פון אדם הראשון, מעשה קין, דור אנוש, דור המבול, דור הפלגה, דורות קשים, מאדם עד נח, מנח עד אברהם, דורות שהיו מבעטין ובאין לפני המקום, אך בפרשת לך לך שהיו אור, הוא האור של אברהם המקום, מי העיר ממוחצ צדק (ישעיה מא, ב), וע"י ההתעוררות שהיה לו להשי"ת האיר את העולם באור צדקות.

סגולות מלכים

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים
מתוך מופעל "סגולות מלכים" (תש"ב) הלא המזה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא
כשולחן הערך לסגולות מסודר לפי ימי וחודשי השנה דבר יום ביומו
מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקהל שטפנשט

סגולות פדיון שבויים

וישמע אברהם כי נשבה אחיו וירק את הניכיו (י"ד י"ד)

גם בני איש בכל דור ודור.

(אגרא דכלה)

עזרה לעני בעת דוחקו הוא כפדיון שבויים
ערך הצדקה הוא לפי מחסורו ודוחקו וצערו של המקבל, שהרי פסק הרמב"ם שפדיון שבויים קודם לפרנסת עניים, ואין מצוה רבה וגדולה כפדיון שבויים, וכעזרה"ד יעריך האדם הדוחק והצער של העני וירחם עליו כדי שירחמו עליו מן השמים, ולפי"ז ה"ג הערך בזמן הערך כגון בערבי ימים טובים, ואם ילד יולד לו ובנשואי בניו ובנותיו שאז ההוצאה מרובה והדוחק, ובפרט בנשואי הבנות הרי הוא כפדיון שבויים שהדוחק והצער הרבה שבאים לידי בזיון ואב ואם מר להם, עין במר בוכה והמרחם ירחמו עליו מן השמים.

(פלא יועץ ערך צדקה)

קיבוץ נדחי הפודה

על ידי פדיון שבויים נתקבץ נדחיו של הפודה.

(ספר המדות ערך פדיון שבויים אות ד)

סגולה להנצל מבית האסורים

מי שהוא רגיל להיות מוהל, או לספק צרכי סעודת ברית מילה של עני, על ידי זה נצול מבית האסורים.

(ספר המדות ערך פדיון שבויים אות ב)

פדיון שבויים מסוגל לבנים

השתדלות בפדיון שבויים מסוגל להולדה.

(ספר המדות ערך פדיון שבויים חלק שני אות ט)

גדולי הדור נכללים בו

מי שעוסק בפדיון שבויים, גדולי הדור נכללים בו על ידי זה.

(ספר המדות ערך פדיון שבויים חלק שני אות י)

בפדיון שבויים מעלה השכינה

פדיון שבויים הוא מצוה גדולה. וצדקה זו של פדיון שבויים גדול מכל הצדקות, כמבאר בשלחן ערוך, כי באמת כל הצדקות הם בבחינת פדיון שבויים, כי על ידי הצדקות מעלה כמה ניצוצות הקדושים מן השביה והגלות וכביכול, מעלה השכינה מהגלות וכנ"ל. ועל כן הוא בחינת פדיון שבויים. ועל כן כשיש פדיון שבויים ממש, דהינו שאחד מישראל שבי חס ושלוה, זהו עקר מצות הצדקה, כי כשישראל שבי הוא גלות השכינה ממש. ועל כן על ידי צדקה זו של פדיון שבויים הוא מעלה ביותר השכינה מהגלות והשביה וכביכול, שזהו עקר בחינת צדקה כנ"ל. ועל כן צדקה זו גדולה מן הכל.

(ליקוטי הלכות הלכות צדקה הלכה ב)

פדיון שבויים מצוה רבה
א"ל אביי מדתני רב שמואל בר יהודה אין פוסקין צדקה על היתומים אפילו לפדיון שבויים שמע מינה פדיון שבויים מצוה רבה היא, אמר ליה רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמור רבנן דפדיון שבויים מצוה רבה היא, א"ל דכתיב והיה כי יאמרו אליך אנה נצא ואמרת אליהם כה אמר ה' אשר למות למות ואשר לחרב לחרב ואשר לרעב לרעב ואשר לשבי לשבי, ואמר רבי יוחנן כל המאוחר בפסוק זה קשה מחבירו, חרב קשה ממות וכו', שבי קשה מכולם דכולהו איתנהו ביה (שהוא ביד העוכמ"ז לעשות בו כל חפצו אם למות, אם לחרב, אם לרעב, רש"י).

(מסכת בבא בתרא דף ה.)

פדיון שבויים קודם לפרנסת עניים

פדיון שבויים קודם לפרנסת עניים ולכסותם, ואין מצוה גדולה כמו פדיון שבויים שהשבוי עומד בסכנת חרב ורעב וערום, והמעלים עיניו מפדיונו עובר משום לא תאמץ את לבבך, ועל לא תעמוד על דם רעך, ועל לא ירדנו בפרך לעיניך, ובטל מצות פתוח תפתח את ידך, ומצות וחי אחיך עמך, ואהבת לרעך כמוך, והצל לקוחים למות, והרבה דברים כאלו, ואין לך מצוה רבה כפדיון שבויים.

(סמ"ג עשה קסב)

הנותן לצדקה ואומר למצוה רבה נותנים לפדיון שבויים

פדיון שבויים מצוה רבה היא. דאי לא תימא הכי מאי רבותא דפדיון שבויים דקאמר אפילו. ושמעין מינה דמאן דיהיב מידי לצדקה ואמר למהוי למצוה רבה יהיבין ליה לפדיון שבויים.

(יד רמ"ה בבא בתרא ה, ב)

לשנות צדקה לפדיון שבויים

פדיון שבויים קודם לפרנסת עניים ולכסותן, ואין מצוה גדולה כפדיון שבויים, הילכך לכל דבר מצוה שגבו מעות בשבילו יכולין לשנותן לפדיון שבויים, ואפי' אם גבו לצורך בנין בית הכנסת, ואפי' אם קנו העצים והאבנים והקצום לצורך הבנין שאסור למוכרו בשביל מצוה אחרת מותר למוכרו לצורך פדיון השבויים, אבל אם בנאוה כבר לא ימכרו אותם.

(טור י"ד סימן רנב)

סגולה להוציא אדם מתפיסה

סגולה להוציא אדם מתפיסה תוך ט' ימים, ילך לשוק ויקנה מראה אחת בלי שום דיבור כלל, כלומר שיתן לו כל מה שישאל מאתו בפעם ראשונה, ויוליכנה אל הנתפס בלי דיבור, והנתפס יראה במראה וישימהו תוך שוק הימין, ותראה נפלאות, ואומרים שזה דבר מנוסה.

(ספר ימלט נפשו סימן כט אות א)

פדיון שבויים ביום הילולת הרה"ק מסאסוב שהתעסק בפדיון שבויים כל ימיו / סיפור

מרן אדמו"ר הראשון הרה"ק רבי יצחק מבוהוש ז"ע שמע ריקודים ושמחה גדולה בהיכל הקלוז' ביום ד' שבט, וסיפר לקהל השמחים כשמעתי הריקודים תמהתי מאד לשמחה זו מה היא עושה, מנין ירדה היום כוז שמחה לעולם עד שנזכרתי שהיום ד' שבט יום ההילולא של הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב ז"ע. וביום זה באמת יורד שפע של שמחה גדולה בכל העולמות.
אחר שהרה"ק רבי משה לייב מסאסוב ז"ע נתבקש לפמליא של מעלה, כידוע כל צדיק וצדיק בדרכו לגן עדן צריך לעבור דרך הגיהנום וכשהעבירו את הרה"ק מסאסוב בגיהנום הוא נעצר בדרכו ואמר שיותר איננו ממשיך ושאלו מה רצונו והשיב שכל ימי חייו היתה דרכו שספק במס"נ כמצות פדיון שבויים וכאן שכשהוא רואה אלפים ורבבות מאחינו בני"ר ר"ל נתונים בשביה הכי גדולה שיכולה להיות איננו ממשיך רק אם יתנו לו שיוציא איתו את כל הנשמות הנמצאות כאן. מיד נעשה רעש גדול בכי"ד של מעלה מה לעשות. מצד אחד איך אפשר לפטור מדינה של גיהנום את כל החייבים בה, מצד שני בעולם האמת איך אפשר להשאיר שם את הרה"ק מסאסוב, עד שפסק הבי"ד של מעלה שיענינו במעשיו של הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב אם היה פעם שהתחיל במצות פדיון שבויים ולא גמרה חייב גם עכשיו לוותר ולצאת מהגיהנום לבדו אך אם לא היה שהתחיל בפדיון שבויים ולא גמרה חייבים לתת לו דרישתו, וכך עשו. ומצאו שלא קרה שהרה"ק מסאסוב התחיל בפדיון שבויים ולא גמרה.
וסיים כ"ק אדמו"ר הראשון מבוהוש ז"ע וכמו שלוקחים מטאטא ומכבדים את הבית כך עשה הרה"ק הנורא רבינו ר' משה לייב מסאסוב ז"ע בגיהנום ולא השאיר שם אפי' צפורן של ישראל ולכן מאז ולדורות ביום ההילולא דיליה ד' שבט נמשך שפע שמחה גדולה בכל העולמות.

(הרה"ק ה'כנסת מרדכי" מסאדיגורא היה מספר את סיפור זה ששמעו מהאדמו"ר הרה"ק ר' חיים מאנטונויא ששמע ממעל המעטה) וכן סיפרו הרה"ק רבי דוד משה מקרעטשניף זצ"ל בספר ארבע ארזים, ובכתבי חסידים הראשונים מובא מעשה זה מהרה"ק מוהר"י מרדכי" זע"א)

להעלות מחשבות זרות הוא ענין פדיון שבויים

כתבו רבותינו תלמידי הבעש"ט זצלה"ה דבבא לאדם מחשבה זרה בעת התפילה ועבודה וכיוצא, אזי יראה להעלותה לשורשה, דהיינו אם המחשבה מאיזה אהבה בעולם, יעלנה לעולם אהבה, כאשר המיר ימירנה באהבת הבורא ית', וכיוצא בשאר המדות. והנה כתבו שלא ידחה האדם המחשבה ממחשבתו לגמרי, רק יעלנה כי זה דמיון פדיון שבויים מצוה רבה, כי אותן האותיות הם שבויים בידי הסי"א, ובאים אל האדם לפדותם מיד צר ולהושיבם לבית אביהם, ואותן האותיות הם ניצוצין שנפלו בשבירת הכלים במעשה בראשית, וכן אותם שנפלו בעוה"ר בכל עת על ידי בני אדם

עומק הבאר

עיונים בפרשת השבוע
מחרה"ג יהודה שלפוברסקי שליט"א
מרבני לומדי בית מדרשינו ב"ב

ואנרכה מברכך ומקללך אאור (י"ב, ג)

א) תפקיד האדם לשים רסן לפיו

נכתוב בעזה"י כאן כמה פרטים בענין הלאו דאורייתא שלא לקלל אדם מישראל, בפרט שזה אחד מהדברים שצריכים חזוק בדורנו, שרבו המחלוקות בעזה"י ועלולים ליכשל בזה ח"ו. והעיקר שצריך לדעת שהפה של האדם ודיבורו אי"ו הפקר, ולא כל מה שיעלה על רוחו מתוך כעס וכו' [ואפי"ו אם זה "לשם שמים"] הוא יכול לדבר, וכיון שאין מספיק יודעים עד היכן הדברים מגיעים, גם מהפן ההלכתי וגם מהפן המוסרי וההשקפתי, לכן הרוצה לשמור את נפשו ונפש כל ישראל יתעורר על הענין הזה, ויתבונן ויחפש בדברי חז"ל והראשו' והאחרו' עד גדולי דורנו יבלחט"א איך התייחסו לזה בחומרה, כדי שיהיה לו ה'צוגאנג' [הגישא] הנכונה לענין זה, וישמור פיו ולשונו ועי"ז ישמור מצרות נפשו.

[הדברים דלהלן לוקטו מתוך הרבה מ"מ, מתוכם הספר הנפלא 'ברית כרותה לשפתים' - הגברת התודעה על ההשפעה של הדיבור, (מהרב דגני כהן שליט"א דומ"ץ שכ"ו בקעה ירושת"ו), וכן מהספר הנפלא 'שערי אברהם' שהוא בחל"ב ב"א לחיבור בשפה ברורה ובהירה מהרב יעקב ברונפמן שליט"א מגדולי הת"ח דב"ב, וכן מתוך 'אוצר עיונים' מתיבתא עוז והדר (סנהדרין מערכה ל"ח) ועוד, ויש ספר 'הקללה לברכה' מהגר"מ גרוס שליט"א על ה'ל' קללות, ואינו תח"פ].

יש נושא גדול בראשונים שכבר מתחיל בסתירות בגמ' מהיכן לומדים את הלאו של מקלל כל אדם, ולא נעסוק בזה כעת, וכן לא נאריך בענין כמה לאיים עובר המקלל אדם מישראל או דיין או נשיא או את אביו, וכמו"כ יש נושא אם רק המקלל בשם או בכינוי עובר או אפי"ו בלא זה, וגם בזה לא נאריך, בפרט דלהלכה קי"ל [שו"ע ח"מ סי' כ"ב ס"ב] דגם המקלל בלא שם ובלא כינוי עובר בלאו דאורייתא, כמבואר בב"י שם דהאיסור מה"ת ע"ש.

ב) אין שיעור לקללה, וקללה בנתב ובמחשבה

הקיצושו"ע (כ"ל ו' אות ג) כ' שרבים יאמרו בעת כעסם אל אדם שציערם "ה' יעניש אותי", ולא ישיתו על ליבם שעברו בזה על לאו דאורייתא. והיינו שכל ביטוי במילים של רצון שפלוני יעניש או יארע לו רעה, נכלל באיסור קללה, והגר"ם ברונפמן הג"ל שמע מהגר"ח קנייבסקי שאין שיעור באיסור קללה, וכל קללה על כל דבר קטן כגדול הרי הוא בכלל האיסור, וזה מבוסס על דברי החזו"א (סנה' ס"ב סק"ג) שמביא הרבה דוגמאות של קללות, וא' מהם הוא בממונו ע"ש, ולכא"ו מסתבר כן דמהכ"ת לעשות חילוקים ולומר מה נחשב קללה שאסורה, דלכא"ו כל דבר שגורם רע הוא בכלל זה, וצריך בירור.

ניתן דוגמא קטנה מיני אלף, תלמידים בשיעור רוצים יום א' שלא יהיה שיעור, ואומרים הלואי שהמלמד היום לא ירגיש טוב, [או שהוא יאחר את האוטובוס ויאלץ להשאר בביתו בצער וכו' וכדו'], זה איסור קללה דאורייתא.

עוד כ' בשערי אברהם בשם הגר"ח"ק דקללה במחשבה אינה מוזיקה, [ושאני בלעם שחוק במחשבתו ע"ש מדוע], ואף אם זה כן מוזיק, מ"מ כ' המהרש"א (פוסה מ"ז: ד"ה ויראם) שאין בזה איסור קללה. והנה באמת ענין קללה במחשבה שייך לכל אדם, שהרי זה ענין עין הרע, שחושב רע על השני, ועי"ז מוזיק לו, ויש כמה אופנים של קללה"י [ב"ק סי' מ"ה אות ד] משכב"ז.

קללה בכתב, נקטו הגרע"א (מהדור"ס סי' ל"ב) והמנח"ם (ס"ט, י) שעובר, וא"כ אם כותבים במכתב או במודעה או בפשקוויל" או בעיתון וכו' וכו' לשון של קללה על מישהו, זה יכול להיות איסור דאורייתא של קללה, והדברים נוראים. [ויתכן שמי שקורא את זה מגדיל את האיסור של הכותב].

ג) בטעם איסור קללה

והנה נחלקו הראשונים ביסוד איסור קללה, אם יסוד האיסור הוא משום השחתת המידות של המקלל, או שזה משום הנוק והצער שיגיע למקולל.

ההרמב"ם בסה"מ (ל"ח סי"ז) כ' שמה שאסור לקלל גם

חרש שלא שומע הקללה ולא מצטער ממנה, הוא משום שהתורה לא הקפידה באיסור קללה בענין המקולל בלבד, אלא הקפידה גם על ענין המקלל שהזהירה שלא יניע נפשו אל הנקמה ולא ירגילה לכעוס עכ"ד. מבואר בדבריו שיש כאן גם ענין של השחתת המדות של המקלל, [ולכך גם בחרש אסור], ובתומים (כ"ז: ד) אף כ' יותר מזה, שזה כל הטעם של האיסור, וכן באגרות משה (אר"ח ג', ע"ח ד"ה ולכן אמרנו), והנה מה שכתבו שלא יתכן שהוא משום הנוק שיגרם למקולל הרי קללת חנם לא תבא וכו', אף דמצינו בהרבה מקומות שזה מוזיק, מ"מ צ"ל דכונתם להקשות דכו"ס כיון דיש פעמים שזה לא מוזיק [כבסנה' מ"ט. ר"ה תהא] לכן ל"ש לומר דמשום זה הוא הלאו. אכן במה שמינינו שאסור לאדם לקלל את עצמו, בזה ודאי ל"ש לומר הטעם משום השחתת מדותיו, ובכעצ"ל דהוא אסור משום שהוא מוזיק לעצמו, וכמו שאסור לאדם לחבול בעצמו.

ובס' שערי אברהם כ' נפ"מ דלפי הרמב"ם שאיסור קללה הוא משום השחתת המדות, א"כ אם אין כונתו בדיבורו להזיק כלל, ורק אמר כן דרך גערה או דרך שחוק לא יהיה בזה איסור קללה, אכן למעשה אין להקל בזה כיון דהרבה סוכרים דהאיסור קללה הוא לא [רק] מחמת השחתת המידות של המקלל אלא משום הנוק שזה גורם למקולל. והנה לפי השיטות דזה משום שמבזה את המקולל, א"כ לכא"ו זה תלוי אם הוא מתבוה עי"ז או לא. נעצור כאן באמצע ענין זה, ועוד חזון למועד להמשיך בזה בעזה"י.

ד) מקורות לכת הדיבור העצום

כתיב בפרשתינו ואתה תבא אל אבותיך בשלום (ט"ז, ט"ח).

ובגמ' בשיליה ברכות (ט"ז) ואמר ר' אבין הלוי הנפטר מתברו אל יאמר לו לך בשלום אלא לך לשלום שהרי יתרו שא"ל למשה לך לשלום עלה והצליח, דוד שא"ל לאבשלום לך בשלום הלך ונתלה, וא"ר אבין הלוי הנפטר מן המת אל יאמר לו לך לשלום אלא לך בשלום שנא' ואתה תבא אל אבותיך בשלום ע"כ הגמ'. והיינו דממה שא"ל הקב"ה לאברהם אבינו בפרשתינו ואתה תבא אל אבותיך בשלום תיקרב בשיבה טובה, אנתנו לומדים שהלשון "בשלום" מדבר על האדם בדרכו האחרונה.

וחילוק זה הובא להלכה ברמב"ם (אבל ד' ד) ובב"י (יד"ד שע"ז) בשם הכל בו, שהמלווין את המת ר"ל יאמרו לו לך בשלום.

ובשו"ע הל' תפילת הדרך (סי' ק"י ס"ד) מביא את נוסח תפילת הדרך שתולכינו "לשלום", והמג"א כ' ע"פ הגמ' הנ"ל שאדם לא יאמר לחבירו לך בשלום אלא לשלום, וכך גם בתפילת הדרך צ"ל שתולכינו לשלום.

וחזינו כמה חשוב לדקדק ולהזהר בלשון, כי אפילו אות אחת יכולה לשנות את משמעות הדברים ויכולה להפוך ברכה לקללה, ח"ו, והנפ"מ הוא חיים ומות, כדחזינו במעשים הנ"ל שהביאה הגמ'. ויש מקור מפרשתינו שהלשון "בשלום" זה לשון שאומרים על הדרך למיתה או לקבר.

עוד מקור בפרשתנו מצינו לענין הזהירות בדיבור ובלשון, וכמה כחו של דיבור אחד: איתא בגמ' (ר"ה ט"ז) א"ר יצחק ג' דברים מזכירין עונותיו של אדם והדבר הג' זה המוסר דין לשמים על חבירו, דא"ר אבין כל המוסר דין על חבירו הוא נענש על עבירותיו תחילה כמו שבא על שרה ותאמר שרי אל אברם תמשי עליך וגו' ישפוט ה' ביני וביניך, ונאמר ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה, הרי שהקדימה שרה למות זמן רב קודם אברהם, ומדוע מפני שהיא מסרה דין על אברהם, וכן הוא בגמ' ב"ק (צ"ג) ע"ש דהיינו דוקא כשיש ביד"ד למטה, ובשו"ע (ח"מ ת"כ"ב א) מבואר ש"א שאפי"ו אם אין ביד"ד למטה אסור אא"כ הודיעו תחילה, ובב"ר (מ"ה, ה) מבואר שהיתה אמורה למות בשנה אחת איתו, ובגלל שמסרה דינה לשמים נגד אברהם הקדימה למות שלשים ושמונה שנים קודם זמנה. וע"ש בפ"י מהרז"ו,

ובבעל הטורים ר"פ חיי שרה.

והנה בגמ' (ברכות נ"ה) מבואר דמואברכה מברכך לומדים שכ"א שמברך את חבירו מתברך. ובפלא יועץ (ערך קללה) כ' דמזה נשמע שהמקלל לישראל יואר דכתיב "ומקללך אאור" והוסיף ע"ז הפלא יועץ: הנה כ' כן יזהר וישמר האיש, ויזהיר את אשתו ואת כל הסרים למשמעתו, שלא תשמע קללה מפייהם, רק ברכות לראש כל, ובה יצו ה' איתם את הברכה עכ"ל, עוד כ' שם הפלא יועץ דברים נוראים: שגם המקלל וגם המקולל חולקים בתוצאת הקללה, שאם היא קללת חנם, בלי אשמה זה חוזר למקלל, וכ' בס' חסידים (סע"ז) דלפעמים גם אם הקללות הם לא על חנם, חוזרות להמקלל, שכן מצינו שכל הקללות שקילל דוד את יואב נתקיימו בזרעו של דוד (סנה' מ"ח). ואם יתקיימו הקללות על המקולל, המקלל עתיד ליתן את הדין, שגורם שחבירו יענש ע"י ורעה תבא עליו ע"י. [ע"י בגמ' (שבת קמ"ט) כל מי שחבירו נענש על ידו אין מנסיין אותו במחיצתו של הקב"ה מנלו וכו'].

ממשיך הפלא יועץ: ולפעמים הקללות מתקיימות אפילו מפי איש הדיוס וקל, וכמאחז"ל לעולם אל תהי קללת הדיוס קלה בעיניך, שהרי אבימלך קילל לשרה ונתקיים בורעה (מגילה ט"ז), והכל לפי השעה והרגע ויכול להתקיים הברכה והקללה, יש עת רצון ורגע באפו. הנה כי כן לגבר טוב עין הוא יברך (משלי כ"ב, ט) ויהפוך את הקללה לברכה, כששומע קול מקללים הוא יענה לא כן יהיה, אלא גם ברוך יהיה, אולי יש תקווה שלא תאונה רעה וכו' וכו'. ואח"כ כ' הפלא יועץ דגם אם הקללה לא תתקיים משום זכות תולה, אבל משום זה יבכו לו מזכותיו, ונמצא אוכל זכותיו תמיד. עוד כ' שיש אנשין ששומעים חומר הענין ולבבם יכאב, אבל אין מניחין מנהגם הרע כי יאמרו לא נכל להתאפק ולעזוב מנהגנו, כי כן הורגל הלשון וכו', אבל באמת זה שקר כי כל אשר יחפץ יעשה אם ירצה, מעט מעט יעזוב דרכו ע"י נדרים וקנסות, לו יחליפנו וימיר אותו, ואם רוצה לשכך רוגונו, יאמר בכעסו כמנהג איזה נשים כשרות שאומרות: "רעה לא תבא עליך, רעה תבא על האיובים ימח שמו וזכרו של עמלק" וכדו', ואח"כ הוסיף הפלא יועץ שעדיף כבר להכות מאשר לקלל, שכן ממכות לא ימות משא"כ מקללה יוכל למות. עוד כ' דקללה זה לאו בתורה "לא תקלל חרש" [אם זה שלב"פ] ע"ש עוד בכל דבריו.

הנה מש"כ הפלא יועץ בגודל חומרת המקלל, הנה בגמ' (בסנה' מ"ט) הפליגו לאמר "תהא לוטה ולא תהא לאטה" דהיינו תהא מקולל ולא תהא מקלל, וכ' רש"י הטעם משום שסוף קללת חנם לחזור אל המקלל, ובחידושי אגדות שם למהר"ל ביאר דהוא משום שזה כמו שהזורק אבן אל קיר, זה חוזר על הזורק, כך המקלל בחינם, זה כמו חץ שאם הוא לא נכנס בשני הוא חוזר אליו. ובה ביאר משאחז"ל "החושד בכשרים לוקה בגופו" (שבת צ"ז) שכיון שזה לא הולך על הנחשד שהוא כשר, לכן זה חוזר למי שחשד. וכן מבארים בזה [אולי מהמהר"ל עצמו במקו"א] ענין "וישיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו" בעדים זוממים, שכיון שהם זממו על השני ודיברו בלשונם לאמר שהוא חייב מיתה וכו' הנה זה כמו חץ שזורק שחייב לפגוע, לכן צריך להחזיר את החץ אל הזוממים בעצמם.

ומש"כ שם הפלא יועץ עוד להזהיר ענין זה על נשים בפרט, שהם עלולות יותר להכשל בזה, כ"כ גם בכף החיים להגר"ח פלאג"ו (ט' כ) להזהיר את הנשים.

ויה"ר שהקב"ה יצור לשוננו מרע ונדבר רק דיבורים טובים לטוב לנו כל הימים.

משלחת מוסדות שטפנשט בהילולת הסבא קדישא מרוז'ין זיע"א בעיר סאדיגורה בהאי שתא - תשפ"ב

מראה כללי של אהל הרה"ק מרוז'ין וצאצאיו

מראה כללי של מצבות בחוככי בית העלמין בסאדיגורה

אהל הסב"ק ברקע מצבות בית העלמין אשר ביניהם נמצאת תעלומת קברו של הי"ד יהודה" אבד"ק סאדיגורה

'התגלית' שמצאנו בסיוור המחקר ברחבי בית העלמין בסא"ג, קבר בנו של קדושים, המאור הגדול, תמלול המצבה בתוך הכתבה

ערימת שברי המצבות שהוחזרו משבי העירייה ליד רב העיר הרב גליצנשטיין שהחזירם לבית העלמין בסאדיגורה

תפילת רבים נרגשת ביותר על ציון המצוינת של מרן רבינו הסבא קדישא, כאשר במהלך התפילה הוזכרו לברכה שמות המוני עמך בית ישראל אשר עשו את רבני המשלחת שליחים להזכירם לטובה ולברכה.

צוות חוקרי האגודה למקומות הקדושים ברומניה ניצל את השהות בבית העלמין סאדיגורה למפות את חלקות הקברים שנותרו ושרדו לפליטה, ולחפש את קברי גדולי החסידים וכן את קברו הנעלם של הגאון בעל הי"ד יהודה" אבד"ק סאדיגורה אשר בצוק העתים לא נודע איה מקומו, במהלך החיפוש אותרה מצבה בלתי ידועה ועליה הכתובת תקע"ח, פ, נט', צהלי רונני יושבת, ציון הלו כי כגול, בקרבך הרב המאונר, הגדול בנן של קדושים, כבוד מהו' שלמה, במוה"הושע העשיל, זצ"ל... ממש מול אהל הציון הקדוש, ולשמאלו מצבת זוגתו הרבנית גם על קברה תוארים מופלגים, לעת עתה אין לנו פרטים נוספים על אותו צדיק "המאור הגדול" הטמון באדמת קודש סאדיגורה. יצויין כי כמה מאות מטרים ממול האהל, לאחר קרחת גדולה בתוך בית העלמין, במרחק שלא נראה לעין ישנה חלקת קברים ענקית ובה כאלף מצבות, וזאת בנוסף לתגלית שבידי הרב גליצנשטיין שאיתר מאות מצבות שנשדדו מתוך בית העלמין אל הספרייה המקומית ובשנים האחרונות הושבו אל בית העלמין אך מחוסר תקציב לע"ע לא הצלחנו לתחקר ולתעד את מה שהם מכילים.

לאחר תפילת הרבים הנרגשת באהל הסבא קדישא ובניו זיע"א שבו רבני המשלחת למקום האכסניא בעיר טשרנוביץ ל"שבתא דריגלא" לרגל האי יומא קדישא "עיצומו של יום מכפר" באתרא דמר בעל ההילולא.

התפילות וסעודות השבת נערכו בבנין הקהילה היהודית בראשות השליח הרב מנחם מנדל גליצנשטיין יחד עם עשרות מחברי הקהילה אשר בכל ימות השנה זוכים להיות בבחינת "בני היכלו של הצדיק" בהיותם דרים בגליל מקום מנו"כ.

הרב גליצנשטיין העמיד את כל צרכי השבת בהרחבה גדולה ובהכנסת אורחים מופלאה, כל הדוברים שנשאו מדברותיהם העלו על נס את המסירות נפש להחזיק את היהדות במקום זה במשך כל ימות השנה.

בשבת מרוממת זו השתתף גם הרה"ח אלכסנדר ראסקין מביתר המכהן כשליח מטעם ארגון 'סט'ס' כוכבים מטעם נר לאלף לחבר העמים, אשר פועלים להעמקת הקשר בין הנוער היהודי ברחבי מדינות חבר העמים לבין הקהילות ומנהיגיהם, ועתה היתה לו ההזדמנות לעמוד מקורב אחר פעילות הקודש של השליח הרב גליצנשטיין המחבר ומגשר בין

לרגל הילולת הסב"ק מרנא רבי ישראל מרוז'ין זיע"א ובצל דעיכת המגיפה העולמית בעו"ה, החלו השיירות והדרכים להיות יותר מצויים ודרכי ציון שהיו אבולות בשנה שעברה מבלי באי מועד, מתחילים אט אט לשקוק חיי תפילה וישועה כבימים מקדם, משלחת של מוסדות שטפנשט בראשות הרה"ג אברהם יעקב סלמון שליט"א יחד עם משלחת חסידי בית רוז'ין מאנטווערפן בראשות הרה"צ אבד"ק שפיקוב שליט"א ערכו שבת מרוממת ומיוחדת בעיר טשרנוביץ שבאוקראינה הסמוכה למקום ציונו הקדוש של מרן הרה"ק מרוז'ין זיע"א, בהאי יומא דהילולא רבה קדישא ג' חשוון, שב"ק פרשת נח התשפ"ב, יחד עם המרא-דאתרא השליח לטשרנוביץ ולסדיגורה והגלילות הרה"ח מנחם מנדל גליצנשטיין שליט"א.

המשלחת המכובדת שמנתה למעלה ממנין יהודים פתחו את המסע בעיר יאס שב רומניה בתפילות בציון הרה"ק אדמו"ר הראשון משטפנשט זיע"א, כאשר בית ה"הכנסת אורחים" דשטפנשט בעיר יאס מעמיד את כל צרכי האורחים הרבים שפקדו את המקום במשך היממות שקדמו להילולא דצדיקיא, בבית העלמין נערכו תפילות בציון רבינו הרה"ק משטפנשט, כמו"כ חברי "האגודה למקומות הקדושים ברומניה" המשיכו בחיפושיהם אחרי מספר מצבות גדולי ישראל שמקום קברם עדיין לא נודע ובידי האגודה רק השערות ועדויות וקצוות חוטים היכן לחפש בתוך מרחבי בית העלמין העתיק והענקי ביאס.

בדרך מיאס לטשרנוביץ פקדו את בית העלמין בעיר "בוטושאן" שם טמונים הרה"ק ר' משה'לה מסוליצה ועוד משושלת בית "בוטושעטש" וכן ישנו בית עלמין עתיק בו קברו במשך תקופה מסוימת, ולדעת חלק מחוקרי האגודה למקומות הקדושים ברומניה יש סבירות שקברו של הגה"ק רבי משה אפרתי אבד"ק בוטושאן וחמיו של הרה"ק רבינו ישראל מרוז'ין נמצא בין המצבות החבויות בבית העלמין העתיק הזה אולם לא מצאנו לכך עדין כל אישוש, ועוד חזון למועד.

היות ובבית העלמין בבוטושאן נטמן אשתקד בתקופת הקורונה ידיד האגודה ופעיל נמרץ לטובת הבאים לפקוד את קברי הצדיקים ברומניה מר אבישי הלוי ע"ה ועתה נוצרה ההזדמנות הראשונה לפקוד את קברו ולקרוא פרקי תהילים ואמירת 'קל מלא רחמים' לעילוי נשמתו. משם המשיכו לבית העלמין העתיק בעיר "דורוהוי" בו טמונים כמה אהלי צדיקים קדושים מתלמידי הבעש"ט, מאמר מפורט אודות התגליות מעיר זו יובאו בעו"ה בהמשך.

בבוקרו של יום שישי ב' מרחשון התאספו ובאו כל משתתפי המסע מכל מקומות מושבותיהם בעיר סירט, היא עיר הגבול המפרידה בין רומניה לאוקראינה, והזמן גרמא הילולת הרה"ק המ'קור ברוך" מסערט-ויז'ניץ להתפלל בבית המדרש הגדול בעיר "סירט" [סערט] בו נשא בעל ההילולא את דרשותיו כרב העיר, מראה בית הכנסת מעורר פלצות, חרב ושמש וניכר כי כבר עשרות שנים לא נישאו בו תפילות במנין, בצידי בית הכנסת עדין שאריות ארבעת המינים בו השתמשו יהודי הקהילה מהיום אות וזכרון לקהילה יהודית שורשית ועתיקה שחי התורה והיהדות ובלבד בה בעוה ועתה חרבה ובזויה. מהעיר סירט עברנו את הגבול לעבר טשרנוביץ, יש לציין כי מבר הגבול עבר חלק למרות מלאי הטפסים והטפסים לקורונה שצריכים להציג בכל מעבר ומעבר, כפניא דמעלי שבתא נערכה

כל סוגי באי ביתו ומבקריו היכלו ומקורבם לאבינו שבשמים.

בשבת אחה"צ נערך מסע קידוש השם ברחובות טשרנוביץ, כאשר הרב גליצנשטיין יחד עם הקבוצה ורבני המשלחת בראשות רב המקום ערכו סיורי תפילה והתעוררות ברובע העתיק של העיר טשרנוביץ, ובמרכזו ברכוב ה'סינגוה' - רחוב בתי הכנסת, ובהם בתי הכנסת העתיקים והיסטוריים של הרה"ק האדמו"ר מביאן-טשרנוביץ, ובסמוך לו בית האדמו"ר הרה"ק מטשרנוביץ בו עדיין נראים

ברחובות העיר צ'רנוביץ בפניא דמעלי עיצומו של יום

תפילת רבים בציון בעל ההילולא מרוז"ן

סעודת ההילולא בצ'רנוביץ

יהודי העיר עם חברי המשלחת ורב העיר בריקוד 'עם ישראל חי' בסיום שבת ההודו שנערכה במקום

רב ערך שהותיר אחריו רושם בל ימחה ותחושות מעורבות על תפארת היהדות שהאירה טשרנוביץ בימים ההם וממתינים לגאולתם בארץ הקודש במהרה בימינו.

במוצאי שבת קודש נערכה שוב תפילת רבים בציון הקודש של מרנא ורבנא זיבנא קדישא מלך ישראל מרוז"ן זיע"א באמירת פרקי תהילים בהתעוררות ורגש רב, בתחושות של 'פתח לנו שער בעת נעילת שער' ובתחושה עילאית כי שעה זו היא שעת רצון לקבלת התפילות ולפעול ישועות בעבורנו ובעבור כל כלל ישראל ובעבור כל הפתקים והשמות והבקשות שהועברו מארץ הקודש ומרחבי העולם לציון המצויינת.

עדייות לתקופה רבת הפאר שהיתה ונמוגה, בשער הבנין בעל הגוון הירוק נראים סימני מזוזה, ובחזית הקומה העליונה של הבנין מתנוססת לתפארת המרפסת המפורסמת שפונה לאופק העיר באיאן, ומעליה היה רבינו הק' מביאן-טשרנוביץ צופה ומבטט לעבר עיר מכורתו בערגה ובכיסופין.

משם פנינו לבית מדרש 'שומרי שבת', בית מדרש הענק של הרה"ק ה'באר מים חיים' אשר בתחילה היה מעץ ואח"כ נבנה מאבן, בתוככי הבנין עוד ישנם עיטורים עתיקים של היכל בית הכנסת העתיק הקיים עד היום בשממונו, בית הרה"ק רבי אליעזר זוסיא מסקולען שם אסף אל ביתו את יתומי טרנסניסטריה וברח עימם לבוקרסט, בית מדרשו של הרה"ק רבי איתמר מנדבורנא, וכן קלוזי סאדיגורא [וי"א ויזניץ] בו כיהן האדמו"ר הרה"ק רבי שלום יוסף בן הרה"ק ה"אור ישראל" מסאדיגורא, ומשם המשכנו לבית מדרשו של המרא-דאתרא השליח הרב גליצנשטיין שהיה בית מדרש עתיק בשם 'ביהמ"ד טאובר'. סוור

המקומית שהיא נסמכת על זכרונות זקני המקום היא מספרת לנו שהציון הקדוש של רבינו ריבי שלום שכנא' הינו הקבר הראשון בתוככי האהל מצד ימין, יתר הקברים לא ברור מי הם, באשר ידוע כי ציון מחברתו בקודש הרבנית חוה הוא מחוץ לאהל הסבא קדישא מרוז"ן בסאדיגורא (כיום בתוככי האהל המחודש), וכן שני בניו רבי אברהם ורבי דובער שכפי הנראה גם טמונים בפראהבישט, בצאתנו מהאהל הקדוש בפראהבישט הבחנו בספסלים הפרוסים לאורך מדרגות הר בית העלמין, ונזכרנו בדבר הסגולה שנמסרה מהרה"ק מטשפנשט שאמר בשם זקינו הרה"ק מפראהבישט מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר בכל ליל ישישי מהרה"ק מפראהבישט ואם אין לו סיפור ממנו שידבר לפחות משולחנותיו ומהספסלים הקדושים שלו, האם לספסלים אלו התכוון הרה"ק ברמז כי יבואו יותר לציון קדשו ולבקש אותו כי ימשיך לפעול לישועתן של ישראל כבחיים חיותו, וישפיע שפע של פרנסה ועשירות כבחיים חיותו. זכות רבינו הקדוש תעמוד לנו ולכל הנזכרים על הציון הק' בדבר ישועה ורחמים גדולים וכל טוב וטוב.

עם שחר יצאנו בדרכנו לעיר הבעש"ט הקדוש ולבית העלמין העתיק הנוסף של מעז'בוז', ומשם לעיר פראהבישט שם עלינו להשתטח על ציון אבי בעל ההילולא מרוז"ן ה"ה הרה"ק רבי שלום מפראהבישט זיע"א להדליק את נר התמיד ולאמירת פרקי תהילים והעברת שמות לברכה מכל אלו ששלחו את שמותיהם להזכר ולהפקד בדבר ישועה ורחמים. במעלה ההר בפראהבישט נתנו אל ליבנו לחקור את זהות ארבעת הקברים המצויים בתוככי האהל, כאשר לדברי השומרת

אמירת ויתן לך, שני מימין נראה הרב אלכסנדר רסקין, יו"ר ארגון אור לגער לחבר העמים

אמירת קדיש ע"י מר חיים פוירשטיין ניצול הפוגרום ביאס בהיכל ציון הקודש של הרה"ק מטשפנשט בבית העלמין דיאס

תפילת מנחה בבית הכנסת אורחים ד'טשפנשט בעיר יאס

באר בשדה - שטפנשט

דרשת הרה"צ אב"ד שפיקוב שליט"א - רעזא דרעזין ג' חשוון תשפ"ב טשרנוביץ

אלו הדברים אמורים בכל יומא דהילולא, ובכל צדיק, ועל אחת כמה וכמה בג' חשוון, וביר"ד של זקני דער הייליגער רוז'נער זי"ע, מכיון שעל יום זה יצאו מפה קדוש פין דער זיידע דער אלטער רבי פון סאדיגער זי"ע דיבורים נוראים "עיצומו של יום מכפר", וא"כ ודאי שעלינו לשמוח ביום של מחילת עונות, וכמו דאי' בסוף יומא דבמוצאי יוה"כ"פ היתה בת קול יוצאת וכו', "לך אכול בשמחה לחמך כי כבר רצה א' את מעשיך", וחזינו דבמקום של מחילת עונות יש שמחה.

תפילת רבים בציון הצדיק מטשפנשט

בחיפוש אחר קברי קדושי וחכמי יאס

ואף דברור דאין דברי קודשו צריכים חיזוק ח"ו, וניציבים וקיימים לעולמי עד, ואין מקרא יוצא מידי פשוטו במובן הפשוט של מילים אלו, אולם עכ"פ עלינו להתבונן מהי הבחינה של עיצומו של יום מכפר שרואים ביום גדול זה, האיך זה מכפר, ומה אנו צריכים לכאורה לעשות כדי לזכות לכפרה זו.

שחזור מצבה על ידי חוקרי האגודה למקומות הקדושים ברומניה

דודי כ"ק אדמו"ר מבוהוש שליט"א אמר לי פעם ביאור נפלא בענין זה, (ויסוד הדברים הובאו באביר יעקב) וזכיתי לומר ביאור זה בתוספת אמרים וראיות שהרחבתי בזה לכ"ק אדמו"ר מסאדיגורא העקבי אבירים וצ"ל, והסכים ושיבח ביאור זה.

שאנו מתאספים בצוותא לשמוח, ושותים לחיים ומדברים מהצדיק, ולא שמחים כ"א בביתו, זאת מכיון שאנו רוצים להתקשר בשורש נשמתו, ולהתעלות עמו מעט יותר מהיכן שכ"א נמצא עתה, וע"י שמתאחדים, ושותים לחיים, ומדברים מהצדיק, זוכים להתקשר בחלקו ובשורש נשמתו.

פתח לנו שער בעת נעילת שער כי פנה יום, עומדים כעת ברגעים האחרונים של היום הקדוש והנורא ג' חשוון, החל בשבת קודש, סמוך ונראה למקום שפעל והשרה קדושתו זקני הקדוש מרוז'ין זי"ע.

בספה"ק נתבאר, דביר"ד של צדיק מתעוררת יסוד עבודתו בחיים חיות, וכידוע צדיקי אותו דור ידעו שאת הבעלי עבירות הקשים שצריך לתקנם אלו שכבר נמצאים בדיוטא התחתונה שולחים לרוז'ין, ונספר רק שני עובדות בענין זה.

מצבת רבי יחיאל טירער מדורוהי

שער בית העלמין העתיק בבוטושאן

דער עלטער פעטער דער אלטער טשארטקאווער זי"ע שאל פעם, מהי הסעודה הנערכת ביומא דהילולא, הילולא הוא מלשון של שמחה, ולשמחה מה זו עושה, אדרבא עלינו להתענות ביום שנסתלק צדיק כמו שנפסק בשו"ע גבי יום שמת בו אביו או רבו, ואצל החסידים לא די שאין מתענים, אלא אף מוסיפים במשתה ושמחה, ושתית לחיים, היתכן.

רק הביאור הוא, דהצדיק ביום השנה להסתלקותו, מתעלה למדור גבוה יותר מהיכן שהיה עד עתה, ואנו שמחים בשמחתו. ומה

רה"צ אברהם אביש ריבנוביץ בציון זקנו הרה"ק רבי משה מסוליצה אשר נטמן בבוטושאן

על קברו של מר אבישי הלוי ז"ל פעיל נמרץ באגודה למקומות הקדושים ברומניה

עם שומר בית העלמין דבוטושאן מר מיכאל יורדקי

היה יהודי ברוסיה, סוחר, שבנו לא אבא לשבת וללמוד ובבחרותו יצא למסחר, וכנראה שחבריו לעבודה לא היו מהל"ו של אותו דור, והבחור הדרדר מטה מטה, הוריו לא ידעו בדיוק באיזה מדריגה נחותה כבר נמצא בנם, עד... שפעם בליל הסדר הוציא הבן לחם מחיקו ואכלו לעיני הוריו רח"ל, האב שהיה יהודי חסיד ירא ושלם הרגיש שבנו זה מורידו ביגון שאולה, ולכן נסע מיד אחרי פסח לרבו המהר"ש מליובאוויטש זי"ע, ותינה לפניו בקול בוכים את צערו ויגונו, המהר"ש אמר לו בנך נמצא כבר ככזו דיוטא התחתונה שאני איני יכול כבר להושיע, החל האב לצעוק בכבי, רבי, אם הרבי לא יכול לעזור לי מי כן יכול להושיעני, ענה לו המהר"ש במקום אחד יכול הינך להושיע, קח את בנך וסעו לרוז'ינער, שאל האב מילא אני יכול לנסוע לרוז'ין, אך בני לא ירצה לבא עמי היאך אוכל לקחתו, ייעץ לו המהר"ש תאמר לבנך שישנו ברוז'ין סוחר גדול והינך רוצה לקנות ממנו סחורה ואתה מעוניין שאף הוא יבא לעזור לך להתמקח על המחיר, וכן הוה הבן הסכים לנסוע. כשהגיעו על יד מעון קודש של הרוז'ינער אמר האב לבן אתה תישאר לעמוד לעמוד בחדר החיצון ואני יכנס לראות מה יש לסוחר להציע וכשנדבר על המחיר אקרא לך לעזור לי, הבן נשאר בחוץ והתבונן בהשתאות על הפאר וההדר של ארמונו של אותו "סוחר" ולבו נתמלא בגאווה שלאביו יש קשרי מסחר עם גבירים גדולים והאב האומלל נכנס לזק' הרוז'ינער זי"ע ובקול בוכים תינה לפניו את צערו, והרוז'ינער בקש לקרוא לבנו לחדר, כשנכנס הבחור לחדר וראה את פניו המאירים של הרוז'ינער הבין שהוליקוהו שולל ולא על דיני ממונות מדובר כאן אלא על דיני נפשות, וביקש לברוח מהחדר, אולם אז תקע בו הרוז'ינער מבט חד והבחור נתמלא בפחד ולא יכל להזיז את רגליו, על כתלי חדרו הק' של הרוז'ינער היו תלויים מראות [שפיגעלעך] רבות, וביקש הרוז'ינער מהנער שיסתכל במראה, ואז החל הנער לראות כמו סרט נע את כל מהלך חייו, את העין רואה שכ"א יראה בכי"ד של מעלה, החל מילדותו הטהורה, איך שהתחיל הוא לרדת מדחי לדחי, והנער מרב בושה מצד אחד ומחרטה וגועל על מעשיו הנלוזים מצד שני נפל על הארץ ופרץ בכבי, ותוך כדי בכי החל להקיא ללא הפסקה עד שכבר הקיא דם, והחל לזעוק ר-ב-י, הראני דרך...!

וישנו מעשה נוסף, שהיה מספר כ"ק זקיני זי"ע, ששמעו מדודו הרה"ק רבי שלום מוואסלוי זי"ע, שפעם נפגשו הרוז'ינער עם דודו זק"ק דער טשערנאבלער מגיד זי"ע, וציבור גדול של יהודים התאסף לחוות בנועם זיווה ולהושע אצלם, וכדי לקצר את הזמן הוחלט שיקבלו ביחד את הציבור, וכ"א נכנס עם שני קוויטלעך ופדיון אחד שהונח בין שני הצדיקים, ולאחר שעברו כולם חלקו ביניהם את הפדיונות, וכשסיימו לחלק נשאר קערבי"ל אחד על השולחן, ולקח הרוז'ינער את המטבע ונתנה לדודו באומרו הדוד יותר מבוגר, לקח הטשערנאבלער את המטבע, ואמר תקחו זאת אתם כי תיקון נשמתו של בנות מטבע זו קשה מירי, והניחו בחזרה על השולחן, ואז נטל הרוז'ינער את המטבע והכניסו לחיקו - דהיינו קיבל על עצמו את תיקון נשמתו של אותו יהודי.

ואולי אפשר לבאר דרך התיקון, במה שהרוז'ינער זי"ע אמר פעם בעצמו, "שובה ישראל עד ה"א כי כשלת בעוניך" מיינ"ט מען מיר, מהיכן היו לרוז'ינער עוונות. וביאר, דמכיון דבמסירות נפשו לכלל קיבל על עצמו את עוונותיהם של הרוצים לשוב. כשהיה רצה להתקרב להש"ת, אך סאת עוונותיו מנעו זאת ממנו, קיבל הסי"ק על עצמו את עוונותיו של אותו יהודי, ולכן שובה ישראל.

וא"כ זהו הביאור "עיצומו של יום מכפר", דבימא דהילולא מתעורר יסוד עבודתו של הצדיק בחיים

חיותו, ולכן לאלו הרוצים להיטהר ביום זה, יכולים הם לפתוח פרק חדש דעוונותיהם יכולים להיתקן ע"י עבודת הצדיק.

ובס"ד מצאתי אסמכתא לזה בספה"ק תפארת שלמה, בפתיחה לחלק המועדים אומר התפארת שלמה, כתיב "וילך משה" וא"י בזה"ק ע"ז "איתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא", ובפשטות לומדים הספה"ק דבנשמת צדיק שבכל דור ישנו מניצוץ נשמתו של משה רבינו, אך התפארת שלמה לומד פשט אחר, משה רבינו היה רועה נאמן של כלל ישראל במדבר מ' שנה, מה עשה במ' שנים אלו, כשמעינים בתוך"ק רואים שמשה היה מרצה את השי"ת ומכפר על עוונותיהם של דור המדבר.

שואל התפארת שלמה קושיא חזקה, כידוע לפני שאדם חוטא ח"ו בידו הבחירה, ואין יכולה רוח"ק לדעת מה תהיה בחירתו כיון דאז כבר לא תהיה בחירה דהכל ידוע מראש, וא"כ האיך יכל משה רבינו לומר לכלל ישראל "כי ידעתי כי השחת תשחיתון אחרי מותי", הרועה הנאמן של כלל ישראל נטל לכאורה ברוח קודשו את הבחירה מכלל ישראל, היתכן ?

אלא מבאר התפארת שלמה, משה רבינו אמר לכלל ישראל, באם אחרי מותי השחת תשחיתון ח"ו, כי ידעתי משה אני אדע מזה. למה צריך משה רבינו לדעת אם יהודי חוטא, הרי הוא עתה כבר במתיבתא דרקיעא ונהנה מזיו השכינה ומה הנפק"מ בעבורו הנעשה בעלמא דשיקרא, רק זהו איתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, משה רבינו מהימנא מה כאן עומד ומשמש אף שם עומד ומשמש, משה רבינו ממשיך בפעלו בחיי חיותו גם עתה, וכשהיה חוטא כלפי השי"ת מנסה משה רבינו לרצותו, וליפר בעבורו.

וחזינו מדבריו הק', את אותו היסוד, הצדיק בעלמא דקשוט ממשיך בעבודתו מחיים חיותו, ולכן נהירים דברי קודשו של זק' הק' מסאדיגורא זי"ע "עיצומו של יום מכפר", דזו היתה עבודתו בחיים חיותו. וכן שמעתי פעם מכ"ק אדמו"ר מבעלזא שליט"א, שבבעלזא אצל הרה"ק מהר"ד זי"ע היה איזה שמש מוטל גיהנום היה כינויו, כי היה טרוד תמיד בכל יום אם הגהינום פתוח או סגור, ופעם אמר לו הרה"ק מהר"ד, שבחודש תשרי סגור הגהינום עד אחר ג' חשון, שרק אז מסתיים ירח האיתנים.

אך לולי דמיסתפינא הייתי אומר, דכדי לזכות לכן צריך איזה שהיא הכנה, דאף הרוז'ינער היה מתקן את אלו שכבר הכירו שצריכים הם תיקון.

ושמעתי אומרים בשם צדיקים, וי"א זאת בשם הרה"ק מבעלזא זי"ע, שכידוע חתן ביום חופתו מוחלין לו על כל עוונותיו, אולם חתן שלמחרת החתונה כבר מאחר את הזמן התפילה, חוזרים עוונותיו. ומהו הביאור בזה, רק אפ"ל שהיית ולא היה כאן תשובה, אלא מאחר והוא נתעלה לדרגת אדם השלם, נותנים לו הזדמנות לפתוח דף חדש, ולכן לפחות השורה הראשונה של הדף

החדש צריכה להיות נקיה כדבעי, כדי שיראו בכך שרצונו להשתדל, ואף שאחר כך זה לא הולך כ"כ טוב, אך לפחות השורה הראשונה אינה המשך של השורה האחרונה בדף הקודם, ולכן אם כבר השחרית הראשון אינו כראוי נמשך הדף הקודם, וחוזרים עוונותיו.

ואולי זוהי אף הבחינה של ג' חשון, הזדמנות לפתוח דף חדש, ולכן צריך להראות שלפחות השורה הראשונה אינה המשך לדף הקודם, שג' חשון יהיה אחרת מב' חשון יותר ברצינות ובאיטיות, עם הקפדה יתירה שח"ו לא לשיח בעת התפילה - הקפדות שתמיד רצויות עאכ"כ ביום גדול וקדוש שזוהי, שלפחות אותו היום יעבור עם עוד כמה דקות של לימוד התורה, עם יותר הקפדה על לשה"ר, וכדו', ואפילו שאח"כ כבר לא ימשיך ד' חשון בצורה כזו כי יצר לב האדם רע מנעוריו, מ"מ השורה הראשונה של הדף החדש יותר טובה, והבא להיטהר מסייעין בידו, פתחו לי פתח כחודו של מחט וכו' וכ"א יודע את ההמשך, ועי"ז נזכה לעיצומו

חשיפת קברו של הרה"ק רבי דב בער דרימער אב"ד דוורווי, בתוככי הקבר מצאנו מאות קויטלאך שהניחו יהודי המקום לבקשת ישועה ורחמים

האהל של רבני דוורווי בכניסה לבית העלמין

אהל צאצאי הבאר מים חיים בדוורווי

יומין דנשמתא

הרה"ק רבי נחום מטשערנוביל בעל ה"מאור עינים" - י"א חשוון

סיפר הרה"ק רבי מאטיל מסלאנים זצ"ל שפעם אסרו במאסר את הרה"ק רבי נחום מטשערנוביל בעל ה"מאור עינים" וסבל שם יסורים קשים, כפי שעשו בימים ההם בבתי הסוהר שבמדינת רוסיא, רבי נחום לא התרעם על יסוריו, רק התמרמר בחושבו, שהרי לא חשיד קוב"ה דעביד דינא בלא דינא, וא"כ בוודאי חטא באיזה עבירה גדולה, ולכך באו עליו הצרות והיסורים, ופשפש ולא מצא אצלו חטא שיוכל לתלות בו יסורים כאלו, וזה הצר לו מאד, עשה שאלת חלום, והשיבו לו, שבאמת לא באו היסורים בגלל עבירה, רק היות שעוסק תמיד במצוות פדיון שבויים, נסתובב מן השמים שיאסר בבית הסוהר, וירגיש טעם צרת הנאסרים, כדי שאחרי שיתחרר יעסוק במצוה זו ביתר שאת ויתר עז, ותיכף אחרי החלום הזה הוציאוהו לחפשי, כי נתברר להם שאסרוהו בטעות.

*

כידוע כל ימיו עסק הרה"ק רבי נחום מטשערנוביל זיע"א במצוות פדיון שבויים. הוא נדר על פתחי נדיבים לאסוף מעות למצוה גדולה זו, אחר כך היה משלש את המעות לכיסיהם של הפריצים ואנשי הרשות, כדי לפדות מידיהם יהודים שנפלו בשבי. מסופר: פעם אחת כאשר נקלע הרבי לעיר זיטומיר, העלילו עליו הגוים עלילה שפלה, וכלאוהו בבית האסורים. בא לבקרו אחד הצדיקים וביאר לו את הפסוק בדרך צחות: אברהם איבנו היה מצטיין בהכנסת אורחים, ותמיד היה מטכס עצות מה אפשר לעשות עוד למען האורה, אמר לו הקב"ה "לך לך מארצך" צא אברהם לדרך, ותהפך אתה בעצמך לעובר אורח נודד וגולה, אז תרגיש היטב מה חסר לאורח ומה אפשר עוד להיטיב עמו. אף אתה פודה שבויים גדול, העניקו לך משמים הזמנות לחוש בטעמו של שבי אצל גויים, ועד כמה נחוץ לפדות יהודי משבוי

*

בהיות מרן הרה"ק מרוזין זי"ע בעיר קאמעניץ, ובעת ההיא היה מונע עצמו להופיע בפני עם רב, מפני חמת המציק, שכולשים מטעם הממשלה היו חוקרים על כל צעד ושעל שעשה. פעם בעת קידוש לבנה נתאספו הרבה אנשים שהשתוקקו לראות את אור פני קדשו, אך רבינו המתין מלצאת עד אחרי שרוב אנשים הלכו להם ורק י"ג מהם נשארו ואז יצא לקדש את הלבנה, אחרי קידוש לבנה רצה רבינו להסב לסעודה, והכינו סעודה, ובעת הסעודה התחיל לדבר מזקינו הרה"ק רבי נחום מטשערנוביל זי"ע, ואמר: הנה העולם קראו את רבי נחום "בעל שם קטן". אח"כ דיבר הרבה אודות ישיבתו במאסר, שנתפס אליה ע"י עלילה שהעלילו עליו, ושהרה"ק רבי וועלויל'ע מו"טאמיר זי"ע בעל "אור המאיר" הרבה לבקרו בבית הסוהר, ופעל אחרי הרבה השתדלות שיוכל לבקרו בכל יום לב' שעות, וסיפר מכמה נקודות שהיה לה"אור המאיר" עם רבי נחום זי"ע בהיותו במאסר. אח"כ אמר: הרה"ק ר"ר וועלויל'ע מו"טאמיר זי"ע התאמץ להוציאו לחפשי, ולא עלתה בידו, והבין ה"אור המאיר" שרק רצונו של רבי נחום מפריע בידו, פי' דאין ברצון רבי נחום לצאת מהמאסר, ולכן אסף ה"אור המאיר" אסיפה מכמה צדיקים שהם יפסקו שרבי נחום חייב לצאת, ויחייבוהו בזה, ויבואו ויודיעו לו מה שפסקו והחליטו ויהיה חייב לשמוע להם, ואכן כן היה. הפס"ד יצא שרבי נחום חייב לצאת מבית הסוהר, ובחרו בג' צדיקים, ה"ה הרה"ק מבראדיטשוב והרה"ק הרבי ר' ברוכל' ממעז'בו' ועוד קדוש אחד, ובאו אל רבי נחום, ואמרו לו: שבאסיפה הסכימו כולם שרבי נחום צריך לצאת מבית הסוהר, אמר להם רבי נחום: הגם שאתם כולכם רוצים בזה, אבל אני איני רוצה לצאת, ואמר לו הרבי ר' ברוכל' שהיה הזעירא דמן חבריא' לרבי נחום: אם אנתנו רוצים, הרי שזה רצון השי"ת, וא"כ איך תוכלו לסרב? ומיד נתרצה רבי נחום לצאת, וכן הוה, אחרי השתדלות מועטת יצא רבי נחום לחפשי.

(בית ישראל - רוזין)

ביקש להתפלל תפלת מנחה לפני שיהרגוהו

סיפר מרן הרמ"ח מסלונים, שהרה"ק רבי נחום מטשערנוביל זי"ע בא פעם אל הבעל שם טוב זי"ע ושאלו הבעל שם טוב מה היה אצלך היום כשהתפללת תפלת מנחה שהרעשת את כל העולמות, וסיפר שנסע עם גוי אחד בעל עגלה והיה קור גדול ומחמת חוץ הקור נפל הערל ומת, וכשבא לכפר אמרו הגוים שהוא הרגו ורצו לעשות בו שפטים, וביקש מהם שבטנם יוציאו זממם יתנו לו להתפלל מנחה ואח"כ יעשו עמו מה שלבם חפץ, ונתנו לו את מבוקשו ונעמד להתפלל מנחה בכוונה גדולה. תוך כדי עמידתו בתפלה קם הפגר ממשכבו ואמר להגוים שהוא איננו אשם במיתתו שכן מת מהקור ושיניחוהו לנפשו, וכשגמר לומר להם הדברים נפל הערל בחזרה כפגר מת.

(מזקנים אתבונן)

בגבול בסירט שברומניה בואכה צ'רנובץ שבאוקראינה

תפילה בבית הכנסת הגדול העזוב והחרב שבעיר סירט שברומניה ביום ההילולא של הרה"ק המקור ברוך מסרט

של יום מכפר, ולכל ההשפעות הטובות.

ובזה גם מוכיח שמאמין לדברי צדיקים, שעיצומו של יום מכפר, כמאמר הרה"ק החידושי הרי"ם זי"ע על תפילת מעריב במוצאי יוכ"פ, דאומרים סלח לנו וכו', ועל אלו חטאים מבקשים מחילה? רק על כך שלא האמינו באמונה שלמה שיום כיפורים מרצה לכל ישראל.

וכדי להוכיח אמונתנו בדברי צדיקים, שעיצומו של יום מכפר, חייב כל אחד לעשות חפץ וזכרון - עד שתחפץ, שיהיה לו איזה קבלה טובה בכל ענין שהוא, שהוא החפץ של המחילת עוונות של ג' חשוון תשפ"ב.

ובוודאי נזכה, שיושפע עלינו כל מיני השפעות טובות בכל הענינים, וזכות הצדיקים יגן עלינו, שנזכה להתחזק ולהיות מקושרים אליהם בכל לב, ולעבוד את השי"ת בשמחה ובטוב לבב וברוב כל, בבני חיי מוזני רוויחי לנו ולכל ישראל אמן.

זכרון להולכים

הרה"ח ר' משה געטער ז"ל – מיקודי בית רוז'ין,
אבן-יקרה בעי"ת לונדון הבורה
י' מר-חשון שנה לפטירתו

כ"ק האדמו"ר מבוהוש זצ"ל בשווייץ מלווה לשמאלו בהרה"ח ר' משה גטר ז"ל ולצידו חמוי הרה"ח ר' שלמה דוד מנדלוביץ. מימין האדמו"ר נראה יד ימינו הרה"ג ר' יצחק ביסטריצקי שליט"א מניו יורק.

בימים אלו מלאה שנה לפטירתו של הרה"ח ר' משה געטער ז"ל מחשובי חסידי בית רוז'ין בלונדון. לאחר שנדבק במגיפת הקורונה ונפשו שבקה לכל חי ביום י' מר חשון תשפ"א, בהותירו אחריו משפחה יקרה, ידידים ומכרים כולם מבכים מרה את פטירתו טרם עת. לרגל יום השנה שוחחנו עם ידיד נפשו ילחט"א הרה"ח ר' יצחק סלמון שליט"א אשר קירבו לעוסק בבנינה של רוז'ין באירופה, שהואיל לשרטט לנו כמה קווים לדמותו האצילית.

מצבת הרה"ח ר' משה גטר, בה מצוינו גורל מסירות נפשו להקמת הקלוז'ין רוז'ין בלונדון

רבי משה עשה חיל בעסקיו, והיה כתובת לכל עניני צדקה ועזרה לזולת. כשהוא מרבה בצדקות להרבה ענינים נחוצים והכל בהסתר ובהצנע לכת. כאשר בנוסף לצדקות הרבים בפועל היה ידוע בלבו הפתוח לשמוע את הזולת ורבים היו אנשים קשיי יום ששפכו את ליבם בפניו והוא במאור פנים ואצילות הרוח היה מחזק לבבות נשברים.

בשנת תשמ"א ביקר בלונדון כ"ק האדמו"ר מבוהוש-שפינקוב-ת"א זי"ע, ובאותו ביקור התקרב ר' משה אליו בלב ונפש, באותה הזדמנות יסד כ"ק האדמו"ר מבוהוש זצ"ל "קלוז'ין לחסידי רוז'ין" ור' משה נמנה על גדולי העסקנים מייסדי הקלוז'ין ואת הכספים הראשונים לפתיחת הקלוז'ין העניק ר' משה מכיסו הפרטי, ולימים אף היה הגבאי הראשי בקלוז'ין.

ואכן כך נחקק על מצבתו בכיה"ח בלונדון: "... מסור ומקושר לכ"ק מרן אדמו"ר מבוהוש זצוק"ל זכותו יגן עליו, ועל פיו הקים את קלוז'ין דחסידי רוז'ין דפה, ושימש בה כגבאי נאמן עשרות בשנים במס"ג גופו ומאודו"

באחת השנים בעת שהאדמו"ר מבוהוש נסע לשווייץ למנוחת הנפש, עם פמליה ממקורביו, ואז הצטרף אליו ר' משה, בהגיעו שם שמע מהרבי כי עדיין חסר סכום גדול לכיסוי ההוצאות של המסע, ר' משה לא השתהה ועל אתר הוציא סכום עצום מהבנק ומימן מכיסו את כל ההוצאות, הרבי זצ"ל הרעיף עליו מלוא פיו בברכות רבות ולקח את ידו והניחה על ליבו ואמר לו "איך וועל דיר נישט פארגעסן אויף אייביג" אני לא ישכח אותך לעולם.

בשנת תשמ"ה חל סיבוך מסוים בעסקיו והוא הועמד למשפט ע"י רשויות המס באנגליה, יחד עם עוד שניים משותפיו, הם שוחררו בערבות, ונגדם התנהל משפט מייגע שכלל עשרות תיקי חומרים לאשמתם והפלתם, המשפט ארך חודשים ארוכים ור' משה התהלך כל העת

ר' משה נולד לאביו הרה"ח ר' אברהם יצחק געטער מחשובי ונשואי פני היהדות החרדית בלונדון, כביר מעש ומקים עולה של תורה.

אביו ר' אברהם יצחק ואחיו ר' מנדיל נולדו וגדלו בעיר טשרנובץ ברומניה, בבית של חסידים וותיקים לבית סאדיגורה, בטשרנובץ עשו חיל בעסקיהם ובהיותם מקורבים אל הרה"ק ה"נועם אליעזר" מסקולען זצוק"ל עמדו לימינו ברוב פעולותיו האדירות למען כבוד ה' ותורתו ובעזרה לאחינו בני ישראל.

לימים הגיעו השנים ללונדון הבירה, היה זה בשנים טרום פרוץ המלחמה העולמית השניה, והאחים נודעו כרודפי צדקה וחסד בכל יכולתם, ובנוסף לכך בראותם את העזובה הנוראה בכל עניני היהדות והחינוך שינסו מותניהם ומכיסם מימנו בניית מוסדות לתפארה כמו חדר לילדים, ב"ס לבנות וכו' וכו' והכל ללא פרסום כאשר על פי רוב לא הותירו את שמם והותמם על פעולותיהם, ולאחר הקמת המוסד עברו הלאה להקמת מוסדות אחרים למען כבוד ה' ותורתו.

מידועינו הרה"ח ר' משה נולד בלונדון לאביו הרה"ח ר' מנדיל כשהוא קולט לתוככי נשמתו את הלך הרוח בבית אביו וכשגדל ניכרו ביו מידות החסד והרחמים שינק בבית אבותיו.

בימי בחירתו נשלח ללמוד בישיבת רוז'ין "מתיבתא תפארת ישראל" בירושלים שם עשה חיל בלימודיו וכמו"כ נתוודע לצדיקי בית רוז'ין ותיקי חסידיה.

לקראת גישואיו חזר ללונדון ושם הקים ביתו עם זו' תחי' כאשר הוא מיישם בביתו את כל אשר ראה בבית הוריו, ליבו היה פתוח כאולם לכל, וביתו פתוח לרווחה לכל דורש כאשר היה מאכסן בביתו אורחים רבים שאף סעדו על שולחנו והוא עוזר ותומך בהם ברוח ובגשם. ולפעמים היו האורחים שוהים בביתו במשך חודשים ארוכים כשר' משה נותן להם הרגשה של אורחים רצויים ואהובים. בפרט בשבתות ובימים טובים שהיו סועדים על שולחנו עשרות אורחים מכל גונוי הקשת.

בבטחון מלא כי יצא נקי בלא אשמה, בפרט לאחר הבטחתו של הרבי מבוהוש כי לא ישכחהו לעולם. וכל אותה תקופה קשה היה מרגליה בפומיא צמד המילים "השם איתנו", "השם איתנו".

הגיע ערב חג הפסח תשמ"ו השופט הודיע כי לבילי החג יגיש כתב אישום. כפי החוק שלושת הנדונים ביניהם ר' משה נכלאו בבית הסוהר לקראת מתן גזר הדין, לכאב ומגינת המשפחות. ביום א' דחג הפסח התקיימה הקראת גזר הדין ולתדהמת הכל היחיד מבין הנאשמים היה ר' משה ששוחרר מכל אשמה ועונש, ומיד הוא יצא לכיון ביתו בהליכה רגלית - מפאת קדושת החג - מרחק של כמה שעות עדי הגיעו לביתו בסטנפורד-היל, שם קבלו פניו בשמחה רבה בני ביתו וכל מכריו וידידיו מתפללי הקלוז'ין. ויהי לפלא!

ת.נ.צ.ב.ה.

מצבות הספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקה שטפניט

חכמי
רומניה

מצבת הגאון באר
חיים מרדכי רולר,
במרכז נראה
צידה האחורי של
המצבה, ומימין
נראה החלק הקדמי
של המצבה

הגאון הגדול רבי חיים מרדכי רולר זצוק"ל

אב"ד ניאמץ

נלב"ע בירושלים ח' חשוון תש"ז ושם מנו"כ בהר הזיתים
שבעים וחמש שנים להסתלקותו

הגאון מניאמץ זצ"ל

הגאון מניאמץ בעל 'באר חיים מרדכי' נתפרסם בכל העולם היהודי בגודל קדושתו וברוחב פסקי תורתו בכל מקצועות התורה והחסידות, הורתו ולידתו ברומניה, רבנותו ופעילותו בעיר רבנותו ניאמץ, ומצורתו הייתה פרוסה על כל העולם כולו, אגרות הורצו אליו לדעת את המעשה אשר יעשון וגדולי התורה שחרו לפתחו לשמוע דעת תורתו ובמיוחד בעניני היתר עגונות בימי המלחמה כנודע וכמפורסם. את תולדותיו והנהגותיו בקודש שאבנו מכתביו של מרן הגה"צ מוהר"ש טוביאס זצ"ל אבד"ק פיאטרא ניאמץ אשר החשיב עצמו לתלמיד מובהק לו, בימי חורפו היה שוהה במחיצתו רבות בימים בהיות עיר מגוריו 'פיאטרא ניאמץ' סמוכה ונראית לעיר רבנו 'טרגו ניאמץ' ואף נסמך ממנו להוראה בעודו בחור, בהגיע הגה"צ מוהר"ש טוביאס זצ"ל לארה"ק ביקש להציב שם ושארית לבותינו גדולי וחכמי רומניה ופעל נמרצות להקמת מוסדות על שם ולזכרם, בעיר מגוריו הרצליה הקים ישיבה על שמו וקרא לה בשם רבו 'ישיבת באר חיים מרדכי' הישיבה פעלה בהרצליה בסמוך למקום מגוריו משנת תשכ"ו עד שנת תשמ"ב עת עקר לבני ברק, שיטת הלימוד הייחודית שלו נתפרסמה על ידי מכונניו בקונטרס 'למד עונים בדרכי הלימוד' ועשרות מורי הוראה, שוחטים, וחשובי ת"ח המפארים כיום את עולם התורה למדו בישיבה זו. כתבי תולדותיו של הבאר חיים מרדכי שנכתבו בידי תלמידו הגה"צ מוהר"ש טוביאס זצ"ל שימשו אבן פינה ומקור בלתי אכזב למאמרו המצויין של הסופר הנודע הרב אהרן סורסקי בספרו 'מרבצי תורה מעולם החסידות', תלמידו הגה"צ מוהר"ש טוביאס זצ"ל אף זכה להדדיר את ספרי רבינו חידושי בן יאיר ושו"ת באר חיים מרדכי ועוד, כאשר גאוני וצדיקי הדור משבחים ומפארים את מפעל ההנצחה שהקים לזכר אותו צדיק וקדוש שמו מפארים ומעריצים, תדיר היה הוגה בספריו וחידושים רבים מחידושו נסובו סביב תורת הבאר חיים מרדכי ועדין כתבי יד רבים מתורת הבאר חיים מרדכי ומביאורי הגה"צ זצ"ל ממתנים לגאולתם ולהדפסתם לאור עולם.

זריחת שמשו

הגאון רבי חיים מרדכי רולר נולד בכ"ח אדר דשנת תרכ"ח בדימינשט עיר קטנה במחוז רומאן ברומניה, לאביו הגאון רבי יצחק יהודה אייזיק לייב מי שלימים עלה על כסא הרבנות וכיהן כאב"ד בעיירה פונזשט, ולאמו מרת דבורה.

כבר בימי ילדותו ניכר כי לגדולות נוצר, את רוב משנת תלמודו למד אצל אביו בקלויז בפונזשט, התמיד מאוד בלימודו באופן מופלא, ועוד קודם שהגיע לגיל מצוות היה בקי בכל ספרי מהר"ל מפראג.

מגזע רם היחס מוצא

מוצאו של רבי חיים מרדכי מגזע רב היחס מהמשפחות המיוחסות ביותר בעם היהודי, שלא פסקה מהם תורה וגדולה בכל הדורות. אבי אביו רבי שמשון היה מצאצאיו של הגאון רבי דוד אלטשולר זצ"ל, מחבר הפירושים הנפוצים על נ"ך "מצודת דוד" ו"מצודת ציון", שהתייחס על שושלת רבנים בעיר פראג אשר ראשיתה נעוץ ב"חסידים פרובינציאלי" הקדמונים. מצד אמו היה רבי שמשון מיוצאי חלציו של המקובל האלקי רבי נפתלי כ"ץ מפוזנא, בעל "סמיכת חכמים", ונצר משפחות השר רבי שאול וואהל (מלך פולין ליום אחד), מהר"ל מפראג, ורבי עקיבא כ"ץ (ס"ט) רבה של שאלוניקי, מגולי פרוטוגל, שנמשכה שלשלת יחוסם למעלה בקודש עד לדוד המלך ועד לאהרן הכהן ע"ה.

אביו של רבי חיים מרדכי, הוא הגאון החסיד רבי יצחק יהודה אייזיק לייב רולר, אב"ד בקהלת פונזשט, בחבל מולדביה רומניה, היה אדם גדול בתורה וביראה. חסידא ופרישא, מנשואי הפנים בעדת חסידי טשורטקוב המסתופים בצלו של האדמו"ר הזקן רבי דוד משה זצ"ל, ומהיושבים ראשונה במלכות האדמו"ר הראשון מבוהוש רבי יצחק זצ"ל (שהיה בנו הגדול של רבי שלום יוסף בכור בניו של הצדיק רבי ישראל מרוזין זצ"ל). בנעוריו ישב רבי יצחק יהודה ולמד תורה למרגלות הגאון המפורסם שבודור רבי אריה לייבוש איש-הורוביץ אב"ד סטריי וסטניסלאב (נכדו של הגאון רבי משולם יששכר זצ"ל בעל שו"ת "בר ליראי"), שהיה קשור אליו גם קשרים משפחתיים, ובספרו "הרי בשמים" (סימן רכ"ח) מובאות שו"ת שהחליפו הרב והתלמיד בשנים מאוחרות.

על גדולתו בתורה של האב ניתן לעמוד משרידי חידושיו בש"ס ובד' חלקי שולחן ערוך שהדפיס הבן רבי חיים מרדכי אחרי פטירתו, בספר הנקרא על שמו "באר יצחק" (קלויז' תרפ"ח), בתוספת הערותיו ובצירוף קונטרס משלו בשם "שירת דבורה" (ביאר אגדה על הפטרת שבת שירה ושבת תנכה) המוקדש לזכר אמו הצדקנית מרת דבורה.

כפיונזשט

על מעלותיה של העיירה פונזשט כותב רבי חיים מרדכי בהקדמה לספרו: "נולדתי ביום כ"ח אדר שנת תרכ"ח בדימינשט, עיר קטנה במחוז רומאן, אשר בזאת המדינה..." בעיר הזאת התגוררה משפחתו עד שהוזמן האב, אחרי שנת תר"ל, לשמש ברבנות דק"ק פונזשט וישבו שמה עד סוף ימיהם יותר מארבעים וחמש שנה (האם נפטרה ב"א לחודש סיון שנת תרע"ו, ובעוד כשבעה חדשים נפטר גם האב, בכ"ד לחודש טבת שנת תרע"ו). פונזשט היתה עיירה בינונית, שאין בה מהמולת הכרך, והחיים בתוכה רגועים וקולחים בשלוה, כמי השלוחות ההולכים לאט. גם תרועות הזמן, הפולמוס בין נוטרי-מורשת והמחבלים "המשכילים" למיניהם, שכבר נעצו צפורן ארסית בחלק מעיר רומניה, לא הגיעו בימיהם להעליות הקטנות. פונזשט היתה לכן אכסניה טבעית לשקדנים אוהבי תורה שלמדו בקלויז המקומי ללא הפרעות. רב העיירה, שטרדותיה מעטות, התבודד במועדיו ושם לילות כימים להתעלות בתורה ולהשיג מדרגות ביראה ובעבודת שמים. משנה לשנה גדל

ללמוד תורה. ככל בני גילו התחנך הינוקא, בן הרב, אצל מלמד דרדקים בפונזשט שהולכים פסיעות ראשונות בפרדס המקרא והמשנה. אחר כך כשהתחיל ללמוד גמרא עם רש"י ותוספות, עבר ל"קלויז" שבעיירה, בית ועד לחכמים, שם למד במשך שנים אחדות בהדרכת אביו הגדול, שהבחין מכבר בכשרונות המבורכים שהנער מחונן בהם: זכרון ברזל, תפיסה מהירה, הבנה יסודית.

גם להתמדתו לא היה שום גבול. כיון שעמד על דעתו נזהר מלילך ד' אמות בלא תורה. בערוב שנותיו כשהעלה זכרונות מימי הנעורים התבטא פעם בשיחה: "אלפי לילות לא נתתי שינה לעיני". שקד, איפוא, האב בעקביות לעשותו גדול בתורה. וכך כותב הבן בהקדמה לספרו "חידושי בן יאיר" - שפירסמו כנוצר למעלה בשנתו ה"ל"ב - "ומעט תורתו אשר בי, מאאמ"ו שליט"א קיבלתי".

מלבד שחינוכו לומדות היה רבי אייזיק לייב משתדל להנחותו בדרך אמת ושומרו לבל ייתפס למדוחי יצר-הרע שפורש מכמורת לרגלי הלומדים. וכך כותב האב בהקדמתו לאותו ספר שהזכרנו, שחיבר בנו, "כבוד בני יקירי אורי עיני אמנם תל"ת יש לו לב חריף, עם כל זאת לא הלך בדרכי הפלפולים הנחוגים שאין להם שורש וענף, רק כל מגמתו למטרת האמת, ועל עמודי הפוסקים ראשונים יסודותיו הטבעו, ועל אדני הפוסקים אחרונים קירותיו יסמוכו..."

כפעם בפעם היה רבי אייזיק לייב עזב פעמיו אל בית האדמו"ר מבוהוש, להתחמם באשו הזכה, ונטול עמו גם את הבן העילוי. מאז קבע הרבי את מושבו בבוהוש, בשנת תר"כ (אחרי ימים רבים שהתגורר בעיר איזמאיל, בסרביה). נעשה בית מדרשו תל-תלפיות לחסידים ברומניה ובקהל מעריציו נמנו גדולי הרבנים והצדיקים שבמדינה. בתוך הבאים לבוהוש נמצא גם הצדיק רבי דוד'ל מרומאן, בנו של הרה"ק רבי יצחק מקאליש (אחיו של הרבי ר' מאיר'ל מפרימישלאן זצ"ל), שהיה מהיושבים ראשונה במלכות רוז'ין. כמוהו כן הרב מפונזשט, דמות אצילית, פנים מאירות, שהופעתו בבוהוש היתה מעוררת התרגשות בקהל ורבים ביקשו להתברך מפיו. עיני המעריצים ותשומת לבם נמשכו תמיד מן הרב גם אל בנו הצעיר, רבי חיים מרדכי, הבער כולו מאהבת תורה ופומיה לא פסיק מגירסא. גם האדמו"ר הקדוש רבי יצחק, שהיה כידוע ממעט בדיבורים וכולו אומר התאפקות, בנוסח הרוז'יני המפורסם, הראה לעילוי אותות חיבה גלויים.

לא ייפלא, אם כן, שהחסיד והלומד המופלא רבי אברהם חיים סארף (נפטר בחודש אב תרמ"ח ומנו"כ בבוהוש), איש אמונים וגבאי אצל האדמו"ר מבוהוש, השתדל לקחתו חתן לבתו המצויינת צפורה. ואכן בשלהי החורף שנת תרמ"ה, כשמלאו לו י"ז שנה, אמרו משמים לדבק טוב ורבי חיים מרדכי עבר ונסמך אל שולחן חותנו בעיירה בוהוש. כאן ישב למעלה מעשר שנים רציפות, כשהוא פטור מטרדות פרנסה ועושה חיל בתורה, מעריב ערבים ומעורר את השחר כשמשתתף סדורה בפיו לגרוס ולשנן, מבלי להתעייף.

עת דודים

בחורף תרמ"ה בהיותו בן י"ז נלקח אחר כבוד כחתן להכלה מרת צפורה בת רבי אברהם חיים סארף הגבאי של האדמו"ר בבוהוש. כעשר שנים ישב סמוך על שולחן חותנו בבוהוש, והחל מתרמ"ח כיהן בה כמו"ץ. בשנים אלו עבר וגרס את כל הש"ס בהתמדה מופלגת ועיון רב ורשם חידושיו שהו"ל לאחר מכן בשם "ספר חידושי בן יאיר", בהזדמנויות רבות פלפל בלימוד עם גדולי הרבנים שבאו לבוהוש.

הגאון בעל באר חיים מרדכי בוקנטו

בכתיבת חידושי תורה

בעת נטילת ידיים לסעודה

שיעור קומתו הרוחנית ויגבה לבו בדרכי השם.

בוצין בוצין מקטפיה ידיע

מילדותו הצטיין רבי חיים מרדכי בחשק עז

בשבתו עם הבריים

בשנים שישב ולמד בבוהוש חיבר וכתב חידושים והארות שנתחדשו לו במסכתות הש"ס כולן (מהם התגבש אח"כ ספרו "חידושי בני אייר"). בקלוז' של האדמו"ר התקרב אל הרב דמתא, רבי שבתי סגל (מחבר שו"ת הרשב"י), שחיבב אותו עד לאחת, והיה בא לעתים תכופות מביתו אל אותו ה"קלוז' על-מנת לשתף את רבי חיים מרדכי ולקחתו צוותא לעצמו בבירור הלכה עמומה שמתחבט בה, או לפלס דרך בסוגיא מסויימת. כאן התוודע לחכמי התורה שבאו מעריהם להקביל את פני האדמו"ר בזמנים מיוחדים, כמו: רבי בצלאל זאב שפראן אב"ד באקוי, רבי חיים יהודה לכל אב"ד פיאטרה, רבי יהושע פאלק וולפזאן אב"ד פאלטישן, רבי אליהו מפודולאי ועוד רבים, זכר כולם לברכה, שהיו מתגברים כמעניות בחידושי הלכה ופולפול, ומוציאים ענין תמיד להשתעשע בפלפולים עם האברך הצעיר, בן הרב דפונזשט, המגלה בקיאות בכל חדרי תורה.

באותו זמן קשר ברית-אחוה עם טובי הלומדים הקבועים בקלוז', אריות שבחבורה, מן החסידים ה"יושבים" שפרשו מהויות העולם והתמכרו לעשות כל ימיהם וילוליהם בתורה ובחסידות - מהם שידעו בעל-פה ש"ס כבלי וירושלמי, והיו למופת בגיעתם ובהתמדתם. כן התרועע עם בניו המופלאים של האדמו"ר, במיוחד עם הבן השלישי רבי משה יהודה לייב, חתנו של הצדיק רבי נחום דוב מסדיגורה (שנודע לימים כאדמו"ר מפשאן), ועם הבן הרביעי רבי דוד, חתנו של האדמו"ר רבי אברהם השל ממז'בו' (שנפטר על פני אביו ביום ד' שבט שנת תרמ"ד), וצ"ל, שנהגו להמתיק סוד עמו בעניני חסידות ועבודת השם.

תקופה זו היתה מהתקופות היפות ביותר בחייו. בעשור השנים האלה הוסיף רבי חיים מרדכי תורה ועלית-הנפש עד שגדל אילנא רברבא ושמי הטוב הלך לפניו. טובי הרבנים במדינה ניבאו לו עתיד מזהיר בתחומי הוראה. למרות גילו הצעיר, יחסית, היה אב בחכמה ויראתו קודמת לחכמתו. ראו על פניו עין בעין שאינו מסיח דעת אף לרגע. הוא הצטיין בגיוני קדושה ובעדנה נפשית, רך כקנה במגעו עם הבריות, וחנון לכל אדם.

איש חסיד

רבי חיים מרדכי רולר וצ"ל, היה חסיד רוז'ין מובהק, ויחד עם פרסומו כגאון וצדיק, פוסק ומשיב, מגדולי התורה המפורסמים במזרח אירופה - בדור שלפני השואה הרי שבמקום גדולתו ענוותנותו היה מסתופף בצלם של הצדיקים מתוך התבטלות והכנעה גמורה.

היכל הקודש של האדמו"ר, בית היוצר לחסידים ואנשי מעלה, מילא תפקיד חשוב בחייו הרוחניים ושימש לו כעין כור זהב לעיצוב השלם של קלסתר הרוחני. בשנים מאוחרות השכים לפתחי עוד הרבה צדיקים, היה נוסע הרבה אל רבי דוד משה מטשורטקוב ואל בנו רבי ישראל, כמו כן היה משחר פניהם של האדמו"רים מהוסיאטין וסדיגורה, ויז'ניץ, קוסוב, פשאן, בעלזא וסקווירא - ובכל פעם שהיה נוסע להסתופף בצלו של צדיק נהג ללבוש בגדי שבת אף בימות החול.

אתרוג מהודר

בתרנ"ה נסתלק לב"ע הגאון הגדול רבי לייב אתרוג, היה זה בשנה האחרונה לחיי האדמו"ר מבוהוש (נסתלק ביום י' אלול שנת תרנ"ו), שהורה לרבי חיים מרדכי שיקבל את המינוי להיות לאב"ד דניאמץ למרות היותו בן כ"ח שנה בלבד. לפי שמועה אחת אמר אז הרבי אל פרנסי הקהלה דניאמץ: "הא לכס רב חדש במקומו של רבי לייב אתרוג. גם רבי חיים מרדכי שלנו הוא אתרוג נאה..."

הרבנות בכבוד ראש כשהוא משנס מתניו להעמיד הדת על תילה. וניהל את עדתו ברמה, בני קהילתו העריצוהו מאוד בהיותו פה מפיק מרגליות ודרשן נפלא.

מגדולי רבני רומניה

קרוב לחימשים שנה כיהן ברבנות דק"ק ניאמץ, עיירה לא גדולה בחבל מולדביה, רומניה העתיקה, ומשם הפיץ תורתו למרחקים - אם בתשובות לאלפים שהשיב לדורשיו בהלכה, גדולים וטובים מכל המדינות, ואם בספריו המרובים, שהתפשטו באהלי שם, אוצרות של חידושים משמחילב בכל מקצועות התורה, נגלה ונסתר. בערוב ימיו נחשב לפוסק בה"א הידיעה של יהדות רומניה וישב בראש "מועצת גדולי התורה".

מני אז מגוי ועד שעלה הכורת על קהלה קדושה זו בגזירת היטלר ימ"ש קרוב ליובל שנים. שימש הרח"ם אב ורועה רוחני לעדתו הקדושה. וממעונו הדל בניאמץ בקע אורו גם למרחקים. משנה לשנה. חמישים שנה, התעלה במדרגות. עותויו היו קודש כליל לתורה ולעבודה ולמעשים טובים. לא ייפלא, אם כן. שהקיפוהו ישראל קדושים בהעצה בלתי שכיחה.

מומחיתו בעניני הוראה מעשית, תשובותיו שהשיב בעין טובה לכל דורש, עשאוהו לפוסק רבי-סמכא שמריצין אליו שאלות מכל ערי המדינה ומחוץ לגבולותיה עד מעבר לאוקיינוס הגדול. גדולי הגאונים שבדור. כיון שהחליפו עמו אגרות תורה ועמדו על היקף גאונותו, פירסמו להודיע בתפוצות ישראל כי בעיירה הקטנה ניאמץ יושב חכם ופוסק שהלכה כמותו. משמים מסכימין להוראותיו. מתוכם ייזכרו במיוחד אנשי השם: רבי מאיר ארק מטורנא, רבי אברהם מנדל שטיינברג מברוד, רבי יוסף חיים זוננפלד מירושלים, רבי אליעזר דוד גרינוולד מסאטמר, ורבי משה קליערס מטבריה - נשמתם עדן.

מסירות נפש על תפלה

בציבור

מעולם לא ראהו איש מתפלל ביחידות. אפילו כשהיה מיטלטל לפעמים בדרכים רחוקות, היה משתדל במאמץ רב, ואינו חוסך בהוצאות כספיות, שלא יחסר מלהתפלל בציבור. אף בצוואתו לבנים שלו לא פסח על ענין חשוב זה: "בני היקרים, שמרו דרך ה' ללמוד ולקיים - היזהרו מאד בתפלת הציבור".

הדפסת חיבורו ל"ברכי נפשי" אף היא קשורה למסירות נפשו על תפילה בציבור. בקובץ "בית ועד לחכמים" שהו"ל רבי שמעון פולאק מסטמאר (חברת ה"י" מתאריך אדר-ניסן תרפ"ח) התפרסמה ידיעה על הופעת הספר בתוספת ציון "המחבר הדפיס את ספרו בתור שבח והודאה להש"ת שניצל כשהיה על פי מקרה בקלוז' משערוריה גדולה". ויוצאי חלציו מספרים: רבי חיים מרדכי נודמן לקלוז'ש (יקלוינבורג) בימי פרעות ליהודים. כשהגיעה שעת התפלה, למרות שהזהירו אותו מפני הסכנה, יצא לבדו אל הרחוב וחיפש אחרי מגין לתפלה בציבור. תוך כדי הילוכו נתקל בכנופיא של גוים, צוררי היהודים, שהתנפלו עליו וביקשו לרצחו - רק בדרך נס ניצל מידיהם.

מעשה ששיגר מברק לידידו הגאון הגדול רבי יהודה לייב צירלסון. בקיישינוב, שעומד להגיע אליו בשעות הערב ומבקש לעכב עבורו "מגין" למעריב. עשה כבקשתו. הרב דניאמץ הגיע לביתו מריצף הרכבת שבמרכז העיר, בכרכרה שכורה, בשעה מאוחרת. מיד עמדו בתפלה. אחרי שסיימו שאל רבי יהודה לייב את אורחו: היש למו "יארצייט" בלילה זה? ולהפתעתו, השיב רבי חיים מרדכי, כי אין לו שום "יארצייט" היום, וכי טרח לשכור הכרכרה בכסף מלא ולהיטלטל הנה מבית הנתיבות - אך ורק בכדי להתפלל בציבור.

מודעת 'ברוך הבא' בבואו ארצה מטעם אגודת ישראל שהעניקה לו סקטיפיקט אחד בלבדממכסת הסרטיפיקטים שהיו להם וכן עלה הגאון הארי החי מבבל לבדו בהותירו את ילדיו ברומניה

מודעת האבל על הסתלקותו

מודעת הקמת המצבה שנערכה עשרים ואחד שנה לאחר הסתלקותו, בשל היות הר היותם עד אשר מלחמת ששת הימים תחת שלטון הירדנים

שער ספרו שו"ת באר חיים מרדכי

ניאמץ

עם התיישבותו בניאמץ נשא על שכמו את עול

בצרת העגונות והעגונים ובהתירם

אבי העגונות

במיוחד גדל שמו כמנוחה להיתר עגונות. בענין זה נתייחד רבי חיים מרדכי יותר מרוב הפוסקים בדורו, שסייעו אותו מן השמים לברר הלכה חמורה זו משישה, וברכוהו בלב ארי אשר לא יחסס ולא יירתע מלהיכנס בעובי הקורה ובמלאו האחריות להחיר בנות ישראל עלובות מכבלי עיגונן. והוא זכה, ביובל השנים שניהן ברבנות, לשחרר הרבה בנות ישראל מעיגונתן.

הוא לא הסתפק בכך שהזדקק לכל מקרה שהביאו לפניו, כשפלוגית נעדר בעלה והיא צפויה לגורל המר של עגונה, כי גם טרח לחפש דרכי היתר ולהתקין תקנות קבועות, שתצמצמנה מהן תועלת לכל הנשים האומללות. כך עשה למשל אחרי מלחמת העולם הראשונה (תרע"ד - תרע"ט) כאשר רבואות רבואות מבני ישראל שרתו בצבאות הנכרים והרבה מתוכם, למאות ולאפים, נהרגו בחזיתות האש. בפתיחת "קונטרס עגונות" שהדפיס שנים אחדות אחרי המלחמה (קלוד"ש תרפ"ג) מקדים רבי חיים מרדכי ומדגיש שהספר נתחבר לרגלי מלחמת העולם "אשר כמוה לא נהיתה שנות אלפים, ונשארו בנות ישראל למאות גם לאלפים בכבלי העיגון אשר אי אפשר להחירן אך ע"י עדות מבעלי מלחמה (חיילים) ואמרתי בעניי לשום עין בזה איך להורות הלכה למעשה".

בעת ההיא פנה אליו מגאליציה הגאון הגדול רבי מאיר אריק, שהיה אחד מיוחדי מגדולי הגאונים והפוסקים בדור ההוא, שיואל לברר דינה של בתו העגונה מרת גיטל ולחפש היתר בעדה. הבת היתה נשואה לר' ברוך רייך, יהודי ירא ושלם. שנסע מוינה לבודפשט בשנת תר"פ, לרגלי מסחריו, אך לא שב לביתו ונעלמו עקבותיו. לימים נפוצה שמועה שנהרג על אם הדרך בידי חיילים אוסטריים שהתעללו בו ולא נודע היכן קברוהו. האישי שהעיד על המאורע היה סוכן מטשרה בשם פראנץ משה, יהודי מומר. שכל יודעיו חשבוהו לגוי מבטן ומלידה אך הוא טען שהתנצר ביחד עם אביו בילדותו. התעוררה, איפוא, השאלה אם עדותו כשרה בכדי להחיר את העגונה. שנשארה בודדה עם שלוש בנות קטנות וביקשה להינשא שנית. וכתוב רבי מאיר אריק אל הרב דניאמץ: "אני לא אוכל להתערב בזה להביע דעתי, כי נוגע אני, וגם מגדול הצער כבד עלי לשום עיני בזה, ולאשר כת"ר נתעורר בתקנת עגונות - אבקשו שיואל לשים עיניו על כל הענין וכאשר ימצא היתר יואיל בטובו להשיב ע"ד העגונה מ' גיטל רייך בת וכו' דרך פסק הלכה".

אחרי שרבי חיים מרדכי בירר באריכות את פרטי השאלה ומצא דרך להתירה, ביקש שיצטרף אליו להחיר רבי בצלאל זאב שאפראן אב"ד באקוי, מגדולי רומניה, ונוסף לכך היתנה שיסכים אחד מגדולי התורה המתגוררים בעיר וינה, מקום מגורי האשה העגונה. העביר, איפוא, האב רבי מאיר אריק את תשובת רבי חיים מרדכי אל רבי אברהם מנחם שטינברג (אב"ד ברוך) מגדולי וינה שיעיין בה והסכים להיתרו. גם רבי שמואל אנגל, גאב"ד רדומישלא, שהתגורר בימים ההם בעיר קאשוי. עיין בתשובתו וסמך את ידיו על ההיתר.

*

בחוה"מ פסח תש"ד כשהוגלו יהודי ניאמץ, נמלט ועקר לבוקרשט שם נתיישב והמשיך בפעילותו הרבנית.

לאחר השואה את מסכת גבורתו בהתרת עגונות המשיך ביתר שאת ועוז בסיומה של המלחמה העולמית השניה כאשר רבבות בני"י שרדו אחד מעיר ושניים ממשפחה, ורבים היו העגונים ועגונות ואז פרש שוב את זרוע עוזו והמציא מזור וטרף לרבים להצילם ולאפשר להם הקמת בתים נאמנים מחדש, לבנין עם ישראל המתרום ומתנער מרמץ המרשפות והכבשנים. ר"ל. ועמד בראש בית דין להתרת עגונות, וכן כתב הוראות והלכות כלליות לבתי דין להתרת עגונות.

החורף הקשים נסע בעגלה מרחק כזה, ולא שם לבו להוצאה הכספית הגדולה (לפי ערך מצבו) ובלבד שלא יחסיר "ברכו" אפילו פעם אחת..."

אותי יום יודרשון

סדר-היום של הרב דניאמץ היה כולו רצוף תורה

הקמת בי"ד מיוחד

להתרת ניצולי המלחמות

הרה"ג אב"ד קאשוי רבי רפאל בלום, בהקדמתו לספרו 'של השמים' כותב על גדלותו ומומחיותו הבלעדית של רבינו בהיתר עגונות לאחר השואה, וז"ל:

בקיץ תש"ה יסדנו הבר"צ בקאשוי עם ידידי הרה"ג כש"ת מו"ה יצחק אייזיק אייכנשטיין שליט"א אב"ד קיוויאשד יע"א ובקשנו גם את הרה"ג הצ' כש"ת מו"ה יקותיאל יהודא הלברשטאם שליט"א אב"ד בארדיוב לבא לכל דבר נחוץ. בקיץ הלז באו אלי האברכי' מה יהא בסופם האם יחירו להם לישא נשים ולבנות בתים כי כשל כח הסבל הבתים החרבים ואין קול ילדים בעו"ה, ורק הזכרונות נשבים לפני עיניהם וצרה זו קשה מכל צרותיהם שעברו, השבתי שבוודאי נראה אי"ה מה לעשות בענין היתר להעגונים ואח"כ גם להעגונות אשר חמורה יותר, כתבתי אז תשובה ארוכה לברר ההיתר להאנשים ושלחתי ליד ידידי הגאון בד"צ דפסטס הי"ו ולא נתברר אצלם להתיר אז, רק בסוף הקיץ התיר הגאון המובהק פאר הדור משיירי כנה"ג כבוד קש"ת מו"ה חיים מרדכי ראללער ז"ע אב"ד דניאמץ יע"א רומניא, עפ"י תנאים ופרטים לישא. זמן לא כביר אח"כ התיר גם לנשים שהלכו בעליהם לאוישוויץ ושאר מחנות להתירן להנשא עפ"י יסודות שהניח והעיקר לייסד בכל מקום בי"ד המיוחד לתקנת עגונות והם יעיניו ויבררו עפ"י היסודות שהניח וכפי בירור שלהם אח"כ. שוב התיר גם לישא אחות אשתו היתיריים אלו שיצאו מפי גאון הנ"ל הצילו הפליטה הנשארת. עפ"י דבריו נתייסדו ברומניא בבוקארעסט וקלויזענבורג, בהונגריא בפעסט, בטשטכאסלאוואקיא בפראג, פרעשבורג וקאשוי, ובאשכנז בתי דינים המיוחדים לתקנת עגונות והתירו אחר העיון להאנשים העגונים ולהנשים העגונות להנשא. נבנו הבתים על טהרת הקודש כמקדש, נסדר הכל עפ"י דתוה"ק ע"י הרבנים הגאונים היראים אשר נשארו בחמלת ה'. אלמלא זה נהרסו הבתים הי' הכל הפקר בלא טיבו"ל ובלא ברכה, לא הי' מי שיקים שארית הפליטה.

הגאון דניאמץ ז"ע הי' מפורסם עוד בחיי הגאונים דראדמישלא וטאראנא ובראד, וצירפו אותו להיתר עגונות, נהירנא שמו"ר הגה"ק ז"ע הי' מחשיבו עד להפליא, זכיתי לקבל פניו הטהורים בבוקארעסט עת התגוררי באראד והוצרכתי ליסע בשליחות מצוה לבוקארעסט אודות מצב הפליטים, אז זכיתי להכיריו וי"ש על צדיק תמים מלבד גדלו בתורה, הגאון הזה נראה לעין שנשלח מן השמים להציל ממש כלל ישראל, ונשאר להאיר לארץ בהיתריו אלו, אלמלא הוא לא הי' איש שיעמים על שכמו אחריות הזה להתיר עגונים ועגונות לאלפים דבר שלא נשמע מעולם. מא"י הי' מן הגאונים שכתבו שעוד יבאו מאוישוויץ כל אלו שהגלו, לא האמינו מה נעשה, ואפי' הי' מתירים אחר איזה שנים העגונות בד בבד ואפילו הי' אולי מי שיתיר בכלליות היו כבר נאבדות אלו הנשמות, כידוע למי שהכיר המצב, והוא הציל בהיתרים אלו הפליטה הנשארת ועי"כ נתקיים כלל ישראל, שהיום הזה בכל העולם כמעט, התורה וי"ש על נוסח הישן מתפשטת בע"ה מאלו הפליטים בין בארה"ב בין בשאר מדינות כנראה וכמפורסם, כל זה כח הגאון הנ"ל. הוא עלה בזמן קצר אח"כ לאה"ק והלך לאור באור החם ו' שבועות אחר עלותו לשם, ונראה בחוש שמן השמים עכבוהו ושיירוהו לצורך הדור, זכותו יגן עלינו.

פרסום ראשון של פסק הלכה הגאון "באר חיים מרדכי" להתרת העגונים ניצולי המלחמות אשר על פיו התירו אחריו כל גדולי ישראל את העגונים

פרסום ראשון של פסק הלכה הגאון "באר חיים מרדכי" להתרת העגונים ניצולי המלחמות אשר על פיו התירו אחריו כל גדולי ישראל את העגונים

בקשתו. אחרי שהתפלל ערבית נסע מיד בחזרה מרחק עשרה קילומטרים עד מסלת הברזל... אף סיפר לי כי הוא בא עתה מעיר אחת בבסרביה (כנראה התפלל שמה מנחה) וחשב למצוא "מנין" ברציף הרכבת, ומכיון שלא מצא, הרי לגודל אהבתו ויראתו לא חסך על יגיעה וטירחה לעת זקנתו, ולמרות ימי

כיוצא בזה סיפר האדמו"ר מסקולן על חויה אישית שלו: "נהירנא מימי בחרותי בסקולען, פעם אחת לביל חורף קשה דפקו בדלת ביתנו באמצע הלילה... כשפתחו הדלת ראיתי לפני רב זקן נשוא פנים שאמר לי כי הוא הרב דניאמץ, וביקש ממני לאסוף "מנין" בכדי שיוכל לומר "ברכו". מלאתי

נר אלוקים טרם יכבה

ערוב ימיו - שני חודשים אחרונים

- בארץ הקודש

מפי עד נאמן הרה"ח ר' שלום אייזיקאוויטש שזכה לשמשו ולהסתופף בצילו של רבינו בארץ הקודש בימי בחרותו בקיץ תש"ו. היה זה בשלמד בישיבת סאטמר בירושלים. ואז חילקו משמורות לשמש את הגאון הישישי מניאמץ זצ"ל. הרש"א הנ"ל מספר על התקופה ששימש את הרב מניאמץ, בחדשיים האחרונות לחייו (אלול תש"ו - ריש מרחשוון תש"ז) על אף שאינו בעל בכי, הוא מתרגש עד כדי דמעות בדברו על הרב הגאון מניאמץ זצ"ל. וכה הוא מספר:

הוא הכיר את הרב מניאמץ כבר בבוקרסט, שם שהה הרש"א בחודש ניסן תש"ו בדרך עלותו לארה"ק. פעם נכנס לבית המדרש ומצא את הרב מניאמץ יושב עם שני רבנים משני צדדיו, ואשה לפנייהם שבאת לקבל היתר מכבלי העיגון. כנראה כבר קיבלו עדות וכבר דנו בזה, והיה זה רק מעמד הנפקת ההיתר. הרב מניאמץ ישב ואמר (מלמל) בארוכה, ואחר כך תפס את שני הרבנים שלצדו ועמד והעמידם עמו והכריז ברגש, "מעידים אנו באיש פלוני שנפל לבור מלא נחשים ועקרבים". אחר כך התיישב והתחיל לברך ולאחל להאשה ברכות ואיחולים למשך שעה ארוכה.

כבר בצעירותו שיגר אליו אחד מגאוני פולין את בתו העגונה להתיירה, כי התפעל מדרך לימודו (כנראה העובדא עם בתו של הגאון רבי מאיר אריק). אחר מלחמת העולם השנייה הרבה להתיר עגונות, וגדולי הדור אמרו שהשאירו מסבב כל הסכנות בחיים אחר המלחמה על אף קנותו, כדי שיהיה מי שיחיה את כל העגונות אחר המלחמה.

כאשר התחילו להציק ליהודים ברומניה, העלו "אגודת ישראל" את הרב מניאמץ לארה"ק. הרב מניאמץ התגורר במלון באב"ד (ברחוב יפו).

צדקתו של הרב מניאמץ מי ישער, מי ששמעו קורא קריאת שמע, אם אבן הוא נימוח. בעת הנחת סכך על סוכתו, אחר כל זמורה וזמורה שהניחו (היינו בחורים המשמשים אותו וכנראה עסק עמהם ג"כ), העמיד עצמו והתחיל לרקוד, ורקד בכל כחו.

דרכו היה להעביר שמו"ת מתוך ספר תורה.

פעם הלך הרב מניאמץ לבקר את האדמו"ר מסאטמר. בתוך הדברים נתוודע לו שהאדמו"ר עדיין לא התפלל. פתח הרב בדברי כבושין, באומרו שלא נאה לאדם גדול להתפלל מאוחר. למחרתו הופיע האדמו"ר בישיבתו בשעה מוקדמת לתפלת שחרית, באומרו שרוצה לקיים מצוה לשמוע דברי חכמים.

היה לו מיחוש בגרונו, והרש"א היה לוקח אותו לבית חולים הדסה למרוח את המכה. אחר זמן נתרפא המכה כליל, אמר אז הרי אני חייב הוהיה להקב"ה על החסד הזה, וביקש להוליכו לבית המדרש, הרש"א הוליכו לביהמ"ד ראחמיסטריווקא הסמוכה למלון באב"ד, ואמר שם רבבים פלפול ארוך כדי לצאת ידי חובת הוהיה.

בחורי ישיבת סאטמר היו מתחלפים במשמורת לשמש את הגאון הישישי ביום ובלילה. פעם כשהיה משמרתו של הרש"א קבוע ליום, פנה אליו ואמר לו "שלום תבוא אלי בלילה". הרש"א החליף את משמרתו עם מי שהוכן לשמשו בלילה. באותה הלילה (מוצ"ק לך תש"ז) כאשר הרש"א היה שם, יצא הגאון לצרכיו, ובחוש מאור, הרש"א נעשה מודאג וקרא לבעל המלון לפתוח הפתח, הוא הביט מבעד לחלון אחד שהיה שם בביה"כ וראה את הרב שוכב באין אונים, הזעיק את הרופא ועדיין היה בו רוח חיים, אבל כבר היה מאוחר מדי להצילו.

(מפי צאצאי הרש"א שמעתי הוספה, שהוא רואה בסיפור זה מופת, כי בחחרו שהיה תורו לשמשו בלילה הוא היה בטלן, ובמקרה שהוא היה עמו בלילה ההיא האחרונה לחייו לא היה נעשה כלום, והרב היה ח"ו מוטל כך כל הלילה).

בעת הלוייתו, הספידו הרב הרצוג, בחורי סאטמר ששימשוהו בחייו לא ראו זאת בעין יפה, אך לא העיזו להפריע כי הרב הרצוג הגיע בליווי שוטרים.

הנוהג היה להוליך את הבר מינן במטה עד סוף מאה שערים, ואחר זה להוליכו בעגלה עד הר הזיתים. הבחורים ששימשוהו בחייו לא הניחו כזאת, ואמרו שלא יתנו שיוליכו את הגאון בעגלה, אלא נשאוהו בכתף עד הר הזיתים.

תורה. ומרגלא בפומיה: "וקנה לך חבר" - הקנה (קו"ף קצוצה גו"ן סגולה) יהיה לך לחבר ורע. כשסיים הכתיבה יצא לטפל בצרכי העיר ולקבל אנשים שפנו אליו בענינים שונים, מי לשאול הלכה למעשה, ומי לבקש תמיכה או השתדלות, המלצה, עצה וברכה. לכולם האיר פנים והשיב בנחת, בהתענינות, ברצון לעזור ולהדריך. גם בלילה לא יכבה נרו וקול התורה, בלוי ניגון חרישי מלא מתיקות, עלה מחלונות חדרו אף בשעות המאוחרות - והתפשט בחלל כמנגינת מלאכים.

וודף צדקה והסד

בין ענין לענין היה עושה ומעשה לחפצי שמים. בחכמה יחירה השכיל אל דלים להמציא להם רוחה. הרבה פירז מסספו לצדקה וכן התאמץ להתרים את זולתו עבור העניים. במיוחד השתדל בזה לפני התנים, בפרוס הפסח ובפרוס חג הסוכות, כשהוא מכתת רגליו לחזר על פתחי נדיבים ומשנן לעצמו: "חייב אדם לטהר עצמו ברגל",

בזה שמכתת רגליו לצרכי צדקה יטהר גברי לפעמים מסר בעבוט את תכשיטי ביתו לצרכי מצוה. כשהיה הולך ברחוב ורואה יהודי נושא סלים כבדים וכדומה, מיהר לקרוא לאיש מן האביונים בעיר ולשלם לו בעין יפה, בכדי שיעזור לזה בנשיאת משאו ולקיים בהידור מצות "עזוב תעזוב" (ואילו כשראה תלמידים חכמים נושא חפצים מיהר לסייע לו בגופו). כשעלה לירושלים באחרית ימיו, והיה כלוא בביתו מרוב חולשה, הפציר במקורבים שיביאו אליו בכל יום איש עני שיוכל לקיים בו מצות צדקה.

ככה התנהג דבר יום ביומו, בקיץ ובחורף, במשך עשרות שנים מבלי להתעייף. בימי שובכ"ם נזוהר להתענות כסוד מנהג יחידי סגולה ההולכים לאור תורת הארז"ל. רק בלילה אחרי צאת הכוכבים הביאו לו- לבית המדרש כוס חלב ומיני מנונות להשיב לבו מן הצום. אחרי שאכל הוסיף לישיב בבית ה' על התורה והעבודה עד שעה מאוחרת ורק אחרי שהשלים חוקו קם ופנה לביתו.

בזמני רצון

בהתקדש ליל שבת ראו בעליל שלוש פנים חדשות. עוד בצהרי יום השישי, כשחזר מבית הטבילה, היתמר מד' אמותיו ירח גן עדן. אמירתו "שיר השיירים" בקול ערב, בנעימה ובהתלהבות, ליבבה את האנשים שהקשיבו לזמרתו, והתפשטה

ועבודת-שמים ולא נותר בו אף רגע פנוי שלא לצורך גבוה. כשסיים תפילת שחרית, חלץ מעליו תפילין דרש"י, טעם טעימה כלשהי לסעוד לבו, ותיכף התעטר בתפילין דרבינו תם ונשאר בבית המדרש ללמוד את שיעוריו היומיומיים: פרשה בחומש, פרק בנ"ד, פרק משניות, דף גמרא, וזהר הקדוש, שולחן ערוך ושאר ספרי הלכה מהם ראשונים ומהם אחרונים. בערבי שבתות נהג לקרוא מתוך ספר תורה על הבימה את פרשת השבוע, שנים מקרא ואחד תרגום, כשהוא מעוטר בטלית ותפילין.

במיוחד הירבה לגרוס ולשנן טור עם "בית יוסף" שהיו שגורים על-פיו בכל עת. אף הוא כמדתו לעצמו היה מזרו אף לאחרים, במיוחד לפרחי תורה, שלא יתפרו מלשנן פרקים מאה פעמים ואחת, ולנצל כל רגע פנוי למטרה זו, כלשונו: "אונטערן איבערבעט דארף מען אויך חאזרן שולחן ערוך" (=כאשר שוכבים מתחת לשמיכה יש לנצל הזמן ולחזור על השו"ע).

בהושענא רבה עם ד' המינים

שיעוריו
בבית
המדרש
היו
נמשכים
בדרך כלל
עד אחרי
חצות היום.
אחר כך
פנה לביתו.
כאן המתין
עליו מדי יום
ביומו העגלון
הקבוע שלו
עם מרכבתו,
שהיה מסייעו
לבקר את
החולים
בעיר, כי
כן מנהגו
לקיים בכל
יום מצות
ביקור-חולים
- עוד בטרם
בא אוכל
לתוך פיו.
אפילו היה
החולה יהודי
מפשוטי
עם, שאין
לו במעט שום קשר אישי עם הרב, כיון
שנודע לרבי חיים מרדכי מחוליו טרח
לבקר אותו, התענין במצבו, שאל ודרש אם
אינו זקוק לעזרה מסויימת, ולבסוף השמיע
באזניו דברי עידוד וברכו ברפואה שלמה.
רק בשובו מביקור חולים ישב לסעוד פת
שחרית.

אף אכילתו היתה קודש כעדותו של האדמו"ר מסקולען: "שהיה מייחד שם שמים על מאכלו ומשקהו, ועל כל דבר נהג לומר לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה" מרוב אהבתו לאלקים".

אחרי שגמר לסעוד ישב לרשום חידושי-תורה, או לכתוב תשובה לשואלים בהלכה, עד שהתעייף ופנה לנוח מעט במטתו. ליד המטה ניצב שולחן קטן ומעליו ערימה של ספרי חסידות: "תולדות יעקב יוסף", "קדושת לוי", "נועם אלימלך", ושאר ספרים שהיה מעיין בהם שעה קלה לפני שנרדם. אחרי תנומה קצרה התיישב שנית ללמוד ולכתוב חידושי-

זכרונות מהגאון מניאמץ רבי חיים מרדכי רולד זצ"ל מימי שהותו בירושלים עיה"ק

כפי שנשמעו מפ"ק של כ"ק האדמו"ר מראחמיסטריווקא-ניו יארק שיבדלחט"א

ליעקב" מהרה"ק אדמו"ר מסאדיגורה. ובספר "מילין סתימין" מרבינו אדמו"ר רבי מנחם נחום משטפנשט, ומפיהם של חסידים על הגאון מטשביץ שלא אמר תחנון בני' חשון למרות שבכ"מ"ר שהתפלל כן אמרו תחנון.

בלילה האחרונה לימי חייו, (מוצ"ש ק"ך), קבעו הבריטים עוצר, כך שלא היה אפשר לצאת לחוץ, ומאחר שהיה זמן הראשון לקדש הלבנה, אמר הרב מניאמץ לסמוך לקדש את הלבנה בבית ולא בחוץ. והיו תמהים עליו על שמתעקש לומר קידוש לבנה דווקא בליל זה ובדווקא, שהרי היה אפשר להכות עוד איזה ימים. אך היה לפלא שנפטר בלילה זה. "ניבא ולא ידע מה ניבא".

עוד מספר כ"ק האדמו"ר שליט"א הנ"ל, שחוננו כ"ק האדמו"ר מסקווירא זצ"ל היה מספר, שבהיותם דרים שניהם בבוקרסט, שלח האדמו"ר רי"י פעם את נאמן ביתו החסיד הגדול ר' משה בטלן עם שאלה הלכתית להרב מניאמץ. ר' משה חזר והפליא לספר איך שמצא את הגאון יושב ולומד רבינו חננאל, וכנראה למד בקול, ושמע ר' משה איך שמכל תיבה של רבינו חננאל הוציא הרב חידושים הלכה למעשה.

"אבינו מלכנו" בדרך דרוש.

ביום הכיפורים עמד ודרש ברבים וכך אמר: טייערע יודן, היום יום הכיפורים, הזמן יקר, לא תבטלו את הזמן. מי שלא יכול ללמוד, שיאמר תהלים, ומי שלא מסוגל גם לזה שינח, אבל לא לבטל את הזמן. (האדמו"ר מראחמיסטריווקא מחקה את קולו בהתרגשות בספרו על דרשה זו).

בחג הסוכות ביקש שיתנו לו מגין להתפלל בחדרו, מאחר שרגיל להאריך בנענועים, ואכן האריך בזה עד מאוד.

סיפור מעניין מספר כ"ק האדמו"ר שליט"א כי ביום ב' חשון במנחה דפק על השולחן שלא לאמר תחנון. אחר התפילה נשאל מה ראה על ככה, והשיב הרי האדמו"ר הזקן מסאדיגורה אמר שג' חשון יומא ההילולא של אבי הק' מריז"ן הרי הוא כיום כיפורים, ואם כן - הוסיף הרב מניאמץ - בדין הוא שלא לומר תחנון בערב יוה"כ פ.

[א-ה: חידוש גדול הוא זה בענין אמירת תחנון בערב היארצייט - על אי אמירת תחנון ביום ההילולא מופיע בכתובים ראה ב"אמת

מספר כ"ק האדמו"ר שליט"א: כשהגיע הניאמץ רב לארץ הקודש התאכסן במלון באב"ד ברח' יהודית בירושלים בסמיכות לבית ראחמיסטריווקא (ברח' שפת אמת) באותה תקופה גם התאכסן במלון ה"דמשק אליעזר" מוויזניץ, שכבר היה חולה ומוטל על ערש-דוויו, והניאמץ רב היה מתפלל עם המנין של ה"דמשק". [אגב יוספר עם באו של הנאמץ רב לבית המלון התאושש האדמו"ר מוויזניץ בעל ה"דמשק" והוקל לו בחוליו, שכן נתמלא קורת-רוח משכנו החדש. ופעם לפני תפילת מעריב בחדרו, כשהכביד עליו החולי, והמשמש שלו הציע שיקח גלולת הרגעה, אמר ה"דמשק": "מוטב תפתח הדלת, ואשמע את הרב דניאמץ מקבל על עצמו על מלכות שמים, אשמע ותחי נפשי, יותר מכל מיני רפואות שבעולם!"]

בר"ח אלול נסתלק ה"דמשק" ואז החל לבוא לתפילות בביהמ"ד ראחמיסטריווקא, שהיה כאמור בסמיכות מקום למלון באב"ד.

בעש"ת ניגש הרב מניאמץ אל זקני אדמו"ר רבי דוד'ל מראחמיסטריווקא זצ"ל, ובקשה בפיו, שהיות שבתור רב הוא רגיל לדרוש בימים נוראים, לכן מבקש ממנו רשות לעשות כן בבית מדרשו. ואכן בכל יום בין מנחה למעריב דרש ופירש קטעי

כשמן המור בכל אבריהם. אחרי קבלת שבת ותפלת מעריב היה מוסיף ושוהה עם הקהל בבית המדרש, בכדי לאחר את ה"קידוש" עד לשעה השביעית, כפי שנוהגים בבית רוז"ן. והיה משמיע אז לפניו דברי תורה על פרשת השבוע. כשסיים פנה לביתו. לפני שקידש על היין נטל בידיו שני בדי היס והקיף בהם את שולחנו כפי נוסח האריז"ל. אחרי-כך ישב לסעודה מלא התרגשות, פניו קורנות אור, לבו ובשרו מרננים לא-יל חיו, ובאכילתו כמו בזמירותיו ראו אותו תפוס שרעפים ומייחד יחודים וכוונות טהורות. אחרי שהשלים הסעודה שכב במיטתו להחליף כח וכשהגיעה שעת תצות הקיץ והתגבר כארי ללמוד בקול רם מתוך הזוהר הקדוש, כל מלה מתמתקת בפיו כדבש, והיה תורו מספר הזוהר לספר "ברית כהונת עולם" (שהיה חביב עליו ביותר והוגה בו בכל עת מצוא) וממנו לשאר ספרים קדושים, נגלה ונסתר, עד שעלה עמוד השחר. במשך כל יום השבת נזהר משיחת חולין כלשהי ומהיסח הדעת.

כיון שהבדיל על הכוס במוצאי שבת, והשלים הזמירות, מיד ישב אל השולחן לרשום כל אותם חידושי-תורה שנתחדשו לו במשך יום השבת.

בימים הנוראים, ימי סליחות ורחמים, היה כאיש מופשט מהוויות העולם ומרחף בעליונים. לא חדל אף לשעה קבה מדביקות, פיו לא פסק מלמלל דיבורי תורה ותחינות, התפלל מקירות לבו בקול חוצב להבות, ועיניו זולגות פלגי דמעה. כשעמד בתפלה עטפתם למקורביו הרגשה כאילו התקלף מגופו ועומד במרום לפני כסא הכבוד.

מעשה שאירע בימי עברה ופורענות, בתקופת השואה, שעבר רבי חיים מרדכי לפני התיבה בליל ראש-השנה, ובאמצע אמירת "לדוד מזמור" קם שאון בקרב המתפללים: מישוה רמז כי הצוררים ימ"ש באו להתפרץ אל בית-המדרש. מרוב פחד ובהלה נסו כל המתפללים החוצה. כעבור רגעים אחדים התברר שהפיצו את השמועה בטעות, הצוררים לא באו, והקהל חזר אל התפילה. והנה בהיכנסם להיכל ראו כיצד רב הקודש מוסיף ועומד לפני התיבה, מבלי שהפסיק תפילתו, באשר מרוב דביקות לא הרגיש כלל במהומה ובמנוסת האנשים, וכבר הגיע לפסוקים האחרונים של הפרק "לדוד מזמור..." וכיראתו יראה עילאה בימים נוראים כך שמחתו

מצבה הוקמה על קברו רק כעבור כ"א שנים, בט' חשון תשכ"ח לאחר מלחמת ששת הימים. וזגתו צפורה נפטרה בשנת תרפ"ב.

עולי רומניה בישראל הקימו בתי מדרשות על שמו, בית הכנסת באר חיים מרדכי באשקלון, ות"ת ויז'ניץ במרכז בני ברק באר חיים מרדכי שנבנה ע"י חתנו רבי אברהם צוויבל.

זרעו לברכה

ילדיו: הרב מנחם מנדל - כיהן לפני השואה ברכנות ווסלוי ואקארמן בבסרביה, לאחר המלחמה שימש כרב בלודו' ולאחר מכן היגר לפריז בסוף ימיו כיהן כרב הקהילה היהודית במלבורן שבאוסטרליה.

ר' שמשון נפתלי חתן רבי משה קופלר מפקשן, נפטר בן כ"ח ו' ניסן תרפ"ב. אביו חיבר לזכרו את ספרו "שער נפתלי לזכרו".

בתו מרת חנה שרה נספתה בשואה י"ח סיון. אשת הרב יעקב חיים, בן הרב יחזקאל רוטר שכונה המגיד מקלויזנבורג.

בתו מרת פרומה, כוונ"ר נישאה להורביץ ובזיוו"ש למרגליות, כשהתאלמנה נישאה לרבי לוי שטרנברג אב"ד דומברובן שבבסרביה.

בתו מרת רייזל אשת הרב ניסן גולדשטיין מקלויזנבורג ואח"כ בחיפה.

בתו מרת חיה טובה אשת הרב אברהם צוויבל. עלו לארץ ישראל לאחר השואה והתגוררו בבני ברק, תרם כאמור את מבנה התלמוד תורה דחסידי ויז'ניץ ברחוב רבי טרפון. וקראו על שמו "באר חיים מרדכי".

בתו מרת אסתר בזוו"ר אשת רבי אלעזר צבי גוטליב.

מפי כתביו

בתר"ס הו"ל חידושי בן יאיר על הש"ס בצ'רנוביץ, בתרפ"ב הו"ל שער נפתלי על הפטרות ז' דנחמתא ושבת שובה. בתרפ"ג הו"ל קונטרס באר חיים מרדכי בהיתר עגונות, בקלוזש. בין השנים תרפ"ג-תרצ"ו הו"ל ג' חלקי השו"ת באר חיים מרדכי. בתרפ"ה באר חיים מרדכי על ברכי נפשי וט"ו שיר המעלות, בתרפ"ח באר חיים מרדכי על י"ג עיקרים. בתשכ"ט הו"ל חתנו רבי אברהם צוויבל את פירושו על הגדה של פסח שכתב בשנות השואה.

וחדוותו בימי חג הסוכות שחגג אחריהם. כשישב בצל הסוכה העידה בו ארשת-פניו שהוא מודשן עונג בפועל. כפעם בפעם היה קורא: "הרי אנו יושבים עכשיו ממש בגן עדן". למרות הקור הקפיד לישון בסוכה. כשירדו גשמים ונאלצו לסגור הגג, הרי מרוב חביבות מצוה עמד על המשמר, בציפייה לרגע שיפסיק המטר, וטיפס בעצמו לפתוח את הגג שנית. ולמרות שכעבור שעה קלה נתחדש הגשם ונאלצו שוב לסגור, חזר ועמד בציפייתו לרגע שיוכל לפתוח, מבלי שיתעייף מלחזור על הסגירה והפתיחה פעמים רבות במשך כל הלילה.

משהאיר ובא היום נטל בידו את הלולב והאתרוג, ומגודל חביבות לא הניחם מידו אף לאחר שקיים מצוותו בברכה ובנענועים, אלא מגפפם ומחזיק בהם בכל עת התפילה ובכל השעות שיושב ולומד תורה עד סמוך לשקיעת החמה - התגלמות חיה של דברי חז"ל (סוכה א"א) "כך היה מנהגם של אנשי ירושלים: אדם יוצא מביתו - ולולבו בידו; והולך לבית הכנסת - ולולבו בידו; קורא ק"ש ומתפלל - ולולבו בידו; הולך לבקר חולים ולנחם אבלים - ולולבו בידו. להודיעך כמה היו רזיזין במצוות".

אל ארץ חמדת אבות

כל ימיו היה משתוקק מתי תבוא לידי ואקימנה מצוות ישוב ארץ ישראל. מסופר כי נשאל ע"י עתונאי מסוים בבוקרשט הלמאי הוא ממהר לעלות לארץ ישראל האם לא עדיף להכות לביאת המשח ולעלות עם כל ישראל, נענה ואמר עדיף שמישיח ימצא אותנו מקובצים באר"י ממה שיצטרך לחפש אותנו ברחבי בוקרשט...

בתמוז תש"ו עלה לארץ ישראל והתגורר במלון באב"ד שבירושלים. היה זה בערב שבת קודש פרשת לך לך תש"ו, הרב הראשי הגר"א הרצוג שלח לו שאלה בהיתר עגונה שיואיל להצטרף אליו, והנה סמוך להדלקת נרות לצלצל לרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג ואמר לו שהוא מצטרף להיתר עגונה שדנו בה אז. הרב הרצוג שאלו מדוע צלצל בשעה כזו, וענה שאינו רוצה לעכב היתר של בת ישראל עגונה כי מי יודע מה ילד יום. ואכן רבי חיים מרדכי נפטר במוצאי אותה שבת ט' חשון תש"ז, והוא בן ע"ט, ומנו"כ בהר הזיתים, (על חודשי האחרונים בירושלים ראה

מסגרת)

פניני הפרשה

לך-לך

עלון מס'

1108

שנה כ"ג התשפ"ב

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

הנסיון האמיתי

תארו לעצמכם שביום מן הימים תגיע שמועה לאזני אדם השוך ילדים משך שנים רבות כי ישנו פרופסור מומחה בטיפול וריפוי עקרות, בעל מאה אחוזי הצלחה, אך דא עקא שהוא מתגורר בסין... האם ישתהה? הלא מיד ישנם מתניו, יארוז מטלטליו, ויטוס בשמחה ובתקוה לארץ ההיא, אף שבסוף העולם תימצא, ובלבד שתתמלא משאלת חייו. ומה יהיה אם יאמרו לו שבנוסף לכך בארץ ההיא ימצא עושר, טובה, ברכה, כבוד וכל טוב, וכי לא יעזוב את כל אשר לו, יעלה על המטוס הראשון ויטוס לשם?!

אם כן, מה רבה התמיהה שהנסיון הראשון של אברהם אבינו: "לך-לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" (בראשית יב, א), נחשב לאחד מעשרה נסיונות. אברהם היה אז בן שבעים וחמש, והתקוה לילד שימשיך את דרכו לא נראתה באופק. והנה, הקב"ה בכבודו ובעצמו מבטיח לו הבטחות כה מפליגות שישנו את חייו לטובה: "ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה. ואברכה מברכך ומקללך אאור ונברכו בך כל משפחות האדמה" (שם ב-ג). ופירש רש"י: "לך לך. להנאתך ולטובתך, ושם אעשך לגוי גדול, וכאן אי אתה זוכה לבנים, ועוד שאודיע טבעך בעולם". וכאן הבן שואל: הלזה יקרא נסיון?! הרי מובן שאברהם יקיים את הציווי בשמחה!

רבנו האלשיך הקדוש מאיר את הענין באור חדש, כאשר הוא מביט על הדברים מזווית ראייה שונה לחלוטין. לעינינו נראה אמנם כי מצוה שיש בה הנאה אישית, קל יותר לקיימה. זה נכון מבחינה מעשית, אך מבחינה מחשבתית זה בדיוק להיפך. ככל שהאינטרס מצויי ה' גדול יותר, כך גדל ומתעצם הקושי לכוון לעשות את הדבר לשם שמים ולא לשם מטרות אחרות.

וזה היה איפוא תוקף הנסיון שניסה הקב"ה את אברהם אבינו - האם גם כאשר הוא מודע להנאות המצפות לו באותה ארץ מובטחת, לא ילך להנאתו ולטובתו, אלא אך ורק בגלל שה' ציווהו? הנסיון היה מחשבתי ולא פיזי, ודוקא זה מעצים את הנסיון.

ואכן, עמד אברהם אבינו בנבורה בנסיון. במסעו מחרן, השליך מאחורי גוו את כל המחשבות על טובות אישיות, וקיים את רצון ה', רק בגלל ציווי ה', ותו לא. לשם שמים נטו! וזאת מנין לנו? להלן (פסוק ד') מדגישה התורה "וילך אברהם כאשר דיבר אליו ה'" דוקא, ולא בגלל נגיעה כל שהיא של חישובי כבוד, שם טוב, ילדים וממון.

יחיד ומיוחד	עצה טובה
<p>האשה היחידה שעורכים לה הילולא רבתי</p> <p>רחל אמנו. הילולתה היא ההילולא הקדומה ביותר בתולדות עם ישראל שידוע לנו על זמנה ותאריכה - י"א בחשון.</p>	<p>כדי למנוע חוצפה בבית, כל פעם שהילד מדבר אלינו בחוסר דרך ארץ, ולא משנה אם הוא בחור ישיבה או נער מתמודד, בן או בת - מומלץ שנפסיק את עיסוקינו או שיחתנו למספר שניות, ואז נגיד לילד בפנים רציניות ובטון ברור: "סליחה, אני לא מסכים שתדבר אלי ככה!". או: "בבית שלנו לא מדברים כך לאבא / לאמא". לאחר המשפט הקצר הזה, כדאי להמשיך ולהביט בו עוד מספר שניות, כדי להמחיש שאנחנו ממש ממש רציניים בכוונתנו, וזהו. הסתיים האירוע (אין צורך לדרוש מהילד לבקש סליחה, המחאה שלנו הרבה יותר יעילה ונקיה מאשר דרישה לבקש סליחה, דרישה שעלולה להסתבך מאד). (הרב יחיאל פליסקין הי"ו).</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סערון זצ"ל

"כל אחד ואחד מחויב לסדר ילדיו, ולא יועיל לו להציל עצמו במה שמוסר אותם לרב ללמד אותם תורה, כי זה לא יספיק כאשר יראה הרואה. וזה רק טענת היצר שמעודד ומחזק לב האדם לומר שלא יענש על כך, כי על הרב שמקבל שכירותו כמה פרוטות לדאוב על זה, והוא שפשע ומה לו לאב לעשות. והאמת אינו כן...".

(מגיד חדשות" ח"ט עמ' קנ"ב)

ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה. וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי וגו' (ט"ו י"ג-י"ד) – ידועה הקושיא הרי רק מאתים ועשר שנים היו במצרים, ומהו "ארבע מאות שנה" הנאמר בפסוק? וכבר פירש רש"י שכוונת הפסוק ארבע מאות שנה היינו כל השנים שיהיו בארץ לא להם, ואין הכוונה דוקא למצרים. עיין שם. וממילא אין שום סתירה, וכוונת הפסוק שהגרות בשאר ארצות והעינוי – הכל ביחד – ארבע מאות שנה. ומה שכתוב "וגם את הגוי אשר יעבדו" דהיינו את מצרים שעבדו אותם חלק מהארבע מאות שנה, "דן אנכי" כלומר אני אדון אותם במלא חומרת הדין. והנה תמצא סופי תיבות "הגוי אשר", עולה מספר 210, לרמוז למה שכתבתי ש"גם את הגוי" הכוונה למצרים, שיעבדו אותם מאתים ועשר שנים. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

מתנת המלך

והנה בתורה הקדושה ישנן כל שלוש הבחינות שמנינו, ואת שלשתן כלל שלמה המלך ע"ה באומרו על התורה: "שָׁמְעוּ בָּנִים מוֹסֵר אָב וְהִקְשִׁיבוּ לְדַעַת בִּינָה, כִּי לֶקַח טוֹב נִתְּתִי לָכֶם תּוֹרַתִי אֶל תַּעֲזוּבוּ" (משלי ד, א-ב), וכדלהלן:

כאשר הוא אומר "כי לקח טוב", כוונתו על טיב הסחורה - התורה היא המקח (כמו לקח) הטוב ביותר, ועליה נאמר "כי טוב סחרה מסחר כסף" (משלי ג, יד).

כשהוא ממשיך ואומר "נתתי לכם", כוונתו על זהות המוכר - הקב"ה בכבודו ובעצמו שנתן את התורה לעם ישראל. אם כן, אפילו אם לא היה זה מקח טוב, ראוי היה שניקה אותה, מאחר וה' הוא זה שנתנה לנו. גם מי שלא טעם עדיין טעמה של תורה ואינו מכיר את מעלתה, אומר לו ה' יתברך: "נתתי" - אני המוכר המציע אותה! ומה גם, ש"נתתי" - איני מוכר לכם אותה, אלא נותנה לכם במתנה. היש מאן-דהו המסרב לקבל מתנה?!

וכשהוא ממשיך ואומר "תורת", הוא מכוון על ערך הסחורה - אומר הקב"ה: זו התורה שלי, שאני יושב ולומד בה באופן אישי, חמדה גנוזה שהיתה שמורה בבית גנזי עוד תתקע"ד דורות לפני שנברא העולם. הַמְעַרְיָכִים הינכם מה אתם מקבלים?! זה הרי דבר שיש בו ערך סגולי עצום! אם יציעו למכירה ספר שלמד בו אברהם אבינו, מי לא יקפוץ לקנותו! אפילו ספר שהשתמש בו רב מהדור שלפנינו, הכל יחפצו לרכוש לעצמם...

ואחרי כל מסע השכנוע הזה, מוסיף הקב"ה לבקש "אל תעזבו!" שכן יצר הרע חזק, והוא מפתה את האדם כל פעם בצורה אחרת, ומראה לו את העולם הזה יפה וקסום יותר מן התורה.

כשלא יודעים את ערך המתנה - עלולים גם למכור חליפה יקרה בכמה דולרים...

שמעיה עלה לגדולה והתעשר מאד. הוא רצה לשמח את אביו וקנה לו במתנה חליפה יקרה בשווי 1000 דולר. בכואו לביתו, אמר לרעייתו: "אני מכיר את אבא שלי, אם הוא ידע כמה עלתה החליפה – לעולם הוא לא יסכים לקבל מתנה כזו יקרה. מה נעשה?".

"תאמר לו שזה עלה 20 דולר", יעצה הגברת.

לאחר שבוע מתקשר אליו אביו. "תשמע" הוא אומר בהתלהבות "תקנה עוד שלושים חליפות כאלה, אין לך מושג איך זה ילף בשוק, מכרתי אותה לדוד יעקב ב-30 דולר..."

*

כשהיה הגאון המופלא רבי משה לוי זצוק"ל (שביום ראשון הקרוב יחול יום הילולתו) מונה שבחה של תורה, היה עומד על ערכה הגדול, ועל האושר הגדול אשר עלינו להיות מאושרים על שזכינו בה, ואף מעורר על חסרון הכרתנו בערך נפלא זה, וכך היו דבריו הנפלאים:

מוכר המציע סחורה למכירה, משתבח בסחורתו ומשכנע לקנותה באחת משלש דרכים: טיב הסחורה, זהות המוכר וערך הסחורה, וכפי שנפרט:

א. תחילה הוא יכריז על מרכולתו שהיא סחורה מעולה ומשובחת. ב. פעמים שיקנו את הסחורה אפילו אם היא פחות טובה או פחות זולה, רק בגלל זהות המוכר, אם בגלל שהינו אדם אהוב ואנשים חפצים להנותו, וקונים ממנו רק כדי למצוא חן בעיניו, ואם בשל היותו אמין בעיניהם וסומכים עליו שסחורתו אינה מזויפת. ג. אפילו אם הדבר אינו שוה פרוטה - אם השתמש בו אדם חשוב המוערך על הציבור, ניתן למוכרו בקלות, אף תמורת כסף רב. וכפי שעורכים מכירות פומביות על דברים שאבד עליהם הכלח, אך אנשים משלמים עליהם הון. ועלית על כולנה, אם הסחורה ניתנת במתנה גמורה ללא תשלום, שודאי "יחטפו" אותה בלי פקפוק.

זיספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

ציפור נדירה לבן של מלך

אחרי תרופה למחלה זו והעליתי חרס בידיי".

הגאון ששתק כל העת ועקב אחרי הרופא, ביקש לשאול את הרופא: "יאמר לי כבודו, אילו המלך בכבודו ובעצמו הוא אשר היה מוטל כאן במיטה במצב זה, וכי גם עליו היית חורץ דין כזה?...".

הרופא שהופתע מן השאלה, הבליע חיוך מההשוואה, אך מיד התעשת, הנהן בראשו ואמר באיטיות: "צודק אתה, ראב"ן יהודי... באמת אף המלך היה חולה במחלה זהה לפני כמה שנים. אבל התרופה אשר סיפקנו להוד מלכותו", המשיך הרופא ברוב חשיבות, "אין שום אפשרות ליתן ממנה לחולה היהודי השוכב כאן. תרופה זו, יקרה היא ואינה בנמצא! בעומק מדבר פלוני, מצויה ציפור נדירה ביותר, שאם מבשלים את בשרה במרק וגומעים ממנו, מתרפאים ממחלה זו. אך דא עקא, קשה עד מאוד ללוכדה: בדרך למקום משכנה אורבות סכנות מוות, וכדי להתגבר עליהן נדרש ליווי של פלוגת חיילים מאומנת. למלך התאפשר להשיגה, אך לאדם מן השורה אין כל סיכוי להגיע אל הציפור. לפיכך מתחילה לא העליתי בדעתי לספר לך על רפואה זו". מנקודת מבטו של גוי, חכם ככל שיהיה, היתה זו מסקנא נכונה. אולם רבי עקיבא איגר, באמונתו היוקדת, עמד ונשא קל וחומר בעצמו: אם למלך בשר ודם יש אפשרות להשיג את הציפור, על אחת כמה וכמה למלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא!

נפרד הרב מן הרופא בברכה ובתשלוש הגון, ומיהר להסתגר בחדרו. ספון בין הכתלים ספוגי התורה והחסד, עמד בפנתו נשא כפיו לשמים והתפלל בדמעות שלישי לבורא העולם. וכך אמר בתפלתו: "רבונו של עולם! הלא הנך מלך מלכי המלכים, ובני ישראל בניך אהוביך בני-מלכים הם, וכי בנך אהובך גרוע מן המלך הערל? מדוע שלמלך הגוי תהיה אפשרות להשיג את העוף ולבנך החולה לא?".

לא חלפו כמה דקות, והנה על חלון ביתו של הגאון מתדפקת ציפור פצועה ונעדרת יכולת תעופה, מקישה על זגוגית החלון כמבקשת בנימוס שיפתחו לה. מיד הורה הגאון לבני ביתו שיפתחו את החלון ויכניסו את הציפור בזהירות, כך שלא תפרח מידם. התבוננו בה, וראו שזהו בדיוק תיאור העוף הנדיר והמיוחד אשר צידי המלך חיפשו במדברות!

הורה הרב לבני ביתו לבשל את העוף במרק ולתת ממנו לחולה קמעא קמעא.

תוך כמה ימים, החל מצבו של החולה להשתפר בהדרגה, וכעבור זמן לא רב שב לאיתנו, ויהי לפלא. הדברים נתפרסמו בחוצות העיר, ונתקדש שם שמים ברבים.

הנהגה מיוחדת היתה לגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל רבה של העיר פוזנה. מדי בוקר נהג לקיים מצות ביקור חולים, כשהוא טורח לכתת רגליו בין בתיהם של חולי העיר. בוקר אחד ביקר בביתו של חולה אנוש שחלה במחלה נדירה, והרופאים כבר נואשו מחייו.

כשדמעות בעיניו, התחנן החולה לפני הגאון: "אנא! יעתיר כבודו שאזכה לרפואה שלמה מעל לדרך הטבע, כי קצרה יד הרופאים מלהושיעני". דבריו של האיש נגעו מאוד ללבו הרחום של הרב, והוא הבטיח לחולה שיעתיר בעדו בכל כוחו ובעד כבוד ינסה גם להשתדל בדרכי הטבע.

עברו כמה ימים שבמהלכם לא הרפה הגאון מלהתפלל ולהשתדל בעד החולה. והנה בבוקר בהיר נפוצה השמועה המפתיעה בקרב בני העיר פוזנה, כי במסגרת מסעותיו בחוצות הממלכה - מתעתד המלך לבקר בעירם. השמועה גרמה להתרגשות רבה בקרב התושבים. הרשויות מצדן פתחו במבצע תברואה מהיר שכלל נקיון וצחצוח הרחובות, נטיעת עצים ושיפוץ גינות הנוי. המקהלה המקומית פצחה בסדרת חזרות מהירות, והכל היו דרוכים לקראת הרגע ההיסטורי.

מקורבי הגאון רבי עקיבא איגר התפלאו כשהרב פנה אליהם והתעניין בסדרי המסע המלכותי, על הרכב הפמליה ועל עוד אי אלו עניינים הקשורים בהגעת המלך. ויהי הדבר לפלא: ממתי מתעניין גדול הדור בנושאים שכאלו... אלא שבאמת לא החגיגות הן שעניינהו, אלא רצונו העז לסייע לאותו יהודי אומלל.

לאחר בירורים נמרצים, הצליח רבי עקיבא איגר לגלות כי רופאו האישי של המלך מתלווה אף הוא למסע. רופא זה, מלבד חכמתו ומומחיותו הרבה בתורת הרפואה, כרופאו האישי של המלך, היה בעל גישה בלתי מוגבלת לכל ספרי הרפואה, ואל לשכתו הגיעו מדי יום כל חידושי הרפואה שהתחדשו בממלכה. אשר על כן הוא האדם המתאים לשאול את פיו האם קיימת תרופה למחלה הנדירה ממנה סובל היהודי החולה.

הגיע היום הגדול. לקול תרועת חצוצרות, נכנסה מרכבתו ההדורה של המלך בשערי העיר. המונים נדחקו בצדי הרחוב כדי לזכות לשזוף עין בשיירת המרכבות ההדורה, ואולי אף לראות את פני המלך. ביקש הרב מנאמניו כי יעמדו על הדרך, ויתחננו לפני הרופא המפורסם כי יבוא לבדוק את החולה. לא בקלות עלתה בידם, אבל לבסוף אותר הרופא, וכששמע את בקשת רב העיר, נענה לה תמורת סכום הגון שהובטח לו מראש.

הגיע הרופא אל ביתו של החולה, והגאון כבר המתין לו שם. התבונן ובדק ולבסוף פרש את ידיו ופסק בהחלטיות: "למחלה נדירה זו, אין שום תרופה! גם אני תרתי רבות

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: מה עדיף לאכול בשנת השמיטה, מאוצר בית דין, מיבול נכרי, או מהיתר מכירה? תשובה: בתחלת השנה אפשר לקנות ירקות מכל מקום עד שיגיע איסור ספיחין (כל אחד לפי זמנו) ולשלם בישראל או בהבלעה (עם פירות) ולאכלן בקדושת שביעית. וכן דעת רוב ככל הפוסקים זולתי הרמב"ם. וכן פסקו החזו"ן איש והגאון ר' אברהם ברוך מאני ז"ל (בנו של הגר"א מאני) וכן פסק הגר"ע יוסף. לאחר מכן יש לקנות מחנויות שמטה. ואם יש יבול ישראל ממצע מנותק או מערבה וכדומה, עדיף על יבול נכרי. ויבול נכרי עדיף על היתר מכירה. ואם האדם דחוק ל"ע, יקנה מהיתר מכירה, שהסכימו על זה גדולי גאוני ישראל. ואם נהג בשמיטות שעברו לחומרא ובעת אינו יכול לעמוד בזה, יעשה התרה בפני שלשה ת"ח על מנהגו שלא אמר "בלי נדר" ויוכל לאכול מהיתר מכירה הוא ואשתו וילדיו. יאכלו ענוים וישבעו.

שאלה: האם אפשר לקנות בחנויות שמיטה שהכשרויות שלהם מכשירים ירקות הנקטפים בשביעית (וגדלו בששית) בשדות של יהודים (האסורים לפי הרמב"ם)? תשובה: דעת הרמב"ם בזה היא דעת יחיד, וכל הפוסקים חלוקים עליו. וכן פסקו להתיר הרה"ג ר' אברהם ברוך מאני והחזו"ן איש והרה"ג ר' נסים כדורי והגר"ע יוסף. ועיין בשו"ת בית נאמן ח"א חיו"ד סי' י"ח.

שאלה: האם יש מה לחוש לעתידנו כאן בארץ ישראל? תשובה: הגרי"א הרצוג זצ"ל אמר "הובטחנו שלא יהא חורבן בית שלישי". מי שבנה לנו מדינה אחרי שואה איומה ונוראה המהזיקה היום רוב עם ישראל, לא יחליף אותנו באומה אחרת ובמדינה אחרת. כמו שכתוב בפסוק "תמיד עיני ה' אלוקיך בה".

שאלה: כתב הרב בן איש חי (ש"א פרשת תולדות ה"ד) וז"ל: "ותברך על נמילת ידיים תיכף ומיד כאשר תזקיף ידיך, כדי שלא תהיה הגבהת ידיך לבטלה כנזכר בזוהר הקדוש שאסור להגביה ידיו בריקניא". עכ"ל. ושאלתנו האם לפי אסור להרים ידיו להביא איזה דבר מלמעלה, ואצ"ל סתם להרים ידיו, האם זה בכלל דברי הזוה"ק, או שמא כוונת הזוה"ק דוקא כשמגביה ידיו ופושטם כמי שרוצה לקבל דבר מה ועושה כן סתם ללא צורך וכמו שסיים הרב בן איש חי שם "גם צריך לפשוט שתי כפות הידים בעת הברכה כמי שרוצה לקבל בהם איזה דבר והוא לרמוז על קבלת הטהרה בהם". עכ"ל. אבל להרים ידים למעלה בלי לפשוט אותם מותר בכל אופן?

תשובה: לא ראינו מי שמחמיר בזה להרים ידיו להביא משהו מהמדף העליון, וכנראה דלצורך אין קפידא.

שאלה: מה מקור המנהג לא להעביר סכין מיד ליד? תשובה: אינני יודע. כך נהגו מדורי דורות, והטעם מובן.

שאלה: האם כת"ר שליט"א שמע על כך שיש ענין לא להניח מפתחות על השולחן או שזה סתם דמיון? תשובה: סתם דמיון. אולי חשש מפני גנבים.

שאלה: האם מותר לשבת על גבי שולחן ריק? תשובה: מותר, אבל אין זה מכובד.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

נאה דורש

פנינים מתוך הספרים החדשים "דורש טוב" ו"נאה דורש"
על ספר בראשית

"תהא כאברהם" - תתעלם מהאב...

ונברכו כה כל משפחות האדמה (י.ב.א.)

פירש רש"י: "אדם אומר לבנו תהא כאברהם".

הדבר קשה, מנין לרש"י שהברכה "תהא כאברהם" היא דוקא מאב לבנו, היכן רמז הדבר בפסוק? אולי זו ברכה כללית שהבריות מברכות ומאחלות זו לזו?

מספר על גביר אחד שאמר לבנו: "בני יקירי, אני שקוע בעולם העסקים, ואין לי פנאי ללמד תורה, אבל אתה נולדת עם 'כפית זהב בפה', אין לך דאגות פרנסה, תוכל לשקד על התורה ולגדל תלמיד חכם".

השיב הנו: "אבא, אני גדלתי בבית של 'ביזנס', כל ימי חייטי באוירה של עסקים ומסחר. גם אני אמשיך ב'ביזנס'. אבל אל דאגה, אני מקוה שבני כבר יקדיש את חייו לתורה ויצמח להיות גדול הדור הבא".

ומה למעשה? לימים הלך גם הנכד בדרכי האב ובדרכי השב ונהיה איש עסקים גדול. את התקווה והאחולים להיות גדול הדור הבא הוא השאיר לדור שאחריו...

מספרים שפעם שאלו רב מספרם: "איך צמחת להיות תלמיד חכם גדול?", אמר להם: "לפני שנים רבות, סבא רבא שלי אמר לעצמו: 'אני טרוד מאד בפרנסה, לא יצא ממני תלמיד חכם גדול, אבל את כל הכחות והתקוות והממון אשקיע בבני שהוא יצא תלמיד חכם'. אלא שגם הנו הלך בעקבות אביו, והשקיע את כל התקוות בבנו שלו, שהיה סבי. גם סבי הלך בעקבותיהם ותלה את כל התקוות בדור הבא - באבי.

לימים גם אבי תלה את כל התקוות בדור הבא - בי. כל דור תלה את התקוות בדור הבא, כל אב סמך על בנו. אמרתי לעצמי: מתי יגיע סוף סוף האדם שישם את התקוות שתולה בו הדור שלפניו, ואז החלשתי שזא יהיה אני".

לכן הברכה "תהא כאברהם" היא מאב לבנו. אומר האב לבנו: 'אני רוצה שתהיה כמו אברהם אבינו, ומדוע? כי אביו של אברהם היה תרח, ואברהם היה יכול לומר לעצמו: 'אני בן של תרח, אין סכוי בעולם שיצא ממני תלמיד חכם'...

אך לא! אברהם לא התחשב ברקע שלו, הוא לא עשה כל מיני חשבונות ושקולים, הוא פשוט ישב ולמד עד שנהיה אברהם אבינו.

אחד מגדולי ישראל בדורות הקודמים סבל הרבה מצער גדול בנים, חלק מבניו התרחקו מהדת. היה אדם, כנראה לא חכם במיוחד, שהעז לשאל אותו: "כבוד הרב, אומרים ש'התפוח לא נופל רחוק מהעץ', למה אצל הרב התפוחים נפלו רחוק מאד מהעץ?".

השיב לו הרב: "כשיש רוחות עזות, הן מעיפות את הפרות הרחק מהעץ..."

אכן, בדורות ההם נשבו רוחות עזות של השכלה, קומוניזם, סוציאליזם וציונות, והן הפילו חללים רבים. במצב כזה הכל

משתבש. צריך הרבה סיעתא דשמיא שהרוחות לא יעיפו רחוק מדי את הפרות הנושרים מהעץ.

אך יש הסבר נוסף: ככל שהעץ גבוה - הפרי נופל למרחק... לעתים, כשהאב גדול מאד, הוא מציב רף גבוה, וקשה לו לזכות שהבנים יהיו גדולים בתורה כמותו.

א (רבי חזקיהו יוסף קרלינישטיין שליט"א)

הנסיין הקשה של עקירת ההרגל

ויאמר ה' אל אברהם לך לה מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך (י.ב.א.)

הרמב"ן (פסוק יב) מלמד אותנו כלל חשוב מאד, וזה לשונו: "כל מה שארע לאבות - סימן לבנים, ולכן יאריכו הכתובים בספור המסעות וחסירת הבארות ושאר המקרים, ויחשב החושב בהם כאלו הם דברים מיתרים אין בהם תועלת. וכלם באים ללמד על העתיד, כי כאשר יבוא המקרה לנביא משלשת האבות, יתבונן ממנו הדבר הנגזר לבוא לזרעו".

כל הספורים בחמש בראשית באים כאות וסימן מה יהיה אצל ה'בנים', אצלנו.

בפרשה זו כלולים למודים רבים, אך נגע בנקדה אחת. כשהתורה אומרת: "לך לה מארצך וממולדתך ומבית אביך", היא מדברת לא רק לאברהם אבינו, היא מדברת אלינו, אל כל אחד ואחד מאתנו.

התנאי הראשון של מי שרוצה להיות משיך לעם מקבלי התורה, בני אברהם יצחק ויעקב, הוא: "לך לה מארצך וממולדתך מבית אביך".

אדם סגל לעצמו כל מיני הרגלי חיים. הוא חי בהיו ובסגנון חיים מסוים, ופועל לפי תבניות שהרגל להן. במשך השנים רכש השקפה ומבט משלו על החיים ועל סביבתו הקרובה והרחוקה. כדי להכנס לעם היהודי, הדבר הראשון שצריך לעשות הוא - להתנתק לגמרי מכל ההרגלים, התבניות והתובנות שהיה מרגל להם עד עתה.

הקב"ה אומר לאברהם: כדי שתוכל להקים את השושלת של עם ישראל - "לך לה מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך". עד שלא תתנתק נתוק מחלט מכל העבר שלך, ומכל מה שהוא כולל בתוכו - לא תוכל לצור שושלת חדשה, עם חדש.

ואם אברהם ירהר בלבו: איך אעשה זאת? הרי רכשתי לעצמי מעמד וכבוד, יש לי פרנסה מסודרת, יש לי מכרים וידידים, ומה יהיה עכשיו? הרי אני הולך 'בעינים עצומות', אין לי משג לאן, אין לי משג מה יהיה לי במקום החדש.

אומר לו הקב"ה: "ואעשה לגוי גדול ואברכה ואגדלה שמך והיה ברכה". אל דאגה! מי ששומע לי - לא יפסיד. ברכה - רק מה, פרנסה - רק מה, כבוד וגדלה - רק מה! הכל מאת ה'!

דקון המזודה מהסמרטוטים - עובר התכשיטים

המגיד מדובנא זצ"ל מפרש את הענין, וכדרכו עושה זאת במשל: היה פעם יהודי עני מרוד, מטפיל באשה וילדים. הוא היה מקבץ נדבות, יהודים רחמנים היו זורקים לו כמה פרוטות עלובות, אף הפרוטות הללו לא הספיקו כדי לכלכל את משפחתו הגדולה.

יום אחד פנתה אליו אשתו ואמרה לו: "אישי היקה הפרוטות שאתה מקבץ אינן מספיקות. ככה אי אפשר להמשיך! אין בררה, סע לעיר הגדולה, תעבד שם כמה חדשים, ותחזר הביתה עם סכום כסף הגון". לא היתה לו בררה. ארו מזודה קשנה, נפרד מבני משפחתו, ונסע לעיר הגדולה.

בדרך מהכפר הוא עבר דרך יער גדול, והלך בו במשך כמה שעות עד שהחשיך היום. מכל עבר החלו להשמע נהמות חיות. לבו הלים מפחד. הוא מצא איזה נמיק סלע ומהר להכנס לתוכו, בתקנה שחיות היער לא יבחינו בו. הוא תכנן לשהות בתוכו במשך הלילה, וכשאייר היום ימשיך בדרך.

כשדחק את עצמו לתוך הנמיק, גרם לתזוזה של אבן גדולה, ואז נפער לנגד עיניו פתח גדול. הוא גשש את דרכו בזהירות, ואז התגלתה מערה קטנה. נכנס פנימה אל תוך המערה, שררה בה עלטה. הוא החזיר את האבן אל פתח המערה ונשכב לישן בבטחה.

אחרי כמה שעות הוא גלל את האבן מפתח המערה לראות אם כבר האיר היום. קרני אור השמש חדרו פנימה והאירו את חלל המערה. ואז הוא נדהם לגלות בקצה המערה ערמות של שטרות כסף, וכמות גדולה של תכשיטים ויהלומים. חשב בלבו: כנראה זו מאורת שודדים שמשמשת להם מקום מחבוא לשללם.

הוא נכנס ללחץ. הרי השודדים עלולים לבוא בכל רגע. אם יתפסו אותו, יהרגו אותו וישליכו את בשרו מאכל לחיות היער.

רגע לפני שנמלט מן המקום שלח מבט אחרון לאוצר הגדול, ואז חשב בלבו: במקום שאצטרף להגיע לעיר הגדולה ולעמל קשה כדי לצבור כמה רוכלים, הנה מן השמים זמנו לי את האוצר הבלום הזה. אסח אותו ואמרה לשוב לביתי לשמח את אשתי.

אבל אז הוא נתקל בבועיה: היכן ישמין את האוצר? אמנם יש לו מזודה, אבל היא עמוסה בבגדים ובמשלשלין שלו, אין בה מקום פנוי להכניס סכה...

אבל הוא לא ותר בקלות. הוא דחס את כל התכולה שבמזודה, ויצר מרוח קטן. הוא דחס פנימה מעט תכשיטים, נעל את המזודה, ונמלט מן המקום.

מה נאמר על האיש הזה? איזה שוטה שבועולם! מה היה לך בתוך המזודה? כמה סמרטוטים וחפצים משמשים. היית יכול לותר עליהם, לרוקן את המזודה ולמלא אותה בשטרות כסף, תכשיטים ויהלומים. בשטר אחד מתוך כל האוצר היית יכול לקנות לך בגדים חדשים במקום הסמרטוטים שזרקת, ועם השלל הרב תוכל להתחיל לחיות חיים חדשים, חיי עשר ורוחה.

הנמשל: הקב"ה לא עומד עם אלה והולם בראשנו כתנאי לזכות בתורה. חלילה וחס! אדם שרוצה לקנות את קניני התורה - הדרך פתוחה לפניו. תורת ה' תמימה משיבת נפש, וכל הרוצה לטל - יבוא ויטל. יהודי שרוצה לזכות לעולם הבא - ברוך הבא! הקב"ה מצפה ומיחל שכל יהודי יגיע לשם ויזכה להצטרף לצדיקים הגדולים שיושבבים שם, עטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה.

אבל כדי לזכות בקניני התורה, כדי לזכות בחיי עולם הבא - התנאי הראשון הוא לרוקן את המזודה מכל הסמרטוטים שממלאים אותה. צריך להתנתק מן העבר, לנתק כל קשר עם הרגלי העבר, עם משגי העבר. לפנות את הלב ואת הנפש כדי למלא אותם בקנינים הרוחניים החדשים.

ה"חובות הלכות" (פתיחה לשער ההבה) אומר: "כשם שלא ישכנו אש וימים בכלי אהד, כך לא ישכנו בלב המאמין אהבת ה' ואהבת עולם הזה כאחד". רצונך למלא את לבך באהבת ה'? קודם כל עליך לרוקן ממנו את כל האהבות האחרות, שלבך יהיה פנוי ויוכל לשמש כלי קבול לאהבת ה' יתברך.

(רבי יחיאל מאיר צוקר שליט"א)

משמעות הצפור שלא בתרה

קחה לי עגלה משלשת ועז משלשת ואיל משלש ותר וגזל" (טו, ט)

אברהם מבחר לשנים את בעלי החיים, אך את הצפור לא בתר. מהו הטעם לכך שאת הצפור לא בתר?

רש"י מפרש: רמו לו שישראל קימים לעולם. ובמדרש (בראשית רבה מד, ד) דרשו חז"ל ש"הראיה לו הקדוש ברוך הוא שמבדילים בעולת העוף ואין מבדילים בחטאת העוף". מבדילים פרושו שמנתקים את הראש מהגוף, ודבר זה נעשה דוקא בעולת עוף ולא בחטאת עוף. עלינו להבין מה משמעות הדברים.

רבי צבי הירש מייזליש זצ"ל, בעל מחבר ספר "שוי"ת מקדשי השם", חבר ספר נוסף בשם "זר זהב", שבו כתב חידושים ורעיונות על סדר פרשיות התורה, תחת הרשם של קורות ימי עמנו בימי אימת השואה הנוראה.

ברוח זו מקשר הוא את סוף התורה "כל ישראל" לתחלת התורה "בראשית": באושו"י, גם אנשים שהיו חלוניים לגמרי ורחוקים מאד משמירת מצוות, כשהלכו למשרפות, וכבר ידעו את משרת הליכתם, הודיעו כי על אף שאת כל חייהם היו כמו גויים, הם גאים למות כמו יהודים, וצקו שמע ישראל. 'בראשית' - אותיות 'ברית אש', כאשר מגיעים לברית אש, כל ישראל זוכים להכנס בה!

כך יאר גם בענין ברית בין הבתרים. במחנות ההשמדה נכר היה דבר פלא: נאסר על היהודים להתאסף, והיו מפרים את ההוראה, אלא שאם התאספו לשם "עולת העוף" - לשם עליה והתרוממות הרוח בלמוד תורה, קיום מצוות או תפלה - הרי שהיו הגרמנים ימ"ש "מבדילים", מענישים אותם על כך. אבל אם התאספו לשם "חטאת העוף" - לשם דברים בטלים, לא היו נענשים על ידי אותם צוורים. לאף אחד לא הפריע שצחקו והתבדחו או עשו חטאות ביחד...

בספרו "שוי"ת מקדשי השם" הוא מוסיף לספר: במחנות העבודה, בשנות השואה האיומה, עמדנו פעמים בכל יום למפקד, ואם היה חסר אחד לפי חשבונם, או שאחר אחד לבוא, או שלא הסיר את הכובע בנריות ובכבוד - כתוצאה מכך עשו יסורים וצרות לכלנו במשך כמה שעות רצופות. כך היא דרכם של שונאי ישראל בגלות, שאם איש ישראל אחד עושה איזשהו חטא - מטילים את האשמה על הכלל. ואין מבדילים אותו לומר כי רק הוא, היחיד, חטא.

מה שאין כן אם המצא ימצא שאיש ישראל עשה איזשהו דבר טוב, המועיל לכל העולם, או אז אין מחסים את מעשיו לכלל ישראל, רק מבדילים אותו מכלל ישראל ואומרים שזה היחיד עשה גדולות וטובות. וזהו הפרוש בדברי חז"ל: "הראיה לו הקדוש ברוך הוא שמבדילים בעולת העוף ואין מבדילים בחטאת העוף", פרוש: כשישראל בכלל "עולה" - שאיני לעלות על ידי מעשיו, אז מבדילים אותו, אבל אם הוא בכלל "חטאת" - אז אין מבדילים אותו, אלא מחסים את החטא לעם ישראל כלו.

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוך האור אברהם אבינו)

קול תודה

עלון ההתחזקות החודשי בענייני השבח וההודאה לבורא עולם

לעולם אודך

מאמר של הודיה

הידיד הכי טוב שלנו!

בגמרא שבת (ל"א ע"א) מסופר על גר שביקש מהלל ללמדו את כל התורה כולה כשהוא עומד על רגל אחת.

הלל קיבל את בקשתו ולמדו הלכה אחת: "מה דעלך סני לחברך לא תעביד" - מה ששנוי עליך אל תעשה לחברך.

מאמר זה טעון ביאור. האם פתגם זה עם כל חשיבותו כולל באמת את כל התורה כולה? הרי מוזכר בו רק מצוה שבין אדם לחברו, ואיך כלולים במשפט זה המצוות בין אדם למקום?

משיב ר' אביגדור מילר זצ"ל: רש"י עונה על קושיא זו ומאיר את עינינו ביסוד גדול בעבודת ה'. כוונת הלל היתה שאנחנו צריכים להתייחס לה' באופן לא פחות מחבר וידיד אנושי. הקב"ה הוא ידיד מובהק שלנו כפי שכתוב במשלי (כ"ז, י"א) "רעך ורע אביך אל תעזוב", פירוש: הקב"ה, שהוא הידיד שלך וגם ידיד ותיק של משפחתך - "אל תעזוב", אל תהי כפוי טובה כלפיו, כמו שלא היית רוצה שאחרים לא יכירו בטובתך שעשית עמם.

הלל אמר לגר: תרגיש בעומק לבך ידידות נפלאה זו. תחוש כמה ה' אוהב אותך - אהבה עזה בלי מצרים - ודואג לטובתך בלי הרף, עד שיתעורר בך רצון לשלם לו טובה ולגרום לו נחת רוח על ידי קיום מצוותיו. רגש זה הוא יסוד היסודות של כל התורה כולה. הקב"ה מעניק לנו כל כך הרבה טובות, עלינו לשים לב אליהם עד שנתלטה ונשתוקק לקיים רצונו באופן המהודר ביותר, ונרתע מלעבור על רצונו ח"ו.

המניע האמיתי לקיום התורה

הקב"ה רוצה שאנחנו נקיים את המצוות לא רק מתוך הכרת, אלא מתוך אהבה ורצון הנובעים מהכרתנו בחסדיו המרובים ובאהבתו המופלגת אלינו. על כן בתורה תמיד כתוב יחד עם שמירת המצוות, מצות אהבת ה', כגון: (דברים י"א, י"ג) "לאהבה את ה' אלוהיכם ולעבדו בכל לבבכם וכו'".

הדרך להביע את הכרת הטוב לה' אינה רק להגיד תודה רבה ולומר 'מזמור לתודה', אלא לעשות רצונו בשלמות מתוך שאיפה לגרום נחת רוח למי שכל כך מטיב איתנו. רגשי ההודיה הם המניע האמיתי לקיום המצוות. ככל

שהאדם יכיר בטוב שהקב"ה גומל לו, כך יגדל רצונו לעשות נחת רוח לפניו, כדי להחזיר טובה - כביכול - למי שעושה לו כל כך הרבה טובות. ואכן מצות "עבדו את ה' ב'שמחה" מופיעה ב'מזמור לתודה' (תהלים ק'), מזמור שכל ייעודו הודיה לה'.

סיפור הקדמה לתורה

התורה מספרת (בפרשת בראשית) על הבל שרצה לגרום נחת רוח לרבש"ע ועל כן הביא קרבן מהמעולה שברכשו. מה הייתה הסיבה שרצה לגרום נחת רוח זו לבורא העולם? ברור

שעשה זאת מתוך רגשי הודיה ואהבה אליו ית' על העולם הנפלא שברא, ועל כל הטוב שהשפיע לו. לכן חיפש איזה מעשה טוב יוכל לעשות, והביא קרבן מהמעולה שברכשו. מעשה זה הוא מה שגרום נחת רוח כל כך גדולה למעלה, עד שהקב"ה קיבל את מנחתו באהבה גלויה.

לפי זה מבואר לשון הפסוק (בראשית ד, ד') "שלא כתוב בו 'וישע ה' אל מנחת הבל', אלא 'וישע ה' אל הבל ואל מנחתו'", הסיבה שה' פנה אל מנחת הבל לא היתה רק בגלל המעשה שעשה בהקרבת הקרבן, אלא מחמת המניע להקרבה זו, שהוא לבו של הבל, לב שהיה מלא הכרת הטוב לה' ורצון לגרום לו נחת רוח (ע"ש ספורנו).

יסוד הבריאה

על פי זה כמה מאירים מה שחז"ל (בר"ר, א', ד') אומרים על הפסוק "בראשית ברא אלוקים" - "בשביל ביכורים שנקרא ראשית" - שבשביל מצות ביכורים הקב"ה ברא את העולם. המצוה של ביכורים היא, שכאשר האדם רואה את הפירות הראשונים על העץ, מתנת ה', "תאנה שבכרה אשכול שבכר", עליו להרגיש את האהבה של בורא העולם אליו ואת טובו המופלא, עד שרגשות אלו יעוררו בו רגשי אהבה חזקים אליו ית'. רגשי אהבה אלו יעירו את לבו לרצות לגרום נחת רוח להש"ת על ידי הבאת הפירות לבית המקדש מתוך הלל והודיה על חסדו וטובו הנפלאים. בשביל רגש זה הקב"ה ברא את העולם! רגשות נלהבים של הכרת טובה לה' המניעים את האדם להתנהג באופן שיגרום נחת רוח לפניו ית', הם מטרת כל הבריאה וכל התורה כולה. יהי רצון שנזכה! ■

[מעובד מתוך הספר הנפלא 'שערי אהבה', להשיג בהפצת י. בלוי]

פנינים של הודיה

הצדיק ר' שמואל הומינר זצוק"ל היה מרגלא בפומיה להודות להקב"ה על כל דבר, ובכל הזדמנות היה מודה לה' על חסדיו ועל הטובות שעשה עמו.

סיפר חתנו: פעם היה יום גשום זועף בירושלים, ובאותם ימים עדיין לא היו אמצעים הולמים להגן מפני הגשם. החתן הלך בדרך בגשם סוער, ונרטב כולו עד לשד עצמותיו, וכך נכנס לבית חותנו כולו זועק חמלת אדם. כשראהו חותנו, אמר לו בהתרגשות גדולה: "הא! כמה עלינו להודות להש"ת שיש לנו בית חם וקורת גג המגין עלינו מפני הרוחות והגשמים - על ידי כך אנחנו יכולים לישב בבית ולעסוק בתורה במנוחה! הרי רק תחשוב אילו לא היה לנו מחסה ומסתור מפני הגשם, היינו מוטלים תחת כיפת השמים, מטרות עוז היו מצליפים בנו ללא הרף ... כמה נורא היה המצב! כמה גדול חסד ה' עלינו!"

מעיר הרב גמליאל רבינוביץ שליט"א על סיפור זה (טיב האמונה עמ' קצ"ח): כמה נפלא הוא היבט זה לראות בכל דבר טובת אבינו שבשמים. במקום להתאונן למה שפך עלינו קיתון של שופכים, לחוש את חסדו שנתן לנו מקלט ומחסה מפני מטרות עוז ורוח סערה. זוהי השקפת החיים של יהודי, לראות בכל מצב בחיים את החסד הנפלא של ה'.

סיפור יהודי העוסק בקירוב רחוקים: אל הקהילה שלנו הצטרף יהודי מבוגר עולה מברית המועצות למוד סבל, בודד וגלמוד, אך למרבה הפלא לא מש החייך מעל פניו.

פעם אחת שח את לבו: אם ה' היה נותן לי ילדים, נכדים, נינים וכו', וכולם היו עובדי ה', כמה נחת היה יכול להיות לו עד סוף כל הדורות, ועל כל הנחת הזו הקב"ה "הסכים לוותר", העיקר שיהיה לי את התיקון הכי מושלם עבורי. כמה אני צריך להודות לו על כך !!

העלון מוקדש ל:

להנצחות
או הקדשות:
055.6789852

להצלחת
מיכאל בן רבקה
בכל העניינים

לזיווג הגון
יעל בת רבקה

לרפואה שלמה במהרה
רות בת מינדל גיטל

תודה לה' על כל נשימה ונשימה

תודה שהיא הסכימה לקחת את התרופה למרות שהיא מאוד מרה ומשאירה טעם מזעזע בפה, תודה מראש שאתה, ה', מרפא את הילדה ולא התרופה כי זה רק ההתשתדלות ועוד ועוד...

וכך לאט לאט הילדה מתחילה לנשום נשימות רגועות יותר, אחרי יותר משעה שהיא ממש מתקשה לנשום. היא בעצמה נרגעת ונשכבת במיטה ולאט לאט נרדמת.

ואז- החיים העסוקים סוחפים אותי, ואני כל יום אומר לעצמי: 'היום בערב אשב לכתוב את הסיפור ואפרסם', אבל ב"ה כשנהיה ערב (או יותר נכון לומר בוקר), כשאני נופל שדוד על המיטה, אני אומר 'מחר', וחוזר חלילה.

אז כנראה שהקב"ה מחכה לסיפור שלי (או להודאה שלי), כי לביל שבת השבוע שוב חווינו את אותו סיפור. נשימות מבהילות, אף תרופה לא עוזרת, רק אחרי שהבטחתי

שבע"ה ביום ראשון אני מודה לה' ברבים בכפל כפליים - ראה זה פלא - הנשימות חזרו לתקן.

תודה לה' על כל נשימה ונשימה. ■

היה זה לפני 3 שבועות לביל שבת. אני ואשתי מתעוררים לקול נשימות מפחידות של בתנו בת ה-6. היא סובלת מסטרידו בעונות מעבר, וכבר הגענו לבית חולים יותר מפעם או פעמיים.

בעקבות כך אנו מצויידיים בתרופת קורטיזון שאנו נותנים לה מיד כשהיא מתחילה להתקשות בנשימה.

בדרך כלל תוך כמה דקות יש שיפור מידי, אך לא הפעם.

נתנו לה מנה כפולה ועדיין אין שום שיפור. אני מחליט לעשות לה אינהלציה, למרות שזה ליל שבת, היות ומצבה מחמיר.

אך גם האינהלציה לא עוזרת. הילדה מתחילה לרעוד וגם אנחנו. אני ואשתי מתייעצים אם להזמין אמבולנס, ולא יודעים מה לעשות. ממש לא מתחשק לנו לבלות את השבת בבית חולים, אבל המצב לא מתחשב במצב רוח שלנו או בחשק שלנו, והילדה ממשיכה להדרדר.

אשתי מקבלת קבלה קטנה בצניעות ואני מבטיח לפרסם ב"קול תודה" את חסדי ה' איתנו מיד לאחר השבת. כמובן שאנו שנינו לא פוסקים מלמלמל מזמור לתודה שוב ושוב, ומוזים לה' על מה שרק אפשר: תודה ה' שהתעוררתי משנתי למשמע הנשימות של הילדה למרות שהייתי נורא עייף,

הבא להודות מסייעים אותו

הבוקר, והנה אני רואה לנגד עיניי פרסום של קול תודה עם מספר הטלפון! איזו השגחה! איזה אהבת ה'!

האזנתי ל'קול תודה', שמעתי את כל פעילות הארגון, התוודעתי לקו, והבטחתי לפרסם בע"ה ולתרום כשנושע.

לאחר יומיים נוקשים לי על דלת הבית ומבררים על יחידת הדיור. **כבר באותו היום** היחידה הושכרה!

הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו! ■

בשם 'קול תודה' שמביא ישועות. הבטחתי לפרסם ולומר הרבה מזמור לתודה ונושעתי."

כך שמעתי לבילה. מה אומר - הרגשתי שה' ממש מדבר אליי! הסתקרנתי - מה זה 'קול תודה'? אני לא מכיר כזה קו. ואז חשבתי, שמחר בבוקר בע"ה אבדוק מה זה 'קול תודה'.

למחרת בבוקר קמנו ואמרנו מזמור לתודה ו'נשמתי' על העבר, והבטחתי בלי נדר לפרסם ב'קול תודה' את ישועתנו העתידית, ולתרום כשאדע מהו הקו הזה. אך איך אדע מהו מספר הטלפון של 'קול תודה'? אולי 144??

בעודי מסופק פתחתי עלון מידע שחולק בשכונה

יש לנו יחידת דיור, שבחסידי שמיים הושכרה ברציפות ללא קושי שנים רבות.

לאחרונה, הדירה התפנתה, וכבר חודש לא הצלחנו להשכירה. התפלאנו: מה קרה? מה השתנה?

אמרתי לאשתי, שאני מרגיש בתוך תוכי שלא הודינו מספיק על העבר.

ואז התחלנו להודות ולומר מזמור תודה כמה פעמים וקיוונו לישועה.

באחד הלילות האזנתי לקו מסויים ושם אני שומע מישהו שכך מספר: "ברשותי יחידת דיור שהושכרה בעבר ברציפות, ולאחרונה אני נתקל בקשיים להשכירה. דיברתי עם אחותי, והיא סיפרה לי על קו

המתנה לבת המצוה

הכנה של שמחה והודיה לגיל המצוה מעלת בת ישראל. ועוד זכרים מרתקים לאם והבת בישראל.

פנקס ההודיה

עמודים מעוצבים במראה חדש ומרהיב לרישום חסדי ה', כולל פסוקים, מאמרים, ו"נשמתי כל חי"

ניתן להשיג במוקדים ברחבי הארץ: 079.5420539 שלוחה 22

אַלְדָּנוֹת

לְשִׁמְכֵחוּ עִבְרִית

כס"ז, אליון ק"ו

פְּרָשַׁת לֶךְ לֶךְ

וּתְכַף וּמִיד נִגַּשׁ אֶל הַדֶּלֶת וְנָתַן יָדוֹ עַל הַמְּזוּזָה וְאָמַר: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הַנְּנִי מִתְחַנֵּן וְאִינִי זֶז מִפָּאן עַד שִׁישְׁכַּחוּ הַבְּעָלִי בְּתִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים שֶׁהָיוּ בֵּינֵינוּ! וְכֵן הָיָה, כִּי שָׁמַע ה' אֶל תְּפִלָּתוֹ וְשִׁכְחוּ כָּלֶם. (דְּבָרֵי דוֹד לִיקוּטִים עִמּוּד קִיב)

ה' כָּבֵר יַעֲזֹר לָנוּ לֵאלֹהֵי הַרְבִּי!

מִסְפָּר עַל רֵבֵנוּ הַקְּדוֹשׁ הַחֹזֶה מְלוּבָּלִין זִיע"א, שְׁפַעַם אַחַת בָּאוּ לְפָנָיו זוּג אֲנָשִׁים כְּפָרִיִּים חֲשׂוּכֵי בָנִים ל"ע וּבָכוּ בְּמַר נִפְשָׁם שֶׁבְּרָצוֹנָם לְהוֹשִׁיעַ בְּזָרַע שֶׁל קִימָא, דְּרַשׁ מֵהֶם ה'חֹזֶה' סָךְ שֶׁל חֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם 'גּוֹלְדִין' [-מִטְּבַעוֹת זָהָב], כְּדֵי שִׁיבְטִיחַ לָהֶם בֶּן זָכֵר. וּבְהִיּוֹת שְׂוִיָה הָיָה סְכוּם עֵתָק בַּיָּמִים הָהֵם, וּבִפְרָט לְאֲנָשִׁים הִלְלוּ מִן הַכֶּפֶר, הַתְּחִילוּ שְׁנִיָּהֶם לְהַתְחַנֵּן וּלְהַתְמַקַּח עַל הַמְּחִיר, כְּשִׁמְדֵי פַעַם הָיָה מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ עַל הַסְּכוּם שֶׁהוּא מוֹכֵן לְתַת.

אָבֵל הַחֹזֶה הַקְּדוֹשׁ עִמַּד בְּשִׁלוֹ, שְׂאֵם לֹא יִסְלְקוּ אֶת כָּל הַסְּכוּם בְּמִלּוּאוֹ אִינוּ מוֹכֵן לְהַבְטִיחַ לָהֶם. יֵצֵא הָאִישׁ וּפְרָט סְכוּם שֶׁל שְׁלֹשִׁים 'רִינִישׁ' עַל מִטְּבַעוֹת שֶׁל 'גְּרִינִיצֶר' שְׁבַיְמִים הָהֵם הָיוּ גְּדוּלִים יוֹתֵר, וַחֲזוֹר וְנִכְנַס אֶל הַקְּדוֹשׁ פְּנִימָה עִם שֶׁק מְלֵא פְּרוּטוֹת, וְשִׁפָּךְ הַכֹּל עַל הַשְּׁלַחַן וְהִכְרִיז: רַבִּי, הִנֵּה הַבֵּאתִי לְפָנֶיכֶם שְׁלַחַן מְלֵא מְעוֹת! חֲזוֹר הַרְה"ק וְאָמַר: אִם חֲסַר אֶף פְּרוּטָה אַחַת מֵהַסְּכוּם שֶׁל נ"ב 'גּוֹלְדִין' אֲנִי לֹא מַבְטִיחַ לָכֶם יְשׁוּעָה.

אֲזַ פְּנִתָה הָאִשָּׁה אֶל בַּעְלָהּ וְאָמְרָה: הֲלֹא תִרְאֶה שֶׁהַרְבִּי מִתְעַקֵּשׁ וְעוֹמֵד בְּשִׁלוֹ, בֵּא וְנִשׁוּב אֶל בֵּיתְנוּ וְהִשִּׁי"ת כְּבֵר יַעֲזֹר לָנוּ לֵאלֹהֵי הַרְבִּי! לְשִׁמְעַת דְּבָרִים הִלְלוּ אוֹרוֹ עֵינָיו שֶׁל הַרְבִּי הַקְּדוֹשׁ וְאָמַר: זֶה מֵה שְׂרָצִיתִי לְשִׁמְעַת וְעַכְשָׁיו הִנֵּה יְשׁוּעַתְכֶם קְרוּבָה! וְהַעֲנִין בְּזָה הָיָה, כִּי

אִינִי זֶז מִכָּאן עַד שִׁישְׁכַּחוּ הַבְּעָלִי בְּתִים וְהֵאמְרוּ בַּה' וַיַּחֲשְׁבֶה לּוֹ צְדָקָה (טו, ו).

סִפְר הַרְה"ק רַבִּי דּוֹד מִשְׁוֹרְטְקוֹב זִיע"א אוֹדוֹת זְקֵנוֹ הַרְה"ק רַבִּי אֶהֱרֹן מִטִּיטוֹב זִיע"א, בֶּן הַרְה"ק רַבִּי צְבִי בְּנוֹ שֶׁל רֵבֵנוּ אוֹר שְׁבַעַת הַיָּמִים הַבְּעַל שֵׁם טוֹב זִיע"א: שְׁהִיָּה עֲנִי גְּדוֹל וּמְדַכָּא מְאֹד רַח"ל, עַד כְּדֵי כֶּךָ שְׂאֵף כְּאֲשֶׁר נוֹלַד לוֹ יֶלֶד לְמִזְל טוֹב, לֹא הִיְתָה הַפְּרוּטָה מְצוּיָה בְּכִיסוֹ לְהַזְמִין אֶת הַמִּילְדַת לְבוֹא אֶל בֵּיתוֹ, וְהַכְּרַח לְלַכֵּת אֶל בֵּית הַמִּילְדַת שֶׁתֵּלַד שָׁם, וְכַנְרָאָה שְׁבַבִּיתָה לֹא הִיְתָה הַמִּילְדַת גּוֹבָה מְעוֹת. וְעַל אֶף גְּדֵל עֲנִיּוּתוֹ לֹא שָׁם אִישׁ עַל לֵב מֵהִיכֵן יִרְקֵה זֶה חֵי. וְאֶף כִּי הָיָה לוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל כָּל הַיָּמִים לְרַבּוֹת הַלַּיְלוֹת, וְעַל אֶף שְׁהִיָּה נֶכֶד הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִיע"א.

פַּעַם אַחַת הָיָה מְצַבּוֹ דְּחוּק מְאֹד וְלֹא הָיָה לוֹ מְעוֹת אֲפִלוּ בְּשִׁבִיל לְתַת לְמַלְמֵד אֶת שְׁכָרוֹ הַשְּׁבוּעִי עֲבוּר לְמוֹדוֹ עִם בָּנָיו. וְהַמְלַמֵּד שֶׁלֹּא קָבַל אֶת מְעוֹתָיו, עָשָׂה מְעִשָׂה וְשָׁלַח אֶת הַיְלָדִים חֲזָרָה אֶל בֵּיתָם. וְכִרְאוֹת רַבִּי אֶהֱרֹן עַד הִיכֵן הַדְּבָרִים מְגִיעִים, הִצִּיק לוֹ מְאֹד הַלַּחֲץ, וּבָאוּ מִים עַד נִפְשׁ. וְהוּא זַצ"ל הָיָה יוֹשֵׁב בְּבֵית הַתְּפִלָּה מְאַחֲזֵרֵי הַתְּנוּרָה. וּבְאוֹתוֹ יוֹם אַחַר הַתְּפִלָּה פָּנָה אֶל הַבְּעָלִי בְּתִים שָׁם וְאָמַר בְּפִיָּהֶם: הִיְתָכֶן כְּזֹאת אֲצֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִשְׁגִּיחוּ עַל אִישׁ עֲנִי? דְּבָרָיו עָשׂוּ רָשָׁם גְּדוֹל עֲלֵיהֶם, וְנַעֲשֶׂה רַעַשׁ גְּדוֹל מְזֶה עַד שֶׁגָּמְרוּ בֵּינֵיהֶם לְקַבֵּעַ הַסְּפָקָה קְבוּעָה לְמַעֲנוֹ.

אַחַר שֶׁהִלְכוּ מִשָּׁם וְנִשְׂאָר רַבִּי אֶהֱרֹן לְבַדּוֹ בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ, הַתְּחַרַּט מְאֹד עַל זֶה שֶׁשָּׂם בְּאָדָם מַבְטָחוֹ, וְאָמַר בְּלִבּוֹ: מַה עֲשִׂיתִי? הַתְּלוּנְנִתִי עַל רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּפָנָי בְּשָׂר וְדָם!?

בשביל 'דערהער' [ו-הבנה] כזה לבד היה שוה כל המאסר

ספר הגה"ח רבי זעליג פלדמן זצ"ל: כשהיה הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל במחנה בפניה ברוסיה עקב עבודתו בהפצת היהדות, הוא העסק בחטיבת עצים. הממנה עליו היה גוי רוסי שהיה בעצמו אסיר פוליטי, והיתה בו מדה מסוימת של אנושיות. יום אחד הבחין אותו גוי ברבי יחזקאל כשהוא יושב על קורת עץ והוא שקוע במחשבות. שאל אותו הגוי: התוכל לגלות לי על מה אתה חושב כעת. ענה לו רבי יחזקאל: אגיד לך, אני חושב על כך שאני נמצא כאן במחנה בלי אפשרות לקיים מצוות, לא ציצית, לא תפלין. הבקר אמרתי את התפלה 'מודה אני לפניך' והוא תרגם לגוי את המלים לרוסית, ושאלתי את עצמי: על מה בעצם אני מודה לקב"ה על כך שהחזיר לי את נשמתו כדי שאוכל להמשיך לחטב עצים?! ואז עלה רעיון במח: התשובה נמצאת בהמשך התפלה 'רבה אמונתך', אני מודה לקב"ה על עצם העבדה שהוא מאפשר לי לקיים את מצות האמונה בה'. שנים רבות לאחר מכן כשבקר הרב אברמסקי אצל הרה"ק הר"י זצ"ל מליובאוויטש זיע"א, בקש ממנו הרבי מליובאוויטש שיספר לו איזו חויה מתקופת גלותו. ספר הרב אברמסקי את הספור הנ"ל. הגיב הרבי הר"י זצ"ל מליובאוויטש ואמר: **בשביל 'דערהער' [ו-הבנה] כזה לבד היה שוה כל המאסר.** (סיפורים חסידיים' ח"א עמוד 41)

בהיות ותלה כל אמונתו ובטחונו על הרבי, ולא היה לו דעת להבין שכחו של הצדיק אינה אלא בכח השי"ת, ואינו אלא שלוחא דרחמנא, לא היה שום אפשרות להמשיך לו ישועה, ולכן השתדל עמו להביאו למצב של יאוש, באפן שיהא מוכרח לתלות עיניו למרום, ואז כבר השיג את הישועה מיד (שפע חיים' פרשת שמות)

אל תבטחו בנדיבים

חסיד עני בא לרבי משה חיים רוטנברג העשיר, אחיו של הרה"ק ה'חדושי הרי"ם' מגור זיע"א, ובידו מכתב מהרה"ק רבי מנחם מענדל מקאצק זיע"א, בו מבקש השרף מקאצק מרבי משה חיים לתרם לצרכי הוצאות חתנה לבתו של העני. נתן לו רבי משה חיים רובל אחד ופטרו לשלום. טען החסיד העני: היתכן, הן הוצאות הדרך בלבד עלו רובל ויותר. ורבי משה חיים בשלו. עזבו העני במפח נפש ואמר לשוב לביתו. בדרך הדביקו שליחו של רבי משה חיים, וכל ההוצאות לצרכי החתנה בידו. תהה האיש לפשר התנהגותו זו. חזר אל רבי משה חיים ושאלו: בתחלה מאי קסבר ובסוף מאי קסבר. השיבו רבי משה חיים: ראיתך בא עם מכתבו של הרבי, סמוך ובטוח שהכסף כבר בידך, שם מבטחך בו, עד כי שכחת שיש בורא בעולם. על כן דחיתי אותך לשעה קלה, למען תזכר שיש שליט בעולם, אל תסמך על אדם.

(חסידים מספרים' ח"ג עמוד 98)

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81 או למייל: magdenot@gmail.com נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

חידון אֵלֶּיךָ? נות - נושא פרסים
איזה פריט לבוש מופיע בפרשתנו,
אך לא בשום מקום אחר בתורה?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת ראה:

ש. איזו מצוה המוזכרת בפרשה זו ופעמיים נוספות בספר שמות, משתמשת באותן חמש מילים בדיוק?
ת. איסור לבשל בשר בחלב נאמר במילים: "לא תבשל גדי בחלב אמו" (דברים יד כא). אותן מילים בדיוק מופיעות בפרשת משפטים (שמות כג יט) ובפרשת כי תשא (שמות לד כו).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת ראה:

ה' מיכאל רענן מירושלים.

לך לך

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 654 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 540 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל ה' חשון תשפ"ב

לך לך - תוכן ענייני הפרשה

- נסיון אברהם אבינו בהליכה לחרון, ומשם לארץ ישראל.
- נסיונות: רעב בארץ, אברהם ושרה יורדים למצרים, שרה נלקחת לפרעה, ובדרך נס, עולים ממצרים בכבוד.
- ריב רועי אברהם עם רועי לוט, כתוצאה מכך נפרד לוט מאברהם ומתיישב בסדום (יג, ה-יח).
- מלחמת המלכים, רדיפת אברהם להצלת לוט, וניצח את המלכים, והשיב לחמשת המלכים את הרכוש, קיבל את ברכת שם - מלך שלם, ונשבע למלך סדום שלא יקח מרכשו. (פרק יד).
- הבטחת ה' לאברהם כה יהיה זרעך, והאמין בה'.
- ברית בין הבתרים ונבואת השעבוד במצרים והגאולה משם (פרק טו).
- שרה והגר המצרית, והולדת ישמעאל (פרק טז).
- הבטחת ה' לאברהם על הולדת יצחק.
- בריתו של אברהם אבינו - מצות מילה (פרק יז).

"וַיָּאֵהֱל אַבְרָם וַיָּבֵא וַיֵּשֶׁב בְּאֵלֵינוּ מִמְרָא אֲשֶׁר בַּחֲבֵרוֹן וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' (יג, יח)

בית הכנסת של אברהם אבינו - סיפור

בחברון עיר האבות ישנו בית הכנסת הנקרא 'בית הכנסת של אברהם אבינו', על שם מעשה פלאי שאירע שם ביום הכיפורים, המובא ב'עמק המלך' (הקדמה ג' פ"א), וכך היה המעשה: היו תקופות שדרו בעיר חברון רק עדה קטנה מאד, ואנשים בה מעט, ולא תמיד היו להם עשרה אנשים להתפלל במניין, רק בשבתות ובימים טובים היו מתקבצים מהכפרים הקרובים להתפלל במניין, ואנשי חברון היו אנשי מעלה. פעם אחת בערב יום הכיפורים לא היו בחברון רק ט' אנשים, והמתינו לבני הכפרים שיבואו להתפלל ולא בא אף אחד מהם, כי הלכו כולם לירושלים שהיא סמוכה מהלך רביע יום, והיו בצער גדול מזה שיצטרכו להתפלל ביום הכיפורים בלא מניין, ובכו הרבה, והשמש נטתה לשקוע. ויהי הם נושאים עיניהם, והנה איש זקן בא מרחוק ושמחו כנגדו שמחה גדולה, וכשבא אליהם נתנו לו לאכול סעודה המפסקת, ובירך אותם ואמר שכבר אכל בדרך, ובכן התפללו ביום הקדוש במניין, וכיבדו את הזקן כבוד גדול.

במוצאי יום הכיפור, החלו להתדיין זה עם זה מי מהם יזכה לארחו, כי כל אחד רצה להביא את האורח לביתו, ונתפשרו להפיל גורל, ונפל הגורל על החזן, שהיה איש חסיד ומגיד נפלאות בחלומות וחזיוני לילה, והלך החזן לביתו והאורח אחריו. כשהגיע החזן סמוך לביתו פנה לאחוריו כדי לכבד האורח להיכנס ראשון לביתו, וירא והנה איננו, ובקשו אותו בחצרות ולא מצאוהו, והיו כולם בצער גדול, כי חשבו שהלך בלילה לדרכו שלא רצה ליהנות מהם.

באותה הלילה בא אותו זקן אל החזן בחלומו, וא"ל שהוא היה אברהם אבינו שבא להשלים המניין, כי ראה אותם בצער גדול על כך שיתפללו בלא מניין, ושמחו שמחה גדולה, וברכו את ה' הגדול כי הפליא לעשות עמהם (סיפור זה חקוק על כותל בית הכנסת).

999 תרפ"ח

החל מפרשה זו התורה מתחילה לעסוק באבות הקדושים ובהתגלותו של הקב"ה בפעם הראשונה לאברהם אבינו ע"ה, שנאמר (יב, א): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאֶרֶץ וּמְמֹלַדְתְּךָ וּמִבְּיַת אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ".

בחומש בראשית מופיעים בו סיפורים רבים, לכאורה שהוא ספר 'סיפורים', ברם לא כך הדבר להיפך הוא אינו 'סיפורים בעלמא', אלא יסודות בהם אנחנו צריכים ללמוד איך לדבוק במעשיהם של האבות הקודשים לכן הוא מכונה 'ספר הישר'. מובא בגמרא (שבת ק"ב:): אם ראשונים בני מלאכים - אנחנו בני אנשים. ואם ראשונים בני אנשים - אנו כחמורים, ולא כחמורו של רבי חנינא בן דוסא ושל רבי פנחס בן יאיר, אלא כשאר חמורים. ע"כ.

מדברי חז"ל עולה היחס בין דורות הקודמים לדורנו - וזה ירידת הדורות. עוד מובא (במסכת עירובין ג.): אמר רבי יוחנן: לָבֵן שֶׁל רֵאשׁוֹנִים כִּפְתָחוֹ שֶׁל אוֹלָם, וְשֶׁל אַחֲרוֹנִים כִּפְתָחוֹ שֶׁל הַיֵּכָל, וְאֵינוֹ כִּמְלוֹא נֶקֶב מַחַט סִידִיקִית. ע"כ.

ונביא כאן דבריו הנפלאים של הגאון הצדיק רבי יצחק אייזיק שר זצ"ל, מגודל אישיותם של האבות הקדושים: אבות העולם נביאים היו, ולא סתם נביאים אלא מגדולי גדולים שבהם, נבואה! הלא זו המדרגה הכי העליונה בהשגה אלקית וקרבת אלקים. לאיזו מדרגת קדושה, טהרה, וכל מיני זיכוך וזיקוק זקוק האדם עד שיהא שלם בתכלית השלימות ויהא ראוי שתחול עליו נבואה! זה לשון הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פ"ה ה"א): "אין הנבואה חלה אלא על חכם גדול בחכמה, גיבור במידותיו, ולא יהא יצרו מתגבר עליו בדבר בעולם, אלא הוא מתגבר בדעתו על יצרו תמיד, והוא בעל דעה רחבה נכונה עד מאוד. אדם שהוא ממולא בכל המידות האלו, שלם בגופו כשיכנס ל'פרדס', וימשך באותם העניינים הגדולים הרחוקים, ותהיה לו דעה נכונה להבין ולהשיג, והוא מתקדש והולך ופורש מדרכי כלל העם ההולכים במחשכי הזמן ותחבולותיו, אלא דעתו פנויה תמיד למעלה, קשורה תחת הכסא להבין באותן הצורות הקדושות הטהורות, ומסתכל בחכמתו של הקב"ה כולה מצורה ראשונה עד טבור הארץ ויודע מהן גודלו, מיד רוח הקודש שורה עליו. ובעת שתנוח עליו הרוח תתערב נפשו במעלת המלאכים הנקראים אישים, ויהפוך לאיש אחר, ויבין בדעתו שאינו כמות שהיה, אלא שנתעלה על מעלת שאר בני אדם החכמים, כמו שנאמר בשאול (שמואל א' י, ה): "וַהֲתַנְבִּית עִמָּם וַיִּהְיֶה לְאִישׁ אַחֵר". מן ההכרח שהאבות היו מעוטרים בכל המידות והמעלות הללו, ועוד יותר מהן... עד שהיו כמלאכים הנקראים אישים. אבותינו הקדושים עמדו במעלת השלימות הכי עליונה, ולכן הגיעו למעלת נבואה הכי טהורה, ועמדו במעלתם הגדולה מכל הנביאים שלפניהם ואחריהם.

מספרים בשם הגר"ח מוולוז'ין, כי פעם שאלוהו תלמידיו אם הגאון מוילנא (הגר"א היה רבו) היה בדורם של האמוראים האם היה אמורא, וענה, אילו חי אלף פעמים לא הגיע גם עד קרסוליו של אמורא, אולי כהרמב"ן. ואם כן האם אפשר שיהיה לנו שום מושג באנשים שחיו כמה דורות קודם, הלא נבין עד כמה ירדנו ונפלנו אנו לנגדם, לאין שיעור ולאין ערך. ואם כן האם אפשר לנו להשיג שום ציור מ'שיעור קומה' שלהם, ומי פתי שיוכל לומר כי הדורות לא נשתנו ועומדים על מקום והחובה על כל אדם להגן נגד דעות כוזבות ומשחיתות אלו". עתה אפשר אולי להבין מעט בגודל מעלת האבות הקדושים, וישמע החכם ויבין לקח.

הביקור של הפרופסור. "מה זה?" שאל הרבי. "דמי ביקור", הסביר. "אני רואה שאינך מבין. איני רופא ואיני קוסם. רק תיווכתי בינך לבין הבורא ית'. אתה קבלת על עצמך לעשות רצונו, והוא עשה רצונך. זה הכל..."

"אה, הבנתי. אז אלו דמי תיווך..." "לא ביקור ולא תיווך. איני נוטל פרוטה!" כאלישע, שמאן לקחת כסף מנעמן, כדי להרבות כבוד שמים. כאברהם אבינו, שהחזיר שלל סדום. "הרבי לא מכיר את אשתי. היא שלחה אותי, ואני חייב לתת!" הו... זה נימוק שאין עליו תשובה. אמר הרבי: "אם כן, היה שלוחי: בבית המדרש יושבים אברכים ולומדים. חלק ביניהם את הכסף, ויברכו את בנך".

הלך הבנקאי חילק את הכסף, שמע אחד הלומדים את הסיפור, ומיהר אל הרבי; לפני זמן רב חלתה אשתו ומחלתה הלכה והחמירה, והרבי הסתפק בברכה. כעת שאל בכאב: "האם הרבי מושיע רק מחללי שבת"?!... נתן בו הרבי עיניו: "אתה חסיד שלי?" "ודאי". "ואוהב אותי?" "אהבת נפש!" "אם כן, מדוע לא תבין?! הקב"ה גזר גזירה, מי אני שאבטלנה?! ואם אני מחולל מופת, ומכריח לבטל גזירת שמים, מעורר אני עלי רוגז והקפדה, ועלול לשלם על כך ביקור רב. אבל הכל כדאי, כדי להרבות כבוד שמים, כדי שבגרמניה יראו בנק סגור בשבת ויידעו שיש אלוקים בישראל! אבל שאתה תדרוש זאת ממני?!...!"

[והגדת - בראשית]

"וְהָיָה בְּרָכָה" (יב, ב) - במידת החסד שבך

וברשי: בך חותמים ולא בהם. יש מבארים ד' החותמין", הכוונה על סוף הגלות. באיזה מידה יזכו בני ישראל לגאולה השלימה. וא"ל הקב"ה "בך חותמין" - במידת החסד.

ומסופר שפעם נקראו כל גדולי הדור בראשות ה"חפץ חיים" לדון על מצב הדור ועל הצרות הגדולות הניתחות עליו. מה ניתן לעשות כדי להצילם מזה. וכל אחד מבאי האסיפה נתן עצה כזו או אחרת, אך כולם התפלאו לראות את ה"חפץ חיים" יושב ומכונס בתוך עצמו ולא מביע עמדה בנושא כלל. פנו אל הסבא קדישא ושאלוהו, מה כבודו אומר בנושא? נענה ה"חפץ חיים": לי אין שום עצה משלי, ולדעתי גם לא תועיל שום עצה ממה שאמרו כל החכמים, ואין לנו עצה אלא מה שאמרו חז"ל (סנהדרין צ"ח): "מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח, יעסוק בתורה וגמילות חסדים".

זו העצה היחידה שיכולה להציל את הדור מצרותיו, וכולם נענו בראשם.

[מנחת שלום]

"וְהָיָה שְׂמֵךְ אֲבָרְהָם" (יז, ה)

מובא בגמרא (מסכת ברכות י"ג.) על הפסוק בדברי הימים (א' א, כז): "אֲבָרְם הוּא אֲבָרְהָם" - כי בתחילה נקרא אברם שהוא נוטריקון (קיצור) של 'אב ארם', לומר שהיה אב ומורה דרך לאנשי ארצו, ולבסוף נקרא אברהם שהוא נוטריקון "אב המון" - לומר שנהיה אב ומורה דרך לכל העולם. וכן "שרי" - היא שרה, שבתחילה נעשית שרי לאומתה - שרי לשון יחיד, שמשמעו כמו 'שרתי' - שרה נסיכה, של אברהם ושל אומתו, ולבסוף נעשית שרה - נסיכה לכל העולם כולו. עוד מובא בגמרא התם: תני בר קפרא כל הקורא לאברהם אברם, עובר בעשה "וְהָיָה שְׂמֵךְ אֲבָרְהָם", רבי אליעזר אומר: עובר בלאו שנאמר "וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׂמֵךְ אֲבָרְם".

וכתב המהרש"א שם דתנא קמא ורבי אליעזר לא חולקים, אלא משלימים אחד את השני.

"וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל וְאֲבָרְכֶךָ וְאֶגְדְּלָה שְׂמֶךְ

וְהָיָה בְּרָכָה" (יב, ב) - סיפור

בגרמניה היה יהודי מתבולל, בעל בנק פרטי, ולו בן יחיד. חלה הבן, ואביו הבהיל למיטתו רופאים מומחים, אך קצרה ידם מלהושיעו. המחלה הלכה והחמירה, והילד דעך.

נזכר האב שאביו היה פונה בעת מצוקה לשמש בית הכנסת, שיערוך תפילת "מי שברך". הלך לבית הכנסת, פנה אל השמש ושאל כמה תעלה לו ברכה כזו לרפואת בנו. היה שם אורח, יהודי מגליציה שבא לרגל עסקיו. שמע, התעניין ושאל: "בצאנז כבר היית?" "צאנז? מה יש בצאנז, בית חולים? פרופסור נודע"?! "הרבה יותר", השיב היהודי האורח, "יש שם רבי עושה נפלאות, פועל ישועות, מחולל נסים, מכל העולם נוהרים ובאים!"

שב האיש לביתו, וסיפר לאשתו. דחקה בו האישה לנסוע, ואכן - יצא לדרך. היטלטל בדרכים, חצה ארצות, עבר מחוזות והגיע לצאנז. בא לפני הרבי ושטח את מבוקשו: בנו חולה, שהרבי ירפאו! חקרו הרבי: "מאין אתה?" "מגרמניה". "מה עיסוקך?" "מנהל בנק". "האם הבנק סגור בשבת?" "ודאי שלא, כל הבנקים פתוחים בשבת וסגורים ביום א', אף שלי בכללם. יבין הרבי, התחרות קשה, ורוב לקוחותיי גויים. ובכלל, גם בביתי אין השבת נשמרת". "וכשרות?" "גם לא, אין בעירי אטליז כשר". "וטהרה?" "איני יודע מה זה".

הרבי הסביר. "אה, אז לא טוב", נאנח הרבי. "ובכן, שמע: מישהו הטעה אותך. איני עושה נפלאות, אין בידי לרפא את בנך". "לא?! אם כן, לחינם באתי... שליחה על כי הטרדת... אך מדוע יש פה תור ארוך כל כך?... "אסביר לך, אנשים יודעים כי הצרות באות ממרום, ומאמינים שתפילתי מקובלת לפני הבורא ית', וביכולתי לפעול לביטול הגזרות. גם על בנך נגזרה גזרה, ואני מוכן לפנות אל הבורא ולבקשו שימלא משאלתך וירפא את בנך. אבל אז ישאל הבורא ית': האם הוא עושה רצוני, שמבקש שאעשה רצונו? ומה אוכל לענות?! על כן, מציע אני עסקה: אתה תקבל על עצמך לשמור שבת, כשרות וטהרה, ואני מתחייב שהבורא יעשה רצונך ובנך יתרפא!" שמע הבנקאי, שקל את העסקה וענה: "בעניין הכשרות, מבין אני שאין בעיה. נעבור לצמחונות. בעניין הטהרה, אשאל בבית. אבל בעניין השבת, אין על מה לדבר. אם אסגור את הבנק בשבת, יעזבוני הלקוחות והעסק ייסגר!" "כרצונך", השיב הרבי, "לא עשינו עסק".

לחצו ידיים ונפרדו כידידים. חזר האיש לביתו, והנה בנו גוסס. "נו, מה היה שם", שאלה האם המודאגת, "יהודי קשוח", ענה הבנקאי, "אי אפשר לעשות אתו עסק. אינו מוכן להתפשר!" סיפר על הפגישה, והאם נרעשה: "רוצח! הבנק חשוב לך יותר מבנך?! אילו היה הפרופסור קובע שאנו חייבים לנסוע עם בנו לאיטליה החמה, ושם יבריא, האם לא היית סוגר את הבנק ונוסע?! אתה רץ מיד לסניף הדואר, ומשגר לרב מברק שאתה מסכים לשלושת התנאים!" "ואם, כלומר חלילה, הבן לא יבריא?! "אם לא יבריא, חלילה, הסכמתך בטלה. ועכשיו, רוק!"

מיהר הבנקאי ושלח את המברק. כשחזר, כבר הוטב לילד. כעבור זמן קצר, נרפא. העיר רעשה וגעשה: סניף הבנק נסגר בשבתות, אנשים התעניינו על מה ולמה, שמעו את הסיפור, השתאו והעריכו, והעסקים רק שגשגו.

שאלה האשה: "שילמת לרב?" הלה לא הבין, והיא הסבירה: "כמה הוצאת על כל הפרופסורים שלא הועילו מאומה, וכאן כשרבי ריפא, לא שלמת לו פרוטה?!..."

"צודקת! יש להודות לו על הישועה ולשלם שכרו. שב והיטלטל בדרכים והגיע לצאנז, מסר 300 מארקים, כדמי

ז. עוד נראה ע"פ מה שכתב ה"בן איש חי" (שנה שניה שמות) ששעה אחת של לימוד בשבת, חשוב כמו אלף שעות ביום חול, לכן דווקא בשבת שחשוב כל כך הלימוד, והתינוק שכח התורה, צריך לנחמו בשבת.

ח. עוד נראה לומר טעם חדש מדוע עושין שלום זכר דווקא בשבת, שה"חתם סופר" כתב על הפסוק "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו" (ויקרא יט, ג), לכאורה מה שייכות שני דברים אלו, וכתב דלכאורה יש להקשות, מדוע צריך לכבד את הוריו, הרי עשו לו רעה שהביאו אותו לעולם, דאיתא בגמרא (עירובין יג:) נוח לו לאדם שלא נברא משנברא, אלא הטעם שנוח לו שלא נברא משום שקרוב להפסד מהשכר, כיון שיכול לחטוא, ויש יותר 'לא תעשה' מ'עשה', אבל בשבת, מובא בגמרא (שבת קיח:) כל השומר שבת כהלכתו מוחלין לו כל עוונותיו, א"כ בשבת נוח לו לאדם שנברא, וזה כוונת הפסוק אתה צריך לכבד את ההורים, ואם תשאל מדוע, הרי עשו לך רעה, וממשיך הפסוק שיש שבת ואז מוחלין ונוח שנברא עד כאן דבריו הקדושים, לפי זה מובן מדוע נקרא "שלום זכר", שבשבת שלום וטוב לו שבא לעולם, לכן עושין זאת דווקא בשבת. [ע"פ מעדני אשר]

"וּבֶן שְׁמֹנֶת יָמִים יְמוּל לָכֶם כָּל זָכָר" (יז, יב) - 'שלום זכר' - על מה ולמה

מנהג האשכנזים לעשות 'שלום זכר' בשבת היוצאת לפני ברית המילה. מה העניין לעשות 'שלום זכר' דוקא בשבת? מובא בגמרא (בבא קמא פ.) רב ושמואל ורב אסי נקלעו לשמחה שנקראת "שבוע הבן" ויש אומרים "ישוע הבן". וכתבו התוספות בשם רבנו תם שעושין סעודה על שם שהולד נושע ונמלט ממעי אמו. ומצינו מספר הסברים בעניין: א. ה"תרומת הדשן" (סי' רס"ט) כתב: זוהי הסעודה שאנו עושין בליל שבת קודש אחר הלידה הנקרא "שלום זכר", שהוא סעודת הודיה ע"ש שהולד נושע ונמלט ממעי אמו. ותמה ה"דגול מרבבה" (יר"ד סי' קע"ח) אם זה כוונת התוספות למה לא עושים סעודה זו, גם בלידת בת שגם היא נמלטה מרחם אמה, וע"כ כתב דכוונת התוספות שסמכו סעודה זו סמוך למצוות מילה, וע"כ לא נהגו כן בבת.

ב. ה"דרישה" (לרבי יהושע פלק כ"ץ זצ"ל) מביא עוד טעם ע"פ מה דאיתא בגמרא (נדה ל:) שכשיוצא הוולד לאוויר העולם - בא מלאך וסוטר על פיו, ומשכחו כל התורה שלמד במעי אמו, משום כן באים לנחמו על צערו. וכן כתב היעב"ץ (מגדול עוז) שהטעם שקורין לו שלום "זכר" הוא כנ"ל, שיזכור את התורה ששכח ע"י סטירת המלאך, או שיזכור את השבועה שמשביעין אותו לפני שנולד 'תהי צדיק ואל תהי רשע'.

וה"דברי יציב" (יקותיאל יהודה בן צבי הירש, מקלוזנבורג) מצאנו תמה, מדוע תיקנו דווקא בליל שבת לנחם את התינוק, הרי מובא בגמרא (שבת יב:) שבקושי התירו לנחם אבלים בשבת, ולמה נתעורר אבלות דווקא בשבת שיש לנחמו אז, ומתיר: שדוקא בשבת הזמן גורם לנחם את התינוק, שבאמת מה לו להתאבל על שכחת התורה, הלא אביו יכול לחזור וללמדו תורה, אלא דכתיב (תהילים נ, טז) "וְיִלְרָשַׁע אֶמְר אֱלוֹקִים מֶה לָךְ לְסַפֵּר חֻקֶי", ולכן היה מוטב לו ללמוד תורה מפי מלאך, אבל בשבת מובא בגמרא (שבת קיח:) כל השומר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, אז מתנחם הבן בזה שיוכל ללמוד תורה מפי אביו.

ג. ה"שם משמואל" (לרבי שמואל בורנשטיין זצ"ל) כתב טעם לשלום זכר דווקא בליל שבת קודש, לפי הטעם של ניחום על התורה הקדושה שנשתכחה מהילד, עפ"י הקושיה שהבאנו לעיל, שלא מנחמים בשבת קודש, ומסביר בטוב טעם כי אצל מי שמת לו מת מתאבלים על הגוף הגשמי שנעדר מעולם הזה ועל דבר גשמי מנחמים רק בימי חול, כי לנשמה שכבר נמצאת בעולם הבא, לא שייך לנחם בשבת, שהיא מעין עולם הבא, מה שאין כן על התורה הק' שנשתכח ממנו אינו שייך לנחם בימי חול, רק בשבת שהיא יומו של הקב"ה, דאורייתא וקודשא בריך הוא וישראל - חד, אז שייך לנחם.

ד. היעב"ץ (יעקב עמדין בן צבי) כתב: לפי שהשבת המצוה הראשונה שמקיים התינוק, לכן עושים סעודה להתחלת התורה ושמירתה.

ה. ה"תרומת הדשן" (לרבי ישראל איסרלן בן פתחיה אשכנזי) בסימן רס"ט כתב הטעם משום שאז אנשים מצויין בבתיהם. ונראה לומר, שהטעם משום שהילד מתאבל ששכח תלמודו, וכאן בעולם הזה יהא קשה ללמוד ולהבין כמו בעולם הבא, לכן מנחמים אותו דווקא בשבת דיש בה נשמה יתרה, דהנה כתב ה"שיטה מקובצת" (ביצה יז) כתב שהנשמה יתירה בשבת חל עליו שפע אלוקי, ושכל יותר לעסוק בתורה ולעיין במעשה ה', לכן מנחמים אותו דווקא בשבת.

"וַיִּתֵּן לוֹ מַעֲשֵׂר מִכֹּל" (יד, כ) - באלו הוצאות מקצצים? - סיפור

אברהם אבינו ע"ה שב עטור ניצחון ממלחמת המלכים, זכה בשללם מדין כיבוש מלחמה, ועם זאת החליט להחזיר כל הרכוש למלך סדום - "מחוט ועד שרוף נעל ואם אֶקַח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ, וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הֶעֱשִׂיתִי אֵת אַבְרָם" (יד, כג). ברם, לפני כן נתן למלכי-צדק מלך ירושלים, שהיה כהן לא-ל עליון, מעשר מכל.

וכתב ה"אור החיים" הקד' זצ"ל: "הגם שוויתר למלך סדום, אדם רשאי (לוותר) בשלו, לא במעשר, שהוא של גבוה". מה חבל שיש אנשים שאינם נוהגים כן - ולא זו בלבד, אלא נוהגים ההפך! **סיפור רבי יעקב גלינסקי זצ"ל**: פניתי להתרים גביר נודע, והלה התנצל: "העסקים לא הולכים כל כך טוב..." אמרתי לו: "אשריך!" תמה האיש, ואני הסברתי: "אדם אמר לרבי מסאטמר זצ"ל שעסקיו לא הולכים כל כך טוב, והרבי ענהו: העיקר שהם הולכים! כי באים לפני אנשים שמספרים שעסקיהם עומדים ואף קורסים..." נבהל ואמר: "חלילה, אל תפתח פה! אבל, הלא תבין שאיני יכול לתת כאשתקד..."

אמרתי לו: "הרשיני לומר לך ווארט, ואז תחליט האם תתן וכמה: בסוף מסכת גיטין אוסרים בית שמאי לגרש אשה, אלא אם מצא בה ערוות דבר. בית הלל אומרים: אפילו הקדיחה תבשילו. ותמוה: קרה מקרה, דעתה הוסחה, התבשיל נשרף, וכבר תגורש!?! אכן, שאלה! "אענה לך", השבתי: "אשה בישלה, והתבשיל נשרף. קורה. אם עצלה היא, יאכלו היא ובעלה אוכל שאינו מבושל, פת קיבר ובצל. אם אשת חיל היא, תמהר ותנקה ותבשל מחדש. אם אשה אוהבת היא, וחסה על ממון בעלה, תבשל עבורו מנה אישית, והיא תאכל פת במלח. אבל אם אשה רעה וקטנונית היא, תבשל עבורה מנה אישית ותאמר לו: מצטערת, מנתך נשרפה... ואין זה דרוש בעלמא, מדויק הוא בלשון המשנה! שלא אמרו: 'אפילו הקדיחה תבשילה', אלא: 'אפילו הקדיחה תבשילו'..."

כלפי מה הדברים אמורים? כשהעסקים הלכו יפה, הפרשת סכום נאה לצדקה. והנה, הוקדח התבשיל, העסקים צולעים, האם צמצמת בהוצאות הבית, האם לא יצאת לנופש, כהרגלך, האם קיצצת בדמי הכיס לילדים? - רק את תבשיל העניים ולומדי התורה הקדחת?!... [והגדת - בראשית]

"ובן שמנת ימים ומול לכם כל זכר לדרתיכם" ... (י, יא) - אברהם כפול שלוש -

סיפור אמיתי ומרגש

המוהל רבי אברהם סילם ידוע ומפורסם במקומותינו. מוהל בן מוהל בשרשרת דורות של מוהלים, נושא חן בעיני כל רואיו, ומצוות המילה אהובה עליו כיון ישן נושן, שניחוחו אופף כל עלמין.

רבי אברהם הופך כל ברית מילה, לשירה ולתהילה לריבון העולם, נוטל את המיקרופון בידו ומסלסל בקולו בבחינת כבד את ה' מגרונך.

הוא כאמור איננו רק מוהל, אלא גם פייטן מהולל, מלחין שירים וכותב פיוטים הנוסכים בהורים הנרגשים ובקהל הקדוש, הילה של שכינה, חן ואור קדושת הימים. היה מי שאמר בבדיחותא, שאילו יכלו התינוקות לדבר, הם היו מבקשים שימשיך לנגן את שיריו המרטיטים וידחה לעוד כמה דקות את הברית.

אבל כידוע, תינוקות ביום השמיני בשלים בגופם ובנפשם לקראת מצוות המילה, גם אם הם אינם מסוגלים להביע זאת במילים, אלא בזעקות צווחניות וחנוקות, עד לכניסתו של צמר הגפן הספוג ביין, לתוך פיהם הנרעד.

זאת למודעי, כי המוהל אברהם במשך דקות ארוכות מבשל בנגינותיו את קהל המוזמנים טוב טוב מכל הצדדים כדי להכניסם לרגע הקדוש, לאותן שניות נצחיות, בהן נכנס התינוק בשער האמונה העליונה לאוהל אברהם ושרה, בעוד אליהו הנביא יושב על כסאו. "לכבוד חמדת לבבי". יהודי קטן אומנם, כואב ושותת דם, קטן במשקלו ובשכלו, אבל יהודי כשר שנכנס לבריתו של אברהם אבינו, עוד חוליה של כיסופים בשרשרת הדורות.

"באחד הימים, לא תאמין", מספר לי רבי אברהם בחיך ביישני, "הוזמנתי למצוות ברית מילה, בחצר ביתם של יהודים צעירים אמידים וחביבים, שעולמם הרוחני רחוק כמזרח ממערב מן היהדות. אבל כהרגלם של יהודים בקודש, על מצוות המילה לא מוותרים, הזמינו נגנים וכמובן סעודה כיד המלך. למעט הכיפה האורחת והמקומטת שעטרה את ראשו של הסנדק, והכיפה הקטיפתית על ראשי, היו כולם גלויי ראש, עטורי עגילים, קוקיות, אך ברק של התרגשות יצד מבין עיניהם."

"ואני, לעולם אינני עושה אפליות. את אותם פיוטים שאני שר ומזמר בבתי הכנסת ובבתי היראים לקראת רגע הברית, שרתי גם להם. חלק הצטרף בזמזום חרישי, אבל הרוב הגדול שתק והביט בי בעיניים בוהות.

האב הצעיר ניצב לידי, גבוה, מגולח, אוחז בידו את בנו הבכור. עד כמה שהבנתי האבא הוא גאון היי-טק, איש מחשבים שהכל מחזרים לפתחו.

"זה הכסא של אליהו הנביא", הסברתי לאבא, והוא חשב שאני צוחק עליו. "איפה אליהו הנביא"? הוא שאל.

"ברוך הבא אליהו הנביא" אמרתי לו, והוא שאל, מאיפה הוא נכנס"? ...

"דווקא את שמע ישראל הוא אמר יפה. וגם ברך את הברכות בלי להתבלבל במילים. הכל התחיל כשהגענו לקריאת השם. ויקרא שמו בישראל... אני מביט לעבר האבא והוא אומר בקול רם: "נמרוד".

"הרגשתי שאני כמעט נחנק. תקרא לו היטלר ביקשתי מהאבא".

"היטלר? הוא צעק, השתגעתי? אתה עושה צחוק ממני"... כן, השבתי לו. תקרא לו אדולף היטלר. אין הבדל בין נמרוד המקראי לצורר הנאצי! שניהם היו רוצחים גדולים ואפיקורסים. שניהם עשו רע לזרע ישראל קודש. אברהם אבינו, הסברתי לו, סבל מנמרוד לא פחות משהיהודים סבלו מהיטלר. נמרוד ביקש לשרוף את אברהם אבינו בכבשן האש, וזה בהחלט מזכיר את הנאצים ומחנות ההשמדה. הנאצי הראשון הוא נמרוד המלך, ואברהם אבינו שקול היה כנגד כל ישראל".

"האב היה המום".

"עד כדי כך? הוא שאל..."

"כן, כן, עניתי לו, אפילו יותר גרוע".

"נו, אז איך נקרא לו? שאל האב..."

"נקרא לו אברהם, הצעת".

"בסדר הוא השיב. שיהיה אברהם".

"זה הקטן אברהם בן נורית וגיא, גדול יהיה... יגדלהו הקב"ה..."

"עם סיום הברית, לוחש על אוזני הסנדק: כבוד המוהל, גם לי קוראים אברהם".

"מיד אחזתי את המיקרופון והודעתי כשכולי צמרמורת של התרגשות, קהל קדוש, אתם לא תאמינו, אבל כאן, על כסא הברית, קרוב קרוב לאליהו הנביא, נפגשו שלושה אברהם. לתינוק קראנו אברהם, הסנדק שמו אברהם, וגם אני המוהל, שמי אברהם. והחוט המשולש של זרע אברהם קודש, במהרה לא ינתק".

"הסבתות מחו דמעה. אבי התינוק חיבק ונישק אותי ואת הסנדק, ואחר כך אימץ אל ליבו את אברהמ'ה הקטן, שניצל בעור שיניים מלהקרא בשמו של אחד מן המלכים הרשעים בתבל. פשוט לא יאומן. אברהם כפול שלוש, כי החוט המשולש, לעולם לא ינתק"..."

[הסופר והעיתונאי קובי לוי]

בברכת התורה

ריזן ברינה

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה

להצלחת: אריה (לאון) בן מלכה: אלעד יעקב, גורדס-הודיה, תמר ועל בני פאולה **זיווג הגון:** זרבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה רחל בת זרבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלמית רחל בת חיה: עדי בת מזל

לרפואת:

הרב מאיר יוסף בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל נחום בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

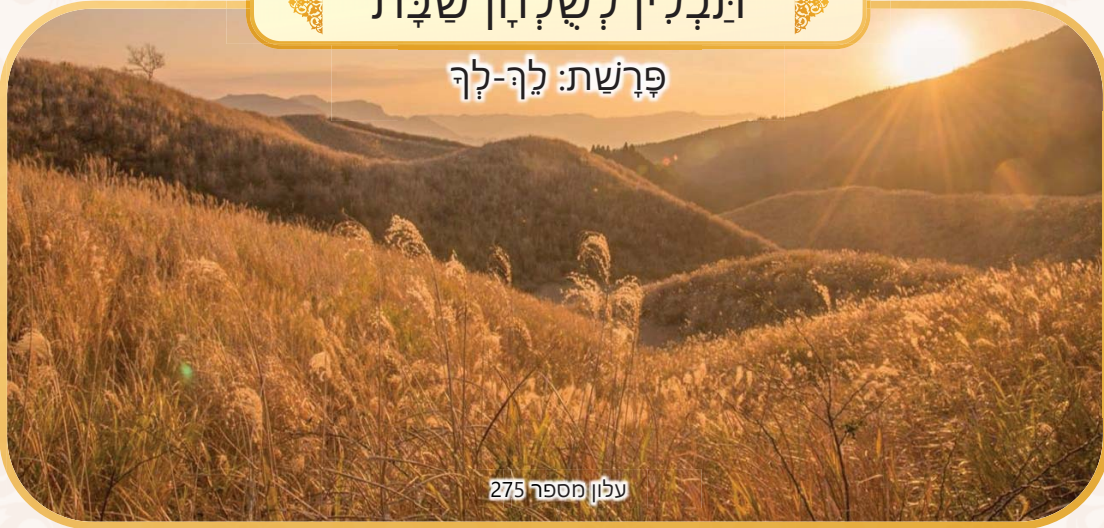
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

תכלין לשלחן שבת

פְּרֻשֶׁת: לַךְ-לַךְ

עלון מספר 275

העלון לעלוי נשמת:
בכור חי בן בטי,
אברהם זושא בן ר'
יהושע, לאה בת ר' יום
טוב ליפמאן, מיכאל בן
שרה, אלכסנדר בן מרי,
לודמילה בת לייב,
משה בן זוהרה, יהודה
בן שרה, יוסף בן חנה,
מנחם שלום בן שמחה,
חיים בן אסתר, תמרה
בת יעקב - **תנצב"ה**.
ולהבדיל בין החיים
למתים, העלון
לרפואת: בת שבע בת
ליאורה, משה בן מנדל,
נפתלי בן דבורה,
סביטלנה צביה בת
ברכה, מרי בת חנה,
בתוך שאר חולי עמו
ישראל

נא לא לקרוא
בשעת התפילה
וקריאת התורה.
העלון טעון גניזה.
הלימוד בשבת
פי אלף מיום חול.
כדאי לקרוא
בשלחן שבת.

**זמני השבת -
בגב העלון**

נקודה בפְּרֻשָׁה:

כח ההרגל

לבעל האכסנייה להכין את סוסיו ואת עגלתו בהקדם, בכדי שיוכל
לצאת לדרך אֲשֶׁר אֲצֵה לוֹ עד מאד...

כְּשֶׁקָרַב שָׁנָה עֲדִין מַעֲטִים אֶת עֵינָיו - מַהֵר מִדַּעְנֵנו הַעֲגֵלוֹן
לצאת את הדרך, ואז, לְהַרְדֵּתוֹ, פָּנָה אֵלָיו הַנוֹסֵעַ וְאָמַר:
"הַתְּלַבֵּשׁ מִהָרַ... עֲלֵינוּ לְהַמְשִׁיךְ בַּמַּסָּע! סוֹסֵי כְּכֹר נָחוּ דֵי וְהוֹתֵר,
וְאִפְשָׁר לְצֵאת לְדֶרֶךְ."

"סוֹסִיךָ? הֲלֹא אֵלָיו סוֹסֵי שְׁלֵי הַרְתוּמִים לְעֲגֵלְתִי מִיָּמִים
מִימֵהוּ!" קָרָא הַעֲגֵלוֹן, אִוֵּלֵם הַאוֹרֵחַ הַמְחֻצָּף לֹא הִתְבַּיֵּשׁ לְהַתְרִיס
בְּפָנָיו: "שִׁקְרָן שְׁכַחוּתְךָ! אֲנִי חֲסֵתִי עֲלֶיךָ וְהַעֲלִיתִי אוֹתְךָ אֶל עֲגֵלְתִי
חֲנֹם אֵין כֶּסֶף, וְאַתָּה עוֹד מַעַז לְשַׁקֵּר וְלִטְעֵן לְבַעֲלוֹת עַל סוֹסֵי
וְעֲגֵלְתִי?"

הַעֲגֵלוֹן הַנְּבוֹךְ וְחֹסֵר הָאוֹנִים, לֹא יָדַע אֶת נַפְשׁוֹ. מַה יַּעֲשֶׂה?
כִּי־צַד יוֹכִיחַ אֶת צְדָקְתוֹ? אִוֵּלֵם אֲז - פָּנָה בַּעַל הָאֲכַסְנִיָּה אֶל שְׁנֵי
הַנְּצִים וְאָמַר לָהֶם: "יִדְעִים אַתֶּם? בְּסֻלוֹנִיקֵי - מִתְגוֹרֵר הַחֶכֶם
הַיְהוּדִי רַבִּי יַעֲקֹב קוֹבֹו, וְהוּא, בְּחֻמְתוֹ, בְּדַאֵי יָדַע לְהוֹצִיא אֶת
מִשְׁפָּטְכֶם לְאוֹר!" הַהַצָּעָה הַתְּקַבְּלָה עַל דַּעְתָּם שֶׁל הַשְּׂנִים, שְׁכָן
טוֹבָה מִפְּנֵה לֹא נִמְצָאָה.

כֹּאֲשֶׁר הִגִּיעוּ אֶל בֵּיתוֹ שֶׁל רַבִּי יַעֲקֹב, הִקְשִׁיב הַצַּדִּיק
לְטַעֲנוֹתֵיהֶם בְּסִבְלָנוֹת רַבָּה.

לְאַחַר שֶׁשָּׁמַע רַבִּי יַעֲקֹב אֶת טַעֲנוֹתֵיהֶם שֶׁל הַצַּדִּים, הוֹרָה
לָהֶם לְצֵאת אֶל הַדֶּרֶךְ הַסְּמוּךְ וְלְהַמְתִּין שָׁם מַעַט עַד שִׁיתְיַשֵּׁב
בְּדָבָר וְיַרְעִי בְּדִינָם. בְּקֶצֶר רוּחַ הַמִּתִּינוּ שְׁנֵי הַיְהוּדִים לְפַסֵּק דִּינוֹ
שֶׁל הַרְבֵּי, אִוֵּלֵם הַהַמְתַּנֵּה הַתְּאָרְכָה וְהַתְּאָרְכָה, הַרְבֵּה מַעֲבָר
לְמַצְפָּה... רַק לְאַחַר שֶׁעָשָׂה אֶרְכָה הוֹפִיעָה בְּפֶתַח הַדֶּרֶךְ דְּמִיתוֹ שֶׁל
הַרְבֵּי, שִׁקְרָא: "הַעֲגֵלוֹן יִגַּשׁ רֵאשׁוֹן אֶל חֲדָרִי!"

לְשִׁמְעַת הַקְּרִיאָה, מַהֵר הַעֲגֵלוֹן הֶאֱמַתִּי לְקוּם מִמְּקוֹמוֹ וְלָגֵשֶׁת
אֶל הַרְבֵּי. רַק לְאַחַר שְׁנֵיזוֹת סְפּוּרוֹת - הִתְעַשֵּׂת גַּם הַנוֹסֵעַ וְקָם
בְּעַקְבוֹתָיו. כַּעַת, פָּנָה רַבִּי יַעֲקֹב אֶל הַשְּׂנִים וְאָמַר:

"אִמְרִי נָא אַחֲתִי אֶת לְמַעַן יֵיטֵב לִי בַּעֲבוּרְךָ וְחִיתָה נִפְשִׁי
בְּגִלְלָךְ" (יב, יג) אָנֹו מוֹצֵאִים בְּפִסּוֹק זֶה, כִּי אֲבַרְהֵם אָבִינוּ פּוֹנֵה אֶל
שָׂרָה אִשְׁתּוֹ בְּלִשׁוֹן תְּחִנָּה וּבְקִשָּׁה, וּמַפְצִיר בָּהּ כִּי תֵאֱמַר לְמַצְרִים
שֶׁהֵנָּה אֲחֹותוֹ, מְבַלִּי לְחִשָּׁף אֶת הַעֲבָדָה שֶׁהִיא אִשְׁתּוֹ, שְׁכָן הוּא
חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא אִם יִדְעוּ הַמַּצְרִים שֶׁשָּׂרָה נְשׂוּאָה לוֹ - הֵם יַהֲרֹגוּהוּ
בְּכַדִּי לְטַל אוֹתָהּ מִפָּנָיו. וְלְכַאוֹרָה, עֲלֵינוּ לְהִבִּין: אִם אֲכֹן מְדַבֵּר
בְּחִשָּׁשׁ שֶׁל 'פְּקוּחַ נֶפֶשׁ' - מַדּוּעַ אֲבַרְהֵם מְבַקֵּשׁ זֹאת בְּלִשׁוֹן
'תְּחִנָּה' וְהַפְצָרָה? הֲלֹא לְכַאוֹרָה הִיָּה עֲלָיו לְהוֹרוֹת לְשָׂרָה לְנָהֵג
כֶּךָ - חַד מִשְׁמַעִית!

תְּשׁוּבָה לְשֵׂאֲלֵתֵנוּ, נִמְצָא בְּעַקְבוֹת הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה:

בְּדֶרֶךְ הַמּוֹבִילָה לְסֻלוֹנִיקֵי, עִיר הַנִּמְלֵךְ שֶׁל יוֹן, נִסַּע בַּיּוֹם מִן
הַיָּמִים עֲגֵלוֹן יְהוּדִי עִם עֲגֵלְתוֹ הַנוֹחָה. לְפֶתַע, הַבְּחִין בִּיהוּדֵי בְּלִתִּי
מִסָּר הַעוֹמֵד עַל אִם הַדֶּרֶךְ וּמְנוֹפֵף בְּיָדוֹ נִמְרָצוֹת. מִשָּׁךְ אִפּוּא
הַעֲגֵלוֹן בְּרָסָן הַסּוֹסִים, עֲצַר אֶת עֲגֵלְתוֹ, וְבָרַר לְמַבְקָשׁוֹ שֶׁל הַזֶּר -
שֶׁאָמַר: "אוֹלֵי תוֹכַל לַעֲזֹר לִי, יְהוּדִי יִקְרָ? אֲנִי כְּכֹר שְׁעוֹת הוֹלֵךְ
בְּדַרְכִים, רַגְלִי כּוֹאֲבוֹת, וְכוֹחוֹתַי אֲזָלוּ זֶה מִכְּכֹר... אִם תּוֹאִיל
לְהַעֲלוֹת אוֹתִי עַל עֲגֵלְתְּךָ, וְלִקְדָם אוֹתִי בְּדַרְכֵי - יְהִיָּה זֶה חֶסֶד שֶׁל
מִשָּׁשׁ!"

וְאַכֵּן, מִדַּעְנֵנו הַעֲגֵלוֹן נִעְנָה.

דָּא עָקָא, שֶׁלְאַחַר מִסְפַּר שְׁעוֹת הַרְגִישׁ מִדַּעְנֵנו הַעֲגֵלוֹן כִּי
כּוֹחוֹתֵיהֶם שֶׁל סוֹסֵי הוֹלְכִים וְאוֹזְלִים. מִשׁוּם כֶּךָ, הִחְלִיט לְהַכְנִס
אֶל פְּנֵדֵק דְּרָכִים סְמוּךְ, כֹּאֲשֶׁר הוּא מוֹתִיר אֶת הַעֲגֵלָה וְהַסּוֹסִים
בְּפֶתַח בֵּית הָאֲכַסְנִיָּה, כְּמַקְבָּל, וְנִכְנַס פְּנִימָה עִם הָאוֹרֵחַ, אוֹתוֹ
הַזְמִין לְסַעֵד עִמּוֹ וְאָף לְהַשְׂאֵר לָלוֹן בַּמְקוֹם עַל הַשְּׂבוּנוֹ, עַל מִנַּת
שְׂיוּכָלוֹ לְהַמְשִׁיךְ בְּדַרְכֶם לְמַחֲרָת, הַשְּׂכֵם בְּכֶר.

אֶלֹא שֶׁבְּכֶקֶר הַמַּחֲרָת, כֹּאֲשֶׁר פָּקַח אֶת עֵינָיו, צְפִתָּה לוֹ
הַפְתַּעָה בְּלִתִּי נְעִימָה בְּעֵלִיל. לְאַזְנוֹ הִגִּיעוּ קוֹלוֹת שִׂיחָה,
שֶׁהִתְנַהֲלָה בֵּין הָאוֹרֵחַ אוֹתוֹ צֶרֶף לְמַסְעוֹ בְּטוֹב לְבוֹ, כִּשְׁהוּא מוֹרָה

מולאז'ין ואומר קר: אברהם אבינו אכן היה יכול לדרוש משרה כי תציג את עצמה כאחותו כאשר יגיעו מצרימה – שכן פקוח נפש היה בדבר, אולם התועלת שבדבר – היתה סגפלת: נתן היה לשער, שמאמר ואינה רגילה להציג את עצמה באופן זה – הרי שכאשר יפנו אליה וישאלו לזהותה, היא תאמר מתוך הרגל כי הנה אשתי של אברהם!

לפיכך, כבר בהיותם בדור, בקש אברהם משרה כי תתחיל להתרגל להציג את עצמה כאחותו בכדי ששבואה למצרים – כבר תתרגל ל'תאר' זה, ולא תתבלבל מתוך הרגל חלילה... אכן, בשעה זו – צדין לא היה משום פקוח נפש בבקשתו של אברהם, שכן לעת עתה טרם נשקפה לו כל סכנה, ולכן לא היה ביכולתו לדרוש משרה שתמלא את בקשתו – אלא רק להפציר בה בלשון 'נא'... (לפסדר)

"נראה לי, שפעת ברור לכלנו מי הוא העגלון האמיתי... זה שקם מיד כאשר קראתי לזו יהודי זה, הנו עגלון מימים ימימה, והוא רגיל לענות לתאר 'עגלון'... לעשותו, אתה", אמר בפנותו אל הנוסע הרמאי, "מעולם לא היית עגלון, ועל כן חלפו שניות ארכות עד שהתעשת והבנת כי עליך לקום מסקוקר... אין לי אלא להכריע ולפסק בברור כי העגלה שיכת למי שהזכיה כי הנו בעליה האמתיים, ואלו אתה, בוש והכלם על שבקשת לשלח יד ברכושו של רעף!" סיים הרב ונעץ מבט מצמית בנוסע השפל. ואנו על פי דרכנו למדנו, כי קשה מאד לאדם לשנות את הרגלו ואת תפיסתו ביחס לעצמו... מי שרגיל להקרא 'עגלון' – יענה לשם זה מיד, בעוד מי שלא התרגל לכך מעודו – לא יגיב באופן טבעי כאשר יכונהו בתאר זה. ומכאן, לשאלתנו, עליה משיב היה הגאון רבי איצ'לה

ספור לשבת:

ה' כל יכול

פעמיים ובנס לא עלה באש. חלפה תקופה קצרה והגיעו הימים המעודדים. התמונה השתנתה בשדה הקרב ומאות טנקים מצריים היו בוערים, בס"ד התרחש המהפך. ולבסוף, דממת הפסקת האש. אך המתח טרם חלף, איש לא יכול היה לדעת האם הקרבות באמת הגיעו לקיצם. בכל רגע יכול היה המדבר להתעורר מחדש אל התופת הנוראה. יוסי, סגן מפקד הפלוגה, לא נתן להרפות מהמתח ולו גם לרגע.

השקט, כך אמר לפיקודיו, הוא מטעה, כמו השקט המדומה ששרר לפני פרוץ המלחמה. בכל שניה יכולה האש להתלבות שוב. הכוננות צריכה להיות במלואה.

יוסי, שהיה חבר קיבוץ בצפון, הפך למפקד הפלוגה לאחר שהמפקד נהרג ביום השלישי לקרבות. הוא קיבל לידיו את הפיקוד וזכה להערכה רבה. כעת עבר בין הטנקים הפוזרים בשטח כדי להחליף עם החיילים כמה מילות עידוד.

אוריאל המתין ליוסי שיגיע לטנק שלהם. זה כבר ארבעה ימים של שקט מוחלט, אולי גם הלילה ינסה לבקש ולקבל סוף סוף תשובה חיובית לשחרור. הקשר עם הבית רופף. מעולם לא חשב כי לדמעות יש ריח, עד שקיבל מכתב מהבית, אשר נדף ממנו ריח של דמעה צורבת, וגעגעועי העיקו עליו.

"יוסי, האם יש סיכוי להשתחרר לאיזה יום? אפילו לכמה שעות", שאל, ביקש, אפילו התחנן. יוסי לא חשב אף לרגע. "אין כל סיכוי להשתחרר בימים הקרובים", השיב מיד. "המצב מתוח, אתה יודע. בצמרת הפיקוד דורשים לשמור על כוננות מלאה, אין שחרורים. אין חופשות".

"אבל אתה יודע", ניסה אוריאל שוב, "זוג צעיר, לפני שבועות ספורים התחתנו, רק להגיד שלום ולחזור".

היה זה בימי מלחמת יום הכיפורים, בלילה אפל במחנה צבאי שהתמקם במדבר. קבוצת הלוחמים נלחמה באזור זה כבר שלושה שבועות.

מותשים ועייפים שכבו החיילים למנוחה קצרה, כשהמראות הקשים לא מרפים לרגע מלהופיע בראשם היגע. המראות ההם חלפו גם בראשו של אוריאל, חייל שזה לא מכבר חגג את שמחת נישואיו.

ניגוני התזמורת העליזים התחלפו להם עם רעמי התותחים, רעם מחריש אוזניים שקשה להתרגל אליו גם לאחר שעות בלתי פוסקות של התפוצצויות.

מי יכול היה להאמין כי הבזקי הפלש של הצלם בחתונה, יתחלפו כה מהר עם הבזקי הפגזים שנחתו מסביבו. מעודו לא חשב כי ייטול חלק פעיל במלחמה ממש. לא כבמשחק, לא כמו באימונים המפרכים, אלא קרב, עם דם ואש ותמרות עשן.

שלושה שבועות בלבד נמשך השקט מן החתונה וממסיבות השבע ברכות, ולאחר מכן הגיע ראש השנה ויום הכיפורים כאשר קולו של החזן בבית הכנסת השתק לפתע באמצע התפילה, הצפירה פוגגה את האווירה המרוממת והוא קיבל הוראה חד משמעית להתייבב ולצאת לקרב. הוא עוד הספיק להיפרד מאשתו הצעירה ואף ביקש ממנה לגשת אל ראש הישיבה שיעזור לה בתקופה קשה זו, כפי שעזר להם בתקופת החזרה בתשובה, ויתן את ברכתו, ומיהר אל הרכב הצבאי שהמתין לו ליד הבית.

הקרב היה קשה מאוד, המראות היו קשים לשחזור, כמו רובוט הוא ביצע את כל המשימות שהוטלו עליו, מתבונן בבעתה בחיילים המצריים המשוטטים בין הטנקים עם טילי הכתף בידיהם. טנקים עלו בעשן בזה אחר זה. גם הטנק שלו נפגע

הווריד והראה לחיילים כיצד להחזיר את המחט הזעירה אל הווריד. אוריאל כמעט ולא חש את הדקירה. הקצין סיים את ההדגמה הוציא את מחט העירוי מהווריד, או לפחות כך חשב שעשה, וביקש לארוז את הציוד.

גם בלהט השמש היוקדת ניתן היה להבחין בחיזורון שפשט לפתע על פניו, המחט פשוט נעלמה. צינור העירוי היה בידי אבל קצהו היה חלול ללא המחט. לרגע התבונן סביבו, מחפש אולי היא נשמטה לאיזה מקום, אבל בשבריר של שניה, הבין את המשמעות, המחט נותרה נעוצה בתוך הווריד, אולי אפילו עמוק יותר ואם חלילה היא תעשה את דרכה אל תוך הגוף, זה עלול להיות גזר דין מות.

אל תזוז מילימטר", קרא הקצין אל אוריאל. קיבע את היד לבל תזוז ממקומה והורה לטייס המסוק להדליק את המנוע. אלונקה נפרשה ברגע, ואוריאל, שעדיין אינו מעכל את מה שקורה במהירות כה רבה, כבר הושכב על האלונקה והובל אל בטן המסוק.

יוסי המפקד היה בהלם. כהרף עין הפך האירוע שאמור היה לאוורר אותם קצת מאימי המלחמה, לסיפור של חיים ומוות. הוא עוד הספיק לאחל לאוריאל לחזור בשלום, לפני שראה אותו נבלע בתוך המסוק הממריא אל על. החיילים המופתעים מההתרחשות ניסו להתרחק מהמקום במהירות, לפני שיתכסו בענני האבק המזכרי. אבל יוסי המ"פ, היה תקוע על מקומו מאובן.

הוא הסתכל אל הקרקע כשמשב הרוח של להבי המסוק פיזר את החול לרגליו ומשהו נצנץ לעברו. הוא התכופף אל החול הלוהט, ממשש את הגרגירים הזהובים. ואז ראה למרגלותיו את המחט הזעירה מונחת לה בשלווה על החול הצהוב, אינה מודעת למהומה שחוללה רגע קט קודם לכן...

לימים, כאשר כבר חבש את ספסל הלימודים של אחת הישיבות החשובות בארץ, סיפר ר' יוסף, הקיבוצניק לשעבר: "כאשר ראיתי את המחט על הרצפה, ידעתי שעומדות בפני כעת שתי אפשרויות: האחת, ליטול את מכשיר הקשר ולהודיע למסוק המתרחק לשוב אל הבסיס עם אוריאל, אבל חשתי בוודאות כמעט מוחלטת שאם אעשה זאת, אשאר בלי מכשיר הקשר היחיד שהיה לפלוגה. בדרך כלשהי הוא מן הסתם יפסיק לעבוד... האפשרות השנייה היתה להודות שאם האלוקים רוצה, אין מי שיוכל למנוע זאת בעדו. בחרתי כמובן, באפשרות השנייה. ולכן אני כאן..." רצון יראיו יעשה. צריך רק לבקש, ולהאמין. (האמנתי כי אדבר)

"צר לי מאוד", השיב, "אבל אין סיכוי, חבל על הבקשה, איש לא ישחרר אותך מפה. אפילו האלוקים בו אתה מאמין, לא יוכל להוציא אותך לחופשה" (עפ"ל).

אוריאל, שעד עתה עוד שמר על קור רוח, לא יכול היה להבליג. הנושא הדתי לא עלה על הפרק במלחמה. פה ושם, לנוכח המראות הקשים היו שזרקו מספר מילים של התרסה או השלמה, אוריאל שהיה החרדי היחיד עם הציציות המשתלשלות על בגדי החאקי. החיילים לא התגרו בו כלל, אבל זכריו של המ"פ היו התרסה גלויה.

מאוכזב מהתשובה הנחרצת, החליט להשיב מלחמה: "יוסי, אני רוצה שתחזור כך ממה שאמרת. אין סיבה שתדקור אותי במילים הקשות הללו. אם אתה לא רוצה לשחרר אותי, זו זכותך. אתה כאן המפקד. אבל אם הקב"ה ירצה שאני אצא מכאן לחופשה, אין מי שיוכל למנוע זאת בעדו, גם לא אתה".

יוסי הופתע מהמתקפה, לרגע החליט לקטוע את הויכוח מיידית, אבל ה'קיבוצניק' שבו בער והצית מחדש את האש: "אתה יכול להגיד מה שאתה רוצה אוריאל, אבל אני יוסי המ"פ אומר לך שוב: אף אחד בעולם לא יוכל להוציא אותך מכאן לחופשה", סיים את המשפט הכפריני, ומבלי להמתין לתגובה נעלם אל החשיכה.

אוריאל שתק, מה לו ולוויכוח סרק עם קיבוצניק שאינו יודע מה הוא סח. חבריו של אוריאל טפחו על שכמו, גם הם רחוקים מיהדות, אך הימים המשותפים בתוך הטנק הלוהט, קירבו את הלבבות. "אל תשים לב אליו", ניסו להרגיע אותו.

למחרת, עפעפו החיילים מול מסוק רעשני ומאביק שנחת בסמוך, פולט מתוכו צוות קציני רפואה, שנכנסו אל אוהל המ"פ. לאחר דקות ספורות נתקבלה הוראה להתכנס בסמוך לאוהל. אחד הקצינים שהגיע במסוק, סיפר לחיילים על הציוד החדש שהגיע מארה"ב, ובין השאר על ערכת עירוי חדשנית שפותחה במעבדות המחקר האמריקאיות.

החיילים הכירו את העירויים עם המחטים העבים שהיו חלק מהציוד הרפואי של הפלוגה. זה לא היה נעים להיפצע, אבל גם המחט העבה בזמן עירוי הדם היתה גורם מאיים. וכך, במסגרת הרכבת האווירית, הגיע גם ציוד חדש זה ובו מחטים חדשניות זעירות ממש.

קצין הרפואה הסביר לחיילים את טיבו של הציוד הרפואי החדש וביקש להדגים את המחט החדשנית. "מי מתנדב?" שאל ואוריאל, מיד הרים את היד.

השרוול של זרועו הורם, הקצין ניקה בתמיסת חיטוי את אזור

שבבעלות המדינה והעיריה, ואפילו בקרקע הפקר. (קסו, קסט)

גינת בית הכנסת

גם גינת בית הכנסת, שהקרקע היא הקדש, אסורה העבודה בשביעית. (קעד)

מתוך החוברת
"מצוות הארץ בהלכה ובאגדה"
לרב דוד שלום נקי שליט"א

יחיד ורבים

איסור עבודת קרקע בשביעית הוא בין בקרקע של יחיד, בין בקרקע של שותפים כמו במושבות וקיבוצים, בין בקרקע

חידות:

חידת מחשבה:

יש לי שני נרות שכל אחד דולק שעה בדיוק. כיצד ע"י שני נרות אלו בלבד ניתן למדוד רבע שעה בדיוק?

חידת חשבון:

יש לי סכום כסף דו ספרתי, ומכפלת ספרותיו גדולה ב-1 מסכום ספרותיו. כמה כסף יש לי?

חידת "מי אני":

אני בצבע כחול. אם יחלקוני ל-2 חלקים שווים - אהיה בצבע צהוב, ואם יחלקוני ל-4 חלקים שווים - אהיה בצבע ירוק. מי אני?

פתרונות לחידות מהעלון הקודם:

פתרון לחידת המחשבה:

יש להציב את שני השעונים בו זמנית. לאחר 3 דקות כשהשעון הקטן מתרוקן ובשעון הגדול נותרה שעה אחת - יש להפוך את השעון הקטן. לאחר דקה נוספת השעון הגדול מתרוקן ואז יש להפוך שוב את השעון הקטן שימדוד את הדקה האחרונה.

פתרון לחידת חשבון:

חיתוך ראשון: לחתוך את העוגה לאורכה. חיתוך שני: את שני החצאים לחתוך שוב לאורכם. חיתוך שלישי: לחצות את ארבעת הרבעים במרכזם לרוחב. חיתוך רביעי: את שמונת הפיסות שהתקבלו להציב זה ליד זה ולחצותם. כך מתקבלים 16 חתיכות ע"י 4 חיתוכים.

פתרון לחידת "מי אני":

נר שעווה.

בדיחות:

לקוח: "אני רוצה להזמין מרק עוף ולקינוח כוס שוקו!"
מלצר: "איך תזמין שוקו אחרי שתאכל עוף?"
לקוח: "אני מכיר את השירות שלכם. יקח לכם שש שעות להוציא את הקינוח..."

"שמעון, ראיתי אותך אתמול בגן החיות!"
-"מוזר, אני לא ראיתי אותך... באיזה כלוב היית?"...

איך קוראים לגננת?
-המסביר לצרכן...

ראובן: "למה אתה הולך עם אננס על הראש?"
שמעון: "כי בכל יום רביעי אני הולך עם אננס על הראש".
ראובן: "אבל היום יום שלישי!"
שמעון: "אוי, איזה בושות!"...

איש נכנס לחנות, ואומר: "שלום, אני צריך משקפיים!"
"אתה באמת צריך משקפיים", ענה לו המוכר, "זו חנות נעליים!"...

בכיר חמאס הופצץ ביום הולדתו.
דובר צה"ל שלח לו מזל"ט...

מה יותר גרוע מלמצוא תולעת בתפוח?
-למצוא חצי תולעת!

איש אחד ראה ילד מתיז מים על מזרקה.
"למה אתה מתיז עליה מים?" שאל האיש.
-"היא התחילה!" ענה הילד...

לכן של קמצן נתקע שקל בגרון. האמא צועקת לבעלה:
"מהר תזמין מונית לבית החולים שיוציאו את זה!"
"לא צריך", ענה הקמצן, "המונית עולה יותר..."

פתגם:

טוב לדעת:

יציאה:	כניסה:	י-ם:	זמני השבת:
18:43	17:31	ת"א:	
18:44	17:46	ב"ש:	
18:45	17:49	חיפה:	
18:43	17:37		

לתגובות להנצחות ולקבלת העלון במייל:
elisha5765@gmail.com

"מתוך ההפיכה" (סיפור היסטורי מפעים מהעבר הלא רחוק)

פרק פ"ג "עלילה מרשעת"

העלילה מגיעה כעת לשיאה, בפרקים הבאים נמצא את חיים שלום במאבק על שמו ועל כל עתידו, כל החלום הגדול שלו מתנפץ אלי סלע, הוא ימצא את עצמו מתמוחד עם חלומות הכזב, הוא יעבור תלאות רבות עד שיגיע שוב לאמת הנצחית שאין כתורה הזאת, אנו כעת נלווה אותו במסע התלאות.

~~~~~

אלול תשי"ב היה חודש קשה במיוחד, שלהי קייטא קשים מקייטא, באמצע החודש היה יום במיוחד קשה, ענן אובך קשה השתלט על תל אביב, השמים היו צבועים בעננים שחורים כבדים, חלקם היו חומים מהאבק הקשה שנשא, דומה היה כאילו גשם זלעפות עומד בכל רגע לרדת ולשטוף את כל היקום, למרות היום הקיצי במיוחד, אך מלבד מפלי זעה שניגרו ארצה מכל מי שנלכד באזור תל אביב, לא היו טיפות מים נוספות, יום חמסיני מיוחד ניצב בפתח מאיים על התושבים להטעימם מעט מהגיהנום.

בקר זה תפס את בנגי במצב רוח גרוע במיוחד, היו לו תחושות משונות שלא חש אותן מעולם, מעולם לא הוטרד מתחושות אישיות, תמיד הצטיין כקר מזג ביותר שהעסיק את עצמו רק בחיי האחרים ולא בחיי עצמו. אבל באותו בקר חש תחושות משונות שמציפות ומשתלטות עליו עד למחנק, לראשונה חשב כמה פעמים על חיו המבחזים ללא שום תכלית ומטרה, איזה נצנוץ של מצפון תהה בקרבו, על מה ולמה בא לעולם, האם רק לצער את הזולת?

לפתע צפו דמויות הוריו מול עיניו הוא לא ראה אותן לנגד עיניו כבר שנים אחרי שהשחית את מצפונו לחלוטין, פניהם היו מכורכמות מאד, בדמיונו צפו כל האזהרות החמורות של אביו האומלל שהזהירו ללכת בדרכי טובים ולעזוב את כל משובות הנעורים שמוליכים אותו לשאול תחתית ה'ירחם.

מעולם לא הציקו לו התוכחות שלו כמלא הנמה, הוא היה שומע אותם בארשת מבטלת, לא אחת היה אומר לאביו בעזות "זאג שוין האפ דיין דרשה -אמור כבר את דברך" הדברים היו מצערים את אביו מאד וסותמים את היכולת להמשיך לגעור בחצוף. הפעם שוב צפו תוכחותיו ביזכרונו, אלא שבניגוד לעבר השקיעו בו מרה שחורה.

זה לא היה היום שלו, מזג האויר גרוע במיוחד ומצב רוחו עוד יותר, ברגעים אלו לא רצה לראות איש, כדי שלא יראו אותו ברגעי חולשה. כל אותו יום היה מכונס בחדרו, הוא ניסה להעסיק את עצמו בקריאת ספר היסטוריה ששאל בגניבה מחבר, אבל הריכח שלו היה הפעם נמוך מאד, כל העת הציקו לו תחושות משונות שהפחידו אותו, לראשונה חש בנגי פחד עמום שמחלחל בקרבו ומתעצם והולך, הוא ניסה לטאטא זאת החוצה, אלא שזה השתלט עליו ושיבש את דעתו לחלוטין.

"מה זה בא לאותת לי?" חשב לעצמו, הוא סמך על תחושות הרדאר המעולות בהן היה מצוין, הוא סמך עליהן הרבה לגבי תיכונן מבצעים שונים, התחושה שלו רמזה לו דברים לא טובים שהפחידו אותו מאד, לפתע גילה שגם הוא לא מחוסן לחלוטין, אף פעם לא חש רגשות פחד שעלולים לשתק את מערכת החשיבה ולהכניס לדיכאון עמוק.

בשל זה לא הלך לחדר האוכל, כל אותו יום נגס בצנימים שהיו אצלו בארון לשעות צרה, בזה השקיט את רעבונו. לאחר שחש שלא יוכל להעסיק את עצמו ניסה לשון, שינה כבידה נפלה עליו מלאה בחלומות סיוטיים במיוחד. הוא קם באמצע הלילה נוסף כולו זעה, הלילה היה קשה יותר מהיום, חמסין כזה לא פקד את תל אביב שנים רבות, הוא רשם שיא שלא נרשם בשום תחנה מטאורולוגית מזה עשרות שנים.

האגדה הערבית אומרת שחמישים ימי חום ישנם בשנה, לפיך קראו לזה "חמסין" (חמישים בערבית) אבל אותו לילה שהיה חמסיני במיוחד עלה על כולם, דומה היה שכל החמסינים התאחדו לבוא בפעם אחת. החום הכביד לבנגי מאד, הוא ניסה לצנן את עצמו אבל המים היו כמעט חמים ולא היה בהם תועלת כדי להוריד את החום הכבד, גם לא היה שפע מים בברזים, הימים ימי צנע והכל ניתן במשורה, בנגי חש חמיצות רבה שאין לו את האפשרויות שיש לעשירים.

בנגי החליט שעליו לצאת החוצה לשאוף מעט אויר אולי יקל עליו, הוא לבש בגד קליל ויצא לטייל בתוך המחנה, השעה הייתה מאוחרת, החיילים התכנסו להם לחדריהם סובלים בשקט את החום הנורא, פקודותיו הנוקשות של האל"מ מ. מנעו מהם לנהל חיי לילה מעבר לשעה 11:30 מלבד בנגי שצפצף על כל הוראותיו.

הוא התיישב בכורסתו המשרדית בכבודת, מנסה למצוא לעצמו תנוחה קצת נוחה, הוא ציפה שהחום יישבר בשעות הקרובות ויניח לו, החום הכבד טשטש את ערנותו, הוא חש רצון עז להתנמנם בכורסתו הגדולה, מספר דקות שקע בנמנום קל אלא שלפתע שמעו אחניו המחודדות רחשים מסתוריים שתלשו אותו מנמנומו.

תחושת פחד פתאומית השתלטה עליו, חושי החייתים אותנו לו שסכנה מרחפת גדולה עליו, בנגי לא זלזל באינסטינקטים הטבעיים שלו, הם היו רדאר מצוין שאותות תמיד בצורה נכונה, הוא מישש את אקדחו הכבד שהיה בן לווייתו, הוא היה טעון במספר כדורים, אם יש מישוהו שינסה להתחיל איתו הוא לא יהסס לנקב אותו ככברה, הוא מצויד בדרך קבע בשני אקדחים שנגישים לשליפה, הוא בחר באקדח מאוחר הכבד שכל כדור יכול לנקב מצד לצד, הכדור לא מותיר ספק ביכולות שלו לרסק כל מטרה בה נגע. אבל גם הגלוק הקטן הוא אקדח קטלני, מי שיועד להשתמש בו יכול להביא לאותן תוצאות. האחיזה באקדח החזירה לו מעט מאומץ רוחו שפג במשך היום האחרון.

מספורי המגיד

אלא שלפתע הוא שומע קול עמום וצורד בשל כיסוי בד עבה שעטה הברנש הדבר נועד לערבל את קולו. קול קשוח אמר לו להניח את האקדח לצד, כי אם לא ירוסס בצרור יריות. בנג' ניסה לתפוס מהיכן הקול מגיע, כדי להשיב במטח מהיר. נראה היה שהקול מגיע מאחורי עץ אקליפטוס כבד שהיה נטוע ליד המשורד, העץ היה עבה במיוחד ויכול היה להסתיר בנקל גם גברתן, כנראה מישהו צופה עליו מבין ענפי העץ העבותים, הוא חשוף לחלוטין כלפי המאיים האלמוני ואין לו במה להגן על עצמו.

בנג' היסס אם להיענות למאיים, יתכן שזוהי רק מתיחה מאחד מהחיילים במחנה שמעוניין להציג אותו עירום ועריה בפני החיילים, הוא רצה לרסק את תדמיתו הקשוחה שנבנתה בעמל רב, סצנה כזו עלולה לרסק ברגע אחד את דמותו הדמונית ולהקים עליו את כל חיילי המחנה שרועדים מפניו. הוא החליט להראות לליצן הטיפש שאינו פוחד, הוא ירה יריה אחת בין ענפי העץ בתקווה שהיריה תרתיע את חומד הלצון.

"אתה מתחכם מדי, עדיף לך להתמסר, זרוק את האקדח העלוב שלך ארצה וקום מהכיסא כשידך מורמות על, אם תעשה כן יהיו חיך לשלל, אבל אם תנסה להתחכם תרוסס כברוז במטווח".

המילים פגעו אנושות בבנג' בעל הגאווה, מאמתי מנסים להכתיב לו מה לעשות? הוא זה שתמיד מכתוב לאחרים, אך העץ איש לפגוע בו בצורה כה בולטת. על כזה דבר הוא לא יעבור בשתיקה, הוא ירה כדור נוסף שחלף בין הענפים להראות למאיים שעם בנג' לא מתחילים.

התגובה של המאיים הייתה חדה מאד, נורו כלפיו שתי יריות שהיו מדויקות במיוחד, אחת פגעה בו בבטנו והשניה בזרועו, אקדחו הכבד התעופף מידו כנוצה קלה, בנג' חש כאבים עזים בכל גופו, דם זב מפצעיו נחל, אבל לא רצה להיכנע, הוא השתטח על הארץ במטרה לתפוס מחסה, בידו הבריאה שלף את אקדחו השני שהיה תמיד מצוי בכיסו, הוא חיב להראות לאויב המסתורי שהוא אדם אמין ואינו מנוצח, לפתע שמע רשרוש מאחור, הפעם חש בנג' פחד עצום הוא חש שהמצב משתנה לרעתו, יש פה עוד מישהו שאורב לו בשקט, המצב מתחיל להיות קשה מאד, הוא ניסה בשארית כוחותיו לסובב את עצמו כדי להגיב, אך נתקל במתנקש זריז ממנו, הלה ירה בו מאחור שתי יריות שפגעו בעורפו, המוות היה כה מהיר עד שלא חש בו.

מטח היריות העירו מספר חיילים מנומנמים, אחד מהם היה חיים שלום, הוא עוד היה נתון תחת הרושם הקשה של החלום הקשה בו כביכול איים על אביו בנשק חם, הוא נצרך למספר דקות התאושות כדי לקלוט שמשוהו קרה בחוץ וזה לא חלק מהחלום, כשיצא עדיין לא הבחין בכלום, המחנה היה חשוך, רגליו משכוהו בלי הסבר ברור לכיוון המשורד שהיה במרחק מספר מטרים מחדרו, לפתע חש איך לבו מפסיק לפעום מרוב חרדה, המראה שהתגלה לעיניו היה מחריד, למרות האור הקלוש של נורה בודדת שהאירה את המקום בקושי רב, אי אפשר היה להחמיץ את הסצנה המחרידה שנגלתה לעיניו.

על הארץ ליד צריף המנהלה היה מוטל בנג' בתוך שלולית דם ענקית שזב מכמה מוקדים של גופו, נראה היה שמי שהתנקש בו לא סמך על יריה אחת מדויקת, אלא המטיר עליו מטר כדורים שניקבווהו מכל זווית אפשרית, אין לו ספק שבנג' כבר אינו בין החיים, גם אם עדיין נותר בחיים, הוא לא ישרוד את הלילה.

חיים שלום הרגיש איך גופו נעשה חידודים, מצד אחד הרגיש שמחה עצומה שהשונא הגדול שלו הוזז מהמפה, יותר לא יסבול ממנו, יש אמנם את יונטי שמתנכל לו, אבל הוא פחות מסוכן לו, הוא לא מאיים על קידומו הצבאי רק על השידוך שבעצמו הוא לא יודע אם הוא רוצה בו כיום.

אבל במחשבה שניה הבין שהוא נתון במצב מסוכן ביותר, לפתע קלט את המצב החמור שעלול להיווצר, יתכן שיהיו במחנה כאלו שיטילו עליו את האשמה במוותו, היו לא מעט אנשים שידעו את מערכת הרדיפות שניהל בנג' נגדו, אם יש אדם שחפץ במוותו, הוא צריך להיות החשוד הראשון.

אמת שבנג' היה טיפוס "לא אהוד" בלשון המעטה על כולם, אבל כולם פחדו ממנו פחד מוות והתחנפו לו, איש לא היה מעז לעשות מעשה כה נועז, רק הוא היחיד שניסה להתעמת איתו, כאשר חש שהוא יורד לחיי בצורה חסרת תקדים. למרות שבנג' החזי יש לו את כל אנשי שלומו, מי יודע אם אחד מהם לא ינסה להטיל עליו את האחריות למוותו הטרד.

רגליו היו מסומרות למקום מרוב אימה, קשה היה לו לקלוט שהיה מישהו שקם ועשה מעשה וחיסל את בנג' בצורה כה אכזרית, מי יכול היה לקחת סיכון כה גדול להתחיל עם אדם חכם ערמומי כשועל ובריון אכזר שהטיל את חיתתו על הבריות, אדם כזה צריך להיות מישהו חזק ביותר שאינו פוחד מאיש, קשה להאמין שמישהו מבפנים היה בין המתנקשים.

לפתע חש חיים שלום מרחוק שכמה חיילים סקרניים רצים אל המקום כדי לנסות לברר מה קרה, מוחו שהתעורר קלט שעליו להיעלם מהמקום, כל רגע שהוא שוהה במקום מסכן אותו ביותר, הוא הראשון שנראה במקום החדש, החשד עלול ליפול עליו יותר מכל אחר, מי יודע מה עלולים לשאול אותו כל אותם סקרנים שיגיעו, מישהו עלול לקשר בין השנאה הישנה למקרה הרצח.

הוא לא היה מעוניין להיות קשור לכל מה שקרה, הוא ברח לחדרו במהירות הבזק, בטרם הגיעו החיילים למקום, הוא קיווה בכל לבו שאיש מאנשי המחנה לא ראה אותו עומד בקרבת האירוע, הוא התחפר במיטתו, חברי החדר נראה שהיו שקועים בשינה עמוקה, הם נחרו בקולי קולות, אם היה מקשיב טוב היה מבין שהנחרות היו מעושות, חיים שלום התכסה עד מעבר לראשו בשמיכה, מנסה ליצור תדמית אדם שישן עמוק כחבריו, לא כל אחד מתעורר מצרור יריות, הוא יקום מחר וינהל חיים רגילים, הוא ישחק אותה מופתע כמו כולם, כשתעבור השמועה שבנג' האדם הבלתי מנוצח הפך ברגע אחד לבר מינן.

הרעש בחוץ התגבר, צעקות תדהמה נשמעו מכל העברים. "מה הולך כאן, זה לא יתכן, האם אני החזה או שמה שנראה כאן אמת?"

מספורי המגיד

"אבוי היה כאן ניסיון רצח, מישהו החליט להרוג את בנג'י הגיבור האגדי, צריכים להזעיק את אנשי הרפואה, אולי ניתן לעשות משהו, נשמעה צעקה של חייל מבוהל, אבל אחרים צעקו לעברו, מימי אתה לא רואה שהבחור מת לחלוטין, תראה את כמות הדם שזבה ממנו, הוא נראה מחוסל מכל כיוון".

"אי אפשר לדעת, אולי הוא רק פצוע קשה, כבר שמענו על מקרים שכולם נואשו מחייהם ולבסוף הם מתהלכים בריאים ושלמים, אחד מהם זה אני עצמי, הייתי פצוע ראש, נפלתי לצוק עמוק, כולם נואשו מחיי, אבל עובדה אני כאן, אסור אף פעם להרים ידיים, צריכים לנסות להציל, תקראו לחובש, אולי הוא יעשה לו חוסם עורקים. רוצו מהר כי כל רגע קובע כאן.

"אבל הוא בקצה המחנה, עד שיגיע הוא ימות עשר פעמים, עדיף שמישהו כעת יבצע בו חסימת עורקים ואחרי כן נביא חובש" אמר אחד החיילים.

"אני רואה שאתם לא רציניים, אני רץ לקרוא לחובש, בצעו כרגע חסימת עורקים, אולי תצילו אותו, חוץ מזה צריכים לערב גם את המשטרה הצבאית, היא צריכה לפתוח בחקירה לגלות את הרוצח הנתעב" אמר החייל העונה לשם מיקי.

חיים שלום שמע את כל הרעשים מבחוץ, הם הפחידו אותו מאוד, נדמה לו שבכל רגע מגיעים אנשי המשטרה הצבאית כדי לחקור את שייכותו לרצח, הוא אחד המועמדים הפוטנציאליים הרציניים ביותר להטחת האשמה עליו, יתכן שיעשו אותו שיער לעזאזל.

הוא ניסה להחביא את עצמו מנסה ליצור לעצמו תדמית ישן עמוקות שלא ידע דבר מכל מה שנעשה בחוץ. אבל קשה היה לו לישון, כל רגע דימה שמישהו חודר לחדרו ומנסה לסחוב אותו ממיטתו, החום האיום ששרר בחדר תרם לקשיי השינה, הוא עבר ליל בלהות בשארית הלילה, הקולות המשיכו בחוץ להדהד, הנה החובש הגיע לבדוק אותו יחד עם כמה שוטרים צבאיים, חיים שלום במתח אדיר, בכל רגע נדמה לו כי המשטרה הצבאית באה לחקור אותו בקשר לשייכותו לרצח, לראשונה אמר פרקי תהילים בכוונה עצומה, הם צפו ועלו מתהום הנשיה למרות ששנים לא נזקק להם, הפעם חש שהוא צריך להם מאד.

הרעש התגבר מרגע לרגע, החובש הודיע לסקרנים כי אין מה לעשות, בנג'י מת לחלוטין מזה זמן ניכר.

קולות החיילים מתגברים מרגע לרגע, כל אחד מהנוכחים מנסה להפריח השערה בדבר המתנקשים הפוטנציאליים. ברקע מופרחות שמועות שונות שלא היה זה מתנקש אחד אלא כמה, נראה שבנג'י לא התמסר מרצון, הוא ניסה להתגונן בחירוף נפש עד לרגע האחרון, ידו הייתה עוד תפוסה באקדחו, מישהו כנראה הפתיע אותו מאחור וירה בו בעורפו מטוח אפס, כדי לעשות וידוא הריגה, אקדח נוסף של בנג'י היה מוטל הרחק מהמקום, נראה שניסה להתגונן עם שני אקדחים, אלא שעמדו מולו כנראה כמה אויבים שהיו ערמוניים ובעלי תושייה רבה, הם הצליחו לגבור עליו ולחסלו בתוך המחנה מקום שהוא הכי מוגן, זו הפעם הראשונה שמתבצע רצח בתוך המחנה, דבר מחריד ביותר.

השאלה הגדולה שהטרידה את החוקרים במקום, מי היה הרוצח האכזר (או הרוצחים) שפעל בחסות החשיכה? איש לא ידע לנדב מידע, האם הם מבפנים או שמישהו חדר למבצר הבטוח של הצבא וביצע רצח קר בלי פחד, לחזור ולצאת מהמחנה בקלות מצריך שידוד מערכות, אם היה מישהו שכשל בשמירה עליו ליתן את הדין.

היו עדויות קלושות של כמה חיילים שהעידו שראו מישהו רץ בחסות החשיכה לכיוון חדרי השינה, אך מעבר לזה לא ידע איש לנדב לחוקרים. הגופה הובלה לבית החולים כדי להוציא תעודת פטירה מסודרת.

***

כשנודע למומי בר על רציחתו של בנג'י היה בהלם, הוא לא האמין שיש אדם בעולם שמסוגל להתנקש בחייו של בנג'י, הוא לא הצטער כלל על מותו של האדם המרושע שפחד ממנו כל כך, אך למרות זאת לא איחל לו מוות, הוא רצה רק שיעזוב אותו לנפשו, אבל מחשבה מרושעת כזו להתפלל על מותו של האכזר לא עלתה אי פעם במוחו. הוא גם לא האמין שיש במחנה אחד שמסוגל לעשות מעשה כזה, את מי שורק הכיר לא היה מסוגל לגבור על בנג'י הפרוע שהיה חזק מאד ובעל עורמה רבה מיוחדת, רק מספר מתנקשים שחברו יחד להמית את בנג'י בשל סיבה מסוימת שלא נהירה לו היו מסוגלים לבצע את המעשה, כל המחרת שוחח עם חבריו הקרובים, כל אחד ניסה לתרום ניחוש, אך איש לא יכול היה לפצח את התעלומה המחרה, גם צוות החוקרים לא הצליח לגלות חוט שיחבר אותם למתנקשים המסתוריים.

אלא שלפתע קיבל מומי פתק מסתורי שהונח בעמדת השמירה, בפתק נאמר לו כי שונטי אביב מעוניין לפגוש אותו במסעדת האחים אמסילי בעוד יומיים בשעה 8:00 בערב שעה שפניה לו בדרך כלל, יש לו שיחה חשובה עמו. מומי שמח עם ההזמנה, זה יעזור לו להתפטר מכל המחשבות שהציפו אותו מאז ההתנקשות.

כשנפגשו למסעדה הגיעה השיחה תוך מספר רגעים להתנקשות המפתיעה שאירעה בחשכת לילה, יונטי שאל את מומי אם יש אלו השערות מי עמד אחורי ההתנקשות.

"לא, אין לאיש קצה חוט, מי עמד מאחורי זה, אין איש מתוך המחנה שמסוגל לעשות זאת, אמנם בנג'י לא היה אדם אהוד על איש במחנה, יתכן אף שהיו לו שונאים בלב ונפש, אך אין מי שמסוגל לעשות מעשה כה חמור, אם היו חברה רוצחים היה להם עוד אובייקט שממש מתבקש שיעשו בו כן".

"מי עוד יותר שנוא עליכם, עד שאתה מאחל לו מוות כה אכזר? התעניין יונטי בכנות.

"מפקד המחנה אל'מ מ, שהוא אדם אכזר ביותר, אין מי שלא התנגש איתו, הוא מיצר את חייו ומתעלל מאד ברגשותינו, הוא מוציא את כל רגשות התסכול על שלא התקדם בסולם הדרגות, לו הייתי מאחל שיגמור בצורה די דומה, אבל איש לא יעשה זאת, האיחולים נותרים רק בלבי פנימה".

מספורי המגיד

"ולא איחלת כן גם לבנג'י? הוא היה אכזר יותר ממנו, עד כמה שהכרתי אותו הוא היה יצור סדיסט מאוד שמעולם לא עשה לאדם אחד טובה, אני זוכר אותו מרחובות ירושלים כאחד שהטיל את חיתתו על כולם בפרט על כל בעלי החנויות מהם גל ממיטב סחורתם ולא היה מי שהיה מסוגל לעמוד כנגדו, אני בטוח שאין איש מצטער על מותו".

"לא, כמה שתתפלא, מעולם לא חשבתי מחשבות כאלו, פחדתי פחד מוות מבנג'י הרשע, אבל ידעתי שהוא אדם חזק ביותר שישרוד עוד מאה שנים ואין סיכוי לעשות לו דבר רע, התפללתי שיעזוב את המקום, שימאס לו מהצבא שלא היה משוש חייו, אבל דווקא מפקד המחנה נראה אדם שיכולים לחסל אותו בקלות, אם תהיה התארגנות של החיילים, זה היה נראה לי חלום מציאותי לכן הרשיתי לעצמי לחלום".

"יש חקירות וגישושים אצל הצוות החוקר מי המתנקש הפוטנציאלי? שאל שוב ושוב יונטי.

"מה זה עסקך? בשביל זה זימנת אותי? תמה מומי, לא נראה לי שהיית חבר מיוחד שלו, מה זה מעניין אותך מי הוא הרוצח, מצד ניתן לסגור את התיק הזה, אין מי שבלאו הכי ישב עליו שבעה, משפחתו ניתקה ממנו קשר כבר לפני שנים, נדמה שאביו כבר אינו בחיים, גופתו עוד לא נדרשה לקבורה, נדמה לי שיש איזה גוף משפטי שמעב את הקבורה, בדרישה לדעת מי רצח אותו, אבל לא נראה לי שיש מי שהופך על ק עולמות.

לדעתי הקטנה על העולם להמשיך את קצב החיים, יש חיים לפני ויש חיים אחר, כל העולם מלא בדמויות שחשבו שהעולם ישקע בלעדיהם, אבל אין זה נכון, השמש זורחת ושוקעת גם אחרי פטירתו הטרגית של בנג'י שיתכן שהביא על עצמו את מותו, הוא שנא את כולם ובז להם, כולם נחשבו קטני מוח עבורו, הם שימשו כמרינוטות שמבצעות את פקודותיו בלי שיתן להם בדל חיך או טפיחה על השכם, אז מי יודע אולי התאגדו כמה שונאים לסיים את חייו, אבל כל אלו השערות שאין לי עליהם כל מושג".

"חשבת על חיים שלום-מולי, האם הוא לא היה האויב מספר 1 של בנג'י האכזר, הוא חיפש אותו תמיד בחורים ובסדקים ולא נתן לו רגע אחד מנוחה, אולי הוא זה שזים זאת?" גישש יונטי אוזן קשבת אצל מומי.

"אתה מעלה רעיון מטורף לחלוטין, מולי ידיך הוא פחדן עצום, הוא לא מסוגל לבצע מעשה כה חמור, רוב הסיכויים שבנג'י היה רוצח אותו בו במקום, חוץ מזה הוא היה נזקק למספר שותפים, הוא לא היה מסוגל לעשות זאת לבד"

"זאת מניין לך? האם אתה מומחה לחקירת מקרי מוות?" לעג יונטי למומחה החדש.

"לא צריכים להיות מומחה גדול, יש ראיות פשוטות לך, בנג'י נורה משני אקדחים שונים, חלק מהכדורים נמצאו על ידי החוקרים, הם היו משני אקדחים, גם זוויות היריה היו שונות, הוא נורה מלפנים בבטנו ובידו ואחרי כן מישוהו ירה בו בעורפו פעמיים, הכדורים שחולצו מגופו בנתיחה לאחר המוות היו שונים בגדלים, אין ספק שלכל הפחות שנים התנקשו בחייו, לחיים שלום יש אקדח אחד אין לי מושג עד כמה הוא אלוף בירה למטווחים, אני חושב שאקדחו לא זהה לאקדחים בהם בוצעה המזימה, כך שאין בדל ראיה לקשור אותו לרוצח המסעיר".

"אבל אולי צריכים לנסות לחבר אותו לחשודים, אתה יודע צריכים לחקור כל אדם שניתן לחבר אותו לעניין, אתה יכול לזרוק השערה כזו, אני מבטיח לך שהמשטרה תשמח עם כל חשוד שיצטרף, כך יראה שהם עושים משהו, הם לא יכולים להראות כאלו "לעמאלאך (כבשים) שתמיד לא מצליחים"

"יונטי אני לא מאמין למשמע אוזני, אתה מנסה בכוח להכניס אותו לרשימת החשודים, מה יש לו מחיים שלום, מה הוא עשה לך רע, כל הקשר שיש לך איתי טובב את חיים שלום, אתה מנסה להרע לך בכל מחיר, איזו רעה עשה לך?" נחרד מומי מהרשעות שגילה אותו יונטי.

"מומי אל תהיה טיפש, אני מציע לך הצעה שתעזור לך, אתה דלפון גדול, כל הסיכויים שכך תהיה גם בעתיד, אבל כאן אני מציע לך הצעה שתוכל מאד לשפר את עתידך, עלך לעשות כל מה שבידך לקשור את חיים שלום לרוצח"

"יונטי אתה מושחת אמיתי, תעשה לי טובה תרד ממני, די לי ששירתתי על אפי וחמתי את בנג'י המנוח, בשל הטרור הקשה שהפעיל עלי, אני לא מוכן להמשיך בתפקיד הכפוי הזה, תחפש לך שותפים אחרים, אבל לדעתי לא תצליח במשימתך".

"טוב שכך מה שאמרתי לך, טעמתי בך מאד, חשבתי שיש לך קצת עוז, אבל עכשיו אני רואה שאתה נמושה קטנה, כך גם תראה בעוד חמישים שנה". נעל יונטי את השיחה כולו חרוץ על חוסר הצלחתו.

~~~~~

הכתובת החדשה להרשמה לקבלת הגיליון היא:

<http://mevaser-tov.ru/index.php/he/the-maggid>

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 297

פנינים לפרשת לך לך

לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת, לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל-info@dirshu.co.il או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת

"הוא בקושי הצליח לדבר מרוב תדהמה... הייתי לידו בדיוק באותו הזמן ואני לא אשכח את ההבעה שלו כשהוא ענה לרבי. בלבי כבר התחלתי לנסות ולנחש מה כבר יכול הרבי לומר לו בטלפון שנפל עליו כזה הלם כבד"

הגבאי המסור של כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב זצ"ל, הרה"ח ר' שלמה זלמנוביץ, על הנדודים התמידיים של הרבי זצ"ל, ועל ההנהגה המיוחדת שנהג בעצמו שלא להשאר שלושים ימים ברציפות בעיר אחת

מאת יעקב לוסטיגמן

"לך לך מארצה" (בראשית י"ב, א')

היה זה לפני כחצי יובל שנים. שמועה גונבה לאוזניו של אוהב ישראל כ"ק מרן אדמו"ר רבי שמעון נתן נטע מלעלוב זצוק"ל אודות איש ציבור ידוע שהתמודד אז עם רדיפה קשה של גורמים ממשלתיים, ומשראה שהללו גמרו אומר להצר לו ולהרע לו, החליט בימי השובבי"ם של אותה השנה, לצום פעם אחת במשך שישה ימים רצופים, תענית 'משבת לשבת'.

הסתגר אותו איש ציבור בביתו מתחילת השבוע, הרבה באמירת תהילים ובתחינה לפני בורא העולם, וכך המשיך בתעניתו עוד ועוד. כוחותיו הלכו ואזלו, הוא שכב על מיטתו, ובני משפחתו הלכו לצד חדרו בפסיעות חרישיות, בודקים מפעם לפעם שמצבו עדיין נסבל, ושהוא לא מגיע לכדי סכנה חלילה וחלילה.

הרבי מלעלוב שהה אז בביתו הקטן שבצפת, שם התגורר רוב ימות השנה. כששמע על מעשיו של אותו איש ציבור נחרד הרבי, מיהר לארוז כמה דברי מאפה ובקבוק שתייה, ויצא לנסיעה ארוכה וממושכת מצפת לירושלים.

היה זה ביום חמישי בשבוע. אותו איש ציבור היה על סף אפיסת כוחות,

מקורביו הפצירו בו שיסכים לטעום דבר מה, אבל הוא מיאן לשעות לדבריהם: "עוד מעט תיכנס השבת", השיב להם בקול חלוש, "אני כבר כמעט מסיים את התענית שלי, משבת לשבת, עכשיו כבר מאוחר מדי לשבור את הרצף..."

התדפק הרבי מלעלוב על דלת ביתו. פתחו בני הבית ונדהמו לראות את האדמו"ר, וכמובן אפשרו לו להיכנס לחדר בו שכב איש הציבור.

הרבי התיישב בכסא שניצב על יד מיטתו, מזג מעט מיץ לכוס והגיש לשפתיו. "אני רוצה לראות שאתה שותה!" פקד עליו הרבי בקול תקיף. איש הציבור פקח את עיניו והבין ש'כלתה אליו הרעה...!'. הוא ניסה להסביר את עצמו, הליכים משפטיים קשים עומדים לנגדו, הוא כבר צם כל ימות השבוע, נשאר לו רק עוד יום אחד והוא תיכף מסיים את הצום, נתנו לו גם עירו של נוזלים כך שלא נשקפת לו סכנה, רופא בדק אותו, והחולשה ממילא תעבור אחרי ימים אחדים...

אבל האדמו"ר נשאר בשלו: "אתה חייב לשתות. אני מצווה עליך לשתות". שתה האיש מעט, והרבי מזג לו עוד קצת, כך ישב לידו וסעד אותו עד שהחלו כוחותיו לשוב אליו, הוא אפילו טעם מעט מהמאפה שהביא עמו הרבי, וכשעזב הרבי הוא ביקש מבני הבית לדווח לו באופן שוטף על כך שהאיש ממשיך לשתות ולאכול ואינו חוזר חלילה לתעניתו.

מאוחר יותר הסביר לו הרבי: "אתה איש ציבור, אתה עוסק בצרכי ציבור, אין לך את הזכות לצום! אם אתה חלש ותשוש, אתה לא יכול לעזור ליהודים, אתה לא ממלא את הייעוד שלך בימים האלו שאתה שוכב במיטה באפס כוחות. תענית כזאת לא רק שאינה מועילה, היא רק מזיקה לך, כי היא מרחיקה אותך ממילוי הייעוד שלך עלי אדמות!".

יממה של חסד

"עבור הרבי מלעלוב זצ"ל", מספר לנו המשב"ק המסור בלב ונפש הרה"ח ר' שלמה זלמנוביץ, "לנסוע מצפת לירושלים כדי לעזור ליהודי, לא היה בכלל מקום לשאלה אם המאמץ שווה את ההשקעה או לא. הוא יכול היה לנסוע מצפת לבני ברק רק כדי להיפגש עם ראש ישיבה מסוים שעמד לסלק בחור מהישיבה שלו וכדו'. אם הרבי חשב שעל ידי הנסיעה הזאת יש סיכוי שהוא יצליח לעזור לאותו בחור, הוא לא חשב פעמיים.

"הוא הגיע עד בני ברק בנסיעה שנמשכה שלוש שעות ואפילו יותר, ישב עם אותו ראש ישיבה או איש ציבור או עסקן וכדו', ולאחר שסיים את אותה פגישה, התיישב באוטו וחזר בחזרה לצפת בלי להיכנס אפילו לביתו שבבני ברק.

"מבחינתו כל מאמץ היה שווה כדי לעזור ליהודי. פעם בא אליו בחור מבוגר שלמרות כל המאמצים לא הצליחו למצוא לו שידוך. הוא בא לפני הרבי ותינה את צערו הרב שכל החברים שלו כבר נשואים ויש להם ילדים ב"ה, ורק הוא נשאר בודד, הבחור האחרון בשיעור, אין לו חברה והוא לא רואה את הישועה בקצה האופק, ובתקופה האחרונה כבר לא מציעים אפילו הצעות שידוך כמעט.

"הרבי אמר לבחור שהיה צאצא לאחד מצדיקי הדורות הקודמים, 'הרי ציונו של הסבא שלך הוא כאן, בבית החיים העתיק של צפת. למה שלא נרד לשם עכשיו ונתפלל ביחד?!'", בלא אומר ודברים נוספים הזמין הרבי מונית ונסע עם הבחור לבית החיים, שם עמדו ליד הציון של אותו צדיק והעיתירו בתפילה זמן ממושך, ואכן בתוך פחות מחודש הבחור הזה התארס בשעה טובה.

"פעם אחרת אירע שהרבי הודיע שהוא רוצה לנסוע לליז'ענסק ליום ההילולא של הרבי רבי אלימלך זיע"א. כמובן שסידרנו כרטיסים ונסענו עמו לליז'ענסק. בהגיעו לשם נעמד ואמר את ספר התהילים כולו

מהחל ועד כלה.

"בעוד הרבי אומר את התהילים, ניגש אליו יהודי והזכיר שם של אדם אחר הזקוק לישועה, אדם שהרבי הכיר אותו. הפנה הרבי את מבטו אל אותו אדם וסימן לו בידו שאכן כדי להתפלל על אותו אדם הוא הגיע לליז'ענסק... כלומר בגלל יהודי הזקוק לישועה, הוא נסע עד פולין הרחוקה והתפלל על ציון ה'נועם אלימלך' ביום ההילולא. הוא הקדיש לאותה תפילה למעלה מ-24 שעות של טלטולי דרך!!!".

הנרשם השלישי...

"בכלל... כל עניין הנסיעות של הרבי לציוני הצדיקים בפולין ובאוקראינה זה נושא רחב מאוד. אפשר לכתוב על זה ספר שלם. הרי הרבי היה זה שחידש את שלושת הנסיעות הגדולות שהיו נהוגות בעבר ושנגדעו בשואה הנוראה, ולאחר מכן בגלל ירידת מסך הברזל הקומוניסטי שהפריד את מזרח אירופה משאר מדינות העולם.

"הוא היה זה שנתן גב וכוח לחידוש הנסיעה למעזבוז' בחג השבועות לעשות את החג על ציונו של הבעל שם טוב הקדוש לאחר נפילת מסך הברזל, הוא היה זה שחידש את הנסיעה לליז'ענסק ואנשיו הקימו שם את ההכנסת אורחים השטיבלאך והמקווה וכל הפעילות שמסביב שמשמשת מודל השראה לכל קברות הצדיקים האחרים באירופה, והוא חידש גם את הנסיעה לציון של זקנו הקדוש, ראש השושלת הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א, בעיירה לעלוב שבפולין.

"בהזדמנות אולי נספר בהרחבה על הנסיעות הללו אבל אני רוצה לצייין כאן את הנסיעה הראשונה לציון הבעל שם טוב הקדוש במעזבוז' שבאוקראינה.

"הרבי זצ"ל שהה באותה תקופה בצפת, ודרכו היתה שבכל עת מצוא הוא היה נוסע למירון כדי להתפלל שם לישועת הכלל והפרט.

"הימים היו ימי ספירת העומר, והרבי רואה מודעה קטנה שנתלתה על הקיר בכניסה לציון הרשב"י. המודעה היתה של ארגון לא כל כך מוכר באותם ימים: 'דרך צדיקים'.

"מתארגנת קבוצה לשהיה על ציונו הקדוש של הבעל שם טוב הקדוש במעזבוז', ביום ההילולא שבחג השבועות", זה, פחות או יותר, היה לשון המודעה ועליה מספר טלפון. הרבי העתיק את מספר הטלפון, ושמר בכיסו.

"כשחזר הביתה, לצפת, הוא התקשר, וביקש להצטרף לנסיעה למעזבוז'. האיש שהרים את הטלפון ענה לו שהוא ורשם את פרטיו, אבל בינתיים הוא לא יכול להתחייב שאכן תהיה נסיעה.

"אתה האדם השלישי שמתקשר אלינו", הסביר הפקיד שלא ידע שהוא משוחח עם אדמו"ר למאות חסידים, "אם נצליח להגיע לעשרה אנשים, הנסיעה אכן תצא לפועל, אבל אם לא יהיה לנו מניין אנחנו לא יכולים לעשות נסיעה לחג השבועות בלי קריאת התורה ובלי תפילה במניין...".

"הטלפון הבא של הרבי היה למשב"ק המסור הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי", מתאר הרב זלמנוביץ, "אני הייתי לידו בדיוק באותו הזמן ואני לא אשכח את ההבעה המופתעת שלו כשהוא ענה לרבי. בלבי כבר התחלתי לנסות ולנחש מה כבר יכול הרבי לומר לו בטלפון שנפל עליו כזה הלם כבד. הוא בקושי הצליח לדבר מרוב תדהמה...

"הרבי אמר לו שהוא מבקש אם אפשר אולי לבדוק אם יש שבעה

אנשים מקרב חסידי לעלוב שרוצים לנסוע לשבועות למעז'בוז', לציון הבעל שם טוב הקדוש, כי הוא רוצה להיות שם וחסרים שבעה אנשים למניין...

"מי שמשתייך לעדת החסידים לא צריך שיסבירו לו את המשמעות. מגיע רבי, אדמו"ר למאות חסידים, חג השבועות זה אחד הימים הכי משמעותיים בשנה בכל חסידות, מגיעים חסידים מכל רחבי הארץ ואפילו מחוצה לה, כדי להסתופף בצל הרבי בחג מתן תורה, והרבי עצמו? כל זה לא מעניין אותו, הוא מחפש עוד שבעה מתנדבים שיסעו אתו לשבועות לאיזו עיירה נידחת באוקראינה, שאין בה לא בית כנסת ולא מקוה, אין שם שום דבר! כבר נידח שאפילו חשמל היה שם רק בשעות היום, ולא כל היום..."

"כמוכן שלא שאלנו שאלות. הרבי קיבל מיד תשובה חיובית שיהיו שבעה אנשים, הרב קרקובסקי ואני זה כבר שניים, ואם החסידים רק ישמעו שהרבי מתכנן לנסוע למעז'בוז' לחג השבועות, אין ספק שיהיו הרבה יותר מחמישה נוספים שיסכימו להצטרף..."

"כמוכן שהשמועה נפוצה במהירות, ובתוך זמן קצר כבר היתה קבוצה של כ-30 בני אדם. הדאגה של הרב ישראל מאיר גבאי, מנהל 'דרך צדיקים' כבר היתה הפוכה לגמרי. עכשיו הוא כבר לא חשש שלא יהיה לו מניין. החשש היה שלא יהיה מספיק מקום בעיירה הקטנטנה הזאת כדי לאכלס כל כך הרבה יהודים..."

בגלות תמידית

"כמה מהחסידים בדקו פעם לאורך כמה שנים, ומצאו שהרבי זצ"ל אף פעם לא היה נשאר 30 ימים רצופים באותה העיר. תמיד היה עובר מהבית שלו בבני ברק לבית בצפת, הוא היה נוסע שלוש פעמים בשנה לקברי הצדיקים הנ"ל, היו כמה ביקורים קבועים במירון, לבד מל"ג בעומר ו'שבת בהעלותך' כמוכן, היארצייטים של אבותיו הקדושים הטמונים בהר הזיתים, היו גם שמחות ואירועים של בני משפחתו ושל אנשים אחרים שהוא היה צריך ללכת, היו כל מיני עסקנויות שהוא היה עושה, ביקורים קבועים שהיה מבקר בארה"ב כמעט בכל שנה, לחתונות של הנכדים שהתגוררו שם, הוא היה נוסע לפעמים לבקר אסירים בבתי כלא, לפקוד את בתייהם של חולים ועוד ועוד, כך שבאמת אפשר לומר שחלק גדול מהחיים של הרבי זצ"ל עבר עליו בעודו בדרכים.

"מובא בספרים הקדושים העניין הזה של הימנעות משהייה במקום אחד במשך שלושים יום רצופים, כי עד שלושים יום זה עדיין בגדר גלות, וכשהשכינה בגלות אין זה כבוד שהאדם יושב מושב של קבע. אם קרה באופן נדיר שהרבי לא היה צריך לנסוע לשום מקום במשך שלושים יום, הוא היה נוסע במיוחד למירון או לכותל המערבי וכדו', ובלבד שלא ישאר 30 יום בביתו.

"מצב זה של היטלטלות ממקום למקום היה חלק משגרת חייו עוד מילדות ומינקות ממש. הוא נולד בעיר העתיקה בירושלים לאביו הרה"ק בעל ה'ברכת משה' זיע"א, לאחר מכן עברה המשפחה להתגורר בשכונות של היישוב החדש מחוץ לעיר, וגם שם התגלגלו בכמה דורות ומשם לתל אביב בנחלת בנימין ולאחר מכן במוהליבר, אחרי החתונה הוא קיבל דירה ברח' בהרן בירושלים וכעבור זמן מה מסר אותה לצורך הקמת בית מדרש של חסידי לעלוב שעומד על תלו עד עצם היום

הזה באותה הדירה, הוא עצמו נדד אז לרחוב אדמון, התגורר תקופה בשכונת עם מרן הרב אלישיב זצוק"ל, לאחר מכן נסע לאנטוורפן וגר שם בערך שנה, משם חזר לירושלים.

"כעבור זמן קצר היגר לפלורידה שבארה"ב שם היה סמוך במשך מספר שבועות על שולחנו של הרה"ק בעל ה'דברי יואל' מסאטמר זיע"א שהיה יוצא לטייל אתו ושוחח אתו רבות, משם הוא עבר לקורנהייט בניו יורק, משם עבר לבורו פארק בה התגלגל בין כמה דירות עד שקבע את מושבו בשדרה ה-43 למשך כמה שנים ולאחר מספר שנים שב לירושלים התגורר בסנהדריה, כמדומני שמשם עבר לצפניה הקטנה וחזר לארה"ב לעוד תקופה קצרה עד לפטירת אביו, אז עלה על כס האדמו"רות ונשאר בארץ.

"הרשימה הזאת, היא רשימה חלקית בלבד", אומר הרב זלמנוביץ, "הוא ממש חי כל ימיו במצב של ארעי, קצת פה וקצת שם, בשום מקום הוא לא היה קבוע לאורך שנים עד שהוכתר כאדמו"ר וגם אז הוא התגורר בשנים הראשונות בשכירות ולקח זמן עד שנכנס לדירה שלו, שאותה היה עוזב בכל הזדמנות כדי לשהות בצפת שם התגורר בדירה קטנה וישנה בבניין דירות רב קומות של 'עמיגור', יחד עם שכנים מכל הסוגים והמינים, הוא התפלל בבתי כנסת שכונתיים עם בעלי בתים מעולי רומניה, עם ציבור ספרדי של בעלי תשובה במוסדות 'יתד התשובה', בשבתות היה הולך לבית המדרש של האדמו"ר מנדבורנא-צפת זצ"ל שהיה מחותנו, ועוד.

"לא זו בלבד, אלא שהוא גם היה נוסע לציוני הצדיקים בכל הזדמנות. הוא נסע לשכם ולקבר רחל, גם בתקופות מתוחות מאוד, פעם לקחו אותו בתוך ג'יפ צבאי, ופעם נסע בירידה מציון הרשב"י במירון כשהוא יושב בחלקו האחורי של 'רכב גולף', הוא לא בחל בשום כלי תחבורה ובלבד שיוביל אותו ליעד של תפילה על קברי הצדיקים. שמעתי מפיו שבתקופה בה התגורר בירושלים הוא היה נוסע לקבר רחל באוטובוס של ערבים, הוא היה עולה על האוטובוס לבית לחם, היהודי היחיד באוטובוס, ירד בכניסה ליישוב והולך להתפלל בקבר רחל.

"אגב, היה שגור על לשונו לספר שהוא ראה את הגר"ח שמואלביץ זצוק"ל בקבר רחל, ושמע אותו מתפלל שם בדמעות שלישי ואומר לרחל אמנו: 'מאמע, הקב"ה אמר לך מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה, אבל אני, בנך חיים אומר לך, וויין מאמע וויין, תבכי אמא, תבכי...'".

"ואם דיברנו על נסיעה באוטובוס אספר רק שגם הנסיעה באוטובוס לא היתה זרה עבורו, והוא לא נמנע ממנה גם בימי אדמו"רותו, הן לקבר רחל נסע לא פעם באוטובוס ממוגן כשלא התירו כניסה של כלי רכב פרטיים והן בהזדמנויות אחרות.

"זכורני שפעם אחת הנהיג הרבי בעל ה'שועות משה' מויזניץ זיע"א אוטובוסים 'מהדרין' בירושלים, וכל מי שנסע היה צריך לשים כמה שקלים בקופה. הרבי ביקר אז בירושלים לצורך כלשהו, וביקש מהנהג שיעצור לו בתחנת אוטובוס. הוא עמד בתחנה והמתין לבואו של אוטובוס מהדרין, עלה על האוטובוס ושלשל כסף לקופה, נסע כמה תחנות וירד, כשכל הדרך ממשיך הנהג הרה"ח ר' ישראל וייס לעקוב אחרי האוטובוס ועם רדתו של הרבי מהאוטובוס הוא שב למכונית, כשהנסיעה כולה נועדה רק כדי לחזק את הרבי מויזניץ במערכה על קדושת ישראל".

הרב יהושע לייבזון

בדרכו אל המושב ובעודו מחזיק בידו את ה'משנה ברורה'

שני נרות זכרון בסמוך למבחן אותו ערך הבחור החשוב פנחס וייס ז"ל

"וכאן יש את התשובה לתהייה הזאת, שאפשר למצוא במסד הנתונים של 'דרשו'... הוא מסביר, "אצלנו במסד הנתונים, אפשר לראות שהבחור פנחס וייס ז"ל, נבחן במבחני הדף היומי בהלכה, בערך מאז גיל בר המצווה שלו, כלומר מיום היותו לאיש, מיום עמדו על דעתו.

גם פנחס ז"ל היה עסוק במצווה זאת של לימוד משנה ברורה, חזרה ושינון, לימוד מתמיד ובלתי פוסק.

כנראה שהוא כבר סיים את התיקון שלו בעולם הזה, ובעוד רגליו מוליכות אותו למקום שמשם התבקש לבית עולמו, הוא היה עסוק בשינון וחזרה של הנלמד, ולאחר מכן עיון בשאלות שנשאל ובתשובות שהשיב, וכל כולו היה עסוק ותפוס בלימוד ההלכה.

על פטירה כגון זו אפשר אולי להמליץ את מה שנאמר 'תהי אחריתי כמוהו', הלוואי על כל יהודי ויהודי להסתלק מהעולם בהגיע זמנו, בעודו עוסק במצוות, כשראשו שקוע בדברי תורה, וכשבדו הוא מחזיק ספר קודש.

רבבות נבחני 'הדף היומי בהלכה' השתתפו במבחני 'דרשו בכלל' שנערכו בערבו של יום ראשון השבוע במאות מוקדים ברחבי הארץ. אחד מאותם נבחנים היה הבחור הצדיק פנחס וייס ז"ל. הוא ישב והשיב על השאלות בכובד ראש, סיים את המבחן ושב לשיבה בה למד, ישיבת 'נר זרח' שבמושב עוצם.

בעת שחצה את הכביש ברדתו מהאוטובוס, בדרכו אל המושב ובעודו מחזיק בידו את ה'משנה ברורה' שכה אהב לעסוק בה, נפגע פנחס ז"ל מרכב חולף, והשיב את נשמתו הטהורה ליוצרה.

אכן, מדובר בטרגדיה כואבת במיוחד. בחור צעיר שנלקח מעמנו בדמי ימיו, בשיא פריחתו, בעודו עושה את דרכו לבית תלמודו וחישוב להשיב רגליו לבית המדרש. אהה, כמה כאב חש כל יהודי כששמען של טרגדיות כאלו מגיע לאוזניו.

אבל הפעם יש כאן גם שאלה שעולה בלבם של רבים. הרי חז"ל הקדושים העידו כי שלוחי מצווה אינם ניזוקים, והבחור הצדיק הזה הרי כל הליכתו היתה לשם מצווה, הוא חזר ממבחן על המשנה ברורה שלמד בזמנו הפנוי, הישר לשיבה בה התכוון לשקוד על תלמודו כאשר הורגל מימים ימימה.

ומה יהא על דברי חז"ל? כיצד נסביר את העובדה ששליח מצווה היה וניזוק בעודו בדרך הליכה לקיום מצווה ובחזרתו ממצווה אחרת?

את השאלה הזאת שאל אותי השבוע אחד מרבני 'דרשו', ותשובתה בצידה: אומרים בשם הצדיקים, שלפעמים כשאדם עסוק במצוות ורגיל במצוות, הקדוש ברוך הוא מזכה אותו להסתלק מהעולם הזה בעודו מקיים מצווה. צדיקים רבים נפטרו לאחר שברכו 'שהכל' ועוד כהנה וכהנה.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

"מתוך ההפיכה" (סיפור היסטורי מפעים מהעבר הלא רחוק)

פרק פ"ג "עלילה מרשעת"

העלילה מגיעה כעת לשיאה, בפרקים הבאים נמצא את חיים שלום במאבק על שמו ועל כל עתידו, כל החלום הגדול שלו מתנפץ אלי סלע, הוא ימצא את עצמו מתמוחד עם חלומות הכזב, הוא יעבור תלאות רבות עד שיגיע שוב לאמת הנצחית שאין כתורה הזאת, אנו כעת נלווה אותו במסע התלאות.

~~~~~

אלול תשי"ב היה חודש קשה במיוחד, שלהי קייטא קשים מקייטא, באמצע החודש היה יום במיוחד קשה, ענן אובך קשה השתלט על תל אביב, השמים היו צבועים בעננים שחורים כבדים, חלקם היו חומים מהאבק הקשה שנשא, דומה היה כאילו גשם זלעפות עומד בכל רגע לרדת ולשטוף את כל היקום, למרות היום הקיצי במיוחד, אך מלבד מפלי זעה שניגרו ארצה מכל מי שנלכד באזור תל אביב, לא היו טיפות מים נוספות, יום חמסיני מיוחד ניצב בפתח מאיים על התושבים להטעימם מעט מהגיהנום.

בקר זה תפס את בנגי במצב רוח גרוע במיוחד, היו לו תחושות משונות שלא חש אותן מעולם, מעולם לא הוטרד מתחושות אישיות, תמיד הצטיין כקר מזג ביותר שהעסיק את עצמו רק בחיי האחרים ולא בחיי עצמו. אבל באותו בקר חש תחושות משונות שמציפות ומשתלטות עליו עד למחנק, לראשונה חשב כמה פעמים על חיו המבחזים ללא שום תכלית ומטרה, איזה נצנוץ של מצפון תהה בקרבו, על מה ולמה בא לעולם, האם רק לצער את הזולת?

לפתע צפו דמויות הוריו מול עיניו הוא לא ראה אותן לנגד עיניו כבר שנים אחרי שהשחית את מצפונו לחלוטין, פניהם היו מכורכמות מאד, בדמיונו צפו כל האזהרות החמורות של אביו האומלל שהזהירו ללכת בדרכי טובים ולעזוב את כל משובות הנעורים שמוליכים אותו לשאול תחתית ה'ירחם.

מעולם לא הציקו לו התוכחות שלו כמלא הנמה, הוא היה שומע אותם בארשת מבטלת, לא אחת היה אומר לאביו בעזות "זאג שוין האפ דיין דרשה -אמור כבר את דברך" הדברים היו מצערים את אביו מאד וסותמים את היכולת להמשיך לגעור בחצוף. הפעם שוב צפו תוכחותיו ביזכרונו, אלא שבניגוד לעבר השקיעו בו מרה שחורה.

זה לא היה היום שלו, מזג האויר גרוע במיוחד ומצב רוחו עוד יותר, ברגעים אלו לא רצה לראות איש, כדי שלא יראו אותו ברגעי חולשה. כל אותו יום היה מכונס בחדרו, הוא ניסה להעסיק את עצמו בקריאת ספר היסטוריה ששאל בגניבה מחבר, אבל הריכח שלו היה הפעם נמוך מאד, כל העת הציקו לו תחושות משונות שהפחידו אותו, לראשונה חש בנגי פחד עמום שמחלחל בקרבו ומתעצם והולך, הוא ניסה לטאטא זאת החוצה, אלא שזה השתלט עליו ושיבש את דעתו לחלוטין.

"מה זה בא לאותת לי?" חשב לעצמו, הוא סמך על תחושות הרדאר המעולות בהן היה מצוין, הוא סמך עליהן הרבה לגבי תיכונן מבצעים שונים, התחושה שלו רמזה לו דברים לא טובים שהפחידו אותו מאד, לפתע גילה שגם הוא לא מחוסן לחלוטין, אף פעם לא חש רגשות פחד שעלולים לשתק את מערכת החשיבה ולהכניס לדיכאון עמוק.

בשל זה לא הלך לחדר האוכל, כל אותו יום נגס בצנימים שהיו אצלו בארון לשעות צרה, בזה השקיט את רעבונו. לאחר שחש שלא יוכל להעסיק את עצמו ניסה לשון, שינה כבידה נפלה עליו מלאה בחלומות סיוטיים במיוחד. הוא קם באמצע הלילה נוסף כולו זעה, הלילה היה קשה יותר מהיום, חמסין כזה לא פקד את תל אביב שנים רבות, הוא רשם שיא שלא נרשם בשום תחנה מטאורולוגית מזה עשרות שנים.

האגדה הערבית אומרת שחמישים ימי חום ישנם בשנה, לפיך קראו לזה "חמסין" (חמישים בערבית) אבל אותו לילה שהיה חמסיני במיוחד עלה על כולם, דומה היה שכל החמסינים התאחדו לבוא בפעם אחת. החום הכביד לבנגי מאד, הוא ניסה לצנן את עצמו אבל המים היו כמעט חמים ולא היה בהם תועלת כדי להוריד את החום הכבד, גם לא היה שפע מים בבריזים, הימים ימי צנע והכל ניתן במשורה, בנגי חש חמיצות רבה שאין לו את האפשרויות שיש לעשירים.

בנגי החליט שעליו לצאת החוצה לשאוף מעט אויר אולי יקל עליו, הוא לבש בגד קליל ויצא לטייל בתוך המחנה, השעה הייתה מאוחרת, החיילים התכנסו להם לחדריהם סובלים בשקט את החום הנורא, פקודותיו הנוקשות של האל"מ מ. מנעו מהם לנהל חיי לילה מעבר לשעה 11:30 מלבד בנגי שצפצף על כל הוראותיו.

הוא התיישב בכורסתו המשרדית בכבודת, מנסה למצוא לעצמו תנוחה קצת נוחה, הוא ציפה שהחום יישבר בשעות הקרובות ויניח לו, החום הכבד טשטש את ערנותו, הוא חש רצון עז להתנמנם בכורסתו הגדולה, מספר דקות שקע בנמנום קל אלא שלפתע שמעו אחניו המחודדות רחשים מסתוריים שתלשו אותו מנמנומו.

תחושת פחד פתאומית השתלטה עליו, חושי החייתים אותנו לו שסכנה מרחפת גדולה עליו, בנגי לא זלזל באינסטינקטים הטבעיים שלו, הם היו רדאר מצוין שאותות תמיד בצורה נכונה, הוא מישש את אקדחו הכבד שהיה בן לווייתו, הוא היה טעון במספר כדורים, אם יש מישוהו שינסה להתחיל אותו הוא לא יהסס לנקב אותו ככברה, הוא מצויד בדרך קבע בשני אקדחים שנגישים לשליפה, הוא בחר באקדח מאוחר הכבד שכל כדור יכול לנקב מצד לצד, הכדור לא מותיר ספק ביכולות שלו לרסק כל מטרה בה נגע. אבל גם הגלוק הקטן הוא אקדח קטלני, מי שיועד להשתמש בו יכול להביא לאותן תוצאות. האחיזה באקדח החזירה לו מעט מאומץ רוחו שפג במשך היום האחרון.

מספורי המגיד

אלא שלפתע הוא שומע קול עמום וצורד בשל כיסוי בד עבה שעטה הברנש הדבר נועד לערבל את קולו. קול קשוח אמר לו להניח את האקדח לצד, כי אם לא ירוסס בצרור יריות. בנג' ניסה לתפוס מהיכן הקול מגיע, כדי להשיב במטח מהיר. נראה היה שהקול מגיע מאחורי עץ אקליפטוס כבד שהיה נטוע ליד המשורד, העץ היה עבה במיוחד ויכול היה להסתיר בנקל גם גברתן, כנראה מישהו צופה עלו מבין ענפי העץ העבותים, הוא חשוף לחלוטין כלפי המאיים האלמוני ואין לו במה להגן על עצמו.

בנג' היסס אם להיענות למאיים, יתכן שזוהי רק מתיחה מאחד מהחיילים במחנה שמעוניין להציג אותו עירום ועריה בפני החיילים, הוא רצה לרסק את תדמיתו הקשוחה שנבנתה בעמל רב, סצנה כזו עלולה לרסק ברגע אחד את דמותו הדמונית ולהקים עליו את כל חיילי המחנה שרועדים מפניו. הוא החליט להראות לליצן הטיפש שאינו פוחד, הוא ירה יריה אחת בין ענפי העץ בתקווה שהיריה תרתיע את חומד הלצון.

"אתה מתחכם מדי, עדיף לך להתמסר, זרוק את האקדח העלוב שלך ארצה וקום מהכיסא כשידך מורמות על, אם תעשה כן יהיו חיך לשלל, אבל אם תנסה להתחכם תרוסס כברוז במטווח".

המילים פגעו אנושות בבנג' בעל הגאווה, מאמתי מנסים להכתיב לו מה לעשות? הוא זה שתמיד מכתוב לאחרים, אך העץ איש לפגוע בו בצורה כה בולטת. על כזה דבר הוא לא יעבור בשתיקה, הוא ירה כדור נוסף שחלף בין הענפים להראות למאיים שעם בנג' לא מתחילים.

התגובה של המאיים הייתה חדה מאד, נורו כלפיו שתי יריות שהיו מדויקות במיוחד, אחת פגעה בו בבטנו והשניה בזרועו, אקדחו הכבד התעופף מידו כנוצה קלה, בנג' חש כאבים עזים בכל גופו, דם זב מפצעיו בנחל, אבל לא רצה להיכנע, הוא השתטח על הארץ במטרה לתפוס מחסה, בידו הבריאה שלף את אקדחו השני שהיה תמיד מצוי בכיסו, הוא חיב להראות לאויב המסתורי שהוא אדם אמין ואינו מנוצח, לפתע שמע רשרוש מאחור, הפעם חש בנג' פחד עצום הוא חש שהמצב משתנה לרעתו, יש פה עוד מישהו שאורב לו בשקט, המצב מתחיל להיות קשה מאד, הוא ניסה בשארית כוחותיו לסובב את עצמו כדי להגיב, אך נתקל במתנקש זריז ממנו, הלה ירה בו מאחור שתי יריות שפגעו בעורפו, המוות היה כה מהיר עד שלא חש בו.

מטח היריות העירו מספר חיילים מנומנמים, אחד מהם היה חיים שלום, הוא עוד היה נתון תחת הרושם הקשה של החלום הקשה בו כביכול איים על אביו בנשק חם, הוא נצרך למספר דקות התאושות כדי לקלוט שמשוהו קרה בחוץ וזה לא חלק מהחלום, כשיצא עדיין לא הבחין בכלום, המחנה היה חשוך, רגליו משכוהו בלי הסבר ברור לכיוון המשורד שהיה במרחק מספר מטרים מחדרו, לפתע חש איך לבו מפסיק לפעום מרוב חרדה, המראה שהתגלה לעיניו היה מחריד, למרות האור הקלוש של נורה בודדת שהאירה את המקום בקושי רב, אי אפשר היה להחמיץ את הסצנה המחרידה שנגלתה לעיניו.

על הארץ ליד צריף המנהלה היה מוטל בנג' בתוך שלולית דם ענקית שזב מכמה מוקדים של גופו, נראה היה שמי שהתנקש בו לא סמך על יריה אחת מדויקת, אלא המטיר עליו מטר כדורים שניקבווהו מכל זווית אפשרית, אין לו ספק שבנג' כבר אינו בין החיים, גם אם עדיין נותר בחיים, הוא לא ישרוד את הלילה.

חיים שלום הרגיש איך גופו נעשה חידודים, מצד אחד הרגיש שמחה עצומה שהשונא הגדול שלו הוזז מהמפה, יותר לא יסבול ממנו, יש אמנם את יונטי שמתנכל לו, אבל הוא פחות מסוכן לו, הוא לא מאיים על קידומו הצבאי רק על השידוך שבעצמו הוא לא יודע אם הוא רוצה בו כיום.

אבל במחשבה שניה הבין שהוא נתון במצב מסוכן ביותר, לפתע קלט את המצב החמור שעלול להיווצר, יתכן שיהיו במחנה כאלו שיטילו עליו את האשמה במוותו, היו לא מעט אנשים שידעו את מערכת הרדיפות שניהל בנג' נגדו, אם יש אדם שחפץ במוותו, הוא צריך להיות החשוד הראשון.

אמת שבנג' היה טיפוס "לא אהוד" בלשון המעטה על כולם, אבל כולם פחדו ממנו פחד מוות והתחנפו לו, איש לא היה מעז לעשות מעשה כה נועז, רק הוא היחיד שניסה להתעמת איתו, כאשר חש שהוא יורד לחיי בצורה חסרת תקדים. למרות שבנג' החזי יש לו את כל אנשי שלומו, מי יודע אם אחד מהם לא ינסה להטיל עליו את האחריות למוותו הטרד.

רגליו היו מסומרות למקום מרוב אימה, קשה היה לו לקלוט שהיה מישהו שקם ועשה מעשה וחיסל את בנג' בצורה כה אכזרית, מי יכול היה לקחת סיכון כה גדול להתחיל עם אדם חכם ערמומי כשועל ובריון אכזר שהטיל את חיתתו על הבריות, אדם כזה צריך להיות מישהו חזק ביותר שאינו פוחד מאיש, קשה להאמין שמישהו מבפנים היה בין המתנקשים.

לפתע חש חיים שלום מרחוק שכמה חיילים סקרניים רצים אל המקום כדי לנסות לברר מה קרה, מוחו שהתעורר קלט שעליו להיעלם מהמקום, כל רגע שהוא שוהה במקום מסכן אותו ביותר, הוא הראשון שנראה במקום החדש, החשד עלול ליפול עליו יותר מכל אחר, מי יודע מה עלולים לשאול אותו כל אותם סקרנים שיגיעו, מישהו עלול לקשר בין השנאה הישנה למקרה הרצח.

הוא לא היה מעוניין להיות קשור לכל מה שקרה, הוא ברח לחדרו במהירות הבזק, בטרם הגיעו החיילים למקום, הוא קיווה בכל לבו שאיש מאנשי המחנה לא ראה אותו עומד בקרבת האירוע, הוא התחפר במיטתו, חברי החדר נראה שהיו שקועים בשינה עמוקה, הם נחרו בקולי קולות, אם היה מקשיב טוב היה מבין שהנחרות היו מעושות, חיים שלום התכסה עד מעבר לראשו בשמיכה, מנסה ליצור תדמית אדם שישן עמוק כחבריו, לא כל אחד מתעורר מצרור יריות, הוא יקום מחר וינהל חיים רגילים, הוא ישחק אותה מופתע כמו כולם, כשתעבור השמועה שבנג' האדם הבלתי מנוצח הפך ברגע אחד לבר מינן.

הרעש בחוץ התגבר, צעקות תדהמה נשמעו מכל העברים. "מה הולך כאן, זה לא יתכן, האם אני החזה או שמה שנראה כאן אמת?"

מספורי המגיד

"אבוי היה כאן ניסיון רצח, מישוהו החליט להרוג את בנג'י הגיבור האגדי, צריכים להזעיק את אנשי הרפואה, אולי ניתן לעשות משהו, נשמעה צעקה של חייל מבוהל, אבל אחרים צעקו לעברו, מימי אתה לא רואה שהבחור מת לחלוטין, תראה את כמות הדם שזבה ממנו, הוא נראה מחוסל מכל כיוון".

"אי אפשר לדעת, אולי הוא רק פצוע קשה, כבר שמענו על מקרים שכולם נואשו מחייהם ולבסוף הם מתהלכים בריאים ושלמים, אחד מהם זה אני עצמי, הייתי פצוע ראש, נפלתי לצוק עמוק, כולם נואשו מחיי, אבל עובדה אני כאן, אסור אף פעם להרים ידיים, צריכים לנסות להציל, תקראו לחובש, אולי הוא יעשה לו חוסם עורקים. רוצו מהר כי כל רגע קובע כאן.

"אבל הוא בקצה המחנה, עד שיגיע הוא ימות עשר פעמים, עדיף שמישהו כעת יבצע בו חסימת עורקים ואחרי כן נביא חובש" אמר אחד החיילים.

"אני רואה שאתם לא רציניים, אני רץ לקרוא לחובש, בצעו כרגע חסימת עורקים, אולי תצילו אותו, חוץ מזה צריכים לערב גם את המשטרה הצבאית, היא צריכה לפתוח בחקירה לגלות את הרוצח הנתעב" אמר החייל העונה לשם מיקי.

חיים שלום שמע את כל הרעשים מבחוץ, הם הפחידו אותו מאד, נדמה לו שבכל רגע מגיעים אנשי המשטרה הצבאית כדי לחקור את שייכותו לרצח, הוא אחד המועמדים הפוטנציאליים הרציניים ביותר להטחת האשמה עליו, יתכן שיעשו אותו שיער לעזאזל.

הוא ניסה להחביא את עצמו מנסה ליצור לעצמו תדמית ישן עמוקות שלא ידע דבר מכל מה שנעשה בחוץ. אבל קשה היה לו לישון, כל רגע דימה שמישהו חודר לחדרו ומנסה לסחוב אותו ממיטתו, החום האיום ששרר בחדר תרם לקשיי השינה, הוא עבר ליל בלהות בשארית הלילה, הקולות המשיכו בחוץ להדהד, הנה החובש הגיע לבדוק אותו יחד עם כמה שוטרים צבאיים, חיים שלום במתח אדיר, בכל רגע נדמה לו כי המשטרה הצבאית באה לחקור אותו בקשר לשייכותו לרצח, לראשונה אמר פרקי תהילים בכוונה עצומה, הם צפו ועלו מתהום הנשיה למרות ששנים לא נזקק להם, הפעם חש שהוא צריך להם מאד.

הרעש התגבר מרגע לרגע, החובש הודיע לסקרנים כי אין מה לעשות, בנג'י מת לחלוטין מזה זמן ניכר.

קולות החיילים מתגברים מרגע לרגע, כל אחד מהנוכחים מנסה להפריח השערה בדבר המתנקשים הפוטנציאליים. ברקע מופרחות שמועות שונות שלא היה זה מתנקש אחד אלא כמה, נראה שבנג'י לא התמסר מרצון, הוא ניסה להתגונן בחירוף נפש עד לרגע האחרון, ידו הייתה עוד תפוסה באקדחו, מישוהו כנראה הפתיע אותו מאחור וירה בו בעורפו מטוח אפס, כדי לעשות וידוא הריגה, אקדח נוסף של בנג'י היה מוטל הרחק מהמקום, נראה שניסה להתגונן עם שני אקדחים, אלא שעמדו מולו כנראה כמה אויבים שהיו ערמומיים ובעלי תושייה רבה, הם הצליחו לגבור עליו ולחסלו בתוך המחנה מקום שהוא הכי מוגן, זו הפעם הראשונה שמתבצע רצח בתוך המחנה, דבר מחריד ביותר.

השאלה הגדולה שהטרידה את החוקרים במקום, מי היה הרוצח האכזר (או הרוצחים) שפעל בחסות החשיכה? איש לא ידע לנדב מידע, האם הם מבפנים או שמישהו חדר למבצר הבטוח של הצבא וביצע רצח קר בלי פחד, לחזור ולצאת מהמחנה בקלות מצריך שידוד מערכות, אם היה מישוהו שכשל בשמירה עליו ליתן את הדין.

היו עדויות קלושות של כמה חיילים שהעידו שראו מישהו רץ בחסות החשיכה לכיוון חדרי השינה, אך מעבר לזה לא ידע איש לנדב לחוקרים. הגופה הובלה לבית החולים כדי להוציא תעודת פטירה מסודרת.

***

כשנודע למומי בר על רציחתו של בנג'י היה בהלם, הוא לא האמין שיש אדם בעולם שמסוגל להתנקש בחייו של בנג'י, הוא לא הצטער כלל על מותו של האדם המרושע שפחד ממנו כל כך, אך למרות זאת לא איחל לו מוות, הוא רצה רק שיעזוב אותו לנפשו, אבל מחשבה מרושעת כזו להתפלל על מותו של האכזר לא עלתה אי פעם במוחו. הוא גם לא האמין שיש במחנה אחד שמסוגל לעשות מעשה כזה, את מי שורק הכיר לא היה מסוגל לגבור על בנג'י הפרוע שהיה חזק מאד ובעל עורמה רבה מיוחדת, רק מספר מתנקשים שחברו יחד להמית את בנג'י בשל סיבה מסוימת שלא נהירה לו היו מסוגלים לבצע את המעשה, כל המחרת שוחח עם חבריו הקרובים, כל אחד ניסה לתרום ניחוש, אך איש לא יכול היה לפצח את התעלומה המחרה, גם צוות החוקרים לא הצליח לגלות חוט שיחבר אותם למתנקשים המסתוריים.

אלא שלפתע קיבל מומי פתק מסתורי שהונח בעמדת השמירה, בפתק נאמר לו כי שונטי אביב מעוניין לפגוש אותו במסעדת האחים אמסילי בעוד יומיים בשעה 8:00 בערב שעה שפנויה לו בדרך כלל, יש לו שיחה חשובה עמו. מומי שמח עם ההזמנה, זה יעזור לו להתפטר מכל המחשבות שהציפו אותו מאז ההתנקשות.

כשנפגשו למסעדה הגיעה השיחה תוך מספר רגעים להתנקשות המפתיעה שאירעה בחשכת לילה, יונטי שאל את מומי אם יש אלו השערות מי עמד אחורי ההתנקשות.

"לא, אין לאיש קצה חוט, מי עמד מאחורי זה, אין איש מתוך המחנה שמסוגל לעשות זאת, אמנם בנג'י לא היה אדם אהוד על איש במחנה, יתכן אף שהיו לו שונאים בלב ונפש, אך אין מי שמסוגל לעשות מעשה כה חמור, אם היו חברה רוצחים היה להם עוד אובייקט שממש מתבקש שיעשו בו כן".

"מי עוד יותר שנוא עליכם, עד שאתה מאחל לו מוות כה אכזר? התעניין יונטי בכנות.

"מפקד המחנה אל'מ' מ, שהוא אדם אכזר ביותר, אין מי שלא התנגש איתו, הוא מיצר את חייו ומתעלל מאד ברגשותינו, הוא מוציא את כל רגשות התסכול על שלא התקדם בסולם הדרגות, לו הייתי מאחל שיגמור בצורה די דומה, אבל איש לא יעשה זאת, האיחולים נותרים רק בלבי פנימה".

מספורי המגיד

"ולא איחלת כן גם לבנג'י? הוא היה אכזר יותר ממנו, עד כמה שהכרתי אותו הוא היה יצור סדיסט מאוד שמעולם לא עשה לאדם אחד טובה, אני זוכר אותו מרחובות ירושלים כאחד שהטיל את חיתתו על כולם בפרט על כל בעלי החנויות מהם גל ממיטב סחורתם ולא היה מי שהיה מסוגל לעמוד כנגדו, אני בטוח שאין איש מצטער על מותו".

"לא, כמה שתתפלא, מעולם לא חשבתי מחשבות כאלו, פחדתי פחד מוות מבנג'י הרשע, אבל ידעתי שהוא אדם חזק ביותר שישרוד עוד מאה שנים ואין סיכוי לעשות לו דבר רע, התפללתי שיעזוב את המקום, שימאס לו מהצבא שלא היה משוש חייו, אבל דווקא מפקד המחנה נראה אדם שיכולים לחסל אותו בקלות, אם תהיה התארגנות של החיילים, זה היה נראה לי חלום מציאותי לכן הרשיתי לעצמי לחלום".

"יש חקירות וגישושים אצל הצוות החוקר מי המתנקש הפוטנציאלי? שאל שוב ושוב יונטי.

"מה זה עסקך? בשביל זה זימנת אותי? תמה מומי, לא נראה לי שהיית חבר מיוחד שלו, מה זה מעניין אותך מי הוא הרוצח, מצד ניתן לסגור את התיק הזה, אין מי שבלאו הכי ישב עליו שבעה, משפחתו ניתקה ממנו קשר כבר לפני שנים, נדמה שאביו כבר אינו בחיים, גופתו עוד לא נדרשה לקבורה, נדמה לי שיש איזה גוף משפטי שמעב את הקבורה, בדרישה לדעת מי רצח אותו, אבל לא נראה לי שיש מי שהופך על ק עולמות.

לדעתי הקטנה על העולם להמשיך את קצב החיים, יש חיים לפני ויש חיים אחר, כל העולם מלא בדמויות שחשבו שהעולם ישקע בלעדיהם, אבל אין זה נכון, השמש זורחת ושוקעת גם אחרי פטירתו הטרגית של בנג'י שיתכן שהביא על עצמו את מותו, הוא שנא את כולם ובז להם, כולם נחשבו קטני מוח עבורו, הם שימשו כמרינוטות שמבצעות את פקודותיו בלי שיתן להם בדל חיך או טפיחה על השכם, אז מי יודע אולי התאגדו כמה שונאים לסיים את חייו, אבל כל אלו השערות שאין לי עליהם כל מושג".

"חשבת על חיים שלום-מולי, האם הוא לא היה האויב מספר 1 של בנג'י האכזר, הוא חיפש אותו תמיד בחורים ובסדקים ולא נתן לו רגע אחד מנוחה, אולי הוא זה שזים זאת?" גישש יונטי אוזן קשבת אצל מומי.

"אתה מעלה רעיון מטורף לחלוטין, מולי ידיך הוא פחזן עצום, הוא לא מסוגל לבצע מעשה כה חמור, רוב הסיכויים שבנג'י היה הרצח אותו בו במקום, חוץ מזה הוא היה נזקק למספר שותפים, הוא לא היה מסוגל לעשות זאת לבד"

"זאת מניין לך? האם אתה מומחה לחקירת מקרי מוות?" לעג יונטי למומחה החדש.

"לא צריכים להיות מומחה גדול, יש ראיות פשוטות לך, בנג'י נורה משני אקדחים שונים, חלק מהכדורים נמצאו על ידי החוקרים, הם היו משני אקדחים, גם זוויות היריה היו שונות, הוא נורה מלפנים בבטנו ובידו ואחרי כן מישוהו ירה בו בעורפו פעמיים, הכדורים שחולצו מגופו בנתיחה לאחר המוות היו שונים בגדלים, אין ספק שלכל הפחות שנים התנקשו בחייו, לחיים שלום יש אקדח אחד אין לי מושג עד כמה הוא אלוף בירה למטווחים, אני חושב שאקדחו לא זהה לאקדחים בהם בוצעה המזימה, כך שאין בדל ראיה לקשור אותו לרצח המסעיר".

"אבל אולי צריכים לנסות לחבר אותו לחשודים, אתה יודע צריכים לחקור כל אדם שניתן לחבר אותו לעניין, אתה יכול לזרוק השערה כזו, אני מבטיח לך שהמשטרה תשמח עם כל חשוד שיצטרף, כך יראה שהם עושים משהו, הם לא יכולים להראות כאלו "לעמאלאך (כבשים) שתמיד לא מצליחים"

"יונטי אני לא מאמין למשמע אוחזי, אתה מנסה בכוח להכניס אותו לרשימת החשודים, מה יש לו מחיים שלום, מה הוא עשה לך רע, כל הקשר שיש לך איתי טובב את חיים שלום, אתה מנסה להרע לך בכל מחיר, איזו רעה עשה לך?" נחרד מומי מהרשעות שגילה אותו יונטי.

"מומי אל תהיה טיפש, אני מציע לך הצעה שתעזור לך, אתה דלפון גדול, כל הסיכויים שכך תהיה גם בעתיד, אבל כאן אני מציע לך הצעה שתוכל מאד לשפר את עתידך, עלך לעשות כל מה שבידך לקשור את חיים שלום לרצח"

"יונטי אתה מושחת אמיתי, תעשה לי טובה תרד ממני, די לי ששירתתי על אפי וחמתי את בנג'י המנוח, בשל הטרור הקשה שהפעיל עלי, אני לא מוכן להמשיך בתפקיד הכפוי הזה, תחפש לך שותפים אחרים, אבל לדעתי לא תצליח במשימתך".

"טוב שכך מה שאמרתי לך, טעמתי בך מאד, חשבתי שיש לך קצת עוז, אבל עכשיו אני רואה שאתה נמושה קטנה, כך גם תראה בעוד חמישים שנה". נעל יונטי את השיחה כולו חרוץ על חוסר הצלחתו.

~~~~~

הכתובת החדשה להרשמה לקבלת הגיליון היא:

<http://mevaser-tov.ru/index.php/he/the-maggid>

סגולה לשמחת השבת

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זי"ע

סגולת הצדיק משטפנשט זי"ע
אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט], **אמר:** מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי פרשת לך לך תשפ"ב

גליון 51

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום מתורת הרה"ק מפראהבישט

יש בורא עולם המנהיג כל העולמות

זי"ע, והוא קיבל מאביו המגיד הק' ממעוזריטש זי"ע, אשר קיבל ממורו ורבו הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, אשר קיבל מרבו אחיה השילוני הנביא, שמסר לו כי "יש בורא עולם המנהיג כל העולמות"⁽¹⁾. והכוונה בזה, כי אף שכל בר ישראל

שלמנה שלום - השלמות ואינוני

בחינת ראייה שייך שפיר אמונה, היינו להאמין שמלא כל הארץ כבודו ומלכותו בכל משלה וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד. וגם יאמין ואל יפול לב אדם. הנה הנשמות שבדורות האלו הם ממקום נמוך ומוחות ולבות נמוכין, ומה שוים הדיבורים שלי. רק יאמין שאפילו דיבור קטן של יהודי עושה רושם למעלה. כי באמת כמו שהרגלים צריכים להראש כן הראש צריך להרגלים. כי מעמידין כל הגוף שכל הגוף נשען עליהם. וראה בס' מנחת יהודה (אמת ואמונה אות מג) שכתב בשם מרן אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקד' זי"ע בזה הלשון: על ידי שצווקין להשם יתברך ממעמקי הלב, על ידי זה נתגלה המוחין ומחוקת האמונה. האמונה תולה בפה כמו שכתוב (תהלים פט ב) "אודיע אמונתך בפי", וכאשר אדם נופל מהאמונה חס ושלום, אז העצה לזה שידבר בפה מלא שהוא מאין בהבורא יתברך שמו, שעל ידי זה יתפתה מוחו באמונה חזקה, כי סוף מעשה במחשבה תחלה. ויהר מאד מלחקור בחקירות ובפילוסופיה בתכלית הריחוק, שלא יאבד עולמו ברגע אחת. ועל ידי החקירות מתחזק כח השכחה על הזכרון ומחליש כח האמונה המושך שפע ברכה והצלחה, עכ"ל. וידוע ומפורסם מאמרו של הרה"ק רבי מרדכי מלוביץ זי"ע (מובא בספר תורת אבות עמ' קמט אות א) לפרש הכתוב (תהלים קטז י) "האמנתי כי אדבר" שעל ידי הדיבור שחוזרים אמונה בפה זוכים לאמונה בלב. עכ"ל. וכעין זה אמר (מובא שם אות ג) גם לפרש הכתוב (ירמיה ז ח) "אבדה האמונה ונכרתה מפייהם", כלומר מדוע אבדה האמונה מליבם, מפני שנכרתה מפייהם, שהם אינם חוזרים על דברי אמונה בפה. והרה"ק בעל דברי חיים מצאנז זי"ע היה חוזר ואומר כמה פעמים בכל יום את השלשה עשר עיקרים וקבל עול מלכות שמיים וכיו"ב. פעם שאלו אחד מדוע הוא עושה כן, והרי מי אינו מאמין? ענה לו הרה"ק מצאנז: 'דו גלייבסט, אטך ווייס!' (אתה מאמין אך אני יודע).

שלא תמצא לו הרכבה כלל ואין לחשוב בו שום חילוק בשום פנים - דע שאין לו ית' תואר עצמי בשום פנים ולא בשום ענין וכמו שנמנע היותו גשם כן נמנע היותו בעל תואר עצמי: אמנם מי שהאמין שהוא אחד בעל תארים רבים כבר אמר שהוא אחד - במילתו והאמינו רבים - במחשבתו; וזה - כמאמר הנוצרים הוא אחד אבל הוא שלושה והשלושה אחד; כן מאמר האומר הוא אחד אבל הוא בעל תארים הרבה והוא ותארינו אחד - עם הסתלק הגשמות והאמנת הפשיטות הגמורה. כאילו כוננתו וחיפושנו איך נאמר? לא איך אמין? ואין אמונה אלא אחר ציור; כי האמונה היא האמונה במה שצויר שהוא חוץ לשכל כפי מה שצויר בשכל. ואם יהיה עם זאת האמונה שאי אפשר חילוף זאת האמונה בשום פנים ולא ימצא בשכל מקום דחיה לאמונה ההיא ולא לשער אפשרות חלופה תהיה אמיתית. וכשתפשיט מעליך התאוות והמנהגים ותהיה בעל תבונה ותתבונן מה שאומר אותו באלו הפרקים הבאים בהרחקת התארים יתאמת לך מה שאמרנו בהכרח ותהיה אז מי שיציר 'יהוד השם' לא מי שיאמר אותו בפיו ולא יציר לו ענין ויהיה מכת הנאמר עליהם "קרוב אתה בפייהם ורחוק מכליותיהם". אבל צריך שיהיה האדם מכת מי שיציר האמת וישיגהו - ואם לא ידבר בו - כמו שצונו החשובים ונאמר להם "אמרו בלבבכם על משכבם ודומו סלה. עכ"ל.

(2) וראה עוד מה שדיבר בקדשו מרן הס"ק מרוזין זי"ע (עירין קדישין דף נ ע"ב; פאר לישרים דף נג ע"ב) וזה לשונו: עכשיו בדורות האחרונים העיקר הוא שיתחזקו הני ישראל באמונה ביותר, כי באמת נשמות בני ישראל מתחילים להיות נמשכין מאדם קדמון, ונשמות ישראל הם קומה שלימה, וכמו שבקומה יש ראש לגוף ורגלים כן הנשמות של הדור האחרון הזה עיקבא דמשיחא הנשמות הם מבחינת עקביים. והנה בהראש יש בחינת ראייה חושית ושכלית, ובהגוף יש בחינת ראייה שכלית כדאיתא הלב מבין. ודבר הנראה לעין אין בזה ענין אמונה כי הלא רואה בעיניו. אך בהרגלים שאין בהם שום

(1) ראה בספר החינוך (מצוה כה) וזה לשונו: מצות האמונה במציאות השם - להאמין שיש לעולם אלוך אחד, שהמציא כל הנמצא ומכחו וחפצו היה כל מה שהוא ושהיה ושהיה לעדי עד, וכי הוא הוציאנו מארץ מצרים ונתן לנו את התורה. שנאמר בתחלת נתינת התורה (שמות כ ב) "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים" וגו'. ופרשו כאלו אמר תדעו ותאמינו שיש לעולם אלוך, כי מלת 'אנכי' תורה על המציאות. ואשר אמר אשר הוצאתיך וכו' לומר, שלא יפתה ללבבכם לקחת ענין צאתכם מעבודת מצרים ומכות המצרים דרך מקרה, אלא דעו שאנכי הוא שהוצאתי אתכם בחפץ ובהשגחה, כמו שהבטיח לאבותינו אברהם יצחק ויעקב. והוסיף וכתב שם: שורש מצוה זו אין צריך ביאור. ידוע הדבר ונגלה לכל כי האמונה הזו יסוד הדת, ואשר לא יאמין בזה כופר בעיקר ואין לו חלק וזכות עם ישראל. וענין האמונה הוא שיקבע בנפשו שהאמת כן ושאי אפשר חלוף זה בשום פנים. ואם נשאל עליו, ישיב לכל שואל שזה יאמין לבו ולא יודה בחלוף זה אפילו יאמרו להרגו, שכל זה מחזיק וקובע האמנת הלב כשמוציא הדבר מן הכח אל הפעל, רצוני לומר כשיקים בדברי פיו מה שלבו גומר. ואם יזכה לעלות במעלות החכמה ולבבו יבין ובעיניו יראה במופת נחתך, שהאמונה הזאת שהאמין אמת ובורו, אי אפשר להיות דבר בלתי זה, אז יקים מצות עשה זו מצוה מן המובחר. וראה עוד מה שכתב הרמב"ם (מורה נבוכים חלק א פרק ג) וזה לשונו: דע אתה המעיין במאמרי זה כי ההאמונה אינה העניין הנאמר בפה אבל הענין המצויר בנפש כשיאמינו בו שהוא כן כמו שצויר. ועם יספיק לך מן הדעות האמיתיות או הנחשבות אמיתתם אצלך בשתספרם במאמר מבלתי שתצרים ותאמין בהם - כל שכן שתבקש בהם האמת - זה קל מאוד; כמו שתמצא רבים מן הפתאים ישמרו אמונות לא יצירו להם ענין בשום פנים. אבל אם מלאך לבך לעלות לזאת המדרגה העליונה - מדרגת העיון - ושיתאמת לך שהאלוה אחד ואחדות אמיתית עד

הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנאביל זי"ע בעל "מאור עינים"

חותנו-זקינו של רבינו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע
(הרה"ק רבינו שלום מפראהבישט נשא את הרבנית חוה בת הרה"ק רבי אברהם מקאריסטשוב שהיה חתנו של הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנאביל)

לרגל יומא דהילולא י"א השון תקנ"ה

אור גדול זרח האיר בשמי תבל באכוקות של אור עם לידתו של הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנאביל זי"ע בשנת ת"צ, בבית אביו הרה"ק רבי צבי זי"ע בעיירה נארינסק. רבינו התייתם מהוריו בהיותו ילד רך ודודו אחי אביו - ה"ה רבי נחום שאסטיק - גידלו בביתו. בהגיעו לגיל מצוות שלחו דודו אל אחת משיבות ליטא, שם התמיד בשקידתו הרבה וקנה קנייני תורה, הוסיף בינה ודעת על חכמתו וקדושה על פרישותו.

הקשר עם רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע

בקשתו לפניו שיתפלל עבור אשתו שתלד ברווח ולא בצער. אמנם, תחת שיאציל עליו מברכות קדשו כעס עליו מאד ושפך עליו בוז וקלון באמרו שהוא עז פנים, אדהכי והכי, קרא רבי שלום להאברך, ויברכהו בברכת "מזל טוב", ואמר לו 'שוב אל ביתך כי ילדה אשתך בן זכר', וכן היה. וכשספרו המעשה לפני רבינו הרה"ק מטשערנאביל זלה"ה אמר בלשון קדשו 'זה הוא דרך חדש אשר לא ידעתיו עד הנה, לבטל דינים על ידי דינים, כי אני ראיתי ששורים דינים על האשה המקשה לילד, וגם היה זה זמן השראת הדינים, ימי בין המצרים, והרב רבי שלום בכעס שלו ביטל הדינים, כי לא מצא דרך אחרת לבטל דינים באת השראת הדינים כי אם על ידי דינים ע"י כעס.

האהל על ציון קברו של הרה"ק המאור עינים מטשערנאביל, התמונה שלפנינו מביאה את סיפורו העגום של בית העלמין בטשערנאביל, ואת סיפורה של העיר שנחרבה בפיצוץ הכור האטומי בטשערנאביל, על רוב שטח בית העלמין שנחרש נבנו בניני בתי ספר, מפי השמועה סופר כי יהודים השתדלו שלא יפגעו בציון הצדיק הקדוש ועל כן בית הספר נבנה עד שולי חלקת הציון הקדוש של המאור עינים, בסמיכות מקום יש עוד אהל של נכדו הרה"ק רבי אהרן מטשערנאביל וצ"ל כפי שביקש להטמן על יד ציון זקנו וכן שני בניו, זיע"א.

"מעשנים את הלוקע ומרימים את השוט ומכים באויר בכה ואומרים "מזל טוב"

כעין זה מובא בספר סיפורי נפלאות מגדולי ישראל (דף רפב): פעם אחת נסע המגיד רבי נחום [מטשערנאביל] לאיזה עיר ויקח אתו את (חתנו) [חתן בתו] רבי שלום שכנא, ובדרך נסיעתם בא איש אחד וצעק לפני הרב המגיד 'הושיעה איש האלקים כי אשתי היא מקשה ללדת והיא בסכנה'. ושאל אותו המגיד אם יש לו חדר מיוחד ויאמר שאין לו אלא קאמער (מחסן), וצוה המגיד שיעמיד לו שם שלחן, ולא היה לו שלחן ויקח חבית והעמידה שם, והניח עליה דף שמגלגלין עליו את הבצק, אחר כך ציוה שיתן לו ק"ס פרוטות לעשות פדיון נפש, ובקושי גדול השיג את הפרוטות והמגיד התחיל לעשות את הפדיון.

והרב רבי שלום (נכדו) עמד בחוץ ועישן הלולקא (מקטרת), והכה עם השוט שבידו באויר, ובכל פעם שהכה עם השוט נתקלקל הפדיון. והבין המגיד שאיש אחד העומד בחוץ מקלקל את הפדיון, וילך החוצה לראות מי הוא האיש הזה, וירא כי חתנו הוא המכה בשוט. ויאמר לו 'דע כי האשה הזאת היא בסכנה גדולה מאוד, ואתה מקלקל עוד את עשיית הפדיון בעבורה'. ויען (נכדו) רבי שלום שכנא 'אני אינני מסכן את היולדת כי אם כבודו. ומה עושים במקום שאין בנמצא קאמער ולא חבית ולא דף שמגלגלין עליו בצק ולא ק"ס פרוטות? מניחים את היולדת למות ח"ו עם ולדה?' ויבט המגיד בפניו וישאלהו 'אם כן אמור מה עושים לעזור לאשה'. השיב לו 'מעשנים את הלולקא וזוה מקטירים קטורת, ובא הריח תחת כסא הכבוד, ומרימים את השוט ומכים באויר בכה ואומרים 'מזל טוב, מזל טוב, ילד בא לעולם'. ותיכף אחר זה בא בעל האשה ואמר 'מזל טוב מזל טוב! ברוך ה' אשתי ילדה זכר'. וכשראה זאת המגיד

המה ראו כן תמוהו מאין נודע לו מטרת נסיעתם, ויראו כי אכן דבר אלקים הוא, והשידוך נסגר בשעה טובה.

ביטול דינים ע"י דינים

סיפר הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע (דברי דוד, דף קסח): אחרי חתונתו היה זקני הרה"ק רבי שלום סמוך על שלחן חותנו זקינו הרה"ק רבי נחום זי"ע

ראשית ממלכתו של המגיד מטשערנאביל בפראהבישט

רבינו החל אז את כהונתו במגידות בעיירת הולדתו 'נארינסק', שם עורר את לבבות השומעים לתורה ולעבודת ה'. אחר שיצא שמעו של רבינו בעולם פנו אליו בני העיר פראהבישט שביקשוהו שיבא שיקבע את מגוריו במקום, כאשר הם מתחייבים לשלם לו יותר ממה ששילמו לו בנארינסק. בעיירה זו ישב רבינו כאשר בנו וחתניו ויוצאי חלציהם יושבים סמוכים על שלחנו, בהם רבינו הרה"ק רבי שלום מפראהבישט זי"ע חתן הרה"ק רבי אברהם מקאריסטשוב זי"ע חתנו של רבינו, אשר כיהן בה אחר שרבינו העתיק את מגוריו אל העיר טשערנאביל.

מטשערנאביל בעל הספה"ק מאור עינים. ואף שהיה אז רבי שלום צעיר לימים, נתקבצו מסביבו אברכים מבקשי השם ונתקשרו בו בהכתרים אותו בכתר רבי, להדריכם בדרכי התורה והחסידות. פעם אחת בימי בין המצרים, היתה אשת אחד מהאברכים הללו מקשה לילד, ונסתכנה היא והוולד בסכנת נפשות. ובהיות חותנו מחסידי הרה"ק רבי נחום, על כן זירזו לפנות אל בית רבו למען יעתיר ויבקש רחמים להחיש לידתה בשופי. אבל רבי נחום לא אבה לקבלו, ואמר לו שילך אל הרבי שלו הרה"ק רבי שלום. גם בבואו אל רבי שלום לא מצא מנוח, כי היה הרבי ישן בשעה זאת, ולגודל דאגתו לגורל אשתו המסוכנת, ובצר לו אור אומץ והעיר את רבי שלום משנתו, ושטח

השידוך של רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע

תיאור נפלא על אופן השידוך של רבינו עם נכדת הרה"ק מטשערנאביל זי"ע כתב הרה"ק רבי לוי יצחק מאוזיערנא זי"ע בספר בך יברך ישראל (פר' חיי שרה, ד"ה במדרש), כפי ששמע מאמו הצדקנית הרבנית גיטליה ע"ה, אשר שמעה זאת מפי אביה הרה"ק הסבא קדישא מרוז"ן זי"ע: אחר שנתבקש לשיבה של מעלה הרה"ק רבי אברהם המלאך זי"ע בנו של הרה"ק המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע, נסעה הרבנית הצדקנית מרת גיטל ע"ה (מחברתו הטהורה של הרה"ק רבי אברהם המלאך זי"ע) לארץ ישראל, כאשר את שני בניה היתומים, הלא הם הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט והרה"ק רבי ישראל חיים מלאדמיר זי"ע לקח אליו הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע לגדלם תחת חסותו. בהגיעם לפרק האיש מקדש לקח הרה"ק את רבי ישראל חיים כחתן לבתו, ובעבור רבי שלום שכנא שלח שני אנשים מארץ ליטא למקום פלוני אלמוני לחפש עבורו את זיווגו הראוי לו שיהיה עזר כנגדו. אך טרם שילחם לדרכם אמר להם: דרככם עוברת בעיר פראהבישט, מקום חנותו של הרה"ק רבי מנחם נחום [אשר נודע לימים כהרה"ק מטשערנאביל זי"ע בעל מאור עינים], הנני מזהיר אתכם שתיכף כבואכם שמה לא תתמהמהו בעיר פראהבישט אף לא לרגע, אלא תסעו תיכף הלאה.

ויצאו אותם ב' אנשים לדרכם, ומאת ה' היתה זאת שהגיעו לעיר פראהבישט בערב שבת קודש, ובאותה העת ישן הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנאביל זי"ע שינת צהריים, ויחלום והנה הוא בעולם העליון ואומרים לו "שעתא קיימא לך כעת לשדך את נכדך עתה עם נכד רבך הרב המגיד הגדול ממעזריטש זכר צדיק וקדוש לברכה", ותוך כדי החלום עשו את השידוך בעולם העליון, ויקץ הרה"ק וירא והנה חלום. מיד שאל הרה"ק את אנשי ביתו האם ראיתם איזה שהיא עגלה אשר עברה כאן? ויאמרו לו 'אכן לפני כמה רגעים עברה בזאת עגלה במהירות גדולה, ושני אנשים היו ישובים בעגלה'. ומששמע זאת שלח הרה"ק תיכף רצים בזה אחר זה כדי שישגו את העגלה.

והאנשים אשר על העגלה - הלא הם שלוחי הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע - רצו לשבות בכפר הסמוך לפראהבישט, אך הרצים - שלוחי הרה"ק בעל מאור עינים לא הניחום והשיבו אותם אל פראהבישט. והיה כבואם אליו, אמר להם שהשידוך כבר נעשה למעלה בעולם העליון, ומד' יצא הדבר, ועל כן אין לכם לנטות ימין ושמאל. כאשר ראו זאת שלוחי הרה"ק מקארלין זי"ע,

זאת הבין שדרכי חתנו שגבו מאד, והם בהסתר גדול. ויכבד אותו מאד מאד והלאה.

אינו צריך ללימוד עץ חיים

בספר מזקנים אתבונן (ח"ב עמ' יג:) מובא, שפעם ראה הרה"ק מטשערנאביל ז"ע את רבינו הרה"ק מפראהבישט ז"ע כשהוא מסתובב לפני התפילה אנה ואנה, והיה נראה בעיניו כמי שמבטל את זמנו לריק, והוכיח אותו ואמר לו 'וכי כך מתכוננים לפני התפילה בהעברת הזמן לריק'. שאלו רבינו 'וכי מה עלי לעשות?', ענה הרה"ק מטשערנאביל ז"ע 'אברך כמוותך היה צריך ללמוד דף בספר עץ חיים להאר"י ז"ל וכדומה'. ענה לו רבינו בדרך משל לצירי אחד שהיה מצויר כל מיני ציורים מהיכל המלך איך שיושב המלך ושירו מסביבו וכדומה, ונתפעל האנשים וקנו ציורים, פעם פגש באחד משרי המלך היושבים תדיר לפני המלך

מצבת הרה"ק המאור עינים

והציע לפניו תמונת המלך והשרים, ולא ידע הצייר שהוא משרי המלוכה, נענה אליו השר 'איני מתפעל מהתמונה ואיני רוצה לקנותה', תמה הצייר הלא התמונה נפלאה ביופיה בתיאור חי מהיכל המלך, ענה לו בבת שחוק, הרי אני תדיר במחיצת המלך ואיני צריך לתיאורים וציורים מהנעשה שמה. כן הדבר אתי - סיים רבינו - כי כל הספר עץ חיים מתאר את גודל יקרת היכל המלך מלכי המלכים, ואני הריני בעצמי שם כל הזמן ואיני צריך לזה.

תשובתו של הרה"ק מפראהבישט

ז"ע על תוכחת הרה"ק מטשערנאביל ז"ע

עוד בענין זה מובא בספר כרם ישראל (פרק כא אות ז): בשם אדמוה"ז מטשארטקוב ז"ע שבתקופה שאחרי נישואיו היה סמוך על שלחן חותנו-זקינו הרה"ק בעל 'מאור עינים' ז"ע, וכאשר הגיעו ימי חודש אלול אשר מדרך שלומי אמוני ישראל להוסיף אומן בתורה ותפלה ולהתעורר בתשובה ובמעשים טובים בימי הרצון האלה, ודרכו של רבינו הרה"ק מפראהבישט היה להשכים בבוקר ולהתפלל מהר, ואחר כך בא לביתו

ולקח את מקל התפארה שלו בידו אחר שקישט את עצמו, והלך ליער והתמחמה שמה עד סמוך לערב, ושב לביתו להתפלל מנחה ולא ראו ממנו שום עבודת שמים, כאיש פשוט. וזקני החסידים של הרה"ק מטשערנאביל ז"ע לא יכלו לסבול זאת וחרה אפם על האברך הזה שמבלה ימיו לריק בטיולים ליער וכדומה, ולא יכלו להתאפק ונכנסו אל רבם הקד"ז ז"ע בקובלנה על חתנו כי הוא מתנהג כאיש עם הארץ, ולבושת יחשב. ושלא הרה"ק מטשערנאביל לקרוא את רבינו הרה"ק מפראהבישט שיבוא לפניו, וכאשר עמד לפניו התחיל לומר לו דברי תוכחה כי הנה מדרך האברכים בהגיע ימי חודש אלול להתפלל בצבור וללמוד אח"כ כשהם מעוטרים בטלית ותפילין, ולומר תיקוני זוהר ותהלים וכדומה, ואתה בני אינך מתנהג כן ואתה מבלה את עתך בדברי ריק, לא נכון הדבר ואינו יאה לך לפי מקור מחצבתך. ורבינו הרה"ק רבי שלום ז"ע עמד והקשיב לכל דברי חותנו-זקינו, וכאשר סיים את דבריו ענה ואמר: הנה קרה והושיבו ביצים של בר אווזא תחת תרנגולת, ונולדו אפרוחים והיו כרוכים אחר אמם התרנגולת, והם היו בני אווזות. פעם אחת הלכה התרנגולת עם האפרוחים על שפת הנהר, וקפצו האפרוחים בני האווז אל תוך המים לשוט כדרך האווזים. אך 'אמם' התרנגולת פחדה מאוד מהמים כי לא יכלה לרוץ אחריהם. ועמדה על שפת הנהר

וצעקה מרה על בניה וכשכשה בכנפיה וזעקה אל האפרוחים שימהרו לצאת מן המים פן ח"ו יפלו למטה ויטבעו. והשיבו האפרוחים מן המים ויאמרו 'אמא אמא, אל תדאגי עבורנו כלום. אכן עלייך יש לירא מן המים כי את אינך יכולה לשוט, אבל עלינו לא אין לך סיבא לפחד'. וכאשר שמע הרה"ק מטשערנאביל ז"ע דברים אלו מפי רבינו הרה"ק מפראהבישט ז"ע, ענה ואמר: 'לך בני כאשר אתה רוצה, ותתנהג באשר תחפץ'.

מדבר רזין עם מרן הבעש"ט הק' והמגיד ממעזריטש

מעשה נוסף מובא בכתבי הרה"ח ר' מרדכי אהרן פישמאן ז"ל, אשר פעם אחת כאשר איכלו קורצא ב' מלכא וזקני החסידים טענו כנגד רבינו הרה"ק מפראהבישט ז"ע בפני חותנו זקינו הרה"ק מטשערנאביל ז"ע על שמתפלל בשעה

אהל הרה"ק רבי אהרן מטשרנוביל

תשע ועד אז רואים אותו ישן, ויאמר להם הרה"ק מטשערנאביל ז"ע שהוא ידבר עמו בזה הענין, ובבוקר אחר שר' נחום גמור תפילתו, התכונן ליכנס לחדר נכדו בשעה שעדיין שכב על מטתו והיה נדמה להם כישן, אך כשפתח הדלת נעמד ולא נכנס החדרה רק נסוג אחור וסגר הדלת בעדו. שאלוהו החסידים מדוע לא נכנס אל חדרו, ויאמר: איך יכלתי ליכנס ולהפריע לו, בשעה שראיתי את מורי ורבי הבעש"ט הק' ז"ע עומד אצלו מצד אחד, ומו"ר - זקנו - המגיד הגדול ממעזריטש ז"ע עומד מצד השני ומדברים עמו ברזי דרזין.

ע"י תפילתו היה תיקון אלפני נשמות נדחות

סיפר אדמוה"ז מטשארטקוב ז"ע (דברי דוד דף קע) על התקופה שאחרי נישואי רבינו הרה"ק מפראהבישט ז"ע, שפעם בערב ראש השנה התפלל

הרה"ק מטשערנאביל כמנהגו את תפילת המנחה לפני העמוד, והיה מתפלל בהתלהבות ודביקות גדולה, וגן כל הקהל התאמצו להתפלל ככוונה ובהתלהבות כראוי לתפילת המנחה האחרונה של השנה. אך לרבינו הרה"ק מפראהבישט ז"ע היה אז נפילת המוחץ ולא הצליח לכוון את לבו בתפילתו, והיה מצטער על זה מאד, וגרם לו הדבר חלישות הדעת שכל העולם מתחזקים בתחנונים ומתאמצים לכוון בתפילתם, והוא אינו יכול להתפלל. אך עם כל זאת התחזק בכל כוחו והצליח להתפלל על כל פנים עם פירוש המילות כאחד האדם.

אחר שסיימו התפילה שאלו חותנו זקינו הרה"ק מטשערנאביל ז"ע 'מהו הרעש שגרמתם בתפילתכם היום? כי כמה אלפי נשמות נדחות היה להם תיקון היום על ידי תפילת המנחה שלכם'. (וראה כעין זה בס' אהלי יעקב דף קב).

הרה"ק מטשערנאביל ז"ע עזב את פראהבישט מפני רבינו

באחד מן הימים אמר רבינו הרה"ק מטשערנאביל ז"ע כי עליו לעזוב במהירות את פראהבישט, כי כך שמע אומרים בשמים שהמגידות בעיר פראהבישט שייכת לרבי שלום שכנא. וכך עזבו את מטלטליהם ועברו לטשערנאביל.

בספר כרם ישראל (דף לב). מובא, שכאשר מרן הס"ק מרוזין ז"ע [בנו של רבינו הרה"ק מפראהבישט] ברח כעבור שנים מרוסייה, אמר: מדה במדה לא בטלה, [זקני] רבי נחום ז"ל היה מוכרח לצאת מפראהבישט עבור אבי ז"ל, ואני מוכרח להעתיק מארץ רוסיא עבור בניו של דודי זל"ה.

הצדיק צריך להיות דבק במידותיו

מובא בספר אביר יעקב (שופטים תרס"ט) וזה לשונו: מספרים העולם מזקני הקדוש הרה"צ רבי שלום מפרוהובישט ז"ע, אשר בא לפניו איש אחד מלא עוונות חטאים ופשעים, וביקש מאתו אשר יתן לו תיקון, ונתן לו, ונעשה אחר כך בעל תשובה. ושאל אותו חותנו-זקינו הקדוש הרה"צ רבי נחום מטשערנאבעל האיך לא תפחד ליקח עליך עבירות חמורות כאלה, וענה לו הרה"צ הרבי שלום ז"ע, הצדיק צריך להיות הדבק במדותיו, וכמו שאמרו (שבת קלג:)

קלג: מה הוא רחום אף אתה רחום, וכמו כן מה הוא נושא עון אף אתה נושא עון, אין אז דער אייבערשטער איז א נושא עון טראגט עהר דאך אף זיך אזוי פיל עבירות, אין אז סע איז איהם שווער העלפין מיר איהם, אין אז סע איז אונז שווער העלפט ער אונז. (-היינו כשהקדוש ברוך הוא נושא עונותיהם של ישראל, ואם הרבה האדם לחטוא וקשה כביכול להקדוש ברוך הוא לישא חטאיו ופשעיו, אזי בהתדבקות במדת נושא עון, מקבלים אנו על עצמנו את העונות ובוה מסייעים אנו כביכול להקדוש ברוך הוא, וכשקשה עלינו הדבר אזי בתמלתו יתברך מרחם עלינו ומסיר מאתנו את העול הקשה שקבלנו עלינו).

פתח האהל של הרה"ק המאור עינים ז"ע"א

הדלקת נרות: 17:47

יציאת השבת: 18:39

רבינו תם: 19:17

ע"פ אופק תל אביב
י' בחשוון התשפ"ב

טוב לחסות בה'

758

העשיר הגדול בתבל

לך לך התשפ"ב

לרפואה פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. אסתר בת מזל. משה שמואל בן זלדה. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל. רחלי בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה.

זיווג הגור: דניאל

ולירן בני אורנה.

זשב"ק: שולמית בת

איריס. יסכה בת מזל.

הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב

עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. יצחק ז'אק בן שמחה. מנשה בן יקות. משה שלום בן אברהם. מרים בת אסתר. ניסים בן דבורה. עליזה בת מזל טוב מלכא. ג'קו בן ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. אמנון ואבינועם בני דבורה. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מזל ומשה כהן. פנתס בן דינה.

לע"נ יאיר

כהן בן מיכאל ושרה

ולע"נ אמנון

ואבינועם בני

דבורה

ת.נ.צ.ב.ה

אברהם אבינו שומע שלקחו את לוט בשבי, ומיד הוא יצא לעזרתו. אברהם אבינו זורק חול על האויבים, שהופך להיות חיצים וחרבות שמכניעים את האויב. לוט ניצל ועמו המלכים השבויים. מלך סדום מרגיש אסיר תודה לאברהם אבינו שפדהו מהשבי, ומציע לו עושר וממון רב על כך שהציל אותו ואת עמו.

אברהם אבינו מסרב ואומר: "ויאמר אברם אל מלך סדום: 'הרימותי ידי אל ה' קל עליון... ולא תאמר אני העשרתי את אברם'. בורא עולם הוא הזן ומפרנס, ואם אקח ממך ממון, תטען בעורמה שממך התעשרתי. על פסוק זה אמר המלבי"ם בטוב טעם ודעת: "הרימותי ידי אל ה' קל עליון" – כלומר אני לוקח את היד הזו שלי, אשר היא מעשה ידי, ומעיד אני שלא היא גרמה לי לנצח במלחמה ולהתעשר, אלא 'אל קל עליון', שממנו הצלחתי במלחמה וממנו העושר והכבוד".

לא ידיו ורגליו של אדם מביאים לו את הפרנסה, אלא מה שנקצב לו מראש השנה, וכבר העיד רבנו ידעיה הפניני ('שער האמונה'): "אם יברח האדם מטרפו (פרנסתו) כבורח מן המוות – טרפו ירדוף אחריו יותר מהר להשיגו". מה שנקצב לך – יגיע עד אליך, ועליך לעשות רק השתדלות קטנה מתוך ידיעה שהפרנסה מה'!

מספר בעל המעשה את סיפור נפלא (גיליון השנחה פרטית):

"אני אברך המתענג מכל רגע של זכות לשבת בבית

המדרש. אלא שבחודש אלול האחרון הגעתי למצב כספי קשה מאד. חשבון הבנק מרוקן, כשאין לי שום מושג איך אני גומר את החודש ואיך אני עושה את החגים הבאים עלינו לטובה עם כל ההוצאות.

"מאיין יבוא עזרתי?", חשבת, ומיד ענית: "עזרי מעם השם". הייתי שבור. התיישבתי בפניה בבית, פתחתי

ספר תהילים והתחננתי לבורא העולם, כל יכול, אשר לו הכסף והזהב והוא אשר נתן לנו את החגים והמועדים, שישלח ישועה ויפתח את אוצרו הטוב. ירדו לי דמעות והרגשתי כי רק ה' יכול להושיע אותי.

סיימתי את אמירת התהילים מתוך רוגע נפשי וביטחון בה' שיסדר הכל בשבילי.

באותו ערב הלכתי לחתונה של אחד מידידי, עשיר גדול שחיתן את בנו. מצאתי עצמי בין שועי ארץ,

גבירים אדירים שבשבילים אלפיים שקל הם ממש כלום, ובשבילי סכום כזה יכול להוות הצלה של

ממש... חשבתי לעצמי, הרי יש לי הזדמנות להביע את מצוקתי בפני כמה מהגבירים פה, ולקבל מהם

תמיכה הראויה להתכבד. אלא שמיד סילקתי את המחשבה הזו בליבי, שהרי אל תבטחו בנדיבים,

והסומך על בני אדם, ה' מסיר השגחתו ממנו. האדם לא יכול לפרנס אותו!

חברי קרא לי לשבת לידו, ומצאתי עצמי יושב בין עשירים כבדים שאם יזרקו לי משהו קטן, אהיה מסודר

לכל החגים. שוב חשבתי אולי לנסות לפנות אליהם, ומיד חיזקתי עצמי: 'אל תבטחו בנדיבים', הקב"ה

גדול, ואם ירצה הוא ייתן לי מבלי שאתערב". לפתע, פנה אליי חבר שלמד עימי בישיבה לפני 20 שנה,

שעזב את הלימוד והיום הוא עשיר גדול: "תגיד מה אתה עושה היום?". "אברך במיר", השבתי.

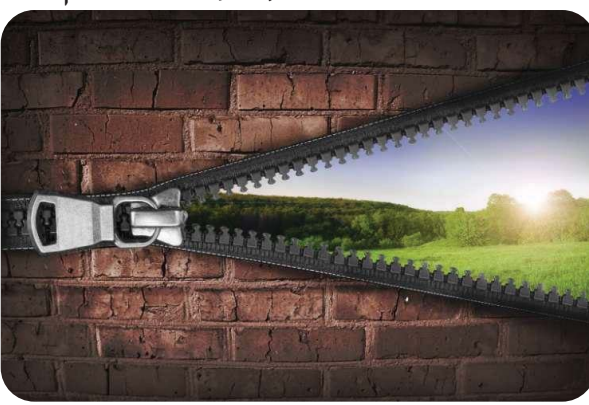
"ואתה מאמין בזה?", שאל. נדהמתי משאלתו והשבתי: "זו הזכות הגדולה ביותר והגן עדן הנהדר בעולם,

אמת, שיש ניסיון של פרנסה, אך הכל שווה בשביל התענוג של התורה הקדושה". הדברים נכנסו לליבו

והוא אמר לי: "אני מוכן לחתום איתך הסכם יששכר – זבולון, כשכל חודש תקבל ממני סכום של

2,000ש". נדהמתי מדבריו והודתני לה'. אחר כמה חודשים, הפסיק להפקיד לי כסף, והחלטתי להתחזק

באמונה ולהתפלל, והנה מיד למחרת הוא שלח לי את כל הסכום החסר והצטער על העיכוב!

שנים על גבי שנים בהיסטוריה, בהם עם ישראל נרדף ומיוסר על ידי בני ישמעאל – הערבים.

גם בימינו אנו – פיגועים, טרור בלונים, יידוי אבנים ולינצ'ים בלתי פוסקים. מדוע? מה הסיבה לכך?

אומר הרמב"ן הקדוש על הפרשה (שם): "לפי שכאשר היתה הגר שפחה בבית אברהם, נאמר עליה: 'ותענה שרה ותברח מפניה', שעברה עינוי, ואף אברהם אבינו הניח שיהיה כן, ולכן שמע ה' עוניה ונתן לה בן שיהא פרא אדם, לענות זרע אברהם ושרה בכל מיני עינוי."

ומדוע?... כי הקב"ה אוהב את הנרדף ומגין עליו, אף אם יהיה הרשע הכי גדול. אם יהודי נפגע – זה עלול לעלות במחיר כבד, כי ה' הוא אב רחום וחנון המרחם על הנרדפים!

את המעשה המדהים הבא הביא הרב חיים ולדר, אותו סיפר בעל המעשה בעצמו: "היה זה לפני קרוב ל-20 שנה. היינו נשואים 10 שנים, אך לא זכינו להיפקד בילדים.

היינו כבר אצל כל הרבנים וכל הרופאים, והתפללנו מעומק הלב לזכות בילד.

בשנה התשיעית, החלטנו ללכת שוב למרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, שאמר מיד ובפשטות: "יהיו לכם ילדים", אך לא אמר מתי.

צדיק גוזר וה' מקיים, שמחנו מאד, אך רצינו לדעת מה עלינו לעשות כדי לזרז זאת ולזכות בכך.

נכנסו שוב בתור לרב ושאלנו מה עלינו לעשות כדי לזכות בילדים, והרב השיב שוב: "אם ירצה השם, יהיו לכם ילדים."

"במחילה מהרב, אך מה לעשות כדי שזה לא יתעכב עוד הרבה שנים?"

הרב חשב קצת ואמר: "סליחות".

"אבל סליחות זה בחודש אלול?",

שאלתי בתמימות, והרב חזר ופירט: "לבקש מחילה ממי שנפגע."

כעת הבנתי. הרב מרגיש שאנחנו צריכים לבקש מחילה ממישהו שפגענו בו.

הלכתי לאשתי ושנינו התחלנו לחשוב במי פגענו. תמהנו מהדברים, שהרי אנו אנשים די עדינים שלא פוגעים באיש.

חשבנו יחד ולא הצלחנו להיזכר במי פגענו. ואז אשתי אמרה: "אולי לא פגענו, אבל יש מי שנפגע מאיתנו". התפללנו לה' והמשכנו לחשוב.

לאחר כמה ימים התארחנו בשבת בבית מלון. הגעתי לתפילה בבית הכנסת של המלון, ואז לפתע אני מבחין באחד ממתפללי המלון, שמביט בי מהצד בעיניים כועסות.

ניסתי להתעלם, אך הוא מוסיף ומסתכל. לפתע, הוא ניגש אליי ושאל בשמי, וכששמע את תשובתי, קרא בקול בנוכחות כל מתפללי המלון: "אם ככה, אני לא יכול להתפלל איתך".

הייתי המום, התביישתי ולא ידעתי מה הוא רוצה ממני. "אתה גרמת לי עוגמת נפש נוראה, והפסד כספי גדול. אני לעולם לא אסלח לך, ואני גם לא מתפלל איתך", קרא בקול והחל לבקש מאנשים שיעזרו לו לארגן מניין אחר בחוץ, בכדי שלא יתפלל איתי.

"מה הוא רוצה ממני?", שאלתי אנשים, "אני אפילו לא מכיר אותו".

ואז ענה לי אחד המתפללים שהיה קרוב אליו: "אתה העללת עליו שהוא פגע במישהו ברכב, ואפילו העדת נגדו בבית המשפט, כשזה לא היה נכון".

כעת הבנתי מי האיש... היה זה לפני כמה שנים. ישבתי לעצמי

ברכב, ולפתע אני רואה פקח שרושם דו"ח לרכב יוקרה.

הפקח עמד מאחורי הרכב. לפתע, ראיתי את הפקח נופל, ואת המכונית נוסעת. זה זעזע אותי.

ניגשתי אל הפקח כדי לעזור לו, אך הלה קם בכוחות עצמו.

"ראית מה שקרה?", הוא שאל אותי. "כן", השבתי. "תן לי בבקשה את הפרטים שלך, כדי שתעיד שהוא פגע בי תוך כדי עבודה", ביקש הפקח.

נתתי לו את הפרטים, וחודשים אחדים לאחר מכן הוזמנתי לבית משפט ונתתי עדות על מה שראיתי.

לא ידעתי מי הנהג, כי החלונות היו כהים, אלא ששמעתי בהמשך כי הנהג קיבל קנס גדול, שלילה לחצי שנה, ואף נאלץ לעבוד עבודות שירות – דבר שפגע בו יותר מכל.

חזרתי מהתפילה וסיפרתי לאשתי על המקרה. "אני חושבת שזה לא קרה לך סתם. אולי על זה דיבר רבי חיים קנייבסקי שאמר לבקש מחילה. אולי לא התכוונת לפגוע, אבל הוא נפגע. תבקש ממנו מחילה".

ניגשתי אליו במלון, אך הוא לא רצה אפילו לדבר איתי. שלחתי אליו כל השבת אנשים, שיאמרו לו כי כלל לא ידעתי מי ברכב, ושניגשתי לפקח כדי לעזור לו, ובכלל לא התכוונתי לפגוע באיש. אבל הוא אמר: "תכליס, נגרם לי ממנו הרבה צער, ואני לא מוכן לסלוח לו".

היינו המומים וטרודים. החופשה במלון הפכה לצער ובלבול, אך ידענו שנשלחנו לכאן כדי שהאיש הזה יסלח לי, ואולי הוא העיכוב שלי לזכות בילדים. אך הוא התעקש ולא הסכים בשום אופן לסלוח.

סיימנו את שהותנו במלון ולא ידענו מה לעשות.

ואז, ה' יתברך שלח לנו באורח פלא ישועה מעל הטבע להצלתנו.

– המשך מדהים בעמוד 4 –

צביטה כואבת

הסופר חיים אביאל

– המשך מעמוד 3 –

ממש ימים ספורים אחר המקרה במלון, שלח לנו ה' ישועה מדהימה. יומיים לאחר מכן, הגעתי לעירייה לצורך סידורים.

בעודי נכנס במעלית, נמצאים איתי שני אנשים. לפתע, אמר אחד מהם לעברי: "הנה זה שעזר לי להחזיר למישהו שהתחצף אליי".

אני מסתכל עליו ומזהה שזה הפקח שנפל. משהו בטון שלו אומר לי, שאני צריך לברר מה קרה.

חייכתי אליו ואפילו קרצתי לכיוונו, שירגיש שאני איתו.

יצאתי אחריו מהמעלית והרגשתי שמשמייים זימנו לי פה משהו מיוחד. הנחתי את הפלאפון במצב הקלטה ושאלתי אותו בתמימות: "תגיד, מה נסגר שם?". "אל תשאל, הוא חטף קנס רציני ובקושי נחלץ ממעצר".

ואז הוא עצר ואמר לי: "תגיד, נראה לך שבעל הרכב יודע שעשיתי לו את ההצגה של הנפילה?...?".

נדהמתי מדבריו, והלה המשיך: "אתה מכיר את אלה שיש להם רכב של מיליון שקל והם מרגישים שכל העולם שלהם?... הייתי בתפקיד ובאתי לרשום לו דו"ח, ואז בעל הרכב החצוף הזה אומר לי: "אתה יכול לרשום מה שאתה רוצה, רק אל תלכלך לי את השמשה עם הניירות שלך". הבנת איזה חוצפן? אמרתי: "את הבנאדם הזה אני אלמד לקח".

הלכתי מאחורה ועשיתי את עצמי נופל, כאילו הוא פגע בי וברח.

הלכתי לקופת חולים, קיבלתי יומיים חופש, ואתה סגרת לי את כל הפאזל עם העדות שעזרת לי".

עשיתי עצמי כמגחך, בכדי שלא ידע שהוא מוקלט, ואמרתי בליבי: "אם הוא יודע להיות שחקן, גם לי מותר".

נפרדנו בידידות. ורק לאחר שנעלם מהעין, שלפתי את הפלאפון שלי מכיס החולצה וברקתי אם ההקלטה עבדה.

עצרתי את עיסוקי, ומשם הלכתי למשרדו של בעל הרכב שפגשתי בשבת. באתי בלי הזמנה. פשוט נכנסתי לחדרו ואמרתי לו: "אני קלקלתי, ואני אתקן". ישבתי לידו והשמעתי לו את

ההקלטה מההתחלה ועד הסוף. הוא לא האמין למשמע אוזניו.

"מאיפה השגת את זה?", הוא נהיה לפתע נחמד. ואז סיפרתי לו על מצבנו המשפחתי, על כך שאין לנו ילדים, על דבריו של רבי חיים קנייבסקי שאנחנו צריכים לבקש סליחות, ואיך באותו שבוע הקב"ה מזמן לידינו גם אדם שלא ידענו שנפגע מאיתנו, וגם את הפקח שנתן לנו את ההזדמנות לתקן.

הוא התרגש כולו. עיניו התמלאו דמעות. הוא קם ממקומו, חיבק אותי ואמר לי: "אני מוחל לך בלב שלם! כעת אני משוכנע לגמרי שפעלת מתמימות ולא מרוע. האמת, שהסבירו לי זאת בשבת, אך עדיין כעסתי עליך. כעת אני מבין שהייתי צריך לעבור את הסבל הזה בתור כפרת עוונות, וכעת אני צריך

למחול לך בלב שלם".

"מחול לך, מחול לך, מחול לך", אמר, "וגם תן לי את שמך ואת שם אשתך, ואני אתפלל שתיפקדו".

העברתי לו את ההקלטה וסיכמנו שהוא יפנה עם עורך דין למשטרה ולבית המשפט, כדי לבטל את גזר הדין.

ההקלטה אכן עשתה את שלה, ואחר תהליך משפטי ארוך של חודשים רבים, יצא שמו לאור, הוא זוכה מכל אשמה, כספו הוחזר לו ואף קיבל פיצויים כבדים. אך הסיום המדהים של הסיפור קרה עוד לפני כן...

כנגד כל הסיכויים, ממש כפי שרבי חיים קנייבסקי הבטיח – 9 חודשים מרגע הסליחה – נולד לנו בן. הברית התקיימה בבית הכנסת "לדרמן", והשתתף בה איש העסקים הנכבד.

צריך לציין כל מי שנפגע – גם אם אתם לא חושבים שפגעתם, וגם אם באמת לא פגעתם. מפני שאלוקים יבקש נרדף, וכשיש יהודי בצער ממך – הקב"ה תובע את צערו ומבקש את עלבונו.

לכן אומרים חז"ל כי כאשר היתה הגר אבודה במדבר ללא מים: "וימצאה מלאך ה'" אשר גילה את עיניה. ומדוע כתוב בלשון זימצאה ה'" ולא זיראה'?... עונה ה'אמרי אמת': 'מאחר שהיתה הגר נרדפת משרה אמנו, הרי שאלוקים יבקש את הנרדף, אף אם הרשע נרדף ע"י הצדיק. על כן, חיפש המלאך ורדף אחר הגר והנעלבתי, עד שמצאה... כמה אוצרות נדירים כאלו מסתובבים סביבנו מידי יום, כשפוגעים בנו אף בהלצה ואנו שותקים, שהקב"ה נמצא עימנו ומחפש להיטיב לנו ביותר. על כן, ניוזהר שלא לצער או לפגוע באף יהודי בכל מצב שיהיה!.

לתגובות: 052-7151858
רחוב משה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
daniel777achiel@gmail.com

קו היסועות העולמי
 תדע בארה"ב 7188418105
 תדע בצרפת 00033650879149
 אידיש, רוסי, ספרדית
 לפרטים: 0733834050a@gmail.com
 כל אחת מחברת את עצמה מתקשרת ל 0733834050
 לוחצת #2448 (סולמית) ואח"כ להקיש 5

תפוס אפי

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: יונה בדיחי בת יהודית, בנימין בן רות, חנה בת אסתר ובני ביתם, מאיר בן אירית, משה אטדג'י, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, אבשלום בן וילט, אסתר בת מרים.

לע"י: אורי בן סלימה, אמיר בן גור, בוריס בן ברכה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת האשה היקרה שמחה בת שרה סעדה צברי ת.נ.צ.ה.

מיהן שתי החיות שלא היו בתיבה וניצלו?

מיהן שתי החיות שלא היו בתיבה וניצלו?
 אצלנו ישנה חוקה חדשה: כל מי שיש לו חיות בתיבה וניצלו?
 אצלנו ישנה חוקה חדשה: כל מי שיש לו חיות בתיבה וניצלו?

מוקדש לעילוי נשמת:

* האיש היקר משה בן נהת
 רוח ה' תניחנו בגן עדן
 * האשה היקרה גילה עטר בת רחל וצדוק
 רוח ה' תניחנו בגן עדן
 * זורי (עזרא) בן ויקטוריה, וג'קו
 (יעקב) עמול ת.נ.צ.ה.

סיפור השבוע

סיפור המיוחד שלי התרחש בשעה שהשאנו את בתנו הראשונה. היום אנו אווזים בנישואי הנכדים תודה לה', ואת הסיפור הזה אני אוהב לספר לכל אחד מן המוחותנים. תקופה קצרה לפני אירוסי הבת, החיליתי לעסוק ביהלומים. מה פתאום יהלומים? היו לכך סיבות רבות ואחת מהן הייתה המחשבה שאוכל להמשיך לעסוק בלימוד התורה. החלטתי להקדיש שעות ספורות למסחר הזה ובמשך היום כולו לעסוק ביהלומים האמיתיים. אני זוכר את נקודת המפנה הראשונה בהרחבת העסק. אם עד עכשיו עסקתי ברכישת מספר יהלומי גלם ושיווקם, עמדתי עכשיו בפני עסקה רצינית. רכשתי חבילת יהלומים בסכום אדיר, זה היה הימור מסוים אבל לא הלכתי עליו לפני בדיקת שוק יסודית. עמדתי לטוס בלביגה עם החבילה הזו וסוחר יהלומים ידוע אמר היה לחכות לי במקום. ביתנו היה מלא פרחים, יומיים קודם התארכה ביתי הראשונה עם בן עלייה ואנחנו היינו מאושרים. הבטחנו סכום גדול יחסית כאשר אנחנו מסתמכים על העסקה הקרובה, בעזרת ה'. אני זוכר את הלילה שלפני הטיסה. פרפרים בבטן. אני סוחר יהלומים חדש וירוק, פעם ראשונה עולה על מטוס בכלל ודי חושש. נכון, אני כבר לא ילד קטן, כבר מחתן אוטוטו את הבת הישנה ואת אמו היה לחכות לי במקום. יוסף, אתה צריך לקבל על עצמך קבלה, משהו שיגן עליך ועל היהלומים שלך בדרך, ככה תצליח להירגע, הרצתי במוחי אפשרויות שונות של קבלות ולבסוף צפ בביירוני ספר 'מחניים' ישן וחבוט שמסתובב אצלנו בבית ושייך לבני הפעוט. הילד יודע את הספר בעל פה ונרדם רק איתו, רבי עקיבא והשוודדים, כך קוראים לספר אם איני טועה. מסופר שם על רבי עקיבא שיצא לדרך עם חמור, נר ותרנגול, כל אלו אבדו לו בדרך, הנר כבה, התרנגול והחמור נטרפו ורבי עקיבא הקפיד לומר שהכל לטובה, וכך אכן היה. שוודדים הגיעו לעיר הסמוכה, זו שתושביה לא הכניסו את רבי עקיבא, וכך ניצל התנא. אילו היה הנר דולק, התרנגול מקרקר והחמור נוער, היה מתגלה מהר. החלטתי לקחת על עצמי את האמונה שהכל לטובה, וכך נרדמתי סוף סוף. הטיסה הייתה קצרה וחלקה, אבל הנחיתה הייתה נוראה, איומה. פתאום אני מגלה שחבילת היהלומים אינה איתי. מחטט בכל הכיסים והמטמונים, בחורים ובסדקים, ולא מאמין למה שרואות עיניי, למה שאינן רואות. זה לא יתכן, הייתי ער כל הטיסה ואף נוסע חשוד לא נצמד אליי. ואולי בעצם השארתי את החבילה בבית? בבוקר קמתי מאוחר מעט והייתי לחוץ מאוד, עכשיו אני חושב שאיני זוכר במדויק אם הכנסתי את החבילה אל המחבר שייעדת לי או לא. נמלתי בתקווה הזו ובחדרי באכסנייה שעתיים אחר כך אני רוצה ליצור קשר עם רעייתי ולבקש ממנה לחפש את החבילה, אבל במחשבה שניה אני נעצר, היא לא תעמוד באבידה הזו. בסוף, אני מתקשר בכל אופן ומכוון את האישה אל המקומות האפשריים תוך שאני מספר לה על מסמך אבוד שחשוב אבל לא ממש קרטי. אם היא תגלה את החבילה שם היא תגיד מיד. האישה אינה מגלה לא מסמך ולא חבילה ואני מבין שהחבילה אינה בבית, אללי. אולי השארתי אותה בסוף בבורסה, יש לי שם כספת פרטית. לא מאמין שזה נכון ובכל אופן מוחי הקודח מנסה גם את האפשרות הזו. אין לי שום אפשרות לבדוק את הסייף מחוץ לארץ לכן אני מודיע לסוחר היהלומים הבלגי שהעסקה מבטלת ומזמין מהר טיסה חזרה. שבור ורצוף אני עובש את דרכי בחזרה אל ארץ הקודש, ומתחיל להבין את גודל השבר. אני עוצם את העיניים וגל של מרירות גואה בי. כל כך התרגשתי, כל כך רציתי להצליח, כל כך הרבה תקוות תליתי בטיסה הזו, ואפילו קבלה לקחתי על עצמי להצלחה ולשמירה. היי... איזו קבלה? לומר שהכל לטובה. הכל לטובה. אוי, ריבוננו של עולם, אני לא עומד בזה, איך למען ה' יכול להיות שאבדה נוראית כזו של לטובה? אני שבור לרסיסים ובכל אופן מאמץ את כל כוחות הנפש שלא ידעתי שקיימים בי, מביט את קרעי העניים שבחלון העגול שלצידי ולוחש: "ריבוננו של עולם, אב הרחמים, אני לא מבין כלום, אבל מבקש ממך שתעזור לי להתחזק באמונה שהכל לטובה. הכל, אפילו האבדה הזו". וזהו. שבתי הביתה, התחמקתי משאלות האישה, סיפרתי שהכל בסדר ושצריך להתכונן לחתונה, ישבתי וחשבתי מה אני עושה. מה? דבר ראשון נסעתי לבורסה, הסייף היה ריק כמו שחשבתי, החבילה לא הייתה שם. בני המשפחה מתחילים להתעניין איך הרווחים, השווער רוצה לדעת פרטים, וגם שני בני דודים שמבינים בעסק. אני הולך ומסתבך בהסתרה שלי ומתחיל להתחרט, אולי עדיף היה לספר, לבקש עזרה, אבל עכשיו מאוחר מיד, איך זה יתקבל שלא סיפרתי עד עכשיו. אפילו לאדמו"ר שלנו אני חושש ללכת, אולי השווער והמחוחות יראו אותי שם ויבררו למה באתי ויגלו את הסוד האפל. אני מרגיש איך חומות גדולות ואטומות סוגרות עלי, מה אני עושה? לאן אני פונה? ואם לא די בכך, מתקשר המחוחות ומציע שלפני שנסגור על אולם שמחות שמא וכדאי שנסגור על דירה (היה זה בימים שבהם קניית דירה לזוג צעיר עדיין הייתה משימה שפוייה יחסית). גמגמתי שזה עתה שבתי מטיסה דחופה ואני קצת עייף, אולי בעוד כמה ימים. זהו, החומות

הולכות ומתקרבות ואני מתקשה לנשום. בכל אופן מגלה סדקים בחומות ומנסה לשאוף אוויר. ריבוננו של עולם, אני מאמץ את הקבלה שלקחתי על עצמי. הכל לטובה, הכל לטובה, רק הראני נפלאות, אני כבר לא מחזיק מעמד. ואז עולה במוחי רעיון. אני נוסע לנתיבות, אל קדוש עליון ה'באבא סאלי'. שם, כך אני מניח, לא אפגוש מישהו מן החצר החסידית שלי או מן המשפחה הקרובה. הירידה לדרום עוברת עלי בהתרגשות ובשמחה, כמה טוב להיחלשות באילן גבוה, כבר איני יכול יותר לבד, אני עומד להשתגע. הבית בנתיבות מלא קדושה, האוויר, הקירות, הספרים, המיטות. ה'באבא סאלי' הקדוש, האדמו"ר המקובל, האישי שברכותיו מתקיימות, יושב מולי בעיניים עצומות ואני מרגיש איך קולי בוגד בי. מתורגמן צמוד מודיע לי שעלי לטטוח את בקשתי והוא יתרגם אותה לערבית. המילים מתלעלות בפי, בקושי מצליח לדבר ולא בטוח שהמתורגמן בכלל מבין אותי ומה הוא כבר מעביר ל'באבא סאלי'. אבל המתורגמן מדבר מרמז ואני עוצר את נשימתי. ביצה קשה, פתאום אני רואה מגישים לי ביצה קשה ומבין שה'באבא סאלי' ביקש שאברך ואוכל כאן מולו. ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם... שהכל נהיה בדברו. והכל לטובה. אחר כך נראה ה'באבא סאלי' מתנמנם. כוסית ערק, עכשיו מגישים לי כוסית ערק חריף ואני מבין שזו הוראה מן הצדיק. שותה את הערק ודי. מה די? מה יהיה עם היהלומים? מה עם השידוך? עם ההפסד הנורא? עם הסוד? כשאני עומד בדלת לוחש לי המתורגמן: "הצדיק בירך שלא יקרה לך כל נזק, שמעת ר' יהודי? כל נזק והפסד, תשמע שוב ותתחזק". הדרך מנתיבות לבני ברק עוברת בחטף, מה הפירוש שום נזק. זה אומר אני עומד לגלות את חבילת היהלומים? יותר ויותר אני חושב שהיא בכל אופן נגנבה ממני בטיסה. אין סיכוי שאגלה אותה, ואין גם סיכוי שאצליח להוכיח לחברת הביטוח שהיהלומים נגנבו. רגע אחד, למה שלא אנסה, מה יש לי להפסיד. מיד בשובי אני יוצר קשר עם נציג חברת הביטוח ומספר לו דברים כהווייתם. "שמע, מר יוסף, אתה מבין בעצמך שכל אחד יכול לביים גנבה ולהרוויח כפליים, אין לנו שום הוכחה שלא אתה הגנב של עצמך". "ובכל אופן", אני מתעקש, "נסה לברר אם יש סעיף כזה, היהלומים אינה איתי וזו עובדה. והם מבוטחים, אני מאמין שכבר היו דברים מעולם, הרי הגנב אינו מותר והוכחה אחריו כאשר הוא גונב". הפקיד מבטיח לברר ואני מנסה להיאחז באמונה שהכל לטובה, פשוט הכל לטובה. כעבור יומיים מתקשרים אלי מן הביטוח ומודיעים לי שאני מוזמן לבדיקת פוליקרף. הפוליקרף (מכונת אמת) בודק אמינות, יש לו חיישנים מיוחדים המודדים לחץ דם, דופק, ורמת מוליכות חשמל בעור. כאשר אדם משקר, הערכים הללו עולים. ובעוד המחובר למכשיר נשאל שאלות שונות, ביניהן שאלות סרק, ועל פי המדדים הפיזיולוגיים הללו מאותת המכשיר כאשר הוא משקר. כמובן שאמינות המכשיר אינה אבסולוטית, רק הקדוש ברוך הוא בוחן כליות ולב. ובכל אופן, יש לי שימושים נרחבים בחקירות פליליות ובבדיקות תעסוקה. הודעתי שאני לוקח מונית ובא מיד, אין לי שום בעיה להיבדק בפוליקרף. הפוליקרף אותת מיד שאני דובר אמת. שבוע של דיונים, בדיקות אמינות וחקירות צולבות, הביאו למסקנה המרנינה. אני זכאי לקבל החזר שווי היהלומים, כולם, אחד מהם אינו נעדר. אני כל כך מאושר, ממש לא מאמין, זה הרגע שבו אני משתף את רעייתי ההמומה בסיפור כולו. כשההמחאה בידי אני מרים את הטלפון לקול צלצול עקשן. מהעבר השני אני שומע את קולו השפוף של ידידי, סוחר יהלומים ותיק ומשופשף. "אוי, יוסף יוסף, אני מבין שגם אתה נפלת, מה?" "נפלתי? למה אתה מתכוון?" מה, לא טסת בלביגה לפני שבועיים? אה, אז כנראה לא שמעת על הנפילה הגדולה וטרם הבנת שרק הפסדת. אתה סוחר חדש, אפשר לסובב אותך, אבל אני סוחר ותיק, לא מבין איך זה קרה לי". וככה אני שומע על ירידת ערך היהלומים ביותר מעשרים אחוז, שזו נקראת לכל הדעות ירידת ענק. הסוחר הבלגי, שועל היהלומים, וודאי נתן לך להבין שאתה מבצע עסקת חיים. אני בטוח שהוא לא עדכן אותך בצניחת הערך הדרמטית. לך תבדוק את חשבונות היהלומים ותגיע למסקנה העגומה, ואין לך על מי להתלונן, אף אחד אינו אשם, גם לא הסוחר, הוא נהג כחוק. אוי, אילו היה לי עכשיו כסף הייתי רוכש יהלומים במחירי הפסד ומוכר אותם בעוד חודש חודשיים, אז צפויים הערכים לזנק, יהלומים תמיד שומרים על ערכם, רק שצריך לדעת מתי למכור אותם". זהו, עד כאן הסיפור שלי. אכן, רכשתי שתי חבילות יהלומים בסכום שהיה בידי ומכרתי אותן ברווח גדול מאוחר יותר. זיכני ה' יתברך לקבל יהלום נוצץ מגנזי מרום, הידיעה כי הנהגת הע'טופה תמיד ברחמים והכל לטובה. גם אם החשכה מסתירה לפעמים את נצנוץ היהלום הזה.

באדיבות המחבר- הרב צבי נקר הי"ו

{ אז נדברו }

פרשת לך לך תשפ"ב | לסדר: "ויקרא בשם די" | גליון מספר: 530

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון
בשירות פקס באמצעות
שיחת טלפון:

☎ 0795319191

רוצה שעוד אנשים יקראו
כמוך, את העלון?

קדימה!

זה זמן להצטרף לשותפות

בהו"ק להחזקת העלון..

ותהפוך שותף קבוע

בזכויות החזקת העלון!

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בנק: בנק פאני

סניף 182

חשבון 747815

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

תודה מראש!!!

מהי השיטה של אברהם אבינו?? איזה סדנא הוא מעביר??

אם שמת לב: חז"ל שמים דגש מיוחד לזה שאברהם אבינו עבר "עשרה ניסיונות!!!" יש דגש למספר!! ולכאורה זה תמוה: למה כ"כ מדגישים את המספר עשרה ניסיונות??? מה המספר כ"כ משנה לנו? הרי למי שידוע... ניסיונות זה לא בהכרח משהו מספרי... רוב האנשים בעולם יש להם ניסיון אחד או שנים... שמלווה אותם כל החיים וזה בסדר... לא צריך יותר... אם יש בן אדם נכה... הוא לא צריך עוד ניסיון... הניסיון האחד ויחיד הזה מלווה אותו בכל פינה בחיים והניסיון הזה לבדו די והותר... מי שיש לו קשיי פרנסה... הוא לא צריך עוד ניסיונות נוספים... הניסיון היחיד הזה מספיק מכובד בשביל לאתגר אותו כל פינה בחיים... בקיצור: אנחנו לא מתרגשים ממספרים של ניסיונות... (אדם יכול לעבור עשרה ניסיונות נקודתיים וממש לא משמעותיים... ואילו מישהו אחר יכול לעבור ניסיון אחד מאוד משמעותי שצריך להיות מלאך בשביל לעמוד בזה...) אם ככה: אז למה אצל אברהם אבינו יש כן דגש שמדובר בעשרה ניסיונות???

התשובה היא: ברור שהמספר של עשרה ניסיונות של לא באים להגיד... שאוה... תראו כמה ניסיונות... לא שנים... לא שלושה... אלא עשר... ברור שלא!!! **אז מה כן??**

אצל אברהם אבינו עיקר הדגש שלא היה לו שיטה מסוימת!!! לאברהם אבינו לא היה מצע משלו... כן... תתפלא לשמוע... כמה שזה נשמע מוזר... אבל דווקא אברהם אבינו... הוא מצידו לא הציג שום דרך חיים... רק מה כן?? לאברהם אבינו היה מסר אחד ויחיד שבזה התחיל ונגמר כל דרך החיים שלו!! יש בורא עולם... והיות ויש בורא עולם... אז בבקשה... בא ניתן לו את רשות הדיבור... בא נשמע מה הוא יתברך רוצה... בא ונרכין את אזננו וננסה להבין יחד מה הוא מצפה מאיתנו...

אברהם נותן לרבש"ע את רשות הדיבור!!!!!!

זה המצע של אברהם אבינו... אגב: כל מי שכבר הגיע אחריו... אם זה יצחק יעקב משה אהרן יוסף ודוד... הם כבר נמצאים עמוק בפנים... הם כבר יודעים מה ה' רוצה... הם כבר מנחילים לנו מה שכתוב בתורה או מה שה' אמר להם.. אבל אברהם אבינו הוא בשלב שלפני כן... הוא לא מלמד אותנו תורה או קדושה... הוא מלמד דבר ראשון שיש בורא עולם!!! ומכאן ואילך בא נחשוב עליו... בא ננסה לחשוב מה הוא רוצה... בא ניתן לו להגיד לנו מה הוא רוצה.. זהו!!! בזו מסתכמת השיטה של אברהם אבינו...

ואיפה זה מגיע לידי ביטוי?? בעשרה ניסיונות!!!! הדגש בעשרה ניסיונות... שזה היה עשרה סוגים **שונים** של ניסיונות... כל ניסיון היה משהו **אחר**... מכיוון אחר... מזווית אחרת... וממילא!!!! אם לאברהם אבינו היה שיטה משלו!!! דרך משלו! אז בשלושה או ארבעה ניסיונות מתוך עשרה הוא היה עוד איכשהו עומד כי הניסיונות האלו במקרה התאימו לשיטה שלו... זה בדיוק יצא לו טוב שזה לא סותר את התפיסת חיים שלו... זה דווקא הסתדר לו טוב עם השיטה שלו... (היה לו אפילו מה לספר על עצמו אח"כ...) אבל בניסיונות אחרים הוא פתאום היה נתקע... הופה!! זה לא מסתדר עם השיטה שלו... רבש"ע: אתה רוצה שאני אקפוץ לאש למענך?? אין שום בעיה... אני מוכן!!! זה בראש שלי... אני כל הזמן מדבר על זה בתווירה שלי בשלשידע"ס שצריך למסור נפש ולקפוץ לאש כדי לקדש שם שמים... אבל לזרוק ילד חולה מהבית יחד עם אמא שלו עם לחם וחמת מים?? מצטער... זה לא מתאים לי... זה מנוגד לשיטה שלי... בכל הסדנאות שאני מעביר בהנחיית הורים... אני תמיד נוזף באותם הורים חסרי לב שמפקירים את הילדים שלהם... צר לי בורא עולם... תחפש ניסיון אחר... זה לא מתאים לקהילה שלי... לחצר שבה גדלתי... **זה הרעיון של העשרה ניסיונות!!!** זה לא עניין של כמות... זה עניין של עשרה סוגים שונים לגמרי של ניסיונות שבהם אברהם אבינו הוכיח **שאין לו שום שיטה משלו!!!** השיטה שלו מסתכמת במשפט אחד: אני נותן לרבש"ע את זכות הדיבור מתחילה ועד סוף... הוא יתברך יגיד לי מה שהוא רוצה ואני פה למענו יתברך...

זו השיטה היחידה שיש לי להציע: הנני!!! לעשות רצונך אלוקי חפצתי!!!

וכאן יש נקודה מאוד עדינה: אנחנו מאוד הרבה פוגשים את יצחק יעקב משה אהרן יוסף ודוד... סו"ס יצחק זה עמוד הגבורה... עמוד העבודה... יש לנו עסק עם עבודה... אם יעקב אבינו זה עמוד התורה אז יש לנו יד ושם בתורה... יוסף זה קדושה... יש לנו משהו עם קדושה וכן הלאה וכן הלאה... אבל אברהם?? את אברהם אנחנו עלולים לא לפגוש אף פעם!!! כי אברהם לא חושב על כלום... רק על משהו אחד!!! אברהם חושב על הרבש"ע!! זהו!!! אברהם מסתכל ישר לנקודה... מה אבא שבשמים רוצה?? בינינו לבין עצמנו: מתי פעם אחרונה חשבת על הרבש"ע?? שים לב: לא דיברתי על חיזוק בלימוד... לא בשמירת עיניים... לא בחסד ולא במוסר ולא בחסידות... על זה אנחנו חושבים הרבה... אני מדבר כעת על הרבש"ע... מתי פעם אחרונה יצא לי ולך לחשוב על הרבש"ע... שיש רבש"ע... ואין אני יכול לשמח אותו?? אין אני יכול לעשות את רצונו יותר ויותר??

זו נקודה למחשבה!!! לזכור את אברהם אבינו... לזכור את המצע של אברהם אבינו... לזכור שבסופו של דבר אסור שמרוב עצים נאבד את היער... אסור שמרוב שטייגן ומרוב קדושה ומרוב חסד וזיכוי הרבים... מרוב כל הערכים היהודים אנחנו נשכח לחשוב על הרבש"ע...

בלטה

יש משהו מעניין בשתי הפרשות- לך לך וירא... אם תשים לב: שתי הפרשות האלו הם כמו **סיפור בהמשכים!!!** כמעט כל הדמויות שמוזכרות בפרשת לך לך... מוזכרות שוב פעם בפרשת וירא... הפרשות האלו הם כמו שני פרקים... פרשת לך לך זה פרק ראשון... שם אנחנו עורכים היכרות ראשונית עם הדמויות... ואז מגיע פרק ב' שזה פרשת וירא שם אנחנו שוב פוגשים את אותם דמויות... מה איך איתם בהמשך הדרך... זה ממש רשימה של אנשים: א. אברהם ושרה, ב. הגר, ג. לוט, ה. סדום, ו. ישמעאל ז. ואפילו ממרא... כל הדמויות האלו מוזכרות פעם ראשונה בפרשת לך לך ושוב!!! בפרשת וירא...

והמכנה המשותף בין כשכולם **שאף אחד לא נשאר באותו מקום!!!** כולם זזו... אף אחד לא המשיך לעמוד על אותה משבצת... אם זה אברהם... אז בלך לך הוא מתחיל לעלות בעבודת ה'. ועד סוף פרשת וירא הוא כבר מגיע לפסגת השיעור קומה של אדם השלם בקדושת יצורו של "ענתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה..." אבל לא רק אברהם ושרה עושים שטייגן... לא רק הם מתקדמים בחיים... גם לוט לא נשאר באותו מקום... לוט דווקא מתחיל טוב... וגם לוט ההולך את אברם היה צאן ובקר... ועד פרשת וירא הוא מסיים את חייו כמו סמרטוט... נמלט על נפשו ומתחבא באיזושהי מערה שחובה...

ישמעאל גם מתחיל טוב... נימול בגיל 13... ועד פרשת וירא הוא כבר יוצא לתרבות רעה... אמא שלו גם עוברת תנודות... כבר בלך לך... בהתחלה היא עוד שפחת שרי ובפרשת וירא היא מגורשת ונועה במדר... בקיצור: אף אחד לא נשאר על אותה בלטה!!! כולם זזים... כולם עוברים שינויים ותהפוכות בחיים... **בא נגיד את זה ככה:** הכותרת של הפרשה שלנו- **"לך לך!!!"** לא פוסחת על אף אחד... אמנם הקב"ה ציווה את אברם לך לך... אבל תכל'ס... בשטח כולם נמצאים במצב של לך לך... גם ישמעאל וגם לוט וגם הגר וגם סדום... כולם עוברים תהליך של לך לך... השאלה לאן!!! לאן פנינו מועדות...

ללמדך בחור יקר: אם אתה עובר כל מיני תהפוכות ושינויים מתוך הבית מדרש... מתוך הגמ'... אז אמנם ה' מנסה אותך בניסיון הלך לך... וזה קשה!!! אבל שלא תחשוב לרגע שמי שנמצא מחוץ לבית המדרש... הוא יושב רגל על רגל והכל שריר וקיים!!! תכל'ס... בשורה התחתונה אף אחד לא חולם כאן... כולם זזים ומטולטים ומנוענעים ממקום למקום... כל השאלה לאן זזים... לאן הולכים... כל השאלה מה עושים עם הלך לך... לוט לוקח את הלך לך לכיוון של סדום ואברהם לוקח את הלך לך עד כסא הכבוד... שרי לוקחת את הלך לך עד המדרגה של שרה אמנו... והגר לוקחת את הלך לך למקום של לך ושוב...

כך שאל תחשוב- אוי... דווקא בגלל שאני בחור בן עליה עובד ה'... לכן נגזר עלי לעבור כל מיני ניסיונות וכל מיני לך לך... אל תמחר לחשוב שרק אברהם אבינו עובר טלטלות של לך לך...

זה בסדר!!! אם תעקוב אחרי לוט והגר... הם עוברים תהפוכות הרבה יותר קשות ולא פשוטות מאברהם...

רק מה?? רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הירבה להם תורה ומצוות!!! אחרי שכבר בלאו הכי צריך לעבור בחיים... אז אצל אברהם הקב"ה עושה מזה ציווי... לך לך מארצך וממולדתך- ואעשך לגוי גדול... אבל גם אלו שה' לא ציווה אותם לך לך... הם גם הולכים... אוהו הולכים... הם לא מפסיקים לרגע ללכת הלך וחוזרו... רק אברהם מקבל שכר על כל הליכה והליכה- ואברך ואגדלה שמך והיה ברכה... ואילו לוט משלם מחיר יקר על הלך לך שלו...

שיהיה ברור: אותו בחור שנמצא מחוץ לבית המדרש עובר תהפוכות וקשיים כמון והרבה יותר ממך... אבל לך יש את הזכות לעשות את זה בדחלתא דה'!!! לקבל שכר על כל עמל ויגיעה... להוציא את כל החיי צער תחיה על-בתורה אתה עמל ואם אתה עושה כן אשריך בעולם הזה וטוב לך בעולם הבא...

ההלו... נהג... תסגור דלתות... תצא... העיקר שאני כבר יושב.

מכיר את האנשים האלו??? יש עומס אדיר בתחנה... המוני אנשים נדחפים... מחכים כבר שלושת רבעי לאוטובוס... כאוס שלם... והנה סו"ס מגיע האוטובוס... ואז הדלתות נפתחות ומלא אנשים נדחפים לתוך האוטובוס... וידינו הצליח להיכנס ראשון... תפס חמש מקומות... התמקם טוב... ו... ואז הוא צועק לנהג... זה בסדר... אפשר לצאת...

צעקתי על אותו אחד: למה אתה אומר לנהג לצאת? כי... כי אתה כבר יושב במקום שלך... אתה לא רואה שיש פה עוד אנשים שעדיין נלחמים בשארית כוחותם להידחק לתוך האוטובוס בעמידה... מה... הם לא קיימים?? גם הם צריכים להגיע הבייתה... (אגב: עד לפני עשר שנים לא הייתי יותר טוב... אני זן לכף זכות את מי שעדיין לא הקים בית... מטבע הדברים הוא רואה רק את עצמו)... ואז גם אני צעקתי לנהג: לא!! אל תסגור את הדלת... תן לכל מי שרק יכול להידחק שידחף... ואז נדחפו ונדחפו... עד אפס מקום... והדלת ננעלה ויצאנו לדרך...

אני מביא את הסיפור הזה נטו בתור משל בעלמא... **כלפי מה הדברים אמורים???**

כלל ישראל עומדים בתחנה... כבר אלפיים שנה אנחנו עומדים בציפיה בתחנה... מחכים שהמשיח יגיע... והנה הוא הגיע!!!! לצורך העניין המשיח זה נהג האוטובוס... והנה האוטובוס הופיע... המשיח פותח את הדלתות... ואנחנו נכנסים בשעטה... אוהו... ברוך ה' הגיע הגאולה... איזה שמחה... אנחנו יראי ה' מתמקמים כל אחד בכסאו המרווח...

וקדימה משיח... אתה יכול לסגור את הדלת... אנחנו כבר רוצים לצאת לדרך...

נהג מצידו לסגור דלתות כמה שיותר מהר... הוא בטח רוצה כבר לצאת לדרך...

אבל יש מישהו שמפריע לו!!! יש מישהו שלא נותן למשיח לסגור את הדלת!!! אתה יודע מי זה? זה לא פחות ולא יותר אברהם אבינו!!! מדרש רבה מפורש: "וירד העיט על הפגרים וישב אותם אברהם" אומר המדרש: שהעיט זה מלך המשיח... והפגרים זה הדור האחרון שהם כמו פגרים מתים... (כמו שכתוב: "בימים ההם תתעלפנה הבתולות והבחורים בצמא... והצמא המדובר הוא ש"בקשו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו- סוף יואל)... ואז וירד העיט על הפגרים... כשהמשיח רואה את העלפון חושים של הדור עם כל הניסיונות והפיתויים מיד... וירד העיט על הפגרים!!! המשיח מקבל רשות והוא מופיע... הנהג מגיע עם האוטובוס ופותח דלתות... ממלא נוסעים... וקדימה... סוגרים דלתות ויוצאים לדרך... דרך הגאולה... והנה העיט יורד ויורד ומתקרר ועוד שניה הוא מחיה את עם ישראל... מחיש את הגאולה... ולפתע!!! מגיע לא פחות ולא יותר אברהם אבינו ומגרש את העיט... מגרש את המשיח... לא!! עדיין לא הגיע הזמן!!! שים לב: מפחיד לומר: הגאולה כבר היתה אמורה להגיע... ומי מעכב?? מי עדיין לא נותן?? לא פחות ולא יותר אברהם אבינו... הוא מגרש את העיט... לא נותן לו להחיות את הפגרים... הוא לא נותן לנהג לסגור דלתות ולצאת...

למה??? טאטע אברהם: למה אתה עושה לנו את זה? למה מחכים???

מה עונה לנו אברהם? וישב אותם אברהם!! אומר המדרש: אברהם משיב אותם בתשובה...

אבא אברהם... הוא אבא של כל כלל ישראל... אבא של כל יהודי ויהודי... ואבא אברהם יודע שברגע שיסגרו הדלתות... אמנם הגאולה תצא לדרך... אבל יש כמה יהודים שהפסידו את הרכבת... יש כמה נשמות יקרות שאבא אברהם מתחנן לנהג ולנוסעים... אנא תחכו להם... זה עניין של ימים ספורים עד שהם שבים הבייתה... עד שגם הם נדחפים לאוטובוס...

נהג האוטובוס כבר דוחק... המשיח כבר מאבד את הסבלנות... העיט כבר מייחל ומצפה לבא ולהחיות את הפגרים... אבל אבא אברהם נאבק על כל ילד... אבא אברהם מתחנן... יש לי פה עוד בן אייפוניסט שאני לא יכול לוותר עליו... תחכו לו עוד טיפה... אולי הוא יתפוס את עצמו ברגע האחרון ונוכל למצא "מלאך מליץ... להגיד ישרו ויחוננו ויאמר פדעוהו מרדת שחת מצאתי כופר..." יש פה בחור שאמנם הוא כעת בידיה רוחנית אבל תחכו לו כמה ימים והוא יתפוס את עצמו לידיים והוא יתפוס את הרכבת... ויש בין אברהם אבינו למלך המשיח מאבק איתנים... ואנחנו בצד של המשיח... המשיח וגם אנחנו רוצים כבר לסגור דלתות... רוצים כבר לצאת לדרך... אבל אבא אברהם פורץ בכפי... ומתחנן- חכו לי עוד יום אחד... מה אעשה עם הילד שלי... הבחור הזה שהוא אמנם בסידר... אבל הוא יכול הרבה יותר... ואם הוא לא יתפוס את עצמו לידיים ברגע האחרון... אז אח"כ יגיעו ימים אשר אין בהם חפץ... ותכל'ס יום אחד הדלתות יסגרו!!! עם כל הכבוד לטאטע אברהם... אבל דוד המלך בסופו של דבר מקבל את הגביע... הוא בסוף מקבל את הזימון... ויום אחד העיט ירד וירד ואברהם כבר לא יוכל לגרש אותם!!!!

יום אחד הדלתות יסגרו... ומי שבפנים ומי שלא נעבאך לא...

אבל לבנות אברהם אבינו נאבק על כל פגרי... על כל יהודי שיכול לתפוס את עצמו ברגע אחרון... רגע לפני שיבואו ימים אשר אין בהם חפץ... **וצריך לדעת את זה!!!** את המפה הזו כל אחד מאיתנו צריך לקרוא!! לא רק אלו שנמצאים מבחוץ... אלא גם מי שבפנים... צריך לדעת שאנחנו נמצאים ברגעים האחרונים!! והם באמת הרגעים הכי קשים... הכי מעייפים... יש לנו עסק עם פגרים... ניסיונות ופיתויים לא פשוטים... הסתבכויות רגשיות וכדו' אבל וישב אותם אברהם!!! אברהם אבינו רוצה להרויח זמן... אברהם אבינו יודע מה זה עוד דקה נוספת של תשובה ומעשים טובים בעולם הזה... שזה יותר מכל חיי העולם הבא...

רק אבא שכל כולו רחמים... רק הוא יכול לקחת על עצמו כזו אחריות לעכב את הגלות!! ולו בשביל להרויח עוד כמה דקות של צ'אנס לבנים שלנו... אז מה אנחנו נעשה???

מצד אחד אנחנו מחכים לגאולה... רוצים כבר שהנהג יסגור דלתות ונצא לדרך... אבל כל יום נוסף שזה לא קורה... נבין שיש לפנינו צ'אנס שלא יחזור!!! נבין שלא לחינם אברהם אבינו מנסה לדחוק את הקץ... הוא יודע שאפשר כעת לעשות מה שאח"כ לא נוכל לעשות... נבין שכדאי לנשום עוד כמה נשימות עמוקות ולהתאמץ... כי... כי יש אוצרות שרק כעת אפשר עדיין לאסוף אותם... לפני שהדלתות יסגרו... צר לנו טאטע אברהם... צר לנו לצער אותך... אבל הנהג לא יחכה... יום אחד המשיח יופיע ויסגור את הדלתות... ומי שנדחף ברגע האחרון יפליג יחד איתנו ומי שלא לא... אנחנו קצת בבעיה!!! אנחנו עומדים קרועים בלחץ רגשי בין אברהם אבינו לדוד המלך... שניהם הרועים שלנו... האינטרס שלהם הוא האינטרס שלנו... אנחנו רוצים ששניהם ישמחו... הבעיה היא שכלל שנוקף הזמן מתחדד הניגוד אינטרסים!!! אברהם אבינו עומד בפתח יקורא ברמקול לעוד ועוד יהודים שיכנסו פנימה והוא לא מוותר עליהם... ואילו הנהג עומד קצר רוח וכבר רוצה לסגור את הדלת... ולנו לא נותר אלא לזעוק: אנא ה'... על כן נקווה לך ה' אלוקיני מצד אחד לראות מהרה בתפארת עוזך!!! די- משיח עכשיו... אבל מצד שני: שנזכה לתפוס את עצמנו לידיים בעוד מועד...

מי הראשון שצריך למצא אותנו בבית הכנסת??

תרשה לי לפתוח נושא: כשבאים לפעמים לעשות חשבון נפש... מה צריך לתקן... במה אנחנו לא בסדר... מה ה' רוצה לעורר אותנו... נניח שיש קהילה מסוימת או מוסד מסוים שקרו בה כמה אסונות ל"ע... או לצורך העניין.. נניח האסון הנורא שקרה במירון... וכעת נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה'.. כעת צריך לעשות חשבון נפש על מה זה קרה.. כעת ישנם שתי גישות שונות לגמרי מאיזה כיוון לעשות חשבון נפש!!! גישה אחת מאוד מוכרת... ואילו הגישה השניה ממש ממש לא... לא מוכרת בכלל.. יתכן שמעולם לא חשבנו עליה... ועל זה אני רוצה לדבר...

אז ככה: הגישה המקובלת ומסתמא גם המתבקשת זה בדרך כלל משהו בסגנון של בדק הבית!!!! פשוט לבדוק אולי יש פה דברים שנעשים לא לפי רצון התורה... אולי נעשים כאן דברים שמוגדים לרצון ה'... בשביל זה מגיע הרב או המו"צ ומתחילים להסתכל ימינה ושאלה ולבדוק האם יש סדקים... מה טעון תיקון... ואז נניח מגיעים למסקנה ש... שמדברים פה בחזרת הש"ץ... או שלא מקפידים על כבוד הספרים... או על כבוד בית הכנסת... או עניין של צניעות בעזרת נשים... או שיש מה להתחזק בצדקה בייחס לעניי הקהילה... אולי שהתגלעה כאן מחלוקת ושנאת חינוך שצריך להתרחק ממנה... והכי הכי: אולי יש פה ערוות דבר שעל זה נאמר ושב מאחריו... אולי יש פה אנשים שיש להם חשיפה לא מבוקרת לרשת ואנחנו לא מספיק מוחים בהם וכו' וכו'...

כל זה נקרא בדק הבית... פשוט עוברים על כל התרי"ג מצוות ובודקים במה אנחנו לא בסדר ומנסים לתקן... זה חשבון הנפש המקובל... מה שנקרא: **עניינא דמתא!!!** מה העיר/קהילה/הביהכ"ס דרוש תיקון...

עד כאן סוג אחד של חשבון הנפש!! זה הסוג המוכר...

אבל צריך לקחת בחשבון שיש עוד סוג **אחר לגמרי לגמרי** של חשבון הנפש... מזוית אחרת לגמרי... שיש סיכוי גדול שאף אחד לא חושב עליו...

אתה יודע איזה חשבון הנפש???

ברשותך... אתה מסכים שאוריד כפפות ואדבר ברחל בתך הקטנה?

אז זהו!!! שבקהילה שלנו הכל בסיידר.. הכל גלאט... מקפידים פה על קוצו של יו"ד. לא מדברים בחזרת הש"ץ... ולא מגיעים מאוחר... יש פה חשמל ומים של שבת.. לא משנים ח"ו מהנוסח והמנהגים... ולאף אחד אין סמארטפון... דואגים פה לכל העניינים... הצניעות בסיידר.. הכל בסיידר... מדובר פה בקהילה של הציבור הכי איכותי ומדקדק בהלכה....

אבל יש בעיה אחרת... תכנס לבית הכנסת ותנשום את האווירה... תסתכל על ההלך רוח הכללי... על

הסגנון של המודעות... על אופי הפעילות... משהו פה חסר... משהו פה חסר... תנחש מי? הרבנו של עולם!!!

לא נעים לומר... אבל יתכן שאף אחד פה לא חושב על הרבש"ע!!!

תשאל אותי: איך רואים שלא חושבים פה על הרבש"ע??

תקשיב לאוירה הכללית... ניתן לפגוש את זה בכל פינה... הנושא שהכי מעסיק פה את כולם זה איך להאדיר ולייחצן ולשווק את הקהילה שלנו... ולהוכיח שגם אנחנו קיימים וגם לנו מגיע הקצאות מהעירייה... (או מגיע לנו נציג בעירייה... לא משנה הסדר...) הנה... תראה... לפני חודשיים פתחו פה אויצר הספרים חדש... זה האויצר הכי גדול בכל האזור... יותר מ... ויותר מ... וגם לפני חודש היה פה מעמד של חנוכה הבית... אה... איזה מפגן עוצמתי היה כאן... כולם הגיעו... הקהילה שלנו נכנסה לתודעה של הציבור... וכל הזמן מתקשקים סביב זה... זה הנושא... בקיצור: עזוב... לא נעים לדבר על זה... אתה מבין טוב מאוד על מה אני מדבר... (כמובן בלי הכללות... ברור שיש הרבה מקומות שלא זה השיח...)

עכשיו: שלא תבין לא נכון: כלפי חוץ אתה רואה פה רק כבוד שמים... בעל תשובה טרי שיכנס לכאן כולו יהיה אחוז התפעלות... איזה כבוד שמים... איזה ארון קודש מדהים... איך מכבדים פה את ה' ואת הרבנים וכו'... ואני ואתה נקרוץ אחד לשני ונלחש לעצמנו: הוי בעל תשובה... אתה כזה מתוק!!! הלואי עלינו... אנחנו הרי יודעים שכל המפואר והגדול והעוצמתי זה בשביל להראות שאנחנו הכי יודעים להזיז דברים. ואנחנו גם הכי יודעים לעמוד על שלנו ולהשיג מימון... ובקיצור: אנחנו ואנחנו... עסוקים כל הזמן בהאדרת שמנו... ואלמלא ר' חיים ויטאל שהיה כותב את זה בפירוש בהקדמה לכתבי האר"י היה מפחיד להתבטא כך אבל הוא כותב בפירוש (כבר בדור שלו...) שכל אחד עסוק ב"הבה נבנה לנו מגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם!!!! המהרה"ו כבר אז... לפני חמש מאות שנה מבכה ומקונן שאנשים בונים בית כנסת ובית מדרש ומוסדות וכלפי חוץ זה נראה שהכל כבוד שמים ולמען שמו באהבה... ותכל"ס... בשטח... המטרה היא **ונעשה לנו שם!!!!** (עכשיו: בינינו... אתה יודע שאני לא מדבר פה על יהודי שנכשל מידי פעם במחשבות זרות של כבוד ומעמד... הלואי וזה היה הנושא... (אולי המהרה"ו דיבר על אחד כזה) אנחנו מדברים פה על נושאים שעולים על השלחן בריש גלי ואף אחד כבר לא מתבייש לדבר עליהם בקול רם... לפעמים זה זועק מכל פינה ומכל מודעה ומכל פרסומת ומכל התנהלות... אחד הדברים שמטריפים את דעתך... אתה נכנס לבית מדרש ואתה רואה עושים שם מגבית לטובת בית הכנסת... ובשביל זה צריך לעשות פרסומת... מה כתוב במודעות?? למענו!!! לטובתנו!!! כדי שיהיה לנו בית מדרש משלנו!!! וכל מי שקורא את הפרסומת והוא לא לגמרי טיפש מבין טוב מאוד את רוח הדברים שהכונה היא שיהיה **לנו** בית מדרש משלנו ולא נצטרך להתפלל בבית הכנסת שממול... והמשפט היחיד שרק חסר כאן זה שהכל לשם שמים!!!! ותסלח לי: אתה יודע מי לימד אותנו לחיות עם הרמאות העצמית הזו? הבחירות!!! המשפט הראשון בבחירות: זה **לקדש שם שמים!!!!** ואחרי הכותרת הזו פתאום יוצא כל האגו וכל הניגודי אינטרסים ותאוות שלטון החוצה והכל תחת הכותרת לקדש שם שמים... **שם!!!** שם למדנו שאפשר לקחת את כבוד שמים ולגייס אותו לתאוות שלטון ואני אמלך... זה יכול ללכת ביחד...)

ותכל"ס... יום אחד רוצים לעשות חשבון נפש... רוצים

לעשות בדק הבית במה צריך להתחזק... ומתחילים לחפש מתחת הריצפה אולי יש סעיף קטן במ"ב שדילגנו עליו בהלכות בית כנסת... אולי בגלל שמדברים בחזרת הש"ץ... ואולי בגלל שעדיין חסר נביא מלכים (יש כבר ישעיה ירמיה... ורק מלכים חסר... אבל בשל זה הסער הגדול) אולי בגלל שהגרנטור פה לא על הכל... או שאולי בגלל שלא אומרים כאן אנעים זמירות או אולי שינו שינוי קטן מהמנהג שהבאנו מאירופה... **אז זהו!!!** שצריך לקחת בחשבון שיש גם!!! לפחות גם!!! סוג אחר לגמרי של חשבון הנפש שגם אותו צריך לקחת בחשבון!!!! (לפחות בשל של ברירת מחדל... אחרי שכבר פשפשונו בכל המעשים ולא מצאנו כלום) צריך לדעת שיש סוג של חשבון הנפש... שהעניין שלו הוא אחד ויחיד: **איפה הרבש"ע פה בכל הסיפור!! האם משהו פה חושב על הרבש"ע...** הרבש"ע מגיע לבית המדרש המפואר והמהודר שמקפידים בו על כל החומרות והמנהגים... והרבש"ע שואל: **משהו פה חושב עלי??**

מישהו פה זוכר לרגע שמטרתו של הבית הזה לעשות **לי** נחת רוח??

זה סוג של חשבון נפש נוקב שאנחנו בקבוצת סיכון דלג עליו לחלוטין!!!

זה הסיפור חיים של אברהם אבינו! זה הנושא היחיד של אברהם אבינו... לאברהם אבינו יש מצע מאוד מאוד פשוט וברור: אברהם אבינו חושב על הרבש"ע!!! זה הכל!!! יצחק יעקב משה אהרן יוסף ודוד... זה כבר הלאה... זה כבר יותר פרטני... יצחק בעבוידה... יעקב בתורה... יוסף בקדושה... לכל אחד מהששת רועים יש כבר את הזוית היותר מעשית מה רצון ה'... מה צריך לעשות... זה כבר תכנים שמופיעים אצלנו ברשימה... (אנחנו עושים חשבון נפש על תורה ועבודה וגמילות חסדים) אבל לאברהם אבינו אין זוית מסוימת... אין פינה מסוימת ביהדות... אברהם יודע דבר אחד: יש בורא עולם!!! אני חושב עליו!!! זה הנושא היחיד שמעסיק אותי.

וצריך לזכור שאחרי כל הערכים התורניים... אחרי שהצלחנו לשמר את כל המנהגים שהבאנו מאירופה... אחרי שדאגנו לנוסח ולזמני התפילות לפי הדרך המסורה לנו ואחרי שסיימנו להקפיד על כל דקדוקי ההלכה

בסופו של דבר יש משהו אחד שלכה"פ בבית הכנסת הוא אמור להעסיק אותנו מעל הכל... **אנחנו נמצאים בבית של ה'!!!** ה' כאן הוא המארח... והוא אמור לתפוס פה את המרכז... הוא הנושא פה!!! וד"ל...

עד כאן יריתי אש וגפרית לכל הכיוונים... כעת בא נמחק להבות... בא נבין את עצמנו... אליבא דאמת אנחנו לא אשמים!!! בדורות האחרונים אנחנו חיים במצב גאוגרפי מסוים שהוא אחד האשמים העיקריים... הוא זה שמסיט לנו את כבוד שמים לכל מיני מחוזות אחרים לגמרי לגמרי...

התירוצים... צועק מכל ההתנהלות שאתה לא דואג לכבוד שמים אלא לבטן שלך!! כל ההסברים ההיגיוניים שלי מול אותו רב... זה אמנם מתקבל... אבל עדיין בערבון מוגבל... יש גבול כמה אתה יכול לדאוג רק לכבוד שמים של אנ"ש... זה לא שייך... פאסט נישט...

אז מה לעשות?? לא ברור... לא יודע... זו בעיה... זה לא פשוט... מה שכן ברור... **צריך להתמודד עם זה**... אי אפשר להינעל בידישקייט של אנ"ש...

אי אפשר שהמגזריות תגנוב **לגמרי** את הבמה!!! (זו הסיבה שיש קהילות סגורות שיש בהם נכונות לקירוב רחוקים... בשביל לבטא לכה"פ שאנחנו לא חושבים רק היידישקייט שלנו) צריך לדאוג איכשהו שלמרות שהישיבה שלנו היא ישיבה הכי טובה... והרישום הכי טוב... ואנחנו פטרויטים של הישיבה וכו' וכו'... בסופו של דבר לא נשכח שזה בית של ה'!!! והבית הזה בא לפאר את ה' יתב' ולא את השם שלנו... צריך איכשהו לדאוג שכבוד שמים יוצף על פני השטח... גם אם הבית מדרש שלנו ויש לנו גאוות יחידה וזה חשוב... בסופו של דבר צריך לזכור שעל כלונה זה בית של ה'!!!

ויבא השואל התמים וישאל: תכל'ס... איפה זה פוגש אותי? איפה השיקול של כבוד שמים פוגש אותי בבית הכנסת או בישיבה או בקהילה??

הוי הוי הוי... זה בסדר... זה פוגש אותנו בכל שיקול דעת הכי קטן... בכל קבלת החלטה הכי קטנה... ניתן לראות באופן בולט על מי חושבים כאן... האם חושבים על עצמנו או על הרבש"ע... עדיף לא להיכנס לפרטים... אבל לא חסרים ויכוחים פנימיים... או פוליטיקות חיצוניות מול קהילות אחרות... או מול אחד מהמתפללים שלא לגמרי מפאר את הניראות של קהילתנו או ישיבתנו... וכעת האם לדאוג לקוסמטיקה שלנו או לחשוב מה הרבש"ע היה רוצה שיקרה כאן?? בא נעזור כאן... תן לחכם ויחכם עוד... אני רק יכול לומר דבר אחד: צר לי לאכזב... אבל בדרך כלל מי שאיכפת לו כבוד שמים הוא קצת פחות פוטוגני... הוא קצת פחות מרשים... פחות יחצן... (דווקא להצליח הוא מצליח יותר... כי רצון יראיו יעשה... אבל בתחרות היחצנות הוא פחות מוביל כי כאמור... למפגן יחצנות יש מחיר... מחיר שתמיד יבא על חשבון כבוד שמים...) כן... ההוכחה הפשוטה ביותר זה מהשני בתי מקדשות שהיה לנו!!! היה בית ששלמה המלך בנה ובית שהורדוס בנה... איזה מקדש היה יותר יפה ומרשים?? הבית שהורדוס בנה!!! למה?? כי הורדוס חשב על עצמו... הוא שיפץ את המקדש ברמה הכי גבוהה כדי ששככלום ידעו שהוא קיים... לכן הוא היקצה את כל המשאבים ביחצנות... לעומת זאת שלמה המלך היה כנראה עסוק בעוד כמה וכמה ערכים של רצון ה' שחשובים טיפה יותר... שורה תחתונה: **בית כנסת זה הנכס הפרטי ששייך לאברהם אבינו!!!** אברהם אבינו הוא זה שקבע מקום לתפילתו... והגמ' אומרת שמי שקובע מקום לתפילתו אלוקי אברהם בעזרו... למה דווקא אברהם?? כי בית כנסת זה מקום שכל עניינו כבוד שמים!!! במקום הזה הרבש"ע הוא הנושא... פה חושבים על הרבש"ע... פה חושבים מה ה' היה רוצה שיקרה... אשרי יושבי ביתך!!! פה יושבים וחושבים על ה'...

שלך... תסתכל רגע במבט מלמעלה!!! איך זה נראה מלמעלה... מהשמים... תחשוב רגע על הרבש"ע!!! תחשוב שאני עשיתי עירוב רק לחברים שלי... רק לאנ"ש... ואילו אלו מהבנין ממול לא... תחשוב שהרבש"ע מגיע כעת מהשמים ומסתכל על מה שעשיתי... איך הרבש"ע רואה את זה?? שעשיתי עירוב למענו יתברך? או שעשיתי עירוב למפלגה שלי? עזוב כעת את הסיבות והאילווצים. **תסתכל כעת במבט של כבוד שמים...** במבט של אברהם אבינו שחושב על הרבש"ע... איך זה נראה?? זה לא נראה טוב!! לא מריח טוב!! זה נראה שכבוד שמים פחות מטריד אותי... מה שחשוב לי זה לסדר את החברים שלי... והכי הכי: אני לא צריך להגיד לך שבשלב מסוים מתרגלים להתנהלות הזו... ואז נוצר מצב כל אחד באמת מתרגל לדאוג רק לידישקייט של עצמו... ורק לכבוד שמים שלו... ורק לשבת קודש שלו... ויום אחד אתה מסתכל ימינה ושמאלה ופתאום קולט שיש פה הכל חוץ מהרבש"ע... יש פה כבוד שמים... יש פה עירוב... מקוואות... מוסדות... ישיבות... כוללים... אבל כבוד שמים **שלי!!!** של האנ"ש **שלי!!!**

ותכל'ס... אנחנו לא אשמים!!! לא אנחנו הזמנו את זה... הנתונים שלנו מזמנים את זה בעל כרחנו... אנחנו בבעיה!! בעיה אמיתית!! מה הבעיה?? שבשבעים שנה האחרונות היה קיבוץ גלויות... מצד אחד עלינו כולנו לארץ ישראל... אבל מצד שני עדיין נשאנו!! כל אחד נשאר בעיירה שלו באירופה... וכתוצאה מזה כל דבר טוב שתעשה בידישקייט... מה שזה יהיה... בסופו של דבר זה תמיד יגיע איכשהו לפן המגזרי... אם אני אפתח חידור... שאלת הסף תהיה: למי ההקצאה? לחסידים או לליטאים? אני עדיין לא הספקתי לצאת מהמקווה להתרכז ביחוד המעשה למען שמו יתברך... וכבר הסדין האדום מופיע... כן... אינטרסנט של מי אתה...?? לאיזה מגזר אתה דואג?? את מי לא תקבל?? ואוטומטית זה גונב את הבמה... **לא אנחנו הזמנו את השאלות שלנו!!!** המציאות בשטח הזמינה את הנושא העדתי הזה שנדחף לכל מקום ומסיט את כבוד שמים למקום של אגו!! **תחשוב שלפני שמונים שנה לא היה לנו את השפראך הזה בכלל...** כשהבריסקער רוב פתח בית כנסת בבריסק... האם הוא פתח את זה לבריסקער?? הוא פתח לכל תושבי בריסק מהבריסקער הכי פרועם ועד האיכר הכי מגושם (כעדותו של הרב שטיינמן שלמדו איתו בחידור הפשוטים שבפשוטים...) הרבה מוויזניץ פתח בית כנסת בעיירת ויזניץ... האם מישוהו בכלל דיבר שזה בית מדרש לחסידי ויזניץ או לחסידות אחרת?? מי זה חסידי ויזניץ בכלל... אין כזה דבר חסידות ויזניץ... יש עיירת ויזניץ... פתחנו פה בית ה' שמיועד עבור כל רומני שגר כאן בעיירה... זה לא שהאנשים בדורות הקודמים היו יותר טהורי לב ומעשיהם היו יותר לשם שמים... פשוט לא היה להם את הנתונים המורכבים שלנו... היום מה שתעשה בכבוד שמים... תמיד הפן המגזרי יכנס... והכבוד שמים יכנס לתוך המגירה המגזרית... אתה תדאג אמנם לכבוד שמים אבל רק לכבוד שמים הליטאי!!! רק לידישקייט של ספרדים!!!

ואנחנו לא אשמים... אנחנו לא הזמנו את זה... אבל תכל'ס... אלו הם הנתונים... ו... ותכל'ס זה צורם!!! ואי אפשר להשלים עם זה... אי אפשר להרים ידיים ולומר... מה אפשר לעשות... זה מה שיש... כי תכל'ס זה צורם!!! אתה לא יכול לגמרי לגמרי לדאוג רק רק לידישקייט של אנ"ש... כי... כי תכל'ס... אחרי כל

מה אני מתכוין?? אני אתן לך דוגמא: זכיתי ובתור בחור היה לי קשר לרב אחד עויבד ה' מופלג... שבאמת באמת היה איכפת לו כבוד שמים!! ונטו כבוד שמים!!! והנה... יום אחד התעוררה בעיה בעירוב השכונתי... ונהיה צורך לבנות עירוב חדש... וזה כמובן היה כרוך בעלויות גבוהות ולעת עתה לא היה תקציב לתקן את ככלל העירוב... והנה קמה אחת הקהילות המסוימות שבשכונה ואירגנה לעצמה עירוב פנימי!!! עירוב שעובר בין הבניינים... עירוב פנימי רק רק לאנ"ש... זאת אומרת: יכול להיות שני בניינים אחד צמוד לשני... ובנין אחד הוא בתוך העירוב כי... כי יש שם משפחות של אנ"ש ובבנין השני אין עירוב כי הם לא מאנ"ש...

ואותו רב שהייתי קשור אליו... **זה תרה לו נוראות!!!** זה עלה לו בבריאות!!! הוא לא יכל לסבול את האנוכיות של אותה קהילה... אני לא מבין: **עירוב זה יידישקייט ? ! ?** אם זה יידישקייט אז למה אתם דואגים רק לעצמכם?? וכי בבנין השני לא גרים יהודים חרדים לדבר ה'?? לא מגיע להם עירוב מהודור?? תחליטו: האם איכפת לכם יידישקייט או אכפת לכם הכרס שלכם?? ואני מוכרח לציין שאני דווקא הצדקתי אותם... טענתי לאותו רב בהיגיון: שאני דווקא מבין את אותה קהילה!!! מה אפשר לעשות... סו"ס הרי עובדה מוגמרת שאין תקציב לעירוב לככלל השכונה... ממילא מוכרח המציאות נאלצים לעשות רק לחלק מהשכונה... נו... כעת למי לעשות ולמי לא?? בשביל זה יש פה קהילה שכמו שעניי ביתך קודמים אז גם חברי קהילה ואנ"ש קודמים... (זה בדיוק כמו שיש לי אפשרות להחזיק כולל של עשרה אברכים ולא יותר... לא מן הראוי שאני אחזיק את החברים שלי... אלו שקרובים ללבי...?) ותכל'ס... לא הצלחתי להרגיע את אותו רב... הוא עדיין היה נסער... כל פעם שהוא היה עובר ליד אותו עירוב הוא היה כאוב... למה אנשים דואגים רק לידישקייט של עצמם?? ואני בשלי. הצדקתי אותם. והנה!!! אחרי תקופה קרה משהו שקצת הפריך את הטענה שלי...

מה שקרה זה שאותו רב שבאמת היה איכפת לו יידישקייט... הלך והתרוצץ והתאמץ וגייס כספים ותוך תקופה הוא סידר עירוב לככלל תושבי האזור ללא יוצא מן הכלל... זאת אומרת: המציאות הוכיחה שמי שאיכפת לו מידישקייט... מצליח בסוף לדאוג לידישקייט לכל כלל ישראל.

וכעת... קוראים יקרים: הרי שלכם לפניכם!!! תשפטו אתם... מי נראה לכם יותר צודק?? **אני או אותו רב??** האם הרב צודק בטענה שלו על אותה קהילה למה לא דאגו לעירוב לכולם... או אני צודק בהיגיון שלי??

התשובה היא: מסובך!!! מאוד מאוד מסובך לענות על השאלה הזו...

ברור שבהיגיון היבש אני צודק!! ברור שאם אין אפשרות לדאוג לכולם אז אני נאלץ לדאוג לאנ"ש... אבל עדיין... עדיין... סו"ס הוכח שמי שאכפת לו באמת כבוד שמים מצליח איכשהו לדאוג לידישקייט גם מעבר לקופסא של אנ"ש... (גם אם לא לכל כלל ישראל... אבל קצת יותר מגבולות המגירה שבה הוא חי...) אבל לא רק זה... צא רגע מאיציגנינות

המרדף והמנוסה והתימרון בעיצומו של חג הסוכות בירושלים...

הפעם זה סיפור מהחיים... בחיים לא כל דבר זה סוגה בשושנים... ובכן: נעים להכיר את ידידנו ר' שמשון. אחד מהגיבורי כח הבולטים בכפר אילון בצענים בנחלת יששכר... ר' שמשון הוא אדם מאוד מסודר ומאורגן עוד לפני תחילת השנה **הששית**... הוא כבר התחיל לחשב צעדים קדימה... לאן פנינו מועדות בשנת השמיטה הבעל"ט. והפעם הוא החליט יחד עם אמה שהגיע הזמן אחת ולתמיד לקנות בית משלנו!!! סו"ס לכפר יש מעלות וחסרונות... מצד אחד המעלות הם שיש לך אחוזה משלך... שדה וכרם ופרדס רפת ולול ואוצו... אבל מצד שני סו"ס אתה לך לפני ה' בארצות החיים- דורשים חז"ל שזה מקום שווקים... אז מילא במשך כל השש שנים אנחנו מתגוררים כאן במושב ועוסקים בעבודת האדמה ושומחים בכל הטוב... אבל ברגע שמגיע שנת השמיטה ובלאו הכי צריך לפרוש מהכל... אז לפחות שנה אחת נעבור לדירת קבע לעיר של שווקים!!!!

הוחלט שהולכים לקנות בית בבתי ערי חומה... כן... לא פחות ולא יותר... אבל אמה הסתייגה... אל תשכח אבא... ש"פ תורה בית בבית ערי חומה הבעלים הישנים יכולים להתחרט כל שנים עשר חודש... ממילא אתה יכול לקנות בית בבתי ערי חומה... אנחנו נעבור לשם... ניקח את כל המטלטלין לשם ואחרי שבועיים פתאום הבן אדם ינחות עלינו... יחזיר את הכסף וירצה את הבית בחזרה... רק זה חסר לנו...

אז יופי!!! בשביל זה טוב שאנחנו מדברים בזמן... בשביל זה תחילת השנה הששית... כעת ניסע לאזור ירושלים... נבחר את אחד מהערים המוקפות חומה שם... נקנה שם דירה מראש!!! ועד שנת השמיטה היא כבר תיחלט לנו... בקיצור: אנחנו נעבור דירה רק אחרי שיעברו עליה שנים עשר חודש והיא חלטה לנו...

בקיפור: בחג הסוכות של שנה ששית (דהיינו שנה שעברה) אבא ואמה יצאו לסבב בהרים שסביב לירושלים... מחפשים בית מתאים בבתי ערי חומה... בית להשקעה ושיהיה לנו לתמיד- לשנת השמיטה... סו"ס מצאנו בית למכירה שמתאים בעיר רמה שסמוכה ונראית לירושלים... התיישבנו לחוזה מול המוכר שלומילה... אבא הצטייד עם דרכוניות ומרגליות כדי לשלם את כל הסכום במזומן!!! וכתוב בספר וחתום והעד עדים... הבי המטפחת... הקנין נעשה... וב"ה בשעה טובה ומוצלחת בתאריך כ"ג בתשרי נעשה המקח ויצאנו לדרך... (לא לשכוח שלאורך השנה הקרובה אבא פטור ממצאת בעורכי המלחמה שהרי מי שבנה בית חדש ולא תוכו ילך וישבו לביתו... פטור שתקף עד כ"ד תשרי התשפ"ב...) האמת היא שלאורך המשא ומתן אמה קצת נרתעה... היו שם כמה דברים בהתנהלות שלא מצאו חן בעיניה... אבל אבא הרגיע אותה... בסיידר... סגרנו... יצאנו לדרך!!!

לבנתיים חזרנו הבייתה... יש לנו אמנם דירה באזור ירושלים אבל לעת עתה- בשנה הששית אנחנו לא צריכים אותה... אבא לבנתיים נתן אותה בחינם לכמה צעירים משבט לוי שבחודש הקרוב הולכים לעמוד בשערי הר הבית כל הלילה וחיפשו מקום ללון... אבא מאוד התרגש על הזכות שיש לו ליהנות את עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות- מנסכים... חזרנו הבייתה... והשנה הלכה ונקפה...

והנה... הגיע א' בתשרי התשפ"ב... שבת הארץ פרשה את כנפיה על אדמת אילון בצענים... אבא חזר הבייתה בליל ר"ה כולו זורח!!! כולו שבת קודש... אבא סיפר בהתרגשות שהיום בכ"ט אלול זכינו לעשר שלוש בהמות למעשר בהמה... ואוטוטו אנחנו בדרך לירושלים לעליה לרגל... אבל לא סתם!!! אנחנו עולים לרגל ומיד אח"כ... מגיע כ"ד תשרי והבית שלנו שמחכה לנו שם ברמה... נחלט לנו... ואנחנו מתקפלים ועושים עליה לשנה תמימה לערי יהודה... איזה התרגשות... איזה שמחה... חני ויענקי הקטנים כבר התחילו לארוז את כל המשחקים... חדווה בת השלוש התחילה לצייר כל מיני ציורים לה'... אני אתלה את זה בבית שלנו החדש שרואים משם את הגג של היכל ושומעים משם את קול המגרפה...

לא נאריך בתיאור... עולים לירושלים לכבוד חג הסוכות... ור שמשון כבד מאוד במקנה ובכסף ובזהב... משתרעים מאחוריו שלושים מעשרות בהמה... עוד נדרים ונדבות... וקצת מטלטלים התחלנו לשנע כבר עכשיו...

י"ט ראשון של חג הסוכות... אבא יושב עם כל המשפחה ואוכלים זבחי שלמים... כמובן שהלוי והגר והיתום והאלמנה מסבים גם הם... ולפתע!!!! יענקי הבן דוד מגיח בסערה... דוד שמשון... אל תשאל... קבלתי עידכון ששלוש בדרך אליך!!!! אבא החויר... מה שלומילה...?? מי שלומילה... אתה מתכוין לבעל הדירה???

כן!!!! שלומילה שקנית ממנו בית בבתי ערי חומה לפני כמעט שנה... זה שעוד פחות מעשרה ימים מגיע כ"ד בתשרי והבית שלו נחלט לך סופית!!!! הוא עכשיו מחפש אותך... הוא רוצה לגאול את הבית בחזרה...

אבא קם בסערה... ינער את עצמו בזהירות מבשר השלמים וברח... דבר ראשון ברח יחד עם יענקי... כעת אף אחד לא יודע לאן אבא ברח!!! רק יענקי יודע... יענקי הוא גברתן... הוא לא מפחד משלוש... תבין... ברגע ששלוש מחפש את אבא... הוא בבת אחת יכול להחזיר את כל המקח... והוא משבש לנו בבת אחת את כל התכנית לשנה הבאה... ו... יענקי כבר הספיק להסביר לנו בקצרה שנפלנו עם בן אדם לא קל... בן אדם שיודע לעשות פרובוקציות... והנה... בדיוק ברגע האחרון הוא מגיע... וכעת הדרך הכי טובה להתפטר ממנו זה פשוט לחמוק!!! לברוח... יש לנו כעת מצב ממוקד!!! אם בשבוע הקרוב הוא לא מצליח לאתר את אבא והוא לא מחזיר לו את הכסף בידים... הרי הבית נחלט לאבא... ושלוש יכול לעמוד על הראש... זה חלום לנו לנצח נצחים!!! (כידוע: גיטין עד: בראשונה היה הלוך נטמן יום שנים עשר חודש כדי שיהא חלוט לו התקין הלא הזקן שיהא חולש את מעותיו ללשכה ויהא שובר את הדלת ונכנס... אבל סו"ס הלא הזקן היה רק מאה שנה לפני החורבן ואנחנו מדברים על ה-320 שנה שלפני כן) תכל"ס... למי שעדיין מרחם על אבא שלנו שהוצרך להתחבא במערות באמצע חג הסוכות... זה בסדר... תרגע... צוות שלם נחלץ לעזרתו... הוא קיבל עידכון מפורט איפה נמצא שלומילה שלנו כדי לדעת לתמוך איך להתנייד בחופשיות ובכל זאת לא לפגוש אותו... (אל תשכח שבירושלים יש כעת מיליונים של אנשים... כך שרק צריך קצת סוכני מוסד (וזהו) מה אתה חושב... שאבא ויתר על נטילת לולב במקדש?? הוא ושלוש הם היו יחד במקדש באותה שעה והיו ב"ה את האנשים הנכונים שדאגו לעדן ששלוש יכול להתמקם ליד לשכת בית המוקד שבדרום ואז אבא התמקם ליד שער יכניה שבצפון... הכל בסיידר... כשאבא רצה להקריב שלמי חגיגה... אז היה מי שדאג לוודא ששלוש בדיוק עכשיו סיים את התנופה של השלמים והוא בדרך החוצה עם הבשר מהר הבית דרך שמאל... ואז אבא הגיח משער טדי מימין... (בהר הבית אין מה לחשוש למפגשים לא רצויים... הרי כל הנכנסין להר הבית נכנסין דרך ימין ומקיפין ויוצאים דרך שמאל... כך שהמסלול מסודר... ברגע ששלוש יצא דרך שמאל אבא נכנס דרך ימין...) וככה לאורך כל חול המועד סוכות הם שיחקו אאמ... לא הייתי אומר חתול ועכבר... סו"ס היה אחד שאמר הגיעני זנב הלטאה... אז הייתי קורא לזה שוטרים וגנבים...

ואל תחשוב... שלומילה גם לא טמן ראשו בצלחת!!! במשך כל חול המועד הוא הפך את העולם כדי לאתר את אבא... באמצע הלילה הוא פתאום נקש בסוכה... אבל אבא היה בשמחת בית השואבה... כשאבא נקרא לרקוד יחד עם החסידים ואנשי מעשה... היו כמה שדאגו להעסיק את שלומילה כדי שלא יצפה בו מלמעלה ויקפץ עליו היישר מהגוזזטורא... (שלוש מלמלמל שמום מה לא רקד עם החסידים ואנשי מעשה... "לא ברור למה") בקיצור: שלומילה הטרוד כהוגן בחג הסוכות... הוא לא נתן מנוחה... הוא גם איים וקילל... וזה לא היה נחמד... ובשלב מסוים יענקי עשה בירור מקיף והתברר לו שמדובר בבן אדם קצת מסוכן ונוכל... והתחלנו לחשוש פעמיים אולי להיכנע לו... **ההמשך**

שבוע הבא...

התנצלות משובע שעבר:

בשבוע שעבר היתה לי שגיאה!!! כתבתי יותר מידי בהתלהבות ובלהטות על ירקות של שמיטה ומלפפונים ועגבניות שקדושים בקדושת שביעית... ושכחתי להזכיר את העובדה שרוב מנין ובנין כלל ישראל נוקטים כשיטות שאין בזה קדושת שביעית...

אכן שגיתי!!! יש בזה אפילו סוג קריאת נגר... כאילו העמדתי את הדברים שכך צריך לעשות... בו בזמן שכל שלא נוהגים כך נוהגים ע"פ הלכה ואין עליהם שום טענה ופקפוק.

אני מודה שמרוב התלהבות קצת התבלבלתי!!! אבל סו"ס אני כן מרגיש קצת היימיש לפנות גם לאלו שלא נוקטים כך לדינא... כי גם אני מגיע מאותו רקע... תבין: אם הייתי חוזן אישניק מהבית... שבכל הנהגותי הייתי הולך כמו מרן החזו"א... ומהמקום הזה הייתי מגיע בתובענות לכולם שצריכים לנהוג מדינא כמו החזו"א... זה באמת לא היה בסדר!!! זה שאתה קבלת את פסקי מרן החזו"א לכן אתה תובע מכולם ללכת כדעת רבך... זה באמת לא היה הגון...

אז זהו שלא!!! אני בדיוק כמון... אני גם לא גדלתי על פסקי מרן החזו"א ולא כ"כ ראיית את זה בבית... (עכ"פ לא יותר מהבית שלך) ובכל זאת הגיע שמיטה והיפשתי להתבטאות... מה שעשה שאני לא חקלאי... אין לי איזה אדמה שאני יכול להתפרק עליה בששית ולפרוש ממנה בשביעית ולהושי את הטעם המתוק של שבת הארץ... אז הנה... מרן החזו"א סיפק לי את הביטוי הזה!!! מרן החזו"א כן מחמיר ביבול נכרי וכן נותן לי מקום להתגדר בו בשנת השמיטה כבר עכשיו... או הלכתי על זה... ומהמקום הזה אני מגיע... אדרבה... אני מודה לה' שאני לא חוזן אישניק מבית... כי אם הייתי מקבל על זה חינוך מהבית... לך תדע... יתכן שהיו לי משקעים... היו לי עוד הלכות נוספות שאני חייב מדינא לקיים ומי יודע אם היו לי כוחות נפש לזה...

אבל דווקא בגלל שלא גדלתי על זה!!! אז אני בגדר "אינו מצווה ועושה"... ממילא אני עושה את זה נטו ממקום של חיבת ארץ ישראל... ואם מהמקום הזה אני מגיע אז תרגיש נוח... לא פניתי אליך ממקום תובעני... אלא ממקום של חיבה... וכותך המלאה גם לאמץ את החיבה הזו או שלא... מה שבטוח... גם כשעמית ודיברתי על זה בהתלהבות... אל תחשוב שבאתי לתבוע ממך שתעשה את זה מדינא... כי גם אני בעצמי עושה את זה רק ממקום של חיבות... ממקום של "והם קיבלו על עצמם"... עכ"פ מה שבטוח!!! קח בחשבון שמישהו יום אחד הולך להגיע והוא יגרש את כל הגוים מארץ ישראל (הוא יעשה את מה שאנחנו לא עשוינו ממות יהושע בן נון... ונתבענו על זה בכל החומרה...) והיחידים שישארו פה זה אולי במקרה הטוב התושב ושכיר שעליהם נאמר "ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וכורמיכם..." (ובזה דאי יש איסור שבור ונעבד... כי הם יעבדו בשדה שלנו!!!) כך שגם אם יכול נכרי יהיה מותר זה לא יהיה רלוונטי... נצטרך או לקחת ירקות מחו"ל או שיעמוד בי"ד ויתיר איסור ספיחין שזה לכאורה גזירה שלא ניתנת לביטול ועיקרה...

אז גם אנחנו מדברים על יכול נכרי שמוותר... זה על זמן שאול... אי אפשר לבנות על הסחורה הזו לטווח ארוך... כך שגם אם לא נפסקו כמון החזו"א מדינא... לא יזיק לנו להיערך לאפשרות הזו שנפגוש אותה במהרה בימינו בקרוב ממש...

שני צדדים למטבע... באיזה צד אני נמצא??

אתה מכיר את הפתגם שאומר "שני צדדים למטבע"?

תמיד הייתי בטוח שזה פתגם עממי כזה... שכמו שבעשר אגו' יש מצד אחד צורה של מנורה ומצד שני כתוב 10... וכמו שבמטבע של שקל מצד אחד יש צורה של דקל ומצד שני כתוב מספר אחד... ככה על אותו משקל בכל התלבטות יש שני צדדים למטבע... שתי פנים לכאן ולכאן...

אז זהו!!! שהשבוע גיליתי שהפתגם הזה מגיע ממדרש מפורש!!!

אבל לא רק שזה מדרש מפורש... יש לזה גם משמעות יותר עמוקה...

אז תרשה לי קודם להסביר את המשמעות... ובכן: שאלה לי אליך: מאתים שקל!!! זה משהו טוב או לא? רגע... אל תענה בפזיזות... תחשוב לפני כן... אני שוב שואל: מאתים שקל זה טוב או לא??

מה התשובה?? **תלוי!!! תלוי באיזה צד!!!** אם משהו כעת **נתן לי** מאתים שקל ואני בצד **המקבל...** מצוין... תבא כל יום... לפחות פעמיים בשבוע... אבל אם מתברר שאני **חיבב** מאתים שקל ואני בצד **המשלם...** זה כבר נשמע קצת... קצת אחרת... **זו הכוונה שני צדדים למטבע!!!** כל מי שמחזיק מטבע... יש פה אחת משתי אפשרויות... או שהוא כעת **קיבל** אותה... או שהוא כעת נאלץ **לשלם** אותה... מטבע זה כמו כביש דו סטרי... הלוח וחוזר... למטבע יש שני צדדים... או פנימה או החוצה...

לפני מה הדברים אמורים??

המדרש אומר: "ואעשך לגוי גדול" - ה' מבטיח לאברהם: יצא לך מוניטין בעולם!!! מה זה מוניטין?? מסביר המדרש: שאברהם אבינו הטביע כזה חותם בעולם... עד כדי שהדמות שלו הוטבעה במטבע שהלכה אז בעולם... **ומה היה חרות במטבע??** זקן מצד אחד של המטבע ובחור מהצד השני של המטבע... להזכיר שאברהם היה בתחילה זקן בלא ילדים... ופתאום הוא נהפך לבחור שיש לו ילדים... מוסיף המדרש ואומר: שהיו עוד כמה שהטביעו את חותמם במטבע... היה זה דוד המלך שיצא "טבעו" בעולם... מצד אחד של המטבע היה מקל ותרמיל של רועה צאן ומהצד השני של המטבע מגדל דוד... להורות שדוד המלך נהפך מרועה צאן למלך הכי גדול... אותו סיפור אצל מרדכי היהודי... יצא מטבע שמצד אחד היה שק ואפר ומהצד השני עטרת זהב גדולה...

שמת לב מה כתוב במדרש הזה??

כתוב כאן שבועדה לענייני בחירות דמויות להטבעה יש תנאים נוקשים משלה: כשמחפשים אישיות מסוימת כדי להטביע במטבע של העולם... לא כל איזה איש מוצלח או זמר או ראש ממשלה מקבל את הכבוד הזה... לא!!! למטבע יש קריטריונים משלה... במטבע יש כלל ברזל **"שני צדדים למטבע..."** רק אישיות כזו שעמדה בגאון ובקנאות מאחורי הכלל הזה... רק היא זוכה להיחרת במטבע לזכרון עולם וכסמל ודוגמא!!!

לדוגמא: מרדכי ואסתר שבמשך שנים ע"ג שנים הפקידו צ'קים של נאמנות אצל הקב"ה. אסתר המלכה שואגת כבר שנים ע"ג שנים בתפילה... אלוקי אקרא יומם ולא תענה **ובכל זאת** ולילה ולא דומיה לי... אני ממשיכה להפקיד נאמנות לה' גם אם כעת אני לא רואה את זה בחשבון... אני מומשיכה להשקיע ולהכניס עוד תקווה ותפילה... גם אם רחוק מישועתי דברי שאגתי... אותם מרדכי ואסתר שהסכימו להפקיד שק ואפר במשך שנים רק מהצד המשקיע... הם אלו שיום אחד זכו לראות את הצד השני של המטבע... ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות... ועטרת זהב...

רק אותו דוד עם המקל והתרמיל... אותו תולעת ולא איש שזרוק במדבר עם איזה סוכה שכל רגע נופלת... ולמרות זאת הוא כל הזמן שר ומשבח את ה' ומאמין בה'... משקיע ומפקיד נאמנות לה' גם אם הוא לא רואה את זה בחשבון וזה לא ניתן למשיכה... רק הוא יום אחד זוכה לראות את הצד השני של המטבע... והוא נהפך להיות דוד מלך ישראל חי וקיים... **רק אנשים מהסוג הזה נחרתיים ומוטבעים במטבע!!!**

כדי להזכיר לכל מי שמחזיק מטבע ביד... אדוני. נא לא לשכוח. בשביל צריך נכונות להשקיע. להשקיע בתכנית חסכון. רק כך יום אחד זה חוזר

יש לציין שלא כל אחד יודע את זה!!! יש כאלו שמכירים רק צד אחד של מטבע!!! כן... כידוע מחוץ לבנק יש שתי עמדות!!! יש עמדה של הפקדה!!! ויש עמדה של משיכת מזומנים... ויש כאלו שמכירים רק את העמדה של משיכת מזומנים... אבל את העמדה של הפקדת כסף... את זה הם לא מכירים... (כמובן שכולנו ככה התחלנו את החיים... זה נורמלי... אם ראית אברך צעיר... בשנים הראשונות רץ לבנק להפקיד כסף... אל תחשוך בו לרגע שהוא רץ להפקיד את זה בתכנית חסכון... אלא מאי?? פשוט היום הויה יורדת אז הוא חייב להכניס משמו... כן... בתחלה זה נורמלי שאנחנו מכירים רק את העמדה של המשיכה... ילד יודע רק לקבל... אבל יום אחד צריך להתבגר... יום אחד צריך להכיר גם את העמדה של ההפקדה) כאלו אנשים לא נחרטים במטבע!!! הם לא מתאימים לזה... גם אם הם אנשים מאוד מוצלחים שעשו הרבה טובים בעולם... גם אם הם אנשים שהטביעו חותם בעולם... כן... אבל הם הטביעו חותם רק בצד אחד של המטבע... בצד המקבל ולא בצד הנותן... הם יודעים רק איך למשוך מזומנים ולא להפקיד... אותם אי אפשר לחרוט על המטבע!!! זה לא דוגמא נכונה לכלכלה!!!

--- אני מכיר מוצלח אחד... הכל הולך לו... דופק כמו שעון... הוא מכיר רק את העמדה של משיכת מזומנים... כל מה שהוא רוצה יש לו... הכל טוב... ישיבה טובה... כולל טוב... משפחה טובה... ילדים טובים... הכל זורם... והנה יום אחד בהיר משהו לא הלך לגמרי לפי התכנית... וכנראה שה' החליט קצת אחרת ממה שהוא חשב... ואל תשאל!!! הבן אדם מצא את עצמו מול שוקת שבורה... הוא עמד המום מול הכספומט האלוקי ולא ידע איך לאכול את זה!!! רבש"ע מה זה צריך להיות... הגעתי לכספומט... באתי למשוך... ואופס!!! אין... לא קבלתי מה שרציתי...

אזה... אל תשאל... הוא הכריז על משבר באמונה... מה עושים?? הוא מגיע אלי כולו סר וזעף... כולו תרועמות... יש לו ספקות באמונה... איך זה יכול להיות שלא איכפת לה' מה שקורה לי... למה ה' ככה עושה... אם ה' ככה עושה אז אני לא יכול להמשיך ככה...??

נזהרתי שלא להתפרץ עליו (ס"ס יש לי נעווען של "כך עונים את המעוקות") אבל אמרתי לו בעדינות: שבזינם יש כללים!!! אי אפשר למשוך מזומנים על ריק... אתה רוצה למשוך... זה רק אם אתה יודע גם להפקיד...

אתה עד היום כל הזמן משכת מזומנים מה'... משכת ומשכת... מה שרצית קבלת... האם פעם הפקדת?? האם פעם הבעת נכונות להפקיד כמה שקלים בחשבון?? האם פעם היה לך נכונות

להפקיד לה' נאמנות גם אם אתה לא רואה את זה מיד בחשבון בכספומט של המשיכה?? אז הנה... כעת ה' מבקש ממך: תפקיד קצת... תפקיד לי נאמנות... תפקיד לי אמונה... ס"ס אתה לא הארייה של נח!!! הארייה של נח... יום אחד קרה שנח הביא לו ארוחת בוקר טיפה מאוחר... והארייה כבר בעט בו... לא נראה לי שאתה שייך לקומה השנייה בתיבה... ס"ס אתה כעת מצהיר שאתה שייך לקומה הכשרה/עליונה... תביע נכונות להפקיד קצת בתכנית חסכון... כדי שיהיה מאיפה למשוך מזומנים!!!

זה המטבע של אברהם אבינו... מצד אחד של המטבע אתה רואה זקן שכל היום הפקיד והפקיד... עשה רצון ה' ורץ לפניו כסוס שרץ בין בצעי המים ללא כל תמורה! הוא אף פעם לא הסתכל כמה נכנס לו בחשבון... והאם זה כבר ניתן למשיכה... הוא אף פעם לא שאל את הרבש"ע נ"ו... מה קורה... וכעת!!! כעת תהפוך את המטבע... את מי אתה רואה?? אתה יודע את מי... דמות של בחור!!! אתה יודע מי זה הבחור הזה?? זה ידידי המוצלח... הנין של אברהם אבינו שעד לפני כמה שבועות הכל הלך לו... הוא כל היום רק משך מזומנים... מאיפה?? מהתכנית חסכון שאבא אברהם השאיר לו... ויום אחד ה' קרא לו... בני היקר... אני רוצה גם קצת הון אישי מצידך... האם אתה מוכן גם להפקיד משהו בשבילי?? האם גם אתה מוכן להפקיד נאמנות בשבילי? או שאתה מכבד רק את הזכות אבות... שהם יעשו לך את זה...

זה בסדר... אל תדאג... אנחנו אף פעם לא נהיה אברהם... אל תפחד שאתה תמצא את עצמך משקיע 99 שנה ורק אח"כ רואה תוצאות... זה בסדר... אנחנו כבר הבנים של אברהם!!! אבל בכל זאת נדרש מאיתנו "לח"פ לומר מתני!!! מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי... לפחות טיפ טיפה לחקות אותם... טיפ טיפה נכונות להשקיע... קצת נאמנות...

הטבעת הזו היא עצה טובה בשבילנו לחיים!!!

כל אחד מאיתנו צריך לאמץ לעצמו איזושהי טבעת בעיני רוחו...

תבנה לעצמך איזה חזון!!! איך אני מצד אחד נראה היום... ואיך הייתי רוצה לראות את עצמי בעתיד... ומצד אחד של המטבע תחרות את המצב שלך כיום... ומהצד השני של המטבע לחרות את העתיד שאני מייחל אליו... (מי שקשה לו לדמיין את זה בעיני רוחו... יכול אפילו לייצר את זה באופן יתר מוחשי בכל מיני דרכים יצירתיות... אם זה בחימר או בפלסטלינה... פרטים נוספים בקורס למלאכה בחוגים או בבית ספר...)

עכ"פ אתה מצטייד עם המטבע הזה! מציב אותה מול העיניים!!! ויוצא איתה לדרך... יום אחד קמתי על רגל שמאל... טוב... אז היום אני אוהז בצד של המטבע של המקל והתרמיל... היום אני במהלך של הפקדה... למחרת אני קם באורות... איזה חידושים בסדר א'... כיוונתי לשאלה של הקצות ולתשובה של הניתובת... אוהו... היום אני הופך את המטבע... היום זה יום של משיכת מזומנים!!! אבל ההללו... גם ביום שאתה נמצא בעמדה של המשיכת מזומנים... אל תשכח לפזול גם לעמדה של ההפקדה... תשמור איתה קשר עין... תהפוך מידי פעם את המטבע ותזכר שיש רגעים של שק ואפר... יש רגעים של רוחק מישועתי דברי שאגתי וזה בסדר... זה לא דפקט!!! זה בס"כ שלב של הפקדה!!!

בנביא שמואל יש פרק שלם על השלב ביניים שדוד המלך כבר נמשח למלך והוא כבר היה מוקף בגיבורים של דוד... אבל עדיין הוא היה נרדף משאלו בחי' ה'... ואז בשלב הזה!!! יום אחד נבל הכרמלי התפרץ בקריאות גנאי ובוז על דוד ואנשיו... וחיך וגיךף אותם בצורה מאוד קשה... ודוד המלך חשב להרוג את נבל הכרמלי מדין "מורד במלכות..."

ואז אביגיל - אשתו הצדקנית של נבל (שלימים נהייתה אשתו של דוד) ירדה לפני דוד ואמרה לו:

לא!!! אסור לך כעת להרוג את נבל מדין מורד במלכות!!! למה לא?? כי **עדיין לא יצא טבעך בעולם!!!** כלומר: נכון שאתה כבר כמעט מלך... נכון שכעת כבר כמעט הגיע הזמן להפוך את הצד השני של המטבע... אבל רק כמעט!!! בלוח זמנים של הבית הרושת של

הטבעות עדיין עסוקים כעת בצד הראשון של המטבע - ששם רואים בשלב זה רק את המקל והתרמיל... ועל זה עובדים כעת!!! את זה מסיימים עכשיו!!! אבל הצד השני של המגדל והמלכות עדיין לא יצא מהכח אל הפועל... כך שנכון שנבל הכרמלי מורד במי שעתידי להיות מלך... אבל תכלס... כעת... בשלב זה עדיין יש לו עסק עם רועה צאן שיש לו מקל ותרמיל ולכן לא מגיע לו מיתה... ודוד המלך מאוד משבח את אביגיל... צדקת!! מנעת ממני שפיכות דמים... נכון שבחצי שנה הקרובה ה' יעשה אותי מלך על ישראל... אבל עדיין כעת יש לו עסק עם איזה רועה צאן עם מקל ותרמיל שאפילו הסוכה שלו כל היום נופלת... צריך לבלוע את העלבון... ס"ס הוא כעת רק את הצד הראשון של המטבע...

בחור בן עליה יקר... גם אתה על אותו משקל: אתה כעת בעיצומו של הטבעת חותם בטבעת... הטבעת שלך כבר נמצאת עמוק בבית החרושת (האישי שלך) ועובדים עליה בקדחתנות... אבל כעת אנחנו עדיין עסוקים בחריטה של הצד הראשון של המטבע!!! כעת חורתיים את השעות הקשות שלך... איך אתה מרגיש לבד... או לחילופין איך שאתה מתמודד בניסיונות קשים ואף אחד לא רואה... כעת הצד הראשון של המטבע הולך ונחרת!!! הולך ומטביע חותם!!! רואים אותך פה יושב לבד לבד... בודד במערכה... (אתה תחליט איזה צורה בדיוק לחרוט...)

אבל עדיין לא התחילו לחרות את הצד השני... כעת אתה עדיין מכיר את המטבע מהזוית של ההפקדה... אתה משקיע ומשקיע ועדיין לא רואה תוצאות... וממילא אל תבהל!!! ואל תעלב אם פתאום יצוץ עליך איזה נבל הכרמלי... ויסביר לך שאתה לא שווה גרוש ואתה כלומניק... זה בסדר... אתה בחברה טובה... גם דוד מלכא משיחא שיום אחד יצא טבעו בעולם!!! גם עליו חודשים ספורים לפני שהומלך - קם עליו נבל הכרמלי והתפרץ עליו... ודוד המלך לא נשבר... כי הוא ידע שכעת אנחנו עסוקים בחריטה על המקל והתרמיל!!! אנחנו בדרך הנכונה... אנחנו אוטונו הופכים צד... אוטונו חן וכבוד יתן ה' ולא ינעם טוב להולכים בתמים... השידוך יגיע... סוף הכבוד לבא... התפילות תתקבלנה והצד השני של המטבע יתגלה... אבל לבנתיים אנחנו עדיין עובדים על הצד הראשון... קורס לכלכלה נכונה... איך משקיעים נכון...

השמה בעניני דינא

לבר העורר

ענבי הגפן בענבי הגפן

מזל

טוב!

לידידי החתן

המפואר

ר' דניאל מזרחי הי"ו

לרגל החתונה

הקרבה ובאה

יהי רצון שתבנה בית
נאמן בישראל על אדני
התורה והיראה אמן.

שימו לב:

גיליון מורחב

לכבוד החתן וכלה

בר להתרת-

פעם ראשונה שכל החילונים הרגישו לכמה
שעות טובות כמו החרדים עם טלפון כשר.....

אחד שאל אותי "איך אני יכול לבטל עכשיו
קנס על מסיכה משנה שעברה?"
- "לא הבנתי, יש בעיה ללכת עם מסיכה משנה
שעברה?....."

שאלתי את החברותא שלי שיש ידיעה
שבנטורי קרתא שוקלים לנתק את
הקשרים עם אבו מאזן לאחר שהתחבק
עם שרי הממשלה.

הוא שאל אותי מה נטורי קרתא יעשו עכשיו??
אז הלכתי לברר אצל הנטורי קרתא
והם פסקו ואמרו לי:
שישמעאל אף על פי שחטא,
ישמעאל הוא....."

אתה יכול להקפיץ אותי?

- לא, אני לא בעיר

כהים לא יכולים להקפיץ

מה????????

השנייה אמרת שאתה לא יכול כי אתה לא
בהיר.....

המשטר - בריתה

מדור מיוחד לכבוד החתן היקר שלנו

בחור רצה להתארס בש"ג אמר לו רה"י כתוב "שוש תשיש ותגל העקרה בקיבוץ" א"ל הבחור: כתוב "בקיבוץ בניה" - בקיבוץ צריך שיהיה בנים אבל להתארס צריך בשיעור ג'.....

סגולה להתארס - לישון אחה"צ, ביום שישי חובה והמהדרין מחמירים כל השבוע. והמקור מהשידוך הראשון שנעשה בעולם, אדם הראשון נרדם ביום שישי בצהרים וכשהתעורר מצא את אשתו לידו.....

איפה חז"ל תיקנו תפילה על שידוך? תפילת יו"ט מתחילה "אתה בחרתנו" ומסתיים "והשיאנו" - אתה ד' עשית אותנו בחורים, עכשיו תדאג להשיא אותנו.....

כדאי לשים לב באיזה שבוע קובעים את החתונה, ומי שרוצה לקבוע בפרשת 'כי תשא' מלשון נישואין, צריך לשים לב שזה לא יוצא - כי תשא פרה.....

למה זורקים סוכריות על החתן? - לומר לו גם אם במשך החיים תקבל מכות, תזכור שזה מגיע מלמעלה ושזה סוכריות. אבל מה שמעצבן זה למה תמיד המכות מלמעלה מגיעות דרך העזרת נשים.....

שבת גיהנום למה הרשעים יוצאים בשבת מהגיהנום? - כדי לפנות מקום לכל המאורסים.....

המשטר - בריאה

למה אליעזר סתם את פי הגמלים של אברהם? כיון שהלך להביא אישה ליצחק, וכשהולכים לעשות שידוך צריך קודם לסתום את הפה לכל הגמלים.....

למה החתן מחלק סיגריות? הוא רומז לחברים: 'אני אחנק עם שלי, ואתם תחנקו עם זה.....'

למה זה נקרא אירוסין?

- כי הורסים שם צלחת.

ולמה שוברים צלחת?

- כדי להרגיע את הכלה שגם לשוויגער יכול להישבר כלים.....

מה המקור לדרשות? שנא: 'שמח תשמח...כשמחך יצירך' הכל כמו שהיה אצל אדם הראשון. ומניין שאצל אדם הראשון היה דרשות? שנא' ויפל תרדמה על האדם וישן' אם הוא נרדם כנראה שהיה דרשות.....

למה בברכה אחריתא כל הציבור שרים ביחד 'קול ששון וקול שמחה'? -זה כמו 'כל הנערים' כל מי שלא קיבל ברכה משלים עכשיו.....

באשת חיל כתוב שלוש פעמים 'בעלה' בטח בה לב בעלה. נודע בשערים בעלה. קמו בניה ויאשרוה בעלה ויהללה. ר"ת בנק - האשה מכירה בבעלה רק כבנק.....

למה חוה נבראה אחרי אדם הראשון ולא נבראו ביחד? כי בכל דבר אחרי שיוצא מקורי יוצא מיד אחריו חיקוי.....

המשטר - בריתות

למה פי האתון נברא בערב שבת בין השמשות? - כי בשבת הזו היה שבת שבע ברכות של אדם וחוה והיו צריכים מישהו שידרוש. ולמה יש דרשות? כדי להרגיל את החתן שממחר כשהוא מגיע הביתה הוא צריך להקשיב ולהקשיב ולהקשיב ולהקשיב ולהקשיב לה כל החיים.

הבעל עובד קשה כל החיים כדי לשלם שתי דברים משכנתא ומה שקנתה...

הדרך הכי טובה לחתן ולכלה להתפרנס, זה מכתיבה - לכתוב לאבא שישלח קצת כסף....

למה מסכת גיטין קודמת למסכת קידושין, והרי קודם מקדשים ואח"כ מגרשים? כדי להקדים רפואה למכה. (למה ספר כריתות נקרא גט? כי זה ר"ת גמר טוב).....

למה החתן שובר כוס? כדי להראות לאשתו מה יקרה אם הוא יצטרך לשטוף כלים.....

בקיצור:

מזל טוב לחתן היקר ר' דניאל מזרחי הי"ו

רוצה כל היום לחייך?

חדש! חדש! חדש!

קו השמחה

077-502-3345

שלוחה 1 שמיעת בדיחות.

שלוחה 2 השארת בדיחות.

חייגו ותחייכו.

ניתן לקבל את

הגיליון במייל

ניתן לשלוח 'בקשה' למייל:

a0503210@gmail.com

הרב ד"ר זלמן לנגר

שבת י' השון התשפ"ב

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
17:52	18:41	19:21
17:49	18:39	19:17
17:49	18:239	19:18
17:51	18:41	19:20

כל הזכויות שמורות

פרשת לך לך

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל
לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

מתמיד עצום היה הגאון רבי **חיים שאול דואק** זצ"ל עד כדי כך שגם לאחר שאבד את מאור עיניו היה הוא בקי מופלא. פעם אחת הקשה הגאון רבי **סלמאן מוצפי** זצ"ל קושיא שהיתה לו מימים ימימה, ורבי חיים שאול, בקש להביא לפניו את הספר "נהר שלום", שם נמצאת התשובה לשאלתו. ובעוד הרב מוצפי מדפדף בספר למצוא קטע זה, נטל רבי חיים שאול מידו את הספר, **מנה את הדפים** והצביע על השורה שבה מצויה התשובה לשאלה. וכל זאת, בזמן שמאור עיניו כבה...

למעשה, היופי הוא כל דבר שאנו מתבוננים בו באהבה.

שהבוטח בה' שמח בכל דבר שה' מסבב אליו, גם אם הוא נגד טבעו, מפני שהוא בוטח באלוקים שיעשה לו רק את **מה שהוא טוב עבורו** בכל עניו, כמו שעושה האם הרחמניה לבנה, שרוחצת וחוללת אותו וקושרת אותו, ומשחררת אותו מקשריו, על כרחו, כמו שאמר **דוד המלך** עליו השלום אם לא שויתי ודוממתי כגמל עלי אמו כגמל עלי נפשי.

ישמעאל נימול בגיל שלוש-עשרה, כשהגיע לבגרות שכלית, ואילו **יצחק** נימול בהיותו בן שמונה ימים. אצל ישמעאל הקשר שלו לקב"ה הוא קשר שכלי והגיוני בלבד, אבל יצחק, שמסמל את כלל-ישראל, התקשרות לה' היא התקשרות עצמית, שאינה מבוססת כלל על השכל.

קבוצת בחורים עזבה את ישיבת "פורת יוסף" ועברה לישיבה אחרת שכן ביקשו ללמוד בישיבה עם פנימיה (הדבר ארע בתקופה שעדין הפנימיה בישיבת "פורת יוסף" לא נפתחה). בחודש אלול חשו התלמידים צורך נפשי לראות פניו של ראש הישיבה הגאון רבי **יהודה צדקה** זצ"ל ולשמע את שיחותיו המלהיבות. אלא שמכיון שעזבו את הישיבה, התבישו מפניו וחששו מקפדתו. רק אחד מהם אזר אומץ, התגבר על רגש הבושה ונכנס. באותו רגע שנפגש עם הרב, נמוגו חששותיו. רבי יהודה קבלו במאור פנים, **התענין מאוד בשלום** ובשלום חבריו ואמר: "אשריכם שאתם נמצאים בפנימיה בחודש אלול ואינם צריכים לצאת לרחובה של עיר. לומדים אתם תורה בקדושה ובטהרה, ומעלתכם גדולה משלנו". כך, בלב שלם ובנפש חפצה...

מדוע נכנס רבות ביער...? סיפר רבי **דוד אבוחצירא** שליט"א: כשרבנו **ישראל אבוחצירא** זצ"ל התגורר בדרום והיה נוסע ממקום למקום בכבישי הדרום ומשני צידי הכביש היו משטרעים יערות ופרדסים ופעמים רבות היה רבי ישראל מבקש מהנהג שיעצור לו בצד הכביש והוא יכנס לתוך היער וימתין לו הנהג עד שישוב ולפעמים **היה זה כמה שעות** ולפעמים בחשיכה בלילה ותמיד היה לבד. וסיים רבי דוד: "שכמה שניסו להציל מפיו של רבי ישראל את כוונתו בזה לא גילה מאום, אך בעיני ברור הדבר שהיה עוסק **בתיקוני נשמות** שהיו מגולגלים שם.

הנחוח בידיים שלך

נחוח של אדם להפוך מבוי סתום לפרשת דרכים

יוס אחד הגיע הרה"צ רבי **יוסף וולטור** זי"ע (שהיה אחד מל"ו צדיקים) עם ת"ח וכל הדרך התווכחו ביניהם האם מרן רבינו **יעקב אבוחצירא** זי"ע, היה נוהג מנהג מסוים. כאשר הגיעו לבית רבי **מאיר** זצ"ל, עוד טרם פתחו פיהם אמר להם רבי מאיר: רבי יעקב היה נוהג במנהג כך וכך, **ומה שהתווכחו** כל הדרך אמר להם... והמה ראו כן תמהו.

כלל חשוב - אין נותנים לאדם שום דבר בלא תפילה

מה רבה ועצומה זכותו של המקיים מצווה - ואפילו אם הוא נער צעיר!

נקודה לפהשפה

לכל אחד מאיתנו יש חולשות וחסרונות. אך לעיתים, במקום להתמודד עם החולשות פנים אל פנים, אנו פונים לכל מיני פתרונות שווא ודמיונות שיפתרו לנו כביכול את הבעיות. יוחאי היה עייף. השכם בבוקר הוא יצא מביתו שהיה בעיר רחוקה, והתכונן לסיים את ביקוריו אצל כל הלוקחות בעיר. אבל כמה לקוחות טרדניים עיכבוהו מעבר לצפוי. הוא מצא את עצמו בשעת לילה מאוחרת **עייף כל כך** עד שלא היה מסוגל לנהוג הביתה, והחליט למצוא לעצמו חדר במלון ולחזור לעירו רק בבוקר. בשעת לילה מאוחרת הבחין יוחאי סוף סוף באכסניה צדדית שנראה כי עוד נותרו בה מקומות פנויים. הוא נכנס ללובי וראה איש אחד, יוחאי חשב שהוא משתגע. ניגש בכל זאת לפקידה כדי לשאול אם יש במקרה איזו מיטה פנויה, הפקידה שראתה עד כמה הוא נואש ואומלל, 'אסור לי לומר לך זאת, אבל האיש שלפניך שכר חדר שלם בן שש מיטות, למרות שהוא הולך **לישון שם לבד!** אולי תשכנע אותו לתת לך לישון באחת המיטות בהדרגה'. בתחילה האיש לא רצה לשמוע את יוחאי.

לאחר תחנונים רבים, הוא הסכים אך אמר משפט מוזר: 'אל תבוא אלי בטענות אם לא תצליח להירדם'. יוחאי שאל את האיש מדוע נראה לו שהוא לא יצליח להירדם? האיש הסמיק מבושה. והסכים לגלות הוא סובל מנחירות עזות וקולניות. יוחאי הבין אם לא יצליח להירדם בלילה, הוא לא יוכל לעבוד מחר. 'אה, זה שום דבר', אמר לאחר מחשבה קצרה. 'הנחירות שלך הן שום דבר לעומת מה שקורה לי בלילה'. 'מה קורה לך בלילה?' 'מאז ילדתי מגיעים אלי בלילות **מלאכים לבנים נהדרים** ומשוחחים איתי. אין לך מה לדאוג, הקולות שלהם מאוד עדינים וחלושים, וזה לא פריע לך לישון'. אבל עזוב, לא תצליח לראות אותם. הם מגיעים לרגע אחד ומיד נעלמים'. האיש ביקש לשמוע עוד ועוד פרטים על המלאכים, אבל יוחאי אמר לו שהוא עייף וחייב לישון, ונכנס למיטתו. בשעה שש בבוקר העיר האיש אותו משנתו הערבה. 'המלאכים. הם לא הגיעו', אמר האיש. **'כל הלילה לא ישנתי'** צעדתי בחדר מצד לצד ושטפתי את פני כל כמה דקות. לא נרדמתי לרגע, אבל שום מלאכים לא הגיעו'. התרגיל המבריק עבד. הוא היה חייב לישון הלילה ולא יוכל היה להרשות לעצמו להתעורר מנחירותיו של שותפו לחדר, אז הוא מצא דרך להשאירו ער כל הלילה...

במקום להתמודד עם הנחירות. אנחנו מחפשים לראות מלאכים. אבל סופם של 'פתרונות' אלו שהם **יפילו אותנו עמוק יותר**. רק מי שמוכן להתמודד ולהילחם. יזכה לנצח ויחיה **חיים מלאי הצלחה**. ברכה והתקדמות מתמדת. (העורך)

ברית מילה ברוחניות היא כריתת ערלת הלב. יש בה שתי בחינות: מלמטה למעלה, פעולה **שעל האדם לבצעה**, כפי שנאמר "ומלתם את ערלת לבבכם", ומלמעלה למטה, שהקב"ה מל את שונאמר: "ומל ה' אלוקיך את לבבך".

סיפר הגאון רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, שבהיותו בן י"ט שנים בא לפני **הגר"א** ואמר לו: "חזרתי על סדר מועד י"ד פעמים, ועדין הדברים אינם מחדדים בפני" השיב לו הגר"א: "וכי מ"ד פעמים רוצה אתה שיהיו מחורים וברורים אצלך?" שאל רבי חיים: "האם יש לחזור ק"א פעמים?" ענה הגר"א: "ללימוד התורה **אין כלל שיעור**, וכל ימיד עליך ללמוד וללמוד וללמוד..."

כשכהן הגאון רבי שלום מרדכי שבדרון, המהרש"ם זצ"ל כרב בעיר פוטוק, הסתכסכו יהודי המקום עם הגויים, והללו החלו לפרוע ביהודים. לפתע נודע, כי הגויים הצליחו לתפש את השוחט ולהכות בו מכות נמרצות. שמע המהרש"ם את הדבר, לבש את מעילו ויצא מן הבית **להציל את השוחט** בכתה הרבנית מאד, אך הרב אמר: "עלי להצילו ממוות!" כשהגיע המהרש"ם למקום, ארוהו הגויים ונפל פחדו עליהם. שחררו את השוחט, בקשו את סליחתו ושבו באימה ופחד לבתיהם.

"והייתה בריתי בבשרכם לברית עולם". במצוות ברית-המילה הברית עם הקב"ה טבועה וחתומה בגוף הגשמי, עד שהיא בבחינת "לברית עולם" – **נראית וניכרת גם לאומות-העולם**.

האדם המפותח במלוא המידה האנושי באמת הוא לא מי שיש לו הרבה אלא מי שהוא הרבה

כשנסע הרה"ק רבי **אברהם מרדכי אלחר** מגור, ב"אמרי אמת" זיע"א לארץ ישראל בשנת תרצ"ו, הלך לקבל את פניו של הגאון רבי **יוסף צבי דושנסקי** זיע"א והשתעשעו בדברי תורה. הרבי הזכיר ענין מסים המובא ב"חתם סופר" למסכת קידושין, והם דנו בו באריכות. לאחר שנפרדו, הביע הרב דושנסקי התפעלות רבה, וספר: "כאשר החל הרבי בדבריו, לא הבנתי **מדוע הוא מוכיח דוקא נושא זה** אך אחר כך נזכרתי, שלפני שבע שנים פגשתי ברבי במריאנבד, במעונות המרפא ושווחתו בענין זה. היום הוא פשוט המשיך את שיחתו במקום שהפסקנו לפני שבע שנים הפלא ופלא..." וסיים: "דעו, הרבי מגור הוא ראשית לכל מתמיד עצום, מימי לא ראיתי מתמיד כמותו..."

אמצעים פסולים אינם יכולים לקדש מטרה נעלה

גראבוב, פולין, ראש השנה ת"ש ראש השנה ממשמש ובא ואין אנו יודעים אנה אנו באים. המלחמה משתוללת. הרב ארגן עבור הפליטים סעודת חג ברוב עם. אחד מבני המקום, מחסידי גור, סידר בדירתו הגדולה "שטיבל" גוראי מאולתר. לפני התיבה עברו בעלי תפילה מקרב הפליטים והתפילות נשמעו ברנה, **כמו בימים הטובים** שלא היו החוקים כל כך. אפילו "קידוש" כיד המלך הוגש אחרי התפילה- יין ועוגות, משאת ידו של בעל הבית. כמעט שכחנו מה מתרחש בעולם...

אל תברח מהעבר שלך - אחרת הוא יבוא ויודוך אותך בעתיד

אף-על-פי שאברהם היה נביא עוד קודם שנימול, בכל-זאת לאחר כריתת הערלה היה ביכולתו לזכות לגילויים נעלים יותר. הוא זכה אז **לאותם גילויים** אלוקים שאינם יכולים להתלבש בלבושה הגשמיים של קליפה זו. מנהג ישראל להעמיד בברית מילה 'כיסא של אליהו'. אליהו הנביא מסמל מסירות-נפש, שהרי מסר את נפשו פעמים רבות על הניחות. **נכד חומים לבן הנימול** כי עליו ללכת בדרכי אליהו, להיות מוכן לעבוד את ה' עד כדי מסירות-נפש.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

"ואַבְרָם כִּבְדָּ מְאֹד בְּמִקְנֵה בְּקָשָׁף וּבְזָהָב" (בראשית יג, ב) אברהם אבינו הרגיש שהכסף והזהב כבדים עבורו, הוא לא רצה אותם מצד עצמו אלא רק כדי לנטוע אט"ל (אכילה שתייה, לויה), ולהפיץ את שמו יתברך בעולם, כל דכפין ייתי ויאכל, כל דעריך ייתי ויפסח, מי יתנני במדבר מלון אוֹרְחִים (ירמיה ט, ט), כל מטרותו ומגמתו של אברהם אבינו הייתה לקרב את הרחוקים, גדולה לגיממה שמקרבת את הלכבנות (סנהדרין קד ע"א). אברהם אבינו לא היה עריך את הממון כדי להיות עשיר מספר אחד בעולם ולקבל את כל הכבוד המדומה, אלא רצונו ותכליתו הייתה שיהיה לכל העוברים ושבים מקום לאכול לשתות וללון וכך יוכלו לטמוע הרעואות ושיעורים מענייני אמונה וביטחון בוד' יתברך, וכמו שדרשו רבותינו (סוטה י ע"א) על הפסוק (בראשית כא, לג) **וישע אִשָּׁל בְּבָרַךְ שֶׁבַע וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם ה' א-ל-עֹלָם**, אמר ריש לקיש, אל תקרא "ויקרא" אלא "ויקריא", מלמד שהקריא אברהם אבינו את שמו של הקב"ה בפה כל עובר ושב, כיצד? לאחר שאכלו ושתו עמדו לברך את אברהם, אמר להם: וכי משלי אכלתם? משל אלוקי עולם אכלתם, הודו ושבחו וברכו למי שאמר והיה העולם.

זו הייתה התכלית של אברהם אבינו, מייסד האומה היהודית, להחזיר את האמונה הערופה בקל אחד לרובבות המאמינים. מידי פעם בפעם היה רגיל הגאון רבי חיים מוולוז'ין ללכת לעיר "ברודי" ולאסוף כסף מעשירי העיר לעורך החזקתו ושיבתו, כשהגיע הרב לשם כבדו אותו כבוד מלכים והציעו לו למסוד שיעורים במגוון בתי הכנסיות והמדרשות שבעיר. **במהלך** הדרשות לא דיבר איתם על תרומה לשיבה וכדו', אלא שבדרשה האחרונה אמר להם הרב: קיבלתי ממכם "כבוד מלא", אבל את זה לא חיפשתי, לא באתי בשביל הכבוד שנתתם לי ("כבוד" מלא- עם האות ו'), אלא באתי בשביל לקבל את הכבוד החסר- "כבוד" **ואַבְרָם כִּבְדָּ מְאֹד בְּמִקְנֵה בְּקָשָׁף וּבְזָהָב** (בראשית יג, ב) את זה חיפשתי לקבל לעורך המשך החזקת הישיבה והגדלתה, כששמעו זאת כל עשירי ברודי מיד פתחו את כיסיהם ותרמו בעין יפה וברוח נדיבה עבור החזקת ישיבת וולוז'ין, שממנה יצאו כל ראשי הישיבות בארץ ובעולם, **כלום תלמידיו ותלמידי תלמידי** של הגאון רבי חיים מוולוז'ין, זכותו תגן בעדנו.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

שאי צודק אף אחד לא זוכר .. שאני טועה אף אחד לא יכול לשמוח!

משוגע יצא לדוג בקישון . לפתע עבר בסמוך אדם על סוס ושאל אותו "המים עמוקים?". "לאאאא" השיב המשוגע. ניכנס הרוכב עם הסוס למים והחל לטבוע. בשארית כוחותיו הוא יצא מהמים , בקושי גשם וכעס על המשוגע: "למה אמרת לי שהמים לא עמוקים?". הסתכל עליו המשוגע ואמר: "לפני 5 דקות עבר פה **ברוח המים הגיעו לורק עד לחזה**"

הצלחת ורפואת הדסה צביה בת אביגיל וזיווג והצלחה רפאל ארז בן הדסה צביה זיווג הגון אבישלום בן אורה

סיבת החטא היא השינה והתרדמה שנמצא בה האדם... וכשם שיש תרדמת הגוף יש תרדמת הנפש... שיכולים ממש לחתוך בנפש האדם ואינו מרגיש כלל, **ותרדמת הנפש** היא הסיבה לאי החזרה **בתשובה**

בצרות של אחרים - תמצא שחיך בעצם יפים

הגאון רבי יעקב ניסן רוזנטל זצ"ל פעל רבות לחיזוק משמר הדת בחיפה, בעל חנות שפעל בשבת סירב לסגור, הרב רוזנטל יצא בראש ציבור רב למחות נגד האיש. במהלך ההפגנה, הלם הגר"י בידו זגוגית חלון הראווה וזו התנפצה לה לרסיסים. הגר"י נפצע בידו ודם רב ניגר ממנה, אולם לא נרתע והמשיך להשמיע את עזקת השבת. **לאחר עשרים שנה**, הגיע אברך שזקן עיטר את פניו לביתו של הגר"י ושאלו: "האם כבוד הרב מכיר אותי?, הגר"י השיב בשלילה. "אני הוא בעל החנות שנגדו הפגנתם. התפעלתי ממסירות הנפש שגיליתם במאבק למען כבוד השבת... החלטתי לשוב בתשובה וכעת בזכותכם אני נראה כמו שהנכם רואים."

חוטפים מתקשרים לקמצן אחד ומבקשים דמי כופר עבור בנו. הקמצן שואל אותם, "יש לילד שמיכה בלילה?" החוטפים מרגיעים אותו ואומרים: "כן". הקמצן שואל אותם, "יש לו אוכל ומים?" "כן", משיבים החוטפים, "יש גם אוכל ומים". הקמצן אומר להם, "אז אולי גם תבואו **לקחת את אחיך!**"

רבי יצחק עדאמה (ה'ק"פ- ה'רנ"ד) - רב, דרשן ופילוסוף. דרשותיו, שהיו בסיס לספריו, הן מקור חשוב לתולדות יהדות ספרד לפני גירוש ספרד. השתתף גם בוויכוחים פומביים עם הנוצרים בשאלות האמונה. אחרי גירוש ספרד התיישב בנאפולי שבאיטליה. מספריו: **"עקדת יצחק"** על התורה, פירוש לחמש מגילות, פיוטים ופירושו לספר המידות לאריסטו - שאבד.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת ובה, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, שרון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חניה, נעימה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן מנחם, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יוחאנאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אלעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיא, שלמה בן דונה, **מון הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

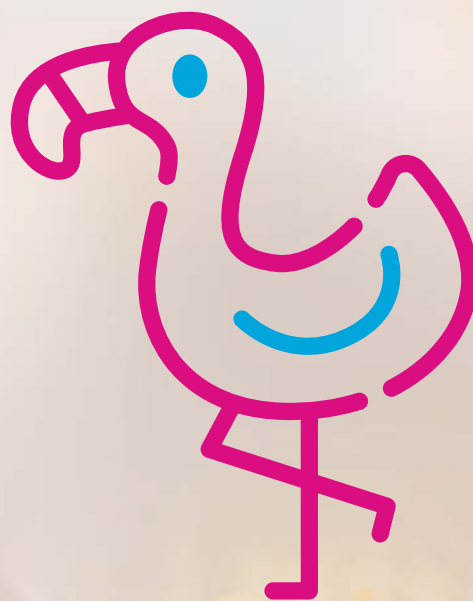
למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא?!

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה

hamaor.net@gmail.com

כלל שאנחנו מתגברים היופי שוקע פנימה

האורחים
נבר התעייפו
מהריקודים?
זה הזמן לתת להם
לקרוא משהו מעניין
על הפרשה

המזכרת

שתפאר כל אירוע, שמחה, או שבת התאחדות

התלבטתם לגבי מזכרת לשבת התאחדות,
או לשמחה המשפחתית?

הזמינו עוד היום את חוברת עלוני השבת
של גרפומט, בשילוב הטקסט שלכם בשער!

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה